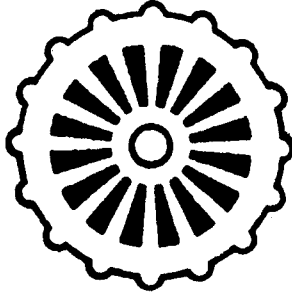

බුද්ධිජයනතීත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 16

සූත්‍රානුච්චිකයෙහි

07 වන ග්‍රන්ථය

සංයුත්තනීකාය

ප්‍රථම භාගය

සගාථවග්ගීය

—

ලබ්‍හා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනායෙන් ත්‍රිපිටක පරිවර්තන
කාරක සභාවේ

සංයුත්තනීකාය සංස්‍රාධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි

—

ඉ. ව. 2557
ක්‍රි. ව. 2013

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 16

The Seventh Book in the
Suttanta-Pitaka

7

SAMYUTTANIKĀYA (I)

With the Sinhala translation by

**The Samyuttanikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee**

Published by

Dharma Chakra Child Foundation

Rerukana Road, Veedagama, Bandaragama -12530, Sri Lanka

Tel: +94 38 2291771, Fax: +94 38 2291253, website: [http:// www.samadhi-buddha.org/](http://www.samadhi-buddha.org/)

Co-published, printed and donated by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F, 55 Hang Chow South Rd. Section 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: +886 2 23951198, Fax: +886 2 23913415

Email: overseas@budaedu.org; Website: [http:// www.budaedu.org/](http://www.budaedu.org/)

B.E. 2557

C.E. 2013

සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව නැවත මුද්‍රණය කිරීම.

බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම හැඳින්වීම සඳහා අනාදිමත් කාලයක සිට විවිධ යෙදුම් යොදා ගෙන ඇත. ධර්ම, ධර්ම-චිනය, බුද්ධ චවන, පාවචන බුද්ධානුසාසන ආදිය මින් සමහරකි. දුම්රිම - චනය වැනි යෙදුම් බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්ම යොදාගෙන ඇත. මේ ධර්ම චනය අඩංගු වී ඇත්තේ ත්‍රිපිටකයෙනි. පිටක යන්න කුඩය, භාජනය යන අරුත්වල පාලි හා සංස්කෘත යන භාෂාවන් හි යෙදේ. සංස්කෘත භාෂාවෙන් ත්‍රිපිටක නැතහොත් පාලි භාෂාවෙන් තෙපිටක යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ එවන් පිටක තුනකින් සමන්විත එකතුවකි. පාලි ත්‍රිපිටකය බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ ඉගැන්වීම් අඩංගු පැරණිතම මූලාශ්‍රය වශයෙන් ථේරවාද සම්ප්‍රදාය මගින් පිළිගනු ලැබේ.

විරාගත ථේරවාද සම්ප්‍රදාය වන්නේ ත්‍රිපිටකය බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසක් ගතවුණු පසුව මහා කස්සප මහා රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අජාතශතූර මහරජතුමන්ගේ ප්‍රධාන දායකත්වයෙන් රජගහ නුවර වේහාර පර්වත අසබඩ සප්තපර්ණී ගුහාවෙහි පන්සියයක් මහරහතන් වහන්සේගේ සහභාගිත්වයෙන් පැවැත්වුණු ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවේ දී සජ්ඣායනය කොට අනුමත කෙරුණු බවය. මෙම ත්‍රිපිටකය සමන්විත වන්නේ චනය පිටකය, සුත්ත පිටකය හා අභිධර්ම පිටකය යන පිටකතුයෙනි.

මෙසේ ප්‍රථම සංගායනාවේදී ඊට සහභාගී වුණු මහා රහතන් පන්සියයක් දෙනා වහන්සේලා විසින්ම ඒකමතිකව පිළිගනු ලැබුණු ත්‍රිපිටකය එතැන් පටන් රහතන් වහන්සේලා කණ්ඩායම් මගින් මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන එනු ලැබුණු අතර, ඉන් වසර සියයකට පසු කාලාශෝක රජු දවස විශාලා මහනුවර පැවැත්වුණු දෙවන ධර්ම සංගායනාවේ දී හා ඉන් අනතුරුව ධර්මාශෝක රජු සමයේ දී පාටලී පුත්‍ර නගරයේ දී පැවැත්වුණු තුන්වන සංගායනාවේ දී ද සජ්ඣායන කොට අනුමත කරනු ලැබිණි.

මිහිදු මහා රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛව ධර්ම දූතයන් වහන්සේලා විසින් ශ්‍රී ලංකාවට ගෙන එනු ලැබුනේ මෙලෙස සංගීති තුනකදී සජ්ඣායනා කරනු ලැබ, අනුමත කෙරුණු ත්‍රිපිටකයය. ශ්‍රී ලංකාවේ දී ද අඛණ්ඩව මුඛ පරම්පරාවෙන් පවත්වාගෙන එනු ලැබුණු සම්මා සම්බුද්ධ දේශනාව අඩංගු ත්‍රිපිටකය ක්‍රි.පූ. පළමුවන සියවසේ අගභාගයේ දී පමණ වළගම්බා රජු දවස මාතලේ අළුවිහාරයේ දී ග්‍රන්ථාරූඪ කෙරුණු බව වංස කථාවල දැක්වේ. දැනට භාවිතයේ පවතින පාලි ත්‍රිපිටකයට පාදක වී ඇත්තේ මෙලෙස මහා සංඝරත්නය විසින් ජීවිත පුජාවෙන් ඇප කැපවී නිර්මලව සුරක්ෂිත කොට ගෙන ආ මේ ත්‍රිපිටකයය.

ත්‍රිපිටකයේ චනය පිටකයට මහා චිහංග හා හික්ෂුණී චිහංග යන දෙකොටස අඩංගු සුත්ත චිහංගය ද, මහා වග්ග හා චුල්ලවග්ග යන දෙකොටස අඩංගු ඛන්දකයන් ද පරිවාර නම් කොටස ද ඇතුළත් ය. චනය පිටකයේ ගොනු කොට ඇත්තේ හික්ෂු-හික්ෂුණී වර්ගව සකසා ගැනීමට අදාල නීති මාලාවන්ය.

ධර්මය අතින් ඉතා වැදගත් වන්නේ සුත්‍ර පිටකයය. මෙයට දීඝනිකාය, මජ්ඣිමනිකාය, අංගුත්තර නිකාය සහ බුද්දක නිකාය අයත් ය.

සුත්ත පිටකයේ අඩංගු ධර්මයේ සාරය ඉතා ක්‍රමවත්ව ඉදිරිපත් කරමින්, විශ්ලේෂණය කොට අර්ථකථන ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ අභිධර්ම පිටකයෙනි. ඊට ධර්මසංගීති, චිහංග, ධාතු කථා, පුත්තලපඤ්ඤත්ති, කථාවත්ථු, යමක, පරිධාන යන ග්‍රන්ථ හත ඇතුළත් ය.

මෙම සම්පූර්ණ ත්‍රිපිටකය අද අපට ඉතිරිව ඇත්තේ පුරාණයේ වැඩ විසූ මහා සංඝරත්නය අප්‍රතිහත දෙබරියයෙන් හා ඉමහත් කැපවීමෙන් එය සුරක්ෂිත කොටගෙන, ඉමහත් වෙහෙස දරා පුස්තකාල පොත්වල

ලේඛන ගතකොට ප්‍රවලිත කිරීමේ හේතුවෙනි. විනයධර - ධර්මධර පුරාණ මහා සංඝයා වහන්සේලා අනුව යමින් වත්මන් මහා සංඝපීතෘවරයන් වහන්සේලා ද ත්‍රිපිටකය ආරක්ෂා කොට ප්‍රවලිත කිරීමේ කාර්යභාරයට උරුප්පත් හේතුවෙන් ත්‍රිපිටකයෙහි පාලි පෙළ හා එහි සිංහල අනුවාද සකස් කොට පළ කිරීමට අවස්ථාව උදාවීම ධර්මලැදී සැමගේම භාග්‍යයක් බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නැත. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා නම් ශීර්ෂය යටතේ ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් මුද්‍රණය කොට පළ කරන්නට යෙදුණු සිංහල අනුවාදය සහිත මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව පිටපත් අවසන් වී දැන් බොහෝ කලක් ගත වී ඇත.

මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ලබා ගැනීමට ඉමහත් ආශාවෙන් විශාල පිරිසක් සිටින බව අපට දැනගන්නට ලැබුණි. ත්‍රිපිටකය විරාත් කාලයක් පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු යෙදීමත්, දහම් ලැදී සැදැහැවත් ගිහි පැවිදි දෙපිරිසගේම ධර්මාවබෝධය සහ ධර්මසංවේගය සඳහා ත්‍රිපිටකය ප්‍රවලිත කොට සුලභ කිරීමත් වර්තමාන මහා සංඝයාවහන්සේ මත අනිවාර්යයෙන් ම පැවරෙන භාරදුර වගකීමකි. වත්මන් සමාජය දෙස බලන විට මෙවන් කර්තව්‍යයක අවශ්‍යතාව වඩා ඉස්මතු වී පෙනෙන බව කානටත් පැහැදිලි වනු ඇත.

නොයෙකුත් විද්වත් බෞද්ධ පිරිස් සමඟ කතා බහ කිරීමේදී අපට ඒත්තු ගියේ මෙම අවශ්‍යතාව සපුරාලීමට ගතයුතු ඉතා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ගය නම්, දැනට ලබා ගැනීමට නොහැකි බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාව නැවත මුද්‍රණද්වාරයෙන් පළ කිරීම බවයි. මෙම අති විශාල කර්තව්‍යය සඳහා මාගේ කාරුණික ඉල්ලීම අනුව තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනම ඉදිරිපත් වීම සැදැහැවත් සිංහල පාඨකයින්ගේ මහත් භාග්‍යයක් බව අපේ හැඟීමයි.

මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ උනන්දුවෙන් පරිශීලනය කිරීම මගින් ධර්මඥානය වර්ධනය කර ගැනීමට මෙන්ම ධාර්මික ජීවිත සකසා ගැනීමට ද සැදැහැවත් ඔබ සැම උත්සුක වනු ඇතැයි සිතමි.

නෙරුවන් සරණයි.

බෝදාගම වන්දීම නායක ස්ථවිර

තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක තායිපේ ශ්‍රී රතනපාඨි ජේරවාදී බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානාධිපති
බණ්ඩාරගම ශ්‍රී ලංකා ධර්මවක්‍ර ප්‍රමා පදනමේ නිර්මාතෘ රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාම විහාර වාසී

ශ්‍රී ලංකා ධර්මවක්‍ර ප්‍රමා පදනම,
විදාගම,
බණ්ඩාරගම.

2557

2013

**බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව නැවත මුද්‍රණය කොට නොමිලේ
බෙදා හැරීමේ මහා පුණ්‍ය කර්මය**

**ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ කථානායක
වී.ජ.මු. ලොකුබණ්ඩාර මැතිතුමාගේ ඉල්ලීම පරිදි
තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක**

**ආචාර්ය බෝදාගම චන්දිම නාහිමියන්ගේ අනුශාසනා පරිදි
තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනම**

මගින් බුද්ධ වර්ෂ 2549 (ක්‍රි. ව. 2005) දී ආරම්භ කරන ලදී.

මෙම මහා පුණ්‍ය කර්මයේ දී ඉහ සිතින් කටයුතු කළ පහත සඳහන් මහා සංඝරත්නය හා
උපකාරක සිංවතුන් විශේෂයෙන් සිහිපත් කරමු.

- * පූජ්‍ය අත්තුඩාවේ ඤාණානන්ද නාහිමි
- * පූජ්‍ය කන්ඩක්කුලමේ ධම්මඛත්ති නාහිමි
- * ආචාර්ය පූජ්‍ය පල්ලේවෙල සාරද හිමි
- * ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය කුමුත්වැවේ පඤ්ඤාඛත්ති හිමි
- * දුර්ගතපති පූජ්‍ය කරගහඋල්පත සුගතනන්ද හිමි
- * ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය නාගොඩ අමරවංශ නාහිමි
- * ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය මඩපාත ධම්මසාර නාහිමි
- * පූජ්‍ය බඩරැන්දේ ධම්මසිරි හිමි
- * පූජ්‍ය පානදුරේ පසන්න හිමි
- * මිලිනා සුමතිපාල මැතිණිය
- * ජගත් සුමතිපාල මැතිතුමා
- * ආචාර්ය පුණීත් අබේසුන්දර මහත්මා
- * දොස්තර අරුණ රබෙල් මහත්මා
- * සුපීත් මොහොට්ටි මහත්මා
- * රංජිත් අමරසිංහ මහත්මා
- * ගාමිණී කාරියවසම් මහත්මා
- * අධිනීතීඥ චන්ද්‍රදාස සුරියාරච්චි මහත්මා
- * ආචාර්ය සෙනරත් විජේසුන්දර මහත්මා
- * මහාචාර්ය චන්ද්‍ර වික්‍රමගමගේ මහතා
- * සිරිසේන හේරත් මැතිතුමා
- * විල්ප්‍රති අබේවර්ධන මැතිතුමා

සියලු දෙනාට හිතනුයේ ආශීර්වාදයෙන් ධර්මබෝධය උපාලවේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමු.

සුභතනපිටකෙ
සිංහුතනනිකායො

පඨමො භාගො

සගාථවගෙගා

සුත්තානපිටකයෙහි
සිංහුතනනිකාය

ප්‍රථමභාගස

සගාථවගීය

**“තථාගතපසුවෙදිනො ගිකඛාව බබ්බවිනයො විවචො විගෙවති
නො පටිච්ඡනො”-**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ ඉසින් දෙයනා කරණ ලද
බමුණ හා විනය විවෘත වූයේ බබ්බවි. වෘසුනේ නො බබ්බවි.”**

(අභිඥානන්තරකාය, තිකතිපාත - භරණසූචය, 9 සුත්තය.)

පටුන

CONTENTS

	පිටුව
සංස්කාරක නිවේදනය	I
ත්‍රිපිටක පරිච්ඡිත සංස්කාරක මණ්ඩලය	II
උපකරණ සංස්කාරක මණ්ඩලය	II
සංස්කාරකයා සංකීර්ණ මණ්ඩලය	II
සංඥාපනය	III
සංකීර්ණ නිරූපණය — ABBREVIATIONS	VII
පාලිකෝෂිය — PĀLI ALPHABET	VIII
සංග්‍රහය විෂයය	IX-XVII
පෙළ හා පරිච්ඡිතය	2-429
සංග්‍රහයාගේ පාලිකෝෂිය	430-440
සංග්‍රහයාගේ පාලිකෝෂිය	441-445
පාලිකෝෂිය	446-506

සංසකාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටකපාලියෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයට අයත් සංයුත්සහියෙහි සභාඵ-
වග්ගපාලිය සි.හලනාමාවට පරිවර්තය කරණු සඳහා ලංකා බෞද්ධ-
මණ්ඩලය විසින් - දැනට විද්‍යොදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි බුද්ධධර්මාධ්‍යයනෙදීයෙහි
විනේතූ වූ පණ්ඩිත පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායකසථවිරයන්
වහන්සේ වෙත පවරණලදී. එහෙත් ඒ කායනීය නිමහම් නොවූ බැවින්
ත්‍රිපිටකපරිවර්තනසංසකාරකසභාවේ සංයුත්තනිකාය සංසොධක මණ්ඩල-
යට ඇතුළත් පණ්ඩිත භූගොඩ ධම්මඤ්ඤ නායකසථවිරයන්වහන්සේ,
පණ්ඩිත චතුෂෙඤ්ඤ අමරසිහ සථවිරයන් වහන්සේ, පණ්ඩිත ගලගම්
සරණඛකර සථවිරයන් වහන්සේ යන තෙතම විසින් ඒ කොටස පරිවර්තය
කොට පෙළුන් සමග මැනවින් ලියා මුද්‍රණයට සකස් කරණ ලදී.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංසකරණය පිළිබඳ උත්තරිතර මණ්ඩලය විසින්
සමමත වූ පරිදි පණ්ඩිත කෝදගොඩ ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන්
වහන්සේ විසින් මුද්‍රණාවසථාවෙහි සංශෝධිත වූ මේ ග්‍රන්ථය අපගේ
සංවිධානයෙන් හා අවසාන සංසකරණයෙන් මෙසේ මුද්‍රණයට පමුණුවන
ලදී.

ධර්මශාසත්‍රවිෂයෙහි නිපුණ වූ ආභූබොධබුද්ධිප්‍රභා ඇති කෝදගොඩ
ඤාණාලෝක යනිත්‍රයන් වහන්සේ විසින් ත්‍රිපිටකපාලියාගත පඤ්චමහා
නිකායාශය සංක්‍ෂිප්ත කොට මෙයට ලියූ සංඥපතය ග්‍රන්ථගෞරවනිර්ණය-
කරණු පිණිස පෑරීනා වේ මැයි. එහෙයින් ග්‍රන්ථතත්‍වය පිළිබඳ අමුතු
ප්‍රපඤ්චකථා මෙහි නොයෙදේ.

පරිවර්තක සථවිරවරුන් විසින් සමපාදිත ගාථාදීපාද-සංඥනාම - පදනු-
ක්‍රමණිකා සහිත වූ මේ ග්‍රන්ථය පිළිබඳ මූලිකශොධාපත්‍ර බැලීමෙන් පණ්ඩිත
ගලගම් ධම්මික සථවිරයන් වහන්සේ ද අතිරෙක වශයෙන් සහාය වූහ.

සිංහල ජාතීය මුද්‍රණාලයෙහි අධිකාරී වූ සීමාසහිත ස්වදේශී
ප්‍රවෘත්තිපත්‍ර සමාගමේ මහතුන්ගේ උත්සාහයෙන් නො බෝකලෙකින් මුද්‍රිත
වූ සංයුත්සහියේ සභාඵවග්ගය අවසන් කොට ඇති මේ ප්‍රථම භාගය බුද්ධ-
ජයනභිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථාලාවේ 13 වන ග්‍රන්ථය වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පැමිණ වූ
ලබ්‍ධා ආණ්ඩුව හා එහි ආංසකානික කායනීයයන්ගේ අධිකාරී මහතුන් ද,
මෙහි පරිවර්තන - සංශෝධන - සංසකරණකායනීයන්හි යෙදුනු මහකෙරුවන් ද
ශාසනසංසථාපතාධිකාරීව හා ශ්‍රේණි වූ ධර්මදහමය පුණ්‍යමහිමයට හාහි
වන බව මෙහි ලා ප්‍රකාශ කරමිහ.

පරවාහාර වජීරඤ්ඤ සථවිර.

ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවෙහි ද
සංසකාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමපාදක.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංඝකාරක මණ්ඩලය

1. වැලිවිටියේ සෝරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සභාපති),
2. පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ (සම්පාදක),
3. කෙසෙල්වතුගොඩ රතනජේෂ්ඨී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහා නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
5. හාල්දඹුවත ධම්මරක්ඛිත සථවිරයන් වහන්සේ,
6. අම්බලම්ගොඩ ධම්මකුසල සථවිරයන් වහන්සේ,
7. කඩවැද්දුව සිරිනිවාස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
8. පලන්තොරුවේ විමලධම්ම නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
9. දෙහිගස්පේ පඤ්ඤසාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
10. වේරගොඩ අමරමෝලී නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
11. පරවාහාර පඤ්ඤනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
12. ගලගම සරණඛකර සථවිරයන් වහන්සේ,
13. හැගොඩ ධම්මිඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
14. කටුකුරුන්දේ දේවානන්ද නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
15. ලබුගම ලඛිතානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
16. කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
17. අකුරුවිටියේ අමරවංස නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
18. මිරිස්සේ ගුණසිරි සථවිරයන් වහන්සේ,
19. කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ,
20. වතුගෙදර අමරසීහ සථවිරයන් වහන්සේ,
21. ඉඳුරුවේ උත්තරුනන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
22. මිහිඟේ පඤ්ඤසීහ මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ,
23. කොස්ගොඩ ධම්මවංස සථවිරයන් වහන්සේ,
24. තලල්ලේ ධම්මානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,

උපනයිතර සංඝකාරක මණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත වැලිවිටියේ සෝරත නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
2. ආචාර්ය පරවාහාර වජීරඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
3. බලන්ගොඩ ආනන්දමේත්‍රෙය මහා නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
4. පණ්ඩිත ලබුගම ලඛිතානන්ද සථවිරයන් වහන්සේ,
5. පණ්ඩිත කෝදුගොඩ ඤාණාලෝක නායක සථවිරයන් වහන්සේ,

සංඥාපනතිකාය සංඝෝධක මණ්ඩලය

1. පණ්ඩිත හැගොඩ ධම්මිඤ්ඤ නායක සථවිරයන් වහන්සේ,
2. පණ්ඩිත වතුගෙදර අමරසීහ සථවිරයන් වහන්සේ,
3. පණ්ඩිත ගලගම සරණඛකර සථවිරයන් වහන්සේ,

සංඥා පනත

1. සංයුත්තනීකාය:

ඊප බුදුන් පන්සාලිස් අවුරුද්දක් දවස් සිට දහම් අමාවහරෙ වස්වමින් සුවිසි අසබ්බායක් දෙවිමනිසුන් අමාවහනිවන් දක්වා පිරිනිවිසද, මහාකාශ්‍යප මහරහතුන් ආදී සමන්තපාසාදියෝ පන්සියක් දෙනාවහන්සේ දේශ - කාල - නිදන ආදී විසින් විසිරී යයි ඒ ඒ දහම්මල් මල්වැලන් සෙසින් සගන්මින් පලමු වන සබ්බිතිය කලහ.

ඒ සභායෙහි දී දීඝ - මජ්ඣිම - සංයුත්ත - අඛණ්ඩකාර - බුද්ධක විසින් ආගම පහෙකින් සුත්තවලා බෙදා තැබූහ. එහි දීඝප්‍රමාණ සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගත් 'දීඝාගම' නම් වෙයි. මධ්‍යම ප්‍රමාණ සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගෙන ගත් 'මජ්ඣිමාගම' නම් වෙයි. උත්තරෝත්තරයෙහි එකකදුකාදී විසින් අඛණ්ඩ නැග ගත් සුත්‍රයන් මුළු කොට ගෙන ගෙන ගත් 'අඛණ්ඩකාරාගම' නම් වෙයි.

මෙහි පමණින් කියන තතස පිණිසා හැදගත් තෙල මානක්‍රමයට නො බැසියැහෙන සුත්‍රයෝ සත්දහස් සත්සිය දෙසෑට දෙනෙක් ඇත. ඒ සුත්‍රයෝ දීඝාගමයෙහි දු මජ්ඣිමාගමයෙහි දු අඛණ්ඩකාරාගමයෙහි දු නොබැස ගනිති. මවුන් එක්රැස් කොට ගෙන ගත් සංයුත්තාගම නම් වෙයි. එ ද, සභාඵවග්ග යා නිදනවග්ග යා බන්ධකවග්ග යා සලායතනවග්ග යා මහාවග්ග යා යි වග්ග විසින් පහෙක් වෙයි. සභාඵවග්ගයෙහි එකොළොස් දෙනෙකා, නිදනවග්ගයෙහි තවදෙනෙකා, බන්ධකවග්ගයෙහි තෙළොස් දෙනෙකා, සලායතනවග්ගයෙහි තවදෙනෙකා, මහාවග්ගයෙහි දෙළොස්-දෙනෙකා යි, සංයුත්තයෝ සුපතස්දෙනෙක් වෙති. ඒ සංයුත්තයෝ සුපතස්-දෙනා ගොස් අනතරවම විසින් දෙසිය අටවිසිදෙනෙක් වෙති. ඒ අනතර-වග්ගයෝ දෙසිය අටවිසිදෙනා ගොස් සුත්‍ර විසින් සත්දහස්සත්සියදෙසෑටදෙනෙක් වෙති. ඒ සුත්‍රයෝ සත්දහස්සත්සියදෙසෑටදෙනා ගොස් අක්‍ෂර විසින් ලක්‍ෂයෝ අටදෙනෙක් වෙති. බණවරෙක් නම් අකුරු අටදහසෙක් වේ නු යි මෙ හැම බණවර විසින් සියෙකි. මේ යා සංයුත්තාගම නම්.

“ආගමිකානන් අතනප්පරප්පාදයො එතෙනා’ති ආගමො” යි ආපුළු ‘ගම’ බාහුයෙන් කරණසාධනයෙහි ලා නිරුකති කියත් මැ, ආතමාඵපරාඵා-දිය තිලින් ලබන් නු යි මෙහි ‘ආගම’ ශබ්දය අඵසිද්ධියෙහි කරණ ශබ්ද කාරන්තේ යා. මහභරණාදී සුත්‍රරූපිය වැදගෙනා සිටුනා දෙමහා සංයුත්තාදී සංයුත්තයන් යථොක්කාඵයෙහි කරණ වන බැවිනුදු, වග්ගවග්ගයන් සංයුත්ත වන බැවිනුදු, දීඝාගමාදිය සෙසින් ‘සංයුත්තාගම’ යනු අඵඵ-සංඥයෙකි.

“සංයුත්තනීකාය” ආදී විසින් එන ශාසනව්‍යවහාර පිණිසා මහවග්ගට ලියු ප්‍රකාරවතාව බලන්නේ යා. තෙවලායෙහි වසරද, ගණපාමොක්, ආවාය්‍ය පරමාහාර වජිරඤ්ඤා භිමපාණෝ ඒ ඒ සසුන් වහර ගෙනා ඒ ප්‍රකාරවතා-යෙහි ලා මිසුරා අරුත් දක්වති. ඒ ප්‍රකාරවතාව පරවාද මඵතය කරන්නේ

මතු නොවෙයි. ත්‍රිපිටකයෙහි ශ්‍රී චරිත පිටිබදු හැම පවත් ද විශද කරන්නේ යැ. එසින් ලැබියැහෙන එමුය තිබියැ දී තව තව කරැණු කියනු නිෂප්‍රයෝජන වෙයි. සහි පිණිසැ විසිතුරැ අරැහේ දනු කැමැතියන් ඒ ප්‍රකාරවතාව බලන්නේ යැ.

2. විශිෂ්ටතා:

සංයුතතාගමයෙහි විශිෂ්ටතා කියනු කැමැතියනට බුද්ධභාෂාචාරීන් වහන්සේගේ පදයෙදුම්නු උවදෙස් එලවති. ඔබ දීඝාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“දීඝස්ස දීඝසුත්තඛණ්ඩකස්ස නිපුණස්ස ආගමවරස්ස
බුද්ධානුබුද්ධසංවණ්ණිකස්ස සඤ්චාචහගුණස්ස”

යනු කියති.

මජ්ඣිමනිකායට අටුවා කරනුවෝ-

“මජ්ඣිමපපමාණ සුත්තඛණ්ඩකස්ස ඉධ මජ්ඣිමාගම වරස්ස
බුද්ධානුබුද්ධ සංවණ්ණිකස්ස පරවාදමඵතස්ස”

යනු කියති.

සංයුතතාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“සංයුතතවග්ග පතිමණ්ණිකස්ස සංයුතත - ආගමවරස්ස
බුද්ධානුබුද්ධසංවණ්ණිකස්ස සද්දණපහභෙදජනතස්ස”

යනු කියති.

අඛණ්ඩකරාගමයට අටුවා කරනුවෝ-

“එකකදුකාදී පතිමණ්ණිකස්ස අඛණ්ඩකරාගමවරස්ස
ධම්මකපිකප්‍රභවචාරානං විචිතතපටිභාණ ජනතස්ස”

යනු කියති.

මෙහි දී ප්‍රඤ්චාචහගුණය ගෙනැ දීඝාගමයන්, පරවාදමඵතය ගෙනැ මධ්‍යමාගමයන්, ඥානප්‍රභේද ජනනය ගෙනැ සංයුතතාගමයන්, ධම්මකපිකයනට විචිත්‍ර ප්‍රතිභාජනනය ගෙනැ අඛණ්ඩකරාගමයන් වණිතා කෙරෙහි.

එසින් සංයුතතාගමය ප්‍රභෙදගතඥානසමපත් උදකරනයෙ දක්වති. ලෞකික ලොකොත්තරාචාර්යන් ඇසිරි කොට සිටුනා නත් පැන පිලිවිසුම් හා විසදුම් තෙල ආගමයෙහි බෙහෙවින් එත ගෙසින් ඥානප්‍රභෙද දෙනසෙ සොහොනු කරනු අත්‍යවශ්‍යයන් මැ සටිත වෙයි. බුද්ධභාෂාචාරීන් වහන්සේගේ ප්‍රඥයෙහි පාටවය විමසන්නට සිතු මහවෙහෙර අධිවාසි තෙවලාධර මහතෙරහු දු සංයුත්සහියෙන් ගත් ගයක් දී ඔබගේ පැනවෙසෙස් විමසුන. තෙවලාමැදුරෙහි තො නිවෙත පහත් වන විශුද්ධිමාභීය ඒ දුන් ගයෙහි එලය වෙයි. මහාසඛ්ඛිකාදී සප්තදශනිකායවෘසින් හා භෛමවතාදී නවනිකායවෘසින්ගේ ප්‍රවාදප්‍රභාර වලහමින් මහවෙහෙරට රකවල ගත් බලකොටු වන ‘විශුද්ධිමාභී’ය සංයුත්සහියෙහි එක් ගයෙකින් මතුකොට දුන් ධම්මවිෂයක ඥානප්‍රභේදජනනයකැතිවිශේෂයක්ගේ කියැ හෙන්නේ යැ. එසින් තෙල සහියෙන් උදදෙන ඥානප්‍රභේද නම් විදගීතා මතු නොවෙයි. එසින් තත්තත්කාරණයෙහි විචිත්‍රප්‍රතිභා ද සගන්නේ යැ. මේ සංයුතතාගමයෙහි විශිෂ්ටතා වෙයි.

බෙහෙවින් කීම! ප්‍රථමසඛනිතියෙහි ලා ප්‍රමුඛ වෑ සිටි මහසුබ්‍ර මහ-
රහත්තට 'සංයුක්තභාගමය' දක්වා දුන්න. ඔබගේ ශිෂ්‍යප්‍රශිෂ්‍යයෝ සංයුක්-
සභිය වනපොත් කරමින් ඇදුරේල් නොවිනිදූ අරුත් ධරමින් රුකුගත්හ.
සඛනිතිය අවසන්හි සමස්තමහාසම්මානාසුච්ඡ්‍රාවකසංගතියෙහි පෙරට වෑ සිට
ප්‍රථම සඛනිතිය නිවහම් කළ මහාපුරාණයාණනට ප්‍රථමභාග විසින් වෙන්
කොට ගෙනැ පිරිනමනු පිණිසැ සංයුක්සභිය පමණ වියැ. එද මෙහි විශිෂ්ටභා
කියන්නේ යැ.

3. ප්‍රයෝජනවිශේෂ:

බුද්ධභාෂිත යැ, ශ්‍රාවකභාෂිත යැ, දේවභාෂිත යැ, සාම්භාෂිත යැ යන
මෙයින් ආජනවචනයක් වුවමනා වත් මැ සංයුක්සභිය එහි නිදහනක්
වෑන්නැ. ඒ ඒ කරුණෙහි ලා වතුර්භාෂිතයෝ මැ මෙහි බැසැ සිටුනි.
ලොකිකයන් හා ශාසනිකයනට ආත්මාච්චරුචිසංසිද්ධිය පිණිසැ නැබුට මනා
උපදේශරත්තයෝ සියදහස් විසින් මෙහි ඇත. සකකධාතුආයනන ඉන්ද්‍රිය-
බලබොධ්‍යවිත ආයතීභ්‍යාන ප්‍රත්‍යයාකාර ආදී ධර්මමාර්ගයන් ආගම සතරෙහි ම
එතු දු සුගම උපදේශ අතින් බලන් මැ සංයුක්තභාගමය ආසා වන්නේ යැ.
තුරුවැල සහ වූ ගුවන්තල සෙසින් උපදෙශරත්තජානයෙන් සංයුක්සභිය
සැදුණේ යැ. එයින් මැ දේශකයන් කෙරෙහිදු උපදේශකයන් කෙරෙහි දු
තෙල සභිය හත්සරක් විසින් තරතුරු තෙවුනේ වෙයි. ව්‍යාස වශයෙන්
පරිකථා කරනට නිසි ගැඹුරු අරුත් ගබ් කොට සිටුනා, මනෝනර පදවැළෙන්
සෑදි ගාථා දේශනා විමසන් මැ, පමණින් අබාටක් සැ වුවද වියතීයෙන්
පැතිරැ සිටුනා හේෂජයක් සෙසින් ධර්මදේශකයනට වෙසෙසින් හැමදු වැඩදු
වෙයි.

4. ව්‍යාඛ්‍යානය:

නිකයානතරවාසීන් සංයුක්තභාගමය වෛදිකභාෂායෙන් ලියුසෙ ලොව
පළට වෙයි. ඒ මහායානවාදීන් කිසිතැනෙක අභිවිපරිත කොට ලියු
සංයුක්තයන් විනදේශවාසීන් සියබසින් අරවාගත් බවද පළට වෙයි. වින-
බසින් ලියු 'සගාථවර්ගය' අදන් එරට ඇතිබව කියති. ඒ ව්‍යාඛ්‍යාන
පෙළපොත හා සසඳන් මැ අභි විසින් හේදකර තැන් ඇත යනු අසිරි නොවෙයි.
මිහිඳු මාහිමිහු බුදුකැලි අටුවා හා තෙවලා හෙළදිවට අලහ. මගබසින්
වැටෙමින් ආ බුදුකැලි අටුවා හෙළදිව ආදුරෝ හෙළබසින් තැබුහ. ආදුරු
බුදුගොස්මහතෙරහු ද්විපානතරවාසීන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිසැ ඒ අටුවා
යලිදු පෙළබසින් තැබුහ. අද හෙළටුවා තැන ද පෙළෙහි අභාවබෝධය
පිණිසැ පාලිඅටුවා වහල් වෙයි. ඒ වහලින් තෙවලාදහම සියබසින් අරවා-
තබන මේ දවස තෙල සංයුක්සභිය පිණිසැ ද ඒ වහල මිසැ වෙන නැත.
එයින් වහල් ලැබ කරන තෙල ව්‍යාඛ්‍යානය මුලැ කි නිකයානතරවාසීන්ගේ
ව්‍යාඛ්‍යාන සෙසින් විපරිකාචි ඇතියේ නොවෙයි. මහාවිහාරවාසීන්ගේ
වාචනාමාර්ගය නිශ්ශ්‍රය කොට සිටියෙන් අභි විසින් මෙහි පරමපරාශුද්ධි ඇත.

මේ වරු පළකරන 'සගාථවර්ග' යෙහි සංයුක්තයෝ එකොළොස්-
දෙනෙකි. වර්ගයෝ අටවිසිදෙනෙකි. සුත්‍රයෝ දෙසියඑක්සැත්තැ දෙනෙකි.
මේ හැම මෙහි සියබසින් අරවා තබන ලදී. යටතිය දවස සුත්‍රපිටකය
සියබසින් ලියුබව පළට වෑ ඇත ද, අද ඒ කිසිදු දක්නට නැත. එයින්
එහි භාෂාප්‍රයෝග ගැන කිසිදු නොකිය හෙන්නේ යැ. තෙල ව්‍යාඛ්‍යානය

භාවාච්ඡුධාන කොට ගෙන ව්‍යක්තභාෂායෙන් සැපයීණි. කිසි නැතෙක පැරැණි හෙළවදන් යොදනු 'සිංහලසාහිත්‍ය'ය දියුණු කරනු පිණිසැ වෙයි. එසින් තෙල ව්‍යාඛ්‍යාතය ධර්මදෙතය පිණිසැ ද සියබස සදනු පිණිසැ ද වෙයි.

තෙවලා දහම සියබසින් තබනුයේ හෙළදිව් වැසියනට වැඩ සඳහා මැ වෙයි. බුදුන් පිරිනිව් දෙවාදහස් පන්සියක් කිය ද මෙතෙක් දවස් කිසිවක්නු විසිනුදු තෙල ශාසනාච්‍ය සපුරා නොකරන ලදී. දැන් එය සම්පුණ් වනසේ පෙනේ. එසින් හැමදෙන මේ ව්‍යාඛ්‍යාත මාර්ගයෙන් දහම දැන ඉගෙන කුසල්දහම්හි යෙදෙමින් උභයලෝකාච්ඡිද්ධිය හා අමාමහනිවන් සිදුකරැ ගනිත්වයි පතමහ.

කෝදුගොඩ සදාචාරලෝක සථවිර.

**විදු වතු පිරිවෙන,
අභංගම.**

සටහනනිරූපණය

ABBREVIATIONS

- සී. 1. — ‘පැල්මඩුල්ල’ මහාවිහාර - සිහල කාලපණණ පොතකි.
සී. 2. — ‘ගාල්ල’ පරමානන්දවිහාර - සිහල කාලපණණ පොතකි.
සීඉ. 1. — බණ්ඩරමුල්ලේ අමරසිහසෝර සංකොඛිත-සිහලකවර
මුද්දිත පොතකි.
සීඉ. 2. — බෞද්ධසමෙලන - සිහලකවර මුද්දිත පොතකි.
සඝා. — සඝාමකවර - මුද්දිත පොතකි.
මජ්ඣ. — මජ්ඣනිමසකවර පිටක පොතකි.
PTS. — Pali Text Society-Samyutta Nikāya

සංස්කෘත නිකායෝ

සභාථවග්ග - විසයසූචි

විසයා:	පිටුවකිකාති
1. දෙවනාසංස්කෘතං	1 - 84
1. නලවග්ගො	1 - 10
1. ඔසතරණ සුතතං 	1 - 4
2. නිමොකඛ " 	4
3. උපනීයති " 	4
4. අවෙවනති " 	6
5. කතිඡ්ඤ " 	6
6. ජාගර " 	6
7. අපපට්චිදිත " 	8
8. සුසම්මුට්ඨ " 	8
9. තමාතකාම " 	8
10. අරඤ්ඤ " 	10
නලවග්ගො පඨමො.	
2. නඤ්ඤවග්ගො	10 - 24
11. තඤ්ඤ සුතතං 	10
12. තඤ්ඤි " 	12
13. තඤ්ඤප්පතත " 	12
14. ඛතතිය " 	12
15. සතමාත " 	14
16. නිඤ්ඤඤ " 	14
17. දුකකාර " 	14
18. ඝිඊ " 	16
19. කුච්චිකා " 	16
20. සම්භි " 	18 - 24
නඤ්ඤවග්ගො දුතියො.	
3. සතතිවග්ගො	24 - 32
21. සතති සුතතං 	24
22. චුසති " 	24
23. ජට්ඨා " 	26
24. මනොනිවාරණ " 	26
25. අරහතත " 	26 - 28
26. පජජාත " 	28
27. සර 	30

28.	මහඟුත	සුභතං	30
29.	චතුර්වකක	"	30
30	ඵණ්ණිජබස	"	32

සත්ථිවග්ගො නිද්දේසො.

4. සතුලපකාසිකවග්ගො 82 - 84

31.	සබ්භි	සුභතං	32 - 34
32.	මච්ඡරී	"	36 - 38
33.	සාධු	"	38 - 40
34.	තසනති	"	40 - 42
35.	උජ්ඣානසඤ්ඤි	"	42 - 46
36.	සඤ්ඤා	"	46
37.	සමය	"	46 - 48
38.	සකලික	"	48 - 52
39.	පඤ්ඤානිදා	"	52 - 54
40.	චුලපඤ්ඤානිදා	"	54

සතුලපකාසිකවග්ගො චතුසො.

5. ආදිත්තවග්ගො 56 - 64

41.	ආදිත්ත	සුභතං	56
42.	කිංදද	"	56
43.	අත්ත	"	58
44.	ඵකමුල	"	58
45.	අනොම	"	58
46.	අච්ඡරා	"	58
47.	චතරොප	"	60
48.	ජෙනවත	"	60
49.	මච්ඡරී	"	60 - 62
50.	කට්ඨකාර	"	62 - 64

ආදිත්තවග්ගො පඤ්චමො.

6. ජරාවග්ගො 66-70

51.	ජරා	සුභතං	66
52.	අජරභා	"	66
53.	මිත්ත	"	66
54.	චජ්ඣ	"	66 - 68
55.	පඨමජනෙති	"	68
56.	දුතියජනෙති	"	68
57.	තතියජනෙති	"	68
58.	උපපඵ	"	70
59.	දුතියා	"	70
60.	කච්චි	"	70

ජරාවග්ගො ජරෙඨො.

7. අක්ෂරවග්ගො

72 - 76

61. නාම [අක්ෂරව]	සුත්තං	72
62. විත්ත	"	72
63. තණ්හා	"	72
64. සංයෝජන	"	72 - 74
65. බක්කිත	"	74
66. අබ්භාහත	"	74
67. උඤ්චිත	"	74
68. පිහිත	"	74 - 76
69. ඉවජා	"	76
70. ලොක	"	76

අක්ෂරවග්ගො සහනමො.

8. කුසාච්චග්ගො

76 - 84

71. කුසාච්ච	සුත්තං	76 - 78
72. රථ	"	78
73. විත්ත	"	78
74. චූච්චි	"	78
75. භිත	"	80
76. නජ්ජනි	"	80
77. ඉසසර	"	80 - 82
78. කාම	"	82
79. පාඨෙය්‍ය	"	82
80. පජ්ජනත	"	82 - 84
81. අරණ	"	84

කුසාච්චග්ගො අට්ඨමො.

දෙවනාසංසුත්තං සමත්තං.

2. දෙවසුත්තංසංසුත්තං

86 - 128

1. සුච්චග්ගො

86 - 96

82. පඨමකස්සප	සුත්තං	86
83. දුතීයකස්සප	"	86
84. මාස	"	88
85. මාගධ	"	88
86. දුමච්චි	"	88 - 90
87. කාමද	"	90
88. පඤ්චාලවණ්ඩ	"	92
89. තාසත	"	92 - 94
90. වජ්ඣම	"	94 - 96
91. සුච්ච	"	96

සුච්චග්ගො පඨමො.

2. අනාථපිණිකාවගොනා 98 - 106

92.	වැදිමස	සුභතං	98
93.	වෙණඳු	"	98
94.	දිසලට්ඨි	"	98
95.	තඤ්ඤ	"	100
96.	වඤ්ඤ	"	100
97.	වසුද්දනත	"	100 - 102
98.	සුමුභව	"	102
99.	කකුඛ	"	102 - 104
100.	උතතර	"	104
101.	අනාථපිණික	"	104 - 106

අනාථපිණිකාවගොනා දුතියො.

3. නානාතිප්පියවගොනා 108 - 128

102.	සිව	සුභතං	108
103.	බෙම	"	110
104.	සෙරී	"	110 - 114
105.	සච්චකාර	"	114 - 116
106.	ඒනඤු	"	116 - 118
107.	රොහිතස්ස	"	118 - 120
108.	තඤ්ඤ	"	120
109.	තඤ්ඤිසාල	"	120
110.	සුසිම	"	122 - 126
111.	නානාතිප්පියසාවක	"	126 - 128

නානාතිප්පියවගොනා තතියො.

දෙවපුත්තසංසුභතං සම්භතං.

3. කොසලසංසුභතං 130 - 188

1. බ්බිනවගොනා 130 - 144

112.	දහර	සුභතං	130 - 132
113.	පුරිස	"	132 - 134
114.	රුජ	"	134
115.	පිය	"	134 - 136
116.	අතතරකඛිත	"	136 - 138
117.	අපපකා	"	138 - 140
118.	අප්ඵකරණ	"	140
119.	මලලිකා	"	140 - 142
120.	සඤ්ඤ	"	142 - 144
121.	බ්බිත	"	144

බ්බිනවගොනා පඨමො.

XIII

2. අප්‍රත්‍යක්‍ෂවග්‍යො 146 - 170

122.	සත්තජච්ච	සුත්තං	146 - 148
123.	පඤ්චරුජ	"	148 - 152
124.	දොණපාක	"	152
125.	පඨමසඛගාම	"	154
126.	දුතියසඛගාම	"	156 - 158
127.	ඩිතු	"	158
128.	අපපමාද	"	160
129.	කල්‍යාණමිත්ත	"	160 - 164
130.	පඨමං අප්‍රත්‍යක්‍ෂ	"	164 - 168
131.	දුතියං අප්‍රත්‍යක්‍ෂ	"	168 - 170

අප්‍රත්‍යක්‍ෂවග්‍යො දුතියො.

3. කොසලවග්‍යො 170 - 188

132.	පුග්ගල	සුත්තං	170 - 176
133.	අය්‍යකා	"	176 - 178
134.	ලොක	"	178 - 180
135.	ඉසසඵ	"	180 - 184
136.	පබ්බතුපම	"	184 - 188

කොසලවග්‍යො තතියො.

කොසලසංයුත්තං සමන්තං.

4. මාරසංයුත්තං 188 - 232

1. ආයුචග්‍යො 188 - 200

137.	තපොකම්ම	සුත්තං	188
138.	තාග	"	190
139.	සුභ	"	190
140.	පඨමපාස	"	192
141.	දුතියපාස	"	192 - 194
142.	සපප	"	194
143.	සොපපසි	"	196
144.	තඤ්ඤි	"	196
145.	පඨමආයු	"	198
146.	දුතියආයු	"	198 - 200

ආයුචග්‍යො පඨමො.

2. රජජවග්‍යො 200-214

147.	පාසාණ	සුත්තං	200
148.	සීග	"	200 - 202
149.	සකලික	"	202
150.	පභිරූප	"	204
151.	මානස	"	204

XIV

152.	පහන	සුභකං	204 - 206
153.	ආයතන	"	206 - 208
554,	පිණි	"	208
155.	කසක	"	210 - 212
156.	රජ	"	212 - 214

රජවග්ගො දුතියො.

3. මාරවග්ගො 214 - 222

157.	සමච්ඡුල	සුභකං	214 - 216
158.	සමිද්ධි	"	216 - 218
159.	ගොතික	"	220 - 222
160.	සතතවසා	"	222 - 226
161.	මාරභිතු	"	226 - 232

මාරවග්ගො තතියො.

මාරසංසුභතං සමභතං.

5. හික්ඛුනිසංසුභතං 232 - 246

1. හික්ඛුනිවග්ගො 232 - 246

162.	ආලච්ඡිකා	සුභතං	232 - 234
163.	සොමා	"	234
164.	ගොතමි	"	236
165.	ච්ඡයා	"	236 - 238
166.	උපලවණණා	"	238 - 240
167.	චාලා	"	240
168.	උපචාලා	"	240 - 242
169.	සිසුපචාලා	"	242 - 244
170.	සෙලා	"	244
171.	වජ්ඣ	"	246

හික්ඛුනිවග්ගො පඨමො

හික්ඛුනිසංසුභතං සමභතං.

6. බ්‍රහමසංසුභතං 248 - 284

1. කොකාලිකවග්ගො 248 - 274

172.	ආයාචන	සුභකං	248 - 252
173.	ගාරව	"	252 - 254
174.	බ්‍රහමදෙව	"	254 - 256
175.	බිකබ්‍රහම	"	258 - 260
176.	අපරදිට්ඨි	"	260 - 264
177.	පමාද	"	264 - 268
178.	කොකාලික	"	268

179.	කතමොරකතියස	සුභතං	268
180.	තුදුමුහම	„	270
181.	දුතියකොකාලික	„	270 - 274

කොකාලිකවග්ගො පඨමො.

2. පරිනිබ්බාණවග්ගො 276 - 284

182.	සතඛකුමාර	සුභතං	276
183.	දෙවදතත	„	276
184.	අඤ්ඤානිඤ්ඤ	„	276 - 278
185.	අරුණවතී	„	278 - 282
186.	පරිනිබ්බාණ	„	282 - 284

පරිනිබ්බාණවග්ගො දුතියො.

මුහමණංසුභතං සමන්තං.

7. මුහමණංසුභතං 286 - 330

1. අරහනනවග්ගො 286 - 306

187.	ධතඤ්ජානී	සුභතං	286 - 288
188.	අකොකාස	„	288 - 290
189.	අසුරිඤ්ඤ	„	292
190.	බිලුඛනික	„	292 - 294
191.	අභිංසක	„	294
192.	ජට්ඨ	„	294 - 296
193.	සුඤ්ඤික	„	296
194.	අගභික	„	296 - 298
195.	සුඤ්ඤික	„	298 - 302
196.	බහුඤ්ඤ	„	302 - 306

අරහනනවග්ගො පඨමො.

2. උපාසකවග්ගො 306 - 330

197.	කපි	සුභතං	306 - 310
198.	උද්ද	„	310
199.	දෙවභිත	„	312 - 314
200.	මහාසාල	„	314 - 316
201.	මානජඤ්ඤ	„	316 - 318
202.	පච්චනීක	„	320
203.	නවකමමික	„	320 - 322
204.	කට්ඨභාර	„	322 - 324
205.	මාතුපොසක	„	324
206.	භිකඛක	„	326
207.	සඛ්භාරව	„	326 - 328
208.	බොමදුසා	„	328 - 330

උපාසකවග්ගො දුතියො.

මුහමණංසුභතං සමන්තං.

8. වඩිතීසසංයුතනං 330 - 350

		1. වඩිතීසවග්ගො	330 - 350
209.	නිකඛිතන	සුතනං ...	330 - 332
210.	අරභී	” ...	332 - 334
211.	පෙසලඅභිමඤ්ඤතා	” ...	334
212.	ආතඤ්ඤ	” ...	336
213.	සුභාසිත	” ...	336 - 338
214.	සාරිපුතන	” ...	338 - 340
215.	පචාරණ	” ...	340 - 342
216.	පරෙසහසා	” ...	342 - 346
217.	කොණ්ඩඤ්ඤ	” ...	346 - 348
218.	මොඤ්ඤලාන	” ...	348
219.	ගඤ්ඤ	” ...	348 - 350
220.	වඩිතීස	” ...	350

වඩිතීසවග්ගො සමමො.
 වඩිතීසසංයුතනං සමමනං.

9. වනසංයුතනං 352 - 366

		1. වනවග්ගො	352 - 366
221.	විවෙක	සුතනං ...	352
222.	උපවසාන	” ...	352 - 354
223.	කසපගොතන	” ...	354
224.	සමිඤ්ඤ	” ...	356
225.	ආතඤ්ඤ	” ...	356
226.	අනුරුඤ්ඤ	” ...	356 - 358
227.	තාගදතන	” ...	358
228.	කුලකරණී	” ...	358 - 360
229.	වජ්ජිපුතන	” ...	360
230.	සජ්ඣාය	” ...	360
231.	අයොනිසො	” ...	362
232.	මජ්ඣනික	” ...	362
233.	පාකභිඤ්ඤ	” ...	362 - 364
234.	පදුමපුප්ඵ	” ...	364 - 366

වනවග්ගො සමමො.
 වනසංයුතනං සමමනං.

10. ගකඛසංයුතනං 366 - 384

		1. ඉඤ්ඤවග්ගො	366 - 384
235.	ඉඤ්ඤ	සුතනං ...	366
236.	සකඛ	” ...	368

237.	සුවිලෝම	සුන්‍යං	368 - 370
238.	මණිහඳු	"	370
239.	සාත්‍ය	"	370 - 372
240.	පියබිකර	"	372
241.	සුතබ්බසු	"	372 - 374
242.	සුදත්ත	"	374 - 378
243.	පයමසුක්කා	"	378
244.	වීර	"	378
245.	දුතියසුක්කා	"	380
246.	ආලවක	"	380 - 384

ඉන්ද්‍රජායන්තරා පඨමො.

සකඛසංසුතනං සමන්තං.

11. සකඛසංසුතනං 384 - 428

1. සුවීරවග්ගො 384 - 406

247.	සුවීර	සුන්‍යං	384 - 386
248.	සුසීම	"	386 - 388
249.	ධජ්ඣන	"	388 - 392
250.	වෙපවිතති	"	392 - 396
251.	සුභාසිතජය	"	396 - 398
252.	කුලාවක	"	400
253.	නදුබ්බිය	"	400 - 402
254.	වෙරෙවතආසුරිඤ්ඤ	"	402
255.	ආරඤ්ඤසතනඉසි	"	402 - 404
256.	ඉසසොසමුද්දක	"	404 - 406

සුවීරවග්ගො පඨමො.

2 සන්තවභවග්ගො 406 - 420

257.	දෙවා [සන්තවතපද]	සුන්‍යං	406
258.	[දුතිය] දෙවා [සන්තවතපද]	"	408
259.	මහාලී [සන්තවතපද]	සුන්‍යං	408 - 410
260.	දජ්ඣ	"	412 - 414
261.	රුමණේයසක	"	414
262.	සජමාන	"	414
263.	වන්දනා	"	414 - 416
264.	සකකනමස්සන	"	416
265.	දුතියසකකනමස්සන	"	418
266.	තතියසකකනමස්සන	"	418 - 420

සන්තවභවග්ගො දුතියො.

3. සකඛපඤ්චකං 422 - 426

267.	කුච්චා	සුන්‍යං	422 - 424
268.	දුබ්බණ්ණිය	"	424
269.	මායා	"	426
270.	ආවචය	"	426
271.	ආකෙකාධ	"	426

සකඛපඤ්චකං.

සකඛසංසුතනං සමන්තං.

සභාඨවග්ගො නිට්ඨිග්ගො.

සුභතනපිටකේ

සිංහලනිකායෝ

පඨමෝ භාගෝ

සගාථවග්ගො

සුභානන්දිවතෙ
සිංහලානන්දිකා යො

පඨමො භාගො

සභාඵවගො

1. දෙවනාසංයුතං

1. නළවගො

නමො නසස භගවතො අරහතො සමමාසමුදධස්ස.

1. 1. 1.

ඔඝතරණසුභානං.

1. එවමෙවසුතං එකං සමයං භගවා ඝාවස්ඪිං විහරති ජෙතවනෙ අනාඵපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. අඵ ඛො අඤ්ඤතරු දෙවනා අභිකකතාය රතනියා අභිකකනවණණං කෙවලකපපං ජෙතවනං ඔභාසෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙඤ්ඤපසඞ්කම්, උපසඞ්කම්ඤ්ඤා භගවතං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනං අට්ඨාසී. එකමනං ඕතා ඛො සා දෙවනා භගවතං එතදවොච:

කඵනඤ්ඤා තිං මාරිස, ඔඝමතරිති?

[භගවා:]

අපපතිට්ඨං ඛවාහං ආට්ඨස්සො අනායුහං ඔඝමතරිනති.

යඵා කඵං පත තිං මාරිස අපපතිට්ඨං අනායුහං ඔඝමතරිති?

[භගවා:]

යදු සවාහං ආට්ඨස්සො සනතිට්ඨාමි. තදුස්සු සංසීදුමි. යදු සවාහං ආට්ඨස්සො ආයුහාමි තදුස්සු තිබ්බුස්සාමි¹. එවං ඛවාහං ආට්ඨස්සො අපපතිට්ඨං අනායුහං ඔඝමතරිනති.

[දෙවතා:]

විරස්සං වත පස්සාමි² මුභවණං පරිතිබ්බුතං,

අපපතිට්ඨං අනායුහං තිණණං ලොකෙ විසතතිකං.

1. නිවයහාමි—සනා. 2. පස්සාමි—සී. 1. 2.

සූත්‍රානතපිටකයෙහි සිංහුත්තනිකාය

ප්‍රථම භාගය

සභාච්චගීය

1. දේවනාසංහුත්තය

1. නළවගීය

ඒ භාග්‍යවත් අහීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

1. 1. 1.

බසතරණසුත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ජව්වණී ඇති එක්තරු දෙවියෙක් රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ කෙසේ ඕසය තරණය කල සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කෙළෙමි.

නිදුකාතන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කෙසේ නම් නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කල සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම යම් විටෙක පිහිටා සිටිමි ද එකල්හි ගිලෙමි. ඇවැත්නි, මම යම් විටෙක වැයම් කෙරෙමි ද එකල්හි ඉල්ප යෙමි. ඇවැත්නි, මෙසේ මම නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ඕසය තරණය කෙළෙමි.

[දෙවි:]

නො පිහිටමින් වැයම් ද නො කරමින් ලෝකයෙහි තෘප්ණාව තරණය කල කෙලෙස් තැසූ කෘතියුත්තවුහවණයකු කලෙකින් දකිමි.

ඉදමවොව සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සන්ථා අහොසි.

අථ ඛො සා දෙවතා 'සමනුඤ්ඤා මෙ සන්ථා'ති භගවතාං අභිවාදෙතීභි පදකඛිණං කතීභි තඤ්චෙවනතරධාතීති.

1. 1. 2.

නිමොක්ඛසුභතං.¹

2. එවමෙම සුභතං². එකං සමයං භගවා සාවච්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො අඤ්ඤාකරා දෙවතා අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණා කෙවලකපපං ජේතවනං ඕහාසෙතීභි යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛික- මීතීභි භගවතාං අභිවාදෙතීභි එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවතාං එතදවොව:

ජාතාසි තො තිං මාරීස, සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති?

[භගවා:]

ජාතාමි³ ඛවාහං ආට්ටිසො සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති.

[දෙවතා:]

ගථා කථමපන තිං මාරීස ජාතාසි සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති?

[භගවා:]

තජ්ඣිභවපරිකකියා සඤ්ඤාවිඤ්ඤාණසඛිතියා,
වෙදන්තාතං නිරොධා උපසමා එවං ඛවාහං ආට්ටිසො ජාතාමි,
සත්තාතං නිමොක්ඛං පමොක්ඛං විවෙකන්ති.

1. 1. 3.

උපතීයනී⁴සුභතං.

3. භාවච්චියං—

අථ⁵ ඛො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

උපතීයනී ජීවිතමපපමාසු ජරුපනීතස්ස ත සන්ති තාණා,
එතං භයං මරණේ පෙකඛමාතො පුඤ්ඤති කසිරාඨ සුඛාවභානීති.

[භගවා:]

උපතීයනී ජීවිතමපපමාසු ජරුපනීතස්ස ත සන්ති තාණා
එතං භයං මරණේ පෙකඛමාතො ලොකාමිසං පජභෙ
සන්තිපෙකෙඛාති.

1. බුද්ධි සිහනාද සුභතං නාමෙතං.-අට්ඨකථා. 2. භාවච්චිනීදන්තං.-මජ්ඣ. 3. ජාතාම-සී 1, 2.
4. උපතීය - මජ්ඣ. උපතෙය්‍ය - ඝනා, PTS 5. එකමන්තං සීතා.-ජේතං.

ඒ දෙව් තෙමේ මෙය කී ය. ඉන්පසුව වහන්සේ මානවින් අනුදන් සේක. ඉක්බිති ඒ දෙව් තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ වචනය අනුදන් සේකා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

1. 1. 3.

නිමොක්ඛ සුත්‍රය

2. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා වණ ඇති එක්තරා දෙවියෙක් රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙව් රම බිඳුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්-පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය ද, පමොක්ඛය ද, විවේකය ද දන්නා සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය (=මාගීය) ද පමොක්ඛය (=එලය) ද විවේකය (=නිවණ) ද දනිමි.

[දෙව්:]

නිදුකානන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කෙසේ නම් සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය ද, පමොක්ඛය ද, විවේකය ද දන්නා සේක් ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, තාමණුව මුල් කොට ඇති කම්භවය ක්‍ෂය කිරීමෙන් ද, සංඥ විඤනයන් ගෙවාලීමෙන් ද, වේදනාවන්ගේ නිරෝධයෙන් හා සන්තිදීමෙන් ද මම මෙසේ සත්‍යයන්ගේ නිමොක්ඛය ද, පමොක්ඛය ද, විවේකය ද දනිමි.

1. 1. 3.

උපනියති සුත්‍රය

3. සැවැත්නුවර—

ඉක්බිති ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

ජ්විතය මරණය කර පමුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ සචලය ය. ජරාව විසින් මරණය කර පමුණුවන ලද්දහට පිහිට වීමට රක්‍ෂාසාධක නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නේ සුව එළවන්නා වූ පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

ජ්විතය මරණය කර පමුණුවනු ලැබේ. ආයුෂ සචලය ය. ජරාව විසින් මරණය කර පමුණුවන ලද්දහට (පිහිට වීමට) රක්‍ෂාසාධක නැත. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නා නිවණ පතන පුභුල්තෙමේ ලෝකාමිෂය දුරු කරන්නේයි.

1. 1. 4.

අවේනනීසුභතං

4. ආවජජීයං—1

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

අවේනනී කාලා තරයන්ති රතනියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජභන්ති.
එතං භයං මරණෙ පෙකබ්බාතො පුඤ්ඤාති කසිරුථ සුඛාවභානීති.

[භගවා:]

අවේනනී කාලා තරයන්ති රතනියො වයොගුණා
අනුපුබ්බං ජභන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙකබ්බාතො ලොකාමිසං පජ්ඣෙ
සන්තිපෙකෙබ්බාති.

1. 1. 5.

කතිජ්ඤ²සුභතං

5. ආවජජීයං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:³

කති ජ්ඤෙ කති ජභෙ කති චුත්තරී භාවයෙ,
කති සම්භාතිගො ‘භික්ඛු ඔසතිණෙණා’ති චුච්චතීති.

[භගවා:]

පඤ්ච ජ්ඤෙ පඤ්ච ජභෙ පඤ්ච චුත්තරී භාවයෙ,
පඤ්ච සම්භාතිගො ‘භික්ඛු ඔසතිණෙණා’ති චුච්චතීති.

1. 1. 6.

ජාගරසුභතං

6. ආවජජීයං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

කති ජාගරතං සුන්තා කති සුත්තෙසු ජාගරා,
කතීභි රජමාදෙති කතීභි පරිසුජ්ඣතිති.

[භගවා:]

පඤ්ච ජාගරතං සුන්තා පඤ්ච සුත්තෙසු ජාගරා,
පඤ්චභි රජමාදෙති පඤ්චභි පරිසුජ්ඣතිති.

1. ඉදං න දිඤ්ඤාතෙ - සභා. 2. කතිජ්ඤ - සභා. 3. භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි - මජ්ඣං.

**1. 1. 4.
අවෙවහනි සූත්‍රය**

4. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(පෙරවරු ආදී) කාලයෝ ඉක්ම යෙහි. රාත්‍රීහු පුද්ගලයා මරණය කරා පමුණුවති. වයෝරාශීහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ (ත්‍රිවිධ) භය මරණයෙහි ලා දක්නේ සැප එළවන පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

කාලයෝ ඉක්ම යෙහි. රාත්‍රීහු (පුරුෂයා) මරණය කරා පමුණුවති. වයෝරාශීහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ බිය මරණයෙහි ලා දක්නේ, නිවන් පතනුයේ (භවත්‍රය සංකිරාත) ලෝකාමිෂය දුරු කරන්නේයි.

**1. 1. 5.
කතිජිඤ සූත්‍රය**

5. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙකින් සැලකළේ ය:

කෙතෙක් සිදින්නේ ද? කෙතෙක් දුරු කරන්නේ ද? මත්තෙහි කෙතෙක් වඩන්නේ ද? කෙතෙක් සංඛ (ආලීම්) ඉක්මවූ මහණ තෙමේ 'ඔසතිණණ' ය යි කියනු ලැබේ ද?

[භගවත්හු:]

පසක් සිදින්නේ ය. පසක් දුරු කරන්නේ ය. ඉන් මතුයෙහි පසක් වඩන්නේ ය. සංඛ පසක් ඉක්මවූ මහණ තෙමේ 'ඔසතිණණ' ය යි කියනු ලැබේ.

**1. 1. 6.
ජාගර සූත්‍රය**

6. සැවැත්නුවර--

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(කීදෙනකුත්) නිදි වරද්දී කීදෙනෙක් නිදි ගත්තාහු වෙත් ද? (කීදෙනකුත්) නිදිද්දී කීදෙනෙක් නිදිවරන්නෝ වෙත් ද? කෙතෙකින් (කෙලෙස්) රජස් ගණී ද? කෙතෙකින් පිරිසිදු වේ ද?

[භගවත්හු:]

පස් දෙනකුත් නිදි වරද්දී පස්දෙනෙක් නිදිගත්තාහු වෙත්. පස්දෙනකුත් නිදිද්දී පස්දෙනෙක් නිදි වරන්නෝ වෙත්. පසෙකින් කෙලෙස් රජස් ගණී. පසෙකින් පිරිසිදු වේ යි.

1. 1. 7.

අපපට්ඨිදිගසුභානං.

7. ඝාච්ඡජීයං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යෙසං ධම්මා අපපට්ඨිදිනා පරවාදෙසු නීයරෙ,
සුභතා තෙ නපපවුඡ්ඤ්ඤානී කාලො තෙසං පවුඡ්ඤ්ඤානී

[භගවා:]

යෙසං ධම්මා සුපපට්ඨිදිනා¹ පරවාදෙසු න නීයරෙ,
සමවුද්ධා සමමදඤ්ඤාය² වරන්තී විසමෙ සමන්තී

1. 1. 8.

සුසමච්චට්ඨිසුභානං.

8. ඝාච්ඡජීයං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

යෙසං ධම්මා සුසමච්චට්ඨා පරවාදෙසු නීයරෙ,
සුභතා තෙ නපපවුඡ්ඤ්ඤානී කාලො තෙසං පවුඡ්ඤ්ඤානී

[භගවා:]

යෙසං ධම්මා අසමච්චට්ඨා පරවාදෙසු න නීයරෙ,
සමවුද්ධා සමමදඤ්ඤාය² වරන්තී විසමෙ සමං.

1. 1. 9.

නමානකාමසුභානං.

9. ඝාච්ඡජීයං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තීකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:
න මානකාමස්ස දමො ඉධ්ච්චී න මොනමච්චී අසමාභිතස්ස,
එකො අරඤ්ඤෙ විහරං පමනො න මච්චුධෙය්‍යස්ස
තරෙය්‍ය පාරන්තී.

[භගවා:]

මානං පභාය සුසමාභිතනො සුචෙතසො සබ්බඛි විපවුච්චො,
එකො අරඤ්ඤෙ විහරං අපපමනො ස මච්චුධෙය්‍යස්ස
තරෙය්‍ය පාරන්තී.

1. සුපට්ඨිදිනා - සා. 2. තෙ සමවුද්ධා සමමදඤ්ඤා-මජ්ඣ. PTS. සමපදඤ්ඤාය - සි 1.

1. 1. 7.

අපච්චිදිහ සුත්තය

7. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනකුන් විසින් (වතුසහනය) ධර්මයේ අවබෝධ නොකරණ ලද්දහු ද? (ඔහු) පරවාදයන්හි පමුණුවනු ලබන් ද? නිදිගත්තා වූ ඔහු නුපුබුදිත්. ඔවුන්ට පිබිදීමට මේ කාලය යි.

[භගවත්හු:]

යම් කෙනකුන් විසින් (වතුසහනය) ධර්මයේ අවබෝධ කරණ ලද්දහු ද? (ඔහු) පරවාදයන්හි නො පමුණුවනු ලබන්. (සඵලොද්ධාදි) බුදුවරයෝ මනා කොට දැන විෂම ලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙත්.

1. 1. 8.

සුසමුට්ඨ සුත්තය

8. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යම් කෙනකුන්ගේ (වතුසහනය) ධර්මයේ වෙසෙසින් නැසුනාහු ද, (ඔහු) පරවාදයන්හි පමුණුවනු ලැබෙත්. ඔහු නිදි ගත්තාහු නො පුබුදිත්. ඔවුන්ට පිබිදීමට මේ කාලය යි.

[භගවත්හු:]

යම් කෙනකුන්ගේ (වතුසහනය) ධර්මයේ නො නැසුනාහු ද, (ඔහු) පරවාදයන්හි නොපමුණුවනු ලැබෙත්. (සඵලොද්ධාදි) බුදුවරු මැනවින් දැන විෂම ලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙත් යි.

1. 1. 9.

නමානකාම සුත්තය.

1. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මෙහි මානය කැමැත්තනුට දමයෙක් (=හිතෙහි සන්තූන් පැවැත්මෙක්) නැත. සමාධියක් නැත්තනුට මෛත්‍යයෙක් (=සිවුමග නුවණෙක්) නැත. වනයෙහි හුදෙකලාව ප්‍රමතත ව වෙසෙන්නේ සසර පරතෙරට හෙවත් නිවණට නො පැමිණෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

මානය දුර ලා මැනවින් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපසිත්තෙන් මිදුනු අප්‍රමතත ව හුදෙකලාව වෙතෙහි වෙසෙන හෙතෙමේ සසර පරතෙරට පැමිණෙන්නේ යි.

1. 1. 10.

අරඤ්ඤසුභතං

10. ඝාමඤ්ඤියං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසි:

අරඤ්ඤෙ විහරන්තානං සන්තානං බ්‍රහ්මචාරීනං,
එකභතනං භුඤ්ජමානානං කෙන වණේණා පසීදනී,

[භගවා:]

අතීතං තානුසොවන්ති තපප්පපන්ති¹තාගනං,
පච්චුප්පනෙන යාපෙනති තෙන වණේණා පසීදනී,
අනාගතපප්පපාය අතීතසානුසොවතා,
එතෙන බාලා සුසකන්ති තලොච්ච භරිතො ලුතොති,

නිලමගො පසිමො.

නමුද්දනං:

ඔකං නිමොකං උපතීයති අවෙචන්ති කතිඡ්ඤී ව,²
ජාගරං අපච්චිඤීතා සුසමුච්චානමානකාමො³
අරඤ්ඤෙ දසමො⁴ චුතො වගො තෙන පට්ඨවති.

2. නිද්දනවගො

1. 2. 1.

නිද්දනසුභතං

11. එවමෙම සුතං එකං සමයං භගවා ඝාමඤ්ඤියං විහරති ජෙනවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනොසී භික්ඛ-
වොති. හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං. භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරා තාවතිංසකායීකා දෙවතා නිද්දනවනෙ⁵
අච්චරාසඛසපරිචුතා දිබ්බෙහි පඤ්චහි කාමභුණෙහි සමපපිතා සමඛිතීභුතා
පරිවාරයමානා⁶ තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

ත තෙ සුඛං පජානන්ති යෙ ත පසුන්ති නිද්දනං,
ආවාසං නරදෙවානං තිදසානං යසසිතන්ති.

එවං චුතො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරා දෙවතා තං දෙවතං ගාථාය
පච්චභාසී:

ත චං බාලෙ විජාතාසී⁷ යථා අරහනං වවො,
අතිච්චා සබ්බෙ සඛිංරා⁸ උපපාදවයධම්මිනො,
උපපජ්ඣිවා තිරුජ්ඣන්ති හෙසං චූපසමො සුබොති.

1. නප්පප්පමනාගතං. - සා. අනප්පප්පතකනාගතං - සී. 2. කති ඡ්ඤී-කඤ්චි
3. සුසමුච්චානමානකාමො-කඤ්චි 4. දසමො අරඤ්ඤෙ - සී.වු. 1. 5. නිද්දනෙ
වනෙ - මජ්ඣ. 6. පරිවාරයමානා - සභා - P.T.S 7. පජාතාසී - කඤ්චි
8. සබ්බසඛිංරා - මජ්ඣ. - P.T.S.

1. 1. 10.

අරඤ්ඤ සුත්‍රය.

10. ඝෘමුඤ්ඤවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජාවෙකින් සැල කෙලෙස:

වෙනෙහි වසන එක්වේලේ අහර වලදන ශාන්තමුඛවාරීන්ගේ වණිය කවරහෙයෙකින් පහදී ද?

[භගවත්හු:]

ඉකුත් දූ ගැණ ශෝක නො කෙරෙහි. නො ලත් දෙය නො පතති. පවත්නා දෙයින් යැපෙත්. එයින් ශරීරවණිය පහදී.

නො ලත් දෙය පැතීමෙන් හා ඉකුත් දූ ගැණ ශෝක කිරීමෙන් දැයි යන මෙයින් බාලයෝ සිදින ලද නිලිඟන් බටදබක් සෙයින් වියලෙත්යි.

නල වහිය පලමු වැටියි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

ඕසතරණ, නිමොකක, උපනීයනි, අවෙචනනි, කතිජ්ඣ, ජාගර, අපපටි- විදින, සුසම්මුට්ඨ, නමානකාම, දස වැනි වූ අරඤ්ඤ සුත්‍රය සි එයින් පලමු වන වහිය කියනු ලැබේ.

2. නන්දන වගීය

1. 2. 1.

නන්දන සුත්‍රය

11. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඝෘමුඤ්ඤවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු 'පින්වතුන් වහන්සා' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. තච්චිසා වැසි එක්තරා දෙවියෙක් දිවසරන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දිව්‍යපඤ්චකාම සම්පතියෙන් සම්නවිත වූයේ ඉඳුරන් පිණවත්තේ ඒ වෙලාවෙහි මේ භාජාව කී ය:

යම් කෙනෙක් පිරිවර ඇති තච්චිසා වැසි දෙවියන්ගේ වාසස්ථාන වූ තදුකුයන නො දකිද්දී ඔහු සැපය නො දනිත්.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි එක්තරා දෙවියෙක් ඒ දෙවියාට භාජාවෙකින් පිළිතුරු දුන්නේ ය:

බාලය, නෝ "සියලු සංසාරයෝ අතිත්‍යයහ. ඉපදීම හා නැසීම සමභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපිද නිරුඳා වෙත්. ඔවුන්ගේ සන්තිදීම සැප ය" යන රහතුන්ගේ වදන ලෙස නො දන්නියි.

12

සංයුතතනිකායෙ දෙවනාසංයුතතං-[1. 2. 2-4]

1. 2. 3.

නඤ්ඤි¹සුභතං.

12. සාමප්ඵියං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ඉඵං අභාසී:

නඤ්ඤි පුනෙනති පුතතිමා ගොමිකො² ගොති තථෙව නඤ්ඤි,
උපධි හි තරස්ස නඤ්ඤා ත හි සො නඤ්ඤි යො නිරුපධිති³

[භගවා:]

සොචති පුනෙනති පුතතිමා ගොමිකො ගොති තථෙව සොචති,
උපධි හි තරස්ස සොචතා ත හි සො සොචති යො නිරුපධිති.

1. 2. 3.

නිප්ඵිපුතනසුභතං

13. සාමප්ඵියං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ඉඵං අභාසී:

නප්ඵි පුතනසමං පෙමං නප්ඵි ගොසමිතං ධනං,
නප්ඵි සුරියසමා⁴ අභා සමුද්දපරමා සරුති.

[භගවා:]

නප්ඵි අතනසමං පෙමං නප්ඵි ධඤ්ඤසමං ධනං,
නප්ඵි පඤ්ඤසමා අභා වුට්ඨි වෙ පරමා සරුති.

1. 2. 4.

බන්ධියසුභතං

14. සාමප්ඵියං—

එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ඉඵං අභාසී:

බන්ධියො දිපදං⁵ සෙට්ඨො බලීවඤ්ඤො⁶ චතුප්පදං,
කොමාරී⁷ සෙට්ඨො භරියාතං යො ච පුතනාතො⁸ පුබ්බජොති.

[භගවා:]

සමබුඤ්ඤො දිපදං⁵ සෙට්ඨො ආජාතියො චතුප්පදං,
සුග්ගසා සෙට්ඨො භරියාතං යො ච පුතනාතමස්සවොති.

1. නඤ්ඤා. 2. ගොමා - මජ්ඣ. 3. නිරුපධිති.-PTS. 4. සුරියසමා - මජ්ඣ.
5. දච්චදං - කඤ්ඤි. 6. බලීවඤ්ඤො - මජ්ඣ. බලීවඤ්ඤො - සං. 7. කුමාරී - PTS
8. පුතනාතං - PTS. සී. 1. 2.

1. 2. 2.

නන්දනී සුත්‍රය.

12. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්ප-
යෙහි මේ ගය කී ය:

පුතුන් ඇත්තේ පුතුන්ගෙන් සතුටු වෙයි. එසේ ම ගවහිමියා
ගවයන්ගෙන් සතුටු වෙයි. මේ කාමෝපධිහු ම මිනිසාගේ නන්දනයෝ යි.
යමෙක් උපධි නැත්තේ ද හෙතෙමේ නො ම සතුටු වෙයි.

[භගවත්හු:]

පුතුන් ඇත්තේ පුතුන්ගෙන් ශෝක කෙරෙයි. එසේ ම ගවහිමියා
ගවයන්ගෙන් ශෝක කෙරෙයි. මේ කාමෝපධිහු ම මිනිසාගේ ශෝච-
නයෝ යි. යමෙක් උපධි නැත්තේ ද හෙතෙමේ නො ම ශෝක කෙරේ යි.

1. 2. 3.

නන්දපුත්‍රනසම සුත්‍රය

13. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ
ගය කී ය:

පුත්‍රප්‍රේමය හා සම ප්‍රේමයෙක් නැත. ගෝධනය හා සම ධනයෙක්
නැත. හිරු හා සම එළියෙක් නැත. විල්හු මුහුදු පරම කොට ඇත්තාහ.
(මුහුදු හා සම විලෙක් නැතැයි යු සේ යි.)

[භගවත්හු:]

ආත්මප්‍රේමය හා සම ප්‍රේමයෙක් නැත ධාන්‍ය හා සම ධනයෙක් නැත.
ප්‍රඥාව හා සම ආලෝකයෙක් නැත. ඒකාන්තයෙන් වැස්ස පරම
විලයි.

1. 2. 4.

ධනනිය සුත්‍රය

14. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ
ගය කී ය:

දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් ක්‍රමය ශ්‍රේණිය ය. සිවුපාවුන් අතුරෙන්
ගවයා ශ්‍රේණිය ය. භාග්‍යවත් අතුරෙන් බාලකාලයෙහි පාවා ගන්නා ලද්දේ
ශ්‍රේණිය ය. පුතුන් අතුරෙන් වැඩිමහල්ලා ශ්‍රේණිය ය.

[භගවත්හු:]

දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් බුදුරජානන් වහන්සේ ශ්‍රේණියහ.
සිවුපාවුන් අතුරෙන් ආජාතීය අඛයා ශ්‍රේණිය ය. භාග්‍යවත් අතුරෙන්
හිමියා පිණවන්නී ශ්‍රේණිය ය. පුතුන් අතුරෙන් කීකරු වූයේ ශ්‍රේණිය යි.

1. 2. 5.

සනමාන¹සුභගං

15. සාවජචීයං—

[දෙවනා:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සනතිසීවෙසු² පකඛිසු,
සතතෙව³ බුහාරඤ්ඤං⁴ තං භයං පටිභාති මනති.

[භගවා:]

සීතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සනතිසීවෙසු² පකඛිසු,
සතතෙව බුහාරඤ්ඤං⁴ සා රතී⁵ පටිභාති මනති.

1. 2. 6.

නිද්දානපද්දිසුභගං

16. සාවජචීයං—

[දෙවනා:]

නිද්දා නන්දී⁶ විජමභිකා⁷ අරතී භතතසම්මදෙ,
එතෙන තපපකාසති අරියමග්ගො ඉධ පාණීතනති.

[භගවා:]

නිද්දා නන්දී විජමභිකා⁸ අරතී භතතසම්මදං
විරියෙන⁹ තං පණාමෙත්වා අරියමග්ගො විසුජ්ඣතිති.

1. 2. 7.

දුක්ඛකරසුභගං

17. සාවජචීයං—

[දෙවනා:]

දුක්ඛකරං දුක්ඛතීකඛඤ්ච අබ්‍යතොනන හි¹⁰ සාමඤ්ඤං,
බහු හි තත් සම්බොධා යත් බාලො විසීදතීති.

[භගවා:]

කතීභං වරෙය්‍ය සාමඤ්ඤං විතතං වෙ ත නිවාරයෙ,¹¹
පදෙ පදෙ විසීදෙය්‍ය සබ්බකප්පානං වසානුගො.

කුමෙමාව අබ්‍යානී සකෙ කපාලෙ සමොදභං භික්ඛු මනොචිතකෙක,
අනිසසිතො අඤ්ඤමභෙඨයානො පරිනිබ්බුතො ත උපවදෙය්‍ය¹²
කඤ්චීති.

1. සකමාන-සී. මු. 2. භ්‍යා PTS. 2. සනතිසීනතසු-සී. මු. 2. 3. පලාභොව-භ්‍යා. 4. මහාරඤ්ඤං - භ්‍යා PTS. සී. මු. 2. 5. සාරතී-මජ්ඣ. 6. නන්දී-මජ්ඣ., භ්‍යා, PTS. 7. විජමභිකා-මජ්ඣ., විජමභිකා-භ්‍යා 8. විජමභිතං-මජ්ඣ., විජමභිකා-භ්‍යා 9. විරියෙන, -මජ්ඣ. 10. ච - මජ්ඣ. PTS. 11. නිවාරෙය්‍ය-භ්‍යා. PTS. 12. නුපවදෙය්‍ය-මජ්ඣ., භ්‍යා.

1. 2. 5.

සහමාන සූත්‍රය

15. සැවැත්නුවර-

[දෙවි:]

සිටි මද්දහතෙහි පක්ෂීන් ඉසුණු ලන කල්හි වනය (මහන් සේ) හඬ තගන්තාක් මෙනි. එය මට බියක් ව වැටහේ.

[භගවත්හු:]

සිටි මද්දහතෙහි පක්ෂීන් ඉසුණු ලන කල්හි මහවනය (මහන් සේ) හඬ තගන්තාක් මෙනි. එය මට සිත් පිණවන්නක් ව වැටහේ සි.

1. 2. 6.

භිඤ්ඤා සූත්‍රය

16. සැවැත්නුවර-

[දෙවි:]

නිත්ද, තෙමරිය, ඇඟ මැලි කැසීම, කුසල් දහමිහි නොඇල්ම, බන්ධනය යන මෙයින් මෙලොව සත්ත්වයන්ට ආයතීමාගීය ප්‍රකට නො වේ.

[භගවත්හු:]

නිත්ද, තෙමරිය, ඇඟ මැලි කැසීම, කුසල් දහමිහි නො ඇල්ම, බන්ධනය යන මොවුන් විශ්ඤාන දුරුකොට (සිටියහුට) ආයතීමාගීය පිරිසිදු වේ.

1. 2. 7.

දුකාකර සූත්‍රය

17. සැවැත්නුවර-

[දෙවි:]

බාලයා විසින් මහණදම නොකට හැක්කේ ද, නොඉවසිය හැක්කේ ද වේ. යම් මහණදමෙක්හි බාලයා පසුබසී ද, එහි ඔහුට සමබාධයෝ බොහෝ වෙති.

[භගවත්හු:]

ඉදින් සිත (වරදින්) නොවලකන්නේ නම් කී දවසක් මහණකම කරන්නේ ද? පාපවිතකීයන්ට වසග වූයේ පියවරක් නොහොත් අරමුණක් පාසා පසු බසින්තේ ය.

ඉදිවූවා අවයව සිය කබලෙහි බහන්තාක් මෙන් මහණ තෙමේ මනෝවිතකීයන් (භාවනාලබ්ධි නමැති කපල්ලෙහි) බහන්තේ නියුග රහිත වූයේ අනුන් නොවෙහෙසන්නේ (කෙලෙස් පිරිනිවුමෙන්) පිරිණිවියේ කීසිවකුට උපවාද නො කරන්නේසි.

1. 2. 8.

හිරිසුභනං

18. ඝාවඡ්ඵියං—

[දෙවතා:]

හිරිනිසෙධො පුරිසො කො ච ලොකස්මිං විජ්ජනි,
යො නිජ්ඣං අපපබොධනි අසෙසා භද්‍රො කසාමිවානි.

[භගවා:]

හිරිනිසෙධො තනුයා යෙ චරන්ති සදා සතා,
අනතං දුකඛස්ස පපපුයා චරන්ති විසමෙ සමන්ති.

1. 3. 9.

කුටිකාසුභනං

19. ඝාවඡ්ඵියං—

[දෙවතා:]

කච්චි හෙ කුටිකා තඡ්චි කච්චි තඡ්චි කුලාවකා,
කච්චි සන්තානකා තඡ්චි කච්චි මුත්තොසි ඛක්ඛිතානි.

[භගවා:]

තග්ග මෙ කුටිකා තඡ්චි තග්ග තඡ්චි කුලාවකා,
තග්ග සන්තානකා තඡ්චි තග්ග මුත්තො'ස්මි ඛක්ඛිතානි.

[දෙවතා:]

කිනතාභං කුටිකං මුඤ්චි කිනෙත මුඤ්චි කුලාවකං,
කිනෙත සන්තාන¹කං මුඤ්චි කිනතාභං මුඤ්චි ඛක්ඛිතන්ති.

[භගවා:]

මානරං කුටිකං මුඤ්චි භරියං මුඤ්චි කුලාවකං,
පුත්තෙත සන්තානකෙ මුඤ්චි තණ්හං මෙ මුඤ්චි ඛක්ඛිතන්ති.

[දෙවතා:]

සාහු හෙ කුටිකා තඡ්චි සාහු තඡ්චි කුලාවකා,
සාහු සන්තානකා තඡ්චි සාහු මුත්තොසි ඛක්ඛිතා'නි.

1 සන්තානකෙ - සී මු., 2. සී. 1, 2.

1 2. 8.

හිටි සූත්‍රය

18. සැවැන්තුවර—

[දෙවි:]

ආජාතීය අභවයා කසය වලකන්නාක් මෙන් යමෙක් නිසු වලකා ද, ලජ්ජාවෙන් පව් වලකන (එබඳු) කිසියම් පුරුෂයෙක් ලොව ආත් ද?

[භගවත්හු:]

ලජ්ජාවෙන් පව් වැළැක්වූ යම් කෙනෙක් හැමකල්හි සිහි ඇති ව හැසිරෙද්ද, දුකෙහි කෙලවරට පැමිණ විෂමලෝකයෙහි සම ව හැසිරෙද්ද, ඔහු සවලා දෙනෙහි.

1. 2. 9.

කුටිකා සූත්‍රය

19. සැවැන්තුවර—

[දෙවි:]

කිම මුඛ වහන්සේට කුටියෙක් තැද්ද? කිම (මුඛ වහන්සේට) කැදලී තැද්ද? (කිම මුඛ වහන්සේට) කුලප්‍රවේණීහු තැද්ද? කිම බන්ධනයන් මිදුනෙහි ද?

[භගවත්හු:]

එකත්තෙන් මට කුටියෙක් තැන. එකත්තෙන් මට කැදලී තැන. එකත්තෙන් කුලප්‍රවේණීහු තැන. එකත්තෙන් මම බන්ධනයන් මිදුනෙහි.

[දෙවි:]

මම කුමක් මුඛ වහන්සේට කුටිය කොට කියමි ද? කුමක් මුඛ වහන්සේට කැදුල්ල කොට කියමි ද? කුමක් මුඛ වහන්සේට කුලප්‍රවේණීය කොට කියමි ද? මම කුමක් මුඛ වහන්සේට බන්ධනය කොට කියමි ද?

[භගවත්හු:]

මම මට කුටිය කොට කියති. බිරිද කැදුල්ල කොට කියති. පුත්‍රයන් කුලප්‍රවේණී කොට කියති. තෘෂ්ණාව බන්ධනය කොට කියති.

[දෙවි:]

මැනවි, මුඛ වහන්සේට කුටියෙක් තැන. මැනවි, කැදලී තැන. මැනවි, කුලප්‍රවේණීහු තැන. මැනවි, බන්ධනයන් මිදුනෙහි යි.

1. 2. 10.

සම්භූතානං.

20. එවමෙම සුතං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති තපොදුරුමෙ.

අථ ඛො ආයසමා සම්භූති රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදු තෙනුපසඛකම් ගතතානි පරිසිඤ්චිතුං. තපොදෙ ගතතානි පරිසිඤ්චිතා පච්චුතතරිතා එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතානි පුබ්බාපයමානො¹.

අථ ඛො අඤ්ඤාතරු දෙවතා අභිකක්ඛනාය රතනියා අභිකක්ඛනා-වණණා කෙවලකපාං තපොදං ඔභාසෙතා යෙනායසමා සම්භූති තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තා වෙභාසං ධීතා ආයසමනතං සම්භූතිං ගාථාය² අජ්ඣගාසි:

අභුතා භික්ඛසි භික්ඛු ත භි භුතාත භික්ඛසි,
භුතාත භික්ඛු භික්ඛසු මා තං කාලො උපච්චගාති

[සම්භූති:]

කාලං වො'හං ත ජාතාමි ඡනොතා කාලො ත දිසසති,
තසමා අභුතා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගාති.

අථ ඛො සා දෙවතා පඨවියං³ පතිට්ඨතිතා ආයසමනතං සම්භූතිං එතදවොච:

දහරෙ තං භික්ඛු පබ්බජ්ඣො සුසුකාලකෙසො භද්දන⁴ යොබ්බතෙන සමනනාගතො පඨමෙන වයසා අනිකිලිතාචී⁵ කාමෙසු. භුඤ්ඤ භික්ඛු මානුසකෙ කාමෙ. මා සජ්ඣට්ඨිකං භිතා කාලිකං අනුධාවතී.

[සම්භූති:]

ත ඛවාහං ආවුසො සජ්ඣට්ඨිකං භිතා කාලිකං අනුධාවාමි. කාලි-කඤ්ඤ ඛවාහං ආවුසො භිතා සජ්ඣට්ඨිකං අනුධාවාමි. කාලිකාභි ආවුසො කාමා චුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියොසා⁶. සජ්ඣ-ට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එභිපසසිකො ඔපනසිකො⁷ පච්චනතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතීති.

[දෙවතා:]

කථඤ්ඤ භික්ඛු කාලිකා කාමා චුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත්ථ භියොසා. කථං සජ්ඣට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එභි-පසසිකො ඔපනසිකො පච්චනතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාතීති.

[සම්භූති:]

අහං ඛො ආවුසො තවො අචිරපබ්බජ්ඣො අවුතාගතො ඉමං ධම්ම විතයං. ත ඛවාහං⁸ සකෙකාමි විජ්ඣරෙන ආචිකම්භුං. අයං සො භගවා අරහං සමමාසමිඤ්ඤො රාජගහෙ විහරති තපොදුරුමෙ. තං භගවනතා උපසඛකම්තා එතමත්ථං පුච්චෙජ්ජයාසි⁹. යථා තෙ භගවා ව්‍යාකරෙති,¹⁰ තථා තං ධාරෙය්‍යාසී"ති.

1. සුඛබ්බාපයමානො - සස. PTS. 2. ධීතා ඉමාය භාථාය - සී 2. 3. පඨවියං - මජ්ඣ. PTS. 4. භද්දන - සී 1. 5. අනිකිලිතාචී - මජ්ඣ. - සස. PTS. 6. භියො-PTS 7. ඔපනසසිකො - මජ්ඣ. 8. නතාහං - මජ්ඣ., සස. 9. පුච්ච-මජ්ඣ., සස. 10. ව්‍යාකරෙති - මජ්ඣ., සස.

1. 2. 10.

සමිඳ්ඛි සුත්තය

20. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර නිපොදුරාමයෙහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවෝ රු අලුයම නැතිට ගාත්‍රයන් දෙනා පිණිස තපොදු තදිය වෙත එලඹියහ. නිපොදුතදියෙහි ගාත්‍රයන්-දෙවා ගොඩ නැගී ඇත නෙත සිදුවමින් එක් සිටුරක් ඇති ව සිටියහ.

එකල්හි මනා පැහැ ඇති එක්තරා දෙවිදුවක් රාත්‍රිය ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු තපොදුව බඩුලුවා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවන් වෙත එලඹියා ය. එලඹී අහස්හි සිටියා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරණුවන්ට ගාථායෙන් කීවා ය:

මහණ, නො වලඳ සිහනි. වලඳ නො ම සිහනි. මහණ, වලඳ සිහව. කාලය නා නහමක් ඉක්ම යේවා.

[සමිඳ්ඛි:]

මම කාලය නො දනිමි. කාලය වැසුනේ නො පෙනෙයි. එහෙයින් 'කාලය මා නහමක් ඉක්ම යේවා'යි නො වලඳ සිහමි.

ඉක්බිති ඒ දෙවිදුව පොළොවෙහි පිහිටා ආයුෂමත් සමිඳ්ඛි තෙරුන්ට මෙය කීවා ය:

මහණ, තෝ නරුණ පාවිද්දෙහි මනා කලුකෙහෙ ඇතියෙහි, සොදුරු යොවුනෙන් හා පලමු වයසින් යුක්තයෙහි, කාමක්‍රීඩා නො කල සුලුයෙහි, මහණ, මානුසික කාමයන් අනුභව කරණු මැනව. මෙලොව පස්කම් සැප හැර පියා පරඥාව (කලෙකින් ලැබෙන) සැප තහමක් ලුහුබදුව.

[සමිඳ්ඛි:]

ඇවැත්නි, මම මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නො ම ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, මම කලෙකින් ලැබෙන සැප හැර පියා මෙලොව සැප ලුහුබදිමි. ඇවැත්නි, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝහ. මේ ධර්මය තමා විසින් දැක්ක යුත්තේ ය. කල් නො යවා විපාක දෙන්නේ ය. එව, බලවසි' කීමට සුදුසු ය. තම සිත්හි එලවා තැබීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තම තමා කෙරෙහි ලා දත යුත්තේ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදහ.

[දෙවිදු:]

මහණ, කෙසේ නම් 'කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. දැඩි ආයාසය ඇත්තෝ ය. මෙහි දෙෂයෝ බොහෝ ය.' (කියාත්) 'කෙසේ නම්' මේ ධර්මය සන්ද්‍රවික ය. අකාලික ය. එහිපසයික ය. මුපතයික ය. නුවණැත්තන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දතයුතු ය. (කියාත්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලද්දහු ද?.

[සමිඳ්ඛි:]

ඇවැත්නි, මම තවකයෙමි. පාවිදි වූ නොබෝ කල් ඇත්තෙමි. මෙසේතට අලුත පැමිණියෙමි. මම විස්තර වශයෙන් කියන්නට නො පොහොසත්මි. අතීන් වූ සම්මා සම්බුදු වූ මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර තපොදුරාමයෙහි වැඩවසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එලඹ මේ අරුත විචාරව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් තීට ප්‍රකාශ කරණ සේක ද? එපරිද්දෙන් එය දරවයි.

[දෙවතා:]

න ඛො භික්ඛු සුක්ඛෙ සො භගවා අලෙහති උපසඛිකමිතුං. අඤ්ඤති මහෙසකඛාහි දෙවතාහි පරිවුතො. සවෙ ඛො ත්වං භික්ඛු තං භගවනං උපසඛිකමිත්වා එතමඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යාසි. මයමපි ආගච්චෙය්‍යාම ධම්මසවණ්ණංයාති.¹

එවදාපුට්ඨොති ඛො ආයසමා සමීඤ්ඤි තස්සා දෙවතාය පටිසුඤ්ඤා² යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො ඛො ආයසමා සමීඤ්ඤි භගවනං එතදවොච:

ඉදං භනෙත රතතියා පච්චුසසමයං³ පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදා තෙනුපසඛිකමි ගතතානි පරිසිඤ්ඤිතුං. තපොදෙ ගතතානි පරිසිඤ්ඤිත්වා පච්චුතතරිත්වා එකච්චරො අට්ඨාසිං ගතතානි පුබ්බාපයමානො. අඵ ඛො භනෙත අඤ්ඤතරා දෙවතා අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනතචණ්ණා කෙවලකප්පං තපොදං ඔහාසෙත්වා යෙනාහං තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා වෙහාසං සීතා ඉමාය ගාථාය අජකිහාසි:

“අභුත්වා භික්ඛසි භික්ඛු ත භි භුත්වාන භික්ඛසි,
භුත්වාන භික්ඛු භික්ඛසු මා තං කාලො උපච්චගා”ති.

එවං වුතෙත අහං භනෙත තං දෙවතං ගාථාය පච්චහාසිං.⁴

“කාලං වොභං ත ජාතාමි ජනෙතා කාලො න දිසසති,
තසමා අභුත්වා භික්ඛාමි මා මං කාලො උපච්චගා”ති.

අඵ ඛො භනෙත සා දෙවතා පඨවියං පනිට්ඨතිත්වා මං එතදවොච: දහරො ත්වං භික්ඛු පබ්බජිතො සුසු කාලකෙසො භද්‍රෙන යොබ්බතෙන සමමනාගතො පඨමෙන වයසා, අනිකීට්‍රිතාචී කාමෙසු. භුඤ්ඤ භික්ඛු මානුසකෙ කාමෙ. මා සජ්ඣට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාචීති.

එවං වුතෙත හං ⁵භනෙත තං දෙවතං එතදවොච: “න ඛවාහං ආවුසො සජ්ඣට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාචාමි. කාලිකඤ්ච ඛවාහං ආවුසො හිත්වා සජ්ඣට්ඨිකං අනුධාචාමි. ‘කාලිකා හි ආවුසො කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදිතවො එඤ්ඤා භියෙසා.’ සජ්ඣට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපනසිකො පච්චතනං චෙදිතබ්බො විඤ්ඤාහීති.”

එවං වුතෙත භනෙත සා දෙවතා මං එතදවොච: කථංඤ්ච භික්ඛු කාලිකා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුකඛා බහුපායාසා ආදිතවො එඤ්ඤා භියෙසා. කථං සජ්ඣට්ඨිකො අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපනසිකො පච්චතනං චෙදිතබ්බො විඤ්ඤාහීති.

එවං වුතෙත’හං භනෙත තං දෙවතා එතදවොච: අහං ඛො ආවුසො තවො අචිරපබ්බජිතො අධුතාගතො ඉමං ධම්මචිතයං. න ඛවාහං සකෙකාමි විඤ්ඤාරෙන ආචිකමිතුං. අයං සො භගවා අරහං සමමාසච්චුද්ධො රාජගහෙ විහරති තපොදරුමෙ. තා භගවනං උපසඛිකමිත්වා එතමඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යාසි. යථා තෙ භගවා ව්‍යාකරෙති තථා තං ධාරෙය්‍යාසීති.

1. ධම්මසවණ්ණංයාති. - සඤ. මජ්ඣ. 2. පටිසුඤ්ඤා. - සඤ. 3. පච්චුසසමයං.- සීඞු. 1, සී 1. 4. අජකිහාසිං. - සඤ. සීඞු. 1, සී 1, 2 5. වුතතාහං. - මජ්ඣ. සඤ.

[දෙවිදු:]

මහණ, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළඹෙන්නට සුකර නො වෙත්. අනෙක් මහෙශාඛ්‍ය දේවතාවන් විසින් පිරිවරණ ලදහ. මහණ, ඉදින් නුඹ වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ මේ අරුත විවාරත්තනු නම් අපි දු බණ අසන්නට එන්නෙමු.

ඇවැත්නි, එසේ ය යි ආයුෂමත් සම්භියඨච්චිර තෙමේ ඒ දෙවිදුවට පිළිතුරු දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් සම්භියඨච්චිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය:

වහන්ස, මෙහි මම රු අලියම නැතිට ගාත්‍රයන් දෝනට තපොදුව වෙත එළඹියෙමි. තපොදුවෙහි ගාත්‍රයන් දොවා ගෙණ ගොඩ නැගී සිරුරු තෙත සිදුවමින් එක් සිවුරක් ඇති ව සිටියෙමි. වහන්ස, එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති එක්තරා දෙවිදුවක් රුය ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු තපොදුව බවුලුවා මා වෙත එළඹියා ය. එළඹ අහස්හි සිටියා මේ ගාථාවෙන් කිවු ය:

“මහණ, නො වලඳු සිහහි. වලඳු නො ම සිහහි, මහණ වලඳු සිහව. කාලය තා නහමක් ඉක්ම යේවා” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට ගාථායෙන් පිළිතුරු දිනිමි.

“මම කාලය නො දනිමි. කාලය වාසුඛේ නො පෙනේ. එහෙයින් කාලය මා නහමක් ඉක්ම යේවා යි නො වලඳු සිහමි.” යි.

වහන්ස, එකල්හි ඒ දෙවිදු නොමෝ පොළොවෙහි පිහිටා මට මෙය කිවු ය: “මහණ, නුඹ වහන්සේ තරුණ පාවිදි කෙනෙකි. මනා කඵකෙහෙ ඇති කෙනෙකි. සොදුරු යොවුනින් හා පලමු වයසින් සමකාගතයහ. කාමක්‍රීඩා නො කල කෙනෙකි. මහණ, මානුසිකකාමයන් අනුභව කරව. මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නහමක් උනුබදුව” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට මෙය කියෙමි: “ඇවැත්නි, මම මෙලොව සැප හැර පියා කලෙකින් ලැබෙන සැප නො ම උනුබදිමි. ඇවැත්නි, මම කලෙකින් ලැබෙන සැප හැර දමා මෙලොව සැප උනුබදිමි. ඇවැත්නි, ‘කාමයෝ කාලික ය හ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දොෂයෝ බොහෝහ.’ ‘මේ ධර්මය සන්ධික ය. අකාලික ය. එහිපසසික ය. ඔපනසික ය. නුවණැත්තවුන් විසින් තම තමා කෙරෙහි ලා දන යුතු’ ය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරණ ලදී.”

වහන්ස, එසේ කී කල්හි ඒ දෙවිදු මට මෙය කිවු ය: “මහණ කෙසේ නම් ‘කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇත්තෝ ය. බොහෝ වෙහෙස ගෙණ දෙන්නෝ ය. මෙහි දොෂයෝ බොහෝහ. (කියාත්), කෙසේ නම් මේ ධර්මය සන්ධික ය. අකාලික ය. එහිපසසික ය. ඔපනසික ය. නුවණැත්තවුන් විසින් තමතමන් කෙරෙහි ලා දන යුතු’ ය (කියාත්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරණ ලද්දහු ද?” යි.

වහන්ස, එසේ කී කල්හි මම ඒ දෙවිදුවට මෙය කියෙමි: “ඇවැත්නි, මම තවකයෙමි. පාවිදි වූ තොබෝ කල් ඇත්තෙමි. මේ සසුතට අලුත පැමිණියෙකිමි. මම විස්තර වශයෙන් කියන්නට නො හැක්කෙමි. අහිත් වූ සමාසමබුදු වූ මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර තපෝදරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ විවාරව. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් තට ප්‍රකාශ කරණ සේක් නම් එපරිද්දෙන් එය දරව” යි.

එවං චූතො භනො ඝා දෙවතා මං එතදවොච: “න ඛො භික්ඛු සුකරො සො භගවා අලොහභි උපසඛිකමීතුං, අඤ්ඤභි මහෙසකඛාභි දෙවතාභි පරිචුතො. සචෙ ඛො තිං භික්ඛු තං භගවනං උපසඛිකමීතිං එතමඤ්චං පුච්චෙත්ඨොසි. මයමපි අංගචෙත්ඨොම ධම්මසචණ්ඨො”ති. සචෙ භනො තස්සා දෙවතාය සචං වචනං, ඉධෙව සා දෙවතා අවිදුරෙති.

එවං චූතො සා දෙවතා ආයසවනතං සමීද්ධිං එතදවොච: පුච්ච භික්ඛු, පුච්ච භික්ඛු, අයමහං¹ අනුපපත්තාති.

අථ ඛො භගවා නං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

අකෙඛය්‍ය සඤ්ඤදීනො සත්තා අකෙඛය්‍යසමීං පතිට්ඨිතා,
අකෙඛය්‍ය අපරිඤ්ඤය යොගමායනති මචචුතො.

අකෙඛය්‍ය ව² පරිඤ්ඤය අකඛාතාරං න මඤ්ඤති,
තඤ්ඤති තස්ස න භොතීති යෙන නං වජ්ජා න තස්ස අජඪී,
සචෙ විජාතාසි වදෙහි යකඛාති.

[දෙවතා:]

න ඛවාහං භනො ඉමස්ස භගවතා සඛිඛිතොතන භාසිතස්ස විජාරෙන අඤ්චං ආජානාමි. සාධු මෙ භනො භගවා තථා භාසතු. යථාහං ඉමස්ස භගවතා සඛිඛිතොතන භාසිතස්ස විජාරෙන අඤ්චං ආජානෙත්ඨොසි.³

[භගවා:]

සමො විසෙසි උදවා⁴ නිභිනො යො මඤ්ඤති සො විචදෙථ තෙන,
නිසු විධාසු අවිකම්පමානො සමො විසෙසිති න තස්ස භොති,
සචෙ විජාතාසි වදෙහි යකඛ.

[දෙවතා:]

ඉමස්සපි ඛවාහං භනො භගවතා සඛිඛිතොතන භාසිතස්ස න විජාරෙන අඤ්චං ආජානාමි. සාධු මෙ භනො භගවා තථා භාසතු, යථාහං ඉමස්ස භගවතා සඛිඛිතොතන භාසිතස්ස විජාරෙන අඤ්චං ආජානෙත්ඨොසි.³

[භගවා:]

පභාසි සඛිං⁵ න විමාන⁶ මජ්ඣගා අචෙච්චජී⁷ තණ්හං ඉධ නාම රූපෙ,
තං ජිනනභඤ්චං අනීඝං නිරුසං පරියෙසමානා නාජ්ඣගමුං
දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා සග්ගෙසු වා සබ්බනිවෙසනෙසු;
සචෙ විජාතාසි වදෙහි යකඛාති.

[දෙවතා:]

ඉමස්ස ඛවාහං භනො භගවතා සඛිඛිතොතන භාසිතස්ස එවං විජාරෙන අඤ්චං ආජානාමි.

1. යමහං - මජ්ඣ, සනා, PTS 2. අකෙඛය්‍යසච - මජ්ඣ, සනා, PTS. 3. ආනෙත්ඨොසි - මජ්ඣ, PTS. 4. අථවා - සීචු. 2. 5. කඛිඛාච - සී 1. 6. න ව මාන - මජ්ඣ. 2 7. අචෙච්චජී - සනා, සීචු. 2.

වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ දෙව්දු මට මෙය කීවුය. “මහණ, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප විසින් එළඹෙන්නට සුකර නො වෙතී. අනෙක් මහේශාඛ්‍ය දේවතාවන් විසින් පිරිවරණ ලදහ. මහණ, ඉදින් නුඹ වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ මේ අරුත විවාරන්නහු නම් අපි දු දහම් ඇසීමට එන්නෙමු” යි. වහන්ස, ඉදින් ඒ දෙව්දුවගේ වචනය ඇත්ත වේ නම් ඒ දෙව්දු මෙහි ම නුදුරෙහි ය” යි.

එසේ කී කල්හි ඒ දෙව්දු ආයුෂමත් සම්භවතෙරුන්ට “මහණ, විවාරණු මැනව. මහණ, විවාරණු මැනව. මේ මම පැමිණියෙමි” යි මෙය කීවු ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ දෙව්දුවට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

සත්තයෝ පඤ්චස්කන්ධයෙහි සත්තච්ඡදාලාදී සංඥ ආත්තෝ ය. පඤ්චස්කන්ධයෙහි (තෘෂ්ණා දුෂ්චිත්‍රාභ වශයෙන්) පිරිවිශානු ය. පඤ්චස්කන්ධයන් පිරිසිදු නො දූත මාරයාගේ වසයට යෙත්.

පඤ්චස්කන්ධයන් පිරිසිදු දූත සත්තච්ඡදාලාදී වශයෙන් කිසිවකු නො හඟී. යම් හෙයකින් ඔහුට ඒ මඤ්ඤතා නො වේ ද (එහෙයින්). යම් කරුණෙකින් ඔහුට රාගරත්තාදී වශයෙන් කියන්නේ නම් ඒ කරුණ ද ඔහුට නැත: එම්බා දෙව්දුව, ඉදින් (එබඳු රහතකු) දනිහි නම් කියවයි.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් මම නො ම දනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් යම්සේ මම දූත ගන්නෙමි නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එපරිද්දෙන් මට වදාරණු මැනවි යි.

[භගවත්හු:]

යමෙක් “(මම අත්‍යයන් හා) සම වෙමි” යි හෝ “විශිෂ්ටයෙමි” යි හෝ නොහොත් “හීනයෙමි” යි හෝ හඟී ද එයින් හේ (අත්‍යයන් හා) විවාද කරන්නේ ය. (යමෙක්) ත්‍රිවිධ මානසන්හි නො සැලෙන්නේ ද ඔහුට ‘සම ය, විශිෂ්ට ය, (හීන ය) යන හැඟීමක් නො වේ. එම්බා දෙව්දුව, ඉදින් (එබන්දකු) දනිහි නම් කියව.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි ද අරුත විතර විසින් මම නො දනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත මම යම්සේ විතර විසින් දූත ගන්නෙමි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එසේ මට වදාරණු මැනවි යි.

[භගවත්හු:]

ප්‍රඥපතිය හලේ ය. විවිධ මානසට (=තවවිධ හෝ ත්‍රිවිධ මානසට) නො හියේ ය. නොහොත් මවුකුසට නො යන්නේ ය. මේ තාමරාප සමබ්‍රාහ පඤ්චස්කන්ධයෙහි තෘෂ්ණාව මූලසුත් කෙලේ ය. සුත් කල කෙලෙස් ගැට ඇති නිදුක් වූ තෘෂ්ණා රහිත වූ ඒ කෂීණාසුවයා සොයන්නා වූ දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද මෙලොව හෝ පරලොව හෝ සවර්ගන්හි හෝ සියලු සත්ත කිවෙසත්‍යන්හි හෝ නො දනිත්. එම්බා දෙව්දුව ඉදින් දනිහි නම් කියව.

[දෙව්දු:]

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සැකෙවින් වදාරණ ලද මේ දේශනාවෙහි අරුත විතර විසින් මම මෙසේ දනිමි.

[භගවා:]

පාපං ත කසීරු වචසා මනසා කායෙන වා කිංඤ්ච සබ්බලොකෙ,
කාමෙ පහාය සතීමා සමපජානො දුක්ඛං ත සෙවෙථ අතස්සංභිතන්ති.

නාදනවග්ගො දුතියො.

නමුඤ්ඤානං:

නාදනා නාදනී වෙච නස්ථි පුත්තසමෙන ච,
බතනියො සනමානො ච නිද්දා නාදී ච දුක්ඛරං,
හිරි කුට්ඨිකා නවමො දසමො ටුනො සම්ඤ්ඤාතා'ති.

3. සන්තිවග්ගො.

1. 3. 1.

සන්තිසුත්තං.

21. ආවජ්ජියං---

එකමන්තං ඕතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසී.¹

සන්තියා විය ඔමට්ඨො බය්භමානොව² මස්සෙ,
කාමරගප්පහාණය සතො භික්ඛු පරිබ්බජේ'ති.

[භගවා:]

සන්තියා විය ඔමට්ඨො බය්භමානොව² මස්සෙ,
සත්තායදිට්ඨිප්පහාණය සතො භික්ඛු පරිබ්බජේ'ති.

1. 3. 2

චුසන්තිසුත්තං.

22. ආවජ්ජියං---

එකමන්තං ඕතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසී:

නාචුසන්තං චුසන්ති ච චුසන්තං ච තතො චුසෙ,
තස්මා චුසන්තං චුසන්ති අප්පදුට්ඨිප්පදෙසිතන්ති.

[භගවා:]

යො අප්පදුට්ඨිස්ස කරස්ස දුස්සති,
සුඤ්ඤස්ස පොසස්ස අතඛගණස්ස,
තමෙව බාලං පච්චෙති පාපං,
සුබ්බමො රජො පට්ටානංව බිත්තො'ති.

1. අජ්ඣකාසී - සීවු. 1. 2. බය්භමානෙ - ඝා, සීවු, 2. PTS.

[භගවත්හු:]

වචනයෙන් ද සිතීන් ද කසින් ද කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. මුළු ලොවේ සියලු කාමයන් හැර සිති ඇත්තේ මනා නුවණ ඇත්තේ අතනී සහිත වූ දුක නො සෙවුනේ ය.

නාසදන වර්ගය දෙවෙනි යි.

එහි සුත්‍රනාමාවලිය:

නාසදන, නාසදනී, නජ්ජුතතසම, බතනිය, සතමාහ, නීඤ්ඤාදී, දුකකර, හිරි, නව වන කුටිකා, දසවන සම්මානි සුත්‍රය ද වේ.

3. සතනි වර්ගය.

1. 3. 1.

සතනි සුත්‍රය.

21. සෑවෑන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසැ දූවෙන්නකු මෙන් ද මහණ තෙමේ කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසැ දූවෙන්නකු මෙන් ද මහණ තෙමේ සතකායදුෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

1. 3. 2.

චුසනි සුත්‍රය.

22. සෑවෑන්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කමීය නො පහස්නහු විපාකය තෙමේ සපයී නො කෙරෙයි. එහෙයින් කමීය පහස්නහු විපාකය තෙමේ ස්පයී කරන්නේ ය. එහෙයින් නිදෙස් පුභුලන්ට ද්‍රෝණි කරණ කමීය පහස්නහු විපාකය තෙමේ ස්පයී කෙරෙයි.

[භගවත්හු:]

යමෙක් නිදෙස් වූ පිරිසිදු වූ කෙලෙස් නැති පුද්ගලයකුට ද්‍රෝණි කෙරේ ද, ඒ පාපය තෙමේ උඩුසුලභට දැමූ සිසුම රජයක් මෙන් ඒ බාලයා කරා ම පෙරලා එයි.

1. 3. 3.

ජමාසුතනං

23. සාවස්ථියං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවතා භගවනනං ගාථාය අජ්ඣහාසී:

අනෙතා ජටා බහි ජටා ජටාය ජටිතා පජා,
තං තං ගොතම පුච්ඡාමි කො ඉමං විජටයෙ ජටනහි.

[භගවා:]

සීලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤා විනතං පඤ්ඤාඤච භාවයං,
ආතාපි නිපකො භිකඤ්ච සො ඉමං විජටයෙ ජටනහි.

යෙසං රාගො ව ද්වෙසො ව අවිජ්ජා ව විරාජ්ජතා,
බිණාසවා අරභනෙතා තෙසං විජටිතා ජටා.

යත් නාමඤච රූපඤච අසෙසං උපරාජ්ඣති,
පටිසං රූපසඤ්ඤා ව එතෙසා ජ්ජජතෙ ජටාහි.

1. 3. 4.

මනොනිවාරණසුතනං

24. සාවස්ථියං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසී:

යතො යතො මනො නිවාරයෙ
ත දුක්ඛමෙති තං තතො තතො,
ස සබ්බතො මනොනිවාරයෙ
ස සබ්බතො දුක්ඛා පමුච්චතිති²

[භගවා:]

ත සබ්බතො මනො නිවාරයෙ
මනො යත්තනමාගතං,³
යතො යතො ව පාපකං
තතො තතො මනො නිවාරයෙ'ති.

1. 3. 5.

අරභගනසුතනං

25. සාවස්ථියං—

එකමනනං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ :ඉමං ගාථං
අභාසී:

1. එත් භා - ඝනා, - PTS 2. පමුච්චති - මජ්ඣ, සී. මු. PTS 3. ත මනො සංයතනා -
මජ්ඣ, සංයතනා - PTS

1. 3. 3.

ජවා සූත්‍රය.

23. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

ආතුලක අවුල් ය. පිටත අවුල් ය. සත්ක ප්‍රජාව අවුලෙන් වෙළුනී ය. එහෙයින් ගෞතමයන් වහන්ස, කවරෙක් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ දැ යි? එකරුණ පුළුවන්ම.

[භගවත්හු:]

පිළිසදනුවණ ඇති කෙලෙස් තවන වෙර ඇති නිරණප්‍රඥයෙන් යුත් සසර බිය දක්නාසුලු ඒ සත්‍ය තෙමේ ශීලයෙහි පිහිටා සමාධිය හා ප්‍රඥව වඩමින් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ යි.

යම් කෙනකුත් විසින් රාගයන් දොෂයන් අවිද්‍යාවන් දුරු කරණ ලද්දහු ද, (ඔහු) ඤාණාසුච රහත්හු ය. ඔවුන් විසින් තෘෂ්ණා නැමති අවුල නිරවුල් කරණ ලදී.

යම් තැනෙක තාමයන් රූපයන් ප්‍රතිසයන් රූපසංඥවන් නිරව-
ශේෂයෙන් නිරුඬ වෙද්ද, මෙහි මේ තෘෂ්ණා නැමති අවුල සිදේ යි.

1. 3. 4.

මනෝනිවාරණසූත්‍රය

24. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙකින් යමෙකින් සිත වලකන්නේ ද? එයින් එයින් ඔහුට දුක් නො පැමිණෙයි. හෙතෙමේ සියල්ලෙන් සිත වලක්වන්නේ නම් හෙතෙමේ සියලු දුකෙන් මිදෙයි.

[භගවත්හු:]

සියල්ලෙන් සිත නො වලකන්නේය. සංයත භාවයට පැමිණි සිත නො වලක්වන්නේ ය. යමෙකින් යමෙකින් අකුසල් වේ නම් එයින් එයින් සිත වලක්වන්නේය යි.

1. 3. 5.

අරහතන සූත්‍රය

25. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යො හොති භික්ඛු අරහං කතාචී
බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
අහං වදමීතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනාතීතිපි සො වදෙය්‍යාති.

[භගවා:]

යො හොති භික්ඛු අරහං කතාචී
බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
අහං වදමීතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනාතීතිපි සො වදෙය්‍ය
ලොකෙ සමඤ්ඤං කුසලො විදිතා,
වොහාරමනෙතන සො වොහරෙය්‍යාති.

[දෙවතා:]

යො හොති භික්ඛු අරහං කතාචී
බිණ්ණසවො අනාතිමදෙහධාරී,
මානං ණු බො සො උපගමම භික්ඛු
අහං වදමීතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනාතීතිපි සො වදෙය්‍යාති.

[භගවා:]

පභිණ්ණමානස්ස න සන්ති ගන්තා
විට්ඨපිතා මානගන්තස්ස සබ්බෙ,
සො චීතිවනෙතා මඤ්ඤනං¹ සුමෙධො
අහං වදමීතිපි සො වදෙය්‍ය
මමං වදනාතීතිපි සො වදෙය්‍ය,
ලොකෙ සමඤ්ඤං කුසලො විදිතා,
වොහාරමනෙතන සො වොහරෙය්‍යාති.

1. 3. 6.

පජේජානසුත්තං.

26. ඝාවපජීයා—

එකමනතං සීතා බො සා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං භාඨං අභාසි:

කති ලොකස්මිං පජේජාතා යෙහි ලොකො පකාසති²,
භගවන්තං³ පුට්ඨමාගමම කථං ජානෙමු නං මයං.

[භගවා:]

වන්තාරො ලොකෙ පජේජාතා පඤ්චමෙත්ථ න විජජති,
දිවා තපති ආදිවෙවා රතතිං ආභාති⁴ වජ්ඣමා,
අථ අගති දිවාරතතිං තත්ථ තත්ථ පකාසති²,
සමුද්ධො තපතං හෙවෙඨා එසා ආභා අනුත්තරාති.

1. මඤ්ඤනා-මජ්ඣ, යමකං - ස්‍යා PTS 2. පභාසති - සිවු, 1. සී 1, 3. භවන්තං- PTS 4. රතතිමාභාති - මජ්ඣ, ස්‍යා

සිටුමගින් කල කිස ඇති ආප්‍රවයන් නැසූ පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද හෙතෙමේ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ද? හෙතෙමේ “මට කියති” යි කියාත් කියන්නේ ද?

[හඟවත්හු:]

සිටුමගින් කල කිස ඇති ආප්‍රවයන් නැසූ පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? හෙතෙමේ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ය. හෙතෙමේ “මට කියති”යි කියාත් කියන්නේ ය. දක්ෂ වූ හෙතෙමේ ලෝකයෙහි ව්‍යවහාරය දැන ව්‍යවහාර මාත්‍රයෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ යි.

[දෙව්:]

සිටු මගින් කල කිස ඇති ආප්‍රවයන් නැසූ පඤ්චම ශරීරය දරණ යම් රහත් මහණෙක් වේ ද? ඒ මහණ තෙමේ මාතයට පැමිණ හෝ “මම කියමි”යි කියාත් කියන්නේ ද? හෙතෙමේ “මට කියති”යි කියාත් කියන්නේ ද?

[හඟවත්හු:]

ප්‍රතිණ වූ මාත ඇති ඔහුට මාතග්‍රන්ථිත නැත. ඔහු විසින් සියලු මාතග්‍රන්ථිත වෙසෙසින් තහන ලද්දහ. මනා නුවණ ඇති හෙතෙමේ මඤ්ඤන ඉක්ම වූයේ ය. හෙතෙමේ ‘මම කියමි’ යි කියාත් කියන්නේ ය. හෙතෙමේ ‘මට කියති’යි කියාත් කියන්නේ ය. දක්ෂ වූ ඒ රහත් තෙමේ ලෝකයෙහි ව්‍යවහාරය දැන ව්‍යවහාරමාත්‍රයෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ යි.

1. 3. 6.

පජ්ජාන සුත්‍රය

26. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙකින් ලොව බබලා තම් (එබඳු) එළි ලොව කෙනෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවාරත්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දකිමු ද?

[හඟවත්හු:]

ලොව එළි සතරෙකි. මෙහි පස්වැන්නෙක් නැත. තීරු දවල් බබලයි. සඳු රැ බබලයි. තව ද, ගින්න දිවා රැ දෙකේ ඒ ඒ තැන බබලයි. සඵඥයන් වහන්සේ බබලත්තවුත් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයහ. මේ ආලෝකය තීරුතතර යි.

1. 3. 7.

සරසුභතං

27. සාවඤ්චියං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං භාජාය අජ්ඣකාසී:

කුතො සරා නිවත්තන්ති කඤ්ච වට්ඨං ත වත්තති,¹
කඤ්ච තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති²

[භගවා:]

යඤ්ච අපො ව පඨවී තෙජෝ වායො න ගාඛති,
අතො සරා නිවත්තන්ති එඤ්ච වට්ඨං ත වත්තති,¹
එඤ්ච තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති².

1. 3. 8.

මහඤ්චන සුභතං

28. සාවඤ්චියං—

එකමන්තං සීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං භාජාය අජ්ඣකාසී:

මහඤ්චනා මහාභොගා රට්ඨවන්තො¹ පි බත්තියා,
අඤ්ඤමඤ්ඤභිභිජ්ඣන්ති කාලේසු අනලචකතා
තෙසු උසසුකකථාතෙසු² භවසොතානුසාරිසු,
කෙඛි³ තණ්හං පජ්ඣංසු කෙ ලොකස්මිං අනුස්සුකාති

[භගවා:]

භික්ඛා අගාරං පබ්බජ්ඣතා⁴ භික්ඛා පුභතං පසුං පියං,
භික්ඛා රුහඤ්ච දොසඤ්ච අවිජ්ජඤ්ච විරුජ්ඣ
බිණ්ණසවා අරහන්තො තෙ ලොකස්මිං අනුස්සුකාති.

1. 3. 9.

චත්තුචකකසුභතං.

29. සාවඤ්චියං—

[දෙවතා:]

චත්තුචකකං තචදාරං පුණ්ණං ලොභෙන සංයුතං,
පඛිකර්තං මහාචීර කථං යාත්‍රා භවිස්සති.

[භගවා:]

ජේඛා තඤ්ඤිං⁵ වරතනඤ්ච ඉච්ඡාලොභඤ්ච පාපකං,
සමුලං තණ්හං අබ්බුය්හ එවං යාත්‍රා භවිස්සති⁶.

1. වට්ඨති - සී.මු, 1. PTS සී 2. 2. උසසුකකථාතෙසු - සඤ. 3. කෙඛි - ඤ. ගඛ - PTS.
4. පබ්බජ්ඣතා - PTS. 5. තඤ්ඤිං PTS.

1. 3. 7.

සර සූත්‍රය

27. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා යෙන් කී ය:

සංසාර ප්‍රවාහයෝ කොහි තවකිද්ද? සසරවැසි කොහි නො වසී ද? නාමයත් රූපයත් කොතැන්හි තීරවණේෂයෙන් තීරුඬු වේ ද?

[භගවත්හු:]

යම් තැනක ආපෝ ධාතු වත් පස්වි ධාතු වත් තේජෝ ධාතු වත් වායෝ ධාතු වත් නො පිහිටා ද මෙහි සංසාරප්‍රවාහයෝ තවකිත්. මෙහි සසරවැසි නො වසී. මෙහි නාමයත් රූපයත් තීරවණේෂයෙන් තීරුඬු වේ යි.

1. 3. 8.

මහඛත සූත්‍රය

28. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා යෙන් කී ය:

මහත්ඛත ඇති මහත්භෝග ඇති රටවල් ඇති ඝෛත්‍රියයෝ ද කාමයන්හි සැහීමට නො පැමිණියාහු ඔවුනොවුන් සැපත පතත්.

ඔවුන් (කාමයන්හි) උත්සාහවත් වූ කල්හි භවසෞතස අනු ව යන කල්හි මේ ලෝකයෙහි කවුරු තෘණොව දුරු කලාහු ද? ලෝකයෙහි කවුරු (කාමයන්හි) උත්සාහ රහිත වූවාහු ද?

[භගවත්හු:]

ගිහිගෙය හැර ප්‍රිය වූ දරුවන් ද සිටුපාවුන් ද හැර පැවිදි වූ රුගයන් දෝෂයන් දුරු කොට අවිදු වත් තසා (හිටි) ඝෛත්‍රොව වූ ඒ රහත්හු ලෝකයෙහි (කාමයන් සෙවීමෙහි) උත්සාහ රහිතයෝ ය.

1. 3. 9.

චතුර්වක සූත්‍රය.

29. සැවැත්නුවර—

[දෙවි:]

මහාචීරයන් වහන්ස, (මේ ශරීරයානය) සක් සතරක් ඇත්තේ ය. තව දෙරක් ඇත්තේ ය. (අඟුචියෙන්) පිරුණේ ය. ලෝභයෙන් යුක්ත ය. මධෙහි උපත. එහි නික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

රූභාන ද වරපට ද ලාමක ඉච්ඡාව ද ලෝභය ද සිදු තෘණොව සහඉච්ඡිත් උදුරු.(ලීමෙන්) මෙසේ නික්ම යෑම වන්නේ යි.

1. 3. 10.

එණිජබ්බසුතනං.

30. භාවජජීයං—

[දෙවතා:]

එණිජබ්බසං කිසං වීරං අපපාභාරං අලොච්ඡපං,
සිහං වෙකවරං නාගං කාමෙසු අතපෙකඛිතං,
උපසඬකමම පුට්ඨම කථං දුකඛා පමුච්චතීති.

[භගවා:]

පඤ්ච කාම ගුණාලොකෙ මනෝජට්ඨා පවෙදිතා,
එත්ථ ඡන්දං වීරාජේනා එවං දුකඛා පමුච්චතීති.

සනතීවග්ගො තතීයො.

තනුඤ්ඤානං:

සනතියා පුසති වෙච ජවා මනෝ නිවාරණා,
අරභනෙන පඤ්ඤානො සරා මහඤ්ඤෙන ච,
චතුචකෙකත තවමං එණිජබ්බසත තෙ දසාති.

4. සතුලලපකාසිකවග්ගො.

1. 4. 1.

සබ්බිසුතනං.

31. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා භාවජජීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො සබ්බසුලා සතුලලපකාසිකා දෙවතායො අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්තවණණා කෙවලකපපං ජේතවනං ඕභාසෙසා යෙන භගවා තෙනුපසඬකමිංසු. උපසඬකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙසා එකමන්තං අට්ඨංසු.

එකමන්තං සීනා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සනතීකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සන්චවං,
සනං සඤ්චමමෙඤ්ඤාය සෙයොහා හොති න පාපියොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සනතීකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

1. 3. 10.

එහිජබ්බ සුත්තය.

30. සැවැන්ඞුවර—

[දෙවි:]

එහිඞුවකුගේ මෙන් කෙණ්ඩා ඇති කාශ වූ ස්වප්‍රාභාර ඇති ලොල් බැව් නැති, සිංහයකු මෙන් ඇතකු මෙන් එකලාව හැසිරෙන, කාමයන්හි තීරපේක්ෂක වූ චිරයන් වහන්සේ වෙත එළඹ කෙසේ දුකින් මිදේ දැ?යි විචාරමි.

[භගවත්හු:]

ලොව මනස සවැනි කොට ඇති පඤ්චකාමඥාණයෝ ප්‍රකාශ කරණ ලදහ. මෙහි ඇල්ම දුරු කොට ලීමෙන් මෙසේ දුකින් මිදෙයි.

සහතිවර්ගීය භගවතී සී.

එහි සුත්තනාමාවලිය:

සහති, පුසති, ජටා, මනෝනිවාරණ, අරහත්ත, පජේජාත, සර, මහඤ්ච සුත්‍ර ද, නවවැනි වතුචකක සුත්‍රය ද, එහිජබ්බ සුත්‍රය දැයි දැනසුත්‍ර කෙතෙක් වෙත්.

4. සතුලලපකාසික වර්ගීය.

1. 4. 1.

සබ්බි සුත්‍රය.

31. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්ඞුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්‍යෝපිඞු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මනා ජව්වණී ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවීරම බවුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ.

එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීසේ ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දැන (සිටියහුට) අභිවෘද්ධිය වෙයි. පිරිහීමෙක් නො වෙයි.

දුක්ඛිනි අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය පඤ්ඤා ලබ්බති¹ නාඤ්ඤානොති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සොකමජේඛි ත සොචතීති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය ඤ්ඤතිමජේඛි විරෙචතීති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සන්තා ගච්ඡන්ති සුඤ්ඤන්ති.²

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සන්තා නිට්ඨන්ති සානන්තන්ති.

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච: කස්ස භු ඛො භගවා³
සුභාසිත්තන්ති.

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙත. අපි ච මමාපි⁴ සුණාථ:

සබ්බිරෙව සමාසෙථ සබ්බි කුබ්බෙථ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතීති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තා දෙවතායො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
පදකබ්බිණං කත්වා තතේචන්තරධාසිංසුති.⁵

1. පඤ්ඤාං ලභති - සතා. 2. සුඤ්ඤන්ති - සතා. 3. භගව - PTS. 4. මමපි - මජ්ඣ. මමපි - PTS. 5. ඉදමවොච - ටෙ- තතේචන්තරධාසිංසුති පාඨො ඝනා, PTS, ටොච්ඡෙකසු නා දිස්සතෙ

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සද්ධම්මය දැනීමෙන් ප්‍රඥාව ලැබේ. අනෙකකින් නො ලැබේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සද්ධම්මය දැනීමෙන් ශෝක-කාරණයන් මැද ශෝක නො කෙරේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සද්ධම්මය දැනීමෙන් නැයන් මැද වෙහෙසින් බබලයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සද්ධම්මය දැනීමෙන් සත්වයෝ සුභතියට යෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සද්ධම්මය දැනීමෙන් සත්වයෝ බොහෝකල් සුව සේ සිටීන්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් කියන ලද්දේ ද?

[භගවත්හු:]

තොප සියල්ලන් විසින් කරුණු වශයෙන් මැනවින් කියන ලදී. වැලි දු මගේ (වචනය) ද අසවු:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍රසංඝාවය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සද්ධම්මය දැනීමෙන් සියලු දුකින් මිදෙයි.

භාග්‍යවතු වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති ඒ දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වූහ සි.

1. 4. 2.

මච්ඡරී සුත්තං

32. එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡීයං විහරති ජෙනවනො අනාථ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො සච්චිත්තො සතුලලපභාසිකා දෙවතායො
අභිකක්කන්තාය රතතියා අභිකක්කන්තවණණා කෙවලකපපං ජෙනවනං ඔහා-
සෙච්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්තා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා
එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා ඛො එතා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසී:

මච්ඡෙරු ව පමාදු ව එවං දුතා න දීයති,
පුඤ්ඤමාකඛමානෙන¹ දෙයාං ගොති විජනතාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

යසොව භිතො න දදති මච්ඡරී තදෙවාදදතො² භයං,
ජිහව්ඡා ව පිපාසා ව යසා භායති මච්ඡරී,
තමෙව බාලං චුසති අසමිං ලොකෙ පරමෙ ව.

තසමා විතෙයා මච්ඡෙරං දජ්ජා දුත මලාභිභු,
පුඤ්ඤති පරලොකසමිං පතිට්ඨා ගොන්ති පාණ්ණිතන්ති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

තෙ මනෙසු න මියන්ති³ අඤ්ඤානං⁴ ව සභබ්බජං⁵,
අපසසමිං යෙ පච්චෙඡන්ති එස ධම්මො සන්තන්තො.

අපසසමකෙ පච්චෙඡන්ති බහුතෙකෙ නදිව්ඡරෙ,
අපසසමා දකඛිණා දින්නා සභසෙසන සමං මිතා.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

දුඤ්ඤං දදමාන්තාතං දුක්ඛරං කමම කුබ්බතං,
අසනෙතා තානුකුබ්බන්ති සතං ධම්මො දුරන්තයො⁶.

තසමා සතඤ්ච අසභාඤ්ච⁷ නානා ගොති ඉතො ගති,
අසනෙතා නිරයං යන්ති සනෙතා සගගපරුයණාති.

අථ ඛො අපරු දෙවතා භගවන්තං⁸ එතදවොච: කස්ස චු බො භගවා
සුභාසිතන්ති?

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙන. අපි ච මමාපි සුණාථ:

ධම්මං චරෙ යොපි සමුඤ්ඡකං⁹ චරං¹⁰ දුරඤ්ච පොසං දදමියපකසමිං,
සතං සභස්සාතං සභස්සාසාහිතං කලමපි නාග්ඤන්ති තථාපීධස්ස ඛෙති

1. පුඤ්ඤං ආකඛමානෙන - මජ්ඣ. 2. තදෙවාදදතො - PTS 3. මියන්ති - සභා.
4. පන්ථානං-සී. 5. සභාවජ - සභා, සී.මු. 2. PTS 6. දුරන්තයො - මජ්ඣ, සභා. 7. අසතා.
- මජ්ඣ, 8. භගවන්තො සන්තිකෙ - මජ්ඣ. 9. සමුඤ්ඡකං - සභා. 10. චරං. කැප්පි

1. 4. 2.

මජ්ඣිම නිකාය

32. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අන්තර්විහාරයෙහි සිටුවනුයේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මනා ජවිවණී ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල මුළු දෙවරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගය කී ය:

මසුරුකමින් ද ප්‍රමාදයෙන් ද මෙසේ දන් නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති (දනඵල) දන්නහු විසින් දිය යුතු වේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

මසුරු පුදගල තෙමේ යමකට ම බිය වූයේ දන් නො දේ ද, නො දෙන ඔහුට එය ම බිය වේ. මසුරු පුදගල තෙමේ යමකට බිය වේ ද, ඒ බිඛසය ද පවස ද ඒ බාලයා ම මෙලෙවිතින් පරලෙවිතින් පහස්තේ ය.

එහෙයින් මසුරුමල මැඩ ලන පුදගල තෙමේ මසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් පරලෙවිති දී සතුන්ට පිහිට වේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

යම් කෙනෙක් මහ කැටු වැ යනුවනට (ලදදෙය බෙදා දෙන්නාක්) සෙයින් සවලපයක් ඇති කල්හිත් දෙත් ද, ඔහු (අදන මරණයෙන්) මලපුත් අතර නො මියෙත්. මේ පැරණි දහමෙකි.

ඇතැම්හු සවලපයක් ඇති කල්හිත් දෙත්. ඇතැම්හු බොහෝ භෝගයෙන් සලකවාගත වූවාහු ද නො දෙත් මද දෙයින් දෙන ලද දක්ෂිණාව දහසක් (=දහසෙකින් දෙන ලද දන) හා සම ය සි ප්‍රමාණ කරණ ලදී.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

අසත්පුරුෂයෝ (සවලපයක් ඇති කල්හි දීම වූ) දුෂකර දානය දෙන දුෂකර (සුවරිත) ක්‍රියා කරණ (සත්පුරුෂයන්ට) අනුක්‍රියා නො කෙරෙත්. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය දුෂපුරු ය. (එහෙයිනි.)

එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේත් අසත්පුරුෂයන්ගේත් මෙලොවින් පරලොව යෑම එකිනෙක වෙනස් වේ. අසත්පුරුෂයෝ තීරයට යෙත්. සත්පුරුෂයෝ සවගීපරායණ වෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මෑතවත් කියන ලද ද?

[භගවත්හු:]

තොප සියල්ලන් විසින් කරුණු විසින් මෑතවත් කියන ලදී. යලි දු මගේ (වචනය) ද අසවු:

යමෙක් උඤ්ජාවරියාවෙහි හැසිරෙන්නේ (කලවිටි ඉඟු කිරිමි පිදුරු පෙළුම් ආදී වශයෙන් දුක සේ ජීවිකාව පවත්වන්නේ) අඹුදරුවනුත් පෝෂණය කරමින් සවලපයක් ඇති කල්හිත් දෙමින් දහමිහි හැසිරෙන්නේ ද, හහසුරාග කළ උත්සවයක් දෙනකුන්ගේ ඒ යාගක්‍රියාවෝ එබඳු දිලිනිදුගේ (දනක්‍රියාවන් පිලිබඳ) ශතභාගයකුත් නො අගිත්.

අඵ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො ගාථාය අඤ්ඤාසාධි:

කෙනෙස යඤ්ඤා විපුලො මහගනතො
සමෙන දින්නස්ස න අග්ගමෙති,
කථං¹ සතං සහස්සානං² සහස්සයාගිතං
කලුපි නාග්ගනති තථාච්චස්ස තෙති.

අඵ ඛො භගවා තං දෙවතං ගාථාය අඤ්ඤාසාධි:

දදන්ති හෙකෙ³ විසමෙ නිවිට්ඨා,
ජේඤ්ඤා⁴ වගිඤ්ඤා අඵ සොච්ඤ්ඤා,
සා දකඛිණා අසසුමුඛා සද්දණ්ඩා
සමෙන දින්නස්ස න අග්ගමෙති.
ඵචං සතං සහස්සානං² සහස්සයාගිතං
කලුපි නාග්ගනති තථාච්චස්ස තෙති.

1. 4. 3.

සාධුසුභතං

33. ආවජ්ජියං—

අඵ ඛො සම්බුද්ධා සතුලලපකාසිකා දෙවතායො අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජෙභවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු උපසඛකමිත්වා භගවතං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං අට්ඨංසු. ඵකමන්තං සීතා ඛො ඵකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:

සාධු ඛො මාරිස දුතං.

මචෙජ්ජරු ව පමාද ව ඵචං දුතං න දීයති,
සුඤ්ඤාමාකඛිමානෙත දෙයං හොති විජානතාති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:

සාධු ඛො මාරිස දුතං. අපි ව අපපසම්මපි⁵ සාධු⁶ දුතං.

අපපසෙමකෙ පචෙච්ජන්ති බහුතෙකෙ න දිච්ජරෙ,
අපපසවා දකඛිණා දින්නා සහස්සක සමං මිතාති.

අඵ ඛො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උද්දනං උද්දනෙසි:

සාධු ඛො මාරිස දුතං. අපපසම්මපි සාධු⁶ දුතං. අපි ව සද්ධායපි සාධු⁶ දුතං.

දුතඤ්ච සුඤ්ඤච සමානමාහු අප්පාපි සන්තා බහුකෙ ජන්තාති,
අප්පමපි චෙ සද්දභාතො දදති තෙනෙව සො හොති සුඛි පරජ්ජාති

1. 'කථං' - සී.ඉ. PTS පොළකෙසු නන්ති. 2. සහස්සාන - ස්‍යා, 3. ඵකෙ - PTS.
4. ඤ්ඤා - ස්‍යා. 5. අපපසම්මපි - ස්‍යා, මජ්ඣ, 6. සාධු - ස්‍යා.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මහත් වූ උදරබවට පැමිණී මේ දුතය දූහැමින් සෙමෙන් දෙන ලද දුතයේ වටනාකමට කුමක් හෙයින් නො පැමිණේ ද? සහසුරාග කළ ලක්‍ෂ්‍යයක් දෙනකුන්ගේ ඒ දුතක්‍රියාවෝ එබඳු (දිලිත්දගේ) දුතක්‍රියා පිලිබඳ ශතභාගයකුත් කෙසේ නම් නො අහිත් ද?

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ දේවතාවාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

කෙනෙක් විෂම වූ (කායවෘත්තිය) කමයෙහි පිහිටියාහු (මෙරමා) තලා මරු යලි ශෝකි කරවා දෙත් ම ය. (කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇති කොට මෙරමාහට දඹුවම් කොට දුන් හෙයින්) අසුඛව නම් වූ සදණ්ඩ නම් වූ ඒ දක්ෂිණාව දූහැමින් සෙමෙන් දෙන ලද දුතයේ වටනාකමට නො පැමිණේ. සහසුරාග කළ ලක්‍ෂ්‍යයක් දෙනකුන්ගේ ඒ දුතක්‍රියාවෝ එබඳු (දිලිත්දගේ) දුතක්‍රියා පිලිබඳ ශතභාගයකුත් මෙසේ නො අහිත්.

1. 4. 3.

සාධු සුත්‍රය

33. සැවැත්නුවර—

එකල්හි මනා ජීවිතයේ ඇති බෙහෝ වූ සතුලලපකායික දේවතාවෝ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ උදුතය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි.

මසුරා කමින් ද, ප්‍රමාදයෙන් ද මෙසේ දුතය නො දෙනු ලැබේ. පින් කැමැති (පින්පල) දන්තනු විසින් දිය යුතු වෙයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ උදුතය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. තව ද, මඳක් ඇති කල්හිත් දීම මැනවි.

ඇතැම්හු මඳක් ඇති කල්හිත් දෙති. ඇතැම්හු බොහෝ හෝගයෙන් සමනවාගන වුවාහු ද නො දෙති. මඳෙකින් දෙන ලද දක්ෂිණාව දහසක් හා සම ය යි ප්‍රමාණ කරණ ලදී.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීති-වාකය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකාතන් වහන්ස, දීම මැනවි. සවලයක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. තව ද, ශ්‍රද්ධායෙන් දීමත් මැනවි.

දුතයන් සුඛයක් සමාන ය යි කියත්. සවලය වූත් වීරපුරුෂයෝ බොහෝ වූ බියසුල්ලන් දිනත්. ඉදින් සැදුහැත්තෝ සවලයකුත් දේ ද, එයින් ම හෙ තෙමේ පරලොව සුව ඇත්තේ වේ.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සාධු බො මාරිස දනං. අපසස්මිමපි සාධු¹ දනං. සඤ්ඛාසපි සාධු¹ දනං. අපි ච ධම්මලඤ්ඤපි සාධු¹ දනං.

යො ධම්මලඤ්ඤ දදති දනං උට්ඨානවිරියාසිගතස්ස ජනතු,
අතිකකම්ම සො² චෙතරණීං යමස්ස දිබ්බාති ධානාති
උපෙති මච්චොති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සාධු බො මාරිස දනං. අපසස්මිමපි සාධු¹ දනං. සඤ්ඛාසපි සාධු¹ දනං.. ධම්මලඤ්ඤ පි සාධු¹ දනං. අපි ච විචෙය්‍ය දනමපි සාධු.³

විචෙය්‍ය දනං සුගතපපසන්ථං
යෙ දකඛිණෙය්‍යා ඉධ ජීවලොකෙ,
එතෙසු දින්නාති මහපථලාති
බිජාති චුත්තාති යථා සුබ්බෙතෙති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සාධු බො මාරිස දනං. අපසස්මිමපි සාධු දනං. සඤ්ඛාසපි සාධු¹ දනං. ධම්මලඤ්ඤපි සාධු¹ දනං. විචෙය්‍ය දනමපි සාධු.¹ අපි ච පාණෙසුපි සාධු සංයමො.

යො පාණ්භුතෙසු⁴ අගෙඨයං චරං පරුපවාදා න කරොති පාපං,
භීරුං පසංසන්ති න භී තන්ථ සුරං භයා භී සනොතා න
කරොන්ති පාපන්ති.

අථ බො අපරා දෙවනා භගවතං එතදවොච: කස්ස නු බො භගවා සුභාසිභන්ති?

[භගවා:]

සබ්බාසං වො සුභාසිතං පරියායෙන. අපි ච මොපි සුණාථ

සඤ්ඛාසී දනං බහුධා පසන්ථං
දනා ච බො ධම්මපදංච සෙය්‍යො.
සුබ්බෙ ච භී⁵ සුබ්බතරෙ ච සනොතා
තිබ්බාණ්මෙවජ්ඣගමුං සපඤ්ඤති.

1. 4. 4.

නසන්තිසුත්තං.

34. එකං සමයං භගවා සාවච්ඡීයං විහරති ජෙනවනො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

1. සාහු - සා. 2. අතිකකම්ම - සා. 3. සාධුදනං - මජ්. 4. භුතාති. - මජ්. සා. 5. සුබ්බෙ ච භී - සා, PTS.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, දීම මැනවි. මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සැදුහැයෙන් දීමත් මැනවි. තව ද, දෑහැමින් ලද දෙයක් දන් දහම් ඇති ආයතීපුද්ගලයකුට දීමත් මැනවි.

යම් සත්තියෙක් උත්තමයෙන් හා වියතියෙන් ලැබූ වස්තු දන් දහම් ඇති ආයතීපුද්ගලයකුට දන් දේ ද, ඒ මිනිස් තෙමේ යමයාගේ වෙතරණී නිරය ඉක්මවා දිව්‍යසථානයන්ට පැමිණේ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, දීම මැනවි, මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සැදුහැයෙන් දීමත් මැනවි. දෑහැමින් ලද දෙය දන් දහම් ඇත්තකුට දීමත් මැනවි. තව ද, (දතවස්තුන් හා ප්‍රතිග්‍රාහකයන්) තෝරා ගෙන දීමත් මැනවි.

තෝරා ගෙන දීම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පසස්තා ලදී. මේ සත්තියෙකුගේ යම් දක්ෂිණාතීයෝ වෙද්ද, මොවුන් විෂයෙහි දෙන ලද්දහු සරා කෙනෙක වපුළු බිජුවට මෙන් මහත්ඵල වෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කෙළේ ය:

නිදුකානන් වහන්ස, දීම මැනවි. මදක් ඇති කල්හි දීමත් මැනවි. සැදුහැයෙන් දීමත් මැනවි. දෑහැමින් ලද දෙය දන් දහම් ඇත්තකුට දීමත් මැනවි. තෝරා දීමත් මැනවි. තව ද, ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයමයන් (-ප්‍රාණසාතයෙන් වැලැක්මත්) මැනවි.

යමෙක් සත්තියන් නො වෙහෙසමින් හැසිරෙන්නේ පරෝපවාද හේතුවෙන් පව් නො කෙරේ ද, එහි ලා (සත්පුරුෂයෝ) පවට බියසුල්ලාව පසසත්. (පවිකිරීමෙහි) සුරයා නො පසසත්. සත්පුරුෂයෝ උපවාදයන්ට බියෙන් පව් නො කෙරෙත් ම ය. එහෙයිනි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කවරකු විසින් මැනවින් කියන ලද ද?

[හඟවත්හු:]

තොප සියල්ලන් විසින් පයතියයෙන් සුභාමිත ය. වැලි දු මාගේ (වචනය) ද අසවු:

සැදුහැයෙන් දීම නන්අයුරින් පසස්තා ලදී. දතයට වඩා ධම් පදය හෙවත් නිජාණය ම ශ්‍රෙණි ය. පෙර ද, ඉතා පෙර ද, නුවණැති සත්පුරුෂයෝ නිවණ ම අවබෝධ කළාහු ය.

1. 4. 4.

නසනන් සුත්‍රය.

34. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේභවන නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක.

අථ බො සම්බුද්‍රා සතුලපකාසිකා දෙවතායො අභිකක්‍ෂන්‍යාය රත්තියා අභිකක්‍ෂන්‍යවණණා කෙවලකප්‍රං ජේතවනං ඔභාසෙච්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු උපසඛකම්භි භගවන්තං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථායො අභාසි:

න සන්ති කාමා මනුජේසු නිව්වා සන්තීධි කමනීයාති යෙසු බඳො,
යෙසු පමතො අපුතාගමනං අතාගන්තා පුරිසො මවුධෙය්‍යාති.
ජ්ඤජං අසං ජ්ඤජං දුක්ඛං ජ්ඤචිතයා අඝචිතයො
අඝචිතයා දුක්ඛ චිතයොති.

න තෙ කාමා යාති චිත්‍රාති ලොකෙ සඛකපරාගො පුරිසස්ස කාමො,
තිට්ඨන්ති චිත්‍රාති තථෙව ලොකෙ අථෙඤ්ඤා¹ ධිරා චිතයන්ති ජ්ඤං.

කොධං ජගෙ විපජ්ඣෙය්‍ය මානං සංයොජනං සබ්බමතිකකමෙය්‍ය,
තං තාමරුපසම්මසජ්ජමානං² අකීඤ්චනං තානුපතන්ති දුක්ඛා.

පභාසි සඛධං න ව මානමජ්ඣගා අවෙජ්චජී තණහං ඉධ තාමරුපෙ,
තං ජිත්තගන්තං අතීසං නිරාසං පරියෙසමාතා තාජ්ඣගමුං
දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා සගෙහසු වා සබ්බනිවෙසනෙසුති.

තඤ්ඤෙ භි තාදුක්ඛං තථා විමුත්තං (ඉවායසවා මොඝරාජා:)
දෙවා මනුස්සා ඉධ වා හුරං වා,
තරුත්තමං අඤ්චරං තරාතං යෙ තං තමස්සන්ති පසංසියා තෙති?

පසංසියා තෙපි භවන්ති භික්ඛු (මොඝරාජා'ති භගවා:)
යෙ තං තමස්සන්ති තථා විමුත්තං,
අඤ්ඤාය ධම්මං විචිකිච්ඡං පභාය සඛගාතිගා තෙපි භවන්ති භික්ඛුති.

1. 4. 5.

උජ්ඣාගාසඤ්ඤීසුභතං.

35. එකං සමයං භගවා සාවජ්ඣීයං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරුමෙ. අථ බො සම්බුද්‍රා උජ්ඣාගාසඤ්ඤීකා දෙවතායො අභිකක්‍ෂන්‍යාය රත්තියා අභිකක්‍ෂන්‍යවණණා කෙවලකප්‍රං ජේතවනං ඔභා සෙච්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භි වෙහාසං අට්ඨංසු. වෙහාසං සීතා බො එකා දෙවතා භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. අඤ්ච - P.T.S. .2 රුපසම්. අසජ් මානං.ඉ. 1.

එකල්හි මනා ජව්වණී ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල මුළු දෙවිරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාකී ය:

මනිසුන් කෙරෙහි තිත්‍ය වූ කාමයෝ තැන. යම් කාම වසතුන් කෙරෙහි බැඳුනු යම් කාමවසතුන්හි ප්‍රමත්ත වූ පුරුෂ තෙමේ මෘත්‍යුධෙය සඛ්‍යාත සසරින් අපුහරගමන සඛ්‍යාත නිවණට නොපැමිණෙන්නේ වේ ද, (එබඳු වූ) ඉෂ්ටාලබ්‍යයෝ මේ ලෝකයෙහි ඇත. (පඤ්චස්කකි) දුඛය තෘෂ්ණාව්‍යුත්තයෙන් හටගත්තේ ය. (පඤ්චාපාදනස්කකි) දුඛය තෘෂ්ණාව්‍යුත්තයෙන් හටගත්තේ ය. තෘෂ්ණාව දුරු කිරීමෙන් (පඤ්චස්කකි) දුඛය දුරු කිරීම වේ. (පඤ්චස්කකි) දුඛය දුරු කිරීමෙන් සියලු සංසාරදුඛය දුරු කිරීම වේ.

ලෝකයෙහි විචිත්‍ර වූ යම් (රූපාදි) අරමුණු ඇත් ද, ඔහු කාමයෝ නොවෙත්. පුරුෂයාගේ (ශුභාදිවග්‍යයන්) සංකල්පිත රාගය තෙමේ කාමය සි. ලෝකයෙහි විසිතුරු වූ (රූපාදි) අරමුණු එසේ ම සිටී. වැලිත් පණ්ඩනයෝ මේ ආරමභයන්හි ඡන්දරාගය දුරු කෙරෙත්.

ක්‍රෝධය දුරු කරන්නේ ය. මානස වෙසෙසින් බැහැර කරන්නේ ය. සියලු සංයෝජන ඉක්මවන්නේ ය. තාමරූප දෙකේහි නොඇලෙන රූපාදි පලිබෝධ රහිත වූ ඒ ඝෂිණාසුවයා මතුයෙහි (සංසාර) දුඛයෝ නො වැටෙත්.

(යමෙක්) සත්ඵප්‍රඥාපතිය දුරු කෙළේ ද, මානසට නො පැමිණියේ ද, මේ තාමරූප දෙකේහි තෘෂ්ණාව සිදු වූයේ ද, සුත් කල තෘෂ්ණාග්‍රන්ථී ඇති නිදුක් වූ ආශාරහිත වූ ඒ ඝෂිණාසුවයන් වහන්සේ දෙවියෝත් මනුෂ්‍යයෝත් මෙලොව ද පරලොව ද සවගීයන්හි ද සියලු සත්ඵනිවෙසනයන්හි ද සොයන්නාහු තමුත් නො ලබන්.

(මොසග්ජ සථවිර තෙමේ මෙසේ කී ය:) ඉදින් දෙවියෝත් මනුෂ්‍යයෝත් එසේ මිදුනු ඒ සඵඤ්ඤාත් වහන්සේ මෙලොවත් පරලොවත් නො දක්නාහු ද, මනිසුන්ට හිතවැඩ සලසන තරලොභ වූ ඒ සඵඤ්ඤාත් වහන්සේට යම් කෙනෙක් තමස්කාර කෙරෙත් තම්, ඔහු පැසසිය යුත්තෝ ද?

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ: මොසග්ජය,) යම් කෙනෙක් එසේ මිදුනු ඒ සඵඤ්ඤාත් වහන්සේට තමස්කාර කෙරෙද්ද, ඒ හිඤ්ඤා පැසසිය යුත්තෝත් වෙති. ඒ හිඤ්ඤා ධර්මය දැන විවිකිච්ඡාව දුරු කොට (රූපාදි) සඛගයන් ඉක්ම ගියාහු ද වෙති.

1. 4. 5.

උපකාන්තසඤ්ඤි සුත්‍රය.

35. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තේසිච්චිසිච්චුග්ගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල මනා ජව්වණී ඇති බොහෝ වූ උපකාන්තසඤ්ඤික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ අහසෙහි සිටියහ. අහසෙහි සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

අඤ්ඤාථා සන්තමන්තානං අඤ්ඤාථා යො පච්චෙදයෙ,
නිකච්ච කිතවස්සෙ'ව භුතතං ථෙයොන් නස්ස නං.

[භගවා:]

යං හි කසිරු නං හි වදෙ යං න කසිරු භ නං වදෙ,
අකරුන්තං භාසමානානං¹ පටිජානන්ති පණ්ඩිතාහි.

නසීදං භාසිතමනෙතන එකන්තසවණෙන වා,
අනුකකම්චවෙ² සකකා යායං පටිපදා දලහා,
යාය ධිරු පමුච්චන්ති ක්කාසිනො මාරබ්බකා.

න වෙ ධිරු පකුච්චන්ති විදිනා ලොකපරියායං,
අඤ්ඤාය නිබ්බුතා ධිරු තිණණා ලොකෙ විසතතිකන්ති.

අථ බො තා දෙවතායො පඨවියං පතිට්ඨතිනා භගවතො පාදෙසු
සිරසා නිපතිනා භගවතං එතදවොචුං. අච්චයො නොහනොන, අච්චගමා
යථාබාලං යථාමුලහං යථාඅකුසලං,³ යා මෙයං භගවතං ආසාදෙනබ්බං⁴
අමඤ්ඤිමහා. තාසං නොහනොන භගවා අච්චයං අච්චයතො පතිගණනානු⁵
ආයතිං සංවරුයා'ති.

අථ බො භගවා සිතං පාචාකාසී.

අථ බො තා දෙවතායො භියොසොමන්තාය උප්ඤ්ඤායන්තියො වෙභාසං
අබ්භුගහඤ්ජුං.

එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී.⁶

අච්චයං දෙසයන්තිනං යො වෙ⁷ න පටිගණහති,
කොපන්තරො දෙසගරා ස වෙරං පටිමුච්චති.

[භගවා:]

අච්චයො වෙ න විජෙජථ නො විධාපහනං⁸ සියා,
වෙරුනී ව සමෙමය්‍යං තෙනීධි කුසලො සියා.

[දෙවතා:]

කස්සච්චයා න විජ්ජන්ති කස්ස නත්ථි අපාහනං⁹
කො සමෙමාහමාපාදි කො වා¹⁰ ධිරො සදා සතොති.

1. භාසමානං - මජ්ඣ. 2. අනුකකම්භු. වෙ - PTS. 3. යථාබාලා යථාමුලහා යථා අකුසලා
- කඤ්ඤ. 4. අපසාදෙනබ්බං - සඤා. 5. පටිගණහනානු - මජ්ඣ. සඤා. 6. අච්චොච - PTS.
7. යො වෙ - PTS 8. නො විධි අපහනං - සඤා. 9. අපාහනං - සඤා. 10. කො ච -
මජ්ඣ. PTS. කොධි - සඤා.

යම් මහණෙක් අන් අයුරෙකින් පවත්නා තමා අන් අයුරෙකින් (ඇතිසැටි වළඟා) ප්‍රකාශ කරන්නේ ද, ලිහිණි වැද්දගේ (ලිහිණිමස් කෑම) මෙන් ඔහු විසින් ඒ සිටුවසය වඤ්චායෙන් රවටා හොරකමින් අනුභව කරණ ලද්දේ ය.

[භගවත්හු:]

යමක් කරන්නේ නම්, එය ම කියන්නේ ය. යමක් නොකරන්නේ නම්, එය නොකියන්නේ ය. කියන්නටින් අතුරෙන් නොකරන්නහු පණ්ඩිතයෝ දැන ගණිත්.

යම් මේ ප්‍රතිපදයෙක් දැඩි ද, ධ්‍යාන කරණසුලු පණ්ඩිතයෝ යම් ප්‍රතිපදයෙකින් මාර්ගකෘතියෙන් මිදෙද් ද, මේ ප්‍රතිපත්තිය කපිතමාත්‍රයෙකින් හෝ ශ්‍රවණමාත්‍රයෙකින් හෝ පිළිපදින්නට නො හැකි ය.

සංසකාරලෝකයාගේ උදයව්‍යයසවභාවය දැන (වතුසාන්‍යය) අවබෝධ කොට ලෝකයෙහි විසතනිකා නම් වූ තෘෂ්ණාව කරණය කලා වූ (කෙලශ පරිනිවෘත්තයෙන්) පිරිනිවියා වූ පණ්ඩිතයෝ ඒකාන්තයෙන් (මෙසේ) නො කෙරෙත්.

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ පොළොවෙහි පිහිටා භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා ලඟ හිසින් වැද වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, යම්බඳු අපි බාල බවට අනුරූප සේ මුසබවට අනුරූපයේ අදක්‍ෂබවට අනුරූප සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වචනයෙන් ගැටිය යුත්තකු කොට සිතුවූ ද, ඒ වරද අප ඉක්ම ගියේ ය. වහන්ස, ඒ අපගේ වරද ආයතීසංවරය පිණිස වරද වශයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක්වා” යි මෙය සැල කළහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිතා පහල කළ සේක.

එකල්හි ඒ දේවතාවෝ බොහෝ සෙයින් දෙස් පහල කෙරෙමින් අහසට නැංගහ.

එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙක් දෙසන්නටින්ගේ වරද නො පිළිගනී ද, ඇතුළත කෝප ඇති ජ්‍යෝෂ්‍ය ගුරු කොට ගෙන වසන හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් වෛරය (තමා කෙරෙහි) බැඳ තබයි.

[භගවත්හු:]

ඉදින් මෙහි වරදෙක් නැත් නම්, ඉදින් අපරාධයෙකුත් නො වන්නේ නම්, වෛරයෝත් සංසිද්දෙන්නාහු නම්, එයින් මෙහි (කීර්ති-වයභීයෙහි) දක්‍ෂයෙක් වන්නේ ය.

[දෙවි:]

කවරකුගේ වැරදි නැද්ද? කවරකුගේ අපරාධ නැද්ද? කවරෙක් මූලාවට නො පැමිණේ ද? කවරෙක් හැම කල්හි සිහි ඇත්තේ ද? පණ්ඩිත ද?

[භගවා:]

තථාගතස්ස බුද්ධස්ස සබ්බභූතානුකම්පිනො,
තස්සච්චයා න විජ්ජන්ති තස්ස නඤ්ඤි අපාගතං,
සො න සමොභමාපාදි සොච¹ ධීරො සදා සතො.

අච්චයං දෙසයන්තීතං යො වෙ ත පටිගණනති,
කොපනතරො දෙසගරු ස වෙරං² පටිච්චවති,
තං වෙරං නාභිතඤ්ඤි පතිගණනාමි වොච්චයන්ති.

1. 4. 6.

සද්ධාසුතනං.

36. එකං සමයං භගවා සාවජජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො සම්බුද්ධා සතුලලපකාසිනා දෙවතායො
අභිකක්කන්තාය රතතියා අභිකක්කන්තවණණා කෙවලසප්පං ජෙතවනං ඔභා-
සෙකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්පිනා භගවන්තං අභිවාදෙකා
එකමන්තං අට්ඨංභු. එකමන්තං ඕතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසී:

සද්ධා දුතියා පුරිසස්ස භොති නො වෙ අස්සද්ධියං අචන්ට්ඨති
යසො ච කීතති ච තත්ථස්ස භොති.
සග්ගඤ්ඤ ඝො ගච්ඡති සරීරං පභායාති.³

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

කොධං ජහෙ විපපජහෙය්‍ය මානං සංයොජනං සබ්බමතිකකමෙය්‍ය,
තං නාමරූපසම්මසජ්ජමානං අකිඤ්චනං නානුපතන්ති සඛගාති.

පමාදමනුසුඤ්ජන්ති බාලා දුමෙමධිනො ජනා
අපපමාදඤ්ච ලෙඩාපී ධනං සෙට්ඨං⁴ ව⁴ රකකති

මා පමාදමනුසුඤ්ජෙථ මා කාමරතිසත්ථං
අපපමහොති ක්ඛියනොති පපෙපාති පරමං සුඛන්ති.

1. 4. 7.

සමයසුතනං.

37. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සකොකස්ස විහරති කපිලවස්සුසම්මි.
මභාවනෙ මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධියං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසතෙති
සබ්බෙහෙව අරහන්තෙති. දසභි ච ලොකධාතුභි දෙවතා යෙභුයෙත්ත
සන්තිපතිතා භොන්ති භගවන්තං දස්සතාය භික්ඛුසඛිඤ්ඤ.

1. සො ච - PTS සොධ - ස්‍යා, සීඉ. 1. 2. යං වෙරං - සීඉ. 1. PTS 3. විනාය - මජ්ඣ. 4. භ්‍රෙෂ්ඨිව' සි සංඝකාන ධම්පදපාඨ'සි.

[භගවත්හු:]

චතුස්සත්තය අවබෝධ කළා වූ භාම සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා ඇති ඒ තථාගතයන් වහන්සේගේ වැරදි නැත. උන්වහන්සේගේ අපරාධ නැත. උන්වහන්සේ මූලාවට නො පැමිණෙත්. මේ ලෝකයෙහි උන්වහන්සේ ම භාම කල්හි සිහි ඇති සේක. පණ්ඩිත සේක.

ඉදින් යමෙක් දෙසන්තවුන්ගේ වරද නො පිළිගනී ද, ඇතුළත කෝප ඇති දෝෂය ගුරු කොට ගෙන වසන හෙතෙමේ වෛරය (නමා කෙරෙහි) බාද තබයි. ඒ වෛරය නො පිළිගනීම්. තොපගේ වරද පිළිගනීම් යි.

1. 4. 6.

සද්ධා සුත්තය.

36. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි සේනවන නම් වූ අන්තේසිච්චුසිටුහුගේ අරමෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි විශ්ච ජව්වණී ඇති බොහෝ වූ සතුලලපකාසික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගියකල්හි මුළු දෙවරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ.

එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පුරාණයාට ප්‍රභාව දෙවැනි වේ. ඉදින් සැදහැ තැනි බව නො සිටී නම්, ඒ හේතුවෙන් ඔහුට පිරිවර ද කීර්තිය ද වෙයි. හෙතෙමේ සිරුර හැර පියා සවතීයට ද යෙයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

ක්‍රෝධය දුර ලත්තේ ය මානස වෙසෙසින් බැහැර ලත්තේ ය. සියලු සංයෝජන ඉක්මවන්නේ ය. කාමරූප දෙකේහි නොඇලෙන කෙලෙස් පළිබෝධ රහිත වූ ඕනෑ මත සභගයෝ නො වැටෙත්.

බාල වූ නුවණ නැත්තා වූ ජනයෝ ප්‍රමාදයෙහි යෙදෙත්. නුවණැත්තෝ අප්‍රමාදය ශ්‍රේණි¹ බන්ධය මෙන් රකී.

ප්‍රමාදයෙහි තහමක් යෙදෙන්නේ ය. කාමරතියෙහි යෙදීම නො කරන්නේ ය. අප්‍රමන්ත පුද්ගල තෙමේ වතාහි ධ්‍යාන කරන්නේ උතුම් සුවයට පැමිණෙයි.

1. 4. 7.

සමය සුත්තය.

37. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාඛ්‍ය දනව්වෙහි කිඹුල්වත්පුර සමීපයෙහි වූ මහාවනයෙහි භාම ම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහබික්සහන සමග වැඩ වසන සේක. දසදහසක් සක්වලින් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් භික්ෂු-සභ්‍යයාන් දකිනු පිණිස බෙහෙවින් රැස් වූවාහු ද වෙත්.

1. 'ශ්‍රේණිව' යන්න 'සෙව්ව' යි ගත හොත් 'සිටුවරයා' යි අති කිය යුතු ය.

අඵ බො චතුන්තං: සුද්ධාවාසකාසිකානං දෙවනං¹ එතද්භොසි. අයං බො භගවා සනෙකසු විහරති කාපිලවස්සුසමිං මහාවනෙ මහතා භික්ඛුසබ්බෙත සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසනෙහි සබ්බෙහෙව අරභනෙතති. දසභි ව ලොක ඛාතුභි දෙවනා² යෙභුයෙත සන්තිපතීතා භොන්ති භගවන්තං දස්සනාය භික්ඛුසබ්බෙසු. යනානුත මයමපි³ යෙන භගවා තෙනුපසඛකමෙය්‍යාම. උපසඛකමීනා භගවතො සන්තිකෙ පච්චෙකභාථං⁴ භාසෙය්‍යාමාති.

අඵ බො තා දෙවනා² සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජනං⁵ වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය⁶, එවමෙවං සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු අන්තර්ගතා භගවතො පුරතො පාතුරහංසු.⁷

අඵ බො තා දෙවනා² භගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අධස්සු. එකමන්තං සීතා බො එකා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

මහාසමයො පචනසමිං දෙවකායා සමාගතා,
අභතමභ ඉමං ධම්මසමයං දකඛිතායෙ අපරුජ්ඣසබ්බන්ති.

අඵ බො අපරු දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තත්‍ර භික්ඛවො සමාදහංසු වින්තං අත්තනො⁸ උජ්ජකමකංසු,
සාරථිව තෙත්තාති ගහෙතො ඉන්ද්‍රියාති රකඛන්ති පණ්ඨිතාති.

අඵ බො අපරු දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

ඡෙතො ඛිලං⁹ ඡෙතො පලිසං¹⁰ ඉන්ද්‍රඛිලං උභවච්ච මනෙජා,
තෙ වරන්ති සුද්ධා විලො වකඛුමිතා සුදන්තා සුසුතාගාති.

අඵ බො අපරා දෙවනා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතා සෙ ත තෙ ගමිස්සන්ති අපායං,¹¹
පභාය මානුසං දෙහං දෙවකායං පරිපුරෙස්සන්තිති.

1. 4. 8.

සකලිකසුන්තං.

38. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ග්ජගහෙ විහරති මදදකුච්ඡසමිං මිගදයෙ.

තෙන බො පන සමයෙන භගවතො පාදෙ සකලිකාය බතො භොති. භුසා¹² සුදං භගවතො වෙදනා වන්තන්ති සාරීරිකා වෙදනා දුකඛා තිබ්බා බරු කටුකා අසාතා අමනාපා. තා සුදං භගවා සතො සමපජාතො අධිවාසෙති අවිහඤ්ඤමාතො.

අඵ බො භගවා චතුගුණං සබ්බාපිං පඤ්ඤාපෙතො දකඛිණෙන පස්සෙත සීහසෙය්‍යං කපෙපති¹³ පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජාතො.

1. දෙවනානං - PTS. 2. දෙවනායො - සඝා. 3. මයං - සීමු. 4. පච්චෙකභාථා - සඝා. පච්චෙකං ගාථං - මජ්ඣ., සීමු. 1. 5. සමමිඤ්ජනං 6. සමිපඤ්ජය්‍ය - මජ්ඣං. 7. පාතුරහෙසුං - මජ්ඣං - PTS 8. වින්තමත්තනො - මජ්ඣං. 9. ඛිලං - PTS 10. පලිසං - සඝා. 11. අපායභූමිං - මජ්ඣං, - සඝා PTS 12. භුසා - සඝා 13. කපෙපති - සී මු. 1, PTS.

එකල්හි සුදුවස්වාසී සිවුදෙව්කෙනකුන්ට මේ අදහස පහල විය: “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාඛා දනව්වෙහි කිඹුල්වන්පුර සම්පයෙහි මහ-
වෙනෙහි හැම ම රහත් වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහතික්සහන සමග
වාඩ වසන සේක. දසදහසක් සක්වලින් දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත්
භික්ෂූසංඝයාත් දකිනු පිණිස බෙහෙවින් රැස් වූවාහු ද වෙති. අපි දු භාග්‍ය-
වතුන් වහන්සේ වෙත එළඹෙන්නමෝ නම්, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සම්පයෙහි වෙත වෙත ම ගාථාවක් කියන්නමෝ නම්, ඉතා මැනවැ”යි

ඉක්බිති ඒ දේවතාවෝ, බලවත් පුරුෂයෙක් හැකිවූ අතක් දිගු
කරන්නේ යම් සේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ යම් සේ ද, එසේ සුදුවස්
දෙවියන් කෙරෙහි අතුරුදන් වූවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහල වූහ.

එකල්හි ඒ දේවතාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක
සිටියහ. එකත් පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මහවන ලැහැබෙහි මහාසමුහයෙකි. දේවසමුහයෝ රැස් වූහ.
අපරුජිත සංඝයා දකිනු පිණිස මේ ධර්මසභාවට පැමිණියම්හ.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

එහි භික්ෂුහු තමන්ගේ සිත සමාධිගත කළහ. සෘජු කළහ. පණ්ඩිතයෝ
රැහැන් ගෙණ (අසුන් හික්මවන) රියැදුරන් මෙන් ඉදුරන් රකිත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පසැස් ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් මැනවින් හික්මවන ලද පවිත්‍ර
නිමිල තරුණ නාගයන් වූ උන්වහන්සේ (රුගඳොෂමොහ නැමැති)
කණුව සිද (අවිදු) කතයම සිද (කෙලෙස් නැමැති) ඉන්ද්‍රජිලය උදුරු පියා
නෘෂණාකම්පකරහිත වූවාහු හැසිරෙත්.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව
කී ය:

යම් කිසි කෙනෙක් බුදුන් සරණ ගියාහු ද, ඔහු අපායට නොයන්නාහු
මිනිස්සිරුර හැර පියා දෙව්පිරිස පුරු ලත්තාහ.

1. 4. 8.

සකලික සූත්‍රය.

38. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
රජගහනුවර සම්පයෙහි මද්දකුච්ඡී නම් මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්පතුරෙකින් පහළේ වේ.
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දුක් වූ දැඩි වූ රළු වූ නියුණු වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ
බලවත් ශාරීරික වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි ඇති ව
මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහල සිවුර සිවුගුණු කොට පණවා
දකුණු පයෙහි වම් පය මදක් මැත් කොට තබා දකුණුපසින් සිංහයායාව
කරණ සේක.

අඵ බො සත්තසතා සතුලලපකාසිකා දෙවතායො අභිකකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණණා කෙවලකපපං මදදකුච්ඡිං ඔභාසෙකා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙකා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ධීතා බො එසා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

නාගො වත භො සමණො ගොතමො. නාගවතා¹ ව පනුප්පන්තා² සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමතාපා සතො සම්පජානො අබ්බාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අඵ බො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

සීභො වත භො සමණො ගොතමො. සීභවතා¹ ව පනුප්පන්තා² සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමතාපා සතො සම්පජානො අබ්බාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අඵ බො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

අච්චානියො වත භො සමණො ගොතමො. අච්චානීයවතා¹ ව පනුප්පන්තා² සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමතාපා සතො සම්පජානො අබ්බාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අඵ බො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

නිසභො වත භො සමණො ගොතමො නිසභවතා ව පනුප්පන්තා සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමතාපා සතො සම්පජානො අබ්බාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අඵ බො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

බොරයො වත භො සමණො ගොතමො. බොරයාවතා ව පනුප්පන්තා සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමතාපා සතො සම්පජානො අබ්බාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අඵ බො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

දන්තො වත භො සමණො ගොතමො. දන්තවතා ව පනුප්පන්තා සාරීරිකා වෙදනා දුක්ඛා තිබ්බා බරු කට්ඨකා අසාතා අමතාපා සතො සම්පජානො අබ්බාසෙති අවිහඤ්ඤමානොති.

අඵ බො අපරු දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං උදනං උදනෙසී:

1. වතාය ව - සී ඉ. 1. 2. සමුප්පන්තා-මජ්ඣං, - සා, PTS.

ඉක්බිති මනා ජව්වණී ඇති පත්සියක් සතුලපකාසික දේවතාවෝ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මදදකුච්ඡිය බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් තාගයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් තාග බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව තොපෙලෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සිංහයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් සිංහ බැවින් ම මනා නුවණ ඇති ව තොපෙලෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ආජාතීයයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් ආජාතීය බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව තොපෙලෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ නිසභයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නිසභ බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව තොපෙලෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ධොරයායෙකි, (=ධුර ඉසිලීමෙහි සමන්වීයෙකි.) දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් ධොරයා බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව තොපෙලෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

භවත්ති, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් දන්නයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් දන්න බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව තොපෙලෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහල කෙළේ ය:

පසු සමාධිං සුභාවිතං විතතඤ්ච සුච්ඡින්නං¹ තවාහිතනං
තවාපතනං න ච සසංඛාරනීඤ්ඤාභවාරිතවතං². යො ඵවරුපං පුරිසනාගං
පුරිසසීගං පුරිසාජාතීයං පුරිසනිසභං පුරිසධොරයාං පුරිසදන්නං අභිකකම්-
තබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, කිමඤ්ඤෙත්‍ර අදස්සනාති.

පඤ්චවෙද්‍ය සතං සමා
නපසසී බ්‍රාහ්මණො වරං,
විතතඤ්ච තෙසං න සමමා චිච්ඡන්නං
හීතතතරුපා න පාරඛගමා තෙ.

තණ්හාධිපන්නා වන සීලබ්බා
දුබ්බං තපං වසසසතං වරන්නා,
විතතඤ්ච තෙසං න සමමා චිච්ඡන්නං
හීතතතරුපා න පාරඛගමා තෙ.

න මානකාමස්ස දමො ඉධිත්ථි
න මොනමත්ථි අසමාහිතස්ස,
ඵකො අරඤ්ඤෙඤ්ච විහරං පමභෙතා
න මච්චුධෙය්‍යස්ස තරෙය්‍ය පාරන්ති

[භගවා:]

මානං පහාය සුසමාහිතතො
සුචෙතසො සබ්බධි විපපමුතො,
ඵකො අරඤ්ඤෙඤ්ච විහරං අපමතො
ස මච්චුධෙය්‍යස්ස තරෙය්‍ය පාරන්ති

1. 4. 9.

පඤ්ඤානි ධර්මසුභතං

39. ඵවං මෙ සුතං ඵකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනො
ඤ්චාභාරසාලායං. අඵ ඛො භොකනිද්‍ය පඤ්ඤානිස්ස ධිතා අභිකකන්නාය
රතතීයා අභිකකන්නවණ්ණා කෙවලකපං මහාවතං මහාසෙත්වා යෙන
භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්නං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්නං
අවස්සී. ඵකමන්නං ධිතා ඛො භොකනිද්‍ය³ පඤ්ඤානස්ස ධිතා භගවතො
සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අහාසී.

වෙසාලියං වනෙ⁴ විහරන්නං
අග්ගං සත්තස්ස සමුද්ධං,
කොකනද්‍යහමිසම් අභිවඤ්ඤෙ
භොකනිද්‍ය පඤ්ඤානස්ස ධිතා.

සුතමෙව මෙ⁵ පුරෙ අාසී
ධමෙමා වකඛුමනානුචුඤ්චො,
සාහංද්‍යති සතඤ්ච ජානාමි
මුතීතො දෙසයතො සුගතස්ස.

1. චිච්ඡන්නං - PTS 2. වාරිතභතං - මජ්ඣ. 3. ඛො සා දෙවනා කොකනද්‍ය - මජ්ඣ. සභා.
4. වෙසාලිවනෙ - සාමච්චි. 5. සුතමෙව පුරෙ - මජ්ඣ., සභා

බල, සමාධිය මොතවට වඩන ලදී. සිත ද සුච්ඡිකත ය. (රුගානුගත-වශයෙන්) පෙරට නැමුනේ නො ද වෙයි. (දොෂානුගතවශයෙන්) විමුඛ ව නැමුනේ නො ද වෙයි. (අප්‍රාගුණසාසුව සමාධිය සෙසින්) සප්‍රයෝගවිතත-යෙන් ප්‍රත්‍යතීකධර්මයන් නිගෙන කෙලෙස් වලහා සිටියේ ද නො වෙයි. යමෙක් මෙබඳු පුරුෂතාගයකු පුරුෂසිංහාසකු පුරුෂාජාතීයකු පුරුෂනිෂභයකු පුරුෂධොරෙයකු පුරුෂදුන්නාසකු සැටියයුතු කොට හඟනේ නම් නුනුවණ හැර අන් කිමෙක.

වේද පස දරණ සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි තපස් ඇති ව හැසිරෙන මුහුණතෙහි වෙත් ද, ඔවුන්ගේ සිත ද මෑතවිත් නො මිදුනේ ය. ලාමක ස්වභාව ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නෝ ය.

තෘෂණයෙන් මිඛතා ලද වුත ශීල දෙකින් බැඳුනු සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි රුක්ෂ තපස් කරණ (යම් බමුණෝ වෙත් ද,) ඔවුන්ගේ සිත ද මෑතවිත් නො මිදුනේ ය. භිතානම්ස්වභාව ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නෝ ය.

මෙහි මාතය කෑමෑත්තනුට දමයෙක් නැත. සමාධියක් නැත්තනුට මොනෙයක් නැත. වනයෙහි හුදෙකලා ව ප්‍රමතත ව වසන්නේ සසර පරතෙරට ගෙවත් තිවණට නො පැමිණෙන්නෝ ය.

[භගවත්හු:]

මාතය දුර ලා මෑතවිත් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපධිත්ගෙන් මිදුනු අප්‍රමතත ව හුදෙකලා ව වෙනෙහි වෙසෙන හෙ තෙමේ සසර පරතෙරට පැමිණෙන්නෝ ය.

1. 4. 9.

පජ්ජන්හිමිහු සූත්‍රය.

39. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි වූ මහවෙහෙහි කුමාරාශාරණාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පජ්ජන්‍යා (=වස්සවලාභක) දෙවිහුගේ දුව වූ මනා ජවිවණ් ඇති කොකනද්‍ය නොමෝ මුළු මහවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පජ්ජන්‍යාගේ දුව වූ කොකනද්‍ය නොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාවන් කීවු ය:

මම කොකනද්‍ය වෙමි. පජ්ජන්‍යාගේ දුව වූ කොකනද්‍ය (නම් වූ මම) විසල්පුර මහවෙහෙහි වැඩ වසන සත්ත්වයාට අග්‍ර වූ සමීඥයන් වහන්සේ සකසා වදිමි.

පසාස් ඇත්තා වූ බුදුරජාතන් වහන්සේ විසින් ධර්මය අවබෝධ කරණ ලද්දේ ය යි මාවිසින් පෙර අසන ලද පමණෙක් ම විය. ඒ මම දැන් දභම දෙසන සුභත් මුනිහුගේ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස දැනිමි.

යෙ කෙච්චි අරියධම්මං¹
 විහරහනනා වරනති දුලෙච්චා,
 උපෙනති රොරුචං සොරං
 විරරතතං දුක්ඛමනුභවනති.

යෙ ච ඛො අරියධම්මෙ²
 ඛනතියා උපසමෙත උපෙනා,
 පහාය මානුසං දෙහං
 දෙවකායං පරිපුරෙස්සනති³ති.

1. 4. 10.

චූලපජ්ජනනධිතුක්ඛනං

40. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කුටාභාරසාලායං. අථ ඛො චූල³කොකනද පජ්ජනනස්ස ධීතා අභිකක-
 නතාය රතතියා අභිකකනතවණණා කෙවලකප්පං මහාවනං ඔහාසෙනා
 යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවනතං අභිවාදෙනා
 එකමනතං අධ්ඨාසී. එකමනතං ධීතා ඛො චූලකොකනද පජ්ජනනස්ස
 ධීතා භගවතො සන්තකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

ඉධාගමා විජ්ජුපහාසවණණා
 කොකනද පජ්ජනනස්ස ධීතා,
 බුද්ධිඤ්ච ධම්මඤ්ච තමස්සමානා
 ගාථා වීමා අත්ථවතී අභාසී.

බුහුනාපි ඛො නං විභජෙය්‍යං
 පරියායෙන තාදිසො ධම්මො,
 සඛබ්බතමෙනතං ලපසියාමි
 යාවතා මෙ මනසා පරියතතං.

පාපං න කසිරු වච්ඡා මනසා
 කායෙන වා නිඤ්චන සඛබ්බලොකෙ,
 කාමෙ පහාය සතීමා සමපජාතො
 දුක්ඛං න සෙවෙථ අත්ථසංභිතනති.

සතුලපකාසීඛවණො වතුසොථා.

තනුද්දනං:

සඛභි මච්ඡරිතා සාධු නසනතුජ්ඣානසඤ්ඤිතො,
 සඤ්ඤා සමයො සකලීකං උගො පජ්ජනනධීතරො³ති.

1 අරියං ධම්මං - මජ්ඣං, සෘ. 2. අරියෙ ධම්මෙ - මජ්ඣං, සෘ. 3. චූල - මජ්ඣං,

නුවණ නැත්තා වූ යම් කිසි කෙනෙක් ආයතීධර්මය ගරහමින් හැසිරෙද්දී, ඔහු දරුණු වූ රෝගව නිරයට පැමිණෙත්. බොහෝ කලක් දුක් අනුභව කෙරෙත්.

යම් කෙනෙක් ආයතීධර්මයෙහි ක්ෂාන්තියෙන් හා ව්‍යුපශමයෙන් යුක්ත වූවාහු ද, (ඔහු) මිනිස්සිරුර හැර පියා දෙවිපිරිස පුරා ලත්තාහ.

1. 4. 10.

චූලපජ්ජනනඛතු සූත්‍රය

40. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි වූ මහවෙහෙහි කුටාභාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල පච්ඡන්දනායෝ දුටු වූ ඥාන ජවිවණ්ණ ආදී චූලකොකනදා නොමෝ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මහවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියා ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පච්ඡන්දනායෝ දුටු වූ චූලකොකනදා නොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කීවූ ය:

පච්ඡන්දනායෝ දුටු වූ විදුලිය එළිය වැනි පැහැ ඇති කොකනදා නොමෝ මෙහි අවු ය. බුදුන් ද දහම ද වදිමින් අභිවත් වූ මේ ගාථා ද කීවූ ය.

ඒ (සචලවූ ද) ධර්මය බොහෝ ක්‍රමයෙනුදු බෙදන්නෙමි. ඒ ධර්මය එබඳු ය. මවිසින් සිතීන් යම් තාක් පුහුණු කරණ ලද්දේ ද, (එ හැම නො කියා) සංකෂ්පමාත්‍රයක් කියන්නෙමි.

වචනයෙන් හෝ සිතීන් හෝ කසීන් හෝ මුළුලොව කිසි පවක් නො කරන්නේ ය. සිහි ඇත්තේ මනානුවණින් දන්නේ කාමයන් හැරපියා අනභිසේන් යුක්ත වූ දුක නො සෙවුනේ යි.

සතුලපකාසිකවගීය සිවුවැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය මෙසේ යි:

සබ්බි, මච්ඡරී, සාධු, තසනති, උජ්ඣාතසඤ්ඤා, සඤ්ඤා, සමය, සකලික, පජ්ජනනඛතු සූත්‍ර දෙක යයි සූත්‍ර දශයෙකි.

5. ආදිනවගො.

1. 5. 1.

ආදිනසුනනං.

41. එවං මෙ සුනං: එකං සමයං භගවා ඝාමප්ඵියං විහරති ජෙනවනො
 අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අඤ්ඤතරු දෙවනා අභිකකනතාය
 රතතියා අභිකකනතවණණා කෙවලකපං ජෙනවනං ඔභාසෙචා යෙන
 භගවා හෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිචා භගවනනං අභිවාදෙචා එකමනනං
 අට්ඨාසි. එකමනනං ධීනා ඛො සා දෙවනා භගවනො සන්තිකෙ ඉමා
 ගාඨායො අභාසි:

ආදිනසමිං අගාරසමිං යං නීහරති භාජනං,
 තං තස්ස හොති අත්ථාය තො ච යං තත්ථ බයහති.

එවමාදිපිතො¹ ලොකො ජරුය මරණෙන ච,
 නීහරෙථෙව දුතෙන දිනනං හොති සුනීහනං.

දිනනං සුබඵලං හොති නාදිනනං හොති තං තථා,
 වොරු භරනති රජානො අග්ගි බහති තස්සති.

අථ අනෙත ජහති සරීරං සපරිගහහං,
 එතදඤ්ඤය මෙධාචී භුඤ්ඤථ ච දදෙථ ච.
 දචා ච භුචා ච යථානුභාවං අනිඤ්ඤො සගගමුපෙති ධානනති.

1. 5. 2.

කිංදදසුනනං.

[දෙවභා:]

42. කිංදදො බලදො හොති කිංදදො හොති වණණදො,
 කිංදදො සුබදො හොති කිංදදො හොති වකඛුදො.
 යො ච² සබ්බදදො හොති තං මෙ අකඛාති පුච්ඡිතොති.

[භගවා:]

අනනදො බලදො හොති වත්ථදො හොති වණණදො,
 යානදො සුබදො හොති දීපදො හොති වකඛුදො.
 සො ච සබ්බදදො හොති යො දදති උපස්සයං,
 අමතංදදො ච සො හොති යො ධිවමමනුසාසනීති.

1. එවං ආදිනකො. - මජ්ඣ. සං. 2. කො ච - කප්ඵි.

5. ආදිහන වගීය.

1. 5. 1.

ආදිහන සූත්‍රය.

41. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආවැන්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අන්‍යෝසිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල මනා ජව්වණී ඇති එක්තරු දෙවියෙක් රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාථා කී ය:

ගෙය ගිනිගත් කල (ගෙහිමියා) යම් භාජනයක් බැහැර කෙරේ ද, එය ඔහුට ප්‍රයෝජනය පිණිස වෙයි. යමක් එහි දූවේ ද, එය (ප්‍රයෝජනය පිණිස) නො වේ.

මෙසේ ලෝවැසි තෙමේ ජරායෙන් හා මරණයෙන් ද ඇවිලු ගන්නා ලද්දේ ය. (එහෙයින්) දැනගෙන් ම බැහැර කරන්නේ ය. දෙන ලද්ද මැනවින් බැහැර කරණ ලද්දේ වෙයි.

දෙනලද්ද සුවපල ඇත්තේ වේ. නො දෙන ලද්ද එසේ නො වේ. ඒ (හුදුන්) දෙය සොරු හැර ගණිත්. රජහු හෝ හැර ගණිත්. ගින්න හෝ දවයි. (තුබු තැන ම හෝ) නැසෙයි. යලි නො නැසුනු හොඟ සහිත ශරීරය මරණයෙන් හැර පියයි.

නුවණැත්තේ මෙ කරුණ දැන අනුභව ද කරන්නේ ය. දීම ද කරන්නේ ය. ශක්තිපරිද්දෙන් දී අනුභව ද කොට අනිඤ්ඤ වූයේ ස්වභාවික යට පැමිණේ.

1. 5. 2.

කිංදද සූත්‍රය.

[දෙවි:]

42. කුමක් දෙන්නේ බලය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ වණිය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ සැපය දෙන්නේ වේ ද? කුමක් දෙන්නේ ඇඟ දෙන්නේ වේ ද? යමෙක් සියල්ල දෙන්නේත් වේ ද, මා විසින් විචාරණ ලද්දෙහි එය වදාල මැනවි.

[භගවත්හු:]

ආහාර දෙන්නේ බලය දෙන්නේ වේ. වසු දෙන්නේ වණිය දෙන්නේ වේ. යාන දෙන්නේ සැප දෙන්නේ වේ. පහන් දෙන්නේ ඇඟ දෙන්නේ වේ. යමෙක් ආවාස දේ ද, හෙතෙමේ සියල්ල දෙන්නේත් වේ. යමෙක් ධර්මානුශාසන කෙරේ ද, හෙතෙමේ අමානය දෙන්නේත් වෙයි.

1. 5. 3.

අනභසුතනං

[දෙවතා:]

43. අනනමෙවාහිතඤ්ඤානි උභයෙ දෙවමානුසා,
අථ කො නාම සො යකොඛා යං අනනං නාහිතඤ්ඤිති.

[භගවා:]

යෙ භං දදන්ති සඤ්ඤාය විපපසනොන වෙනසා,
තමෙව අනනං භජති අසමිං ලොකෙ පරමහි ව,
තස්මා විනෙය්‍ය මචෙජ්රං දජ්ජා දුතං මලාහිභු,
පුඤ්ඤානි පරලොකසමිං පතිට්ඨා භොන්ති පාණිතන්ති.

1. 5. 4.

එකමුලසුතනං

[දෙවතා:]

44. එකමුලං දථිරවට්ඨං තිමලං පඤ්චපඤ්චරං,
සමුද්දං ආදසාවට්ඨං පාතාලං අතරී ඉසිති.

1. 5. 5.

අනොමසුතනං

[දෙවතා:]

45. අනොමනාමං නිපුණඤ්ඤාසං පඤ්ඤාදදං කාමාලයෙ අසතනං
තං පසාඨ සබ්බවිදුං සුමෙධං අරියෙ පථෙ කමමානං මහෙසින්ති

1. 5. 6.

අච්ඡරුසුතනං.

[දෙවතා:]

46. අච්ඡරුගණසංඝුට්ඨං පිසාවගණසෙවිතං,
චතනනං මොහනං නාම කථං යාත්‍රා භවිසසතිති.

[භගවා:]

උජ්ජකො නාම සො මගො අභයා නාම සා දිසා,
රථො අකුජ්ඤො¹ නාම ධම්මවකෙකති සංයුතො.
හිරි තස්ස අපාලමොඛා සතස්ස² පරිවාරණං,
ධම්මාහං සාරථිං බ්‍රුමි සම්මාදිට්ඨිපුරෙජවං.
යස්ස එතාදිසං යානං ඉත්ථියා පුරිසස්ස වා,
ස වෙ එතෙන යතෙන නිබ්බාණස්සෙව සන්තිකෙ.

අකුජ්ඤො - සතා. 2. සතසස්ස - මජ්ඣං, P.T.S.

1. 5. 3.

අනන්ත සූත්‍රය.

[දෙවි:]

43. දෙවිමිනිස් දෙකොටස වුවෝ ආහාරය ම පතන්. යම් හෙයකින් යමෙක් ආහාරය නො පතා නම්, හේ කවර නම් යකෙක් ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සාදුභායෙන් ඒ ආහාරය දෙද්ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආහාරය ඔහු ම හෙවුනේ ය.

එහෙයින් මසුරාමල මාඛලත සුලු වූයේ මසුරාකම දුරා කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සතකියන්ට පරලොව පිහිට වේ.

1. 5. 4.

එක්මුල සූත්‍රය.

[දෙවි:]

44. එක්මුලක් ඇති සලාවැටුම් දෙකක් ඇති මල තුණක් ඇති ප්‍රසාර පසක් ඇති ආවරී දෙලසක් ඇති අභාව වූ සමුද්‍රය මහර්ෂි තෙමේ තරණය කෙළේ ය.

1. 5. 5.

අනොම සූත්‍රය.

[දෙවි:]

45. පිරිපුත් නම් ඇති සියුම් අරුත් දක්නාසුලු නුවණ දෙන කාම-වසාන්හි නොඇලුනු සියල්ල දන්නා මනා නුවණ ඇති ආයතීමාගීයෙහි ගියා වූ ඒ මහර්ෂිහු බලව.

1. 5. 6.

අවජග්‍ර සූත්‍රය.

[දෙවි:]

46. අජ්ඣරස් සමුභයා විසින් සුකෝෂිත වූ පිශාවයන් වැනි ඒ අජ්ඣරස් සමුභයා විසින් සෙවුනාලද මේ වනය මෝහන නම්. (එයින්) නික්ම යාම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

ඒ මාගීය උජ්ඣ නම් වේ. දිශාව අහසා නම් වේ. ධර්මවක්‍රයන් ගෙන් යුක්ත වූ ඒ රථය අකුජන නම් වේ.

තිරිඹතජ් දෙක ඒ රථයේ වැහිර ගන්නා පුවරු (ඇඳි) යි. සිහිය ඒ රථයේ පිරිකරයි (සාරාසිල්ලයි.) විදගීනා සමගදූෂිතය පෙරවූ කොට යන ලෝකෝ-ත්තර මාගී ධර්මය (එහි) රියැදුරු ය යි මම කියමි.

යම් සත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකුට හෝ මෙබඳු යානයක් වේ නම්. හෙතෙමේ ඒකාන්තයෙන් මේ යානයෙන් නිවණ සම්පයෙහි ම වේ.

1. 5. 7.

වනරේපසුභතං

[දෙවනා:]

47. කෙසං දිවා ව රතො ව සද පුඤ්ඤං පවබ්බති,
ධම්මට්ඨං සීලසම්පන්නා කෙ ජනා සග්ගගාමිනොති.

[භගවා:]

ආරාමරොපා වනරොපා යෙ ජනා සෙකුකාරකා,
පපඤ්ච උදපානඤ්ච යෙ දදන්ති උපස්සයං.

කෙසං දිවා ව රතො ව සද පුඤ්ඤං පවබ්බති,
ධම්මට්ඨං සීලසම්පන්නා කෙ ජනා සග්ගගාමිනොති.

1. 5. 8.

ජෙනවනසුභතං

48. ඉදඤ්ඨි තං ජෙනවනං ඉසිසබ්බනිසෙවිතං,
ආච්ඡන්ධං ධම්මරුජෙන පිනිසඤ්ජනනං මම.

[භගවා:]

කම්මං විජජා ව ධම්මො ව සීලං ජීවිතමුත්තමං,
එතෙන මච්චා සුඤ්ඤානි න ගොතෙන න ධතෙන වා.

තස්මා හි පඤ්ඤානො පොසො සම්පස්සං අත්ථමත්තනො,
යොතිසො විවිතෙ ධම්මං එවං තත්ථ විසුඤ්ඤති.

සාරිපුත්තොව පඤ්ඤාය සීලෙනුපසමෙන ව,
යොපි පාරගතො¹ හිකඛු එතාව පරමො සියා'ති.

1. 5. 9.

මච්ජරිසුභතං

[දෙවනා:]

49. යෙ'ධ මච්ජරිනො ලොකෙ කදරියා පරිභාසකා,
අඤ්ඤෙසං දදමානානං අන්තරායකරා නරා.

කීදිසො කෙසං විපාකො සම්පරායො ව කීදිසො,
භගවනනං පුට්ඨමාගම්ම කථං ජානෙමු තං මයන්ති.

[භගවා:]

යෙ'ධ මච්ජරිනො ලොකෙ කදරියා පරිභාසකා,
අඤ්ඤෙසං දදමානානං අන්තරායකරා නරා.

1 පාරභිගනො. සී. මු, මජ්ඣ.

1. 5. 7.

ව්‍යාජය සූත්‍රය.

[දෙවි:]

47. කිනම් කෙනකුන්ට හැමකල්ලී දහවලුන් රැන් පින් වැඩේ ද? දහමිනි පිහිටි ශීලසම්පන්න වූ කිනම් ජනයෝ සවතීයට යෙත් ද?

[භගවත්හු.]

යම් ජන කෙනෙක් මල්පල උයන් වවන්තෝ වෙත් ද, පියවි වන වගා කොට දෙන්තෝ වෙත් ද, ඒදඩු පාලම් කරවන්තෝ වෙත් ද, යම් කෙනෙක් පැන්හලුන් පැන් පොකුණුන් ආවාසක් දෙද් ද,

මවුන්ට හැමකල්ලී දහවලුන් රැන් පින් වැඩේ. දහමිනි පිහිටි ශීල සම්පන්න වූ ඒ ජනයෝ සවතීයට යෙත්.

1. 5. 8.

ජේතවන සූත්‍රය.

[අනාඨපිණ්ඩක දෙවි:]

48. හිඤ්ඤ සමුභයා විසින් තිතර සෙවුනා ලද ධර්මාච වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්නා ලද මේ ඒ ජේතවනය මට ප්‍රීති උපදවන්නේ ය.

කමීය ද, විද්ධව ද, සමාධි ධර්මය ද, උතුම් ජවිතය වූ ශීලය ද යන මෙයින් සතකයෝ පිරිසිදු වෙත්. ගෝත්‍රයෙන් හෝ ධනයෙන් හෝ පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවාද්ධිය දක්නේ නුවණින් දහම රැස් කරන්නේ ය. මෙසේ ඒ ආයතීමායීයෙහි පිරිසිදු වෙයි.

ප්‍රඥවෙන් ද, ශීලයෙන් ද, ව්‍යුපශමයෙන් ද, ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්හ) පරතෙරට (නිවණට) පැමිණී යම් මහණෙක් වේ නම්, මේ ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ම උතුම් කොට ඇත්තේ වන්නේ ය යි.

1. 5. 9.

මව්පි සූත්‍රය.

[දෙවි:]

49. දැඩි මසුරුකම් ඇති, පරිභව කරණ, දන් දෙන අනුන්ට අනන්‍යය කරණ, යම් මසුරු මිනිස් කෙනෙක් මෙලොව වෙද්ද,

මවුන්ගේ විපාකය කෙබඳු ද? පරලොව ගතියක් කෙබඳු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විමාරන්තට අවුත් (සිටින) අපි එය කෙසේ දනිමු ද?

[භගවත්හු:]

දැඩි මසුරුකම් ඇති, පරිභව කරණ, දන් දෙන අනුන්ට අනන්‍යය කරණ, යම් මසුරු මිනිස් කෙනෙක් මෙලොව වෙද් ද,

තිරයං තිරව්ඡ්ඤානසොතිං යමලොකඤ්චුපපජ්ජරෙ,¹
සවෙ එනති මනුස්සන්තං දුට්ඨො ජායරෙ කුලෙ,
වොලං පිණෙඛා රතී ඛිඛිඛා යත් කිවෙඡ්ඤ ලබහති.

පරතො ආසිංසරෙ² බාලා නමපි තෙසං නලබහති,
දිට්ඨො³ ධම්මෙ සවිපාකො සමපරායො⁴ ච දුග්ගතීති.

[දෙවතා:]

ඉතිහෙතං විජානාම අඤ්ඤං පුච්ඡාම ගොතම,
යෙ'ධ ලද්ධා මනුස්සන්තං වදඤ්ඤා චිතමච්ඡරු,
බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ ච සබ්බෙ ච තිබ්බගාරවා.

කීදිසො තෙසං විපාකො සමපරායො ච කීදිසො,
භගවන්තං පුට්ඨමාගමම කථං ජාතෙමු තං මයන්ති.

[භගවා:]

යෙ'ධ ලද්ධා මනුස්සන්තං වදඤ්ඤා චිතමච්ඡරු,
බුද්ධො පසන්නා ධම්මෙ ච සබ්බෙ ච තිබ්බගාරවා,
එතෙ සග්ගෙ පකාසෙන්ති⁵ යත් තෙ උපපජ්ජරෙ.

සවෙ එනති මනුස්සන්තං අබ්බේ ආජායරෙ කුලෙ,
වොලං පිණෙඛා රතී ඛිඛිඛා යත්ථාකිවෙඡ්ඤ ලබහති.

පරසමභතෙසු භොගෙසු වසවන්තිව මොදරෙ,
දිට්ඨො³ ධම්මෙ සවිපාකො සමපරායො ච සුග්ගතීති.

1. 5. 10.

සට්ඨකාරසුක්තං

[සට්ඨකාර දෙවතා:]

50. අචිභං උපපන්නා සෙ විමුත්තා සත්ත භීතඛවො,
රුගදෙසපරිකඛිණා තිණණා ලොකෙ විසන්තිකන්ති.

කෙ ච තෙ අතරුං සඛිගං⁶ මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං,
කෙ භීත්වා මානුසං දෙභං දිබ්බං යොගං⁷ උපච්චගුං.

උපකො පලගණෙඛා ච පුකකුසාති ච තෙ තයො,
භද්දියො භද්දදෙවො ච බාහුදන්ති ච පිඛිතියො.⁸
තෙ භීත්වා මානුසං දෙභං දිබ්බං යොගං⁷ උපච්චගුන්ති.

[භගවා:]

කුසලී භාසසි තෙසං මාරපාසපභාසිතං,
කස්ස තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අච්ඡිද්ධං භවබ්බිකිතං.

1. යමලොකඤ්චුපපජ්ජරෙ. සසා, යමලොකංඋපපජ්ජරෙ PTS 2 ආසිංසරෙ - මජ්ඣ. 3. දිට්ඨච - සී.මු. 2. 4. සමපරායො - සසා 5. සග්ගා පකාසන්ති - මජ්ඣ. 6. පඛිතං - මජ්ඣ., සී.මු. 2, PTS. යෙ ච තෙව අතරුංසඛිගං - සසා. තෙ ච කෙ ච. - සී.මු. 1. 7. දිබ්බ-යොගං - මජ්ඣ., සසා, PTS. 8. බණ්ඩදෙවො ච බාහුරග්ඛී ච පිඛිතියො - මජ්ඣ. පිඛිතියො - PTS. බණ්ඩදෙවො ච බාහුදන්ති ච පිඛිතියො - සසා

(ඔහු) තරකයට ද, තිරිසන් යෝනියට ද, යමලෝකයට ද පැමිණෙත්. ඉදින් මිනිසන්ඛවට එත් නම්, යම් කුලයෙක වසනු ආහාර කාම සමපත් භා ක්‍රීඩා දුක හේ ලැබෙද් ද, (එබඳු) දිළිඳු කුලයෙක උපදී.

ඒ අඤ්ඤායෝ මෙරමාගෙන් (යමක්) බලාපොරොත්තු වෙත් නම්, එය ද ඔවුන්ට නො ලැබේ. මෙලොව ඒ විපාක යි. පරලොව ද දුගතිය වේ.

[දෙවි:]

ගෞතමයන් වහන්ස, මෙහේ මෙය දැනුමිහ. අනෙකක් විචාරමු. යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයෙහි මිනිසන්ඛව ලැබ පහ වූ මසුරුමල ඇත්තාහු බුදුන් දහම් සඟුන් කෙරෙහින් පැහැදුනාහු අතීතය ගෞරව ඇත්තාහු (වදනා) දන්කලු වූහු ද,

ඔවුන්ගේ විපාකය කෙබඳු ද? පරලොව ගතියක් කෙබඳු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්නට අටුන් (සිටින) අපි එය කෙසේ දනිමු ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් මේ ලෝකයෙහි මිනිසන්ඛව ලැබ පහ වූ මසුරුමල ඇත්තාහු බුදුන් දහම් සඟුන් කෙරෙහින් පැහැදුනාහු අත්‍යන්ත ගෞරව ඇත්තාහු (වදනා) දන්සොබ වෙද්ද,ඔහු යම් තැනෙක උපදිද් ද, ඒ සවතීයෙහි මොහු බබලත්.

ඉදින් මිනිසන්ඛවට එත් නම්, යම් කුලයෙක වසනු ආහාර කාමවසතු භා ක්‍රීඩා නිදුකින් ලැබෙද් ද (එබඳු) ආසීය කුලයෙක උපදිත්.

අනුන් විසින් රැස් කරණ ලද භෝගයන්හි එහි හිමියන් මෙන් සතුටු වෙත්. මෙලොව ඒ විපාක යි. පරලොවත් සුගතිය වේ.

1. 5. 10.

ඝට්ඨකාර සුත්‍රය

[ඝට්ඨකාර දෙවි:]

50. භික්ෂුහු සත්තමක් අවිභබ්බලොවට පැමිණියාහු මිදුනාහු රුගඳොමයන් ඝෂය කලාහු (පඤ්චේකන්ධ)ලෝකයෙහි තෘෂණාව තරණය කලාහු ය.

තරණය කිරීමට ඉතා දුෂකර වූ මවුට්ඨෙයා නම් සංසාරයන් (චතුර්විධ) සම්භයනුත් තරණය කලාහු කවුරු ද? කිනම් කෙනෙක් මනුෂ්‍යදේහ (සංඛ්‍යාත ඔරමහාගීය සංයෝජන පස) දුරු කොට දිව්‍යයෝග (සම්ඛ්‍යාත උඤ්චහාගීය සංයෝජන) පසන් ඉක්ම ගියාහු ද?

උපක පලගණ්ඨ පුකකුඝාති යන තිදෙන ද, හද්දිය හද්දෙව බාහුදනති පිඛිතිය යන (සිටුදෙන ද) යන ඔහු මනුෂ්‍යදේහය හැර දිව්‍යයෝගය ඉක්ම ගියාහු ය.

[භගවත්හු:]

මාරපාසයන් හැර සිටියා වූ ඔවුන්ට ‘අතවද්‍රයහ’යි බෙණෙහි (පසස්තෙහි). ඔහු කවරකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සිත්දහුද?

[ඝට්ඨකාර:]

ත ආඤ්ඤානු භගවතා නාඤ්ඤානු තච සාසනා,
යස්ස තෙ ධම්මමඤ්ඤාය අච්ඡිද්දං භවබ්බතං.

යත් නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරාජ්ඣති,
තං තෙ ධම්මං ඉධිඤ්ඤාය අච්ඡිද්දං භවබ්බතනනි.

[භගවා:]

ගමිතීරං භාසසි වාවං දුබ්බිජාතං සුදුබ්බුධං,
කස්ස නිං ධම්මමඤ්ඤාය වාවං භාසසි ඊදිසනනි.

[ඝට්ඨකාර:]

කුමහකාරෙ පුරෙ ආසිං වෙහලීඛෙහ¹ ඝට්ඨකණේ,
මාතාපෙතතිහරෙ ආසිං කස්සපස්ස උපාසකො.

වීරතො මෙථුනා ධම්මා බුහව්වාරී නිරුමිසො,
අනුචා තෙ සගාමෙයො අනුචා තෙ පුරෙ සධා.

සො'හං එතෙ² පජානාමි විමුඤ්ඤෙත සත්ත භික්ඛවො,
රුහදෙසපරිකඛිණේ කිණේණ ලොකෙ විසතතිකනනි.

[භගවා:]

එවමෙනං තද ආසි යථා භාසසි භග්ගව,
කුමහකාරෙ පුරෙ ආසි වෙහලීඛෙහ ඝට්ඨකරෙ,
මාතාපෙතතිහරෙ ආසි කස්සපස්ස උපාසකො.

වීරතො මෙථුනා ධම්මා බුහව්වාරී නිරුමිසො,
අනුචා මෙ සගාමෙයො අනුචා මෙ පුරෙ සධාති.

[පෙරු:]

එවමෙනං පුරුණාතං සගායාතං අනු³ සඛගමො,
උභින්නං භාවිතතතාතං සරීරනනිමධාරිතනනි.

ආදිනාවග්ගො පඤ්චමො.

තමුඤ්ඤානං:

ආදිනතං කිංදදං අනතං එකමුලමතොමීයං,
අච්ඡරුවතජෙනෙත මච්ඡරෙත ඝට්ඨකරෙ'ති.

1. වෙහලීඛෙහ - මජ්ඣ., සා. 2. පසාභපමනෙ - මජ්ඣ., සා. 3. සගායාතමුහු - සා.

[සටහන:]

ඔහු යමකුගේ ධර්මය දැන භවබන්ධනය සිත්දැනු ද, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොහැර සි. මුඛ වහන්සේගේ සසුන ද නොහැර සි.

යම් නිවනෙක්කි නාමයන් රූපයන් නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙද්ද, මේ සසුනෙහි ඔහු ඒ ධර්මය දැන භවබන්ධනය සිත්දැනු ය.

[භගවත්හු:]

ගැඹුරු වූ දැන ගැඹීමට දුෂකර වූ අතිශයින් දුරවබෝධ වූ වචන කියති. හෙපි කවරකුගේ ධර්මය දැන මේබඳු වචන කියනු ද?

[සටහන:]

පෙර වෙහළුබල ගමිහි සටහන තම කුඹලෙකිමි වීම. ක්‍රියාපටි චූදුරජා-නන් වහන්සේගේ උපාසකයකු වූයෙමි මවුපියන් පෝෂණය කරන්නෙකිමි වීම.

මෙවුන්දමින් වෙන් වූයෙමි නිරුමිස (=අනාගාමි) බුහවුරියකු වූයෙමි. තොප හා එකගම වසන්නෙකිමි වීම. පෙර තොපගේ යහළුවෙකිමි වීම.

ඒ මම රුගඳොමයන් ක්‍ෂය කළ ලොව තෘෂණාව තරණය කළ මිදුනු මේ හික්කුන් සත්තම දනිමි.

[භගවත්හු:]

භාගීවය, යම්සේ කියති තම එකල්හි මේ එසේ වී ය. පෙර වෙහළුබල ගමිහි සටහන තම කුඹලෙක් වූයේ ය. ක්‍රියාපටි චූදුරජානන් වහන්සේගේ උපාසක වූයේ මවුපියන් පෝෂණය කරන්නෙක් වූයේ ය.

මෙවුන්දමින් වැලකුනු නිරුමිස බබසර ඇත්තෙක් වූයේ ය. මා හා එක ගම වසන්නෙක් වූයේ ය. පෙර මාගේ යහළුවෙක් වී ය.

[තෙරහු:]

වඛන ලද සිත් ඇති අනත්තිම සිරුරු දරණ පැරණි යහළුවන් දෙදෙනකුගේ මේ එක්වීම මෙසේ වී ය.

ආදිත්ත වර්ගය පස්වැනි සි.

එහි උද්‍යනය:

ආදිත්ත, කිංදද, අත්ත, එකමුල, අතොම, අවජරු, වතරෙප, ජේතවත, මවෙජර, සටහන සුත්‍රයෙහි දශයෙකි.

6. ජරාවග්‍යො.

1. 6. 1.

ජරාසුභතං.

51. සාවතීයං—

[දෙවතා:]

කිංසු යාව ජරා සාධු කිංසු සාධු පතිට්ඨිතං,
කිංසු නරුතං රතතං කිංසු වොරෙභි දුගරනති.

[භගවා:]

සීලං යාව ජරා සාධු සඤ්ඤා සාධු පතිට්ඨිතා,
පඤ්ඤා නරුතං රතතං පුඤ්ඤං වොරෙභි දුගරනති.

1. 6. 2.

අජරසාසුභතං.

[දෙවතා:]

52. කිංසු අජරසා සාධු කිංසු සාධු අභිට්ඨිතං,
කිංසු නරුතං රතතං කිංසු වොරෙභි'භාරියනති.¹

[භගවා:]

සීලං අජරසා සාධු සඤ්ඤා සාධු අභිට්ඨිතා,
පඤ්ඤා නරුතං රතතං පුඤ්ඤං වොරෙභි'භාරියනති.

1. 6. 3.

මිත්තසුභතං.

[දෙවතා:]

53. කිංසු පවසතො² මිත්තං කිංසු මිත්තං සකෙ සරෙ,
කිං මිත්තං අජථජාතස්ස කිං මිත්තං සමපරුඨිකනති.

[භගවා:]

සද්ධො පවසතො² මිත්තං මාතා මිත්තං සකෙ සරෙ,
සඤ්ඤො අජථජාතස්ස භොති මිත්තං පුතපුතං,
සයං කතාති පුඤ්ඤති තං මිත්තං සමපරුඨිකනති.

1. 6. 4.

වජ්ඣුසුභතං.

[දෙවතා:]

54. කිංසු වජ්ඣු මනුස්සාතං කිං සුධි පරමො³ සධ්වා,
කිංසු භුතූපථ්වනති⁴ යෙ පාණො පඨවිංසිතාති.

1. වොරෙභාභාරියනති - මජ්ඣ. වොරෙභාභාරියං - සීමු 2. 2. පසවතො - සං. සීමු. පඨවතො - PTS. 3. පරමා - සං. PTS. සීමු 1. 4. භුතා උපථ්වනති - මජ්ඣ. සං. PTS.

6. ජරා වගීය.

1. 6. 1.

ජරා සූත්‍රය.

51. සාවිතාන් නුචර—

[දෙවි:]

ජරාව තෙක් කුමක් මැනවි ද? කීමෙක් පිහිටියේ මැනවි ද? මිනිසුන්ට කුමක් රුවන වේ ද? සොරැන් විසින් කුමක් පැහැර නොගතහැකි වේ ද?

[භගවත්හු:]

ජරාව තෙක් ශීලය මැනවි. ශ්‍රද්ධාව පිහිටියා මැනවි. මිනිසුන්ට ප්‍රඥාව රුවන වේ. පිණ සොරැන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ.

1. 6. 2.

අජරසා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

52. නොදිරිමෙන් කුමක් මැනවි ද? කීමෙක් (සවසනතානගෙහි) පිහිටියේ මැනවි ද? මිනිසුන්ට කුමක් රුවන වේ ද? කීමෙක් සොරැන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ ද?

[භගවත්හු:]

නොදිරිමෙන් ශීලය මැනවි. ශ්‍රද්ධාව පිහිටියා මැනවි. ප්‍රඥාව මිනිසුන්ට රුවන වේ. පිණ සොරැන් විසින් පැහැර නොගතහැකි වේ.

1. 6. 3.

මිහන සූත්‍රය.

[දෙවි:]

53. බැහැර වසන්තනුට මිත්‍රයා කවරෙක් ද? සිය ගෙහි මිත්‍රයා කවරෙක් ද? කටයුතු ඇත්තනුට මිත්‍රයා කවරෙක් ද? පරලොව මිත්‍රයා කවරෙක් ද?

[භගවත්හු:]

බැහැර වසන්තනුට සාන්තුව (තවලම) මිතුරු ය. සියගෙහි මිතුරු මව ය. කටයුතු ඇත්තනුට යහළුවා තැවන තැවන මිතුරු වෙයි. තමා විසින් කරණ ලද පින් ඒ පරලොව මිතුරු වෙයි.

1. 6. 4.

වජ්ඣ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

54. මිනිසුන්ට කුමක් පිහිට වේ ද? මෙහි උතුම් යහළුවා කවරෙක් ද? පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් නම් (ඒ) සත්තියෝ කුමක් ඇසුරු කොට ජීවත් වෙද්ද?

[භගවා:]

පුතතා වඤ්ච මනුස්සානං භරියාව¹ පරමො² සබ්බා,
වුට්ඨි භුතූපජ්චනනි³ යෙ පාණා පඨවිංසිතානි.⁴

1. 6. 5.

පඨමජනෙතිසුභතං

[දෙවතා:]

55. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු තස්ස මහබ්බසනනි.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
සතෙතා සංසාරමාපාදි දුක්ඛමස්ස මහබ්බසනනි.

1. 6. 6.

දුතීයජනෙතිසුභතං

[දෙවතා:]

56. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු ත පරිමුච්චනිති.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
සතෙතා සංසාරමාපාදි දුක්ඛා න පරිමුච්චනිති.

1. 6. 7.

තතීයජනෙතිසුභතං

[දෙවතා:]

57. කිංසු ජනෙති පුරිසං කිංසු තස්ස විධාවති,
කිංසු සංසාරමාපාදි කිංසු තස්ස පරායණනනි.

[භගවා:]

තණ්හා ජනෙති පුරිසං විතතමස්ස විධාවති,
සතෙතා සංසාරමාපාදි කමමං තස්ස පරායණනනි.

1. භරියාව - මජ්ඣ. PTS. 2. පරමා - සං. PTS. සීමු. 1. 3. භුතූපජ්චනනි - මජ්ඣ. සං. PTS. 4. පඨවිංසිතා - මජ්ඣ.

[භගවත්හු:]

54. පුත්‍රයෝ මිනිසුන්ට පිහිට වෙත්. බිරිය ම උතුම් යහළු ය. පොළොව ඇසුරු කළ යම් ප්‍රාණීහු වෙත් නම් ඒ සත්ත්වයෝ වැරැහ ඇසුරු කොට ජීවත් වෙත්.

1. 6. 6.

පඨමජනෙහි සූත්‍රය.

[දෙව්:]

55. කවරෙක් සත්‍වයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙක් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කීමෙක් ඔහුට මහත් බිය වේ ද?

[භගවත්හු:]

තෘෂණාව සත්‍වයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්‍වයා සසරට පැමිණියේ ය. දුක ඔහුට මහත් බිය ය.

1. 6. 6.

දුතියජනෙහි සූත්‍රය.

[දෙව්:]

56 කවරෙක් සත්‍වයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙක් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කුමකින් නො මිදේ ද?

[භගවත්හු:]

තෘෂණාව සත්‍වයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්‍වයා සසරට පැමිණියේ ය. දුකින් නො මිදේ.

1. 6. 7.

තතිය ජනෙහි සූත්‍රය.

[දෙව්:]

57 කවරෙක් සත්‍වයා උපදවා ද? ඔහුගේ කීමෙක් ඔබ මොබ දිවේ ද? කවරෙක් සසරට පැමිණියේ ද? කීමෙක් ඔහුට පිහිට වේ ද?

[භගවත්හු:]

තෘෂණාව සත්‍වයා උපදවයි. ඔහුගේ සිත ඔබ මොබ දිවේ. සත්‍වයා සසරට පැමිණියේ ය. කමිය ඔහුට පිහිට වේ.

1. 6. 8.

උපපඨසුත්තං

[දෙවතා:]

58. කිංසු උපපථො අකඛානො කිංසු රතතිඤ්චකකියො,
කිං මලං බ්‍රහ්මචරියස්ස කිං සිත්තමනොදකන්ති.

[භගවා:]

රාගො උපපථො අකඛානො¹ වයො රතතිඤ්චකකියො,
ඉඤ්ච මලං බ්‍රහ්මචරියස්ස ඵත්ථායං සජ්ජතෙ පජා,
තපො ව බ්‍රහ්මචරියඤ්ච තං සිත්තමනොදකන්ති.

1. 6. 9.

දුතියාසුත්තං*

[දෙවතා:]

59. කිංසු දුතියා² පුරිසස්ස භොති කිංසු වෙනං පසංසති,
කිස්ස වාභිරතො මච්චො සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතීති.

[භගවා:]

සඤ්ඤා දුතියා පුරිසස්ස භොති පඤ්ඤා වෙනං පසංසති,
නිබ්බාණාභිරතො මච්චො සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතීති.

1. 6. 10.

කච්චසුත්තං

[දෙවතා:]

60. කිංසු නිදුතං ගාථානං කිංසු තාසං වියඤ්ජනං,
කිංසු සන්තිසසිත්තා ගාථා කිංසු ගාථානමාසයො.

[භගවා:]

ජන්‍යො නිදුතං ගාථානං අකඛරු තාසං වියඤ්ජනං,
තාමසන්තිසසිත්තා ගාථා කච්ච ගාථානමාසයො.

ජන්වග්ගො ජච්චො.

තත්‍රුඤ්ජනං:

ජරු අජරසා මිත්තං වජ්ඣ තිණි ජතෙති ව,
උපපථො ව දුතියා ව කච්චා පුරිතො වග්ගොති.

1. අකඛාති. - සස. PTS. 2. දුතියං - සස.
* දුතිය උපපඨසුත්තං. සීමු. 2.

1. 6. 8.

උපපථ සූත්‍රය.

[දෙවි:]

58. කීමෙක් තොමග ය සි කියන ලද්දේ ද? කීමෙක් රු දවල්හි ගෙවේ ද? බඹසරට කිලුට කීමෙක් ද? දිය නැති නෑම කීමෙක් ද?

[භගවත්හු:]

රුගය තොමග ය සි කියන ලද්දේ ය. වයස රු දවල්හි ගෙවේ. සත්‍රිය බඹසරට කිලුට ය. මේ සත්‍රියවූහයා මෙහි ඇලේ. තපස ද බඹසර ද (යන) එය දිය නැති නෑමයි.

1. 6. 9.

දුකියා සූත්‍රය.

[දෙවි:]

59. පුරුෂයාට කවරක් දෙවැන්නී වේ ද? කවරෙක් ඔහුට අනුශාසනා කෙරේ ද? කීමෙක මෑතවත් ඇලුනු සත්‍රිය තෙමේ සියලු දුකින් මිදේ ද?

[භගවත්හු:]

ඉඬාව පුරුෂයාට දෙවැන්නී වේ. ප්‍රඥව ඔහුට අනුශාසනා කෙරෙයි නිවණෙහි මෑතවත් ඇලුනු සත්‍රිය තෙමේ සියලු දුකින් මිදේ.

1. 6. 10.

කවි සූත්‍රය

[දෙවි:]

60. ගාථාවන්ට කීමෙක් මූලකාරණය වේ ද? කීමෙක් ඔවුන්ගේ අරුත් පවසා ද? ගාථාවේ කුමක් ඇසුරු කොට පවතිද්? ද කවරෙක් ගාථාවන්ට පිහිට වේ ද?

[භගවත්හු:]

ඡන්දන ගාථාවන්ට නිදහ වේ. අකුරු ඔවුන්ගේ අරුත් පවසයි. ගාථාවේ සංඥවත් ඇසුරු කොට පවතිත්. කවි තෙමේ ගාථාවන්ට පිහිට වේ.

ජග් වගීය සවැනිසි.

එහි උඤ්ඤය:

ජරා, අජරසා, මිත්‍යා, වඤ්ඤ සූත්‍රය, ජනෙහි සූත්‍ර තුන්ය, උපපථ සූත්‍රය, දුකියාසූත්‍රය, කවි සූත්‍රය යන මෙයින් වගීය පිරුණේ වේ.

7. අනවචනෝ

1. 7. 1.

නාම [අනවචනවි]සුභතං.

61. ආවච්ඡයං—

[දෙවතා:]

කිංසු සබ්බං අනවචනවි¹ කියමා භියො² න විජ්ජති,
කියසසස³ එකධම්මසස සබ්බව වසමෙකුගුති.

[භගවා:]

නාමං සබ්බං අනවචනවි¹ නාමා භියො න විජ්ජති,
නාමසස එකධම්මසස සබ්බව වසමෙකුගුති.

1. 7. 2.

විතනසුභතං.

[දෙවතා:]

62. කෙනසුසු නීයති ලොකො කෙනසුසු පරිකසසති,⁴
කියසසස³ එකධම්මසස සබ්බව වසමෙකුගුති.

[භගවා:]

විතෙන නීයති ලොකො විතෙන පරිකසසති,⁴
විතනසස එකධම්මසස සබ්බව වසමෙකුගුති.

1. 7. 3.

කණ්ණාසුභතං.

[දෙවතා:]

63. කෙනසුසු නීයති ලොකො කෙනසුසු පරිකසසති,⁴
කියසසස³ එකධම්මසස සබ්බව වසමෙකුගුති.

[භගවා:]

කණ්ණාය නීයති ලොකො කණ්ණාය පරිකසසති,⁴
කණ්ණාය එකධම්මසස සබ්බව වසමෙකුගුති.

1. 7. 4.

සංයොජනසුභතං.

[දෙවතා:]

64. කිංසු සංයොජනො ලොකො කිංසු නසස විචාරණං,
කියසසස³ විපපහාණෙන නිබ්බාණමිති ටුට්චනීති.

1. අනවචනවි - සිඉ. 2. භියො - ඉති.පි. 3. කියසසසු - මජ්ඣ. PTS. 4. පරිකසසති - සස. PTS.

7. අනව වගීය

1. 7. 1.

නාම [අනවහවී] සූත්‍රය

61 .සැවැත්තුවර—

[දෙවි:]

කීමෙක් සියල්ල යටපත් කොට සිටියේ ද? කීමෙකින් වැඩියෙක් නැද්ද?
සියල්ලෝ ම කිනම් එකදහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

නාමය සියල්ල යටපත් කොට සිටියේ ය. නාමයෙන් වැඩියෙක් නැත.
සියල්ලෝ ම නාමසබ්බාත එක ම දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 2.

විභව සූත්‍රය

[දෙවි:]

62. ලොව කීමෙකින් පමුණුවනු ලැබේ ද? කීමෙකින් අදනා ලැබේ ද?
සියල්ලෝ ම කිනම් එක් දහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

[භගවත්තු:]

සිතීන් ලොව පමුණුවනු ලැබේ. සිතීන් අදනා ලැබේ. සියල්ලෝ ම
සිත් නමැති මේ එක ම දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය

1. 7. 3.

තෘණා සූත්‍රය

[දෙවි:]

63. ලොව කීමෙකින් පමුණුවනු ලැබේ ද? කීමෙකින් අදනා ලැබේ ද?
සියල්ලෝ ම කිනම් එක් දහමක් හුණේ වසයට ගියාහු ද?

[භගවත්තු:]

ලොව තෘණායෙන් පමුණුවනු ලැබේ. තෘණායෙන් අදනා ලැබේ.
සියල්ලෝ ම තෘණා නමැති මේ එක් දහමිහුණේ වසයට ගියාහු ය.

1. 7. 4.

සංයෝජන සූත්‍රය

[දෙවි:]

64. ලොව කුමක් බැඳුම් කොට ඇත්තේ ද? එහි පාද කීමෙක් ද? කුමක්
ප්‍රභාණී කිරීමෙන් නිවණ යයි කියනු ලැබේ ද?

[භගවා:]

නන්දි¹ සංයෝජනො ලොකො විතකකස්ස විචාරණං,
තණහාය විපපභාණෙන නිබ්බාණමිති වුච්චතීති.

1. 7. 5.

බ්බිනසුභතං

[දෙවතා:]

65. කිංසු සම්බ්බතො ලොකො කිංසු තස්ස විචාරණං,
කියාස්ස විපපභාණෙන සබ්බං ජීඤ්චි බ්බිතනනි.

[භගවා:]

නන්දි¹ සම්බ්බතො ලොකො විතකකස්ස විචාරණං,
තණහාය විපපභාණෙන සබ්බං ජීඤ්චි බ්බිතනනි.

1. 7. 6.

අබ්බාහතසුභතං

[දෙවතා:]

66. කෙනස්සුබ්බාහතො ලොකො කෙනස්සු පරිචාරිතො,
කෙන සලලෙන ඔතීණේණා කියා වුච්චාසීතො² සද්දති.

[භගවා:]

චච්චුනා'බ්බාහතො ලොකො ජරාය පරිචාරිතො,
තණහාසලලෙන ඔතීණේණා ඉච්චා'වුච්චාසීතො² සද්දති.

1. 7. 7.

උඛ්ඪිතසුභතං

[දෙවතා:]

67. කෙනස්සු උඛ්ඪිතො ලොකො කෙනස්සු පරිචාරිතො,
කෙනස්සු පිඨිතො ලොකො කියමිං ලොකො පතීට්ඨිතොති.

[භගවා:]

තණහාය උඛ්ඪිතො ලොකො ජරාය පරිචාරිතො,
චච්චුනා පිඨිතො ලොකො දුකෙඛි ලොකො පතීට්ඨිතොති

1. 7. 8.

පිඨිතසුභතං

[දෙවතා:]

68. කෙනස්සු පිඨිතො ලොකො කියමිං ලොකො පතීට්ඨිතො,
කෙනස්සු උඛ්ඪිතො ලොකො කෙනස්සු පරිචාරිතොති.

1. නන්දි - මජ්ඣ. PTS. 2. වුච්චාසීතො-මජ්ඣ. සෘ. PTS.

[භගවත්හු:]

65. ලොව රාගය බැඳුම් කොට ඇත්තේ ය. එහි පාද විතකීයෝ සි. තෘණාව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් නිවණ ය සි නියනු ලැබේ.

1. 7. 5.

බකින සුත්‍රය.

[දෙවි:]

ලොව කුමක් බැඳුම් කොට ඇත්තේ ද? එහි පාද කීමෙන් ද? කුමක් ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිදී ද?

[භගවත්හු:]

ලොව රාගය බැඳුම් කොට ඇත්තේ ය. එහි පාද විතකීයෝ සි. තෘණාව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිදී.

1. 7. 6.

අබ්බාහන සුත්‍රය.

[දෙවි:]

66. ලොව කීමෙකින් ලුහුබඳතා ලද ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද ද? කුමන හුලෙකින් බැස ගන්නා ලද ද? කීමෙකින් භෑමකල්හි දුමන ලද ද?

[භගවත්හු:]

ලොව මරහු විසින් ලුහුබඳතා ලදී. ජරායෙන් පිරිවරණ ලදී. තෘණා-හුලෙන් බැස ගන්නා ලදී. තෘණායෙන් භෑමකල්හි දුමන ලදී.

1. 7. 7.

උබ්බිත සුත්‍රය.

[දෙවි:]

67. ලොව කීමෙකින් තහන ලද්දේ ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ ද? කීමෙකින් වසන ලද්දේ ද? ලොව කීමෙක පිහිටියේ ද?

[භගවත්හු:]

ලොව තෘණායෙන් තහන ලද්දේ ය. ජරායෙන් පිරිවරණ ලද්දේ ය. ලොව මරහු විසින් වසන ලද්දේ ය. ලොව දුකෙහි පිහිටියේ ය.

1. 7. 8.

පිහිත සුත්‍රය.

[දෙවි:]

68. ලොව කීමෙකින් වසන ලද්දේ ද? ලොව කීමෙක පිහිටියේ ද? ලොව කීමෙකින් එල්බුම් ලද්දේ ද? කීමෙකින් පිරිවරණ ලද්දේ ද?

[භගවා:]

මුච්චතා පිහිතො ලොකො උකෙඛ ලොකො පභිට්ඨිතො,
තණ්හාය උඤ්චිතො ලොකො ජරාය පරිවාරිතො.

1. 7. 9.

ඉච්ඡාසුභතං

[දෙවතා:]

69. කෙනසුඤ්චිකාමි ලොකො කියාම විනයාය මුච්චති,
කියාම විපපභාණෙන සබ්බං ජ්ඣති ඛිනිතනති.

[භගවා:]

ඉච්ඡාය ඛිනිකාමි ලොකො ඉච්ඡාචිතයාය මුච්චති,
ඉච්ඡාය විපපභාණෙන සබ්බං ජ්ඣති ඛිනිතනති.

1. 7. 10.

ලොකසුභතං

[දෙවතා:]

70. කියමි ලොකො සමුපපනො කියමි කුඛ්ඛති සඤ්චං,
කියාම ලොකො උපාදාය කියමි ලොකො විහඤ්ඤතිති.

[භගවා:]

ඡසසු¹ ලොකො සමුපපනො ඡසසු¹ කුඛ්ඛති සඤ්චං,
ඡතනමෙව උපාදාය ඡසසු¹ ලොකො විහඤ්ඤතිති.

අනච්චනො සභනමො.

තනුඤ්ඤනං:

තාමං විතනඤ්ච තණ්හා ව සංයොජනඤ්ච ඛිනිතා,
අබ්බාහභුඤ්චිතො පිහිතො ඉච්ඡා ලොකෙන තෙ දසාති.

8. කිඤ්චා²වග්ගො

1. 8. 1.

කිඤ්චාසුභතං

71. සාමජජීයං—

එකමනතං සීතා බො සා දෙවතා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣිභාසී.

කිං සු කිඤ්චා² සුඛං සෙති කිං සු කිඤ්චා² න සොචති,
කියාම එකධම්මසා වධං රොවෙසී ගොතමාති.

1. ඡසු - මජ්ඣ. සා. PTS. 2. ජෙඤ්චා - මජ්ඣ. PTS. සඤ්චා - සා.

[භගවත්හු]

ලොව මරහු විසින් වසන ලද්දේ ය. ලොව දුකෙහි පිහිටියේ ය. ලොව තෘණයෙන් එල්ලුම් ලද්දේ ය. ජරයෙන් පිරිවරණ ලද්දේ ය.

1 . 7 . 9.

ඉව්‍යා සුත්‍රය.

[දෙව්:]

69. ලොව කීමෙකින් බැඳේ ද? කුමක් දුරු කිරීමෙන් මිදේ ද? කුමක් ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳී ද?

[භගවත්හු]

ලොව තෘණයෙන් බැඳේ. තෘණාව දුරු ලීමෙන් මිදේ. තෘණාව ප්‍රභාණී කිරීමෙන් සියලු බැඳුම් සිඳී.

1. 7. 10.

ලෝක සුත්‍රය.

[දෙව්:]

70. කුමක් හටගත් කල්හි ලොව හටගත්තේ වේ ද? කීමෙක සඵලය කෙරේ ද? ලොව කුමක් නිසා කීමෙක පෙළේ ද?

[භගවත්හු:]

අධ්‍යයන හටගත් කල්හි ලොව හටගත්තේ වේ. අධ්‍යයනයෙහි සඵලය කෙරේ. අධ්‍යයන ම නිසා අධ්‍යයනයෙහි ලොව පෙළේ.

අනව වගීය සන්වැහිසි.

එහි උද්‍යනය:

තාම, විතන, තණතා, සංයෝජන, බන්ධන, අබහාගන, උඛිත, පිහිත, ඉව්‍යා, ලොක ය සි ඒ සුත්‍ර දශයෙනි.

8. කාන්තා වගීය.

1. 8. 1.

කාන්තා සුත්‍රය.

71. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

කුමක් තසා සුව සේ හොඳී ද? කුමක් තසා ශෝක තො කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, කිතම් එක්දහමක්හුගේ තැසීම රුස්තෙහි ද?

[භගවා:]

කොධං ක්ඛවා¹ සුඛං සෙතී කොධං ක්ඛවා¹ න සොචතී,
කොධස්ස විසමුලස්ස මධුරභ්ගස්ස දෙවතෙ,
වධං අරියා පසංසනතී තං තී ක්ඛවා¹ න සොචතීති.

1. 8. 2.

රථසුත්තං.

[දෙවතා:]

72. කිං සු රථස්ස පඤ්ඤාණං කිං සු පඤ්ඤාණමගහිනො,
කිං සු රථඨස්ස පඤ්ඤාණං කිං සු පඤ්ඤාණමිඤ්චියාති.

[භගවා:]

ධජෝ රථස්ස පඤ්ඤාණං ධුමො පඤ්ඤාණමගහිනො,
රාජා රථඨස්ස පඤ්ඤාණං භතතා පඤ්ඤාණමිඤ්චියාති.

1. 8. 3.

විභාගසුත්තං.

[දෙවතා:]

73. කිං සුඛං විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං කිං සු සුචිණේණා සුඛමාවහාති,
කිං සු භවෙ සාදුතරං² රසානං කථංජීවිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨනති.

[භගවා:]

සද්ධිං විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං ධම්මො සුචිණේණා සුඛමාවහාති,
සච්චං භවෙ සාදුතරං රසානං පඤ්ඤාජීවිං ජීවිතමාහු³ සෙට්ඨනති.

1. 8. 4.

චූට්ඨිසුත්තං.

[දෙවතා:]

74. කිං සු උප්පතතං සෙට්ඨං කිං සු නිපතතං වරං,
කිං සු පච්ඡමානාතං කිං සු පච්ඡතං වරනති.

[අපරා දෙවතා:]

බීජං උප්පතතං සෙට්ඨං චූට්ඨි නිපතතං වරං,
ගාවො පච්ඡමානාතං පුතොතා පච්ඡතං වරෙති.

[භගවා:]

වීජ්ජා උප්පතතං සෙට්ඨා අවීජ්ජා නිපතතං වරං,
සබ්බෙසා පච්ඡමානාතං බුද්ධො පච්ඡතං වරෙති.

1. ජෙතං - මජ්ඣ. PTS. ඝවා - සභා. 2. සාදුතරං. - සභා. 3. ජීවිජීවිතං - සභා

[භගවත්හු:]

ක්‍රෝධය නසා සුවසේ ගොවී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නො කෙරේ. දෙවිය,
විෂ වූ මූල ඇති මිහිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නැසීම ආයතීයේ පසසත්. එය නසා
ම ශෝක නො කෙරේ.

1. 8. 2.

රජ සුත්‍රය.

[දෙවි:]

72. රියට සලකුණ කීමෙක් ද? ගින්නට සලකුණ කීමෙක් ද? රටට
සලකුණ කීමෙක් ද? සත්‍රියට සලකුණ කීමෙක් ද?

[භගවත්හු:]

බවජය රියට සලකුණ යි. දුම ගින්නට සලකුණ යි. රජ රටට සලකුණ යි.
සෑමියා සත්‍රියට සලකුණ යි.

1. 8. 3.

විභව සුත්‍රය.

[දෙවි:]

73. මෙලොව සත්ත්වයාට කීමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ ද? කුමක් මෑතවත්
පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළවයි ද? රසයන් අතුරෙන් කීමෙක් ඉතා මිහිරි ද?
කෙසේ ජීවත් වන්නහු ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවිත ඇතියහ යි කියද් ද?

[භගවත්හු:]

මෙලොව සත්ත්වයාට ශ්‍රද්ධාව ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ. දහම මෑතවත් පුරුදු
කරණ ලද්දේ සුව එළවයි. රසයන් අතුරෙන් සත්‍යය ඒකාන්තයෙන් ඉතා
මිහිරිය. නුවණින් ජීවත් වන්නහු ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවිත ඇතියහ යි කියත්.

1. 8. 4.

වුට්ඨි සුත්‍රය.

[දෙවි:]

74. තෘග්ගනුවන් අතුරෙන් කීමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ද? හෙතුවන් අතුරෙන්
කීමෙක් උතුම් ද? පසින් ගමන් කරන්නවුන් අතුරෙන් කවරෙක්
උතුම් ද? කපා කරන්නවුන් අතුරෙන් කවරෙක් උතුම් ද? යි

[අතෙක් දෙවියෙක්:]

තෘග්ගනුවන් අතුරෙන් ඛිජ්වට ශ්‍රේෂ්ඨ යි. හෙතුවන් අතුරෙන්
වැස්ස උතුම් ය. පසින් යන්නවුන් අතුරෙන් ගවයෝ උතුම්හ.
කපා කරන්නවුන් අතුරෙන් පුත්‍රයා උතුම් ය යි.

[භගවත්හු:]

තෘග්ගනුවන් අතුරෙන් විදුම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. හෙතුවන් අතුරෙන්
අවිදුම උතුම් ය. පසින් යන්නවුන් අතුරෙන් සබ්බයා උතුම් ය. කපා
කරන්නවුන් අතුරෙන් මුදුරජ උතුම් ය යි.

1. 8. 5.

ගීතසුභතං.

[දෙවතා:]

75. කීං සු'ධ භීතා ජනතා අනෙකා මගො ව නෙකායතනං පට්ටිනොතා,
පුච්ඡාමි තං ගොතම භුරිපඤ්ඤ කීසමිං සීතො පරලොකං ත භායෙති.

භගවා:

වාචං මනඤ්ච පණ්ඩිය සම්මා කායෙන පාපානි අකුඛමානො,
බවහනනාපානං¹ සරමාවසනොතා සඤ්ඤා මුදු සංවිභානී වදඤ්ඤ,
එනෙසු ධමෙමසු සීතො වතුසු ධමෙම-සීතො පරලොකං ත භායෙති.

1. 8. 6.

නජීරනීසුභතං

[දෙවතා:]

76. කීං සු ජීරනී² කීං න ජීරනී කීං සු උපපථොති චුච්චති,
කීං සු ධම්මානං පරිපජ්ඣො කීං සු රතනීඤ්චකකියො,
කීං මලං බුභවචරියසස කීං සිනාතමනොදකං.

කති ලොකසමිං ජිඤ්ඤති යජ්ඣ විතනං න තිට්ඨති,
භගවනතං පුට්ඨමාගමම කථං ජානෙමු තං මයනති.

[භගවා:]

රූපං ජීරනී මච්චානං නාමගොතනං න ජීරනී,
රුගො උපපථොති චුච්චති ලොභො ධම්මානං පරිපජ්ඣො,
වයො රතනීඤ්චකකියො ඉංජීමලං බුභවචරියසස
එජ්ඣායං සජ්ජනෙ පජා,
තපො ව බුභවචරියඤ්ච තං සිනාතමනොදකං.

ජ ලොකසමිං ජිඤ්ඤති යජ්ඣ විතනං න තිට්ඨති,
ආලසසං³ ව පමාදො ව අනුට්ඨානං අසංයමො,
නිඤ්ඤ තඤ්චි⁴ ව⁴ තෙ ජිඤ්ඤ සබ්බසො තං විචජ්ජයෙති.

1. 8. 7.

ඉසාරසුභතං.

[දෙවතා:]

77. කීං සු ඉසාරියං ලොකෙ කීං සු භණ්ඩානමුභතමං,
කීං සු සජ්ඣමලං ලොකෙ කීං සු ලොකසමිං අබ්බුදං⁵.

1 කීං සු භරනතං වාරොනති භරනොතො පුත්‍ර කො පියො,
කීං සු පුතපුත්‍රතායනතං අභීතඤ්ඤති පණ්ඩිතානි.

1. බ්‍රහ්මනතපානං - සඝා. බන්ධනතපානං - මජ්ඣ. PTS. 2. කීං ජීරනී - මජ්ඣ. PTS.
3. ආලසසං - මජ්ඣ. සඝා. 4. තඤ්චි - මජ්ඣ. සඝා. PTS. 5. අබ්බුදං - සීමුච්ඡ

1. 8. 5.

හිත සුත්තය.

[දෙවි:]

75. මහාප්‍රාඥ වූ භෞතමයන් වහන්ස, මූඛවහන්සේ විචාරමි. මාගීය ද (අටකිස් අරමුණු විසින්) නොයෙක් කරුණු ඇත්තක් කොට ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. මේ ලෝකයෙහි නොයෙක් ජන සමූහයෝ කුමට බිය වූවාහු ද? කීමෙක සිටියේ පරලොවට බිය නොවන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

වචනය ද සිත ද මනා කොට පිහිටුවා, කයින් පව් නොකරණ, බොහෝ ආහාරපාන ඇති ගෙහි වසන, ශ්‍රද්ධාවත්, මාදුගුණ ඇති, බෙදා දී වලඳන සුලු, දත්කලු, සිටු දහමිහි සිටි පුදාල තෙමේ දහමිහි සිටියේ පරලොවට බිය නො වන්නේ ය.

1. 8. 6:

නජීරතී සුත්තය.

[දෙවි:]

76. කීමෙක් දිරා ද? කීමෙක් නො දිරා ද? කීමෙක් නොමග ය සි කියනු ලැබේ ද? දහමුන්ට උවදුර කීමෙක් ද? කීමෙක් රුදෙවෙහි ගෙවේ ද? බබසරට කිලුට කීමෙක් ද? දියරහිත තෑම කීමෙක්ද?

යම් තෑතක සිත නො සිටී නම් ලොව (එබඳු) සිදුරු කෙතෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්නට අටුන් (සිටින) අපි ඒ කෙසේ දනිමු ද?

[භගවත්හු:]

සත්තවයන්ගේ රූපය දිරයි. තාමගොත්‍රය නො දිරයි. රාගය නොමග ය සි කියනු ලැබේ. ලෝභය දහමුන්ට උවදුර ය. වයස රුදෙවෙහි ගෙවේ. සත්‍රිය බබසරට කිලුට ය. මේ සත්තවසමූහයා මෙහි ඇලේ, තපස ද බබසර ද (යන) එය දිය රහිත නුමැයි.

යම් තෑතෙක සිත නො සිටී නම් ලොව එබඳු සිදුරු සයෙකි. අලසබව ද පමාව ද තෑහි නො සිටීම ද අසංවරය ද නින්ද ද තෙමරිය ද ඒ සිදුරු යි. එය සඵප්‍රකාරයෙන් දුරු කරන්නේ ය.

1. 8. 7.

ඉසාර සුත්තය.

[දෙවි:]

77. ලොව අභිපති බව කීමෙක් ද? බඩු අතුරෙන් කීමෙක් උතුම් ද? ලොව ලෙබැඳි සෑත කීමෙක් ද? ලොව උවදුර කීමෙක් ද?

හැර ගෙණ යන කවරකු වලකත් ද? හැර ගෙණ යන කවරෙක් ප්‍රිය වේ ද? පුතපුතා එක කවරකු පණ්ඩිතයෝ පිලිගනීද ද?

[භගවා:]

වසො ඉසාරියං ලොකෙ ඉති භණ්ඩානමුත්තමි,
කොධො සන්ධමලං ලොකෙ වොඤ්ඤා ලොකසමිං අබ්බදං¹
වොරං හරන්තං වාරන්ති හරන්තො සමණො පියො,
සමණං පුභපපුභායන්තං අභිනන්දන්ති පණ්ණිතාති.

1. 8. 8.

කාමසුත්තං.

[දෙවනා:]

78. කිමන්ධකාමො ත දදෙ කිං මච්චො ත පරිච්චජෙ,
කිං සු මුඤ්ඤෙවය්² කල්යාණං පාපිකංඤ්ඤා ත මොචයෙති³.

[භගවා:]

අත්තානං හු දදෙ පොතො අත්තානං හු පරිච්චජෙ,
චාචං මුඤ්ඤෙවය්² කල්යාණං පාපිකංඤ්ඤා හු මොචයෙති⁴.

1. 8. 9.

පාථෙය්‍යසුත්තං.

[දෙවනා:]

79. කිං සු ඛකිති පාථෙය්‍යං කිං සු භොගානමාසයො,
කිං සු තරං පරිකාසාති කිං සු ලොකසමිං දුජ්ජහං,
කිසමිං ඛඤ්ඤා පුජ්ජ⁵ සත්තා පාසෙත සකුණී යථාති.

[භගවා:]

සඤ්ඤා ඛකිති පාථෙය්‍යං සිරි භොගානමාසයො,
ඉච්ඡා තරං පරිකාසාති ඉච්ඡා ලොකසමිං දුජ්ජහා,
ඉච්ඡාඛඤ්ඤා පුජ්ජ⁵ සත්තා පාසෙත සකුණී යථාති.

1. 8. 10.

පජේජානසුත්තං.

[දෙවනා:]

80. කිං සු ලොකසමිං⁶ පජේජානො කිං සු ලොකසමිං⁶ ජාගරො,
කිං සු කමෙච සථ්චානං කිමසා ඉරියාපථො.

කිං සු අලසං අනලසංඤ්ඤා මාතා පුත්තංච පොසති,
කිං සු භුතූපථ්චන්ති යෙ පාණා පඨචිංසිතාති.

අබ්බද - සීමු. 2. 2. මුච්චෙවය් - ස්‍යා. සීමු. 2. PTS. 3. පාපියං - ස්‍යා. සීමු. 1. PTS.
ත ච මොචයෙ - මජ්ඣ. 5. පුජ්ජ - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. ලොකසමි - මජ්ඣ. ස්‍යා.

[භගවත්හු:]

ලොව වශය (අණ පැවැත්වීම) අභිපති බව යි. බඩු අතුරෙන් සක්‍රිය උතුම් ය. ලොව ක්‍රෝධය මලබාඳී සැතයි. සොරු ලොව උවදුරැහ.

හැර ගෙණ යන සොරහු වලකත්. හැර ගෙණ යන මහණ තෙමේ ප්‍රිය වේ. පුත්‍රපුත්‍රා එන මහණහු පණ්ඩිතයෝ පිළිගණිත්.

1. 8. 8.

කාම සුත්‍රය.

[දෙව්:]

78. වැඩ කැමති සත්‍යව තෙමේ කුමක් නො දෙන්නේ ද? කුමක් නො හරනේ ද? යහපත් වූ කුමක් මුදන්නේ ද? ලාමක වූ කුමක් නො මුදන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

සත්‍යව තෙමේ තමා නො දෙන්නේ ය. තමා නො හරනේ ය. යහපත් වචන මුදන්නේ ය. ලාමක වචන නො මුදන්නේ ය යි.

1. 8. 9.

පාඨොයා සුත්‍රය.

[දෙව්:]

79. කීමෙක් මහඋවරණ බඳී ද? කීමෙක් භෝගයන්ට පිහිට වේ ද? කීමෙක් මිනිසා අදනේ ද? ලොව කීමෙක් දුර ලීටට දුෂකර ද? මලපුඩුවෙන් බැඳුනු ශ්‍රීභිණියක මෙන් බොහෝ සත්‍යයෝ කීමෙක බැඳුනාහු ද?

[භගවත්හු:]

ශ්‍රද්ධාව මහඋවරණ බඳී. ඵෙඨවයභීය භෝගයන්ට ප්‍රතිෂඨාසථාත ය යි. තෘෂණාව සත්‍යයා අදනේ ය. ලොව තෘෂණාව දුරලීටට දුෂකර ය. මල-පුඩුවෙන් බැඳුනු ශ්‍රීභිණියක මෙන් බොහෝ සත්‍යයෝ තෘෂණායෙන් බැඳුනෝ ය.

1. 8. 10.

පජ්ජාන සුත්‍රය.

[දෙව්:]

80. ලොව පහන කීමෙක් ද? ලොව නිදිවරන්තා කවරෙක් ද? සමග ජීවත්වන්නවුන්ට කවරෙක් කමානතයෙහි (සභාය) වේ ද? කීමෙක් ඔහුගේ ඉරියව්ව (දිවිපැවැත්ම) වේ ද?

කීමෙක් අලසයාත් අතලසයාත් මව පුතකු පුත්තාක් සෙසින් පුස්තේ ද? පොලොව ඇඹුරු කල යම් ප්‍රාණිහු වෙත් නම් (ඒ) සත්‍යයෝ කුමක් ඇඹුරු කොට ජීවත් වෙද්ද?

[භගවා:]

පඤ්ඤා ලොකස්මිං¹ පජේජාතො සති ලොකස්මිං¹ ජාභරො,
භාවො කමම සජ්චානං සීතස්ස ඉරියාපථො.

චුට්ඨි අලසං අනලසඤ්ච මාතා පුත්තංච පොසති,
චුට්ඨිං භුත්තජජ්චනති යෙ පාණා පඨවිංසිතාති.

1. 8. 11.

අරණසුභතං

[දෙවතා:]

81. කෙ සුධ අරණා ලොකෙ කෙසං චුසිතං ත නස්සති,
කෙධ ඉච්ඡං පරිජාතනති කෙසං භොජ්සසියං² සද්.

කිං සු මාතා පිතා භාතා ව්‍යදනති නං පතිට්ඨිතං,
කිං සු ඉධ ජාතිභීතං අභිවාදෙනති බතතියාති.

[භගවා:]

සමණීධ අරණා ලොකෙ සමණානං චුසිතං ත නස්සති,
සමණා ඉච්ඡං පරිජාතනති සමණානං භොජ්සසියං² සද්.

සමණං මාතා පිතා භාතා ව්‍යදනති නං පතිට්ඨිතං,
සමණීධ ජාතිභීතං අභිවාදෙනති බතතියාති.

කුසාවග්ගො අට්ඨමො.

හත්ථුඤ්ජනං:

කුසා රථඤ්ච විත්තඤ්ච චුට්ඨි භීතා ත ජීරති,
ඉස්සරං කාමං පාථෙය්‍යං පජේජාතො අරණෙතවාති.

දෙවනාසංයුතනං සමත්තං.

1. ලොකස්මි - මජ්. සෘ. 2. භොජ්සසියං - සෘ. PTS.

[භගවත්හු:]

හුවණ ලොව පහත ය. සිහිය ලොව නිද්දවරත්තා ය. එක්ව ජීවත් වන්නවුන්ට කමානතයෙහි ගෙරිහු (සහාය) වෙති. ජීවට ඔහුගේ ඉරියව්ව (ද්විපාවාත්ම) යි.

වෑස්ස අලසයාත් අනලසයාත් මව පුනකු පුස්තාත් සෙයින් පුස්තෝ ය, පොළොව ඇසුරු කල යම් ප්‍රාණීහු වෙත් තම ඒ සතවයෝ වෑස්ස නිසා ජීවත් වෙත්.

1. 8. 11.

අරණ සූත්‍රය.

[දෙව්:]

81. මේ ලෙව්හි කවුරු කෙලෙස් නැත්තෝ ද? කවුරුන්ගේ විසීම තො නැතේ ද? මෙහි කවුරු තෘෂ්ණාව පිරිසිදු දකිද් ද? කවුරුන්ට භාමකල්හි නිදහස්බව මේ ද?

(සීලයෙහි) පිහිටි ඒ කවරකුට මවත් පියාත් බෑයාත් වදිද් ද? මෙලෙව්හි පහත් ජාති ඇති කවරකුට ඤාත්‍රියයෝ වදිද් ද?

[භගවත්හු:]

මෙලෙව්හි ශ්‍රමණයෝ කෙලෙස් නැත්තෝ ය. ශ්‍රමණයන්ගේ විසීම තො නැතේ. ශ්‍රමණයෝ තෘෂ්ණාව පිරිසිදු දකිත්. ශ්‍රමණයන්ට භාමකල්හි නිදහස් බව මේ.

සීලයෙහි පිහිටි ඒ ශ්‍රමණයාට මවත් පියාත් බෑයාත් වදිත්. මෙහි පහත් ජාති ඇති ශ්‍රමණයාට ඤාත්‍රියයෝ වදිත්.

කුසා වතීය අව වෑහිසි.

එහි උඤ්ඤාය:

කුසා, රථ, විතත, වුට්ඨි, භීත, තජ්රති, ඉසාර, කාම, පාඨෙය්‍ය, පජ්ජාත, අරණ ය යි සූත්‍ර එකොළොසෙකි.

දේවනා සංයුතතය නිමියේ ය.

2. දෙවපුතනසංයුතනං

1. සුරියවග්ගො.

2. 1. 1.

පඨමකය්‍යපසුතනං

82. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡජීයං විහරති ඡෙතචනො අනාඨපිණ්ඩිකය්‍ය ආරාමෙ. අථ බො කය්‍යපො දෙවපුතො: අභිකකනතාය රතනියා අභිකකනතවණ්ණො කෙවලකප්පං ජෙතවතං ඔභාසෙචා යෙන නගවා තෙහුපසබ්බමි. උපසබ්බමිචා භගවනතං අභිවාදෙචා එකමනතං අට්ඨාසි.

එකමනතං ධීනො බො කය්‍යපො දෙවපුතො: භගවනතං එතදවොච: “භික්ඛුං භගවා පකාසෙසි. නො ච භික්ඛුනො අනුසාසනීනති.”¹

[භගවා:]

තෙන හි කය්‍යප තඤ්ඤෙවෙඪ්ථ පටිභාතුති.

[කය්‍යපදෙවපුතො:]

“සුභාසිතය්‍ය සිකෙකථ සමණ්ඤ්ජාසනය්‍ය ච,
එකාසනය්‍ය ච රහො විනතචුපසමය්‍ය වාති.”

ඉදමවොච කය්‍යපො දෙවපුතො: සමනුඤ්ඤෙඤ්ඤ සඪ්ථා අහොසි.

අථ බො කය්‍යපො දෙවපුතො: සමනුඤ්ඤෙඤ්ඤ මෙ සඪ්ථාති භගවනතං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා තඤ්ඤෙවනතරධාසීති.

2. 1. 2.

දුතීයකය්‍යපසුතනං

83. ඝාච්ඡජීයං—

එකමනතං ධීනො බො කය්‍යපො දෙවපුතො: භගවතො සනාතීකෙ ඉමං භාථං අභාසි:

භික්ඛු සීයා ක්ඛාසී විමුතනචිතො: ආකරෙඛි වෙ හදයය්‍යානුපතතිං,
ලොකය්‍ය ඤ්ඤා උදයබ්බයඤ්ඤ පුචෙතසො: අනිසසිතො තදුතීසංසොති.

1. අනුසාසනී - කඪ්ඨි.

2. දේවපුත්‍රතාසංයුත්තය

1. සුරිය වර්ගය

2. 1. 1.

පටිමකසාප සූත්‍රය

82. මා විසින් මෙසේ අසනලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවැන්කුචර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මහා ඡව්වණී ඇති කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙව් රට බබුලු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය.

එකත් පසෙක සිටි කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණහු පැවසූ සේක. මහණහට අනුශාසනාව නො ද (පැවසූ සේක) සි.”

[භගවත්හු:]

කාශ්‍යපය, එසේ වී නම් මෙහි ලා නොපටි ම වැටහේවා.

“වෘක්ඝුවරිතය වඩන්නේ ය. ශ්‍රමණයන් විසින් එළඹිය යුතු අටහිස් අරමුණු ද කායවිචේකය ද (අභට්ඨමාපනති වශයෙන්) සිත සංහිදුවීම ද එකලාව වඩන්නේ” සි.

කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කී ය. ශාස්තෘන් වහන්සේ සමාන අදහස් ඇති වූ සේක.

ඉක්බිති කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ ශාස්තෘන් වහන්සේ මාගේ (වචන) අනුමත කල සේකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

2. 1. 2.

දුතියකසාප සූත්‍රය

83. සෑවැන්කුචර:-

එකත්පසෙක සිටි කසුප් දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීප-යෙහි මේ ගාථාව කී ය:

මහණ තෙමේ ඉදින් හෘදයානුප්‍රාප්තිසම්බන්ධය අභිත්තිය කැමතිවන්නේ නම් ලොව පිළිබඳ උදයව්‍යය දහ බන්ධන වඩන්නෙක් මිදුනු සිත් ඇත්තෙක් (එහෙයින් ම) මහා සිත් ඇත්තෙක් (තෘණොදූපීන්) අනිඃශ්‍රිතයෙක් ඒ අභිත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තෙක් වන්නේ සි.

2. 1. 3.

මාසසුතනං

84. සාවකපීයං—

අඵ බො මාසො දෙවපුතො අභිකකනනාය රතතියා අභිකකනන-
වණොණො කෙවලකපපං ජෙනවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකමිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං සීතො
බො මාසො දෙවපුතො භගවනං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

කිං සු කුත්වා සුඛං සෙති කිං සු කුත්වා න සොචති,
කිසසසා එකධම්මසා වධං රෙචෙසි ගොතමාති.

[භගවා:]

කොධං කුත්වා සුඛං සෙති කොධං කුත්වා න සොචති,
කොධසා විසමුලසා මුරුගසා වනුහ,
වධං අරියා පසංසනති නං හි කුත්වා න සොචති.

2. 1. 4.

මාගධසුතනං

85. සාවකපීයං—

එකමනං සීතො බො මාගධො දෙවපුතො භගවනං ගාථාය
අජ්ඣභාසි:

කති ලොකසමීං පජේජානා සෙති ලොකො පකාසති,
භගවනං පුට්ඨමාගමම කථං ජාතෙමු තං මයනති.

[භගවා:]

වනනාරෙ ලොකෙ පජේජානා පඤ්චමෙත්ථ න විජ්ජති,
දිවා තපති අදිච්චො රතතීං අභාති වජ්ඣමා.

අඵ අගභි දිවාරතතීං තත්ථ තත්ථ පකාසති,
සමුද්ධො තපනං සෙට්ඨො එසා අභා අනුතතරුති.

2. 1. 5.

දුමඤ්ඤසුතනං

86. සාවකපීයං—

අඵ බො දුමඤ්ඤ දෙවපුතො අභිකකනනාය රතතියා අභිකකනනවණොණො
කෙවලකපපං ජෙනවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛක-
මිත්වා භගවනං අභිවාදෙත්වා එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං සීතො බො
දුමඤ්ඤ දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

2. 1. 3.

මාස සූත්‍රය

84. සැවැත්නුවර-

එකල්හි මනා ජව්වණ්ඤා ඇති මාස දෙවිපුත්ත තෙමේ ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය.

එකත්පසෙක සිටි මාසදෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථා-යෙන් කී ය:

කුමක් නසා සුවසේ හොඹී ද? කුමක් නසා ශෝක නො කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, කිතම් එක් දහමක්හුගේ නැසීම රැස්නෙහි ද?

[භගවත්හු:]

ක්‍රෝධය නසා සුවසේ හොඹී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නො කෙරේ. ශක්‍රය, විෂ වූ මූල ඇති මිහිරි වූ අග ඇති ක්‍රෝධය නැසීම ආයතීයෝ පසසත්. එය නසා ම ශෝක නො කෙරේ.

2. 1. 4.

මාගධ සූත්‍රය.

85. සැවැත්නුවර-

එකත්පසෙක සිටි මාගධ දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

යමෙකින් ලොව බබලා නම් එබඳු එළි ලොව කෙනෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විචාරන්නට අටුන් (සිරිත) අපි එය කෙසේ දැනීමු ද?

[භගවත්හු:]

ලොව එළි සතරෙකි. මෙහි පස්වැන්නෙක් නැත. දවල් හිරු බබලයි. සඳු ඊ බබලයි. තව ද, ගින්න ඊ දෙවෙහි ඒ ඒ තැන බබලයි. සඵඤයන් වහන්සේ බබලන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨයහ. මේ ආලෝකය තීරුත්තර ය.

2. 1. 5.

දුමලි සූත්‍රය

86. සැවැත්නුවර-

එකල්හි මනා ජව්වණ්ඤා ඇති දුමලි දෙවිපුත්ත තෙමේ ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක සිටියේ ය. එකත් පසෙක සිටි දුමලිදෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කරණීය මෙනං¹ බ්‍රාහ්මණෙන පධානමකිලාසුතා²,
කාමානං විප්‍රභාණෙන න තෙනාසිංසතෙ³ භවන්ති.

තඤ්චී කිච්චං බ්‍රාහ්මණස්ස (දුමලිච්චි භගවා) කතකිච්චො හි බ්‍රාහ්මණො,
යාව න ගාධං ලභති නදීසු ආසුභති සබ්බගතෙතහි ජනතු
ගාධස්ඤ්ච ලදාධාන ඵලෙ සිතො සො නාසුභති පාරගතො හි සොති.⁴

ඵසුපමා දුමලි බ්‍රාහ්මණස්ස ඛිණාසවස්ස නිපකස්ස කාමිතො,
පපපුය්‍ය ජාතිමරණස්ස අනතං නාසුභති පාරගතො හි සොති.

2. 1. 6.

කාමද සුතභං

87. ඝාමදුච්චියං—

ඵකමනතං සීතො ඛො කාමදෙද දෙවපුතො භගවනතං ඵතදවොච:
දුකකරං භගවා සුදුකකරං භගවති,

දුකකරං වාපි කරුණන්ති (කාමදුච්චි භගවා)
සෙඛා⁵ සීලසමාහිතා,
සීතතතා අතගාරිසුපෙනස්ස
තුට්ඨි භොති සුඛාවභාති.

දුලලභා භගවා යදිදං තුට්ඨිති.

දුලලභං වාපි ලභන්ති (කාමදුච්චි භගවා)
චිත්තමුපසමෙ රතා,
යෙසං දිවා ච රතො ච
භාවනාය රතො මනොති.

දුස්සමාදහං භගවා යදිදං චිත්තන්ති.

දුස්සමාදහං වාපි සමාදහන්ති (කාමදුච්චි භගවා)
ඉන්ද්‍රියපසමෙ රතා,
තෙ ඡෙත්වා මච්චුතො ජාලං
අරියා භව්ජන්ති කාමදුච්චි.

දුග්ගමො භගවා විසමො මග්ගොති,

[භගවා:]

දුග්ගමෙ විසමෙ වාපි
අරියා භව්ජන්ති කාමද,
අතරියා විසමෙ මග්ග
පපතන්ති අවංසිරා,
අරියාහං සමො මග්ගො
අරියා හි විසමෙ සමාති.

1. කරණීයමෙ - PTS. 2. පධානං අභිලාසුතා - මජ්ඣ. 3 න තෙනාසිංසතෙ - මජ්ඣ. PTS 4. සොච - මජ්ඣ. 5. සෙඛා - සං.

තොමැලි වූ ක්ෂීණාසුව බ්‍රාහ්මණයා විසින් මේ වීර්යීය කටයුතු ය. වස්තුකාම කෙල්ලකාමයන් පිළිබඳ ඒ විශේෂ ප්‍රභාණීය හේතු කොට ගෙන කිසි භවයක් නො පතයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක. දුමලී දේවපුත්‍රය, (බාහිත පාපී) බ්‍රාහ්මණයාට කිසෙක් තැන. ඒ බමුණු තෙමේ කළ කිස ඇත්තේ ම ය. සත්‍ය තෙමේ ගබ්ගාවන්හි යම්තාක් පිහිටක් නො ලබා ද? (ඒතාක්) සියලු අවයවවලින් වැයම් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ පිහිටක් ලැබ ගොඩ සිටියේ යම් හෙයෙකින් පරතෙරට ගියේ ද, (එහෙයින්) හෙ තෙමේ වැයම් නො කෙරෙයි.

දුමලී, ධ්‍යාන කරණසුලු ප්‍රඥ ඇති ක්ෂීණාසුව බ්‍රාහ්මණයාට මේ උපමායෙකි. හෙ තෙමේ ජාතිමරණ දෙකේ කෙලවරට පැමිණ පරතෙරට ගියේ ම වැයම් නො කෙරෙයි.

2. 1. 6.

කාමද සුත්‍රය

87. සැවැත් නුවර—

එකත්පසෙක සිටි කාමද දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මහණදම් පිරීම) දුෂ්කර ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉතා දුෂ්කර ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:

කාමද, ශීලයෙන් යුත් සචිරසවභාව ඇති ශෛක්‍ෂයෝ දුෂ්කරවූත් (මහණකම) කෙරෙත්. ගිහිගෙන් වෙන්බවට පැමිණියහුට සුව එළවන සතුට වේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් ඒ සතුටෙක් වේ ද, (එය) දුලබ ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: කාමද,) යම් කෙනකුත්ගේ සිත දහවලුත් රැන් භාවතායෙහි ඇලුනේ ද, සිත සංහිදුවීමෙහි ඇලුනු (මනු) දුලබ වූත් සතුට ලබත්.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් ඒ සිතෙක් වේ ද, එය එකඟ කිරීම දුෂ්කර ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: කාමද,) ඉදුරන් දමනය කිරීමෙහි ඇලුනෝ එකඟ කිරීම දුෂ්කර වූත් සිත එකඟ කෙරෙත්. කාමදය, ඒ ආයතීයෝ මරහුගේ දූල සිද ගෙන යෙත්.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මාගීය විෂම ය, ගමන දුෂ්කර ය.

[භගවත්හු:]

කාමදය, ආයතීයෝ දුගීම වූත් විෂම වූත් මාගීයෙහි යෙත්. ආනායතීයෝ විෂම මාගීයෙහි යටිකුරු වූ (නුවණ) හිත් ඇත්තාහු වැටෙත්. ආයතීයන්ට මාගීය සම ය. ආයතීයෝ විෂම සත්‍යසමුභයා අතරෙහි සම වෙත් ම ය.

2. 1. 7.

පඤ්චාලවණ්ඩසුභතං.

88. සාවඤ්චියං—

එකමනනං සීතො ඛො පඤ්චාලවණ්ඩො දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

සම්බොධෙ වත ඔකාසං අවිඤ්ඤි භුරිමෙධසො,
යො ක්කිනමබ්බො¹ බුද්ධො පතිලීනනීසභො මුනීති.

සම්බොධෙ වාපි විඤ්ඤනී² (පඤ්චාලවණ්ඩානී භගවා)
ධම්මං නිබ්බාණපභවතියා,
යෙ සතිං පච්චලඤ්චං සු³ සම්මා තෙ සුසමාහිතාති.

2. 1. 8.

තායනසුභතං.

89. සාවඤ්චියං—

අථ ඛො තායනො දෙවපුතො පුරුණතිථිකරෙ අභිකකනතාය රතතියා අභිකකනනවණ්ණො කෙවලකපං ජෙතවනං ඕභාසෙතියා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකඛි, උපසඛිකඛිතියා භගවනනං අභිවාදෙතියා එකමනනං අට්ඨාසී. එකමනනං සීතො ඛො තායනො දෙවපුතො භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථායො අභාසී:

ඒඤ්ඤ සොනං පරකකම්ම කාමෙ පනුද්ද⁴ බ්‍රාහ්මණ,
නපපභාය මුනී කාමෙ තෙකතනමුපපජ්ජති.

කසිරු වෙ කසිරුථෙතං දළහමෙතං පරකකමෙ,
සිවිලො හි පරිබ්බාජො භියොසා ආකිරතො රජං.

අකතං දුකකතං⁵ සෙයොසා පච්ඡා නපති⁶ දුකකතං,
කතඤ්ච සුකතං සෙයොසා යං කතියා නානුතපපති.

කුසො යථා දුග්ගතිතො හත්ථමෙවානුකනතති,
සාමඤ්ඤං දුපපරුමට්ඨං තීරයායුපකඛිඪිති.

යං කීඤ්චි සිවිලං කම්මං සංකිලීට්ඨඤ්ච යං වනං,
සංකසාරං බ්‍රහ්මචරියං න තං භොති මහපථලනති.

ඉදමචො ව තායනො දෙවපුතො ඉදං වතියා භගවනනං අභිවාදෙතියා පදකඛිණං කතියා තජෙචනතරධාසීති.

1. ක්කිනමබ්බොති - මජ්ඣ. ක්කිනමබ්බොති - සො. PTS. 2. පිවහිට්ඨහති - සො.
3. } පච්චලඤ්චං - මජ්ඣ. PTS
} පච්චලඤ්චං - සො. පච්චලඤ්චං - සු - සිමු
4. පනුද්ද - සො. 5. දුකකතං - මජ්ඣ. සො. 6. 2. නපජ්ජති - සො.

2. 1. 7.

පඤ්චාලවණ්ඩ සුත්‍රය.

88. සැවැත් නුවර—

එකත්පසෙක සිටි පඤ්චාලවණ්ඩ දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

මානස දුරා කලවුන්ට ශ්‍රේණු වූ යම් මුනිවරයෙක් ධ්‍යාන අවබෝධ කෙළේ ද, මහත් ප්‍රඥ ඇති ඒ බුදුරජ තෙමේ (නීවරණ) සම්බෝධයෙහි ඒකාන්තයෙන් (ධ්‍යාන සංඛ්‍යාත) අවකාශය ලැබී ය.

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: පඤ්චාලවණ්ඩය,) යම් කෙනෙක් නිවණට පැමිණීම පිණිස සිහිය ලැබුවාහු ද, ඔහු සම්බෝධ ඇති කල්හි ද ධ්‍යාන ලබන්. ඔහු මනා කොට සමාහිත වූවේ ය.

2. 1. 8.

භායන සුත්‍රය.

89. සැවැත් නුවර—

එකල්හි පැරණි නිජීකරයකු වූ මනා ජවිවණ් ඇති භායන දෙවි-පුත්ත තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්-පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි තායන දෙවපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

බමුණ, වීර්යය කොට (තෘෂණා) ශ්‍රෝතස සිලුව, කාමයන් දුරා කරව. මුනි තෙමේ කාමයන් පුහුන් නො කොට ධ්‍යානයට නො පැමිණේ.

ඉදින් කරන්නේ නම් මේ (වීර්යය) කරන්නේ ය. මෙය දැකි කොට කරන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි, ලිහිල් ව ගත් පැවිද්ද බෙහෙවින් රජස් වගුරුවයි.

දුෂ්කෘතය නොකරණ ලද්දේ උතුම්, දුෂ්කෘතය පසු ව (එය කලහ)තවයි. යමක් කොට නො තැවේ ද, (එබඳු) සුකෘතය කරණ ලද්දේ උතුම්.

යම්සේ කුසනණ පත වරදවා ගන්නා ලද්දේ අත ම කපා ද, (එසෙයින්ම) වරදවා ගන්නා ලද මහණකම නිරයට අදියි.

යමකිසි ලිහිල් කමියෙක් වේද, සකිලිටි වූ යම් ව්‍යයෙකුත් වේද, සැක කටයුතු වූ බහිසරෙකුත් වේද, ඒ මහත්එල නො වේ.

තායන දෙවිපුත්ත තෙමේ මෙය කීය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වූයේ ය.

අඵ බො භගවා නසා රතතිය අඵචයෙන භික්ඛු ආමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතතියං නායනො නාම දෙවපුතෙනා පුරාණතිජථකරො අභික්ඛනනාය රතතියා අභික්ඛනනවණොණා කෙවලකපපං ජෙතවනං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං තෙභුපසඛකම්. උපසඛකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අඵඨාසි. එකමනතං ධිතො භික්ඛවෙ තායනො¹ දෙවපුතෙනා මම සනතිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

“ජ්ඣද සොතං පරකකමම කාමෙ පඤ්ඤ මුභගඤ්ඤ,
තපපභාය මුභි කාමෙ තෙකතන මුපපජ්ජති.

කසිරා වෙ කසිරුථෙනං දලුභමෙනං පරකකමෙ,
සිචිලො හි පරිබ්බාජො භියොසා ආකිරතෙ රජනති.

අකතං දුක්ඛතං සෙයොසා පච්ඡා තපති දුක්ඛතං,
කතඤ්ඤ සුක්ඛතං සෙයොසා යං කත්වා නාභුතපපති.

කුසො යථා දුගහභිතො භජ්ඣමෙවාභුකනනති,
සාමඤ්ඤං දුපපරාමච්චං තිරයාසුපකඛස්සති.

යං කිඤ්චි සිචිලං කමමං සඛකිලිච්චඤ්ඤ යං චනං,
සඛකස්සරං බුභමචරියං න තං හොති මහපථලනති.”

ඉදමචොච තායනො දෙවපුතෙනා, ඉදං චත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා තජෙචනතරධාසි.

උගහණතාථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. පරියාපුණංථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. ධාරෙථ භික්ඛවෙ, තායනගාථා. අත්ථසංභිතා භික්ඛවෙ, තායනගාථා. ආදිබුභමචරියසාති.²

2. 1. 9.

චජ්ඣමසුභගා.

90. ඝාචජ්ඣියං—

තෙන බො පන සමයෙන චජ්ඣමා දෙවපුතෙනා රාහුතා අසුරිජෙත ගභිතො හොති. අඵ බො චජ්ඣමා දෙවපුතෙනා භගවනතං අභුස්සරමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

“තමො තෙ බුද්ධචීරඤ්චි විපචමුතෙතාසි සබ්බධි,
සමබ්බපච්චනෙතාස්ඤ්ඤ තස්ස මෙ සරණං භවාති.”

අඵ බො භගවා චජ්ඣමං දෙවපුතතං ආරබ්භ ගිහුං අසුරිජං ගාථාය අජ්ඣගාසි:

“තථාගතං අරභනතං චජ්ඣමා සරණං ගතො,
රාහු චජ්ඣං පමුඤ්චස්සු බුද්ධා ලොකාභුකමපකාති.”

1. ධිතො බො තායනො - සීඉ. සා. PTS. 2. චරියකා - සා.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රූය ආවෑමෙන් හික්කුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මේ රූය පාරණී නිච්චිකරයකු වූ මනා ජිවිතණී ඇති තායන නම් දෙවිපුත් තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බඩුලුවා මා වෙත එලඹියේ ය. එලඹ මට වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි තායන දෙවිපුත් තෙමේ මා සම්පයෙහි මේ ගාථා කී ය:

බමුණ, වීර්‍යය කොට (තෘෂණා) ශ්‍රෝතස සිලුව, කාමයන් දුරු කරව, මුනි තෙමේ කාමයන් ප්‍රතිණ නො කොට ධ්‍යානයට නො පැමිණේ.

ඉදින් කරන්නේ නම් මේ (වීර්‍යය) කරන්නේ ය. මෙය දැහි කොට කරන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි. ලිහිල් ව ගත් පෑවිද්ද බෙහෙවින් රජස් වගුරුවයි.

දුෂ්කෘතය නොකරණ ලද්දේ උතුම්. දුෂ්කෘතය පසුව (එය කලහ) තවයි. යමක් කොට නො නැවේ ද, (එබඳු) සුකෘතය කරණ ලද්දේ උතුම්.

යම්සේ කුසතණපන වරදවා ගන්නා ලද්දේ අත ම කපා ද, (එසෙයින් ම) වරදවා ගන්නා ලද මහණකම නිරයට අදියි.

යම් කිසි ලිහිල් කමයෙක් වේද, සකිලිටි වූ යම් ව්‍යයකුත් වේද, සැක කටයුතු වූ බඹසරෙකුත් වේද, ඒ මහත්ඵල නො වේ.

තායන දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කී ය: මෙය කියා මට වැද පෑදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

මහණෙනි, තායන ගාථා උගණ්ටු. මහණෙනි, තායන ගාථා පිරිවහවු. මහණෙනි, තායන ගාථා දරවු. මහණෙනි, තායන ගාථා අභිසහිතයක. මගබ්බසරට මුල්වුවෝ ය.

2. 1 9.

වජ්‍රම සුත්‍රය.

90. සෑවෑන්නුවර—

එකල්හි සඳ දෙවිපුත් තෙමේ ගිහු අසුරිඳු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. එකල්හි සඳ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි කෙරෙමින් ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව කීය:

“බුද්ධචිරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේට තමස්කාර වේවා. සියලු තත්ති මිදුනේ වෙහි (මම) පිඩාවට පැමිණියෙමි වෙමි. ඒ මට පිහිට වනු මැනවි.”

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සඳ දෙවිපුතු ඇරබ රාහු අසුරිඳුහට ගාථායෙන් වදල සේක.

“සඳ දෙවිපුත් තෙමේ අභීන් වූ තඵගතයන් වහන්සේ සරණ ගියේ ය. එම්බා රාහු අසුරය, සඳ මුදව, බුදුවරු ලොවට අනුකම්පා කරන්නෝය.”

අඵ බො ඤහු අසුරිඤ්ඤෙ වජ්ඣමං දෙවපුත්තං මුඤ්චිතා තරමානරුපො
යෙත වෙපච්චිතා¹ අසුරිඤ්ඤෙ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා සංවිගො
ලොමභට්ඨජාතො ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං සීතං බො රුහුං අසුරිඤ්ඤං
වෙපච්චිතා අසුරිඤ්ඤෙ ගාථාය අජ්ඣභාසි:

ඩිනානු සනතරමානොව රුහු වජං පමුඤ්චසි,
සංවිගාරුපො ආගමම කීනානු භීතො ව නිට්ඨසීති.

සත්තධා මෙ ඵලෙ මුඤ්ඤා ජ්වනොතා න සුඛං ලභෙ,
බුඤ්ඤාගාථාභීතීතොමභී නො වෙ මුඤ්ඤායස වජ්ඣමනති.

2. 1. 10

සුරිය¹සුභගං.

91. ආවජ්ජියං—

තෙන බො පත සමයෙන සුරියො¹ දෙවපුත්තො රුහුතා අසුරිඤ්ඤෙත
ගභීතො ගොතී. අඵ බො සුරියො¹ දෙවපුත්තො භගවනනං අනුසාරමානො
තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:-

‘තමො තෙ බුඤ්ඤාචීරජ්ඣ විපපමුත්තොසි සබ්බධි,
සමබ්බපට්ඨපනොසමි තස්ස මෙ සරණං භවාති.’

අඵ බො භගවා සුරියං¹ දෙවපුත්තං ආරබ්භ ඤහුං අසුරිඤ්ඤං ගාථාභී²
අජ්ඣභාසි:-

‘තථාගතං අරහනනං සුරියො¹ සරණං ගතො,
රුහු සුරියං¹ පමුඤ්චස්සු බුඤ්ඤා ලොකානුකම්පකාති.

යො අඤ්ඤාතො තමසී³ පභවිකතො වෙරොවනො මණ්ඩලී උග්ගතෙජො,
මා රුහු ගිලී වරං අනතලීකෙඛ⁴ පජං මම රුහු පමුඤ්ච සුරියනති.’

අඵ බො රුහු අසුරිඤ්ඤෙ සුරියං¹ දෙවපුත්තං මුඤ්චිතා තරමානරුපො
යෙත වෙපච්චිතා¹ අසුරිඤ්ඤෙ තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා සංවිගො
ලොමභට්ඨජාතො ඵකමනනං අට්ඨාසි. ඵකමනනං සීතං බො රුහුං අසුරිඤ්ඤං
වෙපච්චිතා අසුරිඤ්ඤෙ ගාථාය අජ්ඣභාසි:

‘කීනානු සනතරමානොව රුහු සුරියං පමුඤ්චසි,
සංවිගාරුපො ආගමම කීනානු භීතොව නිට්ඨසීති.’

‘සත්තධා මෙ ඵලෙ මුඤ්ඤා ජ්වනොතා න සුඛං ලභෙ,
බුඤ්ඤාගාථාභීතීතොමභී නො වෙ මුඤ්ඤායස සුරියනති.’

සුරියවගො පඨමො

තමුඤ්ඤං.

ඤෙ කසස්පා ව මාසො ව මාගධො දුමලී කාමදො,
පඤ්චාලවණො තායතො වජ්ඣමසුරියෙත තෙ දසාති.

1. සුරිය - මජ්ඣ. 2. ගාථාය - සන. 3. තමසී - මජ්ඣ. 4. වරමනතලීකෙඛ - මජ්ඣ.

ඉක්බිති ගුහුඅසුරිඳු තෙමේ සද්දෙව්පුත්තු මුදු වෙලෙවිසාභාවී ඇත්තේ වෙපවිනති අසුරිඳු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සංවේගයට පැමිණියේ හට ගත් ලොමුදහ ගැණුම් ඇත්තේ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ගුහු අසුරිඳු හට වෙපවිනති අසුරිඳු තෙමේ ගාථායෙන් කී ය.

එම්බා ගුහුඅසුරය, කුමක් හෙයින් වෙලෙවිනති ඇතියකු මෙන් සද් මිදුවෙ හි ද? සංවෙගසවභාව ඇත්තේ අටුත් කුමක් හෙයින් බියවුවකු මෙන් සිටිති ද?

බුද්ධගාථායෙන් අභිනිතයෙමි. ඉදින් සද් නොමිදුයෙමි නම් මාගේ මුදුන සත්කඛකට පැළෙන්නේ ය. ජවන් වන්නෙමි සාප නො ලබන්නෙමි.

2. 1. 10.

සුඤ්ඤ සුභ්‍රය.

91. සැමැත්තුවර -

එකල්හි කිරුදෙව්පුත් තෙමේ ගුහුඅසුරිඳු විසින් ගන්තා ලද්දේ වෙයි. එකල්හි කිරුදෙව්පුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි කෙරෙමින් ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාව කී ය.

බුද්ධවීරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේට නමසකාර වේවා. සියලු තත්හි මිදුනෙහි. මම පිඩාවට පැමිණියෙමි වෙමි. ඒ මට පිහිට වනු මැනව.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිරු දෙව්පුත්තු ඇරබ ගුහු අසුරිඳු හට ගාථාවලින් වදාළ හේක.

එම්බා ගුහුඅසුරය, කිරුදෙව්පුත් තෙමේ අභීන් වූ තථාගතයන් වහන්සේ සරණ ගියේ ය. කිරු දෙව්පුත්තු මුදුව, බුදුවරා ලොවට අනුකම්පා කරන්නෝ ය.

එම්බා ගුහුඅසුරය, යමෙක් ගතදුරෙහි එළිය කරන්නේ ද, බබලන්නේ ද, මඩුලු සටහන් ඇත්තේ ද, උග්‍රතේජස් ඇත්තේ ද, අහසෙහි හැසිරෙණ එබදු කිරු නො ගිලුව. එම්බා ගුහුඅසුරය, මා දහමපුත් කිරු මුදුව.

ඉක්බිති ගුහු අසුරිඳු තෙමේ කිරු දෙව්පුත්තු මුදු වෙලෙවිසාභාවී ඇත්තේ වෙපවිනති අසුරිඳු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ සංවේගයට පැමිණියේ හට ගත් ලොමුදහගැණුම් ඇත්තේ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ගුහුඅසුරිඳු හට වෙපවිනති අසුරිඳු තෙමේ ගාථායෙන් කී ය.

එම්බා ගුහු, කුමක් හෙයින් වෙලෙවිනති ඇතියකු මෙන් කිරු මිදුවෙහි ද? සංවෙග සවභාව ඇත්තේ අටුත් කුමක් හෙයින් බිය වුවකු මෙන් සිටිති ද?

බුද්ධගාථායෙන් අභිනිත (සකායභාෂිත වශයෙන් වෙසෙසින් ගයන ලදුයෙමි) වෙමි. ඉදින් කිරු නො මිදුවෙමි නම් මාගේ මුදුන සත්කඛකට පැළෙන්නේ ය. ජවන් වන්නෙමි සුභ නො ලබන්නෙමි.

සුඤ්ඤ වහිය පලමුවැනි යි.

එහි උද්‍යනය:

කසපසුත්‍ර දෙකය, මාඝ, මාගධ, දුමලී, කාමද, පඤ්චාලවණ්ඨ, තායන, වජ්ඣ, සුරිය යි සුත්‍ර දහයෙකි.

2. අන්‍යාච්ඡිණ්ඩිකවග්ගො.

2. 2. 1

ච්ඡේදමසසුතං.

92. සාව්‍යජීයං—

අථ ඛො ච්ඡේදමසො දෙවපුතො; අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්ත-
වණේණ; කෙවලකපපං ජේතවනං ඔභාසෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො
ඛො ච්ඡේදමසො දෙවපුතො; භගවතො සන්තකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තෙ හි සොඤ්ඤා ගම්ඤ්ඤානති කචේච්චාමකසෙ මගා,
කුමාතාති උපසමපජ්ජ එකොද්දී නිපකා සතාති.

[භගවා:]

තෙ හි පාරං ගම්ඤ්ඤානති ජේඤ්ඤා ජාලං ව අමබුජ්ජො,
කුමාතාති උපසමපජ්ජ අපමන්තා රණඤ්ජභාති.

2. 2. 2.

වෙණඤ්ඤා¹සුතං.

93. සාව්‍යජීයං—

එකමන්තං සීතො ඛො වෙණඤ්ඤා¹ දෙවපුතො; භගවතො සන්තකෙ ඉමං
ගාථං අභාසි:

සුඛිතා වන² තෙ මනුජා සුගතං පඨිරුපාසිය,
සුඤ්ජ³ ගොතම සාසනෙ අපමන්තානුසිකතිරෙති.

යෙ මෙ පට්ටිඤ්ඤා⁴ සන්තිපදෙ⁵ (වෙණේභාති භගවා) අනුසිකතිනති
කුමාසිතො,
කාලෙ තෙ අපමජ්ජන්තා න මච්චුවසගා⁶ සියුනති.

2. 2. 3.

දීඝලට්ඨිසුතං.

94. සාව්‍යජීයං—

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ග්ජගහෙ විහරති වෙච්චගො
කලඤ්ඤානිවාසෙ.

අථ ඛො දීඝලට්ඨි දෙවපුතො; අභිකකන්තාය රතතියා අභිකකන්ත-
වණේණ; කෙවලකපපං වෙච්චනං ඔභාසෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො
ඛො දීඝලට්ඨි දෙවපුතො; භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාභාසී⁷:

භිකබ්බු සියා කුමාසි විමුත්තවිතො; අකඤ්ඤා වෙ හදයසානුපතනිං,
ලොකසා ඤ්ඤා උදයබ්බයඤ්ඤා සුවෙතසො අනිසිතො තදනිසංඝොති.

1. වෙණඤ්ඤා - සභා. PTS. මජ්ඣ. 2. සුඛිතාව-මජ්ඣ. PTS. 3. සුඤ්ජ - සභා.
4. චුඤ්ඤා - සභා. 5. සට්ඨපදෙ - මජ්ඣ. 6. වසඤ්ඤා - PTS. 7. භගවතො
සන්තකෙ. ඉමං ගාථං අභාසි - මජ්ඣ. සභා.

2. අනාච්ඡිණික වගීය.

2. 2. 1.

වැරදිමස සූත්‍රය.

92. සැවැත්නුවර—

එකල්හි වැරදිමස දෙවිපුත් තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මනා ජව්වණී ඇත්තේ, මුළු දෙවරම බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි වැරදිමස දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

ධ්‍යානයන්ට පැමිණීමෙන් එකඟසිත් ඇති වූ තීරණප්‍රඥා ඇති සිහි ඇති ඔහු මදුරුවන් නැති කැසෙක මුවන් මෙන් සෙනට පැමිණෙන්නාහු ඔය.

[භගවත්හු:]

ධ්‍යානයන් ලැබ නො පමාවන කෙලෙස් දුරලන ඔහු දැල සිද යන මත්කාල මෙන් පරතෙරට (නිවණට) පැමිණෙන්නාහු ම ය.

2. 2. 2.

වෛණු සූත්‍රය.

93. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි වෛණු දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීයේ ය:

(යම්) මිනිස් කෙනෙක් බුදුරජාහන් වහන්සේ පර්සුපාසනා කොට ගොසුම්සත්තෙහි යෙදෙන්නාහු නො පමාව හික්මෙන් ද, ඔහු ඒකාන්තයෙන් සුවපත් වූවෝ ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: එමබා වෛණු දේවපුත්‍රය, ධ්‍යාන කරණ යම් කෙනෙක් මා විසින් ප්‍රකාශ කරණ ලද අනුශාසනපදයෙහි සුදුසු කල්හි නොපමාවෙමින් හික්මෙද් ද, ඔහු මරුවසග වූවෝ නොවන්නාහ යි.

2. 2. 3.

දීඝලට්ඨි සූත්‍රය.

94. සැවැත්නුවර—

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කලාපකනිවාප නම් වූ වේඵවනාගමයෙහි වැඩවසන සේක.

දීඝලට්ඨි දෙවිපුත් තෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මනා ජව්වණී ඇත්තේ, මුළු වේඵවනය බඩුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් (මෙසේ) කීය:

මහණ තෙමේ ඉදින් හෘදයානුප්‍රාප්තිය (අභීතාවය) කැමැති වන්නේ නම් ලොඵ පිළිබඳ උදයව්‍යාස දැන ධ්‍යාන වඩන්නෙක්, මිදුනු සිතැත්තෙක්, (එසෙසින් ම) මනාසිතැත්තෙක්, (නෘෂණාදෂටින්) අනියුතයෙක්, ඒ අභීතාවය අනුසස් කොට ඇත්තෙක් වන්නේ ය.

2. 2. 4.

නිදැනසුභතං.

95. ඝාමනථීයං—

එකමනතා ධීතො බො නිදැනො දෙවපුතො භගවනතං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:-

පුච්ඡාමි තං ගොතම භූරිපඤ්ඤා
අතාවටං භගවතො ඤ්ඤාණදස්සනං
කථංවිධං සීලවනතං වදනාති,
කථංවිධං පඤ්ඤාවනතං¹ වදනාති
කථංවිධො දුක්ඛමත්ථව ඉරියති.²
කථංවිධං දෙවතා පුජයනාති.

[භගවා:]

යො සීලවා පඤ්ඤවා භාවිතනො
සමාහිතො ක්ඛාතරතො සනිමා,
සබ්බස්ස සොකා විගතා පභිණා
බිණාසවො අනාමිදෙහධාරී.

තථංවිධං සීලවනතං වදනාති
තථංවිධං පඤ්ඤාවනතං³ වදනාති,
තථංවිධො දුක්ඛමත්ථව ඉරියති
තථංවිධං දෙවතා පුජයනාති.

2. 2. 5.

විදැනසුභතං.

96. ඝාමනථීයං—

එකමනතං ධීතො බො විදැනො දෙවපුතො භගවනතං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:-

කො සු⁴ ධ තරති ඔසං රතතිජ්ඣවමනජ්ඣිතො,
අපපතිධෙඨ අනාලථෙඛි කො ගමභීරෙ න සීදනීති.

[භගවා:]

සබ්බදු සීලසම්පනො පඤ්ඤවා සුසමාහිතො,
ආරඬුවිරියො පභිතනො ඔසං තරති දුක්ඛරං.

වීරතො කාමසඤ්ඤාය රූපසඤ්ඤාජනාතිගො,
තජ්ඣිරාගපරික්ඛිණො⁵ සො ගමභීරෙ න සීදනීති.

2. 2. 6.

වසුදනසුභතං.⁶

97. ඝාමනථීයං—

එකමනතං ධීතො බො වසුදනො⁶ දෙවපුතො භගවතො සනාතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:-

1. භූරිපඤ්ඤා - PTS. 2. ඉරියති. - මජ්ඣ. සූ. PTS. 3. පඤ්ඤාවනතං - PTS
4. කථංසු - මජ්ඣ. සූ. PTS. 5. තජ්ඣිභව - සී 1. සූ. - PTS. 6. සුදනසුභතං - සී 2.

2. 2. 4.

නිෂ්ඨා සූත්‍රය.

95. ආචාර්යවරයා—

එකත්පසෙක සිටි නිෂ්ඨා දේවප්‍රත්‍ය නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

පතුල නුවණැති ගෞතමයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේ විවාරම්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඥානදර්ශනය ආවරණරහිත ය. කෙබන්දනු 'සිල්වතා'යි කියද්ද? කෙබන්දනු නුවණැති යැ යි කියද්ද? කෙබඳු තැනැත්තේ දුක ඉක්ම විහරණය කෙරේ ද? කෙබන්දනු දෙවියෝ පුදද්ද?

[භගවත්හු:]

යමෙක් සිල්වත් ද, නුවණැත්තේ ද, වඛන ලද සිත් ඇත්තේ ද, සමාහිතවේ ද, ධ්‍යානයෙහි ඇලුනේ ද, සිහි ඇත්තේ ද, ඔහුගේ සියලු ශෝකයෝ පහ වූවානු ද, ප්‍රතිණ වූවානු ද, කෂිණ වූ කෙලෙස් ඇත්තේ ද, අනතිම සිරාර දරණ-සුලු වේ ද, එබන්දනු සිල්වතා යි කියත්. එබන්දනු නුවණැතියැ යි කියත්. එබඳු තැනැත්තේ දුක ඉක්ම විහරණ කෙරේ. එබන්දනු දෙවියෝ පුදති.

2. 2. 5.

විෂ්ඨා සූත්‍රය.

96. ආචාර්යවරයා—

එකත්පසෙක සිටි විෂ්ඨා දේවප්‍රත්‍ය නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මෙහි කවරෙක් රැදෙවෙහි අතලස් ව වතුරෝසය තරණය කෙරේ ද? කවරෙක් (යට) පිහිටක් තැනි (මතුයෙහි) එල්බීමක් තැනි ගැඹුරෙහි නො ගිලේ ද?

[භගවත්හු:]

හාම කල්හි සිල්වත් වූ, නුවණැති, එකඟසිත් ඇති, ආරඹුවෙර ඇති, නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති පුඟුල් නෙමේ තරණය කිරීමට දුෂකර වූ වතු-රෝසය තරණය කෙරෙයි.

කාමසංඥයෙන් වැලකුනු රූපසංයෝජන ඉක්ම හිය කෂිණ වූ තන්ද-රාගය ඇති හෙ නෙමේ ගැඹුරෙහි නො ගිලේ.

2. 2. 6.

වසුද්ධතා සූත්‍රය.

97. ආචාර්යවරයා—

එකත්පසෙක සිටි වසුද්ධතා දේවප්‍රත්‍ය නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සත්තියා විය ඔමටෙඨා ඩය්හමානොව¹ මජ්ඣකෙ,
කාමරාගප්පභාණාය සනො භික්ඛු පරිබ්බජෙති.

[භගවා:]

සත්තියා විය ඔමටෙඨා ඩය්හමානොව මජ්ඣකෙ,
සකකායදිට්ඨිප්පභාණාය සනො භික්ඛු පරිබ්බජෙති.

2. 2. 7.

සුබ්බහමසුත්තං.

98. සාවඡඪියං—

එකමන්තං සීනො ඛො සුබ්බහමා දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය
අජ්ඣාසාසි:-

නිව්චං උත්තසාමිදං විත්තං නිව්චං උබ්බිගගමිදං මනො
අනුප්පනෙනසු කිවෙජ්ඣ² අපො උප්පතීනෙසු ච
සවෙ අඤ්චි අනුත්තං තංමෙ අකබ්බාහි පුච්ඡතො ති.

[භගවා:]

තාඤ්ඤත්ත ඛොජ්ඣබ්බිගා තපසා³ තාඤ්ඤත්ත ඉඤ්චියසංචරා,⁴
තාඤ්ඤත්ත සබ්බනිසසග්ගා⁵ සොඤ්චිං පසාමි පාණීනනනි.⁶

2. 2. 8.

කකුබ්බසුත්තං.

99. සාවඡඪියං—

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා සාකෙතෙහි විහරති අඤ්ඤා-
වනො මිගදයෙ. අථ ඛො කකුබ්බො දෙවපුත්තො අභිකක්කන්තාය රතනියා
අභිකක්කන්තවණේණා කෙවලකප්පං අඤ්ඤතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා
නෙත්තපසබ්බකමි. උපසබ්බකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.
එකමන්තං සීනො ඛො කකුබ්බො දෙවපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

තඤ්ඤි සමණොති? කිං ලඤ්ඤා ආට්ඨසොති? තෙන හි සමණ සොචසීති?
කිං ජ්ඣිත්ථ ආට්ඨසොති? තෙන හි සමණ තෙව තඤ්ඤි තෙව⁷ සොචසීති?
එවමාට්ඨසොති.

කච්චි ත්වං අතසො⁸ භික්ඛු කච්චි තඤ්ඤි ත විජ්ජති,
කච්චි තං එකමාසීතං අරති තාභිකීරතීති.

[භගවා:]

අනීසො⁹ වෙ අහං යකඛ අපො තඤ්ඤි ත විජ්ජති,
අපො මං එකමාසීතං¹⁰ අරති තාභිකීරතීති.

1. ඩය්හමානොව - ස්‍යා 2. කිවෙච්ඡ - සීචු 1. ස්‍යා. PTS. 3. ඛොජ්ඣා තපසා - මජ්ඣ. 4. තාඤ්ඤත්තඤ්චියසංචරා - මජ්ඣ. 5. සබ්බනිසසග්ගා - සී 1. 6. ඉදමවොච - පෙ-තප්පච්චන්තරධාසීති. මජ්ඣ. ස්‍යා 7. නව - මජ්ඣ. PTS. 8. අනිසො - සීචු. 2. 9. අපො තඤ්ඤි - PTS. 10. මෙමසමාසීතං - ස්‍යා.

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසා දූවෙන්තකු මෙන් ද, මහණ තෙමේ කාමරාග ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

සාතෙකිත් පහර ලද්දකු මෙන් ද, හිසා දූවෙන්තකු මෙන් ද මහණ තෙමේ සත්කායදූෂ්ටි ප්‍රභාණය පිණිස සිහි ඇති ව වෙසෙන්නේ ය.

2. 2. 7.

සුමුහම සුත්‍රය.

88. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි සුමුහම දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

නුපත් දුක් නිමිති කොට ද, යලිත්, ඉපදුනු දුක් නිමිති කොට ද, මේ සිත නිතර තැති ගන්නේ ය. මේ සිත නිතර බියෙන් සැලුනේ ය. මා විසින් විවාරණ ලද්දෙහි. ඉදින් නොතැති ගත් සිතක් ඇත් නම් එය වදරණු මැහව.

[භගවත්හු:]

බෝධ්‍යභිග භාවතාව හැර තපෝගුණය හැර ඉන්ද්‍රියසංවරය හැර නිවන් හැර සත්‍යයන්ට සුවයක් නො දකිමි.

2. 2. 8.

කකුඛ සුත්‍රය.

89. සැවැත්නුවර—

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාකේත නුවර සම්පයෙහි අඳුන්වන තම් වූ මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ජව්වණ් ඇති කකුඛ දෙවිපුත් තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු අඳුන්වනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි කකුඛ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය:

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, සතුටු වහු ද? ඇවැත්ති, කුමක් ලැබ ද? එසේ නම් ශ්‍රමණයන් වහන්ස, ශෝක කරහු ද? ඇවැත්ති, කුමක් දිරා ගියේ ද? ශ්‍රමණයන් වහන්ස, එසේ නම් නො ම සතුටු වහු ද? නො ම ශෝක කරහු ද? ඇවැත්ති, එසේ ය.

ශ්‍රමණයන් වහන්ස, කිම, මුඛවහන්සේ නිදුක් ද? කිම, ඇල්මෙක් නැද්ද? කිම, අරතිය හුදෙකලා ව හුත් මුඛවහන්සේ නො මසී ද?

[භගවත්හු:]

යක්‍ෂය, ඒකාන්තයෙන් මම නිදුක් වෙමි. ඇල්මෙකුත් නැත. තව ද, අරතිය එකලා ව හුත් මා නො මසී.

[දෙවපුත්තො:]

කථං කං අතඝො¹ භික්ඛු කථං තඤ්ඤි න විජජති,
කථං තං එකමාසිතං අරතී නාභිකීරතීති.

[භගවා:]

අඝජාතස්ස වෙ තඤ්ඤි තඤ්ඤජාතස්ස වෙ අඝං,
අතඤ්ඤි අතඝො¹ භික්ඛු එවං ජානාහි ආවුසොති.

[දෙවපුත්තො:]

විරස්සං වත පස්සාමි² බ්‍රාහ්මණං පරිනිබ්බුතං,
අතඤ්ඤිං අතඝං භික්ඛුං තිණ්ණං ලොකෙ විසතතිකන්ති.

2. 2. 9.

උත්තරසුත්තං.

100. රාජගහෙ—

එකමන්තං සීතො ඛො උත්තරො දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ
ඉමං ගාථං අභාසී:

උපතීයති ජීවිතමපපමායු ජරුපතීතස්ස න සන්ති තාණා,
එතං භයං මරණෙ පෙකඛමාතො පුඤ්ඤාති කඨිරාථ සුඛාවභාතී.

[භගවා:]

උපතීයති ජීවිතමපපමායු ජරුපතීතස්ස න සන්ති තාණා,
එතං භයං මරණෙ පෙකඛමාතො ලොකාමිසං පජභෙ සන්තිපෙකෙඛාති.

2. 2. 10.

අනාඨපිණ්ඩිකසුත්තං.

101. ඝාවස්ථියං—

එකමන්තං සීතො ඛො අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුත්තො භගවතො
සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

ඉදං හි තං ජේතවතං ඉසිසඛකනිසෙවිතං,
ආවුත්ථං ධම්මරාජේත පිතීසඤ්ජතතං මම.

කමමං විජජා ව ධම්මො ව සීලං ජීවිතමුත්තමං,
එතෙන මච්චා සුජ්ඣන්ති න ගොතෙන න ධතෙන වා.

තස්මා හි පණ්ඩිතො පොසො සමපස්සං අත්ථමන්තතො,
යොතීසො විවිතෙ ධම්මං එවං තත්ථ විසුජ්ඣන්ති.

1. අතීඝො - සිච්ඡ. 2. පස්සාම - සි. 1, 2,

සාරිපුතොච පඤ්ඤාය සිලෙත උපසමෙන¹ ච,
යොපි පාරගතො² භික්ඛු එතාච පරමො සියාති.

ඉදමචොච අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුතො, ඉදං චන්දා භගවන්තං
අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා තජෙචන්තරධාසී.³

අථ බො භගවා තස්සා රතතියා අච්චයෙත භික්ඛු ආමනෙතසි. ඉමං
භික්ඛවෙ රතතීං අඤ්ඤාතරෙ දෙවපුතො; අභිකකන්තාය රතතියා
අභිකකන්තචණේණ; කෙවලකපපං ජේතවතං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං තෙත්තු-
පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං
සීතො බො භික්ඛවෙ සො දෙවපුතො මම සන්ධිකෙ ඉමා ශාථායො අහාසී:

“ඉදං හි තං ජේතවතං ඉසිසඛසනිසෙවිතං,
ආවුත්ථං ධම්මරාජේන පිතිසඤ්ජතනං මම.

කමමං විජ්ජා ච ධම්මො ච සීලං ජ්චිතමුත්තමං,
එතෙත මචචා සුජ්ඣන්ති ත ගොතෙතත ධතෙත වා.

තස්මා හි පණ්ඩිතො පොසො සම්පසං අත්ථමන්තතො,
යොනිසො විවිතෙ ධම්මං එවං තත්ථ විසුජ්ඣති.

සාරිපුතොච පඤ්ඤාය සිලෙත උපසමෙන ච,
යොපි පාරගතො² භික්ඛු එතාච පරමො සියා”ති.

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සො දෙවපුතො ඉදං චන්දා මං අභිවාදෙත්වා
පදකඛිණං කත්වා තජෙචන්තරධාසීති.

එවං වුත්තෙ ආයසවා ආනිජෙදු භගවන්තං එතදචොච: සො හි නුත
භතො අනාඨපිණ්ඩිකො දෙවපුතො භවිසාති. අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති
ආයසමනෙත සාරිපුතො අභිපසසනො අගොසීති.

සාධු සාධු ආතඤ්ඤා යාවතකං බො ආතඤ්ඤා තකතාය පත්තබ්බං
අනුපපත්තං⁴ තයා. අනාඨපිණ්ඩිකො හි සො ආතඤ්ඤා දෙවපුතොති.

අනාඨපිණ්ඩිකචගෙහා දුතියො.

තමුද්දනං:

ථ වජ්ඣමසො ච චෙණ්හු ච දීඝලට්ඨී ච නුඤ්ඤො
වඤ්ඤො වසුද්දතො ච සුමුහවා කකුඛෙන ච,
උත්තණ්ඤ තචමො වුත්තො දසමො අනාඨපිණ්ඩිකොති.

1. සිලෙතඋපසමෙන - PTS, සී 2. 2. පාරගිතො - මජ්ඣ, PTS
3. ධාසීති - සීචු. 2. සා. 4. අනුපත්තං තං - මජ්ඣ.

ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපශමයෙන් ද ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්හ.) පරතෙරට (=නිවණට) පාමිණි යම් මහණෙක් වේ නම් එහි මේ ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ම පරම චන්තාහ. (සාරියුත් තෙරනුවතට වඩා උත්තරයෙක් නැත.)

අනේපිඬු දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කීය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රැය ඇවැවෙන් භික්ෂුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මේ රුත්‍රියෙහි මනා ජිවිමණි ඇති එක්තරු දේවපුත්‍රයෙක් රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බඩුලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවිපුත් තෙමේ මා සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය:

භික්ෂුසමුහයා විසින් නීති සෙවිතා ලද ධර්මරජන් වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් විසුම් ගන්තා ලද තෙල්ප්‍රසිඬු ජේතවනය මට ප්‍රීති උපදවන්නේ ම ය.

කමීය ද විද්‍යාව ද ධර්මය ද උතුම් සිල්වත් ජීවිතය ද (යහ) මෙයින් සත්කයෝ පිරිසිදු වෙත්. ශෝත්‍රයෙන් හෝ ධනයෙන් පිරිසිදු නො වෙත්.

එහෙයින් ම නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවාදිතය දක්නේ නුවණින් සමාධිපාක්ෂිකධර්ම වඩන්නේ ය. මෙසේ ඒ ආයතීමාගීය හේතු කොට පිරිසිදු වෙයි.

ප්‍රඥයෙන් ද ශීලයෙන් ද ව්‍යුපශමයෙන් ද ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ම (උතුම්හ.) පරතෙරට (=නිවණට) පාමිණි යම් මහණෙක් වේ නම් එහි මේ ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ම පරම චන්තාහ: (සාරියුත් තෙරනුවතට වඩා විශිෂ්ටයෙක් නැත.)

මහණෙනි, ඒ දෙවිපුත් තෙමේ මෙය කීය. මෙය කියා මා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

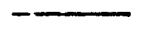
මෙසේ වදල කල්හි ආයුෂමත් ආනාඤ සඨවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් වන්නේ ය. අනේපිඬු ගැහැවි තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ කෙරෙහි බෙහෙවින් පාහැදුනේ වී ය යි මෙය සාල කෙළේ ය.

ආනාඤ, මෑතවි, මෑතවි, ආනඤ, යම්තාක් තකීයෙන් දත යුතු නම් නොප විසින් (ඒතාක්) දන්නා ලදී. ආනඤ, හෙ තෙමේ අනාඨපිණ්ඩික දෙවිපුත් තෙමේ ම ය යි.

අනාඨපිණ්ඩිකවගීය දෙවැනි යි.

එහි උදදනය:

වජ්ඣිස, වෙණු, දීඝලට්ඨි, තඤ්ඤ, වඤ්ඤ, වසුද්ධත, සුමුහව, කභුඛ සුත්‍රය, නවවත උත්තර සුත්‍රය, දසවත අනාඨපිණ්ඩික සුත්‍රය යි කියන ලදී.

3. නානාතිර්ථියවග්ගො.

2. 3. 1.

සිවසුභතං.

102. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකය්‍ය ආරාමේ

අථ ඛො සිවො දෙවපුතො අභිකක්‍ෂන්‍යාය රත්තියා අභිකක්‍ෂන්‍යාවණේණා කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔභාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උප-සඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො ඛො සිවො දෙවපුතො භගවතො සන්තීකෙ ඉමා ගාථායො අභාසි:

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සෙය්‍යො හොති න පාපියො.

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය පඤ්ඤා ලබ්භති නාඤ්ඤතො.

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය ඥානමජේඛි න සොචති.

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය ඤ්ඤතිමජේඛි විරොචති

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සත්තා ගච්ඡන්ති සුඤ්ඤතිං.

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සත්තා තිට්ඨන්ති සාත්තන්ති.

අථ ඛො භගවා සිවං දෙවපුත්තං ගාථාය පච්චභාසි:

සඛතීරෙව සමාසෙඨ සඛතී කුඛෙඛඨ සඤ්චං,
සතං සඤ්චමමඤ්ඤාය සඛබ්දන්තා පමුච්චන්ති.

3. නානාතීන්ද්‍රිය වර්ගය.

2. 3. 1.

සිව සුත්‍රය.

102. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ඡේතවන නම් වූ අනෙපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි මනා ඡව්වණ් ඇති සිව දෙවිපුත් නෙමේ රු පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බිඳුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සිව දෙවිපුත් නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවන් කී ය:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියහුට) අභිවෘද්ධියක් වෙයි. පිරිහීමෙන් නො වෙයි:

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් ගේ සඤ්චය දූත (සිටියහුට) ප්‍රඥව ලැබෙයි. අනෙකෙකින් නො ලැබෙයි.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් ගේ සඤ්චය දූත (සිටියේ) ශෝක කාරණයන් මැද ශෝක නො කෙරේ.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියේ) තැයන් මැද වෙසෙසින් බබලයි.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටි) සන්ධියෝ සුගතියට යෙත්.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (ගත්) සන්ධියෝ බොහෝ කල් සුවසේ සිටිත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිව දෙවිපුත්හට ගාථායෙකින් වදාළ සේක.

සත්පුරුෂයන් සමග ම එක්වන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග ම මිත්‍ර සන්ධිය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය දූත (සිටියේ) සියලු දුකින් මිදෙයි.

2. 3. 2.

වෙමසුත්තං.

103. ඝාමිජථීයං—

එකමන්තං සීතො ඛො වෙමො දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

වරන්ති බාලා දුමෙඛා අමිත්තෙතෙව අත්තතා,
කරොන්තා පාපකං කමමං යං භොති කට්ඨිකප්ඵලං.

න තං කමමං කතං සාධු යං කන්තා අනුතපපති,
යස්ස අසසුමුඛො රොදං විපාකං පටිසෙවති.

තඤ්ච කමමං කතං සාධු යං කන්තා නානුතපපති,
යස්ස පතීකො සුමනො විපාකං පටිසෙවතීති.

[භගවා:]

පටිභවෙව¹ තං කසිරු යං ජඤ්ඤා භීතමන්තනො,
න සාකච්චිත්තාය මන්තා ධිරො පරකකමෙ.

යථා සාකච්චකො පන්ථං² සමං භීතා මහාපථං,
විසමං මග්ගමාරුඤ අකඛච්ඡන්තොව ක්කායතී.

ඵලං ධම්මා අපකකමම අධම්මමනුචතතීය,
මිඤ්ඤ මච්චුමුඛං පතොතා අකඛච්ඡන්තොව ක්කායතීති.

2. 3. 3.

සෙට්ඨිසුත්තං

104. ඝාමිජථීයං—

එකමන්තං සීතො ඛො සෙට්ඨී දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසී:

අන්තමෙවාභිත්තඤ්ඤාති උභයෙ දෙවමානුසා,
අථ කො නාම සො යකෙඛා යං අන්තං තාභිත්තඤ්ඤාතීති.

[භගවා:]

යෙ තං දදන්ති සිද්ධාය විපපසන්තොන වෙනසා,
තමෙව අන්තං භජති අසමිං ලොකෙ පරමති ව.

තස්මා විතෙය්‍ය මචෙජ්රං දජ්ජා දුතං මලාභිභු,
පුඤ්ඤාති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොන්ති පාණීන්තන්ති.

අචජ්රියං භන්තො අබ්භූතං භන්තො යාවසුභාසීතමිදං භන්තො භගවතා:

1 පටිකාවෙව-මජ්ඣං, සඤා, PTS. 2. මධං-මජ්ඣං, පසන්ථං - සඤා. යථා සාකච්චකා නාම මිලිඤ්ඤපඤ්ඤා.

2. 3. 2.

බෙම සුත්‍රය.

103 සවැන්කුචර—

එකත්පසෙක සිටි බෙම දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ භාජාවන් කී ය.

නුවණ නැති බාලයෝ යම් කමයක් නපුරු විපාක ඇත්තේ වේ නම් එබඳු අකුශලකම් කෙරෙමින් තමහට සතුරකු වැනි වූ පඤ්චස්කකියෙන් යුක්ත ව හැසිරෙත්.

යම් කමයක් කොට තැවේ ද? යම් කමයක්හුගේ විපාකය කඳුලෙන් තෙත් මුහුණු ඇති ව හමිමින් සෙටුනේ ද, එබඳු අකුශලකම් කරණ ලද්දේ නො මැනවි.

යම් කමයක් කොට නො තැවේ ද? යම් කමයක්හුගේ විපාකය පිණා ගියේ මනාසිතැහිගේ සෙටුනේ ද, එබඳු කමය කරණ ලද්දේ මැනවි.

[භගවත්හු:]

යමක් තමහට හිතයසි දන්නේ නම් එය පලමු කොට ම කරන්නේ ය. නුවණැති බැතිසම්පන්න පුද්ගල තෙමේ සාකච්ඡාවෙනතායෙන් තැත් නො කරන්නේ ය.

ගැල්කරු තෙමේ යම්සේ සම මග වූ මහමග හැර විෂම මගට නැගී සුන් අකුරු ඇත්තේ බලවත් සිතිවිලි සිතා ද,

මද නුවණැති පුද්ගල තෙමේ එපරිද්දෙන් දහමින් ඉවත් ව අධිමයට බැස ගෙන මරුමුවට පැමිණියේ සුන් අකුරු ඇත්තකු ලෙක් සිතිවිලි සිතයි.

2. 3. 3.

සෙට් සුත්‍රය.

104. සවැන්කුචර—

1. එකත්පසෙක සිටි සෙට් දෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට භාජායෙහි කී ය.

දෙවිමිනිස් දෙකොටස ආභාරය ම පනත්. යම්හෙයෙකින් ආභාරය නො පනා නම් ඒ කවර නම් සත්‍යයෙක් ද?

[භගවත්හු:]

යම් කෙනෙක් පහත් සිතින් සාදුහැයෙන් ඒ ආභාරය දෙත් ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආභාරය මහු ම සෙටුනේ ය.

එහෙයින් මසුරුමල මැඬලන සුළු වූයේ ලෙසුරුකම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්‍යයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

වහන්ස, ආශ්‍රමයකි. වහන්ස, අද්දානකයකි. වහන්ස, මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් වදාරණ ලද්දේ ම ය:

“ යෙ නං දදන්ති සඤ්ඤාය විපසසන්නෙන වෙනසා,
තමෙව අන්තං භජති අසම් ප්‍රොකො පරමහි ව.

තස්මා විතෙය්‍ය මචෙජ්රං දජ්ජා දුතං මලාහිභු,
පුඤ්ඤති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා ගොන්ති පාණ්ණන්ති. ”

භුතපුබ්බාහං භනෙන ඤජි නාම රාජා අගොසිං දුයකො දුතපති දුතස්ස වණ්ණවාදී. තස්ස මයහං භනෙන වතුසු¹ ආරෙසු දුතං දීසිත්ථ සමණබ්‍රාහ්මණ-කපණද්ධික වණ්ණබ්බකයාවකානං. අථ බො මං භනෙන ඉත්ථාගාරං උපසඛකමිත්වා එතදවොච: දෙවස්සෙව² බො දුතං දීයති අමහාකං දුතං න දීයති, සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මයහං භනෙන එතදගොසි: අහං බොස්මි දුයකො දුතපති දුතස්ස වණ්ණවාදී. දුතං දස්සාමිති වදන්තානං³ කින්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්වාහං භනෙන පඤ්ඤං ආරං ඉත්ථාගාරස්ස අදුසිං. තත්ථ ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීසිත්ථ, මම දුතං පටිකකමි.

අථ බො මං භනෙන බතතියා අනුසුත්තා⁴ උපසඛකමිත්වා මං එතදවොචුං. දෙවස්ස බො දුතං දීයති, ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති, අමහාකං දුතං න දීයති. සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මයහං භනෙන එතදගොසි: අහං බොස්මි දුයකො දුතපති දුතස්ස වණ්ණවාදී. දුතං දස්සාමිති වදන්තානං³ කින්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්වාහං භනෙන, දුතියං ආරං⁶ බතතියානං අනුසුත්තානං⁷ අදුසිං. තත්ථ බතතිය: ආ- අනුසුත්තානං දුතං දීසිත්ථ. මම දුතං පටිකකමි.

අථ බො මං භනෙන බලකායො උපසඛකමිත්වා එතදවොච: දෙවස්ස බො දුතං දීයති. ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති. බතතියානං අනුසුත්තානං⁷ දුතං දීයති. අමහාකං දුතං න දීයති. සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මයහං භනෙන එතදගොසි: අහං බොස්මි දුයකො දුතපති දුතස්ස වණ්ණවාදී. දුතං දස්සාමිති වදන්තානං³ කින්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්වාහං භනෙන තතියං ආරං බලකායස්ස අදුසිං. තත්ථ බලකායස්ස දුතං දීසිත්ථ. මම දුතං පටිකකමි.

අථ බො මං භනෙන, බ්‍රාහ්මණගහපතිකා උපසඛකමිත්වා එතදවොචුං. දෙවස්ස බො දුතං දීයති. ඉත්ථාගාරස්ස දුතං දීයති. බතතියානං අනුසුත්තානං⁷ දුතං දීයති. බලකායස්ස දුතං දීයති. අමහාකං දුතං න දීයති. සාධු මයමපි දෙවං නිස්සාය දුතාති දදෙය්‍යාම, පුඤ්ඤති කරෙය්‍යාමාති.

තස්ස මයහං භනෙන එතදගොසි: අහං බොස්මි දුයකො දුතපති දුතස්ස වණ්ණවාදී. දුතං දස්සාමිති වදන්තානං³ කින්ති වදෙය්‍යන්ති. සො බ්වාහං භනෙන වතුත්ථං ආරං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං අදුසිං. තත්ථ බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකානං දුතං දීසිත්ථ, මම දුතං පටිකකමි.

1. වතුසු. - මජ්ඣං, 2. දෙවස්ස බො-මජ්ඣං, PTS. ස්‍යා, 3. වදන්තකකත්ථි - සීමු 2. PTS
4. අනුසුත්තා - මජ්ඣං. 5. වදන්තක කත්ථි. 6. දුතියද්වාරං. - ස්‍යා.
7. අනුසුත්තානං- මජ්ඣං.

“යම් කෙනෙක් පහන් සිතින් සාදහායෙන් ඒ ආහාරය දෙන් ද, මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආහාරය ඔහු ම හෙටුනේ ය.

එහෙයින් මසුරාමල මාබලනසුලු වූයේ මසුරාකම දුරා කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්කම්පනට පරලොව පිහිට වෙයි” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් වදාරණ ලද්දේ ම ය.

පෙර වූවක් කියමි. වහන්ස, මම දයක වූ දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කියන කේරි නම් රජෙක් වීම්. වහන්ස, ඒ මාගේ (නුවර) සිටු දෙරටුවෙහි මහණ බමුණු දුහි මහි වණ්ඛකක යාවකයන්ට දන් දෙනු ලැබී ය. වහන්ස, එකල්හි අන්‍යාපුරය මාවෙන එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් ම දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නොදෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ නම් පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ”යි මෙය කී ය.

වහන්ස, ඒ මට “මම වතාහි දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කියන දයකයෙක්මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම පලමු වන දෙරටුව අන්‍යාපුරයට දිනිමි. එහි ඇතොවුරන්ගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මාගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති සහකාර ඤාත්‍රියයෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අන්‍යාපුරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නො දෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ නම් පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ” යි මෙය මට කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලි දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කියන දයකයෙක්මි, දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම දෙවන දෙරටුව සහකාර ඤාත්‍රියයන්ට දිනිමි. එහි සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන්දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති බලසෙනහ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අන්‍යාපුරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නො දෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ, පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ”යි මෙය කීහ

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලි දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කියන දයකයෙක් මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම තෙවන දෙරටුව බලසෙනහට දිනිමි. එහි බලසෙන්හුගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

වහන්ස, ඉක්බිති බමුණු ගෘහාචාර්යෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දන් දෙනු ලැබේ. අන්‍යාපුරයාගේ දන් දෙනු ලැබේ. සහකාර ඤාත්‍රියයන්ගේ දන්දෙනු ලැබේ. බලසෙන්හුගේ දන් දෙනු ලැබේ. අපගේ දන් නොදෙනු ලැබේ. අපි දු දේවයන් වහන්සේ නිසා දන් දෙන්නමෝ නම්, පින් කරන්නමෝ නම් මැනවැ”යි මෙය කීහ.

වහන්ස, ඒ මට “මම වූ කලි දානපති වූ දීමෙහි ගුණ කියන දයකයෙක් මි. දන් දෙන්නෙමු යි කියනුවනට කුමක් කියන්නෙමි ද”යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මම සිටුවන දෙරටුව බමුණු ගෘහාචාර්යන්ට දිනිමි. එහි බමුණු ගෘහාචාර්යන්ගේ දන් දෙනු ලැබී ය. මගේ දානය වැලකුණේ ය.

අථ බො මං භනෙත පුරිසා උපසඬකමිතා ඵතදවොවුං: න බො දුතී දෙවසස කොචී දුතං දීයතීති.

ඵචං වුත්තො¹හං භනෙත තෙ පුරිසෙ ඵතදවොචං: තෙත හි භණේ යො බාහිරෙසු ජනපදෙසු ආයො සඤ්ජායති, තතො උපඬභං අනෙතපුරෙ² පවෙසෙථ, උපඬභා තත්ථෙව දුතං දෙථ සමණවුභවණකපණද්ධික වණ්ඤිකක- යාවකාතන්ති.

සො බ්වාහං භනෙත ඵචං දීඝරතං කතාතං පුඤ්ඤතං ඵචං දීඝ- රතං කතාතං කුසලාතං³ පරියතං නාඛිගච්ඡාමි, ඵතතකං පුඤ්ඤන්ති වා ඵතතකො පුඤ්ඤවිපාකොති වා ඵතතකං සග්ගෙ ඨාතබ්බන්ති වාති. අච්ඡරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත යාවසුභාසිතමීදං භනෙත භගවතා:⁴

“යෙ තං දදන්ති සද්ධාය විපපසනෙතත වෙනසා,
තමෙව අන්තං භජති අසමිං ලොකෙ පරමති ව.
තස්මා විතෙස්ස මචෙඡරං දජ්ජා දුතං මලාහිභු,
පුඤ්ඤති පරලොකසමිං පතිට්ඨා භොන්ති පාණීත”න්ති.

2. 3. 4.

සපිභාගරසුක්තං.

105. සාවජජීයං—

ඵකමන්තං සීතො බො සපිභාගෙ දෙවපුත්තො භගවතො ඤන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

අභිභං උපපන්නාසෙ විමුක්තා සහන භික්ඛවො,
රුගදෙසපරිකඛිණා තිණණා ලොකෙ විසතතිකන්ති.

[භගවා:]

කෙ ව කෙ ව අන්රාං සඬහං මච්චුධෙය්සං සුදුන්නරං,
කෙ හිතා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගුන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

උපකො පලගණෙඤා⁵ ව පුඤ්ඤාසාහි ව තෙ තයො,
හඤ්ඤො හඤ්ඤෙවො ව බාහුදන්ති ව පිඬඛිසො⁶,
තෙ හිතා මානුසං දෙහං දිබ්බං යොගං උපච්චගුන්ති

[භගවා:]

කුසලී භාසසී තෙසං මාරපාසප්පහායිතං,
කස්ස තෙ ධම්මඤ්ඤාය අච්ඡද්දං භවබ්බන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

න අඤ්ඤත්ථ භගවතා තාඤ්ඤත්ථ නච සාසකා,
ඤ්ඤා තෙ ධම්මඤ්ඤාය අච්ඡද්දං භවබ්බන්ති.

1. වුත්තාහං - කඤ්චි 2. අනෙතපුරං - කඤ්චි 3. කුසලාතං ධම්මොනං - මජ්ඣං.
4. මිදං භගවතා - PTS. 5. ඵලගණෙඤා - සී1. 6. බාහුදන්ති ජානියො - සී1.

වහන්ස, ඉක්බිති රූපපුරුෂයෝ මා වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්සේගේ දැනගත් දැන් කිසි තැනෙක නොදෙනු ලැබේ ය”යි මෙය කීහ.

වහන්ස, මෙසේ මම කියනලද්දෙමි ඒ පුරුෂයන්ට “සඟයෙනි, එසේ නම් පිටත දැනවුවල යම් අයෙක් උපදී ද? එසින් අඩක් ඇතොවුර කෙරෙහි යවවු. අඩකින් එහි ම භෞත බවුණු දුහි මහි වණ්ඛිකක යාවකයන්ට දන් දෙවී ය”යි මෙය කීයෙමි.

වහන්ස, ඒ මම මෙසේ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි කළ පින්කම්වල මෙසේ දිගුකලක් කළ කුසල්වල පිණ මෙනෙකැයි කියා හෝ පුණ්‍යවිපාකය මෙනෙකැයි කියා හෝ මෙපමණ කලක් සගෙහි සිටියයුතු යයි කියා හෝ කෙලවරක් නො දනිමි.

වහන්ස, ආශ්වාසීයෙකි! වහන්ස, අද්දානයෙකි!! වහන්ස, “යම් කෙනෙක් සැදූහැයෙන් පහන්සිතින් ඒ ආභාරය දෙද් ද? මෙලෙවිහි ද පරලෙවිහි ද ආභාරය ඔහු ම සෙවුනේ ය. එහෙයින් මසුරු මල මැඛලත සුලු වූයේ මසුරු-කම දුරු කොට දන් දෙන්නේ ය. පින් සත්තියන්ට පරලොව පිහිට වෙයි” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැහැවින් වදාරණ ලද්දේම ය.

2. 3. 4.

ඝටිකාර සූත්‍රය.

105. සැවැන්කුමර—

එකත්පසෙක සිටි ඝටිකාර දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

හිසුනු සත්තමක් අමිභ බබලොවට පෑමිණියානු මිදුනානු රුහඳොමයන් ක්‍ෂය කලානු (පඤ්චකකඛ) ලෝකයෙහි තෘණොව ක්‍ෂය කලානු ය.

[භගවත්හු:]

තරණය කිරීමට ඉතා දුෂකර වූ මවුවධෙය්‍ය නම් සංසාරයන් (චතුර්විධ) සඛගයනුත් කවුරු කවුරු තරණය කලානු ද? කිනම් කෙනෙක් මනුෂ්‍යදේහ (සඛිඛ්‍යාත ඔරමහාගිය සංයෝජන පස) දුරු කොට දිව්‍යයෝග (සඛිඛ්‍යාත උභිමහාගිය සංයෝජන පස) ඉක්ම ගියානු ද?

[දෙවිපුත්:]

උපක, පලගණ්ඛ, පුකකුසාහි යන තිදෙන ද, හඳ්දිය, හඳ්දදෙව, බාහුදනහි, පිඛිගිය යන (සිවුදෙන ද) ඔහු මනුෂ්‍යදේහය හැර දිව්‍යයෝගය ඉක්ම ගියානු ය.

[භගවත්හු:]

මාරපාසයන් හැර සිටියා වූ ඔවුන්ට අතවද්‍ය කම් ඇතියහසි පසස්තෙහි ය. ඔහු කවරකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සින්දුනු ද?

[දෙවිපුත්:]

ඔහු යමකුගේ ධර්මය දැන භවබකිතය සින්දුනු ද, (ඒ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො හැරයි. මුඛවහන්සේගේ සසුන ද නො හැරයි.

යත් තාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති,
තං තෙ ධම්මං ඉධිඤ්ඤාය අවජ්ඣං භවබ්බතන්ති.

[භගවා:]

භග්ගිරං වෘවසි වෘවං දුබ්බිජාතං සුදුබ්බුධං,
කස්ස ඤං ධම්මමඤ්ඤාය වෘවං භාසසි ඊදිසන්ති.

[දෙවපුත්තො:]

කුඹ්භකාරෙ පුරෙ ආසිං වෙහඤ්චෙඛෙ ඝට්ඨිකෙ,
මාතාපෙත්තිභරෙ ආසිං කස්සපස්ස උපාසකො.
විරතො මෙථුතා ධම්මා බුභවවාඊ නිරුමිසො,
අනුචා තෙ සගාමෙය්සා අනුචා තෙ පුරෙ සධා.
සොභං එතෙ පජානාමි විමුත්තෙ සත්ත භික්ඛවො,
රුගදෙසපරික්ඛිණේ තිණේණ ලොකෙ විසන්තිකන්ති.

[භගවා:]

එවමෙතං තද ආසිං ඥා භාසසි නග්ගව,
කුඹ්භකාරෙ පුරෙ ආසිං වෙහඤ්චෙඛෙ ඝට්ඨිකෙ,
මාතාපෙත්තිභරෙ ආසිං කස්සපස්ස උපාසකො.
විරතො මෙථුතා ධම්මා බුභවවාඊ නිරුමිසො,
අනුචා මෙ සගාමෙය්සා අනුචා මෙ පුරෙ සධාති.

[පෙරා:]

එවමෙතං පුරුණාතං සභායාතං අනු සඛගමො,
උභීන්තං භාවීන්තනාතං සරීරන්තිමධාරිතන්ති.

2. 3. 5.

ජනනු සුභතං.

106. එවං මෙ සුතං එකං සමයං සම්බුද්ධා භික්ඛු භොසලෙසු විහරන්ති
භිමවනනපසෙස අරඤ්ඤකුට්ඨිකායං¹ උඤ්චා උන්තලා වපලා මුඛර
විකිණ්ණවාචා මුට්ඨසාතිනො අසමපජාතා අසමාභිතා විබහන්තවිත්තා
පාකකිඤ්චියා.

අඵ බො ජනනු දෙවපුත්තො තදනුපොසඵෙ පණ්ණරසෙ යෙන තෙ
භික්ඛු තෙ නුපසඛකම්, උපසඛකම්ඤා තෙ භික්ඛු ගාථාසි අජ්ඣාභාසි:

සුඛජීවිතො පුරෙ ආසුං භික්ඛු ගොතමසාවකා,
අනිච්ඡා පිණ්ඩමෙසනා අනිච්ඡා සයනාසනං,
ලොකෙ අනිච්චතං ඤාතො දුක්ඛස්සන්තං අකංසු² තෙ.

1. අරඤ්ඤකුට්ඨිකාය - මජ්ඣ. කුට්ඨ. - සී මු 1. සී 1. 2 දුක්ඛස්සන්තමකංසු - ස්‍යා, PTS

යම් නානෙක නාමයත් රූපයත් නිරවශේෂයෙන් නිරුද්ධ වෙන් ද, ඔහු මේ සසුනෙහි ඒ නිජාණ ධර්මය දැන භවබන්ධනය සින්දහු ය.

[භගවත්හු:]

ගැඹුරු වූ දැන ගැණීමට දුෂකර වූ අතියසින් දුරවබෝධ වූ වචන කියහි. තෙපි කවරකුගේ ධර්මය දැන මෙබඳු වචන කියහු ද?

[දෙව්පුත්:]

පෙර වෙහළුබල ගමිහි සපිකාර නම් කුඹලෙකිමි වීම. කාශාප බුදුරජානන් වහන්සේගේ උපාසකයෙක් වූයෙමි මටු පියන් පොෂණය කෙලෙමි වීම.

දෙවුන්දමින් වෙන් වූයෙමි නිරුමිෂ (=අතාගාමි) බුභව්වාර ඇතියෙමි තොප හා එක්ගම විසුයෙමි වීම. පෙර තොපගේ යහළුවෙකිමි වීම.

ඒ මම රුගදෙසයන් සෂය කළ ලොව හාෂණාව තරණය කළ මිදුහු මේ හිසුන් සත් තම දනිමි.

[භගවත්හු:]

භාගීව, යම්සේ කියහි නම් එකල්හි මෙය එසේ වී ය. පෙර වෙහළුබල ගමිහි සපිකාර නම් කුඹලෙක් විය. කාශාප බුදුරජානන් වහන්සේගේ උපාසකයෙක් වූයේ මටුපියන් පොෂණය කෙලේ විය.

දෙවුන්දමින් වැළකුහු නිරුමිෂ බුභසර ඇත්තෙක් වූයේ ය. මා හා එක් ගම විසුයෙක් වූයේ ය. පෙර මාගේ යහළුවෙක් විය.

[තෙරහු:]

වඛන ලද සිත් ඇති අන්තිම සිරුර දරණ පැරැණි යහළුවන් දෙදෙනකුන්ගේ මේ එක් වීම මෙසේ විය.

2. 3. 5.

ජනතු සුත්තය.

106. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක කොසොල් දතව්වෙහි ගිමවන් පෙදෙස වනකිලියෙක උඩහු වූ නගා ගත් මාන නළ ඇති වපල වූ රළු වචන ඇති දෙබමලු වූ මූලා වූ සිහි ඇති මනා නුවණ තැති නොඑකඟ සිත් ඇති නොසන්සුන් සිත් ඇති පියවි ඉදුරන් ඇති බොහෝ හිසුහු වෙසෙත්.

එකල්හි ජනතු දෙව්පුත් තෙමේ පුණ්ණුරුසි පොහොය වූ එදින ඒ හිසුන් වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ හිසුන්ට ගාථාවලින් කිය:

පෙර ආශා රහිත ව පිටු සොයන ආශා රහිත ව සෙනසුන් සොයන ගොසුමු සව් වූ මහණහු සුඛච්චි වූහ ඔහු ලොව අතීත් බැව් දැන දුක් කෙලවර කලහ.

දුපෙපාසං කන්ධා අතතානං ගාමෙ ගාමණීකා වීය,
භුක්ඛා භුක්ඛා නිපජ්ජනති පරුභාරෙසු මුච්ඡතා.

සඛ්ඛාසං අඤ්ජුට්ඨං කන්ධා ඉධෙතචෙව වදුමහං,
අපච්චා¹ අතාථා තෙ යථා පෙනා තථෙව ව.²

යෙ ඛො පමනතා විහරන්ති තෙ මෙ සන්ධාය භාසිතං,
යෙ අපපමනතා විහරන්ති තමො කෙසං කරොමිහන්ති.

2. 3. 6.

රොහිතසංයුතනං.

107. සාමන්තියං—

එකමනතං සීතො ඛො ඉතිහිතමය්සා දෙවපුතො භගවනතං එතදවොච.
යත්ථ නු ඛො භනෙත, ත ජායති ත ජ්ඣති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
සකකා නු ඛො සො භනෙත ගමනෙත ලොකස්ස අනතො ඤ්ඤාදා වා
දවස්ඨං වා පාපුණීදා වාති.

යත්ථ ඛො ආට්ඨසො ත ජායති ත ජ්ඣති ත මීයති ත වචති ත
උපපජ්ජති³ තාභං තං ගමනෙත ලොකස්ස අනතං ඤ්ඤාදාදා දවෙඨියං
පනෙතය්සන්ති වදුමිති.

අච්ඡරියං භනෙත, අබ්භුතං භනෙත යාව සුභාසිතමිදං භනෙත, භගවතා,
යත්ථ ඛො ආට්ඨසො ත ජායති ත ජ්ඣති ත මීයති ත වචති ත උපපජ්ජති³
තාභං තං ගමනෙත ලොකස්ස අනතං ඤ්ඤාදාදා දවෙඨියං පනෙතය්සන්ති
වදුමිති.

භුතපුබ්බාභං භනෙත, රොහිතසංයා තාම ඉසි අභොසිං භොජපුතො
ඉද්ධිමා වෙභාසභිගමො. තස්ස මය්හං භනෙත එවරුපො ජවො අභොසි: සෙය්ස-
ථාපි තාම දලකධමමා⁴ ධනුගහභො සීතඛිතො⁵ කතභන්ථා කතයොගෙභා
කතුපාසනො ලහුකෙත අසනෙත අප්පකසිරෙනෙව තිරියං තාලච්ඡායං
අතිපාතෙය්ස.

තස්ස මය්හං භනෙත, එවරුපො පදවිතිභාරො අභොසි: සෙය්සථාපි⁶
පුරුඤ්ඤාදා පච්ඡමො සමුද්දො. තස්ස මය්හං භනෙත, එවරුපං ඉච්ඡාගතං
උපපජ්ජී: “අභං ගමනෙත ලොකස්ස අනතං පාපුණීය්සාමී”ති.

සො ඛවායං භනෙත එවරුපෙන ජවෙන සමනතාගතො එවරුපෙන ව පද-
විතිභාරෙන අඤ්ඤාදාදා අසිතපිතබාසිතසාසිතා අඤ්ඤාදා උච්චාරපස්සාව-
කමමා අඤ්ඤාදා නිද්දාභිලමථපටිචිතොදතා වස්සසතායුකො වස්සසතථීචී
වස්සසතං ගන්ථා, අප්පච්චා ව⁷ ලොකස්ස අනතං අනතරුව කාලකතො⁸

1. අපච්චා - ස්‍යා. 2. තෙ මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS. 3. උපපජ්ජති - මජ්ඣං, ස්‍යා.
4. දද්ධමමො - සී. 2. PTS ස්‍යා. සී 1. 5. සුභිතඛිතො - මජ්ඣං. 6. සෙය්සථා පි
තාම - මජ්ඣං, 7. අප්පච්චා ව - සී. 2, PTS. 8. කාලං කතො - මජ්ඣං, PTS.

මම සඛසයාට ඇදිලි බැඳ කියමි: මෙහි ඇතැම්හු ගම්හි තිත්දින ගම්දෙටුවන් මෙන් තවත් දුක සේ පෝෂණය කළහැක්කවුන් කොට ඇත්ගෙවල පුතපුතා වලදමින් මූසපත් ව ගොවිත්. සස්තෙන් බැහැර වූ ම - ඇසරණයෝ ය. සොහොනෙහි දමන ලද මලසිරුරු බඳු වෙත්.

යම් කෙනෙක් ප්‍රමතත ව වෙසෙත් ද, මා විසින් ඔවුන් සදහා කියන ලදී: යම් කෙනෙක් අප්‍රමතත ව වෙසෙද් ද, මම ඔවුන්ට තවස්කාර කරමි.

2. 3. 6.

රෝගිතයසසුත්‍රය.

සැවැත්තුවර—

107. එකත්පසෙක සිටි රෝගිතයස දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

“වහන්ස, යම්තැනෙක නූපදී ද, නො දිරු ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද. වහන්ස, ඒ ලෝකයේ කෙලවර පාගමනින් දැන ගන්නට හෝ දක්නට හෝ පැමිණෙන්නට හෝ හැක්කේ ද?”යි.

ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නූපදී ද, නො දිරු ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද ඒ ලෝකයේ කෙලවර පාගමනින් දැන හැකි ය, දැක්ක හැකි ය, පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි.

වහන්ස, ආයවයභියෙකි, වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “ඇවැත්නි, යම් තැනෙක නූපදී ද, නො දිරු ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නො වේ ද, නො හට ගණී ද, ඒ ලෝකයේ කෙලවර පාගමනින් දැන හැකි ය දැක්ක හැකි ය පැමිණිය හැකිය යි මම නො කියමි”යි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මාතවින් වදාරණ ලද්දේ මය,

පෙරවුවක් කියමි. වහන්ස, මම හෝප පුත්‍ර වූ සෘද්ධි ඇති අහසින් යන රෝගිතයස නම් තවුසෙක් වීම් වහන්ස, ඒ මට දැකිදුතු ඇති පුත්‍රණු වූ කල පුරුදු ඇති කල තරඟ ඇති දැක්වූ ශිල්ප ඇති දුනුවායෙක් සැහැල්ලු ජනලයෙකින් තල්සෙය සරස නිදුකින් ම යම්සේ ඉක්මවන්නේ ද, එබඳු ජවයෙක් වී ය.

වහන්ස, ඒ මට පෙරදිග මුහුදින් අපරදිග මුහුද යම්සේ දුර ද, එබඳු පා තැබීමෙක් වී ය, වහන්ස, ඒ මට “මම පාගමනින් ලොව කෙලවරට පැමිණෙන්නෙමි”යි මෙබඳු ආශායෙක් උපත.

වහන්ස, ඒ මම මෙබඳු ජවයෙන් යුක්ත වූයෙමි මෙබඳු පදවිනිභාරයෙන් යුක්ත වූයෙමි සියවසක් ආයු ඇත්තෙමි සියවසක් ජීවත්වන සුලු වූයෙමි කත බොන මුදිත රස විඳින වෙලාවන් හැර මල මූ පහ කරණ වෙලාවන් හැර නිදන විඩා හරිණ වෙලාවන් හැර සියවසක් ගමන් කොට ලොව කෙලවරට නො පැමිණ ම අතරමගදී ම කල්පරිය කෙලෙමි.

අවජරියං භනෙන, අබ්භුතං භනෙන, යාව සුභාසීතමිදං භනෙන, භගවතා: “යත්ථ ඛො ආට්ඨසො න ජායති, න ජියති, න මීයති, න වචති, න උපපජ්ජති නාභං තං ගමනෙන ලොකස්ස අන්තං ඤාතෙය්‍යං දට්ඨෙය්‍යං පනෙනෙය්‍යන්ති-වදුමී”ති.

න ඛො පනාභං ආට්ඨසො, අපපචා ලොකස්ස අන්තං දුක්ඛස්ස අන්තකිරියං වදුමි. අපි වාභං ආට්ඨසො ඉමසමිඤ්ඤව ඛ්‍යාමමනෙන කලෙඛරෙ සසඤ්ඤමහි සමතකෙ ලොකඤ්ඤව පඤ්ඤපෙමි, ලොකසමුදයඤ්ඤව ලොකනිරොධඤ්ඤව ලොකනිරොධගාමිනීඤ්ඤව පටිපදන්ති.

ගමනෙන න පත්තබ්බො ලොකස්සනො කුදුවනං,
න ව අපපචා ලොකන්තං දුක්ඛා අත්ථි පමොවනං.

තස්මිං භවෙ ලොකවිදු සුමෙධො ලොකන්තගු වුසිතමුඛවචරියො,
ලොකස්ස අන්තං සමීනාචි ඤාතො නාසිංසනී¹ ලොකමීමං පරඤ්ඤාති.

2. 3. 7.

නඤ්ඤසුභතං.

108. සාවජජීයං—

එකමන්තං සීතො ඛො නිඤ්ඤ, දෙවපුත්තො භගවතො සන්තිකෙ ඉමං-ගාථං අභාසී:

අවෙචන්ති කාලා තරයන්ති රත්තියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙක්ඛමානො පුඤ්ඤති කසිරුථ සුඛාවභාතීති.

[භගවා:]

අවෙචන්ති කාලා තරයන්ති රත්තියො වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහන්ති,
එතං භයං මරණෙ පෙක්ඛමානො ලොකාමිසං පජ්ඣෙ සන්තිපෙකෙඛාති:

2. 3. 8.

නඤ්ඤිසාලසුභතං.

109. සාවජජීයං—

එකමන්තං සීතො ඛො නඤ්ඤිසාලො දෙවපුත්තො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසී:-

චතුර්වකං තවඤ්ඤාරං පුණ්ණං ලොභෙන සංයුතා,
පඬකජාතං මහාචීර කථං යාත්‍රා භවිස්සනීති.

[භගවා:]

ඡේතො නද්ධිං වරන්තඤ්ඤව ඉච්ඡා ලොභඤ්ඤව පාපකං,
සමුලං තණ්ණං අබ්බුය්‍ය එවං යාත්‍රා භවිස්සනීති.

1 නාසිංසනී - මජ්ඣං.

වහන්ස, ආඥායනියෙකි, වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “ඇවැත්නී, යම් තැනෙක නුපදී ද, නො දීරා ද, නො මියේ ද, ව්‍යුත නොවේ ද, තැවත නො හටගනී ද, ලෝකයේ ඒ කෙළවර පාගමනින් දතහැකි ය, දුක්කහැකි ය, පැමිණිය හැකි ය යි මම නො කියමි” යි යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මැනවින් වදාරණ ලද්දේ මය.

ඇවැත්නී, මම ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුක් කෙළවර කිරීමක් නො ම කියමි. ඇවැත්නී, වැලිදු මම සංඥ සහිත සිත් සහිත බඩයක් පමණ වූ මේ සිරැරෙහි ම ලෝකයන්, ලෝකසමුදයයන්, ලෝකනිදේඛයන්, ලෝකනිරේඛයාමිනී පටිපදාවන් පණවමි.

පාගමනින් කිසිකලෙක ලොව කෙළවර නො පැමිණිය හැක්කේ ය. ලොව කෙළවරට නො පැමිණ දුකෙන් මිදීමෙකුත් නැත.

එහෙයින් ලොව දත්තා මහනුවණැති ලොව කෙළවරට ගිය වැස නිමවූ මගබඩසර ඇති පච්ඡි සංසිද වූ පුද්ගල තෙමේ ලොව කෙළවර දැන මෙ ලොව ද පරලොව ද නො පතයි.

2. 3. 7.
නිඤ සුත්‍රය.

108. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නිඤ දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීප-
යෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පෙරවරා ආදී කාලයෝ ඉක්ම යෙහි. රාත්‍රීහු පුද්ගලයා මරණය කර
පමුණුවති. වයොරුහිහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ ත්‍රිවිධහය
මරණයෙහි ලා දන්නේ සෑප එළවත පින් කරන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

කාලයෝ ඉක්ම යත්. රාත්‍රීහු පුරුෂයා මරණය කර පමුණුවත්. වයො
රුහිහු අනුක්‍රමයෙන් පුරුෂයා හැර යත්. මේ බිය මරණයෙහි ලා දන්නේ
නිවන් පනනුයේ (භවත්‍රය සංඛ්‍යාත) ලොකාමිභය දුරු කරන්නේ ය.

2. 3. 8.
නිඤ්චිසාල සුත්‍රය.

109. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි නිඤ්චිසාල දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
ගාථායෙකින් කී ය.

මහාචරියන් වහන්ස, (මේ ශරීරයානග) සක් සතරක් ඇත්තේ ය.
තවදෙරක් ඇත්තේ ය. (අභූචියෙන්) පිරුණේ ය. ලෝභයෙන් යුක්ත ය.
මඩෙහි උපත. එහි තික්ම යෑම කෙසේ වන්නේ ද?

[භගවත්හු:]

රුහාන ද වරපට ද ලාමක ඉව්චාව ද ලෝභය ද සිදු තෘෂ්ණාව සහමුලින්
උදුරා (ලීමෙන්) මෙසේ නික්ම යෑම වන්නේ ය.

2. 3. 9.

සුඤ්චනා.

110. ඝාමඤ්චයං—

අඵ ඛො ආයස්මා ආනිජෙද්ද, යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං අභිචාදෙඤා ඵකමන්තාං නිසීදි. ඵකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයස්මන්තං ආනඤ්ඤං භගවා ඵතදවොච: භුග්භවිඨි තො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො රුච්චනීති.

කස්ස හී තාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා ඝාමිපුත්තො න රුච්චෙය්‍ය. පණ්ඨිතො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. මහාපඤ්ඤා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. පුඤ්චපඤ්ඤා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. භාසුපඤ්ඤා¹ භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. ජවනපඤ්ඤා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. තිකඛපඤ්ඤා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. නිබ්බට්ඨිකපඤ්ඤා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. අපට්චෙජා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. සන්තුට්ඨො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. පච්චිත්තො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. අසංසට්ඨො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. ආරඬ්චි- විරියො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. වන්තා භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. වචනකඛමො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. වොදකො භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. පාපගරභී භනෙත, ආයස්මා ඝාමිපුත්තො. කස්ස හී තාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා ඝාමිපුත්තො න රුච්චෙය්‍යාති.

ඵචමෙතං ආනඤ්ඤං, ඵචමෙතං ආනඤ්ඤං. කස්ස හී තාම ආනඤ්ඤං, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ඝාමිපුත්තො න රුච්චෙය්‍ය. පණ්ඨිතො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, මහාපඤ්ඤා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, පුඤ්චපඤ්ඤා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, භාසුපඤ්ඤා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, ජවනපඤ්ඤා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, තිකඛපඤ්ඤා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, නිබ්බට්ඨිකපඤ්ඤා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, අපට්චෙජා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, සන්තුට්ඨො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, පච්චිත්තො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, අසංසට්ඨො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, ආරඬ්චිවිරියො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, වන්තා ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, වචනකඛමො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, වොදකො ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො, පාපගරභී ආනඤ්ඤං ඝාමිපුත්තො. කස්ස හී තාම ආනඤ්ඤං, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලුහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ඝාමිපුත්තො න රුච්චෙය්‍යාති.

1. භාසුපඤ්ඤා - මජ්ඣං, ස්‍යා, සීචු, PTS. භාසුපඤ්ඤාහි පටිඝමභිදදිසු ව සංයුත්ත අට්ඨකථාය ව දිස්සතෙ.

2. 3. 9.

සුසීම සූත්‍රය.

110. සැවැන්කුමර-

එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්වේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, තොපට ද ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නුරැස්නේ ද” යි මෙය වදල සේක.

වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ නො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්නා හු ද? වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පණ්ඩිතයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ මහාප්‍රාඥයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ පාච්ඡප්‍රාඥය හ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ භාසබ්‍හුල ප්‍රඥවෙන් යුක්තයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ජවනප්‍රඥවෙන් යුක්තයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ තික්ෂණප්‍රාඥයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නිර්වේදිකප්‍රඥ ඇත්තාහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ අලෝච්ඡයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ සන්තුෂටයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන්වහන්සේ ප්‍රකෘතීවේක ඇත්තාහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ අසංශාෂටයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පිරිපුන් වියඹී ඇත්තාහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ වචනක්ෂමයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ වොදකයහ. වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාපගර්භීහ. වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ නො පෙරලුනු සිත් ඇති කාට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ නුරැස්නාහු ද?

ආනන්දය, එය එසේ ය. ආනන්දය, එය එසේ ය. ආනන්දය, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ නො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නුරැස්නේ ද? ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පණ්ඩිත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ මහාප්‍රාඥ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පාච්ඡප්‍රාඥ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ භාසබ්‍හුල ප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ජවනප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ තික්ෂණප්‍රඥ ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නිර්වේදිකප්‍රඥවෙන් යුක්ත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ අලෝච්ඡ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ සන්තුෂට ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ ප්‍රකෘතීවේක-යෙන් යුක්ත ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ අසංශාෂට ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පිරිපුන් වියඹී ඇත්තේ ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වචනා ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වචනක්ෂම ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ වොදක ය. ආනන්ද, ශාරීපුත්‍ර තෙමේ පාපගර්භී ය. ආනන්ද, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ නො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ශාරීපුත්‍ර තෙමේ නුරැස්නේ ද?

අථ ඛො සුසීමො දෙවපුත්තො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස වණේණ භඤ්ඤමානෙ මහතියා දෙවපුත්තපරිසාය පරිවුත්තො යෙන භගවා තෙනුප-සඛකම්. උපසඛකම්භා භගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීනො ඛො සුසීමො¹ දෙවපුත්තො භගවන්තං එහදවොච: එවමෙනං භගවා. එවමෙනං සුගත. කස්ස හි නාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුචෙවය්‍යා? පණ්ඩිතො භනෙත, ආයස්මා සාරිපුත්තො -පෙ- පාපගර්භී භනෙත, ආයස්මා සාරිපුත්තො. කස්ස හි නාම භනෙත, අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුචෙවය්‍යාති.

අභවපි හි භනෙත, යඤ්ඤදෙව දෙවපුත්තපරිසං උපසඛකම්. එතදෙව ඛුහුලං සද්දං සුණ්‍යම්: පණ්ඩිතො ආයස්මා සාරිපුත්තො. -පෙ- පාපගර්භී ආයස්මා සාරිපුත්තො. කස්ස හි නාම අබාලස්ස අදුට්ඨස්ස අමුලහස්ස අවිපලුඤ්චිත්තස්ස ආයස්මා සාරිපුත්තො න රුචෙවය්‍යාති.

අථ ඛො සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා ආයස්මතො සාරි-පුත්තස්ස වණේණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනා පමුදිතා පිඨිසොමනස්සජාතා උච්චාචචා වණ්ණනිභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම මණ්ඩවෙච්චරියො සුභො ජාතීමා² අට්ඨංසො සුපරිකමම-කතො පණ්ඩිකම්බලෙ නිකඛිතො භාසතෙ ච තපතෙ ච විරොචති ච. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස වණේණ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනා පමුදිතා පිඨිසොමනස්සජාතා උච්චාචචා වණ්ණනිභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම තෙකඛං³ ජලොඛානදං දකඛකම්මාරපුත්තෙන උකකාමුඛෙ සුකුහුලස්මපභට්ඨං⁴ පණ්ඩිකම්බලෙ නිකඛිතං භාසතෙ ච තපතෙ ච විරොචති ච. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා -පෙ- උච්චාචචා වණ්ණනිභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම [සරදසමයෙ විද්ධො විගතචලාභකෙ දෙවෙ]⁴ රතතියා පච්චුසසමයං ඉසබ්භාරකා භාසතෙ ච තපතෙ ච විරොචති ච. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා -පෙ- උච්චාචචා වණ්ණනිභා උපදංසෙති.

සෙය්‍යථාපි නාම සරදසමයෙ විද්ධො විගතචලාභකෙ දෙවෙ ආදිච්චා නභං අබ්භුසුසුකකමානො⁵ සබ්බං අකාසගතං නමං⁶ අභිවිභච්ච භාසතෙ ච තපතෙ ච විරොචති ච. එවමෙවං සුසීමස්ස දෙවපුත්තස්ස දෙවපුත්තපරිසා -පෙ- උච්චාචචා වණ්ණනිභා උපදංසෙති.

අථ ඛො සුසීමො දෙවපුත්තො ආයස්මන්තං ඝාඤ්ඤිත්තං ආරබ්භ භගවතො සන්තියෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. සුසීමො - මජ්ඣං, ඝා; PTS. 2. ජොතීමා - ඝා. 3. නිකඛං - මජ්ඣං.
4. [ලකඛණෙහි අන්තර්භා] ආයො භිභලපොභකෙසු වෙච PTS. පොභකෙ ච න දිස්සතෙ
5. අබ්භුසුසුකකමානො - මජ්ඣං, සීමු, 2. 6. තමගතං - මජ්ඣං, ඝා.

ඉක්බිති සුසීමදෙවිපුත්ත තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ-
 ගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි මහත් දෙවිපුත්පිරිස විසින් පිරිවරණ ලද්දේ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද
 එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සුසීමදෙවිපුත්ත තෙමේ භාග්‍ය-
 වතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එය එසේ ය.
 සුභතයන් වහන්ස, එය එසේ ය. වහන්ස, බාල තො වූ, දුෂට තො වූ, මූලා
 තො වූ තො පෙරලුනු සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන්
 වහන්සේ තො රැස්නාහු ද? වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ
 පණ්ඩිතය හ. ... වහන්ස, ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ පාප-
 ගර්භි හ. වහන්ස, බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු සිත්
 ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ තුරැස්නාහු ද?

වහන්ස, මම ද යම් යම් දෙවිපුත් පිරිසකට එළඹුනෙමි ද, “ආයුෂමත්
 ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ පණ්ඩිතයහ. ... ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන්
 වහන්සේ පාපගර්භිහ. බාල තො වූ දුෂට තො වූ මූලා තො වූ තො පෙරලුනු
 සිත් ඇති කාහට තම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ තුරැස්නාහු ද”
 යන මේ ශබ්ද ය ම බහුල වශයෙන් අසමි.

ඉක්බිති සුසීමදෙවිපුත්තහුගේ දෙවිපුත්පිරිස ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
 සථවිරයන් වහන්සේගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තාහු
 ප්‍රමුදිත වූවාහු හටගත් ප්‍රීතියොම්නස් ඇත්තාහු තත්වැදුරැම් වණියන්
 පහල කෙරෙත්.

ඉහ වූ ජාතිවත් වූ අටැස් වෙරළමණෙක් මැනවින් පිරියම් කරණ
 ලද්දේ රත්පලසෙක තබන ලද්දේ යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද, පැහැ විහිදුවා ද.
 එපරිද්දෙන් ම සුසීමදෙවිපුත්තහුගේ දෙවිපුත්පිරිස ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර
 සථවිරයන් වහන්සේගේ ගුණ කියනු ලබන කල්හි සතුටු සිත් ඇත්තාහු
 ප්‍රමුදිත වූවාහු ප්‍රීතියොම්නස් ඇත්තාහු තත්වැදුරැම් වණියන් පහල
 කෙරෙත්.

දක්‍ෂරත්කරු පුතකු විසින් කෝවාමුවෙහි මොතවට පිස ඉඬා කරණ
 ලද දඹරත්මුවා නිකෙක් රත්පලසෙක තබන ලද්දේ යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද,
 පැහැ විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීමදෙවිපුත්තහුගේ දෙවිපුත් පිරිස ... තත්
 වැදුරැම් වණියන් පහල කෙරෙත්.

ශරත් කල රු අලුයම පහ වූ වලාකුල් ඇති අහස පිරිසිදු වූ කල්හි
 පහත්තරුව යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද, පැහැ විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීම
 දෙවිපුත්තහුගේ දෙවිපුත් පිරිස ... තත් වැදුරැම් වණියන් පහල කෙරෙත්.

ශරත් කල පහ වූ වලාකුල් ඇති අහස පිරිසිදු වූ කල්හි හිරු අහසට
 කැහෙත්තේ අහසෙහි වූ සියලු අඳුර තසා යම් සේ බබලා ද, දිලිසේ ද පැහැ
 විහිදුවා ද, එසෙසින් ම සුසීම දෙවිපුත්තහුගේ දෙවිපුත් පිරිස ... තත් වැදුරැම්
 වණියන් පහල කෙරෙත්.

සුසීම දෙවිපුත්ත තෙමේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ඇරබ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිය;

පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤාතො සාරිපුතො අකොධිතො,
අප්පිච්ඡා සොරතො දනො සඤ්චණ්ණොභතො¹ ඉසීති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මනනං සාරිපුතනං ආරබ්භ සුසීමං දෙවපුතනං
ගාථාය අඡ්ඤාහාසී:²

පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤාතො සාරිපුතො අකොධිතො,
අප්පිච්ඡා සොරතො දනො කාලං කඛබ්බි සුදනොති³.

2. 3. 10.

නානාතිජඪියසාවකසුතනං

111. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ග්ජඣහෙ විහරති චෙඵචනො
කලඤ්ඤාතිවාසෙ.

අථ ඛො සමබ්භූලා නානාතිජඪියසාවකා දෙවපුතනා අසමො ව සහලී ව
තිබ්බො⁴ ව ආකොචකො ව චෙචච්චි⁵ ව⁶ මාණවගාමියො ව
අභිකකනනාය රතනියා අභිකකනවණ්ණො කෙවලකප්පං චෙඵචනං ඔභාසෙත්වා
යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවනනං අභිවාදෙත්වා
එකමනනං අට්ඨංසු. එකමනනං ඨිතො ඛො අසමො දෙවපුතො පුරණං
කස්සපං ආරබ්භ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

ඉධ ඡිජ්ඣිතමාරිතෙ හතඡානීසු කස්සපො,
පාපං⁷ න සමනුපස්සති පුඤ්ඤං වා පන අනතතො,
ස වෙ විස්සාසමාවිකම් සත්ථා අරහති මානතනති.

අථ ඛො සහලී දෙවපුතො මකබලිං ගොසාලං ආරබ්භ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

තපොඡ්ඤුවජාය සුසංවුතතො වාවං පභාය කලභං ඡතෙන,
ස මොසවඡ්ඡා විරතො සච්චවාදී තභනුත තාදී පකරොති පාපනති.⁸

අථ ඛො නිබ්බො දෙවපුතනා තිගණ්ඨං නානපුතනං ආරබ්භ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

ඡේගුච්ඡි නිපකො භික්ඛු වාතුගාමසුසංවුතො,
දිට්ඨං සුතඤ්ච ආචිකම් තභනුත කිබ්බිසී සියාති.

අථ ඛො ආකොචකො දෙවපුතො නානාතිජඪියෙ ආරබ්භ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

පකුධකො කාතියාතො නිගණ්ඨා යෙ වාපිමෙ මකබලිපුරණාසෙ,
ගණ්ඨස සත්ථාරො සාමඤ්ඤපපතනා තභනුත⁹තෙ සප්පුරිසෙති දුරෙති.

1. සඤ්චණ්ණොභතො - ස්‍යා. 2. පච්චහාසී - මඡ්සං, PTS 3. හතකො සුදනොති සීඞු
භාචිතො සුදනොති - ස්‍යා සී. 1, 2. හතිකො සුදනොති - PTS. 4. සහලී - මඡ්සං.
5. නිකො මඡ්සං, නිකො ස්‍යා 6. චෙගඛනරී - මඡ්සං, 7. න පාථං - මඡ්සං, ස්‍යා.
8. කභිනුත තාදිසං කරොති පාපනති - මඡ්සං, PTS 9. කභිනුත - මඡ්සං, PTS.

පණ්ඩිත යයි ප්‍රකට වූ ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ නො කීපෙන සුල්ලහ. අපිස්ස. මොළොක්ඛ. දුමුත්ත හි ශාසනාන් වහන්සේ විසින් වණනලද ගුණ ඇති ධාමිවරයෙකි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයන් ඇරඹ සුසීම දේවපුත්‍රහට ගාථායෙකින් වදල සේක,

පණ්ඩිත යයි ප්‍රසිද්ධ වූ නො කීපෙන සුලු අපිස් මොළොක් දුමුණු ඉතා දුමුණු ශාරීපුත් තෙමේ කාලය අපේක්ෂා කරයි.

2. 3. 10.

නානාභිජයසාවක සුත්‍රය.

111. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජහහඹුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප තම් වූ වේඨවනාණමයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

එකල්හි තොයෙක් තොයෙක් තීර්ඪකයන් ගේ ශ්‍රාවක වූ මනා ජව්වණ් ඇති අසම ද සහලී ද නිබ්බාන ද ආනොමක ද වෙට්ඨමනි ද මානවගාමිය ද යන බොහෝ දේවපුත්‍රු රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු වේඨවනාස බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි අසම දේවපුත් තෙමේ පුරණකාශ්‍යස ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

කසුප් ශාසනා තෙමේ සිද්ධිමෙහි ද මාරිමෙහි ද පෙළිමෙහි ද ධනභානි යෙහි ද නමහට පවක් හෝ පිණක් හෝ නො දැකියි. හෙ තෙමේ ඒකාන්තයන් විශ්වාසය කී ය. (එහෙයින්) ඔහුමතට සුදුසු ය.

ඉක්බිති සහලී දේවපුත් තෙමේ මකබලිගොසාල ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

(කය පෙලන) තපසින් හා පවට පිළිකුල් කිරීමෙන් යුක්ත වූ හෙ තෙමේ ජනයා සමග කලහ වචන හැර මුසාවාදයෙන් තොර වූයේ සැබෑ තෙපුල් කියන සුලු වූයේ එබඳු ගුණ ඇත්තේ ඒකාන්තයෙන් පවක් තොම කෙරෙයි.

ඉක්බිති නිබ්බාන දේවපුත් තෙමේ නිගණ්ඨනානපුත්‍ර ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පවට පිළිකුල් කරණ නුවණැති සසර භය දක්නා වාතුයාමසංවරයෙන් යුත් (නිගණ්ඨනානපුත්‍ර තෙමේ) දක්නා ලද්ද ද, අසන ලද්ද ද කියන්නේ එකාන්තයෙන් පවී කරන්නෙක් නො ම වන්නේ ය.

ඉක්බිති ආනොමක දේවපුත් තෙමේ තොයෙක් තීර්ඪකයන් ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

පකුධකාතායනා තෙමේ ද නිගණ්ඨනානපුත්‍ර තෙමේ ද යම් මේ මකබලිගොසාල පුරණකාශ්‍යස දෙදෙනා ද යන ගණයාව ශාසනා වූ මහණ-කමෙහි කෙල පැමිණී ඔහු ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් ගෙන් දුර නොවෙත්

අඵ බො චෙට්ඨෙති¹ දෙවපුත්තො ආණ්ඩාමකං දෙවපුත්තං ගාථාය පච්චහාසි:

සභාවරිතෙන ඡවො සිනාලො
න කොඤ්ඤකො සිහසමො කදච්චි,
තයොනො මුසාවාදී ගණ්ණසසථා
සඛකසුරුවාරො න සතං සරිකොති.

අඵ බො මාණෙ පාපිමා චෙට්ඨෙති² දෙවපුත්තං අනාවිසිකා භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අහාසි:

තපො ජගුච්ඡාය ආයුත්තා පාලයං පච්චෙකියං,
රූපෙ ව යෙ නිවිට්ඨාසෙ දෙවලොකාභිතඤ්ඤො,
තෙ වෙ සම්මානුසාසනාති පරලොකාය මාතියාති.

අඵ බො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිකා මාරං පාපිමනාං
ගාථාය පච්චහාසි:

යෙ කෙචි රූපා ඉධ වා සුරං වා
යෙ අනාලිකකියමිං පහාසවණ්ණො,
සබ්බෙව තෙ තෙ තමුච්චපසථා
ආමිසංව මච්ඡානං වධාය බිත්තාති.

අඵ බො මාණවගාමිණො¹ දෙවපුත්තො භගවතො ආරබ්භ භගවතො
සන්තිකෙ ඉමං ගාථායො අහාසි:

චිපුලො රූජගභීයානං² ගිරි සෙට්ඨො පච්චවති,
සෙතො භිමවතං සෙට්ඨො ආදිවෙචා අසගාමිතං.
සමුදෙඤ උදබ්භතං සෙට්ඨො තකබ්භතානඤ්ඤා³ වඤ්ඤො,
සදෙවකසා ලොකසා බුද්ධො අයොනො පච්චවතිති.

නානාතිත්ථියවග්ගො තතියො.

තනුඤ්ඤානං:

සිවො බෙමො ව සෙරි ව සච්චි ජනකු ව රොහිතො,
නඤ්ඤා නඤ්ඤිච්චිසාලො ව සුසිමො නානාතිත්ථියෙන කෙ දසාති.

දෙවපුත්තසංයුත්තං සමත්තං

1. මානවගාමිණො - සි. 1. 2. රූජගභීයානං. - සා. 3. තකබ්භතානං - මජ්ඣ., PTS.

ඉක්බිති වෙට්ඨිකී දේවපුත්ත තෙමේ ආනොමක දේවපුත්තට ගාථායෙන් පෙරලා කී ය.

කොඡ්ඡක තම් චූ ලාමක කථසිවල් තෙමේ එක් ව හාසිරීමෙන් කිසි කලෙකත් සිංහයකු හා සම නො වේ. එහෙයින් තඤ්ඤ චූ බොරු කියන සුලු චූ සාක කට යුතු හාසුරාමී ඇති ගණශායනා තෙමේ බුද්ධාදිසත්-පුරුෂයන්ට සම නො වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ වෙට්ඨිකී දේවපුත්තට ආවිෂට ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

තපසෙහි ද පටට පිඳිකුල් කිරීමෙහි ද විවේක බව රකින රූපයෙහි පිහිටි යම් කෙනෙක් දේවලොව පතත් ද, ඒ මනුෂ්‍යයෝ ඒකාන්තයෙන් පරලොව පිණිස මැතවින් අනුශාසනා කෙරෙත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා ය සි මෙසේ දැන පවිටු මාරයාහට ගාථායෙන් පෙරලා වදාළ හේක:

මෙලොව හෝ පරලොව හෝ අහසෙහි හෝ පැහැපත් වණ් ඇති යම් කිසි රූපයෝ වෙද්ද, මාරය, ඒ සියල්ලෝ තා විසින් පසත්තා ලදහ. මසුන් තැසීම පිණිස ඥ ඇමක් මෙහි.

ඉක්බිති මානවශාමිය දේවපුත්ත තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාවත් කී ය.

රජගහනුවර පච්චයන්ට වෙවෙසුලුපච්චය ශ්‍රේෂ්ඨ ය සි කියනු ලැබේ. නිමවන් පච්චයන්ට කොලාසය ශ්‍රේෂ්ඨ ය. අහසෙහි යන්තවුන්ට සුයතියා ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

ජලාසයන්ට මුහුද ශ්‍රේෂ්ඨ ය. නැකැත්තරුවලට සඳ ශ්‍රේෂ්ඨ ය. දෙවියන් සහිත ලෝකයාහට බුදුරජානන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨයහ සි කියනු ලැබේ.

නානාතිස්සීය වර්ගීය භූන්වැනි සි.

එහි උඤ්ඤය:

සිව, බෙම්, සෙරී, සට්ඨාර, ජනතු, රොහිතයා, තඤ්ඤ, තඤ්ඤිසාල, සුසීම, නානාතිස්සීයසාවක සුත්‍ර ය සි ඔහු දැශයෙකි.

දේවපුත්තසංයුත්තය සමාපත ය.

3. කොසලසංයුතතං

1. බන්ධනවග්ගො

8. 1. 1.

දහරසුතතං.

112. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා ඝාමිපජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අඵ බො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවතා සද්ධිං සලොදි. සලොද- නීයං කථං සාරණීයං¹ විතීසාරෙතො එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො රුජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: භවමපි තො ගොතමො අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති පටිජානාතී? ති.

යං හි තං මහාරුජ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති, මමං² තං සමමා වදමානො වදෙය්‍ය. අහං හි මහාරුජ අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති.

යෙ'පි තෙ භො ගොතම සමණත්‍රාභවණා සඛිසීතො ගණීතො ගණාවරියා ඤාතා යසසීතො තිස්සකරු සාධුසමමතා බහුජනස්ස. සෙය්‍යපීදං:³ සුරණො කස්සපො, මකඛඋ භොසාලො, හිගණොඨා නානපුනෙතා, සඤ්ඤො ඛෙලට්ඨපුනෙතා,⁴ පකුඛො⁵ කච්චායනො, අජිතො කෙසකම්ඛලො. තෙ,පි “මයා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති* පටිජානාථා”ති පුට්ඨා සමානා අනුත්තරං සමමාසමොධිං අභිසම්බුද්ධොති* ත පටිජානන්ති. කිං පන භවං ගොතමො දහරෙ වෙච ජාතියා තවො ච පබ්බජ්ජායාති.

චන්තාරෙ බො, මෙ මහාරුජ දහරුති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරුති න පරිභො- තබ්බො. කතමෙ චන්තාරෙ? බතතියො බො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. උරගො බො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. අහති බො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. භීතඤු බො මහාරුජ දහරෙති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරෙති න පරිභොතබ්බො. ඉමෙ බො මහාරුජ චන්තාරෙ දහරුති න උඤ්ඤතබ්බො, දහරුති න පරිභොතබ්බොති.

ඉදමවොච භගවා, ඉදං චක්ඛා⁶ සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

බතතියං ජාතීසමපන්නං අභිජානං යසසීතනං,
දහරොති තාවජාතෙය්‍ය න තං පරිභවෙ තරො.

1. සාරණීයං - මජ්ඣ. 2. මමෙව - මජ්ඣ. 3. සෙය්‍යපීදං - මජ්ඣ. 4. ඛෙලට්ඨ පුනෙතා - සීවු. 1. 5. කකුඛො - PTS. 6. චක්ඛාන - මජ්ඣ. PTS.
*අභිසම්බුද්ධොති - සබ්බජ්ඣ.

3. කෝසල සංයුතතය

1. බකින වගීය

3. 1. 1.

දහර සුත්‍රය.

112. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල පස්නදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු විය යුතු සිහි කරන්නට තිසි කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්සේ ය. එකත්පසෙක හුන් පස්නදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය.

“භවත් ගෞතමයන් වහන්සේන් නිරුතතර වූ සමාස් සමෝධිය අවබෝධ කෙළෙමි ය” යි ප්‍රතිඥ කරණ සේක ද? “මහරජ, මැනවින් කියන්නෙක් නිරුතතර සමාස් සමෝධිය අවබෝධ කෙළේ ය” යි යමකු සඳහා කියන්නේ නම් මැනවින් කියන්නේ ඒ මා සඳහා කියන්නේ ය. මහරජ, මම වතාහි නිරුතතර සමාස් සමෝධිය අවබෝධ කෙළෙමි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, පෑවිදි සමුහයා ඇති පෑවිදි ගණයා ඇති ගණාවායඪී වූ ප්‍රසිද්ධි වූ රූපය ඇති ලබ්ධිකර වූ (අදබල්) බොහෝදෙනා විසින් සාධු සමවන වූ යම් ඒ මහණබමුණෝ ඇද්ද ඔහු කවරහ: පුරණකයාප ය, මකබලිගොසාල ය, නිගණඨනාතිපුත්ත ය, සකුජය බෙලධිසුත්ත ය, පකුධකවමායන ය, අජිතකෙසකමබල ය යන මොහු යි. ඔහුන් “නිරුතතර සමාස් සමෝධිය අවබෝධ කළමිහ යි ප්‍රතිඥ කරනු දුසි මා විසින් විවාරණ ලද්දහු “නිරුතතර සමාස් සමෝධිය අවබෝධ කළමිහ” යි ප්‍රතිඥ නො කෙරෙත්. කිමි? භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ උපතිනුදු ලදරු වන සේක. පෑවිද්දෙහුන් නවක වන සේක.

මහරජ, මේ සිටු දෙනෙක් ලදරු හ යි අවමන් නො කට යුත්තාහ, ලදරු හ යි පරිභව නො කට යුත්තාහ. කවර සිටු දෙනෙක යත්: මහරජ, කෂත්‍රිය නෙමේ ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, සභියා ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, ගිනි ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, මහණ ලදරු ය යි අවමන් නො කට යුත්තේ ය, ලදරු ය යි පරිභව නො කට යුත්තේ ය. මහරජ, මේ සිටු දෙන ලදරු හ යි අවමන් නො කට යුත්තාහ, ලදරු හ යි පරිභව නො කට යුත්තාහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. නවද සුගත වූ ශාඨ්‍යාන් වහන්සේ මෙය වදාරු ඉක්බිති අන්‍ය තෙල ගය ද වදාළ සේක.

මිනිස් තෙමේ ජාතිසම්පන්න වූ විශිෂ්ට කුලයෙහි උපන් සශස්ථී වූ කැත් කුමරා ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. ඔහුට පරිභව ද නො කරන්නේ ය.

ථානං හි සො මිනුසසිඤ්ඤා¹ රජජං ලඤ්ඤාන ඛතතීයො
සො කුඤ්ඤො රාජදණේඛත තසමීං පකකමතෙ භුසං,
තසමා තං පරිචජේජය්‍ය රකඛං ජීවිතමතතතො.

ගාමෙ වා යදි වා, රඤ්ඤාඤ්ඤා යන්ථ පසො භුජඛගමං,
දභරොති තාවජාතෙය්‍ය ත තං පරිභවෙ තරො.

උච්චාවචෙහී වණේණහී උරගො වරතී තෙජසී²,
සො ආසජ්ජ ඛසෙ³ බාලං තරං තාරිඤ්ඤව එකද,
තසමා තං පරිචජේජය්‍ය රකඛං ජීවිතමතතතො.

පසුතභතඛං ජාලීනං⁴ පාවකං කණ්ඨවතතතී,
දභරොති තාවචජේජය්‍ය ත තං පරිභවෙ තරො.

ලඤ්ඤා හි සො උපාදනං චිතා හුතීත පාවකො,
සො ආසජ්ජ ඛසෙ බාලං තරං තාරිඤ්ඤව එකද,
තසමා තං පරිචජේජය්‍ය රකඛං ජීවිතමතතතො.

වතං යදගතී ඛහතී පාවකො කණ්ඨවතතතී,
ජායන්තී තන්ථ පාරොභා අභොරතතාතමච්චයෙ.

යං ව බො සීලසමපනො හිකඤ්ඤ ඛහතී තෙජසා
ත තසස පුතතා පසවො දයාද වීඤ්ඤරෙ ධනං,
අතපච්චා අදයාද තාලාවඤ්ඤ⁵ භවන්තී තෙ.

තසමා හි පණ්ඨිතො පොසො සමපසං අන්ථමතතතො
භුජඛගමං පාවකඤ්ඤ ඛතතීයඤ්ඤ යසසසිතං,
හිකඤ්ඤං ව සීලසමපනං සමචදෙව සමාවරෙති.

එවං වුතෙන රාජා පසෙනාදී කොසලො භගවතනං එතදවොච: අභි-
කකනනං භනෙන, අභිකකනනං භනෙන, සෙය්‍යථාපි භනෙන නිකකුජ්ජිතං
වා උකකුජ්ජය්‍ය, පරිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුකස්‍ය වා මග්ගං ආචිකෙඛය්‍ය,
අකාකාරෙ වා තෙලපජේජානං ධාරෙය්‍ය, වකඤ්ඤමනො රුපානි දකඛිනතීති.⁶
එවමෙවං⁷ භගවතා අතෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාභං භනෙන
භගවතනං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ඤ භිකඤ්ඤඛසඤ්ඤව. උපාසකං මං භනෙන
භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ඩපෙන සරණං ගතන්තී.

3. 1. 2.

පුරිසසුගතං.

113. ඝාවජජීයං—

අථ බො රාජා පසෙනාදී කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිති භගවතනං අභිවාදෙති ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං
නිසීනො බො රාජා පසෙනාදී කොසලො භගවතනං එතදවොච:
කති ඤ්ඤ බො භනෙන පුරිසසං ධම්මො අජ්ඣිනනං උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්තී
අභිතාය දුකඛාය අඵාසුච්ඡාරායාති?

1. මනුජ්ඤ - මජ්ඣ. 2. නෙජසා. - සීවු. 3. ඛ.සෙ - ජේසං. 4. ජලිතං - සී. 1, 2.
5. තාලවඤ්ඤ - ස්‍යා. PTS. 6. දකඛතතීති - මජ්ඣ. ස්‍යා. 7. එවමෙව - ස්‍යා.

තව කරුණෙක් ඇත. මිනිසුන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ඒ ක්ෂත්‍රිය තෙමේ රජය ලැබ කිපියේ (තමහට අවමන් කළ) ඔහු කෙරෙහි රාජදණ්ඩයෙන් අත්‍යවශ්‍යත් උපක්‍රම කෙරේ. එහෙයින් තමදිවි රක්තේ ඔහු නො ගටන්නේ ය.

ඉදින් මිනිස් තෙමේ ගම්හි හෝ අරණෙහි හෝ යම් තැනෙක සපීයකු දක්නේ ද? ඔහු ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. ඔහුට පරිභව ද නො කරන්නේ ය.

තේජසී වූ සපී තෙමේ තන් වැදුරුම් වෙසින් හැසිරෙයි. හේ කිසි-විටෙක (තමහට අවමන් කළ) අඟු පුරුෂයා හා සත්‍රිය කරා පැමිණ දෂට කරන්නේ ය. එහෙයින් තම දිවි රක්තේ ඔහු නො ගටන්නේ ය.

ප්‍රභූතහක්ෂා ඇති (බොහෝ දේ දවන) ගිනිදැල් ඇති කළුමග ඇති ගින්න ලදරු ය යි අවමන් නො කරන්නේ ය. මිනිස් තෙමේ ඊට පරිභවද නො කරන්නේ ය.

ඒ ගින්න පසයන් ලැබ විශාල ව ඇතැම් විටෙක (තමහට අවමන් කළ) අඟු පුරුෂයා හා සත්‍රිය කරා පැමිණ බැහ ගන්නේ ය. එහෙයින් තම දිවි රක්තේ එය නො ගටන්නේ ය.

කළුමග ඇති පාවක තම වූ ගින්න යම් වනයක් බැහගන්නේ ද, දවරුය ඉක්ම ගිය කල්හි එහි පුරෝහයෝ (මූලීන් තහින අකුරු) හට ගණිත්.

සිල්වත් මහණෙක් තෙදින් යමකු දවා ද? ඔහුට පුත්‍රයෝ ද සිවුපාවෝ ද නො වෙත්. දයාදයෝ ඛනය නො ලබත්. (මෙසේ) ඔහු දරුවන් නැත්තාහු දයාදයන් නැත්තාහු මුදුන සුන් තල්ලුකබඳු වෙත්. එහෙයින් නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තමාගේ අභිවෘද්ධිය දක්නේ සපීයා ද, ගිනි ද, කීර්තීමත් ක්ෂත්‍රියයා ද, සිල්වත් මහණහු ද මැහවින් ම ඇසුරු කරන්නේ ය.

මෙසේ වදල කල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, ඉතා මැහවි. වහන්ස, ඉතා මැහවි. වහන්ස, යම්සේ යටිකුරු වූවක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුහු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලා වූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහු ය යි අදුරෙහි තෙල්පහතක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් අයුරෙන් දහම් පවසන ලදී. වහන්ස, මේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දහමත් බික්සහනත් සරණ කොට යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිම කොට තෙරුවන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

3. 1. 2.
ප්‍රථම සුත්‍රය.

113. සැවැත්නුවර—

2. එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සුත්තේය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, කෙනෙක් ධර්මයෝ පුරුෂයාගේ සිය සතන්හි රහදනාහු අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත් ද” යි තෙල සැල කෙළේ ය.

තයො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. කතමෙ තයො? ලොභො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. දොසො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. මොහො ඛො මහාරාජ පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. ඉමෙ ඛො මහාරාජ තයො පුරිසස්ස ධම්මො අජ්ඣන්තං උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරායාති.

ලොභො දොසො ච මොහො ච පුරිසං පාපවේතසං,
 හිංසනති අත්තසම්භුතා තවසාරංච සම්ඵලා¹න්ති

3. 1. 3.

රාජසුත්තං.

114. ඝාචන්දියං—

එකමන්තං නිසිනො ඛො රාජා පසෙනදි ඝනාසලො භගවන්තං එතදවොච: අභි නු ඛො භනො ජාතස්ස අඤ්ඤත්ත ජරාමරණා²ති?

තඤ්ඤො ඛො මහාරාජ ජාතස්ස අඤ්ඤත්ත ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ ඛන්තියමහාසාලා අධිසා³ මහඥානා මහාභොගා පහුතජාතරූපරජතා පහුතචිතතුපකරණා පහුතධතධඤ්ඤා. තෙසමපි ජාතානං තඤ්ඤො අඤ්ඤත්ත ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා -පෙ- යෙපි තෙ මහාරාජ භගවතිමහාසාලා අධිසා මහඥානා මහාභොගා පහුතජාතරූපරජතා පහුතචිතතුපකරණා පහුතධතධඤ්ඤා. තෙසමපි ජාතානං තඤ්ඤො අඤ්ඤත්ත ජරාමරණා. යෙපි තෙ මහාරාජ භික්ඛු අරහනො ඛිණාසවා චුසිතවනො කතකරණීයා ඔභිතභාරා අනුපපත්තසද්දා පරිකම්භභවසඤ්ඤාජනා සම්මදඤ්ඤාච්චුත්තා. තෙසමපායං කායො භෙදනධම්මො නිකේඛපතධම්මොති.

ජරන්ති වෙ රාජරථා සුචිත්තා අථො සරිරමපි ජරං උපෙති,
 සතඤ්ච ධම්මො න ජරං උපෙති සනො භවෙ සබ්භි පවෙදයන්ති.

3. 1. 4.

පියසුත්තං.

115. ඝාචන්දියං—

එකමන්තං නිසිනො ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ මෙයං භනො, රහොගතස්ස පරිසලලීතස්ස⁴එවං වේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: කෙසං නු ඛො පියො අත්තා, කෙසං අප්පියො අත්තාති.

1. සට්ඨන්ති - සභා. 2. ජරාමරණං - මරණං. 3. අදා. - මජ්ඣං. 4. පතිසලලීතස්ස - සීචු 1.

මහරජ, දහම්පු තිදෙනෙක් පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනාහු අභිත පිණිස දුක් පිණිස තොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්. කවර තිදෙනෙකුගේ: මහරජ, ලෝභය පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස තොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, ද්වේෂය පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස තොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මෝහය පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස තොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මේ දහම්පු තුන්දෙන පුරුෂයාගේ සිය සතන්ති උපදනාහු අභිත පිණිස දුක් පිණිස තොපහසු විහරණය පිණිස උපදිත්.

ලෝභය ද ද්වේෂය ද මෝහය ද සිය සතන්ති හටගත්තාහු ලුමු අදහස් ඇති පුරුෂයා සිය ඵලය (හුණ බට ආදී) පොතුහර ගසක් පෙලන්නාක් මෙන් පෙලත්.

3. 1. 3.

රාජ සූත්‍රය.

114. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක සිටි පසේනදී කොසෝල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, උපන්තහුට ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් ඇද්ද” යි තෙල සැල කෙළේ ය.

මහරජ, උපන්තහුට ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, ආසීය වූ මහඬුන ඇති මහත් භෝග ඇති බොහෝ රන්රිදී ඇති බොහෝ විති හා උවරණ (චක්‍රපකරණ) බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කැත්මහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද: උපන් ඔවුනට ද ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, යම් ඒ බමුණුමහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද? ... මහරජ, ආසීය වූ මහඬුන ඇති මහත් භෝග ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ වසනුපකරණ ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති ගැහැවිමහසල් කෙනෙකුත් වෙද්ද? උපන් ඔවුනට ද ජරුමරණ භාර අනෙකෙක් නැත. මහරජ, රහත් වූ ඝෛය කල ආසුවයන් ඇති මගබ්බසර වැස තීම් වූ කල සිටුමග කිස ඇති බහා තැබූ කෙලෙස් බර ඇති පිළිවෙළින් පැමිණි රහත් බැව් ඇති ඝෛය කල හවසංයෝජන ඇති මැනවින් දැන මිදුනු යම් රහත් මහණ කෙනෙකුත් වෙද්ද? ඔවුන්ගේ ද මේ කය බිඳෙන සවභාව ඇත්තේ ය. බැහැර ලිය යුතු සවභාව ඇත්තේ ය යි.

විසිතුරු වූ රාජරජයෝ ඒකාන්තයෙන් දිරන්. තවද සිරුර ද දිරීමට පැමිණේ. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය දිරීමට නො පැමිණේ. සත්පුරුෂයෝ ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් සමග මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරෙත්.

3. 1. 4.

පිය සූත්‍රය

115. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසෝල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස: මෙහි රහසිගත වූ එකලාව හුන් මාගේ සිත්හි “කිනම් කෙනකුන්ට තෙමේ පිය” වේ ද? කිනම් කෙනකුන්ට තෙමේ අපිය වේ ද? යි මෙබඳු විතකියෙක් පහල විය.

තස්ස මය්හං භනො, එතදභොසි: යෙ ච බො කෙචි කායෙන දුච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අපපියො අත්තා,කිඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්සං “පියො තො අත්තා”ති, අථ බො තෙසං අපපියො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: යං හි අපපියො අපපියස්ස කරෙය්ස, තං තෙ අත්තනාච අත්තනො කරොනති. තස්මා තෙසං අපපියො අත්තා.

‘යෙ ච බො කෙචි කායෙන සුච්චරිතං වරනති, වාචාය සුච්චරිතං වරනති, මනසා සුච්චරිතං වරනති, තෙසං පියො අත්තා, කිඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්සං “අපපියො තො අත්තාති” අථ බො තෙසං පියො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: යං හි පියො පියස්ස කරෙය්ස, තං තෙ අත්තනාච අත්තනො කරොනති. තස්මා තෙසං පියො අත්තා.

එවමෙතං මහාරාජ, එවමෙතං මහාරාජ, යෙ හි කෙචි මහාරාජ, කායෙන දුච්චරිතං වරනති, වාචාය දුච්චරිතං වරනති, මනසා දුච්චරිතං වරනති, තෙසං අපපියො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්සං, “පියො තො අත්තා”ති. අථ බො තෙසං අපපියො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: යං හි මහාරාජ, අපපියො අපපියස්ස කරෙය්ස, තං තෙ අත්තනාච අත්තනො කරොනති. තස්මා තෙසං අපපියො අත්තා.

යෙ ච බො කෙචි මහාරාජ, කායෙන සුච්චරිතං වරනති, වාචාය සුච්චරිතං වරනති, මනසා සුච්චරිතං වරනති, තෙසං පියො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ එවං වදෙය්සං “අපපියො තො අත්තාති”, අථ බො තෙසං පියො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: යං හි මහාරාජ, පියො පියස්ස කරෙය්ස, තං තෙ අත්තනාච අත්තනො කරොනති. තස්මා තෙසං පියො අත්තාති.

අත්තානං වෙ පියං ජඤ්ඤා න තං පාපෙන සංයුජේ,
ත හි තං සුලභං භොති සුඛං දුක්ඛකතඤ්ඤාචිකාචිකා.

අත්තකෙතාධිපත්තස්ස ජහතො මානුසං භවං,
කිං හි තස්ස සකං භොති කිඤ්ච ආදාය ගච්ඡති,
කිඤ්චස්ස අනුභං භොති ඡායාච අතපායිනී?²

උභො පුඤ්ඤඤඤච පාපඤ්ච යං මච්චො කුරුතෙ ඉධ,
තං හි තස්ස සකං භොති තඤ්ච³ ආදාය ගච්ඡති,
තං වස්ස⁴ අනුභං භොති ඡායාච අතපායිනී.

තස්මා කරෙය්ස කල්යාණං නිවයං සම්පරාසිකං,
පුඤ්ඤනී පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොනති පාණිනනනි.

3. 1. 5.

අභගරඤ්චිභිසුත්තං.

116. සාවච්චියං:—

එකමන්තං නිසීනො බො රාජා සසෙනදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: “ඉධ මය්හං භනො, රහොගතස්ස පටිසලුච්චිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා “උදපාදි: කෙසං හු බො රකඛිතො අත්තා, කෙසං අරකඛිතො අත්තා”ති.

1. දුක්ඛතං - මජ්ඣ. සූ. 2. අනුපායිනී - සූ. 3. තංච - මජ්ඣ. 4. වස්ස - මජ්ඣ.

වහන්ස, ඒ මට තෙල අදහස විය: යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරින් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් දුසිරින් කෙරෙත් ද, සිතින් දුසිරින් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඔවුන් “අපට තෙමේ ප්‍රිය ය”යි මෙසේ කියනුදු වැලින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: අප්‍රිය තැනැත්තෝ අප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙති. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය.

යම් කෙනෙක් කසින් සුසිරින් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් සුසිරින් කෙරෙත් ද, සිතින් සුසිරින් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඔහු “අපට තෙමේ අප්‍රිය ය”යි මෙසේ කියන්නාහු නමුදු, වැලින් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: ප්‍රිය තැනැත්තෝ ප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙති. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් දුසිරින් කෙරෙත් ද, වචනයෙන් දුසිරින් කෙරෙත් ද, සිතින් දුසිරින් කෙරෙත් ද, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. කිසිසෙයෙකින් ඔහු “අපට තෙමේ ප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු නමුදු, ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහරජ, අප්‍රිය තැනැත්තෝ අප්‍රියයාට යමක් කරන්නේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙති. එහෙයින් ඔවුන්ට තෙමේ අප්‍රිය ය.

මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කසින් සුසිරින් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් සුසිරින් කෙරෙද්ද, සිතින් සුසිරින් කෙරෙද්ද ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය කිසිසේ ඔහු “අපට තෙමේ අප්‍රිය ය” යි මෙසේ කියන්නාහු නමුදු, වැලින් ඔවුන්ට තෙමේ ප්‍රිය ය. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහරජ, ප්‍රිය තැනැත්තෝ ප්‍රියයාට යමක් කෙරේ නම් ඔහු එය තුමු ම තමන්ට කෙරෙත්. එහෙයින් තෙමේ තමන්ට ප්‍රිය ය.

ඉදින් ‘ආතමය ප්‍රිය ය’ යි දන්නේ නම් ඒ ආතමය පව හා නො යොදන්නේ ය. පඵ කරන්නහු විසින් ඒ සුවය සුවසේ නො ලද හැකි ය.

මරුවා විසින් වැනිරෙන ලද, මිනිස්භවය හැර දමන ඔහුට කීමෙක් තමන්ගේ වේ ද? කීමෙක් රැගෙන යේ ද? වෙන් නො වන සෙවනැල්ල මෙන් කීමෙක් ඔහු අනු ව යන්නේ වේ ද?

මිනිස් තෙමේ මෙලෙවිහි යම් පින්පඵ දෙකක් කෙරේ ද, එය ඔහුට සිය දෑ වෙයි. එය ම රැගෙන යෙයි. වෙන් නො වන සෙවනැල්ල මෙන් එය ම ඔහු අනු ව යන්නේ වෙයි. එහෙයින් පරලොවට හිත දෑ රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින් පරලෙවිහි දී සන්තොසන්ට පිහිට වෙයි.

3. 1. 5.

116 සැවැත්නුවර—

අනාරහතින සුත්‍රය

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල්රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලාව හුන් මගේ සිත්හි “කටුරැන් විසින් ආතමය රක්තා ලද්දේ ද, කටුරැන් විසින් ආතමය නො රක්තා ලද්දේ ද” යි මෙබඳු විතකියෙක් පහල විය.

තස්ස මය්‍යං භනෙත, එතදහොසි: යෙ ඛො¹ කෙවී කායෙන සුචරිතං වරනති, වාචාය සුචරිතං වරනති, මනසා සුචරිතං වරනති, තෙසං අරකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ භජිකායො වා රකෙඛය්‍ය, අස්සකාශො වා රකෙඛය්‍ය, රථකායො වා රකෙඛය්‍ය, පතනීකායො වා රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං අරකඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: ඛාභීරා හෙසා රකඛා, තෙසා රකඛා අජ්ඣිතනිකා. තස්මා තෙසං අරකඛිතො අත්තා. යෙ ච ඛො කෙවී කායෙන සුචරිතං වරනති, වාචාය සුචරිතං වරනති, මනසා සුචරිතං වරනති, තෙසං රකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ තෙව භජිකායො රකෙඛය්‍ය, න අස්සකායො රකෙඛය්‍ය, න රථකායො රකෙඛය්‍ය, න පතනීකායො රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං රකඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: අජ්ඣිතනිකා හෙසා රකඛා, තෙසා රකඛා ඛාභීරා. තස්මා තෙසං රකඛිතො අත්තාති.

එවමෙතං මභාරාජ, එවමෙතං මභාරාජ, යෙ භී කෙවී මභාරාජ කායෙන සුචරිතං වරනති - පෙ - තෙසං අරකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ භජිකායො වා රකෙඛය්‍ය, -පෙ- පතනීකායො වා රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං අරකඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: ඛාභීරා හෙසා මභාරාජ රකඛා, තෙසා රකඛා අජ්ඣිතනිකා. තස්මා තෙසං අරකඛිතො අත්තා. යෙ ච ඛො කෙවී මභාරාජ, කායෙන සුචරිතං වරනති, -පෙ- මනසා සුචරිතං වරනති, තෙසං රකඛිතො අත්තා. කිඤ්චාපි තෙ තෙව භජිකායො රකෙඛය්‍ය, -පෙ- න පතනීකායො රකෙඛය්‍ය, අථ ඛො තෙසං රකඛිතො අත්තා. තං කිස්ස භෙත්තු: අජ්ඣිතනිකා හෙසා මභාරාජ, රකඛා, තෙසා රකඛා ඛාභීරා. තස්මා තෙසං රකඛිතො අත්තාති.

කායෙන සංවරො සාධු සාධු වාචාය සංවරො,
 මනසා සංවරො සාධු සාධු සබ්බජ්ඣ සංවරො,
 සබ්බජ්ඣ සංවුතො ලජ්ජ රකඛිතොති පට්ඨවතීති.

3. 1. 6.

අපසකායුතතං.

117. ඝාමජචියං—

එකමන්තං නිසිනො ඛො රුජා පසෙතදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ මය්‍යං භනෙත රහොගතස්ස පටිසලීතස්ස එවං චේතසො පටිචිතකෙකා උදපාදී: “අප්පකා තෙ සත්තා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභීතා න වෙච මජ්ජනති, න ච පමජ්ජනති, න ච කාමෙසු ගෙඛං ආපජ්ජනති, න ච සතෙතසු විපපටිපජ්ජනති. අථ ඛො එතෙව බහුතරං සත්තා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභීතා මජ්ජනති වෙච පමජ්ජනති ච, කාමෙසු ච ගෙඛං ආපජ්ජනති, සතෙතසු ච විපපටිපජ්ජනති”ති

1. යෙව ඛො - ඝා.

වහන්ස, ඒ මට මේ අදහස විය: යම් කිසි කෙනෙක් කයින් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. කිසිසේ ඔවුන් ඇත්මුළු හෝ රක්තේ නම්, අස්කාල හෝ රක්තේ නම්, රියපෙල හෝ රක්තේ නම්, පාබල සෙනහ හෝ රක්තේ නම්, වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මේ රැක්ම බැහැර ය. මේ රැක්ම ඇතුළත නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. යම් කිසි කෙනෙක් කයින් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද්ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. කිසිසෙයෙකින් ඔවුන් ඇත් මුළු නො ම රක්තේ නම්, අස්කාල නො ම රක්තේ නම්, රියපෙල නො ම රක්තේ නම්, පාබලසෙනහ නො ම රක්තේ නම් වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මේ රැක්ම ඇතුළත ය, මේ රැක්ම බැහැර නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කයින් දුසිරිත් කෙරෙද්ද, ... ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. කිසිසේත් ඔවුන් ඇත්මුළු හෝ රක්තේ ද, ... පාබලසෙනහ හෝ රක්තේ නම් වැලිත් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවර හෙයින්: මහරජ, මේ රැක්ම බැහැර ය. මේ රැක්ම ඇතුළත නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ තොරක්තා ලද්දේ ය. මහරජ, යම් කිසි කෙනෙක් කයින් සුසිරිත් කෙරෙද් ද, ... සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙද් ද, ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. කිසි සේත් ඔවුන් ඇත්සෙනහ නො ම රක්තේ නම් ... පාබලසෙනහ නො ම රක්තේ නම් එහෙත් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය. ඒ කවරහෙයින්: මහරජ, මේ රැක්ම ඇතුළත ය, මේ රැක්ම බැහැර නො වේ. එහෙයින් ඔවුන් විසින් තෙමේ රක්තා ලද්දේ ය.

කයින් සංවරය මැනවි. වචනයෙන් සංවරය මැනවි. සිතීන් සංවරය මැනවි. හැම තන්හි සංවරය මැනවි. හැම තන්හි සංවෘත වූ ලජ්ජා ඇත්තේ රැකුනේ යයි කියනු ලැබේ.

3. 1. 6.

අපසකා සුත්තය.

117. සැවැත්නුවර—

එකත්පසක හුන් පසේනදි කොසොල්ලරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලා ව හුන් මගේ සිත්හි මෙබඳු විතකීයෙක් පහල වී ය. යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ නො ම මත් වෙත් ද, නො ම පමා වෙත් ද, කාමයන්හි හිජ්ඛවචන් නො ද පාමිණෙද්ද, සතුන් කෙරෙහිත් වරදවා නො පිළිපදිද්ද, ඒ සත්‍යයෝ ලොව සව්‍රපයහ. වැලිදු යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ මත් වෙත් ද, පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි හිජ්ඛවචන් පාමිණෙද්ද, සතුන් කෙරෙහිත් වරදවා පිළිපදිද්ද, මේ සත්‍යයෝ ම ලොව ඉතා බොහෝහ.

එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ, අපසකා තෙ මහාරුජ සත්තා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා න වෙච මජ්ජනනී, න ච පමජ්ජනනී, න ච කාමෙසු ගෙධං ආපජ්ජනනී, න ච සතෙතසු විපප්ථි-පජ්ජනනී. අථ බො එතෙච බහුතරං සත්තා ලොකස්මිං යෙ උලාරෙ උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා මජ්ජනනී වෙච පමජ්ජනනී ච, කාමෙසු ච ගෙධං ආපජ්ජනනී, සතෙතසු ච විපප්ථිපජ්ජනනීති.

සාරත්තා කාමභොගෙසු හිඬා කාමෙසු මුච්ඡතා,
අතිසාරං න බුජ්ඣන්ති මීගා කුටංච මඞ්ඞිතං,
පච්ඡාසං කටුකං හොති විපාකො හිස්ස පාපකොති.

3. 1. 7.

අඤ්ඤාභිකාරානං.1

118 සාමන්තියං—

එකමත්තං නිසින්නො බො රුජ, පසෙනදී කොසලො හගචත්තං එතදවොච: ඉධාහං හතෙත අඤ්ඤාභිකාරානං නිසින්නො පස්සාමි බත්තියමහා-සාලෙපි බ්‍රාහ්මණමහාසාලෙපි ගහපතීමහාසාලෙපි අබේඪ මහඬුතෙ මහා-භොගෙ පහුතජාතරුපරජතෙ පහුතචිතතුපකරණෙ පහුතධිතධිඤ්ඤා කාමහෙතු කාමනීදනං කාමාධිකරණං සමපජානමුසා භාසනො, තස්ස මස්සං හතෙත එතදභොසි: අලඤ්ඤාති මෙ අඤ්ඤාභිකාරානං, හදුමුබොදනී අඤ්ඤාභිකාරානං න පඤ්ඤාසිස්සනීති.

*යෙ පි තෙ මහාරුජ බත්තියමහාසාලා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතී මහාසාලා අබේඪා මහඬුතා මහාභොගා පහුතජාතරුපරජතා පහුතචිතතුපකරණා පහුතධිතධිඤ්ඤා කාමහෙතු කාමනීදනං කාමාධිකරණං සමපජානමුසා භාසනාති, තෙසං තං හවිස්සති දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛායාති.

සාරත්තා කාමභොගෙසු හිඬා කාමෙසු මුච්ඡතා,
අතිසාරං න බුජ්ඣන්ති මච්ඡා බිපං²ච මඞ්ඞිතං,
පච්ඡාසං කටුකං හොති විපාකො හිස්ස පාපකොති.

3. 1. 8.

මලලිකාසුතනං.

119 සාමන්තියං—

තෙත බො පත සමයෙන රුජ: පසෙනදී කොසලො මලලිකාස දෙවියා සඬ්ඨං උපරිපාසාදචරගතො හොති. අථ බො රුජ: පසෙනදී කොසලො මලලිකං දෙවීං එතදවොච: අඤ්ඤානු බො තෙ මලලිකෙ කො චඤ්ඤාදා අත්තතා පියතරොති?

1. අච්චකරණ සුත්තං - රජසං. 2. බිපපං - මජ්ඣ. සං. PTS. සී. 1, 2.
* ඉධ “එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ” ඉතිපාසො මරමෙ සාම පොඤ්ඤාසු දිස්සතෙ.

මහරජ, එසේ ය. මහරජ, එසේ ය. මහරජ, යම් කෙනෙක් ප්‍රණීතවූත් බොහෝ වූත් තෙල මහත් මහත් හෝගයන් ලැබ තො ම මත් වෙද්ද, තො ම පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි ගිජුබවට තො ද මහත් මහත් පාමිණේද්ද, සතුන් කෙරෙහින් තො ද වරදවා පිළිපදිද්ද, ඒ සන්නයෝ ලොව ඉතා සවිල්පයහ. වැලිදු යම් කෙනෙක් ප්‍රණීත වූත් බොහෝ වූත් හොගයන් ලැබ මත් වෙද්ද පමාත් වෙද්ද, කාමයන්හි ගිජුබවටත් පාමිණේත් ද, සතුන් කෙරෙහින් වරදවා පිළිපදිද්ද, මේ සන්නයෝ ම ලොව ඉතා බොහෝහ.

කාමවස්තූන්හි ඇලුනු කාමයන්හි ගිජු වූ මුසපත් වූ සන්නයෝ කුසල් සීමාව ඉක්ම යෑම තො දනිත්. දමන ලද පාසය තො දන්නා මුවන් මෙනි. පසු ව ඔවුන්ට දුක වෙයි. එහි විපාකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක ය යි.

3. 1. 7.

අක්කරණ සුත්‍රය.

118 සෑමාත්නුවර-

එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල්රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සෑල කෙළේ ය: වහන්ස, මෙහි මම විනිශ්චයාසනෙයෙහි හුන්තෙමි ආසා වූ මහඥාන ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ රන්රිදී ඇති බොහෝ වූ මනවඩන දෑ ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කාත් මහසලුත් ද, බමුණු මහසලුත් ද, ගෑගෑවි මහසලුත් ද කාමයන් හෙතු කොට ගෙණ කාමයන් නිදහ කොට ගෙණ කාමයන් කරුණු කොට ගෙණ දහ දහ මුසා බණන්තවුන් දකිමි. වහන්ස, ඒ මට “දුන් මා විසින් තවු විසදීමෙන් කම් තැන. දුන් තවුහලෙහි සොදුරුමුව ඇත්තෙක් තො පෙණේ ය” යි මේ අදහස විය.

මහරජ ආසා වූ මහඥාන ඇති මහත් හෝග ඇති බොහෝ වූ රන්රිදී ඇති බොහෝ වූ මනවඩන වස්තූපකරණ ඇති බොහෝ වූ ධනධාන්‍ය ඇති යම් ඒ කාත් මහසලුත්, බමුණු මහසලුත්, ගෑගෑවි මහසලුත් කාමයන් හේතු කොට ගෙණ කාමයන් නිදහ කොට ගෙණ කාමයන් කරුණු කොට ගෙණ දහ දහ මුසා බෙණේද්ද, ඔවුන්ට එය බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ය.

කාමවස්තූන්හි ඇලුනු කාමයන්හි ගිජු වූ මුසපත් වූ සන්නයෝ කුසල් ඉම ඉක්ම යෑම තො දනිත්. අටවන ලද කෙමිතට තමන් වදනා බව තො දන්නා මසුන් මෙනි. පසු ව ඔවුන්ට දුක වේ. එහි විපාකය ඒකාන්තයෙන් ලාමක ය.

3. 1. 8.

මල්ලිකා සුත්‍රය.

119 සෑමාත්නුවර-

එකල්හි පණේනදි කොසොල්රජ මල්ලිකාදේවිය සමග උතුම් පහයෙහි මතුමහලට ගියේ වෙයි. ඉක්බිති පණේනදි කොසොල්රජ මල්ලිකා දේවියට “මල්ලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අත් කිසිවෙක් තොපට ඇද්ද”යි තෙල කී ය.

තඤ්චි ඛො මෙ මහාරුජ් කො චඤ්ඤො අනතතා පියතරො. තුඤ්ඤං පත මහාරුජ් අඤ්ඤො කොචි අනතතා පියතරොති? මහමපි ඛො මලලිකෙ තඤ්ඤො කොචි අනතතා පියතරොති.

අඵ ඛො රුජ් පසෙනදි කොසලො පාසාදු ඔරොභිනා¹ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවනනං අභිවාදෙතා ඵකමනනං නිසීදි. ඵකමනනං නිසිනො ඛො රුජ් පසෙනදි කොසලො භගවනනං ඵතදවොච: ඉධාභං භනො මලලිකාය දෙවියා සද්ධිං උපරිපාසාදවරගතො මලලිකං දෙවිං ඵතදවොචං: “අඤ්චි නු ඛො තෙ මලලිකෙ කො චඤ්ඤො අනතතා පියතරො”ති. ඵචං චුතො භනො මලලිකාදෙවී මං ඵතදවොච: “තඤ්චි ඛො මෙ මහාරුජ් කො චඤ්ඤො අනතතා පියතරො. තුඤ්ඤං පත මහාරුජ් අඤ්ඤො කොචි අනතතා පියතරො”ති. ඵචං චුතතාභං භනො මලලිකං දෙවිං ඵතදවොචං. “මහමපි ඛො මලලිකෙ තඤ්ඤො කොචි අනතතා පියතරො”ති.

අඵ ඛො භගවා ඵතමඤ්චං විදිතා තායං වෙලායං ඉමං භාඵං අභාසි:

සබ්බා දිසා අනුපරිගමම වෙතසා
තෙවජ්ඣගා පියතරමතතතා කචි,
ඵචං පියො පුච්ඡ අනතා පරෙසං
තසවා න භිංසෙ පරං අනතකාමොති.²

3. 1. 9.

යඤ්ඤසුභානං.

120. ඝාමජඣියං—

තෙන ඛො පත සමයෙන රඤ්ඤො පසෙනදිසස³ කොසලය්ඤ මහා-යඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො භොති. පඤ්ච ව උසභසතානි පඤ්ච ව චච්චතරසතානි පඤ්ච ව චච්චතරිසතානි පඤ්ච ව අජ්ඣතානි පඤ්ච ව උරබ්භසතානි චුඤ්ඤපනීතානි භොනති යඤ්ඤඤාඨාය. යෙ පියස් තෙ භොනති දුසානිවා පෙසසානි වා කමමකරුති වා තෙපි දණ්ඨතජ්ජිතා භයතජ්ජිතා අසසුමුඛා රුදමොතා පරිකමමානි කරොනති.

අඵ ඛො සමබහුලා භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙතා පනතච්චරමාදාය ඝාමජඣියං පිණ්ඩාය පච්චිංසු.⁴ සාවජඣියං පිණ්ඩාය චරිතා පච්ච්චභතනං පිණ්ඩ-පාතපට්ඨකතතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්ංසු. උපසඛකම්නා භගවනනං අභිවාදෙතා ඵකමනනං නිසීදිංසු. ඵකමනනං නිසිනො ඛො තෙ භික්ඛු භගවනනං ඵතදවොචුං: ඉධ භනො, රඤ්ඤො පසෙනදිසස කොසලය්ඤ මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො භොති, පඤ්ච ව උසභසතානි පඤ්ච ව චච්චතර-සතානි පඤ්ච ව චච්චතරිසතානි⁵ පඤ්ච ව අජ්ඣතානි පඤ්ච ව උරබ්භසතානි චුඤ්ඤපනීතානි භොනති යඤ්ඤඤාඨාය. යෙපියස් භනො⁶ තෙ භොනති දුසානි වා පෙසසානි වා කමමකරුති වා තෙපි දණ්ඨතජ්ජිතා භයතජ්ජිතා අසසුමුඛා රුදමොතා පරිකමමානි කරොනතිති.

1. ඔතරිනා - සීචු. 2. පරමනකාමො - මජ්ඣ. 3. පසෙනදි කොසලස - සීචු. 2. සා. PTS. 4. පාච්චිංසු - PTS. 5. චච්චතර - මජ්ඣ. සා. 6. යෙපියස් තෙ - මජ්ඣ. සා.

මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් මට නැත. මහරජ, තමහට වඩා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද? මලලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් මට ද නැත.

ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ පහයෙන් බැස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්වේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි මම මලලිකාදෙවිය සමග උතුම් පභාතලමන ඇරා සිටියෙමි මලලිකාදෙවියට “මලලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද” යි තෙල කීමි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මලලිකාදෙවිය මට “මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් මට නැත. මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් නොපට ඇද්ද” යි තෙල බස් කීවු ය. වහන්ස, මෙසේ කියන ලද මම මලලිකාදෙවියට “මලලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් මටත් නැතැ” යි තෙල කියෙමි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාව වදාළ සේක:

සියලු දිගුන් සිතින් අනුගමනය කොට තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූවකු කිසි නැතෙක නො ම ලදිමි. මෙසේ අන් බොහෝ දෙනාට ද තෙමේ ප්‍රිය ය. එහෙයින් තමහට වැඩ කැමැත්තේ මෙරලා නො පෙළන්නේ ය.

3. 1. 9.

යඤ්ඤ සුත්‍රය.

120. සැවැත්නුවර-

එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජහට මහායාගයෙක් එළඹ සිටියේ වෙයි. පන්සියක් ගොන්නු ද, පන්සියක් තහඹුනු ද, පන්සියක් තැහැඹියෝද, පන්සියක් එළවෝ ද, පන්සියක් තිරෙළවෝ ද යාගය පිණිස වැඩ ඇර බඳනා ලද්දහු වෙත්. ඔහුගේ දසයෝ ය කියා හෝ දූතයෝ ය කියා හෝ කම්කරුවෝ ය කියා හෝ යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහුන් දඹුවමින් තැනි ගත්තාහු බියෙන් තැනි ගත්තාහු කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇත්තාහු අඛණින් පිරියම් කෙරෙත්.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරා හැඳ පෙරෙව පාසිවුරා ගෙන සැවැත් නුවරට පිඹු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඹු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාතයෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කළහ. වහන්ස, මෙහි පසේනදී කොසොල් රජහට මහායාගයෙක් එළඹ සිටියේ වෙයි. පන්සියක් ගොන්නු ද, පන්සියක් තහඹු වස්සෝ ද, පන්සියක් තහඹු වැස්සෝ ද, පන්සියක් එළවෝ ද, පන්සියක් ලදරුමැඬුනු ද යාගය පිණිස වැඩ ඇර බඳන ලදුවෝ වෙත්. ඔහුගේ දසයෝ ය කියා හෝ දූතයෝ ය කියා හෝ කම්කරුවෝ ය කියා හෝ යම් ඒ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහුන් දඹුවමින් තැනි ගත්තාහු බියෙන් තැනි ගත්තාහු කඳුළු වැකුනු මුහුණු ඇත්තාහු හඬමින් පිරියම් කෙරෙත්.

අඵ බො භගවා එතමන්ඵ විදිඤා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

අසාමෙධං පුරිසමෙධං සමමාපාසං වාචපෙයාං නිරග්ගලං,
මහායඤ්ඤා මහාරමා¹ න තෙ භොනති මහපඵලා.

අචේලකා ව ගාවො ව විවිධා යන්ඵ භඤ්ඤරෙ,
න තං සමමග්ගතා යඤ්ඤං උපයනති මහෙසිනො.

යෙ ව යඤ්ඤා නිරුරමා යජනති අනුකුලං² සදා,
අචේලකා ව ගාවො ව විවිධා තෙත්ඵ භඤ්ඤරෙ

එතං සමමග්ගතා යඤ්ඤං උපයනති මහෙසිනො,
එතං යචේඵ මෙධාචී එසො යඤ්ඤා මහපඵලො.

එතං හි යජමානස්ස සෙයො භොති න පාපියො,
යඤ්ඤා ව විපුලො භොති පසීදනති ව දෙවතාති.

3. 1. 10.

බකිනසුභාං.

121. ඝාමන්ඪියං—

තෙන බො පන සමයෙන රඤ්ඤා පසෙනදි³කොසලෙන මහාචතකායො
බකිාපිනො භොති, අපෙසකචෙව රජ්ජති අපෙසකචෙව අනුඤ්ඤා අපෙසකචෙව
සඤ්ඤාසිකාති.

අඵ බො සමබ්හුලා භික්ඛු පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පනතච්චරමාදාය
ඝාමන්ඪියං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. ඝාමන්ඪියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභන්තං
පිණ්ඩපානපටිකකන්තා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාසිංසු. උපසඤ්ඤාසිත්වා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසිත්වා බො
තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං: ඉධ භනෙන රඤ්ඤා පසෙනදිකොසලෙන
මහාචතකායො බකිාපිනො අපෙසකචෙව රජ්ජති අපෙසකචෙව අනුඤ්ඤා
අපෙසකචෙව සඤ්ඤාසිකාතිති.

අඵ බො භගවා එතමන්ඵ විදිඤා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

න තං දලහං බකිනමාහු ධීරා
යදාසං දාරාචං බබ්බජඤ්ඤා,⁴
සාරතතරතතා මණිකුණ්ඩලෙසු
පුතෙනසු දරෙසු ව යා අපෙසකා.

එතං දලහං බකිනමාහු ධීරා
මහාරිතං සිචිලං දුපපමුඤ්ඤා,
එතමපි ජෙත්වාන පරිබ්බජන්ති
අතපෙසකිනො කාම සුඛං පහායාති.

බකිනවග්ගො පඨමො.

1. නිරග්ගලං - මහාරමා - මජ්ඣ. 2. අනුකුලං - PTS, යජනනානුකුලං - සඝා.
3. පසෙනදිනා - මජ්ඣ, PTS. 4. පබ්බජඤ්ඤා-මජ්ඣ. සඝා, PTS.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාවන් වදාළ සේක:

අසසමෙධ ය, පුරිසමෙධ ය, සමමාපාස ය, වාජපෙය්‍ය ය, නිරග්ගල ය
යන (කාන්‍ය වශයෙන්) වහන් ආරමභ ආභි ඒ මහායාගයෝ මහත්ඵල
නො වෙත්.

යම් යාගයෙක්හි තන්වාදුරුම් වූ එඵතිරෙඵවෝ ද, ගෙරිහු ද තසනු
ලාබෙන් නම් ඒ යාගයට සමසක්ප්‍රතිපන්න වූ බුද්ධාදි මහර්මිහු නො
පාමිණේන්.

යම් යාග කෙනෙක් අලපාරමභ ආත්තාහු ද, (එබඳු යාගයන්) කුලයක්
පාසා හැම කල්හි කෙරෙත්. මෙහි තන්වාදුරුම් වූ එඵතිරෙඵවෝ ද, ගෙරිහු ද
නො තසනු ලාබෙන්.

සමසක්ප්‍රතිපන්න වූ බුද්ධාදි මහර්මිහු මේ යාගයට පාමිණේන්. නුව-
ණැත්තේ තෙල යාගය කරන්නේ ය. තෙල යාගය මහත්ඵල ය.

තෙල යාගය කරන්නහුට වැඩිමෙක් වේ. පිරිහීමෙක් නො වේ. යාගය ද
විපුල වේ. දෙවියෝත් පහද්හි.

3. 1. 10.

බන්ධන සුත්‍රය.

121. සැවැන්කුචර—

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජු විසින් ඇතම්හු රැහැණින් ද, ඇතම්හු
යදමින් ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැ යි මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන ලද්දහු
වෙත්.

එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරා හැඳ පොරොවා පාසිටුරා ගෙණ
සැවැන්කුචරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැන්කුචර පිඬු පිණිස හැසිර
පසුබත පිණිසානගෙන් වැළකුණාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ.
එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන්
ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, මෙහි පසේනදි කොසොල් රජු
විසින් ඇතම්හු රැහැණින් ද, ඇතම්හු යදමින් ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැ යි
මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන ලද්දහු ය” යි තෙල සැළ කළහ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ
ගාථාවන් වදාළ සේක.

යමුවා වූ ද දවමුවා වූ ද බබුස්තණුවා වූ ද යම් බන්ධනයක් වේ ද, ඒ
බන්ධනය දැනී ය යි ප්‍රාඥයෝ නො කියත්. මිණිකොට්ඨාලිනි ද දරුවන්
කෙරෙහි ද අඹුවන් කෙරෙහි ද දැනිආලුමින් ඇලුනු යම් අපේක්ෂායෙක් වේ ද,

යට (=සිටු අපායට) ආද ලත ලිනිල් වූ මිදීමට දුෂකාර වූ මේ බන්ධනය
දැනී ය යි නුවණැත්තෝ කියත්. කාමයන්හි අපේක්ෂා තැත්තාහු මේ බන්ධනය ද
සිඳ කම්පුව හැර දමා ගිහිගෙය හැර යෙත්.

බන්ධනවෛරීය පලමුවැනි යි.

තනුඥානං:

දහරේ පුරිසො රුජාපියං අත්තාතරකඛිනො,
අපපකා අඤ්ඤාකරණො මලලිකා යඤ්ඤාබ්ඛිතනනි.

2. අසුත්තකවගො

3. 2. 1.

සත්තජචලසුත්තං.

122. එකං සමයං භගවා සාවනීයං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිභාරමානු-
පාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සායනසමයං පටිසලානා
චුවභිනො බභිද්ධාරකොට්ඨකෙ නිසිනොහොති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි-
කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භි භගවනං අභිවාදෙභි
එකමනං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සත්ත ව ජට්ඨො සත්ත ව නිගණ්ඨා සත්ත ව
අවෙලකා¹ සත්ත ව එකසාටකා සත්ත ව පරිබ්බාජකා පරාලුභකච්ඡතඛලොමා
බාරිච්චිධොදය² භගවතො අච්චරෙ අභිකකමනනි. අථ ඛො රාජා පසෙනදි
කොසලො උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරාසඛං කර්භො දකඛණ-
ජාණුමණ්ඩලං පඨවීයං නිහනභො යෙන තෙ සත්ත ව ජට්ඨො සත්ත ව නිගණ්ඨා
සත්ත ව අවෙලකා සත්ත ව එකසාටකා සත්ත ව පරිබ්බාජකා තෙනඤ්ජලං
පණාමෙභො තිකඛතභුං තාමං සාවෙසි. රුජාහං භනොන පසෙනදි
කොසලො, -පෙ- රුජාහං භනොන පසෙනදි කොසලොති.

අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො අචිරපකකනොනසු තෙසු සත්තසු ව
ජට්ඨෙසු සත්තසු ව නිගණ්ඨෙසු සත්තසු ව අවෙලකෙසු සත්තසු ව
එකසාටකෙසු සත්තසු ව පරිබ්බාජකෙසු යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්භි භගවනං අභිවාදෙභි එකමනං නිසීදි. එකමනං
නිසිනොහො ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො භගවනං එතදවොච: යෙ තෙ
භනොන ලොකෙ අරභනොනො වා අරභතතමගං වා සමාපනොනො එනෙ තෙසං
අඤ්ඤාතරුභි.

දුජ්ජානං ඛො එතං මහාරුජ තයා ගිහිතා කාමභොගිතා පුත්තසම්බා-
ධසයනං අජ්ඣාචසනොතක කාසිකචඤ්ඤානං පච්චත්තභොනොතක මාලාගකිච්චලො-
පනං බාරයනොතක ජාතදුපරජනං සාදිසනොතක ‘ඉමෙ වා අරභනොන
ඉමෙ වා අරභතතමගං සමාපනොන’ති.

1. අවෙලා - සභා. PTS, සී. 1 2. 2. බාරිච්චිධ. ආදය - PTS.

එහි උද්දාය:

දහර,, පුරිස, රජ, පිය, අතකරකඛිත, අප්පකා, අත්තකරණ, මලලිකා, යඤ්ඤ, බක්ඛිත ය සි සුත්‍ර දශයෙකි.

2. අපුත්තක වගීය.

3. 2. 1.

සහනපච්ච සුත්‍රය.

122. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ සුවරම් නම් මුවරමා පහයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි පලසමවතින් තැහි සිටියේක් බිහිදෙරකොටුවෙහි වැඩහුන් සේක. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්තේ ය.

එකල්හි වැඩුණු කාසිනියලොම් ඇති ජච්චයෝ සත් දෙනෙක් ද, නිගණ්ඨයෝ සත් දෙනෙක් ද, අවේලකයෝ සත් දෙනෙක් ද, එකසාටකයෝ සත් දෙනෙක් ද, පරිව්‍රාජකයෝ සත් දෙනෙක් ද නන් තවුස්පිරිකර ගණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි (එ පෙදෙස) ගෙවා යෙහි. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ හුන්තේන් තැහිට උතුරැසඵව එකස් කොට දකුණු දණ්ඩල පොළොවෙහි හැත ජච්චයන් සත්දෙන ද නිගණ්ඨයන් සත්දෙන ද අවේලකයන් සත්දෙන ද එකසාටකයන් සත්දෙන ද පරිව්‍රාජකයන් සත්දෙන ද වෙත ඇදීලී බැඳ “වහන්ස, මම පසේනදී කොසොල් රජ වෙමි. ... වහන්ස, මම පසේනදී කොසොල් රජ වෙමි”යි තෙවරක් නම ඇස්වී ය.

ඉක්බිති ඒ ජච්චයන් සත්දෙන ද නිගණ්ඨයන් සත්දෙන ද අවේලකයන් සත්දෙන ද එකසාටකයන් සත්දෙන ද පරිව්‍රාජකයන් සත්දෙන ද ගිය නොබෝ වෙලෙහි පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, ලොව යම් ඒ කෙනෙක් රහන්හු හෝ රහන්මගට පිළිපත්තාහු හෝ වෙත් ද, තුළුහු ඔවුන්තරු එක්තරු කෙනෙකැ”යි තෙල සැල කෙළේ ය.

මහරජ, ගිහි වූ කම්සාප විදිත දරුවන්ගෙන් පළිබොධ ඇති යහන්හි වෙසෙන සිනිඳු සඳුන් ගල්වන මල්ගදවිලෙවුන් දරණ රන්රිදී ඉවසන තොප විසින් ‘මොහු රහන්හු ය කියා හෝ මොහු රහන්මගට පිළිපත්තෝ ය සි’ කියා හෝ තෙල තොදන හැකි ය.

සංචාසෙන ඛො මහරාජ සීලං වෙදිතබ්බං. තඤ්ච ඛො දීඝෙන අඤ්චිතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤාන. සංචොභාරෙන ඛො මහාරාජ තොච්චොසං වෙදිතබ්බං. තඤ්ච ඛො දීඝෙන අඤ්චිතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤාන. ආපදසු ඛො මහාරාජ ටාමො වෙදිතබ්බො සො ච ඛො දීඝෙන අඤ්චිතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤාන. සාකච්චාය ඛො මහාරාජ පඤ්ඤා වෙදිතබ්බො. සා ච ඛො දීඝෙන අඤ්චිතා න ඉත්තරං¹. මනසිකරොතා නො අමනසිකරොතා. පඤ්ඤාවතා² නො දුපපඤ්ඤානාති.

අවජරියං භනෙන අබ්භුතං භනෙන, යාව සුභාසිතමිදං භනෙන භගවතා: 'දුජ්ජාතං ඛො එතං මහාරාජ තයා ගිහිතා කාමභොගිනා -පෙ- පඤ්ඤාවතා නො දුපපඤ්ඤානා'ති.

එතෙ භනෙන මම පුරිසා වාරා³ ඔවරකා ජනපදං ඔවරිඤා ආගච්ඡන්ති. තෙහි පඨමං ඔච්ඡන්තං⁴ අභා පච්ඡා ඔයාසිසාමි⁵. ඉද්දති තෙ භනෙන රජොජලලං පච්චාභෙඤා සුත්තානා සුචිලිතා කපටිතකෙසමයස්ස ඔද්දතච්ඡ-චසතා⁶ පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිතා සම්බනීභුතා පරිවාරසිසානතිති.

අථ ඛො භගවා එතමඤ්චං විදිඤා වායං චෙලායං ඉමා ගාඨායො අභාසි:

න චණ්ණරූපෙන තරො සුජාතො
 න විසසසෙ ඉත්තරදසසතෙන,
 සුසඤ්ඤානාතං හි විසඤ්ඤාතෙන
 අසඤ්ඤාතා ලොකමිමං චරන්ති.

පතිරූපකො මතතිකා⁷ කුණ්ඩලොච
 ලොහබසිමාසොච සුචණ්ණජනෙනා,
 චරන්ති එකෙ⁸ පරිවාරජනනා
 අනොතා අසුඤ්ඤා බහි සොභමානාති.

3. 2. 2.

පඤ්චග්ගජසුත්තං.

123. ඝාචජජීයං—

තෙන ඛො පන සමයෙන පඤ්චනනං රාජ්ජනං පඤ්චනදීපමුඛානං පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිතානං සම්බනීභුතානං පරිවාරයමානානං අයමනාතරු කථා උපදපාදි: කිනඤ්ච ඛො කාමාතං අග්ගන්ති?'

1. ඉත්තරං - PTS. සෘෂා. 2. පඤ්ඤාවතා - PTS. 3. වොරා - සිඬු. 2 වරා - මජ්ඣ. PTS. 4. ඔච්ඡන්තං - සී. ශ්‍රී. 2 5. ඔයාපසිසාමි - මජ්ඣ. PTS. ඔහසිසාමි - සෘෂා. 6. ඔද්දත ච්ඡා - මජ්ඣ. PTS. 7. මතතිකා - සෘෂා. PTS. 8. ලොකෙ - මජ්ඣ. සෘෂා.

මහරජ, එක් ව විසීමෙන් ශීලය දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නොමෙතෙහි කරන්නහු විසින් නොවේ. පැණැත්තහු විසිනි. පැණතැනියහු විසින් නො වේ. මහරජ, කපාව්‍යවහාරයෙන් පවිත්‍රබව දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නොවේ. නුවණැත්තහු විසිනි. නුවණ තැනියහු විසින් නොවේ. මහරජ, විපතෙහි දී ඥානශක්තිය දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නොවේ. නුවණැත්තහු විසිනි. මුසයා විසින් නො වේ. මහරජ, සාකච්ඡා යෙන් නුවණ දන යුතු ය. එ ද දිගුකලෙකිනි. මද කලෙකින් නො වේ. මෙතෙහි කරන්නහු විසිනි. නො මෙතෙහි කරන්නහු විසින් නො වේ. නුවණැත්තහු විසිනි. ඥානිතයා විසින් නො වේ.

වහන්ස, ආශ්‍රයයීයෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “මහරජ ගිහි වූ කම්සැප විදින නොප විසින් මෙය දුකසේ දනියුතුය ... නුවණැත්තහු විසිනි. නුවණහු විසින් නො වේ ය” යන මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ඉතා මැනවින් දේශනා කරණ ලදී.

වහන්ස, මොහු මාගේ පවත් විලසන වරපුරුෂයෝ ය. ජනපදය විමසා එහි. ඔවුන් විසින් පලමු කොට විමසන ලද පෙදෙසට මම පසු ව බැස ගත්තෙමි. වහන්ස, දැන් ඔහු රජස්ඳුලි සෝද හැර මොනවට නැවත මොනවට සුවදවිලෙවුන් ගැල්වූවාහු අන්දමි තබා සැරසු කෙස්වුළු ඇත්තාහු සුදුවත් හැඳ ගත්තාහු පස්කම්ගුණයෙන් පිණි ගියාහු යුක්ත වූවාහු ඉදුරන් හසුරු වන්නාහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාවන් වදාළ සේක:

මිනිස් තෙමේ රුසටහනින් මැනවින් නො දන හැකි ය. සවලපමානු දැනියෙන් නො අදහන්නේ ය. ඒ එසේ මැයි. සංයම නැත්තෝ මනා-සංයම ඇත්තන්ගේ පරිඡාරභාණ්ඩලක්ෂණයන් යුක්ත ව මෙලොව හැසිරෙත්.

ඇතුළත අපිරිසිදු වූ පිටත ගොබතා වූ ඇතැම් කෙනෙක් සමණ්පුත්ති-රූපක වූ මැවිමුඛා කොඩොලක් මෙන් ද, රණින් වැසුනු ලොහොමුවා අඛමස්සක් මෙන් ද පිරිවරින් වැසුනාහු හැසිරෙත්.

3. 2. 2.

පසවරාජ සුත්‍රය.

123. සැවැත්නුවර—

එකල්හි පස්කම්ගුණයෙන් පිණි ගියා වූ එහිත් යුක්ත වූ ඉදුරන් පිණවත්තා වූ පසේනදී ඡකාඡකාල් රජුන් ප්‍රමුඛ කොට ඇති පස් රජුන් අතර “කාමවසතු අතුරෙන් කුමක් අහු ද?” යන මේ අතුරු කතාව පහළ විය.

තනුකච්ච ඵවමාහංසු: රූපා කාමානං අග්ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: සඤ්ඤා කාමානං අග්ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: ගඤ්ඤා කාමානං අග්ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: රසා කාමානං අග්ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: ඵොට්ඨබ්බා කාමානං අග්ගන්ති. යතො ඛො තෙ රුජානො¹ තාසකඛිංසු අඤ්ඤාමඤ්ඤාං සඤ්ඤාපෙතුං. අඵ ඛො රුජා පසෙතදී කොසලො තෙ රුජානො එතදවොච: ආයාම මාරිසා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසාම. උපසඛකමිසා භගවන්තං එතමන්ථං පටිපුච්ඡසාම, යථා තො භගවා ව්‍යාකරිසාති තථා තං ඛාරෙසාමාති²

ඵවං මාරිසාති ඛො තෙ රුජානො රඤ්ඤා පසෙතදීසා කොසලසා පච්චසොසාසුං. අඵ ඛො තෙ පඤ්ච රුජානො පසෙතදීපපමුඛා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසා. උපසඛකමිසා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො රුජා පසෙතදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: “ඉඛ භන්තෙ අමහාකං පඤ්චන්තං රුජු තං පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපටිතානං සමෙහිභුතානං පරිවාරයමානානං අයමන්තරු කථා උදපාදී: කීනඤු ඛො කාමානං අග්ගන්ති? එකච්ච ඵවමාහංසු: රූපා කාමානං අග්ගන්ති. එකච්ච ඵවමාහංසු: සඤ්ඤා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බා කාමානං අග්ගන්ති. කීනඤු ඛො භන්තෙ කාමානං අග්ග”න්ති?

මනාපපරියන්තං බ්ව්භං මහාරුජ පඤ්චසු කාමගුණෙසු අග්ගන්ති වදාමි. තෙ’ව³ මහාරුජ රූපා එකච්චසා මනාපා භොන්ති. තෙ’ව³ රූපා එකච්චසා අමනාපා භොන්ති. යෙහි ව යො රූපෙහි අත්තමනො භොති. පරිපුණ්ණ-සඛකපෙපා, සො තෙහි රූපෙහි අඤ්ඤාං රූපං උත්තරිත්තරං වා පණීතත්තරං වා න පඤ්චති. තෙ තස්ස රූපා පරමා භොන්ති. තෙ තස්ස රූපා අනුත්තරු භොන්ති.

තෙ’ව³ මහාරුජ සඤ්ඤා -පෙ- තෙ’ව මහාරුජ ගඤ්ඤා -පෙ- තෙ’ව³ මහාරුජ රසා -පෙ- තෙ’ව³ මහාරුජ ඵොට්ඨබ්බා එකච්චසා මනාපා භොන්ති. තෙ’ව³ ඵොට්ඨබ්බා එකච්චසා අමනාපා භොන්ති. යෙහි ව යො ඵොට්ඨබ්බෙහි අත්තමනො භොති පරිපුණ්ණසඛකපෙපා, සො තෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි අඤ්ඤාං ඵොට්ඨබ්බං උත්තරිත්තරං වා පණීතත්තරං වා න පඤ්චති. තෙ තස්ස ඵොට්ඨබ්බා පරමා භොන්ති. තෙ තස්ස ඵොට්ඨබ්බා අනුත්තරු භොන්ති.

තෙන ඛො පත සමයෙන වඤ්ඤාමහලීකො උපාසකො තස්සං පරිසායං නිසීන්තො භොති. අඵ ඛො වඤ්ඤාමහලීකො උපාසකො උට්ඨායාසතා එකංසං උත්තරාසඛං කරිතා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාමි පණාමෙතා භගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා, පටිභාති මං සුගතාති.

“පටිභාතු තං වඤ්ඤාමහලීකාති” භගවා අවොච.

අඵ ඛො වඤ්ඤාමහලීකො උපාසකො භගවතො සමමුඛා තදනුරූපාය ගාථාය අභිත්ථි:

1. මහාරුජානො - සීඉ 1. 2. ඛාරෙසාමාති - සීඉ 2. ස්‍යා, PTS. 3. තෙ ව - සීඉ, 2. PTS. යෙ ව - ස්‍යා.

එහි ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රූපයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් ශබ්දයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් ගන්ධයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රසයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් සප්‍රභවයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කී හ. යම් හෙයකින් ඒ රජවරු ඔවුනොවුන් හඟවන්නට නො හැකි වුහු ද? එකල පණ්ණදි කොසොල් රජ තෙමේ ඒ රජවරුන්ට “නිදුකානෙනි, යම්හ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹෙමිහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් මේ කරුණ විචාරන්නමෝ යම් පරිද්දෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට විසඳන සේක් ද, එපරිද්දෙන් එය දරන්නෙමු”යි තෙල කී ය.

නිදුකානෙනි, එසේ ය සි ඒ රජවරු පණ්ණදි කොසොල් රජහට පිළිතුරු දුන්හ. ඉක්බිති පණ්ණදි කොසොල් රජ ප්‍රමුඛ කොට ඇති ඒ පස් රජහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් පණ්ණදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි පස්කම්ගුණෙන් පිණිසියා වූ එයින් යුක්ත වූ ඉඳුරන් හසුරුවන්නා වූ අප පස් රජුන් අතර-කාමවස්තුන් අතුරෙන් කීමෙක් අග්‍ර ද” යන මේ අතුරු කතාව පහළ විය. ඇතැම් කෙනෙක් කාමවස්තුන් අතුරෙන් රූපයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කීහ. ඇතැම් කෙනෙක් ශබ්දයෝ කාමවස්තුන් අතුරෙන් සප්‍රභවයෝ අග්‍රහ සි මෙසේ කීහ. වහන්ස, කාමවස්තුන් අතුරෙන් කීමෙක් අග්‍ර ද?

මහරජ, මම වනාහි පඤ්චකාමගුණයන් අතුරෙන් මනාපය කෙළවර කොට ඇත්තේ අග්‍රහ සි කියමි. මහරජ, ඒ රූපයෝ ම ඇතමකුට මනාප වෙත්. ඒ රූපයෝ ම ඇතමකුට අමනාප වෙත්. යමෙක් යම් රූපවලින් සතුටු සිත් ඇත්තේ පිරිපුන් සඛකලා ඇත්තේ වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ රූපයන්ට වඩා ඉතා උසස් වූ හෝ ඉතා ප්‍රණීත වූ හෝ අන් රූපයක් නො පතයි. ඔහුට ඒ රූපයෝ උතුම් වෙත්. ඔහුට ඒ රූපයෝ අනුතතර වෙත්.

මහරජ, ඒ ශබ්දයෝ ම ... මහරජ, ඒ ගන්ධයෝ ම ... මහරජ, ඒ රසයෝ ම ... මහරජ, ඒ සප්‍රභවයෝ ම ඇතමකුට මනාප වෙත්. ඒ සප්‍රභවයෝ ම ඇතමකුට අමනාප වෙත්. යමෙක් යම් සප්‍රභවයන්ගෙන් සතුටු සිත් ඇත්තේ පිරිපුන් සඛකලා ඇත්තේ වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ සප්‍රභවයන්ට වඩා ඉතා උසස් වූ හෝ ඉතා ප්‍රණීත වූ හෝ අන් සප්‍රභවයක් නො පතයි. ඔහුට ඒ සප්‍රභවයෝ උතුම් වෙත්. ඔහුට ඒ සප්‍රභවයෝ අනුතතර වෙත්.

එකල්හි ව්‍යදනඛගලීක උපාසක තෙමේ ඒ පිරිස්හි හුන්නේ වේ. ඉක්බිති ව්‍යදනඛගලීක උපාසක තෙමේ හුන්සේන් නැහිට උතුරුසඵව එකක් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහෙයි, සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ ය” යි තෙල සැල කෙළේ ය:

“ව්‍යදනඛගලීක, නොපට වැටහේවා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

ඉක්බිති ව්‍යදනඛගලීක උපාසක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඊට සුදුසු ගාථායෙන් සතුති කෙළේ ය.

පදුමං යථා කොකතදං සුගතං
 පාතො සියා ජුලලමචීතගතං,
 අඛිතීරසං පඤ්ඤා විරොච්චානං
 තපනතමාදිච්චමිචනනලීකෙතී.

අථ බො තෙ පඤ්ඤා රාජානො වජ්ජනඛගලීකං උපාසකං පඤ්ඤාති උභතරුසඛෙතති අච්ඡාදෙසුං. අථ බො වජ්ජනඛගලීකො උපාසකො තෙති පඤ්ඤාති උභතරුසඛෙතති භගවනතං අච්ඡාදෙසීති.

3. 2. 3.

දෙණපාකසුභතං.

124. ආචන්දියං—

තෙන බො පන සමයෙන රාජා පසෙතදී කොසලො දෙණපාකං සුදං¹ පරිභුඤ්ජති. අථ බො රාජා පසෙතදී කොසලො භුත්තාචී මහස්සාසී යෙන භගවා තෙනුපසඛතමි. උපසඛතමිචා භගවනතං අච්චාදෙසා ඵකමනතං නිසීදී.

අථ බො භගවා තං රාජානං පසෙතදීං කොසලං භුත්තාචීං මහස්සාසීං විදිචා තායං චෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

මනුජස්ස සද්ද සතීමහො මනතං ජාතහො ලඛ්ඛොඡනෙ,
 තනු තස්ස²භවනති චෙදනා සනිකං ජීරතී ආයුපාලොනතී.

තෙන බො පන සමයෙන සුදස්සනො මාණවො රඤ්ඤෙ පසෙතදීස්ස කොසලස්ස පිටඨිතො ඤිතො භොති. අථ බො රාජා පසෙතදී කොසලො සුදස්සතං මාණවං ආමනෙතසී: “ඵති චිං තාත සුදස්සත, භගවතො සතනිකෙ ඉමං ගාථං පරියාපුණීචා මම භත්තාචීභාරෙ භාස. අහඤ්ඤා තෙ දෙවසීකං කභාපණසතං නිච්චචිතං³ පචනතසීස්සාමීති ” ඵචං දෙවතී බො සුදස්සතො මාණවො රඤ්ඤෙ පසෙතදීස්ස කොසලස්ස පටීසුභා⁴ භගවතො සතනිකෙ ඉමං ගාථං පරියාපුණීචා පසෙතදීස්ස කොසලස්ස භත්තාචීභාරෙ සුදං භාසති:

“මනුජස්ස සද්ද සතීමහො මනතං ජාතහො ලඛ්ඛොඡනෙ,
 තනු තස්ස²භවනති චෙදනා සනිකං ජීරතී ආයුපාලොනතී.”

අථ බො රාජා පසෙතදී කොසලො අනුපුබ්බෙත තාමුකොදනපරමනාය සණ්ඨාසී. අථ බො රාජා පසෙතදී කොසලො අපරෙත සමයෙන සලලී-බිතගතෙතා⁵ පාණිතා ගතතානී අනුමඡ්ඡනො තායං චෙලායං ඉමං උද්දතං උද්දතෙසී: “උභයෙන චත මං සො භගවා අනෙත අනුකමපි, දිට්ඨධම්මකෙන චෙච අනෙත සමපරාධිකෙන වා”ති.

1. දෙණපාකකුරං - මජ්ඣ. දෙණපාකසුදං - සී.වු. 2. තනුකස්ස - මජ්ඣ., ස්ථා. 3. නිච්චං ඤිකං - මජ්ඣ. නිච්චභතතං - ස්ථා. 4. පටීසුභාචා - ස්ථා PTS. 5. සුසලලීබිතගතො - මජ්ඣ. ස්ථා.

සුවද ඇති රත් පියුම අලුයම පිපුනේ යම්සේ පහ නො වූ සුවද ඇත්තේ වන්නේ ද, එසෙසින් අහසෙහි බබලන හිරු මෙන් විරාජමාන වූ බුදුරජානන් වහන්සේ බලව.

ඉක්බිති ඒ පස් රජහු උතුරුසළු පසෙකින් වන්දනාමාලික උපාසකයා හැඳවූහ. ඉක්බිති වන්දනාමාලික උපාසක තෙමේ ඒ උතුරුසළු පසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිදී ය.

3. 2. 3.
දෙණපාසා සුත්‍රය.

124. හැමැත්තුවර—

එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ තිඹක්සාලෙහි බත අනුභව කෙරෙයි. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ අනුභව කෙළේ මහත් කොට සුසුම් හෙළන සුලු වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ පසේනදී කොසොල් රජු, අනුභව කළහු, මහත් කොට සුසුම් හෙළන්නහු දැන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව වදල සේක:

හැම කල්හි සිහි ඇති, ලද බොජුන්හි පමණ දන්නා ඒ මිනිසාගේ (දු:බ).
වේදනාවෝ තුනී වෙත්. (වැලලු අහර) සෙමෙන් දිරයි. ආයුෂ රක්තේයි.

එකල්හි සුදසාන මාණවක තෙමේ කොසොල් රජු පිටිපස සිටියේ වෙයි. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ සුදසාන මාණවකයා ඇමතී ය. දරුව, සුදසාන, එව තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගය පිරිවහා මා බත් වලදන කල්හි කියව. මම ද තට දවස් පතා කභවණු සියයක නිත්‍ය-හික්ෂාවක් (=වැටුපක්) පවත්වන්නෙමි යි. එසේ ය, දේවයන් වහන්සැ යි සුදසාන මාණවක තෙමේ පසේනදී කොසොල් රජහට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව පිරිවහා පසේනදී කොසොල් රජු බත් වලදන කල්හි කියයි:

“හැම කල්හි සිහි ඇති, ලද බොජුන්හි පමණ දන්නා ඒ මිනිසාගේ (දු:බ)
වේදනාවෝ තුනී වෙත්. (වැලලු අහර) සෙමෙන් දිරයි. ආයුෂ රක්තේයි.

ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ පිළිවෙළින් සහල් නැලියක බත වැඩි ම ආහාරය කොට ඇති බැවිහි සිටියේ ය. ඉක්බිති පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ පසු කලෙක සැහැල්ලු සිරුරු ඇත්තේ අතින් ශරීරවයවයන් පිරිමදනේ ඒ වේලාවෙහි “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙලොව අභිවාද්ධියෙන් ද, පරලොව අභිවාද්ධියෙන් ද යන උභයාභීයෙන් ම මට අනුකම්පා කළ සේකැ” යි මේ ප්‍රීති වාක්‍යය පහල කෙළේ ය.

3. 2. 4.

පඨමසඛගාමසුතනං.

125. ඝාච්ඡීයං—

අථ බො රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සනනායභිඤා රාජානං පසෙනදිං කොසලං අබ්භුය්‍යාසි යෙන කාසි.

අයොසි බො රාජා පසෙනදි කොසලො “රාජා කීර මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සනනායභිඤා මමං අබ්භුය්‍යාතො යෙන කාසි”ති. අථ බො රාජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනීං සෙනං සනනායභිඤා රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතනං පච්චුය්‍යාසි යෙන කාසි.

අථ බො රාජා ච මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො රාජා ච පසෙනදි කොසලො සඛගාමෙසුං. තස්මිං බො පත සඛගාමෙ රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො රාජානං පසෙනදිං කොසලං පරුජෙසි. පරුජතො ච රාජා පසෙනදි කොසලො සකමෙව රාජධානීං ඝාච්ඡීං පායාසී¹.

අථ බො සම්බුද්ධා භික්ඛු පුබ්බකුසමයං නිවාසෙඤා පතනච්චරමාදාය ඝාච්ඡීං පිණ්ඩාය පච්චිංසු. ඝාච්ඡීයං පිණ්ඩාය චරිඤා පච්චාභතනං පිණ්ඩපාත-පටිකකනතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤා භගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං නිසීදිංසු. එකමනතං නිසීනතා බො තෙ භික්ඛු භගවනතං එතදවොචුං:

ඉධ භනෙත රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සනනායභිඤා රාජානං පසෙනදිං කොසලං අබ්භුය්‍යාසි යෙන කාසි. අයොසි බො භනෙත රාජා පසෙනදි කොසලො “රාජා කීර මාගධො අජාත-සනතු වෙදෙහිපුතො වතුරඛිනීං සෙනං සනනායභිඤා මමං අබ්භුය්‍යාතො යෙන කාසි”ති. අථ බො භනෙත රාජා පසෙනදි කොසලො වතුරඛිනීං සෙනං සනනායභිඤා රාජානං මාගධං අජාතසනතුං වෙදෙහිපුතනං පච්චුය්‍යාසි යෙන කාසි. අථ බො භනෙත රාජා ච මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො රාජා ච පසෙනදි කොසලො සඛගාමෙසුං.

තස්මිං බො පත භනෙත, සඛගාමෙ රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහි-පුතො රාජානං පසෙනදිං කොසලං පරුජෙසි. පරුජතො ච භනෙත, රාජා පසෙනදි කොසලො සකමෙව රාජධානීං ඝාච්ඡීං පායාසීති.

රාජා භික්ඛවෙ, මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුතො පාපමිතො පාපසභායො පාපසමපචචෙකො. රාජා ච බො භික්ඛවෙ, පසෙනදි කොසලො කල්‍යාණමිතො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසමපචචෙකො. අජ්ජතඤ්ච² භික්ඛවෙ රාජා පසෙනදි කොසලො ඉමං රතනීං දුකඛං සෙසානි³ පරුජතොති.

ජයං චෙරං පසචති දුකඛං සෙති පරුජතො,
උපසනො සුඛං සෙති භිඤා ජයපරුජයනති.

1. පච්චුය්‍යාසි - මජ්ඣ. සා., - සීමු 1. 2. අජ්ජව - මජ්ඣ. සී 1. සා., 3. සෙති, මජ්ඣ. සී 1.

3. 2. 4.

පඨමසධ්‍යාම සූත්‍රය.

125. සැවැත්නුවර—

එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ සිටුරහ සෙනහ (සන්තාහ) සත්තඤ්ඤා කොච ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුඤ්ච ව යුද පිණිස කසි ගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය.

පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධේශවර වූ වෙදෙහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මට විරුඤ්ච ව යුද පිණිස කසි ගම කරා පැමිණියේ ය”යි ඇසී ය. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසවා ගෙණ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප විරුඤ්ච ව කසි ගම කරා යුද පිණිස ඉදිරියට ගියේ ය.

මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කල හ. ඒ යුදෙහි දී මගධේශවර වූ වේදේහි-පුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජු පාරදවී ය. පාරදුකු පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ස්වකීය රාජධානිය වූ සැවැත්නුවරට ම පෙරලා ගියේ ය.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු පෙරවරා හැද පොරොව පා සිටුරා ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණ්ඩපාතයෙන් වැලකුණාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹිහ. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ.

වහන්ස, මෙහි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුඤ්ච ව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ මට විරුඤ්ච ව යුද පිණිස සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය”යි ඇසී ය. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප විරුඤ්ච ව යුද පිණිස කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කල හ.

වහන්ස, ඒ යුදෙහි දී මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ පසේනදි කොසොල් රජු පාරද වීය. වහන්ස, පාරදුකු පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිය රාජධානිය වූ සැවැත්නුවරට ම පෙරලා ගියේ ය.

මහණෙනි, මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතුරුප තෙමේ පවිටු මිතුරන් ඇත්තේ ය. පවිටු යහළුවන් ඇත්තේ ය. පවිටන් කෙරෙහි නැඹුනේ ය. මහණෙනි, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තේ ය. කලණයන් කෙරෙහි නැඹුනේ ය. මහණෙනි, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පාරදුනේ අද මේ රායන් දුක යේ හොච්ඡන්තේ ය.

දිනත්තේ චෛරි ජනයා ලබසි. පාරදුනේ දුක යේ වෙසෙසි. දිනුම් පාරදුම් දෙක හැර සන්සිදුනේ යුව යේ වෙසෙසි.

3. 2. 5.

දුතීයසඛ්‍යාමසුතනං.

126. ඝාචජචීයං—

අඵ ඛො රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතොඃ චතුරඛිනීං සෙනං සන්තායහිනා රුජානං පසෙනදීං කොසලං අඛ්‍යායාසී යෙන කාසී.¹ අස්සොසී ඛො රුජා පසෙනදී කොසලො රුජා කීර මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතොඃ චතුරඛිනීං සෙනං සන්තායහිනා මමං අඛ්‍යායාතො යෙන කාසීහී.

අඵ ඛො රුජා පසෙනදී කොසලො චතුරඛිනීං සෙනං සන්තායහිනා රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුතනං පච්චුයාසී යෙන කාසී.¹ අඵ ඛො රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතොඃ රුජා ච පසෙනදී කොසලො සඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත සඛ්‍යාමෙ රුජා පසෙනදී කොසලො රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුතනං පරාජෙසී, ජීවගාහඤ්ච² නං අග්‍ගහෙසී.

අඵ ඛො රඤ්ඤො පසෙනදීස්ස කොසලස්ස එතදහොසී: කීඤ්චාපි ඛො මායං රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතොඃ අදුබ්භන්තස්ස දුබ්භතී. අඵ ච පත මෙ භාහිනෙයොඃ හොතී. යනුතාහං රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුතො³ වෙදෙහිපුතනස්ස සබ්බං භජීකායං පරියාදීහිනා සබ්බං අස්සකායං පරියාදීහිනා සබ්බං රථකායං පරියාදීහිනා සබ්බං පතනීකායං පරියාදීහිනා ජීවන්තමෙව නං ඔස්සජෙජයන්තී⁴.

අඵ ඛො රුජා පසෙනදී කොසලො රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාතසත්තුතො වෙදෙහිපුතනස්ස සබ්බං භජීකායං පරියාදීහිනා -පෙ- ජීවන්තමෙව නං ඔස්සජ්ජී⁵.

අඵ ඛො සම්බහුලා භික්ඛු පුබ්බන්තහසමයං නිවාසෙතා පත්තචීවරමාදාය භාවජනීං පිණ්ඩාය පච්චිංසු. භාවජනීයං පිණ්ඩාය චරිතා පච්චාහන්තං පිණ්ඩපාතපච්චිකන්තා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමීංසු. උපසඛිකමිනා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදචොචුං:

ඉධ භනෙත, රුජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතොඃ චතුරඛිනීං සෙනං සන්තායහිනා රුජානං පසෙනදී කොසලං අඛ්‍යායාසී යෙන කාසී. අස්සොසී ඛො භනෙත, රුජා පසෙනදී කොසලො -පෙ- කාසීහී. අඵ ඛො භනෙත, රුජා පසෙනදී කොසලො චතුරඛිනීං සෙනං සන්තායහිනා රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුතනං පච්චුයාසී යෙන කාසී. අඵ ඛො භනෙත, රුජා ච මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුතොඃ රුජා ච පසෙනදී කොසලො සඛ්‍යාමෙසුං. තස්මිං ඛො පත භනෙත, සඛ්‍යාමෙ රුජා පසෙනදී කොසලො රුජානං මාගධං අජාතසත්තුං වෙදෙහිපුතනං පරාජෙසී. ජීවගාහඤ්ච නං අග්‍ගහෙසී.

1. කාසී - PTS. 2. ජීවගාහං - මජ්ඣ., PTS. 3. අජාතසත්තුස්ස - සීඉ. 1. 2. 4. ඔස්සජෙජයං - මජ්ඣ. 5. ඔස්සජී - මජ්ඣ.

3. 2. 5.

දුතිය සඛගාම සූත්‍රය.

126. සැවැත්නුවර-

එකල්හි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුහට විරුඬව කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේ ය. පසේනදි කොසොල් රජතෙමේ “මගධේශවර වූ වේදේහි-පුත්‍ර අජාතසතතු රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මට විරුඬව කසිගම කර ඉදිරියට පැමිණියේ යැ යි” ඇසීය.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජුහට විරුඬව කසිගම කරා ඉදිරියට ගියේය. එකල්හි මගධාධිපති වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජ තෙමේ ද පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කලහ. ඒ යුදෙහි දී පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධාධිපති වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජු පැරද විය. ජවග්‍රාහයෙන් ද ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය.

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජහට මේ අදහස විය: මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර මේ අජාතසතතු රජ තෙමේ කිසියෙක් ද්‍රෝහ නො කරණ මට ද්‍රෝහ කෙරෙහි. එතකුදු වුවත් මාගේ බැතනුවෝ වෙති. මම මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජුහුගේ සියලු ඇත් සෙනහ පැහැර ගෙණ, සියලු අස්සෙනහ පැහැර ගෙණ, සියලු රිය සෙනහ පැහැර ගෙණ, සියලු පාබල සෙනහ පැහැර ගෙණ ඔහු ජවත් වත්තනු ම මුදු හරණේම් තම් වෑනව යි කීයා යි.

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජුගේ සියලු ඇත් සෙනහ පැහැර ගෙණ ... ඔහු ජවත්වත්තනු ම මුදු හලේ ය.

ඉක්බිති බොහෝ හිඤ්ඤු පෙරවරු හැඳ පොරොවා පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණඩපාතයෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ හිඤ්ඤු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ:

වහන්ස, මෙහි මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුඬව යුද පිණිස කසිගම කර ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ... කසිගම කර ඉදිරියට පැමිණියේ ය යි ඇසී ය. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිටුරහ සෙනහ සරසා ගෙණ මගධාධිපති වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජුට විරුඬව යුද පිණිස කසිගම කර ඉදිරියට ගියේ ය. වහන්ස, ඉක්බිති මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජ තෙමේ ද, පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ ද යුද කලහ. වහන්ස, ඒ යුදෙහි දී පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසතතු රජු පැරද විය. ඔහු ජවග්‍රාහයෙන් ද අල්ලා ගත්තේ ය.

අථ බො භනෙන, රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදභොසි: නිඤ්චාපි බො ම්‍යායං රුජා මාගධො අජාතසත්තඤ්චෙදෙහිපුතො අදුබ්භනනස්ස දුබ්භති, අථ ච පත මෙ භාහිතෙය්‍යා භොති. යනුනාභං රඤ්ඤ මාගධස්ස අජාතසත්තඤ්චෙදෙහිපුතො සබ්බං භජිකායං පරියාදිසිත්වා සබ්බං අස්සකායං පරියාදිසිත්වා සබ්බං රථකායං පරියාදිසිත්වා සබ්බං පතතිකායං පරියාදිසිත්වා ජ්වනනමෙව නං ඔස්සජ්ජෙය්‍යන්ති. අථ බො භනෙන, රුජා පසෙනදි කොසලො රඤ්ඤ මාගධස්ස අසනජාතසත්තඤ්චෙදෙහිපුතො සබ්බං භජිකායං පරියාදිසිත්වා සබ්බං අස්සකායං පරියාදිසිත්වා සබ්බං රථකායං පරියාදිසිත්වා සබ්බං පතතිකායං පරියාදිසිත්වා ජ්වනනමෙව නං ඔස්සජ්ජෙය්‍යන්ති.

අථ බො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

විලුචපතෙව පුරිසො යාවස්ස උපකපපති,
 යද වඤ්ඤෙව විලුචපනති සො විලුතො විලුපති¹.
 ඨානං හි මඤ්ඤති බාලො යාව පාපං ත පච්චති,
 යද ච පච්චති පාපං අථ² බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති.
 භනතා ලභති භනතාරං ජේතාරං ලභතෙ ජයං,
 අකෙකාසකො ච අකෙකාසං රෙසෙතාරඤ්ච රෙසකො,
 අථ කම්මවිච්චෙවන සො විලුතො විලුපතිති¹.

3. 2. 6.

ධිතුසුතනං.

127. ඝාවජ්ජියං—

අථ බො රුජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසබ්බකම්. උපසබ්බකම්චා භගවනනං අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදි.

අථ බො අඤ්ඤතරෙ පුරිසො යෙන රුජා පසෙනදි කොසලො තෙනු- පසබ්බකම්. උපසබ්බකම්චා රඤ්ඤ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උපකපකෙසෙ අාරෙවෙසි: මලලිකා දෙව, දෙවී ඩිතරං විජාතාති. එවං චුතෙන රුජා පසෙනදි කොසලො අතතනමනො අභොසි.

අථ බො භගවා රුජානං පසෙනදිං කොසලං අතතනමනං³ විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

ඉතී පි හි එකච්චියා සෙය්‍යා පොස ජතාභිප,
 මෙධාවිතී සිලවතී සය්‍යුදෙවා පතිබ්බතා.
 තස්සා යො ජායති පොසො සුරෙ භොති දිසම්පති,
 තාදිසා සුභගියා⁴ පුතො රජ්ජමපි අනුසාසතිති.

1. විලුචපති - ඝා, සිචු, 1. 2. සි 2, PTS. 2. අථ දුක්ඛං - මජ්ඣ. 3. අතතනමනං - මජ්ඣ, සිචු 1, PTS. 4. සුභරියා - PTS.

වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජහට මේ අදහස විය: “මගධාධිපති වේදේහිපුත්‍ර මේ අජාතකතුරජ තෙමේ කිසිසේත් ද්‍රෝහ නො කරන්නා වූ මට ද්‍රෝහ කෙරෙයි. එතෙකුදු ධ්‍රුවන් මාගේ බැනනුවෝ වෙති. මම මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතකතුරජහුගේ සියලු ආත්සෙනහ පාඨාර ගෙණ, සියලු අත්සෙනහ පාඨාර ගෙණ, සියලු ඊයසෙනහ පාඨාර ගෙණ, සියලු පාබල සෙනහ පාඨාර ගෙණ ඔහු ජීවත්වන්නහු ම මුදු හරණේම් නම් මැනවැ” යි කියා සි. වහන්ස, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධේශවර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතකතුරජුගේ සියලු ආත්සෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ, සියලු අත්සෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ, සියලු ඊයසෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ, සියලු පාබලසෙනහ පාඨාර අල්ලා ගෙණ ඔහු ජීවත් වන්නහු ම මුදු හරණේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලාවෙහි දී මේ ගාථා වදලු සේක:

යම් නාක් ඔහුට හැකි වේ ද, (ඒ නාක්) පුරුෂ තෙමේ වනයා ම ය. යම් කලෙක අත්‍යයෝ (තමා) තසද්ද, එකල්හි ඒ (මෙරමා) නැසූ පුද්ගල තෙමේ (මෙරමා විසින්) තසනු ලැබේ.

යම් නාක් පාපය විපාක නො දේ ද, (ඒ නාක්) අඥන තෙමේ (සතුටට) කරුණකැ යි හභී. යම් කලෙකත් පාපය විපාක දේ ද, එකල්හි අඥන තෙමේ දුකට පැමිණේ.

(මෙරමා) තසන්නා (තමා) තසන්නකු ලබයි. (මෙරමා) දිනන්නා (තමා) දිනන්නකු ලබයි. ආක්‍රෝශ කරන්නා ආක්‍රෝශ කරන්නකු ලබයි. කිපෙන්නා කිපෙන්නකු ලබයි. තව ද කමීය මිහි කිරීමෙන් ඒ (මෙරමා) නැසූ පුද්ගල තෙමේ (මෙරමා විසින්) තසනු ලැබේ.

3. 2. 6.
ධිතු සුත්‍රය.

127. සැවැත්නුවර—

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

එකල්හි එක්තරු පුරුෂයෙක් පසේනදි කොසොල් රජු වෙත එළඹියේ ය. එළඹි පසේනදි කොසොල් රජහට “දේවයන් වහන්ස, මලලිකාදේවී තොමෝ දුවක වැදුවා ය” යි කණ ලහ සැල කෙලේ ය. එසේ කී කල්හි පසේනදි කොසොල් රජ තො සතුටු සිත් ආත්තේ විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසේනදි කොසොල් රජු තොසතුටු සිත් ආත්තහු දැන ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථා වදලු සේක.

රජතුමනි, ඇතැම් සත්‍රිය ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ය. (එහෙයින්) පොෂණය කරණු මැන. නුවණැති සිල්වත් තැදීමසිලන් දෙවි කොට වෙසෙන පතිවත රක්තා (යම් සත්‍රියක් වේ ද,)

දිශාවන්ට අධිපති රජතුමනි, ඇයට යම් පුතෙක් උපදී ද, (හෙ තෙමේ) දක්‍ෂයෙක් වෙයි. එබඳු යහපත් තැනැත්තියගේ පුත්‍ර තෙමේ රුජ්‍යානු-ශාසනා ද කෙරෙයි.

3. 2. 7.

අපමාදසුභනං.

128. සාවඤ්චියං—

එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසීනො, බො රාජා පසෙනාදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: අපි නු බො භනෙත එකො ධම්මො යො උභො අපො සම්බිගහ්ඨා¹ නිට්ඨති, දිට්ඨධම්මිකඤ්චව අප්ඨං සම්පරුසිකඤ්චාති.

අපි බො මහාරජ එකො ධම්මො යො උභො අපො සම්බිගහ්ඨා¹ නිට්ඨති, දිට්ඨධම්මිකඤ්චව අප්ඨං සම්පරුසිකඤ්චාති.

කතමො පන භනෙත එකො ධම්මො යො උභො අපො සම්බිගහ්ඨා¹ නිට්ඨති, දිට්ඨධම්මිකඤ්චව අප්ඨං සම්පරුසිකඤ්චාති?

අපමාදෙ, බො මහාරජ එකො ධම්මො යො උභො අපො සම්බිගහ්ඨා¹ නිට්ඨති දිට්ඨධම්මිකඤ්චව අප්ඨං සම්පරුසිකඤ්චාති. සෙය්‍යථාපි මහාරජ යාති කානිචි ජඛගමානං² පාණානං පදජාතාති සබ්බාති තාති භජිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති, භජිපදං තෙසං අභ්‍යමකඛායති යදිදං මහනතතෙතන. එවමෙව බො මහාරජ අපමාදෙ, එකො ධම්මො යො උභො අපො සම්බිගහ්ඨා¹ නිට්ඨති දිට්ඨධම්මිකඤ්චව අප්ඨං සම්පරුසිකඤ්චාති.

ආයුං ආරොහියං වණණං සහං උච්චානුලීනනං,
රතියො පඤ්ඤානෙතන උමාරු අපරුපරු,
අපමාදං පසංසනති පුඤ්ඤකිරියාසු පණ්ණිතා

අපමනො උභො අපො අබිගණ්ඨාති³ පණ්ණිතො,
දිට්ඨ ධම්මෙ ව යො අපො යො වපො සම්පරුසිකො,
අප්ඨාතිසමො ධීරො පණ්ණිතොති පට්ඨවතීති.

3. 2. 8.

කල්‍යාණමිත්තසුභනං.*

129. සාවඤ්චියං—

එකමන්තං නිසීනො, බො රාජා පසෙනාදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: ඉධ මහං භනෙත රහොගනස්ස පරිසලුලීනස්ස එවං චේතස්සො පරිචිතකෙකා උදපාදි: ඤාතඛාතො භගවතා ධම්මො. සො ව බො කල්‍යාණමිත්තස්ස කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්පවච්චකස්ස නො පාපමිත්තස්ස නො පාපසභායස්ස නො පාපසම්පවච්චකස්සාති.

1. සම්බිගහ්ඨා - මජ්ඣ, සා, STP. 2. ජඛගමානං - මජ්ඣ, සා. 3. අබිගණ්ඨාති - මජ්ඣ, සා.
* දුතියපාමාදසුභනං - සා, PTS

3. 2. 7.

අපමාද සූත්‍රය.

128. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇද්ද?

මහරජ, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහමෙක් ඇත.

වහන්ස, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහම කීමෙක් ද?

මහරජ, යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් එබඳු එක් දහම අප්‍රමාදය යි. මහරජ, ඇවිදින ප්‍රාණින්ගේ යම් කිසි පා සටහන්හු වෙත් නම් ඒ සියල්ලෝ යම්සේ ඇත්පියෙහි ඇතුලත් වීමට යෙද්ද, යම් ඒ මහතඤයෙන් ඇත්පිය ඕවුන්ට අග්‍ර ය යි කියනු ලැබේ ද, මහරජ, එසෙයින් ම යම් දහමෙක් මෙලොව අභිවෘද්ධියත් පරලොව අභිවෘද්ධියත් යන දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම අත්පත් කොට ගෙන සිටී නම් අප්‍රමාදය ඒ එක් දහම යි.

ආයුෂ ද, නිරෝගබව ද, ශරීර වණ්ණ ද, සුවතිය ද, උසස්කුල ඇති බව ද, උදර වූ අන්‍යෝන්‍ය වූ සිත් අලවන ද ද පතත්තහු විසින් පුණ්‍ය-ක්‍රියාවන්හි නොපමාවීම නුවණැත්තෝ පසසත්.

මෙලොව යම් අභිවෘද්ධියෙකුත් වේ ද, පරලොව යම් අභිවෘද්ධියෙකුත් වේ ද, පණ්ණිත තෙමේ නො පමා වූයේ ඒ දෙවැදූරුම් අභිවෘද්ධිය ම ලබයි. බාහිසමපන්න පුද්ගල තෙමේ අභිප්‍රතිලාභය හේතු කොට ගෙන පණ්ණිත ය යි කියනු ලැබේ.

3. 2. 8.

කලාණමිත්ත සූත්‍රය.

129. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පණේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, මෙහි රහසිගත ව එකලාව හුන් මා සිත්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මැනවින් වදාරණ ලදී. හෙ ද කලණ මිතුරන් ඇත්තහුට ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තහුට ය. කලණයන් කෙරෙහි නැඹුනහුට ය. පවිටු මිතුරන් ඇත්තහුට නො වේ. පවිටු යහළුවන් ඇත්තහුට නො වේ. පවිටත් කෙරෙහි නැඹුනහුට නො වේ” යන මෙබඳු විතත විතකියෙක් පහල විය.

එවමෙතං මහාරුජ, එවමෙතං මහාරුජ, සවාකධාතො මහාරුජ මයා-
ධමෙමා, සො ච බො කල්‍යාණමිත්තතස්ස කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණ-
සම්පවඛකස්ස, තො පාපමිත්තතස්ස තො පාපසභායස්ස තො පාපසම්පවඛකස්සාති,

එකමිදුතං මහාරුජ, සමයං සකෙකසු විහරුමි නාගරකං¹ නාම සකායානං
නිගමො. අඵ බො මහාරුජ ආනන්දෙ, භික්ඛු යෙනාහං තෙනුපසඛකමි,
උපසඛකමිනා මං අභිවාදෙතා, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො,
බො මහාරුජ ආනන්දෙ භික්ඛු මං එතදවොච: උපසඛමිදං භන්තො බ්‍රහ්ම-
චරියස්ස යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවඛකතාති.
එවං චුත්තාහං මහාරුජ ආනන්දං භික්ඛුං එතදවොචං: මා හෙවං ආනන්ද,
මා හෙවං ආනන්ද, සකලමෙව හීදං ආනන්ද බ්‍රහ්මචරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා
කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවඛකතා. කල්‍යාණමිත්තසෙසනං ආනන්ද
භික්ඛුන්තො පාටිකඛිං කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්පවඛකස්ස අරියං
අට්ඨඛිතිකා මග්ගං භාවෙස්සති² අරියං අට්ඨඛිතිකා මග්ගං බහුලීකරියාතිති.

කථස්ථ ආනන්ද භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණ-
සම්පවඛකො “අරියං අට්ඨඛිතිකා මග්ගං භාවෙති”³ අරියං අට්ඨඛිතිකා
මග්ගං බහුලීකරෙති? ඉධානන්ද භික්ඛු සම්මාදිට්ඨිං භාවෙති විවෙකනිසීතං
විරාගනිසීතං නිරෝධනිසීතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. සම්මාසඛකපපං
භාවෙති - සම්මාවාවං භාවෙති - සම්මාකම්මන්තං භාවෙති, - සම්මාආච්චං
භාවෙති - සම්මාවායාමං භාවෙති - සම්මාසනිං භාවෙති - සම්මාසමාධිං භාවෙති
විවෙකනිසීතං විරාගනිසීතං නිරෝධනිසීතං වොස්සග්ගපරිණාමිං. එවං බො
ආනන්ද භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඛකො අරියං
අට්ඨඛිතිකා මග්ගං භාවෙති, අරියං අට්ඨඛිතිකා මග්ගං බහුලීකරෙති.

තදමිත්තාපෙතං ආනන්ද පරියායෙන වෙදිතබ්බං: යථා සකලමෙවිදං
බ්‍රහ්මචරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා කල්‍යාණසම්පවඛකතාති.

මමං හි ආනන්ද කල්‍යාණමිත්තං ආගමම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා
පරිච්චවන්ති. ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිච්චවන්ති. ව්‍යාධිධම්මා සත්තා
ව්‍යාධිතා⁴ පරිච්චවන්ති. මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිච්චවන්ති. සොකා-
පරිදෙවදුකකිදෙමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙවදුකකිදෙමනස්සු-
පායාසෙහි පරිච්චවන්ති. ඉමිත්තා බො එතං ආනන්ද පරියායෙන වෙදිතබ්බං:
යථා සකලමෙවිදං බ්‍රහ්මචරියං යදිදං කල්‍යාණමිත්තතා කල්‍යාණසභායතා
කල්‍යාණසම්පවඛකතාති.

තස්මාතිහ තෙ මහාරුජ එවං සිකඛිතබ්බං: කල්‍යාණමිත්තො භවිස්සාමි
කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණසම්පවඛකොති. එවං හි තෙ මහාරුජ සිකඛි-
තබ්බං. කල්‍යාණමිත්තස්ස තෙ මහාරුජ කල්‍යාණසභායස්ස කල්‍යාණසම්ප-
වඛකස්ස අයං එකො ධමෙමා උපනිස්සාය විහානබ්බො අපමාදෙ කුසලෙසු
ධමෙමසු.

1. නගරකං - මජ්ඣ. සා. 2. භාවෙස්ස - සීචු. 3. අනාර්ථතපාඨො න දිස්සන්තෙ. PTS.
පොඤ්ඤෙ. 4. ව්‍යාධිතො - මජ්ඣ. සා. ව්‍යාධියා - PTS.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, මා විසින් ධර්මය ස්වාකඛ්‍යාත ය. එ ද කලණ මිතුරන් ඇත්තනුට ය. කලණ යහළුවන් ඇත්තනුට ය. කලණයන් කෙරෙහි නැමුණනුට ය. පවිටු මිතුරන් ඇත්තනුට නො වේ. පවිටු යහළුවන් ඇත්තනුට නො වේ. පවිටන් කෙරෙහි නැමුණනුට නො වේ.

මහරජ, එක් කලෙක මම ශාක්‍ය දනුවුවෙහි ශාක්‍යයන්ගේ නාශරක නම් නියමිගමිහි වෙසෙමි. මහරජ, එකල අනාද මහණ තෙමේ මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මා වැද එකත්පසෙක හුන්තේ ය. මහරජ, එකත්පසෙක හුන් අනද මහණ තෙමේ මට “වහන්ස, යම් මේ කලාණමිත්‍රකයෙක් කලාණසභායකයෙක් කලාණසමුපවකකයෙක් වේ ද, මෙය මගබ්බසර පිළිබඳ හරි අබෙකා”යි මෙය සාල කෙළේ ය. මහරජ, එසේ කියන ලද මම අනද මහණනට මෙය කියමි. ආනන්ද, එසේ නො කිය, ආනන්ද, එසේ නො කිය, ආනන්ද, යම් මේ කලාණ මිතුරන් ඇතිවෙක් කලාණ යහළුවන් ඇතිවෙක් කලාණයන් කෙරෙහි නැමුණුවෙක් වේ ද, මෙය මුළු මගබ්බසර ම ය. ආනන්ද, “අරිඅට්ඨමග වඩන්තේ ය. අරිඅට්ඨමග බහුල කරන්නේ” ය යන මෙය කලාණ මිතුරන් ඇති කලාණ යහළුවන් ඇති කලාණයන් කෙරෙහි නැමෙන මහණහු විසින් කාමනි විය යුතු යි.

ආනන්ද, කලාණ මිතුරන් ඇති කලාණ යහළුවන් ඇති කලාණයන් කෙරෙහි නැමෙන මහණ තෙමේ කෙසේ නම් අරිඅට්ඨමග වඩා ද? අරිඅට්ඨමග බහුල කෙරේ ද? යන්: ආනන්ද, මෙහි මහණ තෙමේ විවේකය ඇසුරු කල විරාගය ඇසුරු කල නිරෝධය ඇසුරු කල නිවණට තමන සුලු සමාස් දූෂ්ටය වඩයි. ... සමාස්සඛකල්පය වඩයි. ... සමාස්චචනය වඩයි. ... සමාස් කමානනය වඩයි. ... සමාස් ආජ්චය වඩයි. ... සමාස් සමාතිය වඩයි. විවේකය ඇසුරු කල විරාගය ඇසුරු කල නිරෝධය ඇසුරු කල නිවණට තමන සුලු සමාස්සමාධිය වඩයි. ආනන්ද, කලාණ මිතුරන් ඇති කලාණ යහළුවන් ඇති කලාණයන් කෙරෙහි නැමෙන මහණ තෙමේ මෙසේ අරිඅට්ඨමග වඩයි, අරිඅට්ඨමග බහුල කෙරෙයි.

ආනන්ද, යම් මේ කලාණමිත්‍රකයෙක් කලාණසභායකයෙක් කලාණසමුපවකකයෙක් වේ නම් මෙය යම්සේ මුළු බ්බසර වේ ද, එය මේ ක්‍රමයෙන් ද දත යුතු යි.

ආනන්ද, කලාණමිත්‍ර වූ මා නිසා ම ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ ඉපදීමෙන් මිදෙත්. දිරිම ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ දිරිමෙන් මිදෙත්. මරණය ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ මරණයෙන් මිදෙත්. ශෝකය වැලපීම දුක් දෙමිනක් දැනීම ස්වභාව කොට ඇති සත්තයෝ ශෝකපරිදෙව දුක්දෙමිනක් උපායාසයන්ගෙන් මිදෙත්. ආනන්ද, යම් මේ කලාණමිත්‍රකයෙක් කලාණසභායකයෙක් කලාණසමුපවකකයෙක් වේ නම් මෙය යම්සේ මුළු බ්බසර වේ ද, එය මේ ක්‍රමයෙන් ද දත යුතු යි.

මහරජ, එහෙයින් මෙහි ලා තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු යි. “කලාණමිතුරන් ඇත්තෙක් කලාණයහළුවන් ඇත්තෙක් කලාණයන් කෙරෙහි නැමෙන්නෙක් වන්නෙමි”යි. මහරජ, මෙසේ ම තොප විසින් හික්මිය යුතු යි. මහරජ, කලාණමිතුරන් ඇති කලාණයහළුවන් ඇති කලාණයන් කෙරෙහි නැමුණු තොප විසින් කුශලධර්මයන්හි අප්‍රමාදය වූ මේ එක ම ධර්මය ඇසුරු කොට විසිය යුතු යි.

අපමනතසා තෙ මහාරාජ, විහරතො අපමාදං උපනිසායාය ඉන්ද්‍රා-
ශාරණා¹ එවං භවිසාති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං උප-
නිසායාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිසායායාති.

අපමනතසා තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිසායාය ඛන්ති-
යාතමපි අනුයුතතානං² එවං භවිසාති: රාජා ඛො අපමතො විහරති
අපමාදං උපනිසායාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උප-
නිසායායාති.

අපමනතසා තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිසායාය බල-
කායසාපි එවං භවිසාති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං උප-
නිසායාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිසායායාති.

අපමනතසා තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිසායාය තෙගම-
ජාතපදසාපි³ එවං භවිසාති: රාජා ඛො අපමතො විහරති අපමාදං
උපනිසායාය. හන්ද මයමපි අපමතො විහරාම අපමාදං උපනිසායායාති.

අපමනතසා තෙ මහාරාජ විහරතො අපමාදං උපනිසායාය අතතාපි
ගුතො රකඛිතො භවිසාති, ඉන්ද්‍රාශාරමපි ගුතතං රකඛිතං භවිසාති,
කොසලොඛාශාරමපි ගුතතං රකඛිතං භවිසාතීති.

හොගෙ පත්ථයමාතෙත උලාථෙ අපරාපරෙ,
අපමාදං පසංසන්ති පුඤ්ඤකිරියාසු පණ්ඩිතා.

අපමතො උහො අතෙ අබිගණනාති පණ්ඩිතො,
දිට්ඨො⁴ ඛමෙම ච යො අතො යො චතො සමපරාසිකො,
අත්ථාභිසමයා ධිරො පණ්ඩිතොති පට්ඨවතීති.

3. 2. 9.

පඨමං අපුතනකසුතතං.

130. සාවද්ධියං—

අථ ඛො රාජා පණ්ණාදි කොසලො දිවාදිවසාය යෙන භගවා තෙනුප-
සඞ්ඛම්. උපසඞ්ඛමිත්වා භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං
නිසීතතං ඛො රාජාතං පසෙතදිං⁵ කොසලං භගවා එතදවොච: හන්ද කුතො
සු නිං මහාරාජ අගච්ඡති දිවාදිවසායාති?

1. ඉන්ද්‍රාශාරණ අනුයුතතානං - මජ්ඣ., අනුයාසතතසා. සා. 2. අනුයුතතානං - සා.,
මජ්ඣ. 3. ජාතපදසාපි - මජ්ඣ. PTS. 4. දිට්ඨො ඛමෙම - සීචු. 5. පසෙතදි - කඨඨි.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට වසන්තා වූ තොපගේ ඇතොවුරට (අන්තරාසුරසත්‍රීන්ට) ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වාසය කෙරෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ අනුයුක්ත (සහකාර) කෘත්‍රියයන්ට ද “අපගේ රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වාසය කෙරෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වාසය කරන්නා වූ තොපගේ බලසෙනගට ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙන තොපගේ නියමිතමිදනවිචාරස්තනට ද “රජ තෙමේ අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙයි. එබැවින් අපි දු අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙමු” යි මෙසේ අදහස් වන්නේ ය.

මහරජ, අප්‍රමාදය ඇසුරු කොට අප්‍රමතන ව වෙසෙන තොප විසින් තෙමේත් ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය. ඇතොවුර ද ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය. ධනගබ්බා හා කොටුගුල් ද ගෝපනය කරණ ලද්දේ රක්තා ලද්දේ වන්නේ ය.

මහත් වූ නන්වැදුරුම් සැපත් පතන්හහු විසින් තොපමා විග්‍රහා යි. පණ්ඩිතයෝ කුශලක්‍රියාවන්හි අප්‍රමාදය පසසත්.

අප්‍රමතන වූ පණ්ඩිත තෙමේ දිවුදුමියෙහි යම් අඵයෙක් වේ ද, පරලෙච්චි යම් අඵයෙක් වේ ද මේ උභයාඵීය ලබයි. මේ උභයාඵීලාභයෙන් නුවණැත්තෝ පණ්ඩිත යයි කියනු ලැබේ.

3. 2. 9.

පඨම අප්‍රමතන සූත්‍රය.

130. සැවැන්නුවර—

එකල්හි පෂේනදී කොසොල්රජ තෙමේ දෙවෙන් දවහල්හි (මධ්‍යාහ්න-යෙහි) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පෂේනදී කොසොල්රජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක: “මහරජ, දැන් තෙපි දෙවෙන් දවහල කොහි සිට එවූ දු” යි.

ඉධ භනෙන සාවච්චියං සෙට්ඨි ගහපති කාලකතො.¹ තමහං අපුත්තකං සාපතෙය්‍යං රාජනොපුරං අතිහරිත්වා ආගච්ඡාමි. අසීති භනෙන සතසහස්සාති කිරඤ්ඤස්සෙව, කො පන වාදෙ රුපියස්ස. තස්ස බො පන භනෙන සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස එවරුපො භත්තභොගො අභොසි: කණාජකං භුඤ්ජති බිලබහදුතිස්සං. එවරුපො වත්ථභොගො අභොසි: සාණං ධාරෙති තීපකඛවසතං. එවරුපො යානභොගො අභොසි: ජජ්ජරථකෙන යාති පණණච්ඡත්තකෙන ධාරියමානෙනාති.

එවමෙනං මහාරාජ, එවමෙනං මහාරාජ, අසපුරිසො බො මහාරාජ උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා තෙව අත්තාතං සුබෙති පිණෙති. න මාතාපිතරො සුබෙති පිණෙති. න පුත්තදුරං සුබෙති පිණෙති. න දුසකමකරපොරිසෙ සුබෙති පිණෙති. න මිත්තාමච්චෙව සුබෙති පිණෙති. න සමණව්‍යාභවණෙසු උඤ්ඤානිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙති සොවග්ගිකං සුබවිපාකං සග්ගසංවත්තනිකං. තස්ස තෙ භොගෙ එවං සමමා අපරිභුඤ්ජියමානෙ² රාජානො වා හරන්ති, වොරා වා හරන්ති. අග්ගි වා ඛහති. උදකං වා වහති. අප්පියා වා දුයාදු හරන්ති. එවං ස තෙ³ මහාරාජ භොගා සමමා අපරිභුඤ්ජියමානා⁴ පරිකඛියං ගච්ඡන්ති තො පරිභොගං.

සෙය්‍යථාපි මහාරාජ, අමනුස්සට්ඨානෙ පොකඛරණී අච්ඡාදකා සීතොදකා සාතොදකා සෙතකා⁵ සුපතිත්ථා රමණීයා. තං ජනො තෙව හරෙය්‍ය, න පිචෙය්‍ය, න තහායෙය්‍ය, න යථාපච්චයං වා කරෙය්‍ය. එවං හි තං මහාරාජ උදකං සමමා අපරිභුඤ්ජියමානං පරිකඛියං ගච්ඡෙය්‍ය තො පරිභොගං.

එවමෙව බො මහාරාජ, අසපුරිසො උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා තෙවත්තාතං සුබෙති පිණෙති -පෙ- අප්පියා වා දුයාදු හරන්ති. එවං ස තෙ භොගා සමමා අපරිභුඤ්ජියමානා පරිකඛියං ගච්ඡන්ති තො පරිභොගං.

සපුරිසො ව බො මහාරාජ උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා අත්තාතං සුබෙති පිණෙති. මාතාපිතරො සුබෙති පිණෙති. පුත්තදුරං සුබෙති පිණෙති. දුසකමකරපොරිසෙ සුබෙති පිණෙති. මිත්තාමච්චෙව සුබෙති පිණෙති. සමණව්‍යාභවණෙසු උඤ්ඤානිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙති සොවග්ගිකං සුබවිපාකං සග්ගසංවත්තනිකං. තස්ස තෙ භොගෙ එවං සමමා පරිභුඤ්ජියමානෙ තෙව රාජානො හරන්ති. න වොරා හරන්ති. න අග්ගි ඛහති. න උදකං වහති. න අප්පියා දුයාදු හරන්ති. එවං ස තෙ මහාරාජ භොගා සමමා පරිභුඤ්ජියමානා පරිභොගං ගච්ඡන්ති තො පරිකඛියං.

සෙය්‍යථාපි මහාරාජ ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකඛරණී අච්ඡාදකා සීතොදකා සාතොදකා සෙතකා සුපතිත්ථා රමණීයා. තං ජනො හරෙය්‍යපි පිචෙය්‍යපි තහායෙය්‍යපි යථාපච්චයමපි කරෙය්‍ය. එවං හි තං මහාරාජ උදකං සමමා පරිභුඤ්ජියමානං පරිභොගං ගච්ඡෙය්‍ය තො පරිකඛියං. එවමෙව බො මහාරාජ ධීරො සපුරිසො උලාරෙ භොගෙ ලභිත්වා අත්තාතං සුබෙති පිණෙති -පෙ- එවං ස තෙ භොගා සමමා පරිභුඤ්ජියමානා පරිභොගං ගච්ඡන්ති තො පරිකඛියන්ති.

1. කාලකතො - මජ්ඣ. 2 අපරිභුඤ්ජියමානො - සීචු. PTS. සී 2 3. එවංසනෙත - සීචු. PTS. සී2. 4. අපරිභුඤ්ජියමානා - සීචු. සත. PTS. සී2. 5. සෙතොදකා - මජ්ඣ.

වහන්ස, මෙහි සාවැන්නුවර සිටුගැහැවි තෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. මම අපුත්ත වූ ඒ ධනය ඇතුළු රජගෙට ගෙන්වා තබා එමි. වහන්ස, (එහි) රත්මිල ම අසුලක්ෂයෙකි. රිදී ගැණ කියනු කිම? (එහෙත්) වහන්ස, ඒ සිටුගැහැවිනුගේ බන් වැලඳීම මෙබඳු විය: කාච් දෙවෙනි කොට ඇති නිටුඩුභාලේ බන් බුද්ධි. වසත්පරිභෝගය මෙබඳු විය: කැබැලි තුනක් සාමැන්නු හණවැහැරියක් දරයි. යානපරිභෝගය මෙබඳු විය: දරණු ලබන පත්කුඩයෙකින් යුත් දුදුරු වූ කුඩාරියෙකින් යයි.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, අසන් (ලාමක) පුරුෂ තෙමේ මහන් භෝග ලැබ (ද) තමා නො ම සුඛිත කෙරෙයි. නො ම පිණවයි. මවුපියන් සුඛිත නො කෙරෙයි නො පිණවයි. අඹුදරුවන් සුඛිත නො කෙරෙයි නො පිණවයි. දස්කම්කරු පුරුෂයන් සුඛිත නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. මිත්‍රයන් හා සහකාරයන් සුඛිත නො කෙරෙයි. නො පිණවයි. මහණබමුණන් කෙරෙහි මතුමන්තෙහි සුව දෙන සවගීයට හිත සුඛවිපාක ඇති සවගීය පිණිස පවත්නා දක්ෂිණාව නො පිහිටුවයි. (නොදෙයි). මෙසේ මැනවින් පරිභෝග නොකරණ බහුගේ ඒ ධනය රජහු හෝ භාර ගණිත්. සොරු හෝ පැහැර ගණිත්. හින්ත හෝ දවයි. ජලය හෝ තහයි. අප්‍රිය වූ දයාදයෝ (දුදුරු පරපුර) හෝ භාර ගණිත්. මහරජ, මෙසේ බහු විසින් මැනවින් පරිභෝග නොකරණු ලබන එ භෝගයෝ විනාශයට පැමිණෙත්. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්.

මහරජ, යම්සේ අමනුෂ්‍යයන් විසින් අධිගෘහිත වූ නැතෙක පහන් දිය ඇති සිහිල්දිය ඇති මිහිරිදිය ඇති හෙළු රළුලි ඇති මනා නොට ඇති සිත්කලු පොකුණෙක් වේ නම් ජන තෙමේ ඒ දිය නො ම හරණේ ය. නො බොත්තේ ය. නො තහන්තේ ය. පසවැටෙන සෙයින් හෝ නො කරන්-තේ ය. මහරජ, එසේ ඒ දිය මැනවින් පරිභෝග නොකරණු ලබන්නේ සිදී යන්නේ ය. පරිභෝගයට නො පැමිණෙන්නේ ය.

මහරජ, එමෙන් ම ලාමක පුරුෂ තෙමේ මහන්භෝග ලැබ තමා නො ම සුඛිත කෙරෙයි නො පිණවයි. ... අප්‍රිය වූ දයාදයෝ හෝ භාර ගණිත්. මෙසේ බහු විසින් මැනවින් පරිභෝග නොකරණු ලබන්නා වූ ඒ භෝගයෝ විනාශයට පැමිණෙත්. පරිභෝගයට නො පැමිණෙත්.

මහරජ, සන්පුරුෂ තෙමේ මහන් භෝග ලැබ තමා සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මවුපියන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. අඹුදරුවන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. දස්කම්කරු පුරුෂයන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මිත්‍රයන් හා සහකාරයන් සුඛිත කෙරෙයි, පිණවයි. මහණබමුණන් කෙරෙහි මතු මන්තෙහි සුව ගෙණ දෙන සවගීයට හිත සුඛවිපාක ඇති සවගීය පිණිස පවත්නා දක්ෂිණාව පිහිටුවයි. මෙසේ මැනවින් පරිභෝග කරණු ලබන බහුගේ ඒ භෝගයන් රජහු නොම භාර ගණිත්. සොරු නො පැහැර ගණිත්. හින්ත නො දවයි. ජලය නො තහයි. අප්‍රිය වූ දයාදයෝ නො භාර ගණිත්. මහරජ, මෙසේ මැනවින් පරිභෝග කරණු ලබන ඒ භෝගයෝ පරිභෝගයට යෙහි. සිදීමට නො යෙත්.

මහරජ, යම්සේ ගමක් හෝ නියමිගමක් අසල පහන්දිය ඇති සිහිල් දිය ඇති මිහිරිදිය ඇති සුදු රළුලි ඇති මනා නොට ඇති සිත්කලු පොකුණෙක් වේ නම් ජන තෙමේ ඒ දිය ගෙණ යන්නේත්, බොත්තේත්, තහන්තේත් පසවැටෙනසෙයින් හෝ කරන්තේත් වේ. මහරජ, මෙසේ පරිභෝග කරණු ලබන ඒ ජලය පරිභෝගයට යන්නේය. නොසිදී යන්නේ ය. මහරජ, එපරිද්දෙන් ම නුවණැති සන්පුරුෂ තෙමේ මහන් භෝගයන් ලැබ තමා සුඛිත කෙරෙයි. පිණවයි. ... මෙසේ ඒ භෝගයෝ මැනවින් පරිභෝග කරණු ලබන්නාහු පරිභෝගයට යෙහි. විනාශයට නො පැමිණෙහි.

අමිනුස්සට්ඨානෙ උදකං ව සීතං තදපෙය්‍යමාතං පරිසොසමෙති,
එවං ධනං කාපුරිසො ලභීතා තෙවතතතා භුඤ්ජති තො දදති.

සීරො ව විඤ්ඤ අභිගමම භොගෙ යො භුඤ්ජති කිච්චකරො ව භොති,
සො ඤ්ඤතිසබ්බං නිසභො හරිතා අනිච්චිතො සගගමුපෙති ධානනති.

3. 2. 10.

දුතීයං අපුත්තකපුත්තං.

131. සාවච්චියං—

අඵ බො රාජා පසෙනදි කොසලො දිවාදිවස්ස යෙන භගවා
තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතනං අභිවාදෙතා එකමනතං නිසීදි.
එකමනතං නිසිනතං බො රාජාතං පසෙනදිං කොසලං භගවා එතදවොච:
හඤ්ඤ කුතො නු චං මහාරාජ ආගච්චසි දිවාදිවස්සාති?

ඉධ භනෙත සාවච්චියං සෙට්ඨි ගහපති කාලකතො. තමහං අපුත්තකං
සාපතෙය්‍යං රාජතොපුරං අතිහරිතා ආගච්චාමි. සතං භනෙත සතසහස්සා-
තං¹ භීරඤ්ඤසෙසව, කො පන වාදො රූපියස්ස. තස්ස බො පන භනෙත
සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස එවරූපො භතතභොගො අහොසි: කණ්ණාජකං
භුඤ්ජති විලුඛගුතියං. එවරූපො වඤ්චොගො අහොසි: සාණං ධාරෙති
තිපකඛවසතං. එවරූපො යාතභොගො අහොසි: ජජ්ජරරථකෙන යාති
පණ්ණව්ච්චතකෙන ධාරියමානෙනාති.

එවමෙතං මහාරාජ, එවමෙතං මහාරාජ, භුතපුබ්බං සො මහාරාජ සෙට්ඨි
ගහපති තඤ්ජසිඛි.² නාම පච්චෙකසමුද්ධං³ පිණ්ඩපාතෙන පටිපාදෙසි.
“දෙඵ සමණස්ස පිණ්ඩනති” වතා උට්ඨායාසතා පකකාමි. දන්වා ව පන
පච්චා විපපටිසාරී අහොසි: “වරමෙතං පිණ්ඩපාතං දුසා වා කමමකරු වා
භුඤ්ජෙය්‍යනති.” භාභුච්ච පන එකපුත්තකං සාපතෙය්‍යස්ස කාරණා ජ්චිතා
වොරොපෙසි.

යං බො සො මහාරාජ සෙට්ඨි ගහපති තගරසිඛි² පච්චෙකසමුද්ධං³
පිණ්ඩපාතෙන පටිපාදෙසි, තස්ස කමමස්ස විපාකෙන සතතකඛිතතාං සුගතීං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජී, තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවසෙසෙන ඉමීස්සායෙව
සාවච්චියා සතතකඛිතතාං සෙට්ඨිතතං කාරෙසි.

යං බො සො මහාරාජ සෙට්ඨි ගහපති දන්වා පච්චා විපපටිසාරී අහොසි:
“වරමෙතං පිණ්ඩපාතං දුසා වා කමමකරු වා භුඤ්ජෙය්‍යනති,” තස්ස කමමස්ස
විපාකෙන තාස්සුලාරුය භතතභොගාය විතතං තමති. තාස්සුලාරුය
වඤ්චොගාය විතතං තමති. තාස්සුලාරුය යාතභොගාය විතතං තමති.
තාස්සුලාරුතං පඤ්චනතං කාමගුණාතං භොගාය විතතං තමති.

1. සතසහස්සාති - කප්ඵ. 2. තඤ්ජසිඛි. පච්චෙකසමුද්ධං - මජ්ඣ. 3. පච්චෙක
මුද්ධං - ඝ PTS.

අමනුෂ්‍යයන් විසින් අධිගෘහිත වූ තැනෙක සිහිල් ජලයක් වේ ද, එය පානය නොකරණු ලබන්නේ විශලීමට යේ ද, එසේ ලාලික පුරුෂ තෙමේ ධනය ලැබ තෙමේත් නොම පරිභෝග කෙරෙයි. අනුන්ට ද නොදෙයි. ධෘතියමපන්න නුවණැති යම් පුරුෂයෙක් වේ ද, හෙ තෙමේ භොගයන් ලැබ අනුභව කෙරෙයි. කටයුතු කරන්නේ ද වෙයි. ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂ තෙමේ නෑ සමූහයා පෝෂණය කොට (ලොකයා විසින්) පසස්තා ලද්දේ දෙවි-ලොවට පෑමිණෙයි

3. 2. 10.

දුතියඅපුත්තක සූත්‍රය.

131. සැවැත්නුවර—

එකල්හි පසේනදී කොසොල්ලරජ තෙමේ දෙවෙන් දවහල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්සේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල්ලරජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහරජ, “දැන් තෙපි මධ්‍යාහනයෙහි කොහි සිට එවූ දෑ”යි මෙය වදාල සේක.

වහන්ස, මේ සැවැත්නුවර සිටු ගැහැව් තෙමේ කාලගත විය. මම ඒ දරුවන් තැනි සැපත ඇතුළුරජගෙට නභා යවා එමි. වහන්ස, රත්මල ම සියක්ලක්ෂයෙකි. ඊදී ගැණ කියනු කිමි? වහන්ස, ඒ සිටුගැහැව්හුගේ බත් වැලඳීම මෙබඳු විය: කාසි දෙවෙනි කොට ඇති නිවුටු සහලේ බත බුද්දි. වසත්‍රපරිභෝගය මෙබඳු විය: සැමැත්නු තුන්කඩක් ඇති හණ වැහැරිවතක් දරයි. රථපරිභෝගය මෙබඳු විය: දරණු ලබන පත්කුඩයක් ඇති දුදුරු වූ කුඩා රියෙකින් ගමන් කරයි.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ තෙල එසේය. පෙර වූවක් (කියමි): මහරජ, ඒ සිටු ගැහැව් තෙමේ තභ්‍රසිඛි තම් පසේබුදු රජුහු පිණිඹපාත-යෙන් පැවරී ය. “මහණහුට පිඬු දෙව”යි කියා හුතස්තෙන් නැගිට ගියේ ය. දී පසුව “මේ පිණිඹභාරය දැසයෝ හෝ කම්කරුවෝ හෝ අනුභව කලාහු තම් යහපතැ”යි විපිලිසර ඇත්තේ විය. ධනස්තුවෙන් බැයාගේ එක ම කුඩාපුතු ද දිවියෙන් තොර කෙලේ ය.

මහරජ, ඒ සිටු ගැහැව් තෙමේ තභ්‍රසිඛි තම් පසේබුදුරජුන් පිණිඹ-පාතයෙන් පැවරී යන යමක් ඇද්ද ඒ කම්පිපාකයෙන් සත්වරක් සුගති සබ්බාසාන සවභීලෝකයට (උත්තපත්තිවනයෙන්) පෑමිණියේ ය. ඒ කම්පියාගේ ම විපාකාවශේෂයෙන් මේ සැවැත්නුවර ම සත්වරක් සිටුකම් කරවී ය.

මහරජ, ඒ සිටු ගැහැව් තෙමේ දී(පසුව) “මේ පිණිඹභාරය දැසයෝ හෝ කම්කරුවෝ හෝ අනුභව කලාහු තම් යහපතැයි” පසු ව විපිලිසර ඇති වී යන යමක් ඇද්ද, ඒ කම්පියාගේ විපාකය හේතු කොට ගෙණ උදර වූ බත් වැලඳීම පිණිස සිත නො තැමෙයි. උදර වූ වසත්‍රපරිභෝගය පිණිස සිත නො තැමෙයි. උදර වූ රථපරිභෝගය පිණිස සිත නො තැමෙයි. උදර වූ පස්කම් සැප අනුභවය පිණිස සිත නො තැමෙයි.

යං ඛො සො මහාරුජ සෙට්ඨි ගහපති භාතුච්ච පන එකපුත්තකං සාපතෙය්‍යස්ස කාරණා ජීවිතා වොරොපෙසි. තස්ස කමමස්ස විපාකෙන බහුති වස්සාති බහුති වස්සසතාති බහුති වස්සසහස්සාති බහුති වස්සසතසහස්සාති තීරයෙ පච්චිජ්ඣ. තස්සෙව කමමස්ස විපාකාවසෙසෙන ඉදං සත්තමං අපුත්තකං සාපතෙය්‍යං රුජකොසං පවෙසෙති. තස්ස ඛො පන මහාරුජ සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස පුරුණඤ්ච පුඤ්ඤං පරික්ඛිණං, තචඤ්ච පුඤ්ඤං අනුපවිතං. අජ්ජ පන මහාරුජ සෙට්ඨි ගහපති මහාරොරුවතීරයෙ¹ පච්චතීති. එවං භනෙත සෙට්ඨි ගහපති මහාරොරුවං තීරයං උපපනෙතාති? එවං මහාරුජ සෙට්ඨි ගහපති මහාරොරුවං තීරයං උපපනෙතාති.

ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං පරිගහහං වාපි² යදන්ඨි කිඤ්චි,
දුසා කමමකරු පෙස්සා යෙ වස්ස අනුජීවිතො,
සබ්බං තාදුය ගන්තබ්බං සබ්බං නික්ඛිප්පගාමීනං³.

යඤ්ච කරෙති කායෙන වාචාය උද වේතසා,
තං හි තස්ස සකං හොති තඤ්ච ආදුය ගච්ඡති,
තඤ්චස්ස අනුතං හොති ජායාව අතපාසිතී.

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සමපරුසිකං,
පුඤ්ඤති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා හොතති පාණීනතනි.

අපුත්තකවග්ගො දුතියො.

තමුද්දනි:-

ජච්චො පඤ්ච රුජානො දෙණපාකසුඛගාමා දො ති ව,
ධිතරු දො අපපමාදු දො අපුත්තකෙන වාති⁴.

3. කොසලවග්ගො.

3. 3. 1.

පුගගලසුතනං

132. ඝාච්ඡථීයං—

අඵ ඛො රුජා පසෙනාදි කොසලො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො රුජානං පසෙනාදිකොසලං භගවා එතදවොච: වතතාරො මෙ මහාරුජ පුගගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ වතතාරො? තමොතමපරුයණො⁵ තමොචොතිපරුයණො ජොතිතමපරුයණො ජොති-ජොතිපරුයණොති.

1. මහාරොරුවෙ - මජ්ඣ. 2. වාපි. - සීවු. 3. නික්ඛිප්පගාමීනං - ස්‍යා.
4. ජච්චො පඤ්ච රුජානො දෙණපාකසුඛගාමා ව
සඛිතො මො ජච්ච චුත්තාති මල්ලිකා දො අපපමාදෙත ව
අපුත්තකෙන ජච්ච චුත්තා වග්ගො නෙත පච්චවචීති. - මජ්ඣ.
5. පරුයණො - සබ්බත්ථ.

මහරජ, ඒ සිටු ගාභාචී තෙමේ ධනනේත්‍රුවෙන් සොහොයුරුගේ එක ම කුඩාපුතු ද දිවියෙන් තොර කෙළේ යන යමක් ඇද්ද, ඒ කම්පිපාකයෙන් බොහෝ ගණන් හවුරුදු බොහෝ සිය ගණන් හවුරුදු බොහෝ දහස් ගණන් හවුරුදු බොහෝ සියදහස් ගණන් හවුරුදු තරකයෙහි පැයුනේ ය. ඒ කම්පියාගේ ම ඉතිරිවිපාකය වශයෙන් මේ සත්වැනි දරුවන් නැති වහ්‍යුසමුහය රජකොමොගාරයට ඇතුළු කෙරෙයි. මහරජ, ඒ සිටු ගාභාචීහුගේ පැරණි පිණ ගෙවී ගියේ ය. අලුත් පිණෙක් ද රැස් නොකරණ ලද්දේය. මහරජ, අද සිටුගාභාචී තෙමේ මහාරෝරව තරකයෙහි පැයේ යයි. වහන්ස, එසේ ද? සිටුගාභාචී තෙමේ මහාරෝරව තරකයට (උතපතතිවශයෙන්) පැමිණියේ ද? මහරජ, එසේ ය, සිටු ගාභාචී තෙමේ මහාරෝරව තරකයට පැමිණියේ ය.

ධාන්‍ය ද ධන ද පිදී ද රත් ද නමා සතු යම් කිසි අනෙකෙක් ඇත් නම් එ ද දුසයෝ ද කම්කරුවෝ ද මෙහෙකරුවෝද යන ඔහු අනුව ජීවත්වන යම් කෙනෙක් ඇත් නම් ඔහු ද යන සියල්ල නොගෙන යායුතුයි. සියල්ල (මෙහි ම) භාර දමා යන සැඟවී ඇත.

කයින් ද වචනගෙන් ද වැලි සිතින් ද යම් කම්පියකුත් කෙරේ ද එය ම ඔහුට නමා සතු වහ්‍යුව වේ. එය ම රැගෙන පරලොව ගෙයි එය ම අත් නොගාර යන සෙවනැල්ල මෙන් ඔහු අනුව යන්නේ වේ.

එහෙයින් පරලොවට හිතවූ ද රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින් පරලෙවිහි දී සත්කයන්ට පිහිට වේ.

අපුහතක වගීය දෙවෙනි යි.

එහි උද්‍යනය:

ජවිල, පඤ්චරජ, දොණපාක, යන සුත්‍ර ද සඛගාම සුත්‍ර දෙක ද භිකු සුත්‍රය ද අපමාද සුත්‍ර දෙක ද අපුහතක සුත්‍ර දෙකදැයි සුත්‍ර දශයෙකි.

3. කෝශල වගීය.

3. 3. 1.

පුහල සුත්‍රය.

132. සැවැත්නුවර—

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහරජ, ලෝකයෙහි මේ පුද්ගලයෝ සිටු දෙනෙක් ඇත. කවර සිටු දෙනෙක්? යත්: “අඳුරෙන් අඳුරට යන්නේ ය. අඳුරෙන් එළියට යන්නේ ය. එළියෙන් අඳුරට යන්නේ ය. එළියෙන් එළියට යන්නේ ය”යි.

කථකුච මහාරුජ, පුග්ගලො තමොතමපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො නීචෙ කුලෙ පච්චාජාතො හොති චණ්ඩාලකුලෙ වා චෙණකුලෙ වා තෙසාදකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුනකුසකුලෙ වා දුට්ඨෙද්දෙ අපභනපානභොජනෙ කසිරචුන්තිකෙ යත් කසිරෙන සාසච්චාදෙ ලබන්ති. සො ව හොති දුබ්බණ්ණො දුද්දසිකො ඔකොට්ඨකො බ්වහාබාධො, කාණො වා හොති කුණී වා බ්ඤ්ඤා වා පකබ්බතො වා න ලාභී අත්තස්ස පානස්ස චත්ථස්ස යානස්ස මාලාගනිවිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචාය දුච්චරිතං වරති. මනසා දුච්චරිතං වරති. සො කායෙන දුච්චරිතං වරිත්වා වාචාය දුච්චරිතං වරිත්වා මනසා දුච්චරිතං වරිත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගහතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො අකිකාරා වා අකිකාරං ගච්චෙය්‍ය, නමා වා නමං ගච්චෙය්‍ය, ලොභිතමලා වා ලොභිතමලං ගච්චෙය්‍ය, නචුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවං බො මහාරුජ පුග්ගලො තමොතමපරායණො හොති.

කථකුච මහාරුජ, පුග්ගලො තමොජොතිපරායණො හොති? ඉධ මහාරුජ එකච්චො පුග්ගලො නීචෙ කුලෙ පච්චාජාතො හොති, චණ්ඩාලකුලෙ වා චෙණකුලෙ¹ වා තෙසාදකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා පුනකුසකුලෙ වා දුට්ඨෙද්දෙ අපභනපානභොජනෙ කසිරචුන්තිකෙ යත් කසිරෙන සාසච්චාදෙ ලබන්ති. සො ව හොති දුබ්බණ්ණො දුද්දසිකො ඔකොට්ඨකො බ්වහාබාධො² කාණො වා කුණී වා බ්ඤ්ඤා වා පකබ්බතො වා න ලාභී අත්තස්ස පානස්ස චත්ථස්ස යානස්ස මාලාගනිවිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුච්චරිතං වරති. වාචාය සුච්චරිතං වරති. මනසා සුච්චරිතං වරති. සො කායෙන සුච්චරිතං වරිත්වා වාචාය සුච්චරිතං වරිත්වා මනසා සුච්චරිතං වරිත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගහිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො පඨවියා වා පලලඛිකං ආරොහෙය්‍ය පලලඛිකා වා අස්සපිට්ඨිං ආරොහෙය්‍ය අස්සපිට්ඨියා වා හජ්ජිකකිං ආරොහෙය්‍ය හජ්ජිකකිං වා පාසාදං ආරොහෙය්‍ය, නචුපමාහං මහාරුජ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවං බො මහාරුජ පුග්ගලො තමොජොතිපරායණො හොති.

1. චෙනකුලෙ - මජ්ඣ. PTS. 2. බ්වහාබාධො. - මජ්ඣ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ අඳුරෙන් අඳුරට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් යම් කුලයෙකිනි දුකයේ කැමී හැඳීම් ලැබේ ද, එබඳු ස්වල්පාභාරපානභෝජන ඇති දුකයේ දිවි පවත්වන දිළිඳු සැබොල් කුලයෙහි හෝ කුලපොහොසත් කුලයෙහි හෝ වැදි කුලයෙහි හෝ සොම්මර කුලයෙහි හෝ පුජ්ජන කුලයෙහි හෝ හීන කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ නොමනා පැහැ ඇතියෙක් කුරුසැහැවි ඇතියෙක් නපුරු දැකුම් ඇතියෙක් බොහෝ ආබාධ ඇතියෙක් කණෙක් හෝ වකත්ඇතියෙක් පාකොරෙක් අඛික්තවුයෙක් හෝ වේ ද, ආභාරපාන වසත්‍ර යන මල්ගඳ විලෙටුන් යහන් ලැඟුම් පහන් උපකරණ නො ලබන්නෙක් වෙ යි. හෙ තෙමේ කසින් දුසිරිත් කෙරෙයි වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි. සිතින් දුසිරිත් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ කසින් දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතින් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු පහ වූ සුව ඇති නපුරුගති ඇති විවස ව පතිත වන තිරයට උත්පතති වශයෙන් පැමිණෙන්නේ ය.

මහරජ, පුරුෂයෙක් අඳුරෙකින් අඳුරකට යන්නේ හෝ වේ නම් කළුවරින් කළුවරට යන්නේ හෝ වේ නම් ලෙහෙමලින් ලෙහෙමලට යන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මම මේ පුභුලා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහරජ, මෙසේ පුභුල් තෙමේ අඳුරෙන් අඳුරට යන්නේ වේ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ අඳුරෙන් එළියට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් යම් කුලයෙකිනි දුකයේ කැමී හැඳීම් ලැබේ ද, එබඳු ස්වල්පාභාරපානභෝජන ඇති දුකයේ දිවි පවත්වන දිළිඳු වූ සැබොල් කුලයෙහි හෝ කුලපොහොසත් කුලයෙහි හෝ වැදිකුලයෙහි හෝ සොම්මර කුලයෙහි හෝ පුජ්ජන කුලයෙහි හෝ හීන කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේත් නො මනා පැහැඇතියෙක් නපුරු දැකුම් ඇතියෙක් කුරුසැහැවි ඇතියෙක් බොහෝ ආබාධ ඇතියෙක් කණෙක් හෝ වකත්-ඇතියෙක් පාකොරෙක් පක්ෂාභාවයෙක් හෝ වෙයි. ආභාරපාන වසත්‍රයාන මල් ගඳ විලෙටුන් යහන් ලැඟුම් පුද්දිපෝපකරණ නො ලබන්නෙක් වේ. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙයි. සිතින් සුසිරිත් කෙරෙයි. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කොට වචනයෙන් සුසිරිත් කොට සිතින් සුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති ස්වභාවිකයට පැමිණෙයි.

මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් තෙමේ බිමින් පලහකට නගින්නේ හෝ වේ නම් පලහින් අසුපිටට නගින්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටින් ඇත්කඳකට නගින්නේ හෝ වේ නම් ඇත්කඳින් පහයකට නගින්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ අඳුරෙන් එළියට යන්නේ වේ.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් අඳුරට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මේ ලෝකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආසීය වූ මහත් ධන ඇති මහත් හෝඟ ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ මනවඛන දූ ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කැත්මහසල් කුලයෙහි හෝ බමුණුමහසල් කුලයෙහි හෝ ගැහැවිමහසල් කුලයෙහි හෝ උසස් කුලයෙක උපන්නේ වේ. හෙ තෙමේ මනා රු ඇත්තේත් දැකුම්කලු වූයේත් ප්‍රසාද එළවන්නේත් උතුම් පැහැසටහනින් යුක්තවූයේත් ආහාර පාන වස්ත්‍ර යානවාහන මල්ගඳවිලෙවුන් යහන් ලැගුම් ප්‍රදීපොපකරණ ලබන්නේත් වෙයි. හෙ තෙමේ කසින් දුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් දුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් දුසිරිත් කෙරෙයි. කසින් දුසිරිත් කොට වචනයෙන් දුසිරිත් කොට සිතීන් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු පහ වූ සුව ඇති නපුරැගහි ඇති විවස ව පතින වන තීරයට පැමිණෙයි. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් පහයෙකින් ඇත්කඳකට බස්නේ හෝ වේ නම් ඇත්කඳෙකින් අසුපිටකට බස්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටෙකින් පලහකට බස්නේ හෝ වේ නම් පලහෙකින් පොළොවට බස්නේ හෝ වේ නම් පොළොවින් අඳුරකට පිවිසෙන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට මම කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් අඳුරට යන්නේ වෙයි.

මහරජ, කෙසේ නම් පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් එළියට යන්නේ වේ ද? මහරජ, මෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආසීය වූ මහඥන ඇති, මහාහෝඟ ඇති, බොහෝ රන්රිදී ඇති, බොහෝ සිත් පිනවන දූ ඇති, බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති කැත්මහසල් කුලයෙහි හෝ බමුණු මහසල් කුලයෙහි හෝ ගැහැවි මහසල් කුලයෙහි හෝ උසස්කුලයෙක උපන්නේ වෙයි. හෙ තෙමේ මනා රු ඇත්තේත් දැකුම්කලු වූයේත් ප්‍රසාද එළවන්නේත් උතුම් පැහැසටහනින් යුක්තවූයේත් ආහාර පාන වස්ත්‍ර යාන වාහන මල් ගඳවිලෙවුන් යහන් ලැගුම් ප්‍රදීපොප-කරණ ලබන්නේත් වෙයි. හෙ තෙමේ කසින් සුසිරිත් කෙරෙයි. වචනයෙන් සුසිරිත් කෙරෙයි. සිතීන් සුසිරිත් කෙරෙයි. කසින් සුසිරිත් කොට වචන-යෙන් සුසිරිත් කොට සිතීන් සුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතු මනා ගහි ඇති සවිඵ්ලෝකයට පැමිණෙයි. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් පලහෙකින් පල-හකට යන්නේ හෝ වේ නම් අසුපිටෙකින් අසුපිටකට යන්නේ හෝ වේ නම් පහයෙකින් පහයකට යන්නේ හෝ වේ නම් මහරජ, මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තකු කොට මම කියමි. මහරජ, මෙසේ පුද්ගල තෙමේ එළියෙන් එළියට යන්නේ වෙයි.

මහරජ, මේ පුද්ගලයෝ සිටුදෙන ලොව ඇත

මහරජ, දිළිඳු පුද්ගල තෙමේ සැදහැ තැත්තේ වේ ද, මසුරු වේ ද, තදමසුරු වේ ද, පවිටු අදහස් ඇත්තේ මිසදිටු වූයේ බුද්ධාදීන් කෙරෙහි ආදර තැත්තේ වේ ද,

මහණුන්ටත් බමුණන්ටත් (මෙයින්) අත්‍ය වූ වණිබබකයන්ටත් ආක්‍රෝශ කෙරේ ද, පරිභව කෙරේ ද, තැනැති කියන්නේ වේ ද, මෙරමා හටන්නේ වේ ද, ඉල්ලන්තවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු වලකා ද,

ජනාභිපතී මහරජ, අඳුරෙන් අඳුරට යන එබඳු පුද්ගල තෙමේ මැරෙන්නේ දරුණු තීරයට පැමිණේ.

රජතුමනි, දිළිඳු පුරිස් තෙමේ සැදහැත්තේ නොමසුරු වූයේ වේ ද, ශ්‍රේෂ්ඨ අදහස් ඇති ඒ මිනිස් තෙමේ එකඟ සිත් ඇත්තේ දන් දේ ද,

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඛිබ්බකෙ,
උට්ඨාය අභිවාදෙති සමචරියාය සිකඛති,
දදමානං න වාරෙති¹ යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො² ජනාධිප,
උපෙති තිදිවං ණානං තමොජොතිපරායණො.

අබ්බො වෙ පුරිසො රුජ අසඤ්ඤො භොති මච්ඡරී,
කදරියො පාපසඛිකපෙයො මච්ඡාදිට්ඨි අනාදරො.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඛිබ්බකෙ,
අනෙකාසති පරිභාසති නච්ඡිකො භොති රොසකො,
දදමානං නිවාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො ජනාධිප,
උපෙති තීරයං ඤාරං ජොතිතමපරායණො.

අබ්බො වෙ පුරිසො රුජ සඤ්ඤො භොති අමච්ඡරී,
දදති තෙට්ඨසඛිකපෙයො අබ්‍රහ්මච්ඡිකො නරො.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ වාපි අඤ්ඤා වාපි වණ්ඛිබ්බකෙ,
උට්ඨාය අභිවාදෙති සමචරියාය සිකඛති,
දදමානං න වාරෙති යාවමානාන භොජනං.

තාදිසො පුරිසො රුජ මියමානො ජනාධිප,
උපෙති තිදිවං ණානං ජොතිජොතිපරායණොති.

3. 3. 2.

අය්‍යකාසුභාගං.

133. ආච්ඡාදි—

අථ බො රුජා පසෙනාදි කොසලො දිවාදිවසස යෙන භගවා තෙනු-
පසඛිකම්, උපසඛිකම්චා භගවනං අභිවාදෙචා එකමනං නිසීදි.
එකමනං නිසීනං බො රුජානං පසෙනදිං කොසලං භගවා එතදවොච:
භන්ද භුක්තො භු චං මහාරුජ, ආගච්ඡසි දිවාදිවසසාති?

1. නිවාරෙති, සිමු1. 2. මියමාන, සො, සිමු1, PTS.

මහණන් ද, බමුණන් ද, මෙයින් අන්‍ය වූ වණ්ඛකයන් ද හුතස්තෙන් නැගිට වදී ද, සමවරියයෙහි හික්මේ ද, යාවකයන්ට බොජුන් දෙන්නහු නොවලහා ද,

ජනශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, අඳුරෙන් එළියට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ මැරෙණුයේ දෙවිලොවට පැමිණේ.

මහරජ, ආසීය වූ පුරිස් තෙමේ ඉදින් සැදහැ තැන්තේ මසුරු වූයේ තද මසුරු වූයේ පව්වු අදහස් ඇත්තේ මිසදිවු වූයේ (බුද්ධාදීන් කෙරෙහි) ආදර රහිත වූයේ වේ ද,

මහණන්ටත් බමුණන්ටත් මෙයින් අන්‍ය වූ වණ්ඛකයන්ටත් ආක්‍රෝශ කෙරේ ද, පරිභව කෙරේ ද, නැතැයි කියන්නේ වේ ද, මෙරමා ගටන්නේ වේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු වලහා ද,

ජනශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජ, එළියෙන් අඳුරට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ මැරෙණුයේ දරුණු තිරයට පැමිණෙයි.

මහරජ, ආසීය වූ පුද්ගල තෙමේ ඉදින් සැදහැත්තේ නොමසුරු වූයේ වේ ද, උසස් අදහස් ඇති ඒ මිනිස් තෙමේ එකඟසිත් ඇත්තේ දන් දේ ද,

මහණන් ද බමුණන් ද, මෙයින් අන්‍ය වූ වණ්ඛකයන් ද, හුතස්තෙන් නැගිට වදී ද, සමවරියයෙහි හික්මේ ද, ඉල්ලන්නවුන්ට බොජුන් දෙන්නහු නො වලහා ද,

ජනාධිපති වූ මහරජ, එළියෙන් එළියට යන එබඳු පුරිස් තෙමේ මැරෙණුයේ දෙවිලොවට පැමිණේ.

3. 3. 2.

අයහකා සුත්‍රය

133. සැවන්නුවර—

එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ දෙවෙන් දැවල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෑද එකත්-පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පස්තෙදී කොසොල් රජභව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහරජ, දැන් දෙවෙන් දැවල තෙපි කොහි සිට එවූ ද?

අයසකා මෙ භනෙහ, කාලකතා¹ ජණණා වුඤ්ඤා² මහලලිකා අඤ්ඤා වයොඅනුප්පනතා චීතංවසසසතිකා ජාතියා. අයසකා ඛො පත මෙ භනෙහ, පියා අභොසි³ මතාපා. හඤ්චිතතෙන වෙපහං⁴ භනෙහ, ලභෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති, හඤ්චිතතමප්⁵හං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති. අසාරතතෙන වෙපහං භනෙහ, ලභෙය්‍යං, මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති, අසාරතතමපහං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති. ගාමවරෙන වෙපහං භනෙහ, ලභෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති, ගාමවරමපහං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති. ජතපදෙන⁶ වෙපහං භනෙහ, ලභෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති, ජතපදමපහං දදෙය්‍යං මා මෙ අයසකා කාලමකාසීති.

සබ්බෙ සත්තා මහාරාජ, මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අත්තීතාති.

අච්ඡරියං භනෙහ අබ්බුතං භනෙහ, යාව සුභාසිතමිදං භනෙහ, භගවතා සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අත්තීතාති.

එවමෙතං මහාරාජ, එවමෙතං මහාරාජ, සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අත්තීතාති. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ, යාති කාතී චි කුම්භකාරභාජනාති⁷ අමකාතී වෙච පකකාතී ච, සබ්බාතී තාතී හෙදන-ධම්මාතී හෙදනපරියොසානාතී හෙදනං අත්තීතාතී. එවමෙච ඛො මහාරාජ සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මා මරණපරියොසානා මරණං අත්තීතාති.

සබ්බෙ සත්තා මරිය්‍යන්ති මරණන්තං හි ජීවිතං,
 යථාකමමං ගමිස්සන්ති පුඤ්ඤපාපඵලූපගා,
 නිරයං පාපකමමන්තා පුඤ්ඤකමමා ච සුගගතිං.⁸

තස්මා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං නිවයං සමපරායිකං,
 පුඤ්ඤති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා භොන්ති පාණීනන්ති.

3. 3. 3.
ලොකසුභතං.

134. භාවජජීයං—

එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා පසෙහනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච: කති නු ඛො භනෙහ ලොකස්ස ධම්මා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අථාසුචිභාරායාති?

1. කාලකතා - මජ්ඣ. සූ. PTS. 2. වුඤ්ඤා - මජ්ඣ. සූ. 3. පියා භොති - මජ්ඣ. 4. වෙපාහං සී2. මජ්ඣ, PTS. 5. හඤ්චිතතං පහං - මජ්ඣ PTS. 6. ජතපදපදෙසෙන - මජ්ඣ. 7. කුම්භකාරභාජනාති. - සීවු. 2. PTS. 8. සුගගතිං - සූ. 2.

3. වහන්ස, ජරුජ්ඣේ වූ වයෝවාඤ්චි වූ මහලු වූ දිගුකලක් ගෙවූ පිළි-
 වෙළුන් පාසුලුවයසට පාමිණි උපතින් එක්සියවිසිවයස් වූ මාගේ මිත්තනියෝ
 කාලගත වූහ. වහන්ස, මිත්තනියෝ මට ප්‍රිය ද මනාප ද වූහ. වහන්ස,
 මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා යි ඇත්රාවනිකුදු ඉදින් මම
 ලබන්නෙමි නම් මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා! යි ඇත්-
 රාවන ද මම දෙන්නෙමි. වහන්ස, මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො
 කෙරෙත්වා යි අස්රාවනිකුදු ඉදින් මම ලබන්නෙමි නම් මාගේ මිත්තනියෝ
 කලුරිය නො කෙරෙත්වා යි අස්රාවන ද මම දෙන්නෙමි. වහන්ස,
 මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා! යි ගම්වරෙකිනුදු ඉදින් මම
 ලබන්නෙමි නම් මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා යි ගම්වර-
 කුදු මම දෙන්නෙමි. වහන්ස, මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය නො කෙරෙත්වා
 යි දහව්වෙකිනුදු ඉදින් මම ලබන්නෙමි නම් මාගේ මිත්තනියෝ කලුරිය
 නො කෙරෙත්වා යි දහව්වකුදු මම දෙන්නෙමි.

මහරජ, සියලු සත්‍වයෝ මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහ. මරණය
 කෙලවර කොට ඇත්තාහ. මරණය නො ඉක්මවුවෝ ය.

වහන්ස, ආශ්‍රවයනීයෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, “සියලු
 සත්‍වයෝ මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහ. මරණය කෙලවර කොට
 ඇත්තාහ. මරණය නො ඉක්ම වූවෝ ය” යන මෙය භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ විසින් අත්‍යන්තියෙන් මෑ මෑතවින් දේශනා කරණ ලද්දේ ය.

මහරජ, තෙල එසේ ය. මහරජ, තෙල එසේ ය. සියලු සත්‍වයෝ මරණය
 සවභාව කොට ඇත්තෝ ය. මරණය කෙලවර කොට ඇත්තෝ ය. මරණය
 නො ඉක්මවුවෝ ය. මහරජ, අඹු වූත් පාලනුත් යම්කිසි කුමලිබ්බන් වේ
 නම්, ඒ සියල්ල යම්කිසි බිදීම සවභාව කොට ඇත්තේ බිදීම කෙලවර
 කොට ඇත්තේ බිදීම නො ඉක්ම වූයේ වේ ද, මහරජ, එසෙයින්ම සියලු
 සත්‍වයෝ මරණය සවභාව කොට ඇත්තාහ. මරණය කෙලවර කොට
 ඇත්තාහ. මරණය නො ඉක්ම වූවෝ ය.

සියලු සත්‍වයෝ මැරෙන්නාහ. ජීවිතය මරණය කෙලවර කොට
 ඇත්තේ ය එහෙයින්. පින්පව්පල අනුව ගියාහු පව්කම් ඇත්තෝ නිරයට ද
 පින්කම් ඇත්තෝ සුගතියට දැයි මෙසේ කම් වූ පරිද්දෙන් (පරලොව)
 යන්නාහු ය.

එහෙයින් පරලොවට භිත දූ රැස් කරන්නේ පින් කරන්නේ ය. පින්
 සත්‍වයන්ට පරලොව පිහිට වේ.

3. 3. 3.

ලෝක සුභය.

134. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුත් පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේට මෙය සාල කෙලේ ය. වහන්ස, කෙනෙක් ලෝකධර්මයෝ උපද-
 නාහු අභිත පිණිස දුක් පිණිස අපහසු විභරණය පිණිස උපදිද්ද?

තයො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. කතමෙ තයො? ලොභො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසු-චිභාරාය. දෙසො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. මොභො ඛො මහාරාජ ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානො උපපජ්ජති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරාය. ඉමෙ ඛො මහාරාජ තයො ලොකස්ස ධම්මො උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති අභිතාය දුක්ඛාය අඵාසුචිභාරායාති.

ලොභො දෙසො ච මොභො ච පුරිසං පාපවේතසා,
තිංසන්ති අත්තසම්භූතා තචඝාරං ච සම්ඵලන්ති¹.

3. 3. 4.

ඉස්සජ්ඣභාගං.

135. සාවඤ්චියං—

එකමන්තං නිසින්නො ඛො රුජා පෞෂණදී කොසලො භගවන්තං එතදවොච: කන්ථ භු ඛො භන්තො දුතං දුතබ්බන්ති? යන්ථ ඛො මහාරාජ, විතතං පසීදන්ති. කන්ථ පත භන්තො දින්නං මහපථලන්ති. අඤ්ඤං ඛො එතං මහාරාජ කන්ථ දුතං දුතබ්බං. අඤ්ඤං පනෙතං කන්ථ දින්නං මහපථලන්ති. සීලවතො ඛො මහාරාජ දින්නං මහපථලං තො තථා දුග්ගිලො. තෙත හි මහාරාජ තඤ්ඤවෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි යථා තෙ ඛමෙය්‍ය තථා තං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි.

තං කිම්මෙඤ්ඤසී මහාරාජ, ඉධ ත්‍යාස්ස යුද්ධං පච්චුපට්ඨිතං සඛ්‍යාමො සමුපබ්බුලොභා², අථ ආගචේජ්ජය්‍ය බ්‍යාභිකුමාරො අසිකඛිතො අකතභන්දො අකතයොග්ගො අකතුපාසනො³ භීරුව්ඡමහී උත්‍රාසී පලාසී. භරෙය්‍යාසි තා පුරිසං? අන්දො ච තෙ තාදිසෙත පුරිසෙතාති. තාභං භන්තො භරෙය්‍යං තං පුරිසං. ත ච මෙ අන්දො තාදිසෙත පුරිසෙතාති.

අථ ආගචේජ්ජය්‍ය බ්‍යාභිකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- අථ ආගචේජ්ජය්‍ය වෙස්සකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- අථ ආගචේජ්ජය්‍ය සුද්දකුමාරො අසිකඛිතො -පෙ- භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අන්දො ච ඛො තෙ තාදිසෙත පුරිසෙතාති? තාභං භන්තො භරෙය්‍යං තං පුරිසං. ත ච මෙ අන්දො තාදිසෙත පුරිසෙතාති.

1. සප්ථලං - ස්‍යා. 2 සමුපච්චුලොභා - ස්‍යා 3. අකතුපාසනො - සීචු 2. ස්‍යා, PTS.

මහරජ, ලෝකමිත්‍ර තුනෙක් උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නො පහසු විහරණය පිණිස උපදී. කවර තුනෙක් ද? යන්: මහරජ, ලෝක සංකීර්ණය ලෝකධර්මය උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, දේවසංකීර්ණය ලෝකධර්මය උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මොහොසංකීර්ණය ලෝකධර්මය උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විහරණය පිණිස උපදී. මහරජ, මේ ලෝකධර්ම තුන උපදනේ අභිත පිණිස දුක් පිණිස නො පහසු විහරණය පිණිස උපදී.

ලෝභය ද දෝෂය ද මෝහය ද තමා තුළ හටගත්තාහු පවිටු සිත් ඇති මිනිසා පෙළුන්. සිය පලය පොතුගර රැකක් (තසන්තාක්) මෙහි.

3. 3. 4.

ඉය්‍යංච සුත්‍රය.

135. සැවැත්තුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල් රජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. වහන්ස, කවුරුන් විෂයෙහි දන් දියයුතු ද?

මහරජ, යමකු කෙරෙහි සිත පහ දී ද (ඔහුට දියයුතුයි) වහන්ස, කවුරුන් කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වේ ද?

මහරජ, කවුරුන් කෙරෙහි දන් දියයුතු ද? යන මෙය අනෙකෙකි. කවුරුන් කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ ද? යන මෙය අනෙකෙකි. මහරජ, සිල්වතාව දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ. දුශ්ශීලයා කෙරෙහි එසේ නො වේ. මහරජ, එසේ නම් මෙහි ලා කොපම පුළුවන්තෙමි. යම්සේ තොපට වැටහේ නම් එසේ එය පවසව.

මහරජ, ඒ කුමායි හඟිනු ද? මෙහි තොපට යුද්ධයෙක් එළඹ සිටියේ වන්නේ ය. යුද්ධසෙනන රැස්වූයේ වන්නේ ය. එකල්හි දුනුසිප්ති නුපුහුණු කෘතහසන නො වූ විදීමෙහි නුපුරුදු සිප් දැක්වුම් නො කළ බියගුලු වෙවුලන තැනිගත්තා සුලු පලා යන කැත් කුමරෙක් එන්නේ නම් ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරවු ද, එබඳු පුරුෂයකුගෙන් තොපට වැඩ ඇත් ද? වහන්ස, මම එබඳු පුරුෂයා පෝෂණය නොකරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ද නැත.

එකල්හි නුපුහුණු බවුණු කුමරෙක් එන්නේ නම් ... එකල්හි නුපුහුණු වෙස්කුමරෙක් එන්නේ නම් ... එකල්හි නුපුහුණු ගුද කුමරෙක් එන්නේ නම් ... ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරුෂයකුගෙන් තොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය නො කරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ද නැත.

තං කිම්මඤ්ඤසි මහාරාජ, ඉධ ත්‍යාසස්‍ය සුඛං පච්චුපට්ඨිතං සඛ්‍යාමො සමුපබ්බුලොභා¹. අථ ආගචේශ්‍ය ඛතතිශ්කුමාරො සුසිකඛිතො². කතභජො කතයොග්ගො කතුපාසනො අභිරු අච්ඡමභී අනුත්‍රාසී අපලාසී. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අජො ච තෙ තාදිසෙන පුරිසෙතාති? භරෙය්‍යාහං භනෙන තං පුරිසං අජො ච මෙ තාදිසෙන පුරිසෙතාති.

අථ ආගචේශ්‍ය බ්‍රාහ්මණකුමාරො සුසිකඛිතො² -පෙ- වෙසසකුමාරො සුසිකඛිතො² -පෙ- සුඤ්ඤකුමාරො සුසිකඛිතො² කතභජො කතයොග්ගො කතුපාසනො අභිරු අච්ඡමභී අනුත්‍රාසී අපලාසී. භරෙය්‍යාසි තං පුරිසං? අජො ච තෙ තාදිසෙන පුරිසෙතාති? භරෙය්‍යාහං භනෙන තං පුරිසං, අජො ච මෙ තාදිසෙන පුරිසෙතාති.

එවමෙව බො මහාරාජ, යසමා කසමා³ වෙපි කුලා අගාරසමා අතගාරියං පබ්බජිතො භොති: සො ච භොති පඤ්චඛගචීපපභීතො පඤ්චඛගසමන්තා-ගතො, තස්මිං දිනෙන මහපථලං භොති⁴.

කතමාති පඤ්ච අඛගාති පභීතාති⁵ භොනති? කාමච්ඡඤ්ඤ පභීතො භොති, බ්‍යාපාදො පභීතො භොති, ජීනමිඤ්ඤ පභීතං භොති, උඤ්චචකුක්කුච්චං පභීතං භොති, විචිකිච්ඡා පභීතා භොති. ඉමාති පඤ්ච අඛගාති පභීතාති භොනති.

කතමෙභි පඤ්චඛගෙහි සමන්තාගතො භොති? අසෙබෙන⁶ සීලකඛඤ්ඤ සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ සමාධිකඛඤ්ඤ සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ පඤ්ඤකඛඤ්ඤ සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ විමුත්තිකඛඤ්ඤ සමන්තාගතො භොති, අසෙබෙන⁶ විමුත්තිඤ්ඤඤදස්ස-තකඛඤ්ඤ සමන්තාගතො භොති. ඉමෙභි පඤ්චඛගෙහි සමන්තාගතො භොති.

ඉති පඤ්චඛගචීපපභීතෙ පඤ්චඛගසමන්තාගතෙ දිනතං මහපථලන්ති.

ඉද්දමවොච භගවා. ඉදං වත්ථා සුගතො අපාපරං එතදවොච සන්ථා:

ඉස්සන්ථං⁷ බලවිරියඤ්ච යස්මිං විජේජථ මාණවෙ,
තං සුඤ්ඤො භරෙ රුජා තාසුරං ජාතිපච්චයා.

තථෙච ඛතති සොරච්චං ධම්මා යස්මිං පතිට්ඨිතා,
තමරියවුත්තං⁸ මෙධාචීං නීතජච්චමපි සුජයෙ.

කාරයෙ අස්සමෙ රමෙම වාසයෙන්ථ බහුස්සුතෙ,
පපඤ්ච විචතෙ කසිරු දුග්ගෙ සඛිකමනාති ච.

අන්තං පානං බාදනීයං වන්ථසෙනාසතාති ච,
දදෙය්‍ය උජ්ඣුතෙසු විපසනෙනාන වෙනසා.

1. සමුපබ්බුලොභා - ස්‍යා. 2. සිකඛිතො - සිමු², 3. යසමා වෙ පි - සිමු, ස්‍යා
4. මහපථලං - සිමු, 5. චපපභීතාති - සිමු, 6. අසෙබෙන. - මජ්ඣ, ස්‍යා PTS.
7. ඉස්සන්තා - මජ්ඣ, PTS. 8. අරියවුත්ති. - මජ්ඣ.

මහරජ, ඒ කුමකැයි හඟිනු ද? මෙහිතොපට යුධයෙක් එළඹිසිවියේ වන්නේ ය. යුදසෙනහ රැස් වූයේ වන්නේ ය. එකල්හි දුහුසිප්ති මෑතවින් පුහුණු වූ කෘතහස්ත වූ කලපුරාදු ආති සිප් දෑක්වුම් කල බියගුලු නො වූ නොවෙවුලුන නො තැනිගන්නා පලා නො සනසුලු කැත්කුමරෙක් එන්නේ නම් ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරුෂයකු ගෙන් තොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ඇත.

එකල්හි මෑතවින් පුහුණු වූ බමුණු කුමරෙක් එන්නේ නම්... මෑතවින් පුහුණු වූ දෙස් කුමරෙක් ... මෑතවින් පුහුණු වූ කෘතහස්ත වූ කලපුරාදු ආති කල සිප් දෑක්වුම් ආති බියගුලු නො වූ නොවෙවුලුන නොතැනි ගන්නා පලා නො සනසුලු යුද කුමරෙක් ... ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නනු ද? එබඳු පුරුෂයකුගෙන් තොපට වැඩෙක් ඇද්ද? වහන්ස, මම ඒ පුරුෂයා පෝෂණය කරන්නෙමි. එබඳු පුරුෂයකුගෙන් මට වැඩෙක් ඇත.

මහරජ, එසෙයින් ම යම් කවර කුලයෙකින් හෝ ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වූයේ වේ ද? හෙ තෙමේත් ප්‍රතිණ වූ පසහක් ඇත්තේ පසහෙකින් සමන්විත වූයේ නම් ඔහු කෙරෙහි දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වෙයි.

කවර පසක් ප්‍රතිණ වූයේ වේ ද? යත්: කාමච්ඡදය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. ව්‍යාපාදය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. ජිනම්ඛය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. උඤ්චවකුක්කුච්චය ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. විචිකිච්ඡාව ප්‍රතිණ වූයේ වෙයි. මේ පසහ ප්‍රතිණ වූයේ වේ.

කවර පසහෙකින් සමන්විත වූයේ ද? යත්: අශෛෂ වූ ශීලස්කකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ සමාධිස්කකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ ප්‍රඥස්කකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ විමුක්තිස්කකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. අශෛෂ වූ විමුක්තිඥනදර්ශනස්කකියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. මේ පසහින් සමන්විත වූයේ වෙයි. මෙසේ ප්‍රතිණ වූ පසහක් ඇති පසහෙකින් සමන්විත වූවහු කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්ඵල වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාය්‍යානන් වහන්සේ මෙය වදාරා නැවත පසු ව මෙය ද වදාළ සේක.

යම් තරුණයකු කෙරෙහි බහුශශිලපයත් කාරික වෛතසික වීර්‍ය්‍යත් වීද්‍යාන වේ නම් රජ තෙමේ ඔහු යුද පිණිස පෝෂණය කරන්නේ ය. අදක්‍ෂයා ජාතිය හේතු කොට ගෙන පෝෂණය නොකරන්නේ ය.

එපරිද්දෙන් ම යමකු කෙරෙහි ඉවසීම ද රහත්බව ද යන බමුණෝ පිහිටියාහු ද ආර්‍ය්‍යී පැවතුම් ඇති නුවණැති ඔහු හිතජාතිකයකු වූ ව ද සුදන්නේ ය.

සිත්කලු අසපු කරවන්නේ ය. එහි බහුශ්‍රැතයත් වස්වන්නේ ය. නිරුදක අරණ්‍යයෙහි පැත්පොකුණු ද නොසමබ්බිහි සක්මන්මලු ද කරවන්නේ ය.

අහර ද පැත් ද කැවිලි ද වත්සෙනසුන් ද රහතුන් කෙරෙහි පහත්සිතින් දෙන්නේ ය.

යථා හි මෙකො ඵනගං විජ්ජුමොලී සතකකකු¹,
ඵලං නිත්තඤ්ච පුරෙති අභිවසාං වසුඤ්චරං.

තථෙව සඤ්චා සුතවා² අභිසඤ්චව භොජනං,
වණ්ඤකෙ තපපගති අත්තපානෙත පණ්ඨිතො,
ආමොදමානො³ පකිරෙති දෙඵ දෙථාති භාසති.

තං හිසා ගජ්ජනං හොති දෙවසෙසව පවසානො,
සා පුඤ්ඤධාරා විජුලා දුතාරං අභිවසානීති.

3. 3. 5.

පබ්බතූපමසුතනං.

136. භාවනීයං—

එකමනතං නිසිත්තං බො රුජානං පසෙනාදිං කොසලං භගවා එතදවොච:
භන්ද කුතො භු තං මහාරුජ ආගච්ඡසි දිවාදිවසානීති?

යාති තාති භනෙත රඤ්ඤං බන්තියානං මුඤ්චාවසිත්තානං ඉසාරියමද-
මනතානං කාමගෙධපරිසුට්ඨිතානං ජතපදජාචරියපාත්තානං මහනතං
පඨවිමණ්ඤලං අභිවිජ්ඣ අජ්ඣාචසත්තානං රුජකරණීයාති සන්තී⁴, තෙසවාහං⁵
එතරහි උසසුකකං ආපනෙතාති.

තං කිමමඤ්ඤසි මහාරුජ, ඉධ තෙ පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පුරුඤ්චමාය
දිසාය සඤ්චායිකො පච්චයිකො. සො තං උපසඤ්චාමිත්වා එවං වදෙය්‍ය: යගෙස
මහාරුජ ජානෙය්‍යාසි: අහං ආගච්ඡාමි පුරුඤ්චමාය දිසාය. තත්ථදුසං
මහනතං පබ්බතං අබ්භසමං. සබ්බෙ පාණේ නිප්පොඨෙනො⁶ ආගච්ඡති. යං
තෙ මහාරුජ කරණීයං තං කරොතිති. අඵ දුතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය
දකඤ්ඤාය දිසාය -පෙ- අඵ තතියො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය පච්ඡමාය දිසාය
-පෙ- අඵ වතුන්ථො පුරිසො ආගච්ඡෙය්‍ය උත්තරුය දිසාය සඤ්චායිකො
පච්චයිකො. සො තං උපසඤ්චාමිත්වා එවං වදෙය්‍ය: යගෙස මහාරුජ ජානෙය්‍යාසි:
අහං ආගච්ඡාමි උත්තරුය දිසාය තත්ථදුසං මහනතං පබ්බතං අබ්භසමං.
සබ්බෙ පාණේ නිප්පොඨෙනො⁶ ආගච්ඡති. යං තෙ මහාරුජ කරණීයං
තං කරෙතිති. එවරුපෙ හෙ මහාරුජ මහති මහබ්භගෙ සමුපපනො දුරුණේ
මනුසසකඛගෙ දුලලභෙ මනුසසනෙ කිමසා කරණීයනති?

එවරුපෙ මෙ භනෙත මහති මහබ්භගෙ සමුපපනො දුරුණේ මනුසස-
කඛගෙ දුලලභෙ මනුසසනෙ කිමසා කරණීයං අඤ්ඤත්‍ර ධම්මචරියාය
සම්මචරියාය කුසලකීරියාය පුඤ්ඤකීරියායාති.⁷

ආරොචෙමි බො තෙ මහාරුජ, පතිවෙදයාමි⁸ බො තෙ මහාරුජ, අභිවත්තති
බො තං මහාරුජ ජරුමරණං. අභිවත්තමානෙ ව තෙ මහාරුජ, ජරුමරණේ
කිමසා කරණීයනති?

1. සතකකකු - PTS. 2. සුචා - සා. 3. අනුමොදමානො - සා. 4. භවතති,
සා, මජ්ඣ. 5. හෙසුඤ්චාහං - මජ්ඣ. 6. නිපපායමනො - සිවු, 2. නිප්පොඨෙනො -
මජ්ඣ. සා. 7. අඤ්ඤත්‍ර සම්මචරියාය අඤ්ඤත්‍ර කුසලකීරියාය අඤ්ඤත්‍ර පුඤ්ඤකීරියායාති -
මජ්ඣ. සා. 8. පටිවෙදෙමි - මජ්ඣ. සා. PTS. සී 1. 2.

යම්කේ විදුලි පෙල ඇති සියගණන් (වලා) කුළු ඇති මේකය ගුගුරුමත් පොළොව තෙමන්තේ වල ද ගොඩ ද පුරවා ද,

එසේ ම සැදුහැනි ඇසු පිරු තැන් ඇති නුවණැත්තේ බොජුන් පිළියෙල කොට ඇහාරපාතයෙන් වණ්බකයන් සතප්වයි. සතුටු වන්නේ සඵලකාරයෙන් විසුරුවන්නාක් මෙන් දන් දෙයි. නොහොත් දන්ගලෙහි හැසිරෙයි. දෙව දෙව යි කියයි.

වස්තා වැස්සෙක (ගර්ජනය) මෙන් එය ඔහුගේ ගර්ජනය වෙයි. මහත් වූ ඒ පින් දහර දෙන්නහු මැනවින් තෙමයි.

3. 3. 5.

පබ්බතූපම සුත්තය.

136. සැවැත්නුවර—

එකත්පසෙක හුන් පසේනදී කොසොල්ලරජහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහරජ තෙපි දැන් මේ දෙවෙන් දවාලෙහි කොහි සිට එවූද?

වහන්ස, ඉසුරුමෙදෙන් මත් වූ කාමයෙහි ගිජු බැවින් මැඩුනු දතවිහි තීරබවට පත් මුදුන්හි අභිමේක කරණ ලද මහත් පොළොමෙහිල දිනා අධිපතිව වෙසෙන කැත් රජුන්ට යම් ඒ රජකටයුතු ඇද්ද, මම දැන් එහි උත්සුකබවට පැමිණියෙමි වෙමි.

මහරජ, ඒ කුමකැයි හඟිහු ද? මෙහි තොප විසින් ඇදහියයුතු පිළිගත හැකි වචන ඇති පුරුෂයෙක් පෙර දිගින් එන්නේ ය. හෙ තෙමේ තොප වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්ස, දැන වදාළ මැනවි. මම පෙරදිග සිට එමි. එහි අහස හා සම වූ මහපඵවක් දිටිමි. සියලු සතුන් සුණු කෙරෙමින් එයි. දේවයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරණු මැනවැ”යි මෙසේ සැල කරන්නේ ය. ඉක්බිති දෙවෙහි පුරුෂයෙක් දකුණු දිග සිට එයි ඉක්බිති තෙවෙහි පුරුෂයෙක් පෑසුළු දිග සිට එයි. ඉක්බිති ඇදහිය යුතු පිළිගත හැකි වචන ඇති සිවුවැනි පුරුෂයෙක් උතුරු දිග සිට එයි. හෙ තෙමේ තොප වෙත එළඹ “දේවයන් වහන්ස, දැන වදාළ මැනවි. මම උතුරුදිග සිට එමි. එහි අහස හා සම වූ මහපඵවක් දිටිමි. සියලු සතුන් සුණු කෙරෙමින් එයි. දේවයන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරණු මැනවැ”යි මෙසේ සැල කරන්නේය. මහරජ, දරුණු වූ මිනිසුන් නසන මහත් වූ මෙබඳු නපුරු බියක් හටගත් කල්හි දුබල මිනිසන් බැවිහි වූ තොප විසින් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද?

වහන්ස, දරුණු වූ මිනිසුන් නසන මහත් වූ මෙබඳු නපුරු බියක් හටගත් කල්හි දුබල මිනිසන් බැවිහි ධර්මයභීත සම්මයභීත කුශලක්‍රියාව පුණ්‍යක්‍රියාව හැර අන් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

මහරජ, තොපට කියමි. මහරජ, තොපට දන්වමි. මහරජ, ජරාමරණ දෙක තොප මැඩ ගෙන සිටී. මහරජ, ජරාමරණ දෙක තොප මැඩ ගෙන සිටී කල්හි තොප විසින් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද?

අධිවත්තමානෙ ව මෙ භනෙන ජරාමරණේ කිමසස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සමචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියාය.

යානි තානි භනෙන රඤ්ඤං බතතියානං මුද්ධාවසිත්තානං ඉසසරිය- මදමත්තානං කාමගෙධපරියුට්ඨිතානං ජනපදප්ඵාවරියපපත්තානං මහනානං පඨවිමණ්ඩලං අභිච්ඡය අජ්ඣාචසනානං භජීයුද්ධානි භවන්ති. තෙසමපි භනෙන භජීයුද්ධානං තජී ගතී තජී විසයො අධිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

යානිපි තානි භනෙන රඤ්ඤං බතතියානං මුද්ධාවසිත්තානං - පෙ - අසස- යුද්ධානි භවන්ති - පෙ - රථයුද්ධානි භවන්ති - පෙ - පතනියුද්ධානි භවන්ති. තෙසමපි භනෙන පතනියුද්ධානං තජී ගතී තජී විසයො අධිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

ඝනාති බො පන භනෙන ඉමසමිං රුජකුලෙ මනනිතො මහාමත්තා යෙ පහොනති ආගතෙ පච්චත්තිකෙ මනෙතති හෙදධිතුං. තෙසමපි භනෙන මනනියුද්ධානං තජී ගතී තජී විසයො අධිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

සංචීජ්ජති බො පන භනෙන ඉමසමිං රුජකුලෙ පහුතං තීරඤ්ඤාසුවණණං භූමිගතඤ්ඤාව චෙහාසට්ඨඤ්ඤාව. යෙන මයං පහොම ආගතෙ පච්චත්තිකෙ ධනෙන උපලාපෙතුං. තෙසමපි භනෙන ධනියුද්ධානං තජී ගතී තජී විසයො අධිවත්තමානෙ ජරාමරණේ.

අධිවත්තමානෙ ව මෙ භනෙන ජරාමරණේ කිමසස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සමචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියායාති.

එවමෙතං මහරුජ, එවමෙතං මහරුජ, අධිවත්තමානෙ ව තෙ ජරාමරණේ කිමසස කරණීයං අඤ්ඤානු ධම්මචරියාය සමචරියාය කුසලකිරියාය පුඤ්ඤකිරියායාති.

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්වා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

යථාපි සෙලා විපුලා තභං ආභච්ච පබ්බතා,
සමන්තා අනුපරියෙය්‍යං¹ නිපෙපාඨෙන්නා² වතුද්දීසා.

එවං ජරා ව මච්චු³ ව අධිවත්තනානි පාණීතො⁴,
බතතියෙ බ්‍රාහ්මණේ චෙසෙස සුද්දෙ වණ්ඛාලපුක්කසෙ,
ත කිඤ්චි පරිචජේජති සබ්බමෙචාභිමද්දති.

ත තජ්ඣ භජීනං⁵ භූමි ත රථානං ත පතතියා,
ත වාපි මනනියුද්ධෙත සකකා ජේතුං ධනෙත වා.

තසමා හි පණ්ඨිතො පොසො සමපසං අත්ථමත්තතො,
බුද්ධෙ ධම්මෙ ව සඛෙස ව ධීරො සද්ධං නිචෙසයෙ.

1 සමන්තානුපරියෙය්‍යං - මජ්ඣං. 2. නිපෙපාඨෙන්නා - මජ්ඣං. 3. මරණං - සී 1
4. පාණීතො - මජ්ඣං. 5. භජීනං - මජ්ඣං, සථා, PTS.

වහන්ස, ජරාමරණ දෙක (අප) මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ධර්මවයභාව සම්මවර්තාව කුසලක්‍රියාව පුණ්‍යක්‍රියාව හැර මාවිසින් අත් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

වහන්ස, ඉසුරාමෙදෙන් මත් වූ කාමයෙහි ගිජුබාවින් මඩනාලද දනවිහි තිරබවට පත් මහත් පොළොව්බල දිනා අභිපති ව වෙසෙන මුද්‍රන අභිෂේක කල කැත් රජුන්ගේ යම් ඒ ඇත්යුද වේ නම් වහන්ස, ජරාමරණදෙක (අප) මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ ඇත් යුදවලට ද වැඩෙක් නැත. සමත්බවෙක් නැත.

වහන්ස, මුද්‍රන අභිෂේක කල ... කැත් රජුන්ගේ යම් ඒ අස්සුද වේ නම් ... රථයුද වේ නම් පාබලයුද වේ නම් වහන්ස, ජරා මරණ දෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ පාබල යුදවලට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක්ද නැත.

වහන්ස, යම් කෙනෙක් ආවා වූ සතුරන් මනත්‍රණයෙන් බිඳවා ලන්නට සමත් වෙත් නම් එබඳු මැති ඇමතිකෙනෙක් මේ රජකුලයෙහි ඇත. වහන්ස, ජරාමරණ දෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ මනත්‍රසුඛියන්ට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක් නැත.

වහන්ස, ආවා වූ සතුරන් ධනයෙන් පොලඹවා ගන්නට යම් ධනයෙකින් අපි සමථී වමෝ නම් බිම පිහිටියා වූත් අහස සිටියා වූත් එබඳු බොහෝ රත් අමුරන් මේ රජකුලයෙහි ඇත. වහන්ස, ජරාමරණදෙක අප මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ඒ ධනයුඛියන්ට ද වැඩෙක් නැත. සමත් බවෙක් නැත.

වහන්ස, ජරාමරණදෙක මා මැඩ ගෙන සිටි කල්හි ධර්මවයභාව, සම්මවයභාව, කුසලක්‍රියාව, පුණ්‍යක්‍රියාව හැර මා විසින් අත් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

මහරජ, තෙල එසේය. මහරජ, තෙල එසේ ය. ජරාමරණදෙක (නොප) මැඩගෙන සිටි කල්හි ධර්මවයභාව, සම්මවයභාව, කුසලක්‍රියාව, පුණ්‍යක්‍රියාව හැර නොප විසින් අත් කීමෙක් කටයුතු වන්නේ ද.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාය්‍යාන් වහන්සේ මෙය වදාරා වැලී අත්‍ය වූ තෙල ගාපෙල ද වදාළ සේක:

යම්සේ මහත් වූ ශෛලමය වූ අහස හැපි (සිටි) පථිතයෝ හාත්පස සිටු දිගුන් සුණු කෙරෙමින් පෙරලී එන්නාහු ද,

එසේ ජරාවත් මරණයත් ක්‍රමයෙන් ද බ්‍රාහ්මණයන් ද වෛශ්‍යයන් ද ශුද්‍රයන් ද සාධොල් පුජසඬු කුලයෙහි වුවත් ද යන සියලු සතුන් යට කෙරෙත්. කිසිවක් අත් නො හරී. සියල්ල ම මඹී.

එහි ඇතුන්ට ද රථයන්ට ද පාබලසෙනගට ද විෂයසථාත නො වේ. මනත්‍රසුඛියන් හෝ ධනයෙන් හෝ දනන්නට නො ම හැක්කේ ය.

එහෙයින් බෙධයවිච්චි වූ නුවණැති පුරුෂ තෙමේ තම්හට වැඩ දක්නේ බුදුන් කෙරෙහි ද ධර්මය කෙරෙහි ද සබ්බයා කෙරෙහි ද ශ්‍රද්ධාව පිහිටුවන්නේ ය.

යො ධම්මවාරී¹ කායෙන වාචාය උද වෙනසා,
ඉධෙව නං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදනීති.

කොසලවග්ගො තතීයො.

නමුඤ්ඤානං:

පුග්ගලො අය්‍යකා ලොකො ඉස්සන්ථං පබ්බතුපමං,
දෙසිතං බුද්ධිසෙට්ඨෙන ඉමං කොසලපඤ්චකන්ති.

කොසලසංයුත්තං සමන්තං.

4. මාරසංයුත්තං

1. ආයුචග්ගො.

4. 1. 1.

තපොකම්මසුත්තං.

137. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුමෙලායං විහරති තජ්ජා
නෙරඤ්ඤාය තීරෙ අජපාලනීග්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. අථ ඛො
භගවතො: රහොගතස්ස පටිසල්ලීතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි:
මුත්තො වතමති තාය දුක්ඛාරකාරිකාය. සාධු මුත්තො වතමති තාය අතන්ථ-
සංභිතාය දුක්ඛාරකාරිකාය. සාධු ජීනො සතො බොධිං සමජ්ඣගන්ති².

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො වෙනසා: වෙනොපරිචිතකකම්ඤ්ඤාය
යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භා: භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි.

තපොකම්මා: අපකම්මෙ යෙන සුජ්ඣන්ති මානවා,
අසුඤ්ඤො මඤ්ඤසි සුඤ්ඤො සුඤ්ඤිමග්ගමපරඤ්ඤාති³.

අථ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාති
පච්චභාසි:

අතන්ථසංභිතං ඤ්ඤා යං කිඤ්චි අමරං තපං,
සබ්බං නන්ථාවහං භොති පියාරිත්තං⁴ ව ධම්මනී.

සීලං සමාධිං පඤ්ඤාඤ්ඤා⁵ මග්ගං බොධාය භාවයං,
පනෙතාසම් පරමං සුඤ්ඤිං නිභන්තො ඤමසි අන්තකාති.

අථ ඛො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛී
දුම්මතො තන්ථෙවන්තාරධාසීති.

1. ධම්මං වරී - මජ්ඣං. 2. සාධු වතමති සතො බොධිසමජ්ඣගුතී. සතා. සාධු වතමති
මුත්තො බොධිං සමජ්ඣගන්ති, මජ්ඣං. 3. සුඤ්ඤිමග්ගා අපරපදබාහි - මජ්ඣං. 4. ජීයා -
මජ්ඣං. 5. සමාධිපඤ්ඤාඤ්ඤා. මජ්ඣං, PTS.

යමෙක් කසින් ද වචනයෙන් ද යලි සිහින් ද ධර්මයෙහි හැසිරෙණ සුළු ද (නුවණැත්තෝ) තෙලොව ම ඔහු පසසන්. පරලොව සවගීයෙහි සතුටු වෙයි.

කෝසල වගීය තුන් වැනියි.

එහි උද්දානය:

පුඤ්ඤ, අයසකා, ලොක, ඉසාසථ, පබ්බතූපම සුත්‍රය යන මේ කෝසලපඤ්ඤකය ශ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරණ ලදී.

කෝසලසංයුක්තය නිමයේ ය.

4. මාරසංයුක්තය.

1. ආයුචගීය.

4. 1. 1.

තපොකම්ම සුත්‍රය.

137. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පළවූ කොට උරුවෙල්දතව්වෙහි නේකඤ්ජණ තෙරු අජපල් නුගරුක්මුල වැඩවසන සේක. එකල්හි එකලා වූ විතතවිචේකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඒ දුෂකරක්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මිදුනෙම් වෙමි. ඒ නොවැඩ ඇසුරු කල දුෂකරක්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මැනවින් මිදුනෙම් වෙමි. සර්ව ඵලඹසිරි සිහි ඇත්තෙම් මැනවින් සත්‍යාවබෝධය කෙලෙමි”යි මෙබඳු විතතවිතකීයෙක් පහල විය.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ තමසිහින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතතවිතකීය දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

යම් තපසෙකින් මනුෂ්‍යයෝ පිරිසිදු වෙද්ද, ඒ තපස්කම්මයෙන් ඉවත් ව අශුඬ වූයේ ම ශුඬමාගීය වැරදවූයේ ශුඬ යයි හඟිහි ද,

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා සි දැන පවිටු මාරයාහට ගාථාවලින් පෙරලා වදල සේක:

අමර තම් වූ යම්කිසි තපසෙක් වේ ද, (ඒ සියල්ල) අනභිසංකිත යයි දැන (අත්හලෙමි.) ඒ සියල්ල වැඩ සිදුකරන්නේ නො වේ. (කෙසේ ද? යත්:) මරුකතරෙහි ඊටිපලුපත් මෙකී. (මරුකතරෙහි වූ තැවක් ඊටිපලුපත් ගෙණ පදවන්නට නො හැක්කාක් මෙකී.)

සීලය ද සමාධිය ද ප්‍රඥාව ද යන ආර්යමාගීය සත්‍යාවබෝධය පිණිස වඩමින් පරමශුඬියට පැමිණියෙමි වෙමි. මාරය, තෝ තටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුභත තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 2.

නාගසුභතං.

188. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුච්චෙලායං විහරති නජ්ජා නොරක්ඛණය තීරෙ අජජාලනිග්‍රොධමුලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා රතතකිකාරතිමිසායං අජේඛාකාසෙ¹ නිසිනොනා හොති. දෙවො ව එකමෙකං චූසායති.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජලහිතතතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො මහනතං හජිරජවණණං අභිනිමිනිනා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. සෙය්‍යථාපි තාම මහාඅරිට්ඨකො මණ්ඨි, එවමස්ස සිසං හොති. සෙය්‍යථාපි තාම සුඛං රුපියං, එවමස්ස දනනා හොනති. සෙය්‍යථාපි තාම නඛහලීසා², එවමස්ස සොභෙඛා හොති.

අඵ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනතං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

සංසරං³ දීඝමඤ්චානං වණණං කඤ්චා සුභාසුභං,
අලං තෙ තෙන පාපිම නිහතො තිමසි අනතකාති.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛී දුමමනො තජෙචනතරධාසීති.

4. 1. 3.

සුභසුභතං.

189. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුච්චෙලායං විහරති -පෙ- පඨමාභිසම්බුද්ධො. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා රතතකිකාරතිමිසායං අජේඛාකාසෙ⁴ නිසිනොනා හොති. දෙවො ව එකමෙකං චූසායති.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ජලහිතතතං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්චා භගවතො අවිදුරෙ උච්චාවචා වණණනිභා උපදංසෙති සුභා වෙච අසුභා ව.

අඵ ඛො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං පාපිමනතං ගාථාහි අජ්ඣභාසි:

සංසරං දීඝමඤ්චානං වණණං කඤ්චා සුභාසුභං,
අලං තෙ තෙන පාපිම නිහතො තිමසි අනතක.

යෙ ව කායෙන වාචාය මතසා ව සුසංචුතා,
ත තෙ මාරවසාසුගා ත තෙ මාරස්ස බඤ්ඤති⁵.

අඵ ඛො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛී දුමමනො තජෙචනතරධාසීති.

1. අජේඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 2. නඛහලීසා - PTS. 3. සංසරං - සං. PTS. සී 1, 2.
4. අජේඛාකාසෙ - මජ්ඣ. 3. 5. පච්චග්ගි - සීඉ, සං. PTS. සී 1' 2.

4. 1. 2.

නාම සූත්‍රය.

138. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදු ව පළමු කොට උරුමෙල් දතව්වෙහි තේරුකප්‍රභ තෙරු අප්පල්ලුගරුක්ඛුල වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු දැකිගනදුරෙහි එළිමහ-
තෙක වැඩහුන් සේක. වැස්ස ද එක්එක් පොද හෙළයි.

ඉක්බිති පව්‍ය මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය වෙට්‍ටම ලොමු දුහාගාන්ම උපදවනු කැමැත්තේ මහත් ඇත්රජවෙසක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. ඔහුගේ හිස මහකඵලෙක් වැන්න. ඔහුගේ දත් පිරිසිදු රිදී වැන්න. ඔහුගේ සොඬය තතුලිස්දඩක් වැන්න.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්‍ය මාරයා යි දන පව්‍ය මාරයාගට ගාථායෙන් වදාළ සේක. දීඝිකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභ වෙශවිලාස කොට (මා වෙත) පැමිණියෙහි ය. මාරය, එයින් තට කම් තැන. මාරය, තෝ නට්‍යෙහි.

ඉක්බිති පව්‍ය මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 3.

සුභ සූත්‍රය.

139. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමෝඛියෙන් පළමුවලා උරුමෙල් දතව්වෙහි ... වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු දැකිගනදුරෙහි අබවස වැඩහුන් සේක. වැස්ස ද එක්එක් පොද හෙළයි.

එකල්හි පව්‍ය මරු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බියවෙට්‍ටම ලොමුදුහාගාන්ම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි ප්‍රිය වූත් අප්‍රිය වූත් විසිතුරු සටහන් දක්වයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්‍ය මරු යයි දන පව්‍ය මරුගට ගාථාවලින් වදාළ සේක:

දීඝිකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභවේශ විලාස කොට (මා වෙත ආයෙහි ය.) එම්බල පව්‍ය මරුව, තට එයින් කම් තැන. මරුව තෝ නට්‍යෙහි.

යම් කෙනෙක් කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද සංවෘත වෙද්ද, මරුව, ඔහු තට වසන නොවෙත්. ඔහු මාරයාගේ බැම්මට අසු (-අතැවැස්සෝ) නො වෙත්.

එකල්හි පව්‍ය මරු තෙමේ “භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී ය”යි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 4.

පඨමපාසසුතනං.

140. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා බාණ්ණසීයං විහරති ඉසිපතනෙ ඕගදයෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී: භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

මඤ්ඤං ඛො භික්ඛවෙ යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සමමපපධානා අනුත්තරං විමුත්ති අනුපපත්තා, අනුත්තරං විමුත්ති සච්ඡිකතා. තුලෙහපි භික්ඛවෙ යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සමමපපධානා අනුත්තරං විමුත්තිං අනුපාපුණාථ. අනුත්තරං විමුත්තිං සච්ඡිකරෙථාති.

අථ ඛො මාරො පාපිමො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්ඤා භගවනතං භාථාය අජ්ඣභාසී:

බඤ්ඤො'සී¹ මාරපාසෙන යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබ්ඛිකබඤ්ඤොසී¹ න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[භගවා:]

මුත්තොහං² මාරපාසෙන යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මාරබ්ඛිකමුත්තොලීති නිභතො කුමසී අනාතකාති.

අථ ඛො මාරො පාපිමො ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුභතොති දුක්ඛී දුමමනො තජ්ඣවනතරධාසීති.

4. 1. 5.

දුතියපාසසුතනං.

141. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා බාණ්ණසීයං විහරති ඉසිපතනෙ ඕගදයෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී: භික්ඛවොති, හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

මුත්තොහං² භික්ඛවෙ සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. තුලෙහපි භික්ඛවෙ මුත්තා සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. වරථ භික්ඛවෙ වාරිකං බහුජනභිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය³ අජාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන දො අගමිජ්ඣ⁴. දෙසෙථ භික්ඛවෙ ධම්මං ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣේකල්‍යාණං පරියොසාතකල්‍යාණං සාජාං සබ්බඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සනති සත්තා අපපරජකච්ඡාතිකා අසසවණතා ධම්මස්ස පරිභායනාති. භවිස්සනාති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරෙ. අභවපි භික්ඛවෙ යෙන උරුවෙලා සෙතානිනිගමො⁵ තෙනුපසඛිකම්ඤාම් ධම්මදෙසනායාති.

1. බඤ්ඤො'සී - සා. 2. මුත්තොහං, මජ්ඣං, සා. 3. ලොකානුකම්පාය, සීචු², PTS.
4. අගමජ්ඣ සීචු² 5. සෙතානිගමො - මජ්ඣං, සා, PTS.

4. 1. 4.

පරිමපාස සූත්‍රය.

140. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්නුවර සම්පයෙහි ඉසිපතන නම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මා විසින් නුවණින් මෙතෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්වීයභීය කිරීමෙන් නිරුතතර විමුක්තිය ලබන ලදු, නිරුතතර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණ ලදු. මහණෙනි, තෙපි දු නුවණින් මෙතෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්වීයභීය වැඩීමෙන් නිරුතතර විමුක්තියට පාමිණෙව. නිරුතතර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරව.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මාරපාශයෙන් බදනා ලද්දෙහි: දිව්‍ය වූ යම් බක්කනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝන් වෙද්ද, (ඒ සියලු) මාරබක්කනයන් බැදුනෙහි. මහණ, මා කෙරෙත් නො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු:]

මාරබක්කනයන් මිදුනෙම් වෙමි. දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝන් වෙද්ද, (ඒ සියලු) මාර බක්කනයන් මිදුනෙම් වෙමි. මරුව තෝ නටුවෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනී ය සි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 5.

දුතියපාස සූත්‍රය.

141. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස්නුවර සම්පයෙහි ඉසිපතන නම් වූ මුවවෙතෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි සි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු “පින්වතුන් වහන්සැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝන් වෙද්ද (ඒ) සියලු බක්කනයන් ගෙන් මෙ මිදුනෙම් වෙමි. මහණෙනි, තෙපි දු දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝන් මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බක්කනයෝන් වෙන් නම් (ඒ) සියලු බක්කනයන් ගෙන් මිදුනහු ය. මහණෙනි, බොහෝ දනහට හිත පිණිස, බොහෝ දනහට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිසුන්ට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වාරිකායෙහි හැසිරෙව. එක් මහෙකින් දෙදෙනෙක් නො යව. මහණෙනි, මූල යහපත් වූ මැද යහපත් වූ අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ ව්‍යක්ෂ්‍යයෙන් පිරිසුන් දහම් දෙසව. කේවල පරිපූණි පිරිසුදු මහබඹසර හෙළි කොට දක්වව. පැණැසෙහි සවලා වූ කෙලෙස්පස් ඇති සහනියෝ ඇත. ධර්මය නොඇසීමෙන් (ඔහු) පිරිහෙත්. ධර්මය අවබෝධ කරන්නෝ වන්නාහ. මහණෙනි, මම ද දහම් දෙසනු පිණිස උරාවෙල්-දනව්වෙහි ඡන්දාහි තියම්ගමට එලඹෙන්නෙමි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

බඤ්ඤාසි සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබකිතබඤ්ඤාසි න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[භගවා:]

මුත්තොගං සබ්බපාසෙහි යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා,
මහාබකිතමුත්තොමහි නිහතො කුමසි අන්තකාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමනො තතෙචන්තරධාසීති.

4. 1. 6.

සප්පසුත්තං.

142. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඤජභහෙ විහරති වෙඨවනො කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තෙන බො පත සමයෙත භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අජෙකාකාසෙ¹ නිසිනො හොති. දෙවො ච එකමෙකං චුභායති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො භයං ඡමහිත්තං ලොමහංසං උප්පාදෙභුකාමො මහන්තං සප්පරුච්ඡණණං අහිනිමිතිචා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. සෙය්‍යථාපි තාම මහතී එකරුක්ඛිකා නාවා, එවමස්ස කායො හොති. සෙය්‍යථාපි තාම මහන්තං සොණ්ඨිකාකිලඤ්ඤං, එවමස්ස එණො හොති. සෙය්‍යථාපි තාම මහතී කොසලිකා කංසපාතී, එවමස්ස අකඛිති භවන්ති. සෙය්‍යථාපි තාම දෙවො ගලගලායහොත විජ්ජුලලතා නිච්ඡරන්ති, එවමස්ස මුබ්බො ජීව්‍යා නිච්ඡරති. සෙය්‍යථාපි තාම කමමාර-ගහරියා ධම්මානාය සද්දො හොති, එවමස්ස අස්සාපසස්සාසානං සද්දො හොති.

අඵ බො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිචා මාරං පාපිචන්තං ගාථාහි අජ්ඣභාසි:

යො සුඤ්ඤගෙහාති හෙවති සෙය්‍යා සො මුති අන්තසඤ්ඤානො,
වොස්සඤ්ඤ වරෙය්‍ය තත්ථ සො පතිරුපං හි තථාවිධස්ස නං.

චරකා බහු හෙරවා බහු අථො ඩංසසිරිංසපා² බහු,
ලොමමපි ත තත්ථ³ ඉඤ්ඤෙයෙ සුඤ්ඤගාරගතො මහාමුති.

තභං එලෙය්‍ය පඨවී වලෙය්‍ය සබ්බෙ ච පාණො උද සන්තසෙය්‍යො,
සලලමපි වෙ උරසි පකප්පයෙය්‍යො⁴ උපධිසු තාණො න කරොන්ති බුද්ධාහි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමනො තතෙචන්තරධාසීති.

1. අනුකාකාසෙ - මජ්ඣං. 2. ඩංසසිරිසපා - මජ්ඣං. 3. තත්ථ භ - මජ්ඣං. සඤා.
4. පකමප්පයෙය්‍යො - සීමු. 2.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

දෙවියන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් වෙන් නම් ඒ සියලු පාසයන් ගෙන් බැඳුනෙහි. මහකෙලෙස්බාමීමෙන් බඳනා ලද්දෙහි. මහණ, මා කෙරෙත් නො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු]:

දෙවියන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් මිනිසුන් පිළිබඳ යම් පාසයෝත් වෙන් නම් ඒ සියලු පාසයන්ගෙන් මම මිදුනෙමි වෙමි. මහාකෙලෙස්-බකිතයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මරාව, තෝ නටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් නෙමේ මා දැනී, සුගත නෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 1. 6.

සප්ප සුත්‍රය.

142 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤකනිවාප නම් වේච්චනාගමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොල්අඳුරෙහි අබවස වැඩහුන්-නාහු වෙති. වැස්ස ද එකිඑකී පොද හෙලයි.

එකල පවිටු මාර නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය තැනිගැන්ම ලොමුදහගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ මහත් තාරජවෙසක් මවාගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය. ඔහුගේ සිරුර එක්රැක්තෙන් මැවූ මහ මරුවක් බඳු වෙයි. ඔහුගේ පෙණය රුකරුවත්තේ රා පෙරණ මහත් මටුලිකස්සක් බඳු වෙයි. ඔහුගේ ඇස් කොසොල්ලුරුගේ මහත් කස්ත-ලියක් (භුඤ්ජනපාතියක්) බඳු වෙයි. මේසය ගිහිරි කරණ කල යම්සේ විදුලිය නික්මේ ද, එපරිද්දෙන් ඔහුගේ මුවෙන් දිව නික්මෙයි. කඹුරුසම වසින් පුරණ කල්හි ශබ්දය යම්සේ ද, ඔහුගේ ආශවාසප්‍රශවාස ශබ්දය ද එබඳු වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරු ය යි දැන පවිටු මරාහට ගාථාවන්තෙන් වදලු සේක:

යමෙක් ශයනය පිණිස ශුන්‍යාගාරයන් සෙවුනේ ද, ඒ බුද්ධිමුනි නෙමේ සංයන වූ ආතමභාව ඇත්තේ වේ. හෙ නෙමේ ඒ ආතමභාවයෙහි (ආලය) හැරපියා හැසිරෙන්නේ ය. එය එබඳු බුද්ධිමුනිහට සුදුසු මැයි.

(සිංහව්‍යාඝාද) බිහිසුනු ජබ්ගම සත්තු ද බොහෝහ. බිහිසුනු සථාවර අරමුණු ද බොහෝහ. වැලි බාහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද සපියෝ ද බොහෝහ. ශුන්‍යාගාරයට වත් සඵලමුනි නෙමේ ඒ අරමුණු නිමිති කොට ලෝම මාත්‍රයකුදු කමපන නො කරන්නේ ය.

අහස පැලෙන්නේ නම්, පොළොව සැලෙන්නේ නම්, වැලිත් සියලු සත්තු හැනිහත්නාහු නම්, ඉදිත් ලෙහි තියුණු හුල් ගස්ත්නාහු නම්, බුදුවරයෝ උපධිත් කෙරෙහි පරිත්‍රාණයක් නො කෙරෙහි.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවත් නෙමේ මා දැනී, සුගත නෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 7.

සොපසඤ්චනං.

143. එකං සමයං භගවා ගුණගුණ විහරති චෛඨවනො කලඤ්චකතිවාපෙ. අථ බො භගවා ඛග්ගදෙවරතනිං අජෙඤ්ඤාසෙ වරිකමිඤ්ඤා රතනියා පච්චුසස්මයං පාදෙ පකඛාලෙඤ්ඤා විහාරං පවිසිඤ්ඤා දකඤ්ඤානෙත පසෙසන සිහසෙයාං කපෙසසි, පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජානො උච්චාන-සඤ්ඤං මනසි කරිඤ්ඤා.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙහුපසඤ්චමි. උපසඤ්චමිඤ්ඤා භගවත්තං ගාථාය අජඤ්ඤාසි:

කිං සොපසි කිනඤ්ඤා සොපසි කිමිදං සොපසි දුබ්භගො¹ විය,
සුඤ්ඤමගාරතති සොපසි කිමිදං සොපසි සුරියෙ² උගගතෙ.

[භගවා:]

යසස් ජාලිනී විසතතිකා තණ්හා තස්සී කුභිඤ්ඤී තෙතවෙ,
සඤ්චුපධිතං³ පරිකඛයා චුඤ්ඤා සොපසති කිං තවෙඤ්ඤා මාරාති.

අථ බො මාරො පාපිමා ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුකඤ්ඤා දුමමනො තජෙච්චනතරධාසීති.

4. 1. 8.

නඤ්ඤාච්චනං.

144. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඤාච්චනියං විහරති ජෙතවචනො අතාඨපිඤ්ඤාකසස් ආරාමෙ. අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙහු-පසඤ්චමි. උපසඤ්චමිඤ්ඤා භගවතො සතතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

නඤ්ඤා පුතෙතති පුතතිමා ගොමිකො⁴ ගොති තථෙච නඤ්ඤා,
උපධි භි නරස්ස නඤ්ඤා න භි සො නඤ්ඤා යො⁵ තිරුපධිති.

[භගවා:]

සොචති පුතෙතති පුතතිමා ගොමිකො ගොති තථෙච සොචති,
උපධි භි නරස්ස සොචතා න භි සො සොචති යො තිරුපධිති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං භගවා -පෙ- තජෙච්චනතරධාසීති.

1. දුබ්භතො-සා. දුබ්භයා-PTS. 2. සුරියෙ-මජ්ඣ. 3. සඤ්චුපධිපරිකඛයා - මජ්ඣ. 4. ගොවා - මජ්ඣ. 5. යොති-සීඉ, 1.

4. 1. 7.

සොපසි සූත්‍රය.

143. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කලාදකනිවාප නම් වූ වේඵළිනාගමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ බොහෝ වේලාවක් අඛවස සක්මන් කොට රැ පහන් වේලෙහි පා දෙව වෙහෙරට පිවිස (දකුණු) පස වෙ (වම්) පස මදක් හැදූ තබා සිහි නුවණ ඇති ව නැගී සිටුනා වෙලාව මෙනෙහි කොට දකුණුලයෙන් සිංහගය්‍යාව කල සේක.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

කිම නිදසි ද? කුමක් හෙයින් නිදසි ද? මල එකකු මෙන් කුමකට නිදසි ද? ශුන්‍යාගාරයක් මා විසින් (ලද) යි නිදසි ද? කුමක් හෙයින් හිරු නැගී කල්හි නිදසි ද?

[භගවත්හු:]

යමකුගේ ජාලිනී නම් වූ විසතරිකා නම් වූ තෘෂණා තොමෝ කිසි භවයෙකිහි පවුණුවන්තට නැද් ද, ඒ සඵල තෙමේ සියලු උපයින් ඤය කිරීමෙන් හොඳී. මරුව, මෙහිලා තට කීම?

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනීය යි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 8.

නාදනි සූත්‍රය.

144. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අතේපිටු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

දරුවන් ඇත්තේ දරුවන් හේතු කොට ගෙණ සතුටු වෙයි. එසේ ම ගෙරින් ඇත්තේ ගෙරින් හේතු කොට ගෙණ සතුටු වෙයි. උපයිනු මිනිසාගේ තද්‍යතයෝ ය යමෙක් උපයි රහිත වේ නම් හෙ තෙමේ සතුටු නො වෙයි.

[භගවත්හු:]

දරුවන් ඇත්තේ දරුවන් හේතු කොට ගෙණ ශෝක කෙරෙයි. එසේ ම ගෙරින් ඇත්තේ ගෙරින් හේතු කොට ගෙණ ශෝක කෙරෙයි. උපයිනු මිනිසාගේ ශෝචනයෝ ය. යමෙක් උපයි රහිත නම් හෙ තෙමේ ශෝක නො කෙරේ මැයි.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 1. 9.

පඨමආයු සුත්තං.

145. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ගුණගහ විහරති චෙඨ්චනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තනු බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි, භික්ඛවොති. හදනෙනති නෙ භික්ඛු භගවතො පඨවසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

අපමිදං භික්ඛවෙ මනුස්සානං ආයු, ගමනීයො සමපරායො, කතතඛබ්බං කුසලං, චරිතඛබ්බං බ්‍රහ්මචරියං, තඤ්ච ජාතස්ස අමරණං. යො¹ භික්ඛවෙ චිරං ජීවති, සො වස්සසතං අපපං වා භියොසාති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

දීඝමායු මනුස්සානං න නං හීලෙ සුපොරිසො,
චරෙය්‍ය ඩිරමනොච තඤ්ච මච්චුස්ස ආගමොති.

[භගවා:]

අපමායු මනුස්සානං හීලෙය්‍ය නං සුපොරිසො,
චරෙය්‍යාදිත්තසීසොච තඤ්ච මච්චුස්ස නාගමොති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්චන්තරධාසීති.

4. 1. 10.

දුතියආයු සුත්තං.

146 එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ගුණගහ විහරති චෙඨ්චනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. තනු බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි, භික්ඛවොති. හදනෙනති නෙ භික්ඛු භගවතො පඨවසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

අපමිදං භික්ඛවෙ මනුස්සානං ආයු. ගමනීයො සමපරායො, කතතඛබ්බං කුසලං, චරිතඛබ්බං බ්‍රහ්මචරියං, තඤ්ච ජාතස්ස අමරණං. යො භික්ඛවෙ චිරං ජීවති, සො වස්සසතං අපපං වා භියොසාති².

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

තාවමයන්ති අභොරන්තා ජීවිතං නොපරාජ්ඣති,
ආයු අනුපරියාති³ මච්චාතං කෙමිච රථකුඛබරං.

[භගවා:]

අචමයන්ති අභොරන්තා ජීවිතං උපරාජ්ඣති,
ආයු ඛීයති මච්චාතං කුන්තාදිතංච ඔදකන්ති.

1. යො භි-සු. 1. 2. භියොති-PTS. 3. අනුපරියායති-මුජ්ඣං, අනුචරියති-සඤ්ඤා, ආයු-පරියෙති - සු. 1, 2.

4. 1. 9.

පදම ආයුසුත්‍රය.

145. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සම්පයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වේඵවනාණමයෙහි වැඩ වසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂය අලුප ය, පරලොව යා යුතු ය, කුසල් කටයුතු ය, බලිසර හැසිරිය යුතු ය, උපන්නහුට නොමැරීමේක් නැත. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කලක් ජීවත් වේ නම් හෙ තෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අලුපයෙක් හෝ වෙයි.

එකල්හි පව්දු මරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ දිග ය. සතපුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේ ය. තනපා මතුයෙන් වැටෙන (සනතකිය) ලදරුවකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ ඊමෙක් නැත.

[භගවත්හු:]

මිනිසුන්ගේ ආයුෂය අලුප ය. සතපුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේ ය. හිස ගිනි ගත්තකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ නොඊමෙක් නැත.

ඉක්බිති පව්දු මාරයා ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 1. 10.

දුතිය ආයුසුත්‍රය.

146 මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වේඵවනාණමයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂ සචලුප ය, පරලොව යා යුතු ය, කුසල් කටයුතු ය, බලිසර හැසිරිය යුතු ය. උපන්නහුට නො මැරීමේක් නැත. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කල් ජීවත් වේ ද, හෙ තෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අලුපයෙක් හෝ වෙයි.

එකල්හි පව්දු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

ඌ දාවල්ලු ඉක්ම නො යෙත්. ජීවිතය නිරුද්ධ නොවේ. මිනිසුන්ගේ ආයුෂය (ඔවුන්) අනුව ම යේ. රියෙහි කිඹුල්ලුව අනුව යන රියනිමි-වලල්ල මෙනි.

[භගවත්හු:]

ඌ දාවල්ලු ඉක්ම යෙත්. ජීවිතය නිරුද්ධ වේ. මිනිසුන්ගේ ආයුෂය ගෙවේ. කුඩා තදින්ගේ දිය මෙනි.

අඵ බො මාරො පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජෙච්චන්තරධාසීති.

ආයුච්චොතො පඨමො.

තනුඥානං:

තපොකම්මඤ්ච තාගො ච සුභං පාසෙන තෙ දුච්චෙ,
සපෙපා සොඨසි තඤ්ඤං ආයුතා අපරෙ දුච්චෙති.

2. රජජචගො.

4. 2. 1.

පාසාණසුභතං.

147. එවං මෙ සුතා: එකා සමයං භගවා ගුණගුණ විහරති ගිජ්ඣකුලෙ පබ්බතෙ. තෙන බො පත සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිමිසායං අපේකාකාසෙ¹ නිසිනොතා හොති. දෙවො ච එකමෙකං උසායති.

අඵ බො මාරො පාපිමා භගවතො භයං ඡමතිත්තතං ලොමහංසං උප්පාදෙභුකාමො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවතො අවිදුරෙ මහනොත මහනොත පාසාණෙ² පදෙලෙසි³

අඵ බො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

සචෙමං⁴ කෙවලං සබ්බං ගිජ්ඣකුලං චලෙයාසි,⁵
තෙච්ච සමමා විමුත්තානං බුද්ධානං අත්ථි ඉඤ්ඤන්තන්ති.

අඵ බො මාරො පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි දුමමතො තජෙච්චන්තරධාසීති.

4. 2. 2.

සිහසුභතං⁶

148. එකං සමයං භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතච්චනෙ අතාථ- පිණ්ණිකසාස ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිවුත්තො ධම්මං දෙසෙති.

අඵ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදගොසි: අයං බො සමණො ගොතමො මහතියා පරිසාය පරිවුත්තො ධම්මං දෙසෙති. යනනුතාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛිකමෙයාං විචකුලිකමමායාති. අඵ බො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

1. අපේකාකාසෙ. - මජ්ඣං. 2. මහනොත පාසාණෙ - මජ්ඣං. 3. පච්චෙලෙසි - ඝණා. පදලෙසි - සීචු. 1. 2. මජ්ඣං. PTS. 4. සචෙම-කඤ්චි. 5. චලෙසාසි - කඤ්චි 6. කීත්තසිහ-සුභතං - මජ්ඣං.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුගත තෙමේ මා දනීයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය

ආශ්‍රවණීය පලමුවැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

තපො කම්ම සුත්‍රය ද තාග සුත්‍රය ද සුභ සුත්‍රය ද ඒ පාස සුත්‍ර දෙක ද සප්ප, සොප්පසි, තඤ්ඤි සුත්‍ර ද, අනෙක් ආශ්‍ර සුත්‍ර දෙකද යි සුත්‍ර දූෂයකි.

2. රජ්ජ වර්ගය.

4. 2. 1.

පාසාණ සුත්‍රය.

147. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජ්ඣුඵ පටුවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ බොල්අඳුරුයෙහි අබ්වස වැඩහුන්නා වූ වෙහි. වැස්ස ද එහි එකී පොද හෙලයි.

එකල්හි පවිටු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය නැතිගැණුම ලොමු-දහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොදුරෙහි මහත් මහත් ගල් විහිටි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යි දැන පවිටු මාරයාගට ගාථායෙන් වදාල සේක:

ඉදින් මේ මුළු ගිජ්ඣුඵපටුව ම සලකෙහි තම්, මොතොවට මිදුනු බුදු වරයන්ට කම්පනයෙක් නහමක් ඇත් මා ය.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී. සුගත තෙමේ මා දනී ය යි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 2.

සිහ සුත්‍රය.

148. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක.

එකල්හි පවිටු මරුට “මේ මහණ ගොයුම් තෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) නුවණැස වනසන්නට මහණ ගොයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම් මනා මා නු”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

කීනනු සිනොව තදසි පරිසායං විසාරදො,
පවිමලො හි තෙ අත්ථි විජ්ඣාථී නු මඤ්ඤසීති.

[භගවා:]

තදනති වෙ මහාචීර පරිසායු විසාරදො,
තථාගතා බලපපතතා තිණණො ලොකෙ විසතතිකනති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුගතොති දුක්ඛි
දුමමතො තනෙවනතරධාසීති.

4. 2. 3.

සකලිකසුභතං

149. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති මදදකුච්ඡසම්.
මිගදයෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවතො පාදො සකලිකාය බතො
හොති. භුසා¹ සුදං භගවතො වෙදනා වතනනති සාරීරිකා දුක්ඛා තිබ්බා
බර කට්ඨකා අසාතා අමතාපා. තා සුදං භගවා සතො සමපජානො අභිවාසෙති
අවිභඤ්ඤමානො. අථ බො භගවා වතුගුණං සම්ඝාරීං පඤ්ඤපෙචා
දකඛිණෙත පසෙත සිහසෙය්‍යං කපෙපසි පාදො² පාදං අච්චාධාය සතො
සමපජානො.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්තා
භගවනතං ගාථාය අජ්ඣභාසී:

මජ්ඣො නු බො³ සෙසි උදහු කාවෙය්‍යමතො
අත්ථං නු තෙ සමපචුරු න සනති,
එකො විවිතෙන සයනාසනමහි
තිද්දාමුබො⁴ කිම්දං සොපපසෙවොති.

[භගවා:]

න මජ්ඣො සයාමි තාපි කාවෙය්‍යමතො
අත්ථං සමෙච්චාහ මපෙතසොකො,
එකො විවිතෙන සයනාසනමහි
සයාමහං සබ්බභුතානුකම්පී.

යෙසමපි සලලං උරසි පවිට්ඨං
මුහුං මුහුං හදයං වෙධමානං,
තෙපීඨ⁵ සොපපං ලබ්භරො⁶ සසලලා
කසමා⁷ අහං න සුපෙ වීතසලො.

ජගාං න සඛෙත තපි හෙමි සොතතුං
රතතිජ්ඣො තානුතපනති මා මං,
භානිං න පසාමි කුභිඤ්චි ලොකෙ
තසමා සුපෙ සබ්බභුතානුකම්පීති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා -පෙ- තනෙවනතරධාසීති.

1. භුසා - ස්‍යා. 2. පාදො - ස්‍යා. 3. මජ්ඣො නු සෙසි - ස්‍යා. PTS. 4. තිද්දාමි වබා - සී 1, 2 5. තෙපීඨ - PTS. 6. ලභරො - සබ්බභ. 7. තසමා - ඡේසා,

කීම? පිරිස්හි සිංහයකු මෙන් විශාරද ව (=නො බිය පත් ව) නාද කෙරෙහි නු? දුනු විජය ඇතියෙමි යි හඟිති ද? මුඛට ප්‍රතිමලයෙක් (=සතුරෙක්) ඇත් ම ය.

[හඟවත්හු:]

ලොව නාමිකව කරණය කළ බලයට පැමිණි මහාචාර වූ නටාගනයෝ ඒකාන්තයෙන් පිරිස්හි විශාරද වූවාහු නාද කෙරෙත්.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ නටාගත තෙමේ මා දනී. සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත්වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 3.

සහජික සුමුස.

149. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජහඟනුවර සම්පයෙහි මද්දකුච්ඡි නම් මූවවෙනෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්කඩෙකින් පහරණ ලද්දේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ශරීරයේ හටගත් දැඩි රළු කුළු නොමිනි රි නොකල් මහත් දුක් වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහළ සිටුර සිටුගුණ කොට පණවා දකුණු පා මත වම් පා මදක් හයා තබා සිහි නුවණ ඇති ව දකුණු ලයෙන් සිංහයාසාව කළ සේක.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මූලා බැවින් හෝ කවිභාවයෙන් මත්වූයේ හෝතෙහි නු? මුඛට බොහෝ වූ වැඩ තැන් ද? ජනයාගෙන් වෙන් වූ සෙනසුන්හි නිදිබර මුහුණු ඇති ව හුදෙකලාව ම කුමක් හෙයින් හෝතෙහි ද?

[හඟවත්හු:]

මූලා බැවින් නො නිදමි. කවිභාවයෙන් මත්වූයෙමි නො නිදමි. මම පරමාජීයට මැනවින් පැමිණ පහ ව ගිය ශෝක ඇත්තෙමි වෙමි. මම සඵලුතනිතානුකම්පි ව ජනයාගෙන් වෙන් වූ සෙනසුන්හි හුදෙකලාව හෝතෙමි.

යම් කෙනකුන්ගේත් ලෙහි තියුණු හුලෙක් පිවිසියේ ද, හෘදය කණ කණයෙහි සාලෙන්තෝ වේ ද, මේ ලෝකයෙහි (ඒ රුගාදි) හුල් ඇති ඕහු ද නිදි ලබත්. පහව ගිය (රුගාදි) හුල් ඇති මම කුමක් හෙයින් නො නිදමි ද!

නිදි වරන්තෙමි ද සැක නො කරමි. නිදන්තටත් නොබමි. රැදවල්හු මා නහමක් තවත්. ලොව කිසිතැනෙක (මාගේ) පිරිහීමක් නො දකිමි. එහෙයින් සියලු සතුන් කෙරෙහි අනුකම්පා කරණ සුලු වූයෙමි හෝතෙමි.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී . . එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 4.

පතිරූපසුභතං.

150. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති එකසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන භගවා මහනියා පරිසාය පරිට්‍රිතො ධම්මං දෙසෙති.

අඵ බො මාරසස පාපිමතො එතදභොසි: අයං බො සමණො ගොතමො මහනියා පරිසාය පරිට්‍රිතො ධම්මං දෙසෙති. යනනුතාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙය්‍යං විචක්ඛුකම්මායාති. අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනතං ගාථාය අර්ඛිභාසි:

තෙනං තච පතිරූපං යදඤ්ඤමනුසාසසි,
අනුරෙධවිරෙධෙසු මා සජ්ජේ¹ තදවරනති.

[භගවා:]

භිතානුකම්පි සමුඤ්ඤො යදඤ්ඤමනුසාසති,
අනුරෙධවිරෙධෙති² විපමුතො තථාගතොති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්චනතරධාසීති.

4 2. 5.

මාගසුභතං.

151. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤියං විහරති ජෙතවනෙ අතාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවනතං ගාථාය අර්ඛිභාසි:

අනතලීකඛවරෙ පාසො යොයං³ වරති මාතසො,
තෙන තං බාධසිස්සාමි න මෙ සමණ මොකඛසීති.

[භගවා:]

රූපා සඤ්ඤ රසා ගඤ්ඤා ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා,
එඤ්ච මෙ විගතො ජඤ්ඤ නිභතො ඵම්පි අනතකාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්චනතරධාසීති.

4. 2. 6.

පතගසුභතං.

152. සාවඤ්ඤියං—

තෙන බො පත සමයෙන භගවා පඤ්ඤානතං උපාදානකඛිකානං උපාදාය භික්ඛු⁴ ධම්මියා තථාය සඤ්ඤෙසෙති සමාදායෙති සමුදානෙතෙති සමපහංසෙති. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨි කතා⁵ මනසි කතා සඛ්ඛවේතසා⁶ සමනාගරිඤා මභිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤති.

1. සජ්ජේ - සසා. 2. විරොධෙසු - සි 1, 2. 3. යායං-මජ්ඣ. සසා. 4. භික්ඛුතං - මජ්ඣ. 5. අට්ඨි කතා-මජ්ඣ. 6. සඛ්ඛංවතසා - සිමු. 1. 2.

4. 2. 4.

පතිරූප සුත්‍රය.

150. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දකව්වෙහි ඒකසාල නම් බිඳුණුගමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසන සේක.

ඉක්බිති පවිටු මරුහට මේ මහණ ගොසුම් තෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) පැණැස වනසන්නට මහණ ගොසුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මෑ නු යි! මේ අදහස වි ය. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය.

යම් හෙයෙකින් මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරෙහි ද, එය මුඛට සුදුසු නො වේ. එය කෙරෙමින් රුග ප්‍රතිස දෙකිහි තො ලැගව

[භගවත්හු:]

යම් හෙයෙකින් සඵඤ තෙමේ භිතානුකම්පා ඇති ව මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරේ ද, (ඒ) තථාගත තෙමේ රුග ප්‍රතිස දෙකින් විශේෂයෙන් මිදුනේ වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 5

මානස සුත්‍රය.

151. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ඡේතවත නම් වූ අනේපිච්චු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

අනතරික්ඛවර වූ (අහස හැසිරෙන්නවුන් පවා බඳනා වූ) සිත්හි හට-ගන්නා වූ යම් මේ (රාග) පාශයෙක් හැසිරේ ද, එයින් මුඛ පෙලුන්නෙමි. මහණ, මාගේ විෂයයෙන් නො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු:]

සිත්කලු වූ රූපයෝ ය, ශබ්දයෝ ය, රසයෝ ය, ගන්ධයෝ ය, සුභ්‍රමව්‍යයෝ ය, යත මේ පඤ්චකාමවසතුන් කෙරෙහි වූ මාගේ රාගය පහවූයේ ය. මරුව තෝ නටුයෙහි.

ඉක්බිති පවිටු මරු ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 6.

පනභි සුත්‍රය.

152. සැවැත්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපාද්‍යනසකඛු පස පිලිබඳ දෑහැමි කථායෙන් භික්ෂූන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. සමාද්‍යනයෙහි උත්සාහවත් කරණ සේක. භිතා හඹී ගන්වන සේක. ඒ භික්ෂූහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙතෙහි කොට ගෙණ මුළු සිතීන් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව බණ අසත්.

අඵ බො මාරස්ස පාපිමනො ඵතදහොසි: අයං බො සමණො ගොතමො පඤ්චනනං උපාදානකකිංසානං උපාදාය භික්ඛු ධම්මියා කථාය සද්දසෙසති සමාදපෙති සමුතෙනඤ්ඤි සම්පභංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කඤ්ඤා මනසි කඤ්ඤා සබ්බවෙතසා¹ සමන්තාහරිත්වා ඔභිතසොභා ධම්මං සුණන්ති. යනනු- නාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙයං විචක්ඛුකම්මායාති.

තෙන බො පන සමයෙන සම්මහුලා පනතා අඤ්ඤාකාසෙ නිකඤ්චනා නොනති. අඵ බො මාරෙ පාපිමා බලිවද්දවණණං අභිනිමිතිත්වා යෙන තෙ පනතා තෙනුපසඛකම්. අඵ බො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං ඵතදවොච: භික්ඛු භික්ඛු ඵසො බලිවද්දෙ පනෙන භිද්දෙයාති.

ඵචං වුතෙන භගවා නං භික්ඛුං ඵතදවොච: න සො භික්ඛු බලිවද්දෙ මාරෙ ඵස පාපිමා, භුලාකං විචක්ඛුකම්මායාගතොති. අඵ බො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමනනං ගාථාති² අඤ්ඤාසාසි:

රූපං වෙදසිතං සඤ්ඤං විඤ්ඤණං යඤ්ච සඛිතං,
තෙසො හමසම් තෙනං මෙ ඵචං තඤ්ච විරජ්ජති.

ඵචං විරතනං³ බෙමනනං සබ්බසංයොජ්ජනාතිගං,
අඤ්ඤො සබ්බඨාතෙසු මාරසෙතාපි තාඤ්ඤාසාසි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා - පෙ - තඤ්චවනනරධාසීති.

4. 2. 7.

ආයතනසුභනං.

153. ඵකං සමයං භගවා. වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුට්ඨාගාර- සාලායං. තෙන බො පන සමයෙන භගවා ඡන්තං ඵසසායනතානං උපාදාය භික්ඛු ධම්මියා කථාය සද්දසෙසති සමාදපෙති සමුතෙනඤ්ඤි සම්පභංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කඤ්ඤා මනසි කඤ්ඤා සබ්බවෙතසා සමන්තාහරිත්වා ඔභිත- සොභා ධම්මං සුණන්ති.

අඵ බො මාරස්ස පාපිමනො ඵතදහොසි: අයං බො සමණො ගොතමො ඡන්තං ඵසසායනතානං උපාදාය භික්ඛු ධම්මියා කථාය සද්දසෙසති සමාද- පෙති සමුතෙනඤ්ඤි සම්පභංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨි කඤ්ඤා මනසි කඤ්ඤා සබ්බවෙතසා සමන්තාහරිත්වා ඔභිතසොභා ධම්මං සුණන්ති. යනනුනාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙයං විචක්ඛුකම්මායාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා භගවතො අවිදුරෙ මහනනං භයහෙරවසද්දං අකාසි. අපිසසුදං⁴ පඨවි මඤ්ඤෙ උජ්ජියති.⁵

1 සබ්බවෙතසා - සී. 1, 2. සබ්බං වෙතසො - කඤ්ඤි. 2. ගාථාය - මජ්ඣ. සං. PTS. 3. විචිතං - සී 1, 2. 4. අපිසසුදං - සී. 1. අපිසුදං - PTS. 5. උජ්ජියති - මජ්ඣ.

එකල්හි පවිටු මරුහට මේ අදහස වී ය මේ මහණ ගෝයුම් උපාදනසකකක පස පිළිබඳ දැහැමි කථායෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. තෙද ගන්වයි. සිත හනී ගන්වයි. ඒ භික්ෂුහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු හිතින් සමනා ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව බණ අසත්. (බණ අසන්නටින්ගේ) පැණැස වතසන්තට මහණ ගෝයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම මනා මෑ හු යි!

එකල්හි බොහෝ පාත්‍රයෝ එළියෙහි බහන ලද්දහු වෙත්. එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ ගොන්වෙසක් මවා ගෙණ ඒ පාත්‍රයන් වෙත එළඹියේ ය. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට “මහණ, මහණ, මේ ගොණා පාත්‍රයන් බිඳුනේ ය”යි මෙය කී ය.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ මහණහට “මහණ, හේ ගොණෙක් නො වේ. මේ පවිටු මරු ය. නොපගේ පැණැස වතසන්තට පැමිණියේ ය”යි මෙය වදාළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරු ය යි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් වදාළ සේක :

රූපය හා වේදනාව හා සංඤච හා විඤනය හා යම් සංසකාරධමීයෙක් වේ තම එය හා මේ පස්කඳ මම නො වෙමි. තෙල මා ගැත්තේ නොවේ යයි මෙසේ එහි නො ඇලේ.

මෙසේ නො ඇලුනු ක්‍ෂේමප්‍රාජා අත්බාවි ඇති සියලු බවබැඳුම් ඉක්මවා සිටි රහත්හු කොහිදැයි සියලු තන්හි සොයන මරපිරිස් ද නො දැක්කේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

4. 2. 7.

ආයතන සූත්‍රය.

153. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සමීපයෙහි වූ මහ-වෙනෙහි කුමාරගාලායෙහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඡට්ඨසංඝායනතයන් පිළිබඳ දැහැමි කතාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. හිත හනී ගන්වන සේක. ඒ මහණහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු හිතින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසත්.

එකල පවිටු මරුහට මේ අදහස විය: “මේ මහණගෝයුම් ඡට්ඨසංඝායනතයන් පිළිබඳ දැහැමි කතාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වයි. සමාදන් කරවයි. උත්සාහවත් කරයි. හනී ගන්වයි. ඒ මහණහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙණ මෙනෙහි කොට ගෙණ මුළු හිතින් එක් කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසත්. පැණැස වතසන්තට මහණගෝයුම් වෙත මම එළඹෙන්නෙමි තම මනා මෑ හු යි”

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මහත් බියජනන හඬක් කෙලේ ය. පොළොව පෙරලන්නාක් සෙයින්.

අඵ බො අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං භික්ඛුං එතදවොච: භික්ඛු භික්ඛු එසා පඨවි මඤ්ඤ උද්දියතීති.

එවං චූඤ්ඤ භගවා භං භික්ඛුං එතදවොච: තෙසා භික්ඛු පඨවි උද්දියති². මාරෙ එසො පාපිමා කුමහාකං විචක්ඛුකම්මාය ආගතොති අඵ බො භගවා මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිකා මාරං පාපිමන්තං ගාථාහි¹ අජ්ඣහාසී:

රූපා සද්දා රසා ගඤ්ඤා එසංඝා ධම්මා ව කෙවලා,
එතං ලොකාමිසං ඝොරං එඤ්ඤ ලොකො'ධිමුච්ඡිකො.²

එතඤ්ඤ සමතිකකම්ම සතො බුද්ධිසංඝා පාවකො,
මාරධෙය්‍යමතිකකම්ම³ ආදිවෙචාච විරෙචතීති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්ඤවන්තරධාසීති

4. 2. 8.

පිණ්ඩසුතනං.

154. එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති පඤ්ඤසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ. තෙන බො පත සමයෙන පඤ්ඤසාලායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ කුමාරකාන්තං පාහුණකාති භවන්ති. අඵ බො භගවා පුබ්බතහසමයං නිවාසෙකා පතන-විවරමාද්‍ය පඤ්ඤසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. තෙන බො පත සමයෙන පඤ්ඤසාලෙය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා මාරෙන පාපිමනා අකාච්චඨා භවන්ති මා සමණො ගොතලො පිණ්ඩමුලඤ්ඤාති.

අඵ බො භගවා යථාධොතෙන පතෙන පඤ්ඤසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පිණ්ඩාය පාවිසී. තථාධොතෙන පතෙන පටිකකම්මි.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා යෙන භගවා හෙනුපසඛිකම්ම උපසඛිකම්මකා භගවන්තං එතදවොච: අපි සමණ⁴ පිණ්ඩමුලඤ්ඤාති?

තථා හු ජං පාපිම අකාසී, යථා'හං පිණ්ඩං න ලභෙය්‍යන්ති.

තෙන හි භතො භගවා දුතියමපි පඤ්ඤසාලං බ්‍රාහ්මණගාමං පටිසභු. තථා'හං කරිසාමි, යථා භගවා පිණ්ඩං ලච්ඡතීති.

[භගවා:]

අපුඤ්ඤං පසවි මාරෙ ආසජ්ජ නං තථාගතං,
කීනහු මඤ්ඤසී පාපිම න මෙ පාපං විපච්චති?

සුසුඛං චත ජ්චාම යෙසං තො නඤ්ඤි කීඤ්ඤානං,
පිතිහකනා භවිසාමි දෙවා ආහසාරු යථාති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තඤ්ඤවන්තරධාසීති.

1. ගාථාය - මජ්ඣ. සං. 2. ලොකො'ධිමුච්ඡිකො - මජ්ඣ. සං. 3. මාරධෙය්‍යං අනිසාමම්ම - මජ්ඣ. 4. අපි ජං සමණ - මජ්ඣ.

ඉක්බිති එක්තරා මහණෙක් එක්තරා මහණකුට “මහණ, මහණ, මේ පොළොව (‘පටන් පටන්’ යන අනුකරණ දෙමින්) පෙරෙලෙන්නාක් මෙන් මෙය කී ය.

මෙසේ කීකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මහණකුට මහණ, මේ පොළොව පෙරෙලෙන්නේ නොවේ. මේ පවිටු මරා ය. තොපගේ පාණස වනසන්නට ආයේ යයි මෙය වදාළ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරා ය යි දැන පවිටු මරාගට භාථාවන්ගෙන් වදාළ සේක:

සියලු රූපයෝ ද ශබ්දයෝ ද රසයෝ ද ගන්ධයෝ ද ස්පර්ශයෝ ද ධර්මයෝ ද යන මෙය දරුණු ලෝකාමිෂ්‍ය වේ. ලෝ වැස්සා මෙහි දැකී ලෙස ඇලීනේ ය.

බුදුරජානන් වහන්සේගේ සිහි ඇති ශ්‍රාවක තෙමේ මේ මහායතන ද ඉක්මවා මරාට ස්ථාන වූ භවත්‍රය ද පසු කොට තීරු මෙන් බබලයි.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 8.

පිණස සුත්‍රය.

154. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහද දනව්වෙහි පඤ්චශාලා නම් බමුණුගමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා බමුණුගමෙහි කුමරුන්ගේ (ඔටුනොටුන් යවන) තුටුපඬුරා කෙනෙක් වෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරා හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙන පඤ්චශාලා නම් බමුණුගමට පිඬු පිණිස පිවිසී සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා වැසි බමුණු ගෑහැවියෝ පවිටු මරා විසින් “මහණගොසුම් තෙමේ පිඬු නොලබාවා!” යි ආවිෂට වෙත්.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යථාධෞත පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) යුක්ත ව පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිඬු පිණිස පිවිසී සේක් ද, තථාධෞත පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) යුක්ත ව පෙරලා වැසී සේක.

ඉක්බිති පවිටු මරා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: ශ්‍රමණය, පිඬු ලැබුවෙහි ද?

පවිට, මම යම්සේ පිඬු නො ලබන්නෙමි නම් තෝ එසේ කෙලෙහි නො?

වහන්ස, එසේ නම් භගවත් තෙමේ දෙවනවට දු පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිවිසේවා. භගවත් තෙමේ යම්සේ පිඬු ලබන්නේ නම් මම එසේ කරන්නෙමි.

[භගවත්හු:]

මාර තෙමේ ඒ තථාගතයන් ගටා පව් රැස් කෙලේ ය. පවිට, “මාගේ පව් නොපාසෙහි”යි කීම සිතයි ද?

යම්බඳු වූ අපට (රුහාදි) කෙල්ලජාතයෙක් නැද්ද (එසේ වූ අපි) ඒකාන්තයෙන් ඉතා සැපයේ ඒවත් වම්හ. ආභසාර බිඹලොව වැසී දෙව්-යන් මෙන් ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තමෝ වම්හ.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

4 2. 9.

කසසකසුභතං.

155. ආවජජීයං—

තෙන බො පත සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතනය ධම්මියා කථාය සංදසෙසති සමාදපෙති සමුත්තනජෙති සමපභංසෙති. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨි කන්ඛා මනසි කන්ඛා සබ්බවේතසා සමන්තාභරිත්ඛා මනිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤති.

අථ බො මාරස්ස පාපිමතො එතදභොසි: අයං බො සමණො ගොතමො භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතනය ධම්මියා කථාය -පෙ- සමපභංසෙති. තෙ ච භික්ඛු -පෙ- ධම්මං සුඤ්ඤති. යනනුතාභං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුප- සඛිකමෙය්‍යං විචක්ඛුකමමායාති.

අථ බො මාගේ පාපිමා කසසකවණණං අභිනිමිතිත්ඛා මහන්තං තඛගලං බකො කරිත්ඛා දීඝං පාවනායට්ඨිං¹ ගභෙත්ඛා භට්ඨටකෙසො සාණසාරී නිච්චේඨො² කද්දුමමකඛිතෙහි පාදෙහි යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛික- මිත්ඛා භගවන්තං එතදවොච: අපි සමණ ඛලිවද්දො අද්දසාති.

කිචපන පාපිම තෙ ඛලිවද්දොතිති?

මමෙව සමණ චක්ඛු, මම රූපා, මම චක්ඛුසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. කුභිං මෙ සමණ ගන්ත්ඛා මොකඛසි? මමෙව සමණ සොතං, මම සද්දා, මම සොතසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ ඝාණං, මම ගක්ඛා, මම ඝාණසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ ජ්වහා, මම රසා, මම ජ්වහාසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ කායො, මම ඵොට්ඨබ්බා, මම කායසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. මමෙව සමණ මනො, මම ධම්මා, මම මනොසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. කුභිං මෙ සමණ ගන්ත්ඛා මොකඛසිති?.

තවෙව පාපිම චක්ඛු, තව රූපා, තව චක්ඛුසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. යත්ඵ ච බො පාපිම තත්ඵ චක්ඛු, තත්ඵ රූපා, තත්ඵ චක්ඛුසමඵසසවිඤ්ඤාණා- යතනං. අගති තව තත්ඵ පාපිම.

තවෙව පාපිම සොතං, තව සද්දා, තව සොතසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. යත්ඵ ච බො පාපිම තත්ඵ සොතං, තත්ඵ සද්දා, තත්ඵ සොතසමඵසසවිඤ්ඤාණා- යතනං. අගති තව තත්ඵ පාපිම.

තවෙව පාපිම ඝාණං, තව ගක්ඛා, තව ඝාණසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. -පෙ- අගති තව තත්ඵ පාපිම.

තවෙව පාපිම ජ්වහා, තව රසා, තව ජ්වහාසමඵසසවිඤ්ඤාණායතනං. -පෙ- අගති තව තත්ඵ පාපිම.

1. දීඝපාවනායට්ඨිං - මජ්ඣං. දීඝං පාවනලට්ඨිං-සී 1, 2 2. සාණසාරිකනිච්චේඨො සඝා. -

4. 2. 9.

කයසක සුත්‍රය.

155. සැවැන්තුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිලිබඳ දූහැමි කථායෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සිත හනී ගන්වන සේක. ඒ භික්ෂුහු ද වැඩ ඇත්තක් කොට ගෙන මෙනෙහි කොට ගෙන මුළු සිතින් එක් කොට ගෙන යොමු කළ කන් ඇත්තාහු බණ අසත්.

එකල්හි පව්වු මරාහට මේ අදහස විය. “මේ මහණ ගොයුම් නිවණ පිලිබඳ දූහැමි කථායෙන් භික්ෂුන් ... හනී ගන්වයි ඒ භික්ෂුහු ද ... බණ අසත්. පැණස වනසන්නට මහණ ගොයුම් වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මැනු සි!

ඉක්බිති පව්වු මාර තෙමේ ගොවිවෙසක් මවා ගෙන මහ නඟුලක් කර තබාගෙන දික් කෙවිට්ලියක් ගෙන භාතාභාත කෙශ (ඔබමොබ විසිර ගිය කෙශ) ඇත්තේ හණ වනක් ඇඳ ගන්නේ මඬ වැකුණු පයින් යුක්තව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. ශ්‍රමණය, ගොණුන් දැක්කෙහි ද?

පව්ට, තට ගොණුන්ගෙන් කවර වැඩෙක් ද?

ශ්‍රමණය, ඇස මාගේ ම ය. රූප මාගේ ම ය. වකඛුසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කොහි ගොස් මාකෙරෙත් මිදෙන්නෙහි ද? ශ්‍රමණය, කණ මාගේ ම ය. ශබ්දයෝ මාගේ ම ය. සොතසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, නැහැය මාගේ ම ය, ගකියෝ මාගේ ම ය, ඝාණසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, දිව මාගේ ම ය, රස මාගේ ම ය, ජ්වහාසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කය මාගේ ම ය, ස්‍රුමට්ව්‍ය මාගේ ම ය, කායසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, සිත මාගේ ම ය, දහම් මාගේ ම ය, මනෝසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද මාගේ ම ය. ශ්‍රමණය, කොහි ගොස් මාකෙරෙත් මිදෙන්නෙහි ද?

පව්ට; ඇස තාගේ ම ය, රූප තාගේ ම ය, වකඛුසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. එවිට, යම් නැතෙක ඇස නැද්ද, රූප නැද්ද, වකඛුසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

කණ තාගේ ම ය, ශබ්ද තාගේ ම ය, සෝතසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය තාගේ ම ය. පව්ට, යම් නැතෙක කණ නැද්ද, ශබ්ද නැද්ද, සෝතසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය නැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පව්ට, නැහැය තාගේ ම ය, ගකියෝ තාගේ ම ය, ඝාණසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... පව්ට, එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පව්ට, දිව තාගේ ම ය, රස තාගේ ම ය, ජ්වහාසම්ඵසය හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... පව්ට, එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

තවෙව පාපිම කායො, තව ජොට්ඨබ්බා තව කායසම්ප්පාදිඤ්ඤාණා-
යත්තං -පෙ- අගති තව තත් පාපිම.

තවෙව පාපිම මනො, තව ධම්මා, තව මනොසම්ප්පාදිඤ්ඤාණායත්තං.
යත් ව බො පාපිම තත් මනො, තත් ධම්මා, තත් මනොසම්ප්පාදිඤ්ඤාණා-
යත්තං. අගති තව තත් පාපිමාති.

[මාරො:]

යං වදන්ති මම ඉදන්ති¹ යෙ වදන්ති මමන්ති ව,
එත් වෙ තෙ මනො අත්ති න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[භගවා:]

යං වදන්ති න තං මය්හං යෙ වදන්ති න තෙ අහං,
එවං පාපිම ජාතාහි න මෙ මග්ගච්චි දක්ඛසීති.

අථ බො මාරො පාපිමා -පෙ- තත්ථෙවන්තරධාසීති.

4. 2. 10.

රජ්ජන්තං.

156. එකං සමයං භගවා භොසලොසු විහරති හිමවන්තපය්සෙ²
අරඤ්ඤකුට්ඨිකායං. අථ බො භගවතො රහොගතස්ස පටිසලොච්ඡිතස්ස එවං
වේතස්සො පරිචිතක්කො උදපාදි. සක්කා භු බො රජ්ජං කාරෙභුං අහනං
අඝාතයං අජිතං අජාපයං අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාති.

අථ බො මාරො පාපිමා භගවතො වේතස්ස වේතොපරිචිතක්කමඤ්ඤාය
යෙත භගවා තෙහුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා භගවන්තං එතදවොච:
කාරෙභු භනෙත භගවා රජ්ජං, කාරෙභු සුගතො රජ්ජං, අහනං අඝාතයං
අජිතං අජාපයං අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාති.

[භගවා:]

කිම්පන නිං පාපිම, පස්සභි, යං චිං නිං එවං වදෙහි: කාරෙභු භනෙත
භගවා රජ්ජං, කාරෙභු සුගතො රජ්ජං, අහනං අඝාතයං අජිතං අජාපයං
අසොචං අසොචාපයං ධම්මෙතාති.

[මාරො:]

භගවතා බො භනෙත වන්තාරො ඉද්ධිපාද භාවිතා ඛහුලීකතා යාතීකතා
වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා. ආකඛිමාතො ව පන භනෙත
භගවා හිමවන්තං පබ්බතරුජං සුවණ්ණතෙතිව අධිච්චෙවය්ස සුවණ්ණපබ්බ-
තස්සාති.³

[භගවා:]

පබ්බතස්ස සුවණ්ණස්ස ජාතාරුපස්ස කෙවලො⁴,
දවිත්තාව තාලමේකස්ස ඉති විඬා සමඤ්චරෙ.

1. මමසිද්ධන්ති - මජ්ඣං. සං. PTS. 2. හිමවන්තපදපස - මජ්ඣං. සං. PTS
3. සුවණ්ණස්සව පබ්බතාරුජං-මජ්ඣං. සුවණ්ණස්සව පබ්බතස්සාති - PTS 4. කෙවලා-භගා.

පට්ට, කය තාගේ ම ය, සප්පට්ඨය තාගේ ම ය, කායසම්ප්පාදන හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. ... එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

පට්ට, සිත තාගේ ම ය, දහම් තාගේ ම ය, මනෝසම්ප්පාදන හා විඤ්ඤාණායතනය ද තාගේ ම ය. පට්ට, යම් තැනෙක සිත තැද්ද, දහම් තැද්ද, මනෝසම්ප්පාදනය හා විඤ්ඤාණායතනයත් තැද්ද, එවිට එහි තාගේ ගමනෙක් නැත.

[මරු:]

මේ මාගේ ය සි යමක් කියද්ද, යම් කෙනෙක් මා ගැත්තේ ය සි කියද්ද, ඉදින් එහි ළා මුඛගේ සිතෙක් ඇත් නම් ශ්‍රමණය, මා කෙරෙත් නොමදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්තු:]

(මාගේ ය සි) යමක් කියද්ද, එය මාගේ නොවෙයි. යම් කෙනෙක් මා ගැත්තේ ය සි කියද්ද, මම 'ඔහු'ද නොවෙමි. පට්ට, මෙසේ දනුව. මා ගිය මහත් නොදන්නෙහි ය.

ඉක්කිති පට්ටු මරු තෙමේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 2. 10.

රජ්ජත්‍රය.

156. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොශාල දනව්වෙහි හිමවත් පෙදෙසෙහි වත කිලියෙක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එකලා වූ විතත-විවෙකයෙහි යෙදුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “නො තස්මින් නො තස්මින් පරයවගරණය (ධනභානිය) නො කරමින්-නොකරවමින් ශොක නො කරමින් නොකරවමින් දූභෑමින් රජය කරවන්නට හැක්කේ දෝ”යි මෙබඳු විතත-විතකියෙක් පහල විය.

ඉක්කිති පට්ටු මරු තෙමේ තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත්හි පරිවිතකීය දූත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය: වහන්ස, භගවත් තෙමේ නො තස්මින් නො තස්මින්-වමින් ධනභානි නො කරමින්-නො කරවමින් ශොක නො කරමින් ශොක නො කරවමින් දූභෑමින් රජය කෙරේවා. සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා යි.

[භගවත්තු:]

පට්ට, “වහන්ස, භගවත් තෙමේ නො තස්මින් නො තස්මින් ධනභානි නො කරමින් නො කරවමින් ශොක නො කරමින් නො කරවමින් දූභෑමින් රජය කෙරේවා, සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා”යි යම්හෙයෙකින් තෝ මට මෙසේ කියහි ද, තෝ කුමක් දකිති ද?”

[මරු:]

වහන්ස, භගවත්තු විසින් සතර සාද්ධිපාදයෝ වඩන ලද්දහ. බහුල කරණ ලද්දහ. යාතයක් මෙන් කරන ලද්දහ. වාසතුටක් මෙන් කරණ ලද්දහ. නිතර තමා කෙරෙහි පිහිටුවන ලද්දහ. පුරුදු කරණ ලද්දහ. භාවනායෙන් සම්පූර්ණ කරණ ලද්දහ. වහන්ස, ඉදින් භගවත් තෙමේ කැමති වන්නේ හිමවත් මහපව්ව රන් ම යයි සිතන්නේ තම රන්පව්වෙක් වන්නේ ය.

[භගවත්තු:]

සවණිසංඛ්‍යාත ජාතරූපයෙන් නිම හුදු පව්වෙක් වේ නම් එමෙන් දෙතුණයක් මහත් පව්වක් වුව ද එක් පුරුෂයකුගේ සිතට නොසැඟේ. මෙසේ දන්තා නුවණැත්තේ සම ව හැසිරෙන්නේ ය.

යො දුක්ඛමද්දකඛි යතො නිදනං කාමෙසු සො ජනතු කථං නමෙය්‍ය,
උපධිං විදිත්වා සබ්බොති ලොකෙ තස්සෙව ජනතු විතයාය සිකෙති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං භගවා, ජාතාති මං සුභතොති දුක්ඛි
දුමමනො තජේවනතරධාසිති.

රජ්ජවග්ගො දුතියො.

තමුඤ්ඤානං:

පාසාණො සීහො සකලිකා පතිරූපං ච මාතසං,
සත්තං ආයතනං පිණ්ඩං කසසකං රජේජන තෙ දසාති.

3. මාරවග්ගො.

4. 3. 1.

සබ්බෙසුලසුත්තං.

157. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා සනෙකසු විහරති
සීලාවතීයං. තෙන බො පත සමයෙන සබ්බෙසුලා භික්ඛු භගවතො අවිදුරෙ-
අපපමනතා ආතාපිතො පතිතනතා විහරන්ති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා බ්‍රාහ්මණවණණං අභිනිමිතිත්වා මහනොත
ජටණඤ්ඤවෙත අජනකඛිපතිවජ්ඣො ජණෙණා ගොපාතසීවබ්බො සුරාසුරා-
පසාසී උදුමිරදණධං ගහෙත්වා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උප-
සඛිකම්ත්වා තෙ භික්ඛු එතදවොච: දහරු භවනොතා පබ්බජ්ජතා සුසුකාල-
කෙසා භද්දෙන යොබ්බනෙන සමන්තාගතා පඤ්ඤෙව යසා අනිකීලිතාවිතො¹
කාමෙසු, භුඤ්ජනතු භොනොතා² මානුසකෙ කාමෙ, මා සජ්ඣට්ඨිකං භිත්වා
කාලිකං අනුධාවිත්වාති.

ත බො මයං බ්‍රාහ්මණ සජ්ඣට්ඨිකං භිත්වා කාලිකං අනුධාවාම, කාලිකඤ්ඤ
බො මයං බ්‍රාහ්මණ භිත්වා සජ්ඣට්ඨිකං අනුධාවාම. කාලිකා හි බ්‍රාහ්මණ කාමා
චුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීතවො එත් භියෙසා. සජ්ඣට්ඨිකො
අයං ධම්මො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපතසිකො³ පච්චන්තං වෙදිහබ්බො
විඤ්ඤාතිති.

එවං චුත්තො මාරෙ පාපිමා සීසං ඔකමෙපත්වා ජ්වහං නිලලාලෙත්වා
තිවිසාඛං⁴ තලාවෙන ලාවිකං උට්ඨාපෙත්වා දණ්ඩමොලුබ්භ පහකාමි.

1. අනිකීලිතාවිතො - මජ්ඣ. 2. භවනොතා - මජ්ඣ. 3. ඔපතෙසිකො - මජ්ඣ.
4. තිවිසාවිකං - සී 1, 2.

යම් පස්කම් කෙනකුන්ගේ හේතුවෙන් දුක පහල වේ යයි යමෙක් දුක දිටි නම් ඒ සත්ව තෙමේ කෙසේ පස් කම් සුවෙහි තැමෙන්තේ ද (නුවණැති) සත්ව තෙමේ ලෝකයෙහි පස්කම්හු 'සබ්බසංඝ'යි දැන පස්කම් දුරලීම පිණිස ම භික්ෂවෙන්තේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භගවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

රජ්ජවතිය දෙවෙහි යි.

එහි උද්දනය:

පාසාණ, සීහ, සකලිකා, පතිරූප, මාතස, පතන, ආයතන, පිණ්ඩ, කසසක, රජ්ජ ය යි සුත්‍ර දශයෙකි.

3. මාර වගීය

4. 3. 1.

සම්බන්ධලක්ෂණය.

157. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාඛාදතව්වෙහි සිලාවනී ගම්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුදුරෙහි නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙත්.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ බමුණු වෙසක් මවා ගෙණ මහත් දළසුඹුළුයෙන් යුක්ත ව හැඳි පෙරෙවි අඳුන්දිවිසම් ඇතියේ ජරායෙන් දිරායේ ගොවතැස්සක් මෙන් වක් වූයේ කුරු කුරු හඬින් ප්‍රයාස කරණසුලු වූයේ දිඹුල්දඩක් අතින් ගෙණ ඒ භික්ෂුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ භික්ෂුන්ට “භවත් පාවිද්දෙ දහරයහ. මනා අභිනීල කෙහෙ ඇතියහ. සොඳුරු යොවුනෙන් පළමු වයසින් යුක්තයහ. කම්කෙලියෙහි කෙළුම් නොකලසුල්ලහ. භවත්හු මිනිස් කම්සුව විඳිත්වා. මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු වූ සුව කරු හුදුවන් වා” යි කී.

බමුණ, අපි මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව කරු නොදුවමු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව හැර මේ අත්බැවිහි වින්ද යුතු සුව කරු දුවමු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි දෙස් බොහෝහ. මේ ලොටුතුරු දහම මේ අත්බැවිහි තමන් විසින් ම වින්ද යුතු ය. කල් නොයවා විපාක දෙන සුළු ය. එව බලව සි කීමට සුදුසු ය. තමසිත්හි පමුණුවා ලීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුය යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය.

මෙසේ කී කල්හි පවිටු මාර තෙමේ හිස යවිතුරු කොට සලා දිව තෙරු ලෙලවා තලලෙහි තුන් රැලී ඇති බැමබිඳුම් තංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙණ ගියේ ය.

අඵ බො තෙ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තා එතදවොචුං: ඉධ මයං භනෙත භගවන්තො අවිදුරෙ අප්පමන්තා ආතාපිතො පභිතන්තා විහරාම. අඵ බො භනෙත අඤ්ඤන්තරෙ බ්‍රාහ්මණො මහනෙත්ත ජටණ්ඩුවෙන අජ්නකඛිපතිවන්තො ජණෙණා ගොපාතසිවඬෙකා කුරුකුරුපස්සාසී උදුමිරදණං ගභෙත්වා යෙන මයං¹ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා අමෙහ එතදවොච:

දහරු භවන්තො පබ්බජ්තා සුසුකාලකෙසා හද්‍රෙන යොබ්බතෙන සමන්තාගතා පඝමෙන වයසා අනිකීඡ්ඡිතාවිතො කාමෙසු, භුඤ්ජන්තු භොනෙතා මානුසකෙ කාමෙ මා සන්දිට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවීන්තාති. එවං චුත්තෙ මයං භනෙත නං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුමහ: න බො මයං බ්‍රාහ්මණ සන්දිට්ඨිකං හිත්වා කාලිකං අනුධාවාම, කාලිකඤ්ඤා බො මයං බ්‍රාහ්මණ හිත්වා සන්දිට්ඨිකං අනුධාවාම. කාලිකා හි බ්‍රාහ්මණ කාමා චුත්තා භගවහා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා ආදීනවො එන්ථ හියොසා. සන්දිට්ඨිකො අයං ධමෙචො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපතසිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාහීති. එවං චුත්තෙ භනෙත සො බ්‍රාහ්මණො සීසං ඔකමෙපත්වා ජවහං නිලලාලෙත්වා තිවිසාබං කලාටෙ නලාටිකං චුට්ඨාපෙත්වා දණ්ඨමොලුබ්භ පක්කන්තොති.

තෙසො භික්ඛවෙ බ්‍රාහ්මණො. මාරෙ එස² පාපිමා. නුමහාකං විචක්ඛු-කමමාය අගභොති. අඵ බො භගවා එතමන්ථං විදීත්වා නායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

යො දුක්ඛමඤ්ඤති යතො නිදහං කාමෙසු සො ජන්තු කථං තමෙය්‍ය,
උපසිං විදීත්වා සබ්බෙහාති ලොකෙ තස්සෙව ජන්තු විතයාය සිකෙබ්භි.

4. 3. 2.

සමිද්ධිසුභතං.

158. එකං සමයං භගවා සකෙකසු විහරති සිලාවතීයං. තෙන බො පන සමයෙන අයසථා සමිද්ධි භගවන්තො අවිදුරෙ අප්පමන්තො ආතාපි පභිතන්තො විහරති.

අඵ බො අයසථන්තො සමිද්ධියා රහොගතස්ස පටිසලලීතස්ස එවං වෙතසො පටිච්ඡිතකෙකා උදපාදි. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යස්ස මෙ සන්ථා අරහං සමමාසමිච්චෙඤ්ඤා. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යො'හං³ එවං සවාක්ඛාතෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජ්භො. ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ යස්ස මෙ සබ්බභවචාරයො.⁴ සීලවන්තො කලාසාණධම්මාති.

1. යෙන අප්මන - PTS. 2. එසො - මජ්ඣ. සො, PTS. 3. සවාහං - මජ්ඣ. 4. බ්‍රහ්මචාරිණො - මජ්ඣ. සො.

ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියහ. ඵලභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කළහ: වහන්ස, මෙහි අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව තිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇති ව වෙසෙමු. වහන්ස, එකල්හි එක්තරු බමුණෙක් මහත් දළසුඹුළුයෙකින් යුක්තව අදුන් දිවිසම් හැඳ පෙරෙ- විසේ ජරායෙන් දිරායේ ගොවනාස්සක් මෙන් වක් වූයේ සුරා සුරා යන හඬින් ප්‍රචාස කරණ සුලු වූයේ දිඹුල් දණ්ඩක් අතින් ගෙන අප වෙත ඵලභියේ ය. ඵලභි අපට මෙය කී ය.

“හවත් පාවිද්දේ දහරයහ. කළකෙහෙ ඇතියහ. සොදුරා යොවිනෙන් පලමු වයසින් යුක්තයහ. කාමයෙහි ක්‍රීඩා කොකළහ. හවත්හු මිනිස් කම්සුව විඳිත් වා. මේ අත්බාවිහි වින්ද යුතු සුවය හැර කලෙකින් ලැබෙන සුවය කර නො දුවත්වා”යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණට අපි මෙය කීමු. “බමුණ, අපි මේ අත්බාවිහි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා ලැබෙන සුව කර නො දුවමු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා ලැබෙන සුව අත් හැර මේ අත්බාවිහි වින්ද යුතු සුව කර දුවමු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදීනව බොහෝහ. මේ ලොවුතුරා දහම මේ අත්බාවිහි තමා විසින් ම වින්ද යුතුය. කල් නො යවා විපාක දෙන සුලු ය. එව, බලවසි කීට පුදුසු ය. තම සිත්හි පමුණුවා ලීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දන යුතු යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේ ය”යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණු තෙමේ භිසු යටිතුරා කොට සලා දිව නෙරු ලෙලවා නලලෙහි තුන්රැලි ඇති බැමිඳුම් නංවා දණ්ඩ ඵල්බ ගෙන ගියේ ය.

මහණෙනි, මේ බමුණෙක් නො වේ. මේ පවිටු මරා ය. කොපගේ නුවණැස වනසාලීම පිණිස පාමිණියේ යයි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලායෙහි මේ භාථාව වදාල සේක:

යමෙක් දුක යම් පඤ්චකාම ගුණයක් නිදන කොට ඇතැයි දුටුවේ ද, ඒ සතුව තෙමේ කාමයන්හි කෙසේ නැමෙන්නේ ද, (නො නැමේ මැ යි) ඒ සතුව තෙමේ ලෙවිහි කාමගුණොපධිය (රහාදි) සඛගය යි දැන ඒ කාම- ගුණොපධිය ම දුරලනු පිණිස හික්මෙන්නේ ය.

4. 3. 2.
සමිද්ධි සුත්‍රය.

158. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාඛ්‍යාදනවිවෙහි සිලාවනි ගමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙති.

ඉක්බිති එකලා වූ විත්තවිවේකයෙන් යුක්ත වූ ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණු- වන්ට මෙබඳු විත්තවිවේකයක් පහල විය. ඒ මාගේ ශාඛ්‍යා තෙමේ අතීත් ය. සමසක් සමිද්ධි ය. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ සවාකතාව වූ ශාසනයෙහි පාවිදි වූයෙමි. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සමුමසරහු වෙති. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ආයසමතො සමිද්ධිස්ස වෙනසා වෙනොපරි-
චිතකකමඤ්ඤාය යෙනායසමා සමිද්ධි තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නිා
ආයසමතො සමිද්ධිස්ස අවිදුරෙ මහනතං භයහෙරවසද්දං අකාසි, අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්දියතී.1

අඵ බො ආයසමා සමිද්ධි යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නිා
භගවනතං අභිවාදෙනිා එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීනො බො
ආයසමා සමිද්ධි භගවනතං එතදවොච: ඉධාහං භනෙන භගවතො අවිදුරෙ
අපපමනො ආතාපි පභිතනො විහරම්. තස්ස මය්හං භනෙන රහොග-
තස්ස පටිසලුචිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකො උදපාදි: ලාභා වත
මෙ, සුලභං වත මෙ, යස්ස මෙ සන්ථා අරහං සමමාසලුභො. ලාභා වත මෙ,
සුලභං වත මෙ, යො'හං එවං සවාකකාහෙ ධම්මචිතයෙ පබ්බජිතො. ලාභා
වත මෙ, සුලභං වත මෙ, යස්ස මෙ සබ්බභවාරයො සීලවනො
කල්යාණධම්මානි. තස්ස මය්හං භනෙන අවිදුරෙ මහාභයහෙරවසදෙද අහොසි,
අපිසසුදං පඨවි මඤ්ඤා උද්දියතී.1

[භගවා:]

තෙසා සමිද්ධි පඨවි උද්දියති. මාරෙ එසො පාපිමා. භුසහං විචකු-
කම්මාය ආගතො. ගච්ඡ තිං සමිද්ධි තතෙච අපපමනො ආතාපි
පභිතනො විහරතීති.

එවමහනොති බො ආයසමා සමිද්ධි භගවතො පටිසසුචිා² උට්ඨායාසතා
භගවනතං අභිවාදෙනිා පදකම්ණං කනා පකකාම්. දුතියමපි බො ආයසමා
සමිද්ධි තතෙච අපපමනො ආතාපි පභිතනො විහාසි. දුතියමපි බො
ආයසමතො සමිද්ධිස්ස රහොගතස්ස පටිසලුචිතස්ස එවං වෙනසො පරිචි-
තකො උදපාදි. ලාභා වත මෙ, සුලභං වත මෙ -පෙ- යස්ස මෙ
සබ්බභවාරයො සීලවනො කල්යාණධම්මානි. දුතියමපි බො මාරෙ පාපිමා
ආයසමතො සමිද්ධිස්ස වෙනසා වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤා -පෙ- අපිසසුදං
පඨවි මඤ්ඤා උද්දියතී.1

අඵ බො ආයසමා සමිද්ධි මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිනා මාරං
පාපිමනං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

සද්ධායාහං පබ්බජිතො අගාරසමා අනගාරියං,
සති පඤ්ඤා ච මෙ බුද්ධා චිත්තඤ්ච සුසමානිතං,
කාමං කරස්සු රූපානි තෙච මං බ්‍යාධිසිස්සසීති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජාතානි මං සමිද්ධි භිකුච්චි දුකඛි දුමමතො
තතෙචනතරබාසීති.

1. උද්දියතීති. - මජ්ඣ. 2. පටිසසුචිා. - PTS.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ගේ විතතපරිවිතකීය දූත ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන් නුදුරෙහි මහත් බිය ජනන හඬක් කෙළේ ය. තවද එය පොළොව පෙරළත්තාක් සෙයින් වෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කළහ: වහන්ස, මෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමි. වහන්ස, එකලා වූ විතතවිචේකයෙන් හුන් ඒ මට මෙබඳු විතතවිතකීයෙක් පහල විය. ඒ මාගේ ශාඤ්ඤා තෙමේ අභීතිය ය. සමයක් සලබුද්ධිය ය. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ සාධකතාව වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූයෙමි. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සබ්බසරහු වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. වහන්ස, ඒ මාගේ නුදුරෙහි පොළොව පෙරළත්තාක් සෙයින් බිය ජනන හඬක් විය.

[භගවත්හු:]

සමිද්ධි, මේ පොළොව නො පෙරෙලෙයි. මේ පවිටු මරා ය. නොපමාව නුවණැස වනසා ලත්තට පැමිණියේ ය. සමිද්ධි, තෙපි යව. නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම වසව.

වහන්ස, එසේ ය යි ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්මා හුනස්තෙන් තැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියහ: දෙවනවට දු ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම විසුහ. දෙවනවට දු එකලා ව විතතවිචේකයෙන් හුන් සමිද්ධි තෙරණුවන්ට මෙබඳු විතතවිතකීයෙක් පහල විය. ... ඒ මට සිල්වත් කලණදහම් ඇති සබ්බසරහු වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මට මනා ලැබීමෙකි. දෙවනවට දු පවිටු මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ගේ විතතපරිවිතකීය දූත ... තවද, පොළොව පෙරළත්තාක් සෙයින්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ මේ පවිටු මරා ය යි දූත පවිටු මරාහට ගාථායෙන් කීහ.

මම සැදහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙහි පැවිදි වීමි. මා විසින් සිහිය හා නුවණ අවබෝධ කරණ ලදී. සිත ද මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ ය. (එහෙයින් බිහිසුණු) රූපයන් කැමති පරිද්දෙන් කරව. මා නොම පෙලන්තෙහි ය.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ සමිද්ධි මහණ තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 3. 3.

ගොඨිකසුත්තං

159. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා රුජ්ගහෙ විහරති වෙඵ්චනෙ කලඤ්ඤානිවාසෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගොඨිකො ඉසිහිලී-පසෙස විහරති කාලුසිලායං. අඵ ඛො අයස්මා ගොඨිකො අප්පමනෙතා ආතාපී පභිතනෙතා විහරනො සාමසිකං¹ වෙතොවිමුත්තිං චුසී. අඵ ඛො ආයස්මා ගොඨිකො තාය² සාමසිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභාසී.

දුතියමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො අප්පමනෙතා -පෙ- විහරනො සාමසිකං¹ වෙතොවිමුත්තිං චුසී. දුතියමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො තාය² සාමසිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභාසී. තතියමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො -පෙ- පරිභාසී. චතුස්ථමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො -පෙ- පරිභාසී. පඤ්චමමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො -පෙ- පරිභාසී. ඡට්ඨමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො - පෙ - පරිභාසී.

සත්තමමපි ඛො ආයස්මා ගොඨිකො අප්පමනෙතා ආතාපී පභිතනො විහරනො සාමසිකං වෙතොවිමුත්තිං චුසී අඵ ඛො ආයස්මනො ගොඨිකස්ස එතදහොසී: යාව ඡට්ඨං ඛවාහං සාමසිකාය වෙතොවිමුත්තියා පරිභිනො. යනානුතාහං සත්ථං ආභරෙය්‍යන්ති.

අඵ ඛො මාරො පාපිමා ආයස්මනො ගොඨිකස්ස වෙනසා වෙතො-පරිවිතකකමඤ්ඤාය යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං ගාථාභි අජ්ඣභාසී:

මහාචීර මහාපඤ්ඤා ඉද්ධියා යසසා ජලං³,
සබ්බවේරභයාතීත පාදෙ වන්‍යමි වකඛම.

සාවකො තෙ මහාචීර මරණං මරණාභිභු,
ආකඛිති වෙනයති නං නිසෙධි ජුතීඤ්ඤර.

කථං භි භගවා තුග්ගං සාවකො සාසනෙ රතො,
අප්පත්තමානසො සෙඛො කාලං කසිරු ජනෙසුත්තාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගොඨිකෙන සත්ථං ආභරිතං ගොති.

අඵ ඛො භගවා මාරො අයං පාපිමා ඉති විද්දිචා මාරං පාපිමන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසී:

එවං භි ඛිරු කුබ්බන්ති නාවකච්චන්ති ජීවිතං,
සමුලං තණ්හං අඛට්ඨන්ති⁴ ගොඨිකො පරිනිබ්බුතොති.

1. සාමාසිකං - PTS. සාමසිකං - ස්‍යා. 2. තච්ඤා. 3. ජලං - මජ්ඣ. ස්‍යා.
4. තණ්හමඛට්ඨන්ති - මජ්ඣ.

4. 3. 3.

ගොඨක සූත්‍රය

159. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වේඨවනාගමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ඉසිහිලී පටු ඇලියෙහි කළුගල් තලායෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තාහු ලෞකික සමවතක් ලැබූහ. එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ඒ ලෞකික සමවතින් පිරිහුනහ.

දෙවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ නො පමාව ... වසන්තාහු ලෞකික සමවත ලැබූහ. දෙවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ඒ ලෞකික සමවතින් පිරිහුනහ. තෙවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ... පිරිහුනහ. සිවුවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ... පිරිහුනහ. පස්වනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ... පිරිහුනහ. සවනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ ... පිරිහුනහ.

සත්වනවට දු ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවෝ නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස ලෙහෙයු සිත් ඇතිව වසන්තාහු ලෞකික සමවත ලැබූහ. ඉක්බිති ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවන්ට “මම සවනවට තෙක් ලෞකික සමවතින් පිරිනිනිමි. මම සැත් අරතෙමි නම්, මනා නො!”යි මේ සිත වි ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ තම සිතින් ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවන් ගේ විහනපරිවිතකීය දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියේ ය. ඵලභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවලින් කී ය.

මහාචීරයෙනි, මහපාණ්ඩුනියෙනි, සාදායියන් හා පිරිවරින් බබලනුවෙනි, සියලු (පාණාතිපාතාදී) වෙර හා බිය ඉක්ම වූ තාතැන්තෙති, පසාස් ඇතියෙනි, පා වදිමි.

මරණය මැඩලන සුලු මහාචීරයෙනි, මුඛගේ සවිවෙක් මරණය කැමති වෙයි. පියෝ කෙරෙයි. මහතෙදැතියෙනි, එය වලක්වනු මැනවි.

ජතයා කෙරෙහි ප්‍රසිද්ධ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සස්තෙහි ඇලුනු නොපත් රහත්ඵල ඇති ශෛක්‍ෂ වූ මුඛ සවිවෙක් කෙසේ නම් කලුරිය කරන්නේ ද?

එකල්හි ආයුෂමත් ගෝඨක තෙරණුවන් විසින් සැත් අරතලද්දේ වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මරායයි දැක පවිටු මරාගට ගාථායෙන් වදාල සේක.

නුවණැත්තෝ මෙසේ ද කෙරෙත්. දිවි නො පතත්. ගෝඨක තෙමේ මුල්සහිත තෘෂ්ණාව උපුටා හැර පිරිනිවියේ ය. (සමසීසී වෑ පිරිනිවියෙන් ස්කන්ධපරිනිප්පාණයෙන් පිරිනිවියේ ය.)

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොසී: ආයාම භික්ඛවෙ යෙන ඉසිගිඵ්පසාං කාලසීලා තෙනුපසඛකම්සාම, යථ ගොධිකෙත කුලපුතොත සථං ආහරිතනති. එවං භනොති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. අථ ඛො භගවා සම්බහුලොති භික්ඛුති සද්ධං යෙන ඉසිගිඵ්පසාං කාලසීලා තෙනුපසඛකම්. අද්දසා ඛො භගවා ආයසමනනං ගොධිකං දුරතොච මඤ්ඤිකෙ විචතනකකිං සෙමානං.¹

තෙත ඛො පභා සමයෙන ධුමාසිතතනං තිමිරාසිතතනං ගච්ඡතෙච පුරිමං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡමං දිසං, ගච්ඡති උතතරං දිසං, ගච්ඡති දකඛිණං දිසං, ගච්ඡති උඤ්චං, ගච්ඡති අධො, ගච්ඡති අනුදිසං.

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොසී: පසුඵ තො තුලෙහ භික්ඛවෙ එතං ධුමාසිතතනං තිමිරාසිතතනං. ගච්ඡතෙච පුරිමං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡමං දිසං, ගච්ඡති උතතරං දිසං, ගච්ඡති දකඛිණං දිසං, ගච්ඡති උඤ්චං, ගච්ඡති අධො, ගච්ඡති අනුදිසනති. එවං භනොත. එසො ඛො භික්ඛවෙ මාරො පාපිමා ගොධිකසා කුලපුතනසා විඤ්ඤණං සමනොසති², කථං ගොධිකසා කුලපුතනසා විඤ්ඤණං පතිට්ඨිතනති. අපතිට්ඨිතෙන ච භික්ඛවෙ විඤ්ඤණෙන ගොධිකො කුලපුතො පරිනිබ්බුතොති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා බෙලුවපණ්ඩුවිණමාදාය යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතනං ගාථාය අඤ්ඤිතාසී:

උඤ්චං අධො ච තිරියඤ්ච දිසා අනුදිසාසචහං,
අඤ්ඤං තාධිගච්ඡාමි ගොධිකො සො කුභිං ගතොති³

[භගවා:]

සො ධිරො ඛිතිසමපනො කාසී කාතරතො සදා,
අභොරතනං අනුසුඤ්ඤං ජීවිතං අනිකාමයං.

ජේඛාන මච්චුතො සෙතං අනාගතචා පුතඛහචං,
සමුලං තණ්හමඛ්ඛුයා ගොධිකො පරිනිබ්බුතොති.

[ථෙරු:]

තසා සොකපරෙතසා විණා කච්ඡා අහසුඵ,
තතො සො දුමමතො යතො තතෙචනතරධායථාති³.

4. 3. 4.

සහගවසස සුතං.

160. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුචෙලායං විහරති නජ්ජා තෙරඤ්ඤරාය තිරෙ අජපාලනිග්‍රොධෙ. තෙත ඛො පත සමයෙන මාරො පාපිමා සතතවසානි භගවතනං අනුබ්බො⁴ තොති ඔතාරුපෙකො ඔතාරං අලභමානො. අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතනං ගාථාය අඤ්ඤිතාසී:

සොකාචතිණ්ණො හු චතමති⁵ කායසි විතනං හු ජිතො උද පථයානො,
ආගුං හු ගාමසම්මකාසී නිඤ්චි කසමා ජනෙන ත කඤ්ඤි සකඛිං
සකඛි ත සමපජ්ජති කෙන වි තෙති.

1. සෙයාමානං - සා, සොපමානං - සීවු. 2. සමකචසති - මජ්ඣ. PTS. 3. තතෙ-චනතරධායථාති - සා. 4. අනුබ්බො මජ්ඣ. සා, සීවු. 5. චතසම් - සා, PTS.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, යම්හ, යම්කානෙක දී ගෝධික කුලපුත්‍ර විසින් සැත් අරන ලද්දේ නම් ඒ ඉසිහිලි ඇලය කළුගල්ලාව වෙත එළඹෙන්නෙමු. වහන්ස, එසේ යයි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ භික්ෂුන් සමග ඉසිහිලිපටුපස කළුගල්ලාව වෙත එළඹ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරළු කඳ ඇති ඇදෙහි උඩුකුරු ව නෝනා ආයුෂමත් ගෝධික තෙරුන් දුර දී ම දුටු සේක.

එකල්හි බුමාසිත බවෙක් තිමිරසිත බවෙක් (දුමක්හු, අඳුරක්හු සෙසින් හැසිරෙන සෙයක් = මාරුවෙහ අවතාර රූප) පෙරදිගට යේ ම ය. පැළුදිගට යේ ම ය උතුරුදිගට යේ ම ය. දකුණුදිගට යේ ම ය. උඩට යේ ම ය. යටට යේ ම ය. අනුදිගට යේ ම ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂුන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි තෙල දකිවු ද? බුමාසිත බවෙක් තිමිරසිත බවෙක් (දුමක්හු, අඳුරක්හු සෙසින් හැසිරෙන සෙයක් = මාරුවෙහ අවතාර රූප) පෙරදිගට යේ ම ය. පැළුදිගට යේ ම ය. උතුරුදිගට යේ ම ය. දකුණුදිගට යේ ම ය. උඩට යේ ම ය. යටට යේ ම ය. අනුදිගට යේ ම ය. වහන්ස, එසේ ය. මහණෙනි, මේ පවිටු මාර තෙමේ “ගෝධික කුලපුත්‍රගේ විඤ්ඤාණය සොහි පිහිටියේ දැයි ගෝධික කුලපුත්‍රගේ විඤ්ඤාණය සොයයි. මහණෙනි, ගෝධික කුලපුත් තෙමේ නොපිහිටි විඤ්ඤාණයන් පිරිනිවිසේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ බෙලුවපණ්ඩු (විලිකුන් බෙල්පක් පාහැබලු පාහැ ඇති රන් මුළා) මහවෙණ ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය:

මම උඩ ද, යට ද, සරස ද, සිටුදිග හා අනුදිග ද ඒ ගෝධික තෙමේ කොහි ගියේ දැයි සොයන්නෙමි නොලබමි.

[භගවත්හු:]

නුවණැති බාතිමත් වූ බ්‍යානකරණ සුලු හැමකල්හි බ්‍යානයෙහි ඇලුනු ඒ ගෝධික තෙමේ දිවි නොතකමින් දවරැ දෙකිනි පිළිවෙත් කරනුයේ මරසෙනහ සිදු පුතභීවයට නො පැමිණ තාණ්ණාව සහමුලු කොට උපුටා හැර පිරිනිවිසේ ය.

[තෙරහු:]

ශෝකයෙන් මැඩුනු ඒ මාරයාගේ කැසින් විණාව ගිලිහුනේ ය. එයින් නොසතුටු සිත් ඇති ඒ මාර තෙමේ එහි ම අතුරුදන් විය.

4. 3. 4.

සත්‍යවස්ස සූත්‍රය.

160. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුමෙල්දතවිවෙහි තේරඤ්ඤා ගංතෙර අප්පල්නුගරුකමුල වැඩවසන සේක. එකල්හි පවිටු මරු සිදුරු සොයන්නේ සිදුරු නො විලුමින් සන්වසක් මුළුලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලුහුබැන්දේ වේ. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය:

වෙනෙහි සිතිවිලි සිතයි ද? ශෝකයට බටුයෙහි ද? ධනයක් පැරදු- නෙහි ද? වැලි, පතමින් (හිඳිහි ද?) ගමෙහි කිසියම් අපරාධයක් කෙලෙහි ද? කුමක්හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රභාවය නො කෙරෙහි ද? කිසිවකු හා මුඛගේ මිත්‍රභාවයක් නො සැපයේ ද,

[භගවා:]

සොකස්ස මූලං පලිබ්බෙ සබ්බං අත්තාගු ක්කියාමි අසොචමානො,
ඡේතීන සබ්බං භවලොභජ්ජපං අත්තාසවො ක්කියාමි පමත්තබ්බු.

[මාඤ්ඤ:]

ඤං වදන්ති මමෙදන්ති යෙ වදන්ති මමන්ති ච,
එත්ථ වෙ තෙ මනො අත්ථි න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[භගවා:]

ඤං වදන්ති න තං මඤ්ඤං යෙ වදන්ති න තෙ අභං,
එවං පාපිම ජාතාහි න මෙ මඤ්ඤපි දකඛසීති.

[මාඤ්ඤ:]

සවෙ මඤ්ඤං අනුබුද්ධං බෙමං අමනගාමිනං,
අපෙහි ගච්ඡ තිමෙවෙකො කිම්ඤ්ඤමනුසාසසීති.

[භගවා:]

අමච්චුබ්බෙය්‍යං පුච්ඡන්ති යෙ ජනා පාරගාමිනො,
තෙසාහං පුට්ඨො අකඛාමි යං සච්චං තං¹ නිරූපසීන්ති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ පොකඛරණී,
නත්‍රස්ස කකකටකො. අථ බො භනෙන සම්බුත්‍රලා කුමාරකා වා කුමාරිකායො
වා තමහා ගාමා වා නිගමා වා නිකම්භිනා යෙන සා පොකඛරණී තෙනුපසඛක-
මෙය්‍යං උපසඛකම්භිනා තං කකකටකං උදකා උඤ්චිනා ඵලෙ පතිට්ඨාපෙය්‍යං,
යං යදෙව හි සො භනෙන කකකටකො අලං අභිනින්නාමෙය්‍ය, තං තදෙව
තෙ කුමාරකා වා කුමාරිකායො වා කට්ඨන වා කඨලාය වා සඤ්ඤ්ඤෙය්‍යං
සමභකඤ්ඤෙය්‍යං. එවං හි සො භනෙන කකකටකො සබ්බෙහි අලෙහි සඤ්ඤ්ඤෙනාහි
සමභගෙහි සමපමුභගෙහි අභබ්බො තං පොකඛරණීං පුත්² මඛරිතුං
සෙය්‍යථාපි පුබ්බො.²

එවමෙව බො භනෙන යාති³ විසුකාසිකාති⁴ විසෙවිතාති විපථඤ්ඤාති
කාතිවි කාතිවි සබ්බාති⁵ තාති භගවතා සඤ්ඤ්ඤනාති, සමභගාති සමපමු-
භගාති. අභබ්බො දුතාහං⁶ භනෙන පුත් භගවතං උපසඛකම්භිතුං යදිදං
මතාරුපෙකෙඛාති. අථ බො මාඤ්ඤ පාපිමා භගවතො ඤන්තිකෙ ඉමා
නිබ්බජ්ජනියා ගාථායො අභාසි:

මෙදවණ්ණඤ්ඤච පාසාණං වායසො අනුපරියගා,
අපෙත්ථ මුද්දා⁷ විද්දෙම අපි අස්සාදනා සියා.

අලඤ්ඤා නත්ථ අස්සාදං වායසෙතොතා⁸ අපකකමෙ,
කාකොච සෙලමාසජ්ජ නිබ්බජ්ජාපෙම ගොතමාහි.

1. සබ්බන්තං - සීචු. 2. PTS. 2. "පුත්" ඉති ව "සෙය්‍යථාපි පුබ්බො" ඉති ව
නදිසුතෙ - මජ්ඣං. 3. යාති කාතිවි - මජ්ඣං. 4. විසුකාසිතාති - සා.
5. විපථඤ්ඤාති සබ්බාති - මජ්ඣං. සා. 6. අභබ්බො වී දුතාහං - සීචු, 2.
අභබ්බො වදනාහා - PTS. 7. මුද්දා - මජ්ඣං. 8. වායමෙතොතා - සා.

[භගවත්හු:]

මාරය, ශෝකමූල භෑම සාරු දමා ශෝක තොකරමින් තීරපරාධ ව සිට ධ්‍යාන කරමි. සියලු භවලොභසංඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව සිදු ආසුචරහිත වූයෙමි ධ්‍යාන කරමි.

[මරු:]

මේ මාගේ යයි යමක් කියද්ද ද, යම් කෙනෙකුත් මා ගාත්තේ යයි කියද්ද ද, ඉදින් මෙහි මුඛගේ සිතෙක් ආත් තම් ශ්‍රවණය, මාගෙන් තො මිදෙන්නෙහි ය.

[භගවත්හු:]

මාගේ යයි යමක් කියද්ද ද, එය මාගේ නො වේ. යම් කෙනෙක් (මාගේ යයි) කියද්ද ද මම හේ නො වෙමි. පවිට, මෙසේ දනුව. මා ගිය මග ද තෝ තොදක්නෙහි ය.

[මරු:]

ඉදින් නිභීය වූ නිවණට යන මග අවබෝධ කරණ ලද්දේ නම් (මාගේ විෂයයෙන්) පහවනු මැනව. මුඛ ම ඵකලා ව (ඒ මග) යනු මැනව. කුමක් හෙයින් මෙරමානට අනුශාසනා කෙරෙහිදැයි.

[භගවත්හු:]

පරතෙර යන සුලු යම් ජන කෙනෙක් මරුහට විෂය කො වූ නිවණ විවා-රද්ද ද, ඔවුන් විසින් විචාරණ ලද්දෙමි මම යමෙක් සත්‍ය වේ ද, උපධි රහිත ද, එය කියමි.

[මරු:]

වහන්ස, ගමකට හෝ නියමිගමකට නුදුරෙහි පොකුණක් වේ. එහි කකුළුවෙක් වන්නේ ය. වහන්ස, එකල්හි බොහෝ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ගමින් හෝ නියමිගමින් නික්ම ඒ පොකුණ වෙත එළඹෙත්-නාහු ය. එළඹ ඒ කකුළුවා ජලයෙන් තභා ගොඩ තබන්නාහු ය. වහන්ස, ඒ කකුළුවා යම් යම් අලක් ඉදිරියට තමන්නේ ය. ඒ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ඒ අල ම ලියෙකින් හෝ කැබිලිත්තෙකින් හෝ සිදින්නාහු ය. බිදින්නාහු ය. වහන්ස, මෙසේ ඒ කකුළුවා සිදිත ලද බිදිත ලද කැබැලි කැබැලි කොට බිදිත ලද සියලු අල කරණ කොට ගෙණ පෙර මෙන් නැවත ඒ පොකුණට බස්නට අහව්‍ය වන්නේ ය.

වහන්ස, එසෙයින් ම කිසියම් විසුකයෝ (මරවිසුළු) ඇද්ද, කිසියම් විලොම දු ඇද්ද, කිසියම් කිසියම් සලන සුලු දුකුම් ඇද්ද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිදිත ලදී. බිදිත ලදී. කැබැලි කැබැලි කරණ ලදී. වහන්ස, දැන් මම සිදුරා සොයන්නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නැවත එළඹෙන්නට නුසුදුස්සෙමි වෙමි යි. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි උකටලියට කරුණු වූ මේ ගාථා කී ය:

කටුඹෙක් මේද තෙල්පාභා ඇති ගලක් (දැක) එහි මොලොක් බව විදිමි තම් මැනව, රස විද ගැණීමෙක් වන්නේ නම් මැනව යි ඒ සිසාරන්නෝ වේ ද,

ඒ කටුඹු තෙමේ එහි ආස්වාදයක් නො ලැබ (යමිසේ) එයින් පහ වන්නේ ද, (මේද තෙල් පාභා ඇති) ගල වෙත පැමිණ (ආස්වාදයක් නො-ලත් මේ) කටුඹා මෙන් කලකිරී ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙන් පහව යමිහ.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා නිබ්බජ්ඣියා ගාඨායො අභාසිනා තම්භා ඨානා අපකකම්ම භගවතො අවිදුරෙ පඨවියං පලලඛෙකත නිසීදි තුණ්හිභුතො මිඛකුභුතො පත්තකඛිකො අධොමුඛො පඨකායනො. අපපිභානො කචෙඨන භුමිං විලිඛන්තොති.

4. 3. 5.

මාරධිතුසුතනං

161. උරුවෙලායං—

අඵ බො තණ්හා ව අරහි¹ රහා ව මාරධිතරෙ යෙත මාරෙ පාපිමා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා මාරං පාපිමනං ගාඨාය අඨකභාසිංසු:

කෙතාසි දුම්මතො තාත පුරිසං කනනු සොචසී?
මයං තං රුගපාසෙන ආරඤ්ඤම්ච² කුඤ්ජරං,
බන්ධිනා ආතඨිසාම ඵසගො තෙ භවිසානීති.

[මාරො:]

අරහං සුගතො ලොකෙ න රුගෙන සුචාතයො,
මාරධෙය්‍යමතිකකන්තො තසමා සොචාමහං භුසන්ති.

අඵ බො තණ්හා ව අරහිරහා ව මාරධිතරෙ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා භගවනං ඵතදවොචුං: පාදෙ තෙ සමණ පරිචාරෙමාහී. අඵ බො භගවා න මනසාකාසී යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛියෙ විමුඛන්තො.

අඵ බො තණ්හා ව අරහිරහා ව මාරධිතරෙ ඵකමනං අපකකම්ම ඵචං සමිචිනෙතසුං: උච්චාවචා බො පුරිසානං අධිපපායා. යනනුත මයං ඵකසතං ඵකසතං කුමාරිචණ්ණසතං අභිනිමිතෙය්‍යාමාහී.

අඵ බො තණ්හා ව අරහිරහා ව මාරධිතරෙ ඵකසතං ඵකසතං කුමාරිචණ්ණසතං අභිනිමිතිනා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා භගවනං ඵතදවොචුං: පාදෙ තෙ සමණ පරිචාරෙමාහී. තච්ච භගවා න මනසාකාසී යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛියෙ විමුඛන්තො.

අඵ බො තණ්හා ව අරහිරහා ව මාරධිතරෙ ඵකමනං අපකකම්ම ඵචං සමිචිනෙතසුං: උච්චාවචා බො පුරිසානං අධිපපායා. යනනුත මයං ඵකසතං ඵකසතං අච්චාතචණ්ණසතං අභිනිමිතෙය්‍යාමාහී.

අඵ බො තණ්හා ව අරහිරහා ව මාරධිතරෙ ඵකසතං ඵකසතං අච්චාතචණ්ණසතං අභිනිමිතිනා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්භු. උපසඛකම්භා භගවනං ඵතදවොචුං: පාදෙ තෙ සමණ පරිචාරෙමාහී. තච්ච භගවා න මනසාකාසී යථා තං අනුත්තරෙ උපධිසඛියෙ විමුඛන්තො.

1. අරහි ව - කචචි 2. අරඤ්ඤං - සිමු 1. ස්‍යා PTS.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි උකටලියට කරුණු වූ මේ ගාථාවන් කියා එතැනින් පහ ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නිහඬ වූයේ නෙද තැනි වූයේ බහාලූ කර ඇතියේ යටිනුරු මුහුණු ඇතියේ සිතිවිලි සිතමින් කිසිත් වටහා ගත නො හැකි වූයේ ලී කැබැල්ලෙකින් බිම ඉරි අදිමින් බිම පලක් බැඳ ගෙන හුන්වේ ය.

4. 3. 5.

මාරබිතු සූත්‍රය.

161. උරුවේලාවෙහි—

ඉක්බිති තණහා අරතී රගා ද යන මාරකන්‍යාවෝ පවිටු මරු වෙත එළඹියහ. එළඹි පවිටු මරුහට ගාථායෙන් කියුහු:

පියාණෙනි, කවරගෙයින් නොසතුටු සිත් ඇත්තෙහි ද? කිතම් පුරුෂයකු සිතයි ද? අපි ඔහු වනඥාතකු මෙන් රුගපාශයෙන් බැඳ ගෙන එන්නමු. එවිට නොපට වසන වන්නේ යයි.

[මරු:]

සුගත තෙමේ ලෝකයෙහි අතීන් ය. රුගයෙන් (බැඳ) සුවසේ ගෙන ඉය නොහැක්කේ ය. මාරවිෂය ඉක්ම වූයේ ය. එහෙයින් මම අතීයයින් සිතිවිලි සිතමි.

ඉක්බිති තණහා අරතී රගා ද යන මාරකන්‍යාවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුයෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නොකෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා අරතී රගා ද යන මරදුහු එකත්පසෙකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. (එහෙයින්) අපි සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් යෙහෙකැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා අරතී රගා ද යන මාරකන්‍යාවෝ (එකක් එකක්) සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් (තුන්සියක් විලස්) මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුයෙහි මෙහෙ කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා අරතී රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. අපි සියක් සියක් නොවැදු ඉතිරින් වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණහා අරතී රගා ද යන මරදුහු එක්සිය එක්සිය නොවැදු ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුයෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවන් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නො මෙනෙහි කල සේක.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- සමච්චෙනෙසුං: යනනුත මයං එකසතං එකසතං සකිං විජාතවණණසතං අභිනිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- සකිං විජාතවණණසතං අභිනිමමිනිකායෙත භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඬියෙ විමුචෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- යනනුත මයං -පෙ- දුච්චිජාතවණණසතං අභිනිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- දුච්චිජාතවණණසතං අභිනිමමිනිකායෙත භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඬියෙ විමුචෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- යනනුත මයං -පෙ- මජ්ඣිමිච්චිවණණසතං අභිනිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- මජ්ඣිමිච්චිවණණසතං අභිනිමමිනිකායෙත භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඬියෙ විමුචෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- යනනුත මයං -පෙ- මභිච්චිවණණසතං අභිනිමමිනිකායාමාති.

අඵ බො තණ්හා ව -පෙ- මභිච්චිවණණසතං අභිනිමමිනිකායෙත භගවා -පෙ- අනුතතරෙ උපධිසඬියෙ විමුචෙනා.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධීතරෙ එකමනතං අපකකමම එතදවොචු: සච්චං කීර තො පිතා අවොච:

“අරහං සුභතො ලොකෙ ත රුගෙන සුචාතයො මාරධෙය්‍යං අතීකකනො තසමා සොචාමහං භුභ”නති.

යා හි මයං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අවීතරුගං ඉමිතා උපකකමෙන උපකකමෙය්‍යාම හදයං වාසා ඵලෙය්‍ය. උණහං වා ලොභිතං මුඛතො උග්ගචෙජ්ජය්‍ය. උමමාදං වා පාපුණෙය්‍ය විතතවිකෙඛපං වා. සෙය්‍යථා¹ වා පත නලො හරිතො ලුතො උසසුසාති විසුසාති මිලායති, ඵචමෙච උසුසෙසාය්‍ය විසුසෙසාය්‍ය මිලායෙය්‍යාති.

අඵ බො තණ්හා ව අරතීරගා ව මාරධීතරෙ යෙන භගවා තෙනු පසඬිකමිංසු. උපසඬිකමිනිකා එකමනතං අච්චංසු. එකමනතං ඩීතා බො තණ්හා මාරධීතා භගවනතං භාථාය අජ්ඣාභාසී:

1. සෙය්‍යථාපි - සීචු 1. ඝා.

ඉක්බිති තණහා ... අපි සියක් සියක් කොට එක්වර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි සිතුවහ.

ඉක්බිති තණහා ... එක්වර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... දෙවර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි.

ඉක්බිති තණහා ... දෙවර වැදූ ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... මැදුම්විය ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි

ඉක්බිති තණහා ... මැදුම්විය ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නො මෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා ... අපි ... වයසින් වැඩුනු ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි.

ඉක්බිති තණහා ... වයසින් වැඩුනු ඉතිරිත්වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුතතර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙතෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙතෙහි කල සේක.

ඉක්බිති තණහා අරහි රගා ද යන මරදුහු එකත්පසකට ඉවත්ව මෙසේ කියුවහ. අපගේ පිය තෙමේ සැබෑවක් කියේ ම ය.

“සුගත හෙමේ ලෝකයෙහි අතීන් ය. රුගයෙන් බැඳ නොගෙණිය හැක්කේ ය. මාර විෂය ඉක්ම වූයේ ය. එහෙයින් මම අතීයයින් සිතිවිලි සිතමි”යි.

අපි පහ නොවූ රුග ඇති යම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙත මේ උපකුමයෙන් එලඹෙන්නමෝ නම් ඔහුගේ ලය හෝ පැළෙන්නේ ය. මුවෙන් උණුලේ හෝ නැඟෙන්නේ ය. උමතු වට හෝ සිත් පෙරලියට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. සිදින ලද කිල්වත් බටහසෙක් යම්සේ වියලේ ද, වෙසෙසින් වියලේ ද, මැලවේ ද, එසෙයින් ම වියලෙන්නේය වෙසෙසින් විදුලෙන්නේය මැලවෙන්නේය යි.

ඉක්බිති තණහා අරහි රගා ද යන මරදුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියහ. එලඹි එකත්පසෙක සිටියහ. එකත් පසෙක සිටි තණහා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීවූය:

සොපාලතිණේණා භු වතමහි කියාසි විතතං භු ජතො උද පඤ්ඤානො
ආඥං භු ගාලිසම්මකාසි කිඤ්චි කසවා ජතෙන න කරොසි සකඛිං
සකඛි න සමපජ්ජති කෙනචි තෙති.

[භගවා:]

අඤ්ඤා පතතිං හදයසස සනතිං ජේතාන සෙනං පියසානරූපං
එකාභං කියාසං සුඛලේඛනොධිං තසවා ජතෙන න කරොමි සකඛිං
සකඛි න සමපජ්ජති කෙනචි මෙති.

අඵ බො අරහී මාරධීතා භගවනතං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

කථං විහාරී බහුලොධ භිකචු පඤ්ඤාසතිණේණා අතරී ධ ඡට්ඨං,
කථං කියාසිං බහුලං කාමසඤ්ඤ පරිබාහිරා භොනති අලභා යො තනති.

[භගවා:]

පසාදාකායො සුච්චුතනවිතො අසඤ්ඤාතො සනිමා අතොකො,
අඤ්ඤාය ධමමං අවිතකකකියාසි න කුපපති න සරහී න පිතො.

එවංවිහාරී බහුලොධ භිකචු පඤ්ඤාසතිණේණා අතරී ඡට්ඨං,
එවං කියාසිං බහුලං කාමසඤ්ඤ පරිබාහිරා භොනති අලභා යො තනති.

අඵ බො රණා මාරධීතා භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අවෙජ්ජිත නණනං ගණසඤ්ඤාපාරී අභා වරිසුනනති බහු ව සතතා,
බහුං වතාසං ජතතං අතොකො අවෙජ්ජිත තෙසසති මච්චුරාජසස පාරනති.

[භගවා:]

තසනති වෙ මහාචීර්ඤ සභාමෙමන තථාගතා
ධමෙමන තසමාතානං කා උසුසා විජාතතනති.

අඵ බො තණහා ව අරහිරගා ව මාරධීතරෙ යෙන මාරෙ පාපිමා
තෙනුපසඛකම්භු. අද්දසා බො මාරෙ පාපිමා තණහඤ්ච අරහිඤ්ච රගඤ්ච
මාරධීතරෙ දුරතොව ආගච්ඡනතියො දිසවාන ගාථාහි අජ්ඣභාසි:

බාලා කුමුදනාලෙහි පබ්බතං අභිමඤ්ච
හිරිං තබෙන බණ්ච අයො දනෙනහි බාදථ.

සෙලංව සිරසුහච්ච² පාතාලෙ ගාධමෙසථ
බාණ්චංව උරසාසජ්ජ තිබ්බිජ්ජාපෙථ ගොතමාති.³

1. අභිමඤ්ච - මජ්ඣ. PTS. 2. සිරසි උභවච - සීචු. 3. “ඉදමච්චොවාචී” සඛිතිකාරා
දෙසනං හිට්ඨපෙනතීති - අට්ඨකථා.

ශෝකයට බටුයෙහි ද? වෙනෙහි සිතිවිලි සිතෙහි ද? වස්තුවක් පැරදුනෙහි ද? වැලි පතමින් (හිඳහි ද?) ගමිනි කිසියම් අපරාධයක් කෙලෙසි ද? කුමක් හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රතාවය නොකෙරෙහි ද? කිසිවකු හා මුඛගේ මිත්‍රතාවයක් නොසැපයේ ද?

[භගවත්හු:]

මම ප්‍රියස්වරූප සාතස්වරූප ඇති කෙලෙසෙතාව දිනා හුදෙකලාව ධ්‍යාන කෙරෙමින් අභිමතාභීයාගේ පාමණිම වූ ද, හෘදයශාන්තිය වූ ද රහත්ඵල සුවය අවබෝධ කෙලෙමි. එබැවින් මහජනයා සමග මිත්‍රතාවය නොකරමි. කිසිවකු හා මාගේ මිත්‍රතාවයක් නොසැපයේ.

ඉක්බිති අරහි මරදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීවූය.

මෙසත්තෙහි කෙබඳු විහරණයක් බහුල කොට ඇති මහණ තෙම වරණය කළ පඤ්චාචාරික කෝශඛිස ඇත්තේ (මනෝචාරික වූ) සවන කෝශඛිසය තරණය කෙළේ ද? කාමසංඥවෝ කෙබඳු ධ්‍යානයක් බහුල කොට ඇත්තා වූ ඔහු නොලබා හාත්පසින් බැහැර වෙද් ද?

[භගවත්හු:]

සන්තූන් කය ඇති මොනවට මිදුනු සිත් ඇති කමී රැස් නොකරණ සිහි ඇති ආලය නැති (රහත් තෙමේ) දහම් දැන විනකී රහිත ධ්‍යානයෙහි යෙදුනේ නො කීපෙයි. (රාග වශයෙන්) සිහි නොකෙරෙයි. (මොහ වශයෙන්) හැකුලුනේ නොවෙයි

මෙහි එබඳු විහරණ බහුල කොට ඇති මහණ තෙමේ තරණය කළ පඤ්චාචාරික කෝශඛිස ඇත්තේ මේ ලෝකයෙහි (මනෝචාරික වූ) සවන කෝශඛිසය තරණය කෙළේ ය. කාම සංඥවෝ මෙසේ ධ්‍යාන බහුල කොට ඇති ඔහු නොලැබ හාත්පසින් බැහැර වෙත්.

ඉක්බිති රගා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කීවූය.

ගණයා කෙරෙහින් සමුභයා කෙරෙහින් හැසිරෙණ මේ ශායනා තෙමේ තෘෂ්ණාව සිත්දේ ය. බොහෝ සත්‍යවශෝ ද එකතින් තෘෂ්ණාව සිදින්නාහ. ආලය නැති මේ ශායනා තෙමේ බොහෝ ජන සමුභයක් මාරයා අතින් පැහැර ගෙන පරතෙරට පමුණුවන්නේ ය.

[භගවත්හු:]

මහාචීර වූ තථාගතවරයෝ සඤ්චිතයන් සත්‍යවශන් එතෙර කෙරෙත්. නුවණැතියන් ධර්මයන් එතෙර කරණ කල්හි කවර ඊෂ්ඨායෙක් ද?

ඉක්බිති තණහා අරහි රගා ද යන මරදුහු කෘෂ්ණ මාරයා වෙත එලඹියහ. කෘෂ්ණ මාර තෙමේ දුරදීම එන්නා වූ තණහාව හා අරහිය හා රගා ද යන මරදුන් දුක්කේ ය. දුක ගාථාවන්ගෙන් කී ය.

බල්දරායෙහි, හෙලලුපුල්දඹුයෙන් පමිතයක් අලලවු ද? මහගලක් නියෙන් කණ්ඩු ද? දතින් යකඩ කවු ද?

මහගලක් හිසමතුයෙහි තබා ගෙන ගැඹුරෙහි පිහිටක් සොයවු ද? ලයෙහි හුලක් හැනගෙන මේත් ගෞතමයන් කෙරෙන් කලකිරි පහ ව අවු ය?

[පෙරු:]

දඤ්ඤලමානා ආගඤ්ඤං තණ්හා ව ආරතීරගා
තා තස් පඤ්ඤි සස්සා තුලං හට්ඨංව මාචනොති.

මාරවගෙහා තනියො.

තනුද්දනං:

සමබ්හුලා සමිද්ධි ව ගොඛිකං සත්තවස්සානී ධීතරං
දෙසිතං බුද්ධිසෙට්ඨන ඉමං මාරපඤ්ඤකන්ති.

මාරසංයුත්තං සමන්තං.

5. භික්ඛුනීසංයුත්තං.

1. භික්ඛුනීවගෙහා.

5. 1. 1.

ආලුච්ඡිකාසුත්තං.

162. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාච්ඡපීයං විහරති ඡෙතචනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො ආලුච්ඡිකා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිවරමාදාය
ඝාච්ඡපී. පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවන්තීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩි-
පාතපටිකක්ඛනාය යෙන අක්ඛිවන්තං තෙනුපසඛකම් විවෙකඡතී.

අථ ඛො මාරෙ පාවිමා ආලුච්ඡිකාය භික්ඛුනීයා භයං ඡමහිත්තනං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො විවෙකච්ඡා වාවෙතුකාමො යෙන ආලුච්ඡිකා
භික්ඛුනී තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා ආලුච්ඡිකං භික්ඛුනීං ගාථාය
අඡ්ඤ්ඤාසී:

නඡි නිස්සරණං ලොකෙ කීං විවෙකෙත්ත කාහසී,
භුඤ්ඤස්සු කාමරතියො මාහු පච්ඡානුතාපිතීති.

අථ ඛො ආලුච්ඡිකාය භික්ඛුනීයා එතදහොසී: ‘කො නුඛවායං¹ මනුස්සො
වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී’ති? අථ ඛො ආලුච්ඡිකාය භික්ඛුනීයා එතද-
හොසී: ‘මාරෙ ඛො අයං පාවිමා මම භයං ඡමහිත්තනං ලොමහංසං උපපා-
දෙතුකාමො විවෙකච්ඡා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතී’ති. අථ ඛො ආලුච්ඡිකා
භික්ඛුනී මාරෙ අයං පාවිමා ඉතී විදිත්වා මාරං පාවිමන්තං ගාථාහි පච්චනාසී:²

1. ඛො අයං - ස්‍යා 2. අඡ්ඤ්ඤාසී - ස්‍යා.

[තෙරහු:]

හණභා අරති රහා ද යන මරදුහු අතිශයින් දිලිසෙමින් ආවාහු ය. එහි දී ශාසනාන් වහන්සේ ඔවුන් තෙරු සේක. කෙසේ ද යත්: වාතය තෙමේ ගිලිහුනු පිලිනක් තෙරෙත්තාක් සෙයින්.

මාර වගීය තෙවෙනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

සමබ්බල, සම්ඤ්ඤ, ගොභික, සහනවසස, ධීතර ය යි මේ මාර පඤ්ඤාය ලෙසේ වූ බුදුරජාතන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලදී.

මාරසංයුතනය නිමිසේ ය.

5. භික්ඛුනීසංයුතනය.

1. භික්ඛුනී වගීය.

5. 1. 1.

ආලවිකාසුත්තය.

162. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක.

එකල්හි ආලවිකා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සාවැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසී යා ය. සාවැත්තුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී විවේකය කැමැත්ති අකුමනය වෙත එලඹීයා ය.

එකල පවිටු මරු ආලවිකා මෙහෙණට බිය තැනී ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ විවේකයෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ආලවිකා මෙහෙණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹූ ආලවිකා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

ලොව නිවණෙක් නැත. විවේකයෙන් කුමක් කරන්නෙහි ද, කාමරනින් විඳව, තහමක් පසුතැවිලි වව.

ඉක්බිති ආලවිකා මෙහෙණහට 'මේ කවරෙක් ඥේ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑ'යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති ආලවිකා මෙහෙණහට 'මේ පවිටු මාර තෙමේ මට බිය තැනී ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ විවේකයෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා'යි මේ අදහස විය එකල්හි ආලවිකා මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කීවු ය:

අපි නිසරණං ලොකෙ පඤ්ඤාය මෙ සුඵසසිතං,¹
පමනතඛ්‍යු පාපිම න නිං ජානාසි තං පදං.

සතතිසුද්‍රපමා කාමා ඛකාසං අභිකුට්ටනා,
යං නිං කාමරතීං බ්‍රෑහ්මී අරති මයාං² සා අහුති.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජානාති මං ආලම්බිතා භික්ෂුනීති දුකඛී දුමමනො
තජේවනතරධාසීති.

5. 1. 2.

සොමාසුතනං.

163. සාච්ඡතීයං—

අඵ බො සොමා භික්ෂුනී පුබ්බන්තභ්‍යමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය
සාච්ඡතීං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවච්ඡතීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පවච්ඡාහත්තං පිණ්ඩපාන-
පටිකකන්තා යෙන අකුමන්තං තෙනුපසඛකම් දිවාචිහාරාය. අකුමන්තං අජේකා-
ගහෙත්වා අඤ්ඤාතරසමිං රුකඛමුලෙ දිවාචිහාරං³ තිසීදි.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා සොමාය භික්ෂුනීයා හයං ජ්වහිතත්තං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාඛිමනා වාවෙතුකාමො යෙන සොමා
භික්ෂුනී තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ත්වා සොමං භික්ෂුනීං ගාථාය අජ්ඣහාසී:

යන්තං ඉසීහි පත්තඛබ්බං ණානං දුරභිසමහවං,
න තං අඛිඤ්ඤපඤ්ඤාය සකකා පපොතූමිච්ඡතීයාති.

අඵ බො සොමාය භික්ෂුනීයා ඵතදහොසී: ‘කො භුබ්බවායං⁴ මනුස්සො වා
අමනුස්සො වා ගාථං හාසතී’ති. අඵ බො සොමාය භික්ෂුනීයා ඵතදහොසී:
‘මාඤ්ඤ බො අයං පාපිමා මම හයං ජ්වහිතත්තං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො
සමාඛිමනා වාවෙතුකාමො ගාථං හාසතී’ති. අඵ බො සොමා භික්ෂුනී මාඤ්ඤ
අයං පාපිමා ඉති විදිත්වා මාරං පාපිමන්තං ගාථාහි අජ්ඣහාසී:

ඉපිභාවො නිං කසිරු චිත්තමති සුසමාහිතෙ,
ඤ්ඤමති වත්තමානමති සමමා ධවමං විපසානො.

යසස්ස නුත සියා ඵවං ඉත්ථාහං⁵ පුරිසොති වා,
නිඤ්ඤී වා පන අඤ්ඤසමිං නා මාඤ්ඤ වත්තූමරහතීති.

අඵ බො මාඤ්ඤ පාපිමා ජානාති මං සොමා භික්ෂුනීති දුකඛී දුමමනො
තජේවනතරධාසීති.

1. සුද්‍රසසිතං - මජ්ඣ. සං. PTS. 2. මයා - මජ්ඣ. සං. සී 1. 3. දිවාචිහාරණාය -
සීඉ. 2. PTS. 4. භු බො අයං. - සං. 5. ඉත්ථාහං. - සං. 6. අඤ්ඤී - කජ්ඣ.

ලොව නිවනේක් ඇත. මා විසින් (පස්විකන) නුවණින් දන්නා ලදී. පවිටු මරුව, තෝ ඒ නිවන්පදය නොදනිති.

කාමයෝ අඛයවී හුල් වැන්නහ. සකකියෝ මොවුන්ට මස්ලොඹු වැන්නහ. නෝ යම් කාමරතියක් කියති ද, එය මට අරතියෙක් වී ය.

ඉක්බිති පවිටු මරු ආලවිකා මෙහෙණ මා දනිති යි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 2.

සොමාසුත්තය.

163. සැවැත්නුවර--

එකල්හි සෝමා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඩු පිණිස පිවිසියා ය. සැවැත්නුවර පිඩු පිණිස හැසිර පසුබහ පිණිස පාහයෙන් වැලකුනී දිවා විහරණය පිණිස අකුට්ඨය වෙත එළඹුනී ය. අකුට්ඨයට පිවිස එක්තරා ගසක් මුල දිවා විහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරු සෝමා මෙහෙණට බිය නැතිගැණුම් ලොමු-දහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් හොර කරණු කැමැත්තේ සොමා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එලඹි සොමා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

ඉසිවරැත් විසින් ලැබියයුතු දුලබ වූ යම් ඒ පදනියෙක් වේ ද, එය දඟුල් නුවණ ඇති සත්‍රිය විසින් නොලැබිය හැක්ක.

ඉක්බිති සෝමා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දේ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දැයි මේ අදහස වී ය. එකල්හි සෝමා මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' යි මේ අදහස වී ය.

සිත මැනවින් සමාධිගත වූ කල්හි නුවණ පවත්නා කල්හි මනා කොට දහම දක්නහුට ඉතිරිබව කුමක් කරන්නේ ද? මම සත්‍රියක් මුඛි හෝ පුරුෂයෙක් මිඛි හෝ අන් කිසිවෙකිම් වෙමි යි හෝ යමකුට මෙසේ අදහස් වන්නේ නම් මාර නෙමේ ඔහුට නියන්තට සුදුසු වෙයි.

ඉක්බිති පවිටු මාර නෙමේ සෝමා මෙහෙණ මා දනිති යි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 3.

ගොතමිසුභතං.

164. සාවඤ්චියං—

අථ බො කිසාගොතමි භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්ත-
වීවරමාදාය සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡා-
භත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා යෙන අකුමනං තෙනුපසඬකම් දිවාචිභාරාය.
අකුමනං අපේකාගහෙත්වා අඤ්ඤතරසමි රුක්ඛමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදී.

අථ බො මාඤ් පාපිමා කිසාගොතමියා භික්ඛුනියා භයං ඡමහිත්තතං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාචෙතුකාමො යෙන කිසාගොතමි
භික්ඛුනී තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා කිසාගොතමි භික්ඛුනී ගාථාය
අඤ්ඤාසී:

කිනත්තු කිං භතපුත්තාව එකමාසී¹ රුදමමුඛි,
වතමඤ්ඤාගතා එකා පුරිසං නු ගවෙසසීති.

අථ බො කිසාගොතමියා භික්ඛුනියා එතදභොසී: කො නුබ්බායං
මනුසො වා අමනුසො වා ගාථං භාසතී ති. අථ බො කිසාගොතමියා භික්ඛුනියා
එතදභොසී: මාඤ් බො අයං පාපිමා මම භයං ඡමහිත්තතං ලොමහංසං
උපපාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාචෙතුකාමො ගාථං භාසතීති. අථ බො
කිසාගොතමි භික්ඛුනී මාඤ් බො අයං පාපිමා ඉති විදීත්වා මාරං පාපිමන්තං
ගාථාහි පච්චගාසී:²

අච්චන්තං මතපුත්තා'මහි³ පුරිසා එතදන්තිකා,
ත සොවාමි ත ඤ්ඤමි ත තං භායාමි ආට්ඨසො.

සබ්බන්ථ විහතා⁴ තන්දී තමොකබ්භො පදුලීතො,
ජෙත්වාන මච්චුතො⁵ සෙතං විහරම් අතාසවාති.

අථ බො මාඤ් පාපිමා ජාතාහි මං කිසාගොතමි භික්ඛුනීති දුක්ඛි
දුමමනො තජෙච්චන්තරධාසීති.

5. 1. 4.

විජයා සුභතං.

165 සාවඤ්චියං—

අථ බො විජයා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවීවරමාදාය
සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභත්තං
පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා යෙන අකුමනං තෙනුපසඬකම් දිවාචිභාරාය.
අකුමනං අපේකාගහෙත්වා අඤ්ඤතරසමි රුක්ඛමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදී.

අථ බො මාඤ් පාපිමා විජයා භික්ඛුනියා භයං ඡමහිත්තතං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමහා වාචෙතුකාමො යෙන විජයා භික්ඛුනී
තෙනුපසඬකම්. උපසඬකමිත්වා විජයං භික්ඛුනී ගාථාය අඤ්ඤාසී:

1. එකමාසී - සී.වු. 1. සෘ. 2. අඤ්ඤාසී - සෘ. 3. භතපුත්තමහි - සෘ. PTS සී 1
4. විහිතා - සෘ. 5. ජෙත්වා නච්චුචිතො - සී.වු. 1

5. 1. 3.

ගොතමිසුත්‍රය.

164. සැවැන්නුවර—

එකල කිසාගොතමි මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුවරු ගෙණ සැවැන්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැන්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹිනී ය. අකුචනයට වැඳ එක්තරු ගසක්මුල දිවාචිහරණය පිණිස හුත.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ කිසාගෝතමි මෙහෙණට බිය තැනිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ කිසාගෝතමි මෙහෙණ වෙත එළඹින. එළඹි කිසාගෝතමි මෙහෙණට ගාථායෙන් කීය:

කීම, තෝ මලපුතුන් ඇති කඳුළු මුසු මුහුණැතියක සෙයින් එකලා ව හිඳිනි ද? කීම, එකලා ව වතමැදට පැමිණි තෝ පුරුෂයකු සොයයි ද?

එකල කිසාගෝතමි මෙහෙණට ‘මේ කවරෙක් දෝ, මිනිසෙක් හෝ නො මිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා ද’යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති කිසා-ගොතමි මෙහෙණට ‘මේ පවිටු මරු ය. මට බිය තැනිගැණුම් ලොමු දහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’ යි මේ සිත විය. ඉක්බිති කිසාගෝතමි මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කීවු ය.

අත්‍යන්ත කොට මලපුතුන් ඇත්තියකිමි වෙමි. සමාමිපුරුෂයෝ ද එත දන්නායහ. (පුත්‍රාන්තය සේ ම හෙලෙකින් පුරුෂයන්ගේ අන්තය ද ඇත.) ශෝක නොකරමි. නො හඬමි. ඇවැත්නී, තට නො බමි.

හැමතන්හි තෘෂ්ණාව තසත ලදු. අඳුරුකඳු බිඳින ලදී. මරසෙන් දිනා නිකෙලෙස් ව වෙසෙමි.

ඉක්බිති පවිටු මරු කිසාගෝතමි මෙහෙණ මා දැනිතිසි දුකට පැමිණියේ තොසභුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 4.

විජයා සුත්‍රය.

165. සැවැන්නුවර—

එකල්හි විජයා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිටුවරු ගෙණ සැවැන්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැන්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසාතයෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹිනු. අකුචනයට පිවිස එක්තරු රුකක්මුල දිවාචිහරණය පිණිස හුත.

ඉක්බිති පවිටු මරු විජයා මෙහෙණට බිය තැනිගැණුම් ලොමු දහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ විජයා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි විජයා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

දහරු තිං රූපවතී අභංගච දහරෙ සුසු,
පඤ්චකිකෙත තුරියෙන එහයෙසභිරමාමසෙති¹

අඵ බො විජයාය භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘කො භු බ්වායං² මනුසේසා
වා අමනුසේසා වා ගාඵං භාසතී’ති අඵ බො විජයාය භික්ඛුනීයා එතදහොසි:
‘මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ජලහිතතනං ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො
සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාඵං භාසතී’ති. අඵ බො විජයා භික්ඛුනී මාරෙ
අයං පාපිමා ඉති විදිතා මාරං පාපිමනනං ගාඵාහි පච්චහාසි:³

රූපා සදදු රසා ගඤ්ඤා ඵොට්ඨබ්බා ම මනොරමා,
නියසාතයාමි තුයොව⁴ මාර නාහා තෙනතනිකා⁵.

ඉමිතා පුතීකායෙන භිඤ්ඤෙන පභංගුතා,
අට්ටියාමි⁶ හරුයාමි කාමතණ්ඤා සමුහතා.

යෙ ව රූපුපගා සතතා යෙ ව අාරූපථායිතො⁷,
යා ව සතතා සමාපතති සබ්බජ චිහතො තමොති.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං විජයා භික්ඛුනීති දුකකී දුමමතො
තසෙච්චනාරධාසීති.

5. 1. 5.

උපපලවණණාසුතනං.

166. සාවඤ්ඤියං—

අඵ බො උපපලවණණා භික්ඛුනී පුබ්බනහසමයං නිවාසෙතා
පතනවිචරමාදාය සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය වරිතා පච්ජා-
හතනං පිණ්ඩාපාතපටිකකනතා යෙන අඤ්චාමනං තෙනුපසඛකමි දිවාචිහාරුය.
අඤ්චනං අජෙකාගහෙතා අඤ්ඤාචරසමි සුපුපභිතසාලරාකඛමුලෙ අට්ඨාසී.

අඵ බො මාරෙ පාපිමා උපපලවණණාය භික්ඛුනීයා භයං ජලහිතතනං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො යෙන උපපලවණණා
භික්ඛුනී තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා උපපලවණණං භික්ඛුනීං ගාඵාය
අජ්ඣහාසී:

සුපුපභිතගහං උපගමම භික්ඛුනී එකා තිං තිට්ඨසී සාලමුලෙ,
ත වඤ්චි තෙ දුතීයා වණ්ණධාතු ඉධාගතා තාදිසීකා භවෙයසුං
බාලෙ ත තිං භායසී ධුතතකාතනනී.

අඵ බො උපපලවණණාය භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘කො භු බ්වායං
මනුසේසා වා අමනුසේසා වා ගාඵං භාසතී’ති. අඵ බො උපපලවණණාය
භික්ඛුනීයා එතදහොසි: ‘මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ජලහිතතනං
ලොමහංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාඵං භාසතී’ති. අඵ
බො උපපලවණණා භික්ඛුනී මාරෙ අයං පාපිමා ඉති විදිතා මාරං පාපිමනනං
ගාඵාහි පච්චහාසී:⁸

1. එහි අයෙස රමාමසෙ - සිමු 1. රමාමසෙ - ස්‍යා. 2. බො අයං - PTS. 3. අජ්ඣහාසී -
සිමු 1. සී1.2. 4. තුසෙච්ච. -PTS. 5. කහි තෙන අඤ්චා - ස්‍යා. STP 6. අට්ටියාමි -
සිමු 2. ස්‍යා, PTS. 7. අරූපථායිතො - මජ්ඣ. අරූපතායිතො. - ස්‍යා. අරූප්ථායිතො - PTS.
8. අජ්ඣහාසී - ස්‍යා

අරිදුවනියෙති, තෙපි සුරුපි ලදරියහු. මම ද යොවිතෙහි සිටුනා ලදරුයෙමි. එව පසභතුරුයෙන් අභිරමණය කරමු.

එකල විජයා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දෝ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑයි' මේ අදහස විය. ඉක්බිති විජයා මෙහෙණහට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' යි මේ සිත විය. එකල විජයා මෙහෙණ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කීවු ය:

මරුව, සිත්කලු රුපයෝ ද ශබ්දයෝ ද ගන්ධයෝ ද රසයෝ ද සප්තව්‍යයෝ ද (වෙන් නම් ඒ සියල්ල) තට ම දක්වා දෙමි. මම එසින් වැඩ ඇතියකිමි නො වෙමි.

බිඳෙනසුලු වැතසෙනසුලු මේ කුණුකසින් පිහිත වෙමි. ලජ්ජනයෙමි. කාමතෘණාව (මා විසින්) නසන ලද්දී ය.

රූපභවයට (උත්පත්ති වශයෙන්) එළඹි යම් සත්‍ය කෙනෙක් වෙද් ද, අරූපභවයෙහි සිටුනා යම් සත්‍ය කෙනෙකුත් වෙද් ද, යම් ශාන්ත වූ ලෞකික සමාපතියෙකුත් වේ ද, ඒ සියල්ලෙහි (මූලාබව නමැති) අඳුර (මා විසින්) නසන ලදී.

එකල්හි පවිටු මරු විජයා මෙහෙණ මා දනිති යි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ආත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 5.

උප්පලවණණාසුත්‍රය.

166. සාවැත්තුවර—

එකල්හි උප්පලවණණා මෙහෙණ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පාසිටුරු ගෙණ සාවැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සාවැත්තුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිස පාතයෙන් වැලකුනී දිවාචාරණය පිණිස අක්ඛන්ධයට එළඹුන. අක්ඛන්ධයට පිවිස එක්තරු සුපිපි සල්ලුකක් මූල සිටියා. ඉක්බිති පවිටු මාර හෙමේ උප්පලවණණා මෙහෙණට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ උප්පලවණණා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි උප්පලවණණා මෙහෙණට ගාථාවෙන් කී ය:

මෙහෙණ, නො අග පටන් සුපිපි සල්ලුකක් වෙත එළඹ ඒ සල්ලුක මූල එකලා ව සිටිනී. තිගේ පාහැසටගන් සා දෙවන පාහැසටගනෙක් ද නැත. මෙහි පෑමිණි අන්හු ද නොප වැන්නාහුය. (නොපසෙසින් සසභ හා සෙනෙහස නැතියහ) බාලාවෙනී. හෝ සලෙලුනට නොබහි ද?

ඉක්බිති උප්පලවණණා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් දෝ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ ගාථාව කියා දෑයි' මේ සිත විය. එකල්හි උප්පලවණණා මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරු ය. මට බිය නැතිගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා' ය යි මේ අදහස විය. එකල්හි උප්පලවණණා මෙහෙණ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කීවු ය:

සතං සහසානපි ධුතතකාතං ඉධාගතා තාදිසිකා¹ භවෙය්‍යං,
ලොමං න ඉක්ඛාමි න සන්තසාමි ත මාර භායාමි තමෙකිකාපි.

එසා අනතරධායාමි කුච්ඡං වා පවිසාමි තෙ,
පවුච්චන්තරිකායෙවපි තිට්ඨන්තිං මං න දකබ්බි.

විත්තසමිං වසීභුතාමහි ඉධිපාදා සුභාවිතා,
සබ්බබ්බන්තරිකායෙවපි ත තං භායාමි ආවුසොති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජාතාති මං උපපලවණො භික්ඛුනීති දුකඛි
දුමමතො තජෙචන්තරධාසීති.

5. 1. 6.

වාලාසුතනං.

167. සාවඤ්චියං—

අථ බො වාලා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය
සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභතතං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන අකුච්චනං තෙනුපසඛකම් දිවාච්චාරාය. අකුච්චනං
අජේකාගහෙත්වා අඤ්ඤන්තරසමිං රුකබමුලෙ දිවාච්චාරං තිසීදි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා යෙන වාලා භික්ඛුනී තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකමිත්වා වාලං භික්ඛුනිං එතදවොච:

කිනනු² චං භික්ඛුනී ත රෙවෙසීති.

[වාලාභික්ඛුනී:]

ජාතීං බවාහං ආවුසො න රෙවෙමීති.

[මාරො:]

කිනනු ජාතීං න රෙවෙසී ජාතො කාමානි භුක්ඛති,
කො භු තං ඉදමාදපයි ජාතීං මාරෙව³ භික්ඛුනීති.

[වාලාභික්ඛුනී:]

ජාතස්ස මරණං හොති ජාතො දුකබාති පුස්සති⁴,
බ්බං වධං පරිකෙලසං තස්මා ජාතීං න රෙවෙයෙ.

බුද්ධො ධම්මදෙසෙසී ජාතියා සමනිකකමං,
සබ්බදුකබප්පහාණාය යො මං⁵ සචෙච තිවෙසසි.

යෙ ව රුපුපගා සන්තා යෙ ච ආරුප්පයාසිතො,
නිරෙධං අප්පජානන්තා ආගන්තාරො පුත්තච්චන්ති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා -පෙ- තජෙචන්තරධාසීති.

5. 1. 7.

උපවාලාසුතනං.

168. සාවඤ්චියං—

අථ බො උපවාලා භික්ඛුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය
සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ඡාභතතං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන අකුච්චනං තෙනුපසඛකම් දිවාච්චාරාය. අකුච්චනං
අජේකාගහෙත්වා අඤ්ඤන්තරසමිං රුකබමුලෙ දිවාච්චාරං තිසීදි.

1. නාදිසකා - මජ්ඣ. 2. කිනනු බො චං - සා. 3. මාරෙවසී-සීචු 2. 4 පස්සති-
සීචු. 1. සා, 5 පසාමං - මජ්ඣ. සා.

තා වැනි බුද්ධියත් සියදහස්හු මෙහි පැමිණියාහු වෙන් ද, ලොමයකුත් නොසලඹි. නො ම බානි ගනිමි. මාරය, එකලා වූද මම තට නො බිමි.

කෙල මම අතුරුදන් වෙමි. කොප කුසට හෝ පිවිසෙමි. දෙආස අතුරෙහි නැහැවසටෙහි සිටුනා ද මා නො දකිති.

සිතෙහි ලා වැඩි වෙමි. සංඤ්ජාදයෝ මැනවින් වඩන ලදහ. සියලු බැමිමෙන් මිදුනිමි වෙමි ආවැන, මම තට නො බිමි.

ඉක්බිති පවිටු මරු හෙමේ උප්පලවණණා මෙහෙණ මා දැනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ආත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 6.
වාලාසුත්තය.

167. සැවැත්නුවර—

එකල්හි වාලා මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසිනී ය. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණ්ඩපාතයෙන් වැලකුනී දිවාච්ඡරණය පිණිස අකුචනය වෙත එළඹුන. අකුචනයට පිවිස එක්තරු රාක්ඛලෙක දිවාච්ඡරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරු වාලා මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි වාලා මෙහෙණතට මෙය කී ය.

මෙහෙණ, තෝ කුමක් තොරැස්තෙහි ද?

[වාලා මෙහෙණ:]

ආවැත්නී, මම ජාතිය තො රැස්තෙමි.

[මරු:]

කුමක් හෙයින් ජාතිය තො රැස්තෙහි ද? උපන් තැනැත්තේ කම්සැප විදී. මෙහෙණ, ජාතිය නුරැස්ව යන මේ දූෂටිය කවර අදබලෙක් කිට ගැන්වී ද?

[වාලා මෙහෙණ:]

උපත්තහුට මරණය වෙයි උපන් තැනැත්තේ බැඳුම් වද උවදුරු යන දුක් විදී. එහෙයින් ජාතිය තො රැස්තෙමි.

යමෙක් මා සත්‍යයෙහි පිහිට වී ද, ඒ සඵඤ්ජයන් වහන්සේ ජාතිය ඉක්මවන දහම සියලු දුක් නැසීම පිණිස දෙසු සේක.

රූපභවයට පැමිණී යම් සත්‍ය කෙතෙක් වෙද්ද ද, අරූපභවයෙහි සිටින යම් සත්‍ය කෙතෙකුත් වෙද්ද, තිවණ නො දන්නා ඔහු පුනර්භවයට පැමිණෙන සුලු වෙති.

ඉක්බිති පවිටු මරු හෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් වී ය.

5. 1. 7.
උපවාලාසුත්තය.

168. සැවැත්නුවර—

එකල්හි උපවාලා මෙහෙණ පෙරවරු හැද පෙරෙ ව පාසිටුරු ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසුන. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණ්ඩපාතයෙන් වැලකුනී අකුචනය වෙත දිවාච්ඡරණය පිණිස එළඹිනී ය. අකුචනයට පිවිස එක්තරු රාක්ඛලෙක දිවාච්ඡරණය පිණිස හුන.

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන උපවාලා භික්ෂුනී තෙනුපසඛිකම්.
උපසඛිකමිකා උපවාලං භික්ෂුනීං එතදවොච:

කඤ්ඤ හු කිං භික්ෂුනී උපපජ්ඡකාමාති?

[උපවාලා:]

න ඛවාහං ආට්ඨසො කඤ්ඤි උපපජ්ඡකාමාති.

[මාරො:]

තාවතීංසා ච යාමා ච තුසිතා වාපි දෙවතා,
නිමමාණරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවතතීනො,
තඤ්ඤ විතතං පණ්ඨෙති රතීං පච්චන්තොසාසීති.

[උපවාලා:]

තාවතීංසා ච යාමා ච තුසිතා වාපි දෙවතා,
නිමමාණරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසවතතීනො,
කාමබ්බකඛිඛා¹ තෙ ඵන්ති මාරවසං පුත.

සබ්බො ආදිපිතො² ලොකො සබ්බො ලොකො පට්ඨපිතො,
සබ්බො පජ්ජලිතො ලොකො සබ්බො ලොකො පකම්පිතො.

අකම්පිතං අජලිතං³ අපුජ්ජජ්ජකසෙවිතං,
අගති යඤ්ඤ මාරස්ස තඤ්ඤ මෙ තීරතො මනොති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා -ප- තඤ්ඤවන්තරධාසීති.

5. 1. 8.

සීඝ්‍රපවාලාසුභතං*.

169. සාවඤ්ඤියං—

අථ ඛො සීඝ්‍රපවාලා භික්ෂුනී පුබ්බන්‍යසමයං නිවාසෙකා පතනච්චර-
මාදය සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය පාවිසී සාවඤ්ඤියං පිණ්ඩාය වරිකා පච්ඡාභතතං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තා යෙන අකම්පිතං තෙනුපසඛිකම් දිවාචිභාරාය. අකම්පිතං
අජෙකාගහෙකා අඤ්ඤතරසමිං රුකබමුලෙ දිවාචිභාරං නිසීදී.

අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන සීඝ්‍රපවාලා භික්ෂුනී තෙනුපසඛිකම්.
උපසඛිකමිකා සීඝ්‍රපවාලං භික්ෂුනීං එතදවොච:

කස්ස හු කිං භික්ෂුනී පාසණ්ඩං රොචෙසීති?

[සීඝ්‍රපවාලා:]

න ඛවාහං ආට්ඨසො කස්සචි පාසණ්ඩං රොචෙමිති,

[මාරො:]

කීනහු උද්දියස් මුණ්ඩාසි සමණ්ඨි පිය දියාසි,
ත ච රොචෙසි පාසණ්ඩං කිම්ච⁴ වරසි මොමුභාති.

* සීඝ්‍රපවාලා - සී 1, 2.
1. බකා - සෘ. 2. ආදිපිතො - සී 1, ආදිපතො - සෘ. 3. අපජ්ජලිතං - මජ්ඣ. සෘ. PTS. 4. කිම්දං - සෘ.

ඉක්බිති පවිටු මරා උපවාලා මෙහෙණ වෙත ඵලඤ්ඤේ ය. ඵලඹ උපවාලා මෙහෙණට-

මෙහෙණ, හො කොති උපදිනු කැමැත්තීති දු සි මෙය කී ය.

[උපවාලාවෝ:]

ආවාත්තී, මම කොතිදු උපදිනු හො කැමැත්තෙමි සි.

[මරා:]

තච්ඡිතා දෙවියෝ ය, යාම දෙවියෝ ය, තුමිහ දෙවියෝ ය, නිමාණරතී දෙවියෝ ය, යම් වශවතීති දෙවි කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු ය යන චොටුත් කෙරෙහි සිත පිහිටුව, පඤ්චකාමරතිය විදුනෙහි ය.

තච්ඡිතා දෙවියෝ ය, යාම දෙවියෝ ය, තුමිහ දෙවියෝ ය, නිමාණරතී දෙවියෝ ය, යම් වශවතීති දෙවි කෙනෙක් වෙත් තම් ඔහු ය යන ඒ සියල්ලෝ පඤ්චකාමබකිතයෙන් බැඳුණාහු නැවත මාර වශයට පාමිණෙත්.

මුඵලොච ආවිජිත මුඵලොච නැවිත. මුඵලොච දිලිසිත. මුඵලොච වෙසෙසිත් සාලිත.

යමෙක් අකම්පිත ද, අවලිත ද, පුහුදුන් විසින් හො සෙටුතා ලද ද, යම් කැනෙක මරාට පිහිටෙක් නැද්ද, එහි (නිවණෙහි) මාගේ සිත ඇටුනේ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාර හෙමේ ... එහි ම අතුරාදත් විය.

6. 1. 8.

සිසුපවාලා සුහුය.

169. සැමැත්තුවර—

එකල්හි සිසුපවාලා මෙහෙණ පෙරවරා හැද පෙරෙ ව පාසිටුරා ගෙණ සැමැත්තුවරට පිඬු පිණිස පිවිසුන. සැමැත්තුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණබපාතයෙන් වැලකුනී දිවාපිහරණය පිණිස අකිවනය වෙත ඵලඹුත. අකිවනයට බැසගෙන එක්තරා රැකක්මුල දිවාපිහරණය පිණිස හුත.

ඉක්බිති පවිටු මරා සිසුපවාලා මෙහෙණ වෙත ඵලඤ්ඤේ ය. ඵලඹ සිසුපවාලා මෙහෙණට මෙය කීය:

මෙහෙණ හො කවරකුගේ පාමාණඩිය (දූෂටිය) ක් රැස්නෙහි ද?

[සිසුපවාලාවෝ:]

ආවාත්තී, මම කිසිවකුගේ පාමාණඩියක් හො ම රැස්නෙමි.

[මරා:]

මෙහෙණක මෙත් පෙණෙහි. කවරකු උදෙසා මුඬු වූ යෙහි ද? පාමාණඩියක් නුරැස්නෙහි ද? කුමක් හෙයින් මුලා වූවක මෙන් හැසිරෙහි ද?

[සිසුපමාලා:]

ඉතො බහිඤා පාසණං දිට්ඨිසු පසිදන්තී තෙ,
න තෙසං ධම්මං රොවෙමි න තෙ ධම්මස්ස කොවිද්.

අතී සකාකුලෙ ජාතො බුඤ්ඤා අපච්චුඤ්ඤා,
සබ්බාභිභු මාරනුදෙ සබ්බජම්පරාජිතො,
සබ්බජ මුත්තො අසීතො¹ සබ්බං පස්සති චක්ඛමා.

සබ්බකම්මකම්ම²පපත්තො විමුත්තො උපධිසබ්බසො,
සො මෙඤ්ඤා භගවා සජ්ඣා වස්ස රොවෙමි සාසනනතී.

අථ බො මාරො පාපිමා -පෙ- නන්දෙවනනරධාසීති.

5. 1 9.

සෙලාසුභං.

170. ඝාචපථීයං—

අථ බො සෙලා භික්ෂුනී පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පනතච්චරමාදාය
ඝාචපථී පිණ්ඩාය පාවිසී. ඝාචපථීයං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභවතං පිණ්ඩපාන-
පච්ඡිකන්තවා යෙන අකම්මනං තෙනුපසඬකම් දිවාචිහාරාය. අකම්මනං
අඤ්ඤාගහෙත්වා අඤ්ඤාභරසම් රුකබමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදී.

අථ බො මාරො පාපිමා සෙලාය භික්ෂුනීයා භයං ඡලහිතවතං
ලොමිහංසං උපපාදෙතුකාමො සමොඨිමා වාවෙතුකාමො යෙන සෙලා
භික්ෂුනී තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්ත්වා සෙලං භික්ෂුනීං ගාථාය අඤ්ඤාහාසී:

කෙතීදං පකභං බිම්බං කුන්දා³ බිම්බස්ස ඛාරකො,
කුන්දා⁴ බිම්බං සමුප්පනතං කුන්දා³ බිම්බං නිරුඤ්ඤිතී.

අථ බො සෙලාය භික්ෂුනීයා එතදහොසී: කො භු බ්බායං මනුස්සො
වා අමනුස්සො වා ගාථා භාසතීති. අථ බො සෙලාය භික්ෂුනීයා එතදහොසී:
මාරො බො අයං පාපිමා. මම භයං ඡලහිතවතං ලොමිහංසං උපපාදෙතුකාමො
සමොඨිමා වාවෙතුකාමො ගාථා භාසතීති අථ බො සෙලා භික්ෂුනී මාරෙ
අයං පාපිමා ඉති විදීත්වා මාරං පාපිමනතං ගාථාහි පච්චිහාසී:

නසීදං අනතකභං⁵ බිම්බං නසීදං පරකභං⁶ අඤ්ඤා,
හෙතුං පච්චිච සමෙතුං හෙතුභාසිතා නිරුඤ්ඤිතී.

යථා අඤ්ඤාභරං බිජං බෙත්තෙ චුත්තං විරුහති,
පඨවීරසඤ්ඤා⁷ ආගමම සිත්තෙඤ්ඤා වද්දහයං.

එවං බික්ඛා ච ධාතුසො ඡ ච ආයතනා ඉමෙ,
හෙතුං පච්චිච සමෙතුං හෙතුභාසිතා නිරුඤ්ඤිතී.

අථ බො මාරො පාපිමා -පෙ- නන්දෙවනනරධාසීති.

1 අසීතො - සතා. 2 සබ්බ කම්මකම්මයං - මජ්ඣ. සන්., PTS. 3. කුන්දා. - මජ්ඣ.
4. කුන්දා - සීඞු. සච්චි - සතා. 5. නසීදං පකභං - සතා. 6. පකභං - සතා. 7. පඨවීර-
සඤ්ඤාගමම - මජ්ඣ.

[සීඝ්‍රපචාලාවෝ:]

පාෂාණකයෝ මේ සස්තෙන් පිටත්හ. ඔහු මිත්‍යාදූෂිතීන්හි ගාලෙන්. ඔවුන්ගේ දහම නුරැස්නෙමි. ඔහු දහමිහි අදක්ෂයයහ.

ශාක්‍යවංශයෙහි උපන් සමාන පුද්ගලයන් නැති සියලු සකකාදීන් මැඩ සිටියා වූ මරුන් තෙරුපු සියලු තත්හි තො පාරදුනු සියලු තත්හි ඉදුනු (නාෂණා දූෂිත) අනිශ්‍රිත වූ සමීඥයන් වහන්සේ ඇති සේක. සියලු කමියන් ස්‍යය කිරීමට පැමිණි උපධිසඞ්ඛය සඞ්ඛානා නිවෘත්තයෙහි ලා මිදුනු පසැස් ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සියල්ල දක්නා සේක. එ මාගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ය. උන්වහන්සේගේ සස්ත රුස්නෙමි.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 9.

සේලා සුත්‍රය.

170. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සේලා මෙහෙණ පෙරවරා හැද පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසුනා ය. සැවැත්නුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසායෙන් වැලකුනී දිවාච්ඡරණය පිණිස අකිවනය වෙත එලඹුනා ය. අකිවනයට පිවිස එක්තරු රුක්ඛලෙක දිවාච්ඡරණය පිණිස හුත.

ඉක්බිති පවිටු මරා සේලා මෙහෙණහට බිය නැතිගැණුම් ලොමු-දහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ සේලා මෙහෙණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි සේලා මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

මේ අත්බව කවරකු විසින් කරණ ලද ද? මේ අත්බැවිහි කාරකයා කවරේ ද? මේ අත්බව කුමක් නිසා උපන්නේ ද? මේ අත්බව කෙසේ නිරුද්ධ වේ ද?

එකල්හි සේලා මෙහෙණට 'මේ කවරෙක් ද' මිනිසෙක් හෝ නොමිනි-සෙක් හෝ ගාථාව කීයා ද'යි මේ අදහස විය. එකල්හි සේලා මෙහෙණට 'මේ පවිටු මරා ය. මට බිය නැති ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කීයා'යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති සේලා මෙහෙණ මේ පවිටු මරා යයි දැන පවිටු මරාහට ගාථාවන්ගෙන් පෙරලා කීවුය:

මේ අත්බව තමා විසින් කරණලද්දෙක් නොවේ. මේ දුකට පිහිට වූ අත්බව මෙරමා විසින් කරණලද්දෙක් ද නොවේ. හේතුව නිසා හට ගත්තේ ය. හේතුව බිඳීමෙන් නිරුද්ධ වේ.

කෙතෙහි වජුල යම්කිසි බිජුවටෙක් පොළෝරසය ද ජලය ද යන ඒ දෙක ලැබගෙන යම්සේ අතුරා නගා ද?

එසෙසින් ම සකකයෝ ද, ධාතුහු ද, අධ්‍යායනසෝ ද යන මොහු හේතුව නිසා හට ගත්තෝ ය. හේතුවහිගයෙන් නිරුද්ධ වෙත්.

ඉක්බිති පවිටු මරා තෙමේ ... එහි ම අතුරුදන් විය.

5. 1. 10

වජීරාසුත්තං.

171. ඝාවජීයං.1—

අථ බො වජීරු භික්ඛුනී පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පඤ්චවරමාදය ඝාවජීං පිණ්ඩාය පාච්ඤි. ඝාවජීයං පිණ්ඩාය වරිත්වා පච්ජාභත්තං පිණ්ඩපානපටිඝ්ඤානතා යෙන අඤ්චිමනං තෙනුපසඤ්ඤාමි දිවාචිහාරං. අඤ්චන්තං අජේඛාගහෙත්වා අඤ්ඤානරසමං රුක්ඛමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

අථ බො මාරෙ පාපිමා වජීරු භික්ඛුනීයා භයං ඡලහිත්තනං ලොභංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො යෙන වජීරු භික්ඛුනී තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා වජීරං භික්ඛුනීං ගාථාය අරුක්ඛිතාසි:

කේතායං පකතො සතො කුචං² සත්තස්ස කාරකො,
කුචං සතො සමුපපතො කුචං සතො නිරුක්ඛිතීති.

අථ බො වජීරු භික්ඛුනීයා එතදභොසි: ‘කො නු ඛවායං මනුස්සො වා අමනුස්සො වා ගාථං භාසතී’ති. අථ බො වජීරු භික්ඛුනීයා එතදභොසි: ‘මාරෙ බො අයං පාපිමා මම භයං ඡලහිත්තනං ලොභංසං උපපාදෙතුකාමො සමාධිමා වාවෙතුකාමො ගාථං භාසතී’ති. අථ බො වජීරු භික්ඛුනී මාරෙ අයං පාපිමා ඉත විදිත්වා මාරං පාපිමනං ගාථාහි පච්චන්තාසි:

කීනත්ත සතොති පච්චෙසි මාරදිට්ඨිගනනත්ත වො,
සුඤ්ඤාසංඝාරපුඤ්ජායං නසිධ සත්තපලබ්භතී.

යථා හි අභගසමාරු භොති සඤ්ඤා රථො ඉති,
එවං ඛකේසු සතොසු භොති සතොති සමමුති³.

දුක්ඛමෙව හි සමොති දුක්ඛං තිට්ඨති වෙති ව,
නාඤ්ඤත්ත දුක්ඛා සමොති නාඤ්ඤත්ත දුක්ඛා නිරුක්ඛිතීති.

අථ බො මාරෙ පාපිමා ජානාති මං වජීරු භික්ඛුනීති දුක්ඛි දුමමනො තඤ්චන්තරධාසීති.

භික්ඛුනීවග්ගො පඤ්චමො.

තමුඤ්ඤානං:

ආලච්ඤා ව සොමා ව ගොතමී චිජයා සහ
උපලච්ඤා ව වාලා උපවාලා සිසුපවාලා
සෙලා වජීරුය තෙ දසාති.

භික්ඛුනීසංයුත්තං සමත්තං.

1. එවං මෙ සුභං - පෙ - අකාරපිණ්ඩකස්සආරාමෙ. සි.වු. 2. 2. කීචි - සා, 3. සමමති - සා.

5. 1. 10.

වජ්රා සූත්‍රය.

171. සැවැත්නුවර—

එකල්හි වජ්ර මෙහෙණ පෙරවරා හැද පෙරෙව පාසිවුරා ගෙණ සැවැත්නුවරට පිටු පිණිස පිවිසුනා ය. සැවැත්නුවර පිටු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනී දිවාචිහරණය පිණිස අකිවනය වෙත එළඹුනා ය. අකිවනයට පිවිස එක්තරා රුක් මුලෙක දිවාචිහරණය පිණිස හුන.

ඉක්බිති පවිටු මරා වජ්ර මෙහෙණට බිය තැනි ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ වජ්ර මෙහෙණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි වජ්ර මෙහෙණට ගාථායෙන් කී ය:

මේ සත්‍යයා කවරකු විසින් කරණ ලද්දේ ද? මේ සත්‍යයා කළ හැතැත්තා කොහි ද? මේ සත්‍යයා කොහි හටගත්තේ ද? මේ සත්‍යයා කොහි නිරුඳු වේ ද?

ඉක්බිති වජ්ර මෙහෙණහට ‘මේ කවරෙක් ඳෝ’ මිනිසෙක් හෝ නොමිනිසෙක් හෝ මේ ගාථාව කියා දෑ’යි මේ අදහස විය. එකල්හි වජ්ර මෙහෙණහට ‘මේ පවිටු මරා ය. මට බිය තැනි ගැණුම් ලොමුදහගැණුම් උපදවනු කැමැත්තේ සමාධියෙන් පහ කරණු කැමැත්තේ ගාථාව කියා’යි මේ සිත විය. ඉක්බිති වජ්ර මෙහෙණ මේ පවිටු මරා ය යි දැන පවිටු මරාහට ගාථාවන් ගෙන් පෙරලා කිටු ය:

මරුව, කිම සත්‍යයෙකා යි අදහන්නෙහි ද? තාගේ මාරදුෂටියෙක් නො වේ ද? මේ හුදු සංසකාර පිණිසයෙකි. මෙහි සතෙක් නො ලැබේ.

අවයව සමූහය හේතු කොට ගෙණ යම්සේ රථය යන ශබ්දයෙක් වේ ද? එසේ ම පක්‍ෂවසකකියන් ඇති කල්හි සත්‍යයා ය යන ලොකව්‍යවහාරය වේ.

දුක ම ලැබේ. දුක ම පවතී. දුක ම විඳී. දුක හැර අනිකෙක් නො ලැබේ දුක හැර අනිකෙක් නිරුඳු නො වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා වජ්ර මෙහෙණ මා දනී ය යි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදන් විය.

භික්ෂුනී වර්ග පළමුවැනියි.

එහි උද්‍යානය:

ආලවිකා, සොමා, ගොතමී, විජයා, උපපලවණණා, වාලා, උපවාලා, සිසුපවාලා, සෙලා, වජ්ර යයි ඒ සූත්‍ර දසයෙනි.

භික්ෂුනීසංයුත්තය හිමියේ යි.

6. බ්‍රහ්මසංස්ථානං

1. කොකාලිකවග්ගො

6. 1. 1.

ආයාචනාසුභානං

172. එවං මෙ සුභා: එකං සමයං භගවා: උරුමෙලායං විහරති නජ්ජා
නනරක්ඛණිය තීරෙ අජ්ජාලනිත්‍රොධමුලෙ පඝමාභිසමුද්ධො.

අඵ බො භගවතො රහොගතස්ස පටිසලීනස්ස එවං වෙනසො
පරිචිතකෙකා: උදපාදි. අභිගතො බො මායං ධම්මො ගමහීරෙ දුග්ගසො
දුරනුබොධො සනෙතා: පණීතො අතකකා:වචරෙ නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො.
ආලයරුමා බො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසමුද්ධිනා¹ ආලයරුමාය බො
පන පජාය ආලයරතාය ආලයසමුද්ධිනාය දුග්ගසං ඉදං ණානං යදිදං ඉදප්පච්ච-
යනා පටිච්චකමුප්පාදො. ඉදමපි බො ණානං යදිදං සබ්බසංඛාරසමථො
සබ්බපටිපටිනීස්සගො නණ්ණකකියො² විරුගො නීරෙධො නිබ්බාණං.
අභඤ්චව බො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං. පරෙ ව මෙ න ආජාතෙය්‍යං. සො
මමස්ස කීලමථො සා මමස්ස විගෙසාහී.

අපිසසුදං³ භගවතං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු. පුබ්බො
අසසුතපුබ්බො:

කීචේන මෙ අභිගතං හලඤ්ඤි පකාසිත්‍රං,
රුගදෙසපරෙතෙහි නායං ධම්මො සුසමුද්ධො.

පටිසොනගාමිං නිපුණං ගමහීරං දුග්ගසං අණුං,
රුගරතතා න දකඛිනති⁴ නමොකකකේන ආවුතාහී.⁵

ඉති⁶ භගවතො පටිසඤ්චිකතො අපොප්පසුකකතාය විතතං නමති
නො ධම්මදෙසනාය.

අඵ බො බ්‍රහ්මනො සහම්පභිස්ස භගවතො වෙනසා වෙනො පරිචිතකක-
මඤ්ඤය එතදභොසි: නස්සති වන භො ලොකො. විතස්සති වන භො
ලොකො යත්‍ර හී නාම තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධාස්ස අපොප්පසුකක-
තාය විතතං නමති නො ධම්මදෙසනායාහී. අඵ බො බ්‍රහ්මා සහම්පභි
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං⁷ වා බාහං පසාරෙය්‍ය. පසාරිතං
වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව බ්‍රහ්මලොකෙ අනතරහීතො භගවතො
පුරතො පාතුරහොසී.

1. සමුද්ධිතා - සා. PTS. 2. තණ්හාකකියො - මජ්ඣ. 3. අපිසසු - මජ්ඣ. 4. දකඛනති -
මජ්ඣ. 5. ආදුචාහී - මජ්ඣ. 6. ඉතිහ - මජ්ඣ. 7. සමිඤ්ඤිතං - මජ්ඣ.

6. බ්‍රහ්මසංයුතතය

1. කෝකාලිකවර්ගීය

6. 1. 1.

ආයාචනසූත්‍රය

172. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පලමු කොට උරුවෙල්දනව්වෙහි තේරඤ්ඤ ගංහෙර අපසල් නුගරාකමුල වැඩ වසන සේක.

එකල්හි එකලාව විනතවිවේකයෙන් හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේබුදු විනතපරිවිතකීයෙක් පහල විය. මා විසින් අවබෝධ කල මේ ධර්මය ගැඹුරැය. දුකසේ දුක්ක යුතු ය. දුකසේ අවබෝධ කටයුතු ය. ශාන්ත ය. ප්‍රණීත ය. තකීයෙන් බැසගත නොහැක්ක. සියුම් ය. පණ්ඩිතයන් විසින් දුක්ක යුතු ය. මේ සත්‍ය සමූහයා (පඤ්චකාමගුණ නමැති) ආලයෙහි බැඳුනේ ය. ආලයෙහි ඇලුනේ ය. ආලයෙහි සතුටු විය. ආලයෙහි බැඳුනු ආලයෙහි ඇලුනු ආලයෙහි සතුටු වූ මේ සත්‍ය සමූහයා විසින් ඉදපපච්චයතා පටිච්ච-සමුපපාද නම් වූ යම් මේ දහමෙන් වේ ද, එය දුකසේ දුක්ක යුතු ය. සියලු සංසකාරයන්ගේ සංසිද්ධි වූ සියලු උපධිධර්මයන්ගේ දුරලීම වූ නාමරූප ඝණය කිරීම වූ විරුගය වූ නිරෝධය වූ යම් මේ නිවණෙන් වේ නම් මේ දහම ද දුකසේ දුක්ක යුතුය. මම ද දහම් දෙසන්නෙමි නම් පරහුදු මාගේ ධර්මය දන නොගන්නාහු නම් ඒ මට කලකිරෙනු වෙයි. ඒ මට වෙහෙසෙක් වෙයි.

තව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අනච්ඡරිය වූ (තැවන තැවන ආශ්වය්ඛාවහ) පෙර නො ඇසුවීරු මේ ගාථාවෝ වැටහුනහ.

මා විසින් දුකසේ අවබෝධ කරණ ලද ධර්මය දුන් පැවසීම නිෂ්පල ය. රුග ජ්‍යෝමයෙන් මැඩුනවුන් විසින් මේ දහම සුවසේ අවබෝධ නො කටහැක්ක.

රුගයෙන් රන් වූ මොහදුරෙන් වැසුනු සත්‍යයෝ උඩුහොයට යන සියුම් ගැඹුරු දුකසේ දනසුතු ඉතා සියුම් මේ දහම නොදකිත්.

මෙසේ සලකන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත මනෙදුන්සාහයට, දහම් නො දෙසීමට නැමෙයි.

එකල්හි තමසිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත පිරිසිදු දන් සහමානි බවට මේ අදහස විය. යම් ලොවෙක තථාගත වූ අතීන් වූ සමමාසම්බුදු-රජානන් වහන්සේගේ සිත මනෙදුන්සාහයට, දහම් නො දෙසීමට නැමේ ද, පින්වත්නි, ඒ ලොව ඒකාන්තයෙන් නැගේ. පින්වත්නි, ඒ ලොව ඒකාන්තයෙන් වැනසේ යි. ඉක්බිති සහවපනි බ්‍රහ්ම නෙමේ යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කල අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙසින් ම බලලොව අතුරුදන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහල විය.

අඵ බො චුහවා සහප්ඵති එකංසං උත්තරුසඛගං කර්තා දකඛිණ-
ජාණුමණ්ඩලං පඨවියං නිහන්තා යෙන භගවා තෙහඤ්ජලිං පණාමෙත්ථිං
භගවන්තං එතදවොච: “දෙසෙතු භනො භගවා ධම්මං දෙසෙතු සුගතො
ධම්මං. සන්ති සත්තා අපපරජකඛජාතිකා. අයාවණතා ධම්මස්ස පරිභායන්ති
භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤානාඤ”ති. ඉදමවොච චුහවා සහමපති. ඉදං වතා
අඵාපරං එතදවොච:

පාඤ්ඤාසි මගධෙසු පුබ්බෙ ධම්මෙ, අසුදො සමලෙති වින්තිතො,
අඵාපුරෙතං¹ අමන්තස්ස ආරං සුණන්තූ ධම්මං විමලෙතානුබුද්ධං.

සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො යථාපි පසෙස ජන්තං සමන්තතො,
තථුපමං ධම්මමයං සුමෙධි පාසාදමාරුය්හ සමන්තවකඛු,
සොකාවතිණණං² ජන්තමපෙතසොකො අවෙකඛස්ස ජාතිජරුභිහුන්තී.

උට්ඨෙති චිර විජ්ජසඛගාම සන්ථවාහ අන්ත විචර ලොකෙ,
දෙසස්සු³ භගවා ධම්මං අඤ්ඤානාඤ භවිස්සන්තිති.

අඵ බො භගවා චුහමුතො ව අජෙකිසනං විදිතා සන්තොසු ව
කාරුඤ්ඤනං පථිච්ච බුද්ධවකඛුතා ලොකං වොලොකෙසී. අද්දසා බො
භගවා බුද්ධවකඛුතා ලොකං වොලොකෙතො, සන්තො අපපරජකෙඛි මහා--
රජකෙඛි තිකඛිඤ්ඤියෙ මුදිඤ්ඤියෙ ස්වාකාරෙ ආකාරෙ සුචිඤ්ඤපයෙ
දුචිඤ්ඤපයෙ අපෙසකච්ච පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිතො විහරන්තො
[අපෙසකච්ච න පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිතො³ විහරන්තො]. සෙයස්ථාපි
තාම උපපලිනියං වා පදුමානියං වා පුණ්ඩරිකිනියං වා අපෙසකච්චාති උපපලාති
වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති
උදකානුගතාති⁴ අන්තො නිමුග්ගපොසිති. අපෙසකච්චාති උපපලාති වා
පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති සමොදකං
සීතාති. අපෙසකච්චාති උපපලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ
ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකා අච්චුග්ගමම සීතාති⁵ අනුපලිතතාති
උදකෙත. එවමෙචං භගවා බුද්ධවකඛුතා ලොකං වොලොකෙතො, අද්දස
සන්තො අපපරජකෙඛි මහාරජකෙඛි තිකඛිඤ්ඤියෙ මුදිඤ්ඤියෙ ස්වාකාරෙ
ආකාරෙ සුචිඤ්ඤපයෙ දුචිඤ්ඤපයෙ අපෙසකච්ච පරලොකවජ්ජහය
දස්සාවිතො විහරන්තො [අපෙසකච්ච න පරලොකවජ්ජහයදස්සාවිතො
විහරන්තො]. දිස්වාත චුහවාතං සහමපතිං ගාථාය පච්චභාසි:

1. අඵාපුරෙතං - මජ්ඣ. සන්. 2. දෙසෙතු - සන්. PTS. 3. හයදස්සාවිතො - මජ්ඣ.
4. උදකානුගතාති - සන්. 5. නිමුග්ගමම - සීමු 2. සන්. PTS.

[-] අන්තර්ග පාඨො සීහලපොථකෙසු හ දිස්සංභා.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසඵඵ එකස්කොට දකුණු දණමඩල බිම හැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙලේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. සුගතයන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. පැණැසෙහි මදකෙලෙස් රජස් ඇති සහායෝ ඇත. දහම් නො අසනබැවින් ඔහු පිරිහෙත්. දහම් අවබෝධ කරනුවෝ වන්තාහ”යි සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා වැලිදු මෙය කී ය.

පෙර මගධදනව්වෙහි මල සහිතයන් විසින් සිතන ලද අඟුඬුධම්මයෙක් පහළ වි ය. මේ නිවන්දෙර අරිණු මැනවි. නිමිලයන් වහන්සේ විසින් අවබෝධ කරණ ලද ධම්මය අසත්වා!

සෙල්මුවා පවුමුදුනෙක්හි සිටියෙක් හාත්පස ජනසමුහයා යම්සේ දක්නේ ද, ප්‍රාඥයන් වහන්ස, සඵඤ චූ පහ චූ ශෝක ඇති මුඛවහන්සේ ද එබඳු දහම්මුවා පහයට නැග ජාතිජරුදුකෙන් වැඩුනු ශෝකයට බට ජනසමුහයා බලන සේක්වා!

දුහු යුද ඇති වීරයන් වහන්ස, නැගී සිටිනු මැනව. අනාණ සැහැවි ඇති සාඵවාහයන් වහන්ස, ලොව හැසිරෙණු මැනව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා. අවබෝධ කරන්නෝ වන්තාහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බඩුහුගේ ඇරයුම ද ලැබ සහායෙන් කෙරෙහි කරුණාවත් බවත් නිසා බුදුඇසින් ලොව බලා වදළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් ලොව බලන සේක් නුවණැස්හි මදකෙලෙස් රජස් ඇති සහායන් ද බොහෝ කෙලෙස් රජස් ඇති සහායන් ද තියුණු (ශ්‍රද්ධා ආදී) ඉඳුරන් ඇති සහායන් ද මාදු ඉඳුරන් ඇති සහායන් ද, (ශ්‍රද්ධා ආදී) උතුම් ආකාර ඇති සහායන් ද නපුරු ආකාර ඇති සහායන් ද පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය හැකි සහායන් ද පහසුවෙන් අවබෝධ කරවිය නොහැකි සහායන් ද පරලොව හා වරද හය විසින් දන්තාසුලු ව වසන ඇතැම් සහායන් ද පරලොව හා වරද හය විසින් නොදක්තාසුලු ව වසන ඇතැම් සහායන් ද දැක වදළ සේක. යම්සේ උපුල්බෙනෙක හෝ පියුම්ඵසෙක හෝ හෙලපියුම්ඵසෙක හෝ ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් මතු නොවූවාහු දිය ඇතුලත ගිලී වැඩෙන්නාහු වෙද්ද? ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දිය-මතුපිට සම ව සිටියාහු වෙද්ද, ඇතැම් උපුල්හු හෝ පියුම්හු හෝ හෙලපියුම්හු හෝ දියෙහි හටගත්තාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් උඩට නැගී දියෙන් නො නැවරුණාහු සිටිද් ද, එපරිද්දෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුඇසින් ලොව බලනසේක් අපපරජකි සහායන් ද, මහාරජකි සහායන් ද, තිකකිඤ්ඤ සහායන් ද, මුදිඤ්ඤ සහායන් ද, ස්වාකාර ඝ්‍රහායන් ද, ආකාර සහායන් ද, සුවිඤ්ඤපය සහායන් ද, දුට්ඨඤ්ඤපය සහායන් ද, පරලොකවජ්ජහයදසාඵ ව වසන ඇතැම් සහායන් ද, පරලොකවජ්ජහයදසාඵ නො ව වසන ඇතැම් සහායන් ද දැක වදළ සේක. දැක සහමපති බ්‍රහ්මට ගාථායෙන් පෙරලා වදළ සේක.

අපාරාතා තෙසං¹ අමනස්ස ආරාධ යෙ සොතවනො පමුඤ්චනතු²ස්ඤ්ඤා,
විහිංසසඤ්ඤා පගුණං න භාසිං ධම්මං පණීතං මනුජේසු බ්‍රහ්මෙති.

අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති කතාවකාසො ඛොච්ඡි භගවතා ධම්මදෙස-
නායාති භගවතං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා තජෙචනතරධාසීති.

6. 1. 2.

භාරවසුතං.

173. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උරුචෙලායං විහරති නජ්ජ,
නොරඤ්ඤාය තීරෙ අජජාලනිග්‍රොධිමුලෙ² පස්මාභිසම්බ්‍රුඤ්ඤො.

අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පතිසලලිතස්ස එවං වේතසො පරි-
චිතකෙසා උදපාදි: දුකඛං ඛො අගාරවො විහරති අපපතියස්සා. කනනු ඛාහං
සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සකකචා ගරු කචා³ උපතියායාය විහරෙය්‍යනති.

අථ ඛො භගවතො එතදනොසි: අපරිපුණ්ණස්ස ඛො සීලකඛනිකස්ස
පාරිජුරියා අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සකකචා ගරු කචා උප-
තියායාය විහරෙය්‍යං, න ඛො පනාහං පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සබ්බමකෙ, සස්සමිණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අතතතා සීල-
සම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යමහං සකකචා ගරු කචා³
උපතියායාය විහරෙය්‍යනති.

අපරිපුණ්ණස්ස ඛො සමාධිකඛනිකස්ස පාරිජුරියා -පෙ- අතතතා සමාධි-
සම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමහං සකකචා ගරු කචා³
උපතියායාය විහරෙය්‍යනති.

අපරිපුණ්ණස්ස ඛො පඤ්ඤාකඛනිකස්ස පාරිජුරියා -පෙ- අතතතා පඤ්ඤා-
සම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමහං සකකචා ගරු කචා³
උපතියායාය විහරෙය්‍යනති.

අපරිපුණ්ණස්ස ඛො විමුත්තිකඛනිකස්ස පාරිජුරියා -පෙ- අතතතා
විමුත්තිසම්පන්නතරං අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා, යමහං සකකචා
ගරු කචා උපතියායාය විහරෙය්‍යනති.

අපරිපුණ්ණස්ස ඛො විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සතකඛනිකස්ස පාරිජුරියා⁴ අඤ්ඤං
සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා සකකචා ගරු කචා³ උපතියායාය විහරෙය්‍යං, න
ඛො පනාහං පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සස්සමිණ-
බ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය අතතතා විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සතසම්පන්නතරං
අඤ්ඤං සමිණං වා බ්‍රාහ්මණං වා යමහං සකකචා ගරු කචා⁵ උපතියායාය
විහරෙය්‍යං. යනනුතාහං යවායං ධම්මො මයා අභිසම්බ්‍රුඤ්ඤො තමෙච ධම්මං
සකකචා ගරු කචා⁵ උපතියායාය විහරෙය්‍යනති.

1. හො - සභා. 2. නිග්‍රොධෙ - සිමු. 1. සභා. PTS. සී 1, 2. 3. ගුරුං කචා - මජ්ඣ. 4. පරිජුරියා - ආ. 5. ගරුං කචා, - සී1.

ඔවුන්ට අමාදෙර නොවැසින. යම් කෙනෙක් කන් ඇත්තාහු නම් ඉඬාව මුදන්වා. බ්‍රහ්මය, මිනිසුන් අතර වෙනෙහිම පමණකැයි යන හැඟීම් ඇත්තෙහි ප්‍රගුණ වූ ප්‍රණීත ධර්මය නො කියෙමි.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මදේශනාව පිණිස කරණ ලද අවකාශ ඇත්තෙහි වෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

6. 1. 2.

ගාරවසුත්‍රය.

173. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පළමු කොට උරුවෙල්දනවිවෙහි නේරඤ්ජන ගංතොර අප්පල්-ත්‍රගරුකමූල වැඩවසන සේක.

එකල්හි එකප්‍රා ව විතනවිවේකයෙන් හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කිසිවකු ගුරුතන්හි නො තබා කිසිවකු දෙටු නන්හි නො තබා වසන්තේ දුකසේ වෙසෙයි. මම කවර මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි දැ යි මෙබඳු විතනවිතකීයෙක් පහළ විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ අදහස විය. නොපිරිපුන් සීලකකකිය පිරිම පිණිස අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි දැ, (එසේ) මම යමකු සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් සීලසමපන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලෝකයෙහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි මම නො දකිමි.

නො පිරිපුන් සමාධිකකකිය පිරිම පිණිස ... මම යමකු සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩි තරම් සමාධි-සමපන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නො පිරිපුන් පඤ්ඤකකකිය පිරිම පිණිස ... මම යමකු සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි තමහට වැඩි තරම් ප්‍රඥ සමපන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නොපිරිපුන් විමුතතිසකකකිය පුරුලීම පිණිස ... මම යමකු සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් විමුතති-සමපන්න වූ අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ ...

නොපිරිපුන් විමුතතිඤ්ඤදසසතකකකිය පුරුලීම පිණිස අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන්නෙමි (එසේ) මම යමකු සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වසන්නෙමි නම් තමහට වැඩිතරම් විමුතතිඤ්ඤදසසත සමපන්න වූ එබඳු අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලෝකයෙහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි මම නොදකිමි. යම් ඒ ධර්මයක් මා විසින් මනාකොට අවබෝධ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ධර්මය ම සතකාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන්නෙමි නම් මැනවැ යි.

අඵ ඛො චුභවා සහමපති භගවතො වෙනසා වෙනො පරිචිතකකමඤ්ඤය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙවං චුභවලොකෙ අන්තරගිතො භගවතො පුරතො පාතුරහොසි.

අඵ ඛො චුභවා සහමපති එකංසං උත්තරුසඛං කරුණා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙකා භගවතං එතදවොච: එවමෙනං භගවා, එවමෙනං සුගතා. යෙපි තෙ භනෙන අහෙසුං අතීතමධානං අරහනො සමමාසලුඤ්ඤා තෙපි භගවතො, ධම්මඤ්ඤෙව සකකතා ගරු කතා උපනිසාය විහරිංසු. යෙපි තෙ භනෙන භවිසානති අනාගතමධානං අරහනො සමමාසලුඤ්ඤා තෙපි භගවතො, ධම්මඤ්ඤෙව සකකතා ගරු කතා උපනිසාය විහරිසානති. භගවාපි භනෙන එතරගි අරහං සමමාසලුඤ්ඤො ධම්මඤ්ඤෙව සකකතා ගරු කතා උපනිසාය. විහරතුති. ඉදමවොච චුභවා සහමපති. ඉදං වතා අථාපරං එතදවොච:

යෙ වඛහතීතා¹ සලඤ්ඤා යෙ ච චුඤ්ඤා අනාගතා,
යො වෙතරගි සලඤ්ඤො බහුත්තං² සොකතාසනො.

සබ්බෙ සඤ්ඤාගරුතො විහංසු³ විහරතති ච,
අථොපි⁴ විහරිසානති එසා චුඤ්ඤාන ධම්මතා.

තස්මා හි අථකාමෙන⁵ මහත්ත ඡෙතිකඛිතා,
සඤ්ඤාලො ගරු කාතබ්බො සරං චුඤ්ඤානසාසනං.

6. 1. 3.

චුභවදෙවසුත්තං.

174. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඤාච්ඤීයං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩකසා ආරාමෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරිසායා චුභවඤ්ඤායා චුභවදෙවො තාම පුතො භගවතො සන්තිකෙ අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජිතො හොති.

අඵ ඛො ආයස්මා චුභවදෙවො එකො වුපකටෙයා අපමනො ආතාපි පතිතනො විහරනො න විරයෙව යසානාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අතගාරියං පබ්බජනති නදනුත්තරං චුභවචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ඡ විහාසි. බිණ්ණ ජාති වුසිතං චුභවචරියං කතං කරුණීයං නාපරං ඉත්තනායාති අබ්භාඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරෙ ව පනායස්මා චුභවදෙවො අරහතං අහොසි.

1. යෙ ව අතීතා — මජ්ඣ, සා, PTS. 2. බහුත්තං - මජ්ඣ. 3. විහරිංසු — සා PTS. සී 1, 2, 4. අථොපි — සා, තථාපි-මජ්ඣ. 5. අත්තකාමෙන—සා, මජ්ඣ.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ තමයිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විතතපරිචිතකීය දූත යමිසේ බලවත් පුරාමයෙක් හැකුළු, අත දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම බිඹලොව අතුරුදහන් වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි පහල විය.

ඉක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ උතුරුසඵව එකක් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, හෙල එසේ ම ය. සුගතයන් වහන්ස, හෙල එසේ ම ය. වහන්ස, අතීත කාලයෙහි යම් ඒ අතීත සමමාසම්බුදු කෙනෙක් වූ සේක් නම් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් ධර්මය ම සත්‍යාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට විසු සේක. වහන්ස, අනාගත කාලයෙහි යම් ඒ අතීත සමමාසම්බුදු කෙනෙක් වන සේක් නම් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේන් ධර්මය ම සත්‍යාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වාසය කරණ සේක. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවත් අතීත සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේන් ධර්මය ම සත්‍යාර කොට ගුරු කොට ඇසුරු කොට වෙසෙන සේක්වයි. සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය සැල කෙළේ ය. මෙය සැල කොට යලිත් මෙය ද කීය.

අතීතකාලික වූ යම් සම්බුදු කෙනෙක් වූ සේක් ද, අනාගතකාලික වූ යම් සම්බුදු කෙනෙක් වන සේක් ද, බොහෝ දෙනාගේ ශෝකය නසන යම් සම්බුදු කෙනෙකුන් දැන් ඇත් ද,

ඒ සියලු බුදුරජානන් වහන්සේ ම සඤ්චිතය ම ගරු කොට ගත්තාහු විසු සේක. දැන් වසන සේක. වැලිත් (මතු ද) වසන සේක. මේ බුදුවරුන්ගේ සවභාව යි.

එහෙයින් වැඩ කැමති මහත්ඛව පතත්තහු විසින් බුදුසසුත සිහි කරමින් සදහම ගුරු කටයුත්තේ ය.

6. 1. 3.

බ්‍රහ්මදේවසූත්‍රය.

174. ම, විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා බැමිණියකගේ බ්‍රහ්මදේව නම් පුතෙක් ගිහිගෙන් නික්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි

එකල්හි ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙමේ එකලා ව ගණයා කෙරෙත් වෙන් ව තොපමා ව කෙලෙස් නවන වෙර ඇති ව තිවන් පිණිස මෙහෙයු සින් ඇති ව වසන්නේ යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙද්ද, සසුන් බිඹසරට අවසන් වූ ඒ නිරුතතර රහන්ඵලය මේ අත්බැවිහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥතයෙන් දූත පසක් කොට පැමිණ විසි ය. ජාතිය සෂිණ වූවා ය. මගබ්බසර වැස තිමිවන ලදී. සොලොස් කරණි කොට තිමිවන ලදී. තෙල කරණි පිණිස තොහොත් රහන්ඛව පිණිස කලයුතු අත් කරණි නැතැයි වෙසෙසින් දූතගන්තේ ය. ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේවයෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

අථ බො ආයසමා චුභවදෙවො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති පත්තච්චර-
 මාදාය සාවච්චිං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාවච්චියං සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො
 යෙන සකමාතුනිවෙසනං තෙත්තපසිකම්. තෙන බො පත සමයෙහි.
 ආයසමතො චුභවදෙවස්ස මාතා බ්‍රාහමණී චුභවුනො ආහුතීං නිච්චං
 පග්ගණහාති. අථ බො චුභවුනො සහමපනිස්ස එතදහොසි: අයං බො
 ආයසමතො චුභවදෙවස්ස මාතා බ්‍රාහමණී චුභවුනො ආහුතීං නිච්චං
 පග්ගණහාති, යත්තනාහං තං උපසඛිකමිතිං සංවෙජ්ජෙයන්ති.

අථ බො චුභවා සහමපනී සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජිතං
 වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය. එවමෙවං චුභවලොකෙ
 අත්තරතීනො ආයසමතො චුභවදෙවස්ස මාතුනිවෙසනෙ පාතුරහොසි. අථ
 බො චුභවා සහමපනී වෙහාසං සීනො ආයසමතො චුභවදෙවස්ස මාතරං
 බ්‍රාහමණීං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

දුරෙ ඉතො බ්‍රාහමණී චුභවලොකො යස්සාහුතීං පග්ගණහාසි නිච්චං,
 තෙතාදිසො බ්‍රාහමණී චුභවභකෙබ්බා තිං ජපපසි චුභවපථං අජාතන්තී. 1

එසො හි තෙ බ්‍රාහමණී චුභවදෙවො නිරුපබ්බකො² අතිදෙවප්පතො,
 අකිඤ්චතො භිකුඤ්ඤ අනඤ්ඤපොසී³ යො තෙ සො පිණ්ඩාය ඝරං පවිට්ඨො.

ආහුනෙය්‍යො⁴ වෙදගු භාවිතතො නරුතං දෙවානඤ්ච⁵ දකඛිණෙය්‍යො,
 බාතිතො පාපානි අනුපලීනො⁶ ඝාසෙය්‍යනං ඉරියති⁷ සීතිභුතො.

ත තස්ස පච්ඡා ත පුරත්ථමච්චී සනොතා විබුමො අනිසො නිරුසො,
 නිකඛිතතදණොධා තසථාවරෙසු සො ත්‍යාහුතීං භුඤ්ජතු අග්ගපිණ්ඩං

විසෙතිභුතො උපසන්තච්චෙතො තාගොච දනොතා චරති අනෙජො,
 භිකුඤ්ඤ සුසීලො සුචිත්තච්චෙතො සොත්තාහුතීං භුඤ්ජතු අග්ගපිණ්ඩං.

තසමිං පසන්තා අවිකමපමාතා පතිට්ඨපෙසි දකඛිණං දකඛිණෙය්‍ය,
 කරොති පුඤ්ඤං සුබමායතිකං දිසවා මුතීං බ්‍රාහමණී ඔසතිණණන්ති.

තසමිං පසන්තා අවිකමපමාතා පතිට්ඨපෙසි දකඛිණං දකඛිණෙය්‍ය,
 අකාසි පුඤ්ඤං සුබමායතිකං දිසවා මුතීං බ්‍රාහමණී ඔසතිණණන්ති.

1. අජාතා - මජ්ඣ. ස්‍යා. 2. නිරුපබ්බකො - මජ්ඣ. ස්‍යා. 3. අනඤ්ඤපොසියො -
 PTS. 4. ආහුතියො - ස්‍යා. 5. දෙවාන ච. - ස්‍යා. 6. අනුපලීනො - මජ්ඣ. ස්‍යා.
 7. ඉරියති - සී. 2.

ඉක්කිති ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව නෙමේ පෙරවරා හැද පෙරෙව පාසිටුරා ගෙණ සැවැත්නුවරට පිඩු පිණිස පිවිසියේ ය. සැවැත්නුවර ගෙපිළිවෙළින් පිඩු පිණිස හැසිරෙන්නේ සිය මවුනිවස වෙත එළඹියේ ය. එකල්හි ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙරුන්ගේ මවු බැමිණි නොමෝ බබහට නිරන්තරයෙන් හෝමපුජා කෙරෙයි. එකල්හි සහමපති බබහට ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙරුන්ගේ මේ මවුබැමිණි නොමෝ නිරන්තරයෙන් බබහට හෝමපුජා කෙරෙයි. මම ආය වෙත එළඹ සංවේග දනවන්නෙමි නමි යෙහෙකැයි මේ සිත විය.

ඉක්කිති සහමපති බ්‍රහ්ම නෙමේ යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අන දිගු කරන්නේ හෝ, දිගු කල අන හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම බබලොව අතුරුදත් වූ යේ ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙරුන්ගේ මවු නිවසෙහි පහල විය. ඉක්කිති සහමපති බ්‍රහ්ම නෙමේ අහසෙහි සිටියේ ආයුෂමත් බ්‍රහ්මදේව තෙරුන්ගේ මවු බැමිණියට ගාථාවන්ගෙන් කිය.

බැමිණිය, යමි බබකුට නිතර හෝම කිරීම දැනි කොට ගණිති ද, (බහුගේ ඒ) බබලොව වෙසින් දුරය මෙබඳු පායාසයෙක් බ්‍රහ්මයන් විසින් අනුභව කල සුත්තෙක් නො වේ. බ්‍රහ්මපථය නො දන්නී කිම නන් දෙබවහි ද?

බැමිණිය, තිගේ (පුත් වූ) මේ බ්‍රහ්මදේව තෙරණුවෝ උපබි රහිතයහ. දේවාතිදේව භාවයට පැමිණියහ. රුහාදි පලිබොධ රහිතයහ (තෙල අත්බව පියා) අත් අත්බැවක් හෝ අඹුදරුවන් හෝ පෝෂණය නො කරන්නෙකි. ඒ රහතුන් වහන්සේ තිගේ ගෙට පිඩු පිණිස පිවිසි යේක.

(ඒ රහත් නෙමේ) ආහුනපිණිය හා පාහුන පිණිය ද පිළිගැණීමට සුදුසු ය. වතුරමානී සංඛ්‍යාන වේදයෙහි කෙලවරට පැමිණියේ ය. වඩන ලද සිත් ඇත්තේ ය. මිනිසුන්ගේ ද දෙවියන්ගේ ද දක්ෂිණාවට සුදුසු ය. පව් බැහැර කොට නො තැවරුණේ සිහිල් වූයේ අහර සෙවීම කෙරෙයි.

උන්වහන්සේට අතීත සකකියන්හි ද ඡන්දරුගයෙක් නැත. අනාගත සකකියන්හි ද ඡන්දරුගයෙක් නැත. ශාන්තය. ක්‍රොධදුම් රහිත ය. දුක් රහිත ය. ආහා නැත. අසිරි සිරි සන්තියන් (පාථගජන ක්ෂිණාසුවයන්) කෙරෙහි බහා තැබූ දඬු ඇතියෙක. හෙ නෙමේ තිගේ ආහුති සඛ්‍යාත අග්‍ර පිණිය වලදවා.

කෙල්ලසේනා රහිත වූයේ මොනවට සන්නුන් සිත් ඇත්තේ දඹුනු හසරියකු මෙන් හැසිරෙයි. නෂණා නැති මනාසිල් ඇති මැනවින් මිදුනු සිත් ඇති ඒ රහත් නෙමේ තිගේ ආහුති සඛ්‍යාත අග්‍ර පිණිය වලදවා.

බැමිණිය, පහත්සිත් ඇති ව අවලලුඬා ඇතිව දක්ෂිණාව වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි දක්ෂිණාව පිහිටුව. වතුරෝස තරණය කල ඒ රහතුන් වහන්සේ දක මතු සැප එළවන පින් කරව.

ඒ බැමිණි නොමෝ උන්වහන්සේ කෙරෙහි පහත්සිත් ඇති ව අවලලුඬා ඇතිව දක්ෂිණාවට සුදුසු වූ උන්වහන්සේ කෙරෙහි දක්ෂිණාව පිහිටුවාලී ය. වතුරෝසතරණය කල ඒ රහතුන් වහන්සේ දක මතු සැප එළවන පින් කලා ය.

6. 1. 4,

බකචුභවසුතතං.

175. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡාසීයං විහරති ඡජනවනො අනාච්ඡිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. තෙන බො පන සමයෙන බකස්ස චුභවුනො එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං හොති: ඉදං නිච්චං, ඉදං ධ්වං, ඉදං සස්සතං, ඉදං කෙවලං, ඉදං අවචනධම්මං. ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. ඉතො ව පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං¹ නජීති.

අප බො භගවා බකස්ස චුභවුනො වෙනසා වෙනොපරිචිතකකමඤ්ඤය සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිනො සමම්ඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමම්ඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ජෙනවනෙ අනතරභිතො නස්මිං චුභවලොකෙ පාතුරහොසි. අද්දසා බො බකො චුභවා භගවනතං දුරතොව ආගච්ජනතං. දීඤ්ඤාත භගවනතං එතදවොච: එහි බො මාරිස. සවාගතං තෙ මාරිස. විරස්සං බො මාරිස ඉමං පරියාය මකාසි යදිදං ඉධාගමතාය. ඉදං හි මාරිස නිච්චං, ඉදං ධ්වං, ඉදං සස්සතං, ඉදං කෙවලං, ඉදං අවචනධම්මං. ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. ඉතො ව පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං නජීති.

එවං චුතෙන භගවා බකචුභවතං ඉදමවොච²: අච්ඡාගතො වහ හො බකො චුභවා, අච්ඡාගතො වහ හො බකො චුභවා. යනු හි තාම අභිච්චඤ්ඤෙච³ සමානං නිච්චනති වකඛති. අඤ්චුචඤ්ඤෙච⁴ සමානං ධ්වනති වකඛති. අසස්සතඤ්ඤෙච සමානං සස්සතනති වකඛති. අකෙවලඤ්ඤෙච සමානං කෙවලනති වකඛති. වචනධම්මඤ්ඤෙච සමානං අවචනධම්මනති වකඛති. යඤ්ච පන ජායති ව ජීයති ව මියති ව වචති ව උපපජ්ජති⁵ ච. තඤ්ච තථා වකඛති: ඉදං හි න ජායති න ජීයති න මියති න වචති න උපපජ්ජති. සතතඤ්ච පනඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණං, නඤ්ඤං උත්තරිං නිස්සරණනති වකඛතිති.

[බකො චුභවා:]

ආසන්නති ගොතම පුඤ්ඤකම්මා වසවනතිනො ජාතිජරං අතීතා, අයමනතිමා වෙදගු චුභවුපපතති අසමාභිජපපනති ජනා අතෙකාති.

[භගවා:]

අපසං හි එතා න හි දීඤ්ඤා යං නිං බක මඤ්ඤසි දීඤ්ඤායුං. සතං සහස්සාතං තීරබ්බුදනං ආයුං⁶ පජාතාමි තවාහං චුභෙවති.

1. උත්තරි නිස්සරණං - මජ්ඣ. 2. එතදවොච - මජ්ඣ. ස්‍යා. 3. යෙව - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS. 4. අච්චුචඤ්ඤෙච - මජ්ඣ. ස්‍යා. 5. උපපජ්ජති - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. ආයු - PTS

6. 1. 4.

බකබ්‍රහ්මසුත්‍රය.

175. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිටුසිටුහුගේ අරභීච වැඩවසන සේක. එකල්හි බක බ්‍රහ්මයාහට “මෙය (බ්‍රහ්මසථානය) නීත්‍ය ය. මෙය සචිරය, මෙය ශාශ්වත ය. මෙය කේවලය. මෙය ව්‍යුත නො වන ස්වභාව ඇත්තේ ය. මෙය නූපදී සි. නො දිරසි. නො මියෙයි. ව්‍යුත නො වේ. නො හටගනී. මෙයින් මතු අන් නිසාරණයෙක් නැතැ”යි මෙබඳු ලාලක මිත්‍යාදූෂටියෙක් උපත.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමසිතින් බකබ්‍රහ්මයාගේ විහතපරිචිතකීය දැන යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අත දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අත හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම දෙවීරමිති අතුරුදන් වූයේක් ඒ බබ්‍රොව පහළ වූ සේක. බකබ්‍රහ්ම තෙමේ එන්තාවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරදී ම දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී ය: “නිදුකානෙති, එනු මැනව. නිදුකානෙති, මුඛට ස්වාගත වේවා. නිදුකානෙති, මෙහි පැමිණීම පිණිස බොහෝ කලෙකින් මේ පසිය කෙලෙහි ය. නිදුකානෙති, මෙය නීත්‍යය, මෙය සචිරය, මෙය ශාශ්වත ය, මෙය කේවලය. මෙය ව්‍යුත නොවන ස්වභාවය ඇත්තේ ය, මෙය නූපදී, නො දිරසි, නො මියේ, ව්‍යුත නො වේ, නො හටගනී. මෙයින් මතු අනික් නිසාරණයෙක් ද නැතැයි.

මෙසේ කීකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බක බ්‍රහ්මට මෙය වදාළ සේක: “යමෙක් නම් අනිත්‍ය වූවක් ම නිත්‍ය යයි කියා ද, අසචිර වූවක් ම සචිර යයි කියා ද, අශාශ්වත වූවක් ම ශාශ්වත යයි කියා ද, බණක වූවක් ම අබණක යයි කියා ද, ව්‍යුතවත ස්වභාව ඇත්තක් ම ව්‍යුත නො වන ස්වභාව ඇත්තෙකැයි කියා ද, යමක් හටගනී ද, දිර ද, මියේ ද, ව්‍යුත වේ ද, නො හටගනී ද, එයත් මෙය නූපදී, නො දිරසි, නො මියෙයි, ව්‍යුත නො වෙයි, නො හටගනීයයි එසේ කියා ද, ඇත්තාවූ ම මත්තෙහි වූ අනෙක් නිසාරණයෙක් වේ ද, (එසේ වතුදු) මතු අනෙක් නිසාරණයෙක් නැතැයි කියා ද පින්වත්නි, ඒ බකබ්‍රහ්ම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අවිද්‍යාවෙන් අකු වූයේ ය. පින්වත්නි, ඒ බකබ්‍රහ්ම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අවිද්‍යාවෙන් අකු වූයේ ය”යි.

[බක බ්‍රහ්ම:]

ගෞතමයෙනි, (අපි) දෙසැත්තැදෙනෙක් (කළ) පින්කම් ඇත්තමෝ ජාතිය හා ජරාව හා ඉක්ම වූමිහ. අනුත් නමත් විසිය ලා වැටෙමිහ. වෙදසංඛ්‍යාත ඥානයෙහි කෙළවරට පැමිණියමිහ. මේ අන්තිම බ්‍රහ්මලෝකෝත්පත්තියයි නොයෙක් ජනගෝ අප ප්‍රාථමික කෙරෙත්.

[හඟවත්හු:]

බකබ්‍රහ්මය, තෝ යම් දීඝියුෂයක් සිතයි ද, තෙල දීඝියුෂයෙක් නො වේ. තගේ (ඉතිරිවූ) ආයුෂ නිරබ්බුදු ලක්‍ෂයෙකැ යි මම දනිමි.

[බකො චුහමා:]

අතනතදසසි භගවාහමසම් ජාතිජරං සොකමුපාතිවනො,
කිං මෙ පුරුණං වත සීලවතතං ආවිකඛ මෙනං යමහං විජඤ්ඤති.

[භගවා:]

යං කිං අපායෙසි ඛත්ත මනුසෙස පිපාසිතෙ සමමති සමපරෙනෙ,
තං තෙ පුරුණං වත සීලවතතං සුතතපපබුඥොව අනුසාරමි.

යං එණිකුලසමිං ජනං ගහිතං අමොවසී ගයහකං තීයමානං,
තං තෙ පුරුණං වත සීලවතතං සුතතපපබුඥොව අනුසාරමි.

ගඛගාය සොතසමිං ගහිතතාවං ලුඤ්ඤත තාගෙන මනුසුකමසා,
පමොවසිත්ථ¹ බලසා පසයා තං තෙ පුරුණං වත සීලවතතං
සුතතපපබුඥොව අනුසාරමි.

කපෙපා ව තෙ බඬවරෙ අහොසිං සමබුඬ්ඛිමනතං² වහිතං අමඤ්ඤං³
තං තෙ පුරුණං වත සීලවතතං සුතතපපබුඥොව අනුසාරමිති.

[බකො චුහමා:]

අඬා පජාතාසි මමෙහමාසු අඤ්ඤමපි⁴ ජාතාසි තථා හි බුඬො,
තථා හි තසායං ජලිතානුභාවො ඔහාසයං තිට්ඨති චුහමලොකනති.

6. 1. 5.

අපරදිට්ඨිසුතතං.

176. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාවජඪීයං විහරති ජේතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස චුහමුනො
එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං හොති. තනි සො සමණො වා
බ්‍රාහමණො වා යො ඉධ ආගචේජයනාති.

අථ බො භගවා තස්ස චුහමුනො වෙනසා වෙනොපරිවිතකක මඤ්ඤය
සෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සමමිඤ්ඤය්‍ය එවමෙව ජේතවනෙ අනතරහිතො තස්මිං බ්‍රහමලොකෙ
පානුරහොසි. අථ බො භගවා තස්ස චුහමුනො උපරි වෙහාසං පලලඛෙකත
නිසීදි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතා.

1. පච්චරා - ඝා. 2. සමබුඬ්ඛිමනතං - සිවු PTS. 3. අමඤ්ඤ - මජ්ඣ. 4. අඤ්ඤපි - මජ්ඣ. සා.

[බික බ්‍රහ්ම:]

භාග්‍යවත්තී, (හෙපි) මම අත්තදර්ශී වෙමි සි, ජාතිය හා ජරාව ද, ශෝකය ද ඉක්ම සිටියෙමි වෙමිසි (කියව). මාගේ පුරුතන කමය කිම, ව්‍රතසමාදානය කිම? ශීලය කිම? යමක් (නොප අතින් අසා) මම දත්තෙමි කමි එය මට නියනු මැනව.

[භගවත්හු:]

ශ්‍රීෂමකාලයෙහි පිහිත පිපාසිත වූ බොහෝ මිනිසුන්ට තෝ යම් හෙයෙකින් පැන් පෙවූයෙහි ද, තාගේ ඒ පුරුතන වූ ව්‍රතය හා ශීලය හා නිද පිබිදියක්නු මෙන් (මම) සිහි කරමි.

භාඉවුරෙහි (සොරැන් විසින්) අල්ලා ගන්නා ලද අත්පා බැද ගෙණ යනු ලබන ජනයා යම් හෙයෙකින් මිදී ද, තාගේ ඒ පුරුතන වූ ව්‍රතය හා ශීලය නිද පිබිදියක්නු මෙන් (මම) සිහි කරමි.

මිනිසුන් තසනු කැමැත්තෙන් රෝද වූ නාගයා විසින් ගහ සලා මැද දී ගන්නා ලද නැව බලාත්කාරයෙන් මැඩ මිදුවෙහි ය. ඒ පුරුතන වූ තාගේ ව්‍රතය හා ශීලය නිද පිබිදියකු මෙන් සිහි කරමි.

තට කප්ප තමි අතැවැස්සෙකිමි වීමි. (ඒ තා) නුවණැත්තකු කොට ද ව්‍රතසමපන්නායකු කොට ද (මම) සිනුවෙමි. ඒ පුරුතන වූ තාගේ ව්‍රතය හා ශීලය නිද පිබිදියකු මෙන් සිහි කරමි.

[බක බ්‍රහ්ම:]

මාගේ මේ ආයුෂය ඒකාන්තයෙන් දැනිහි, සෙස්ස ද දැනිහි, එහෙයින් (මුඛ) බුද්ධි වව. එහෙයින් ම මුඛගේ මේ දිලියෙන අනුභාවය මුළුබලොව බබුලුවමින් සිටී.

6. 1. 5.

අපග්දිට්ඨිසුත්‍රය.

176. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි සේතවතා නම් වූ අන්‍යෝපිඬු මහසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක එකල්හි එක්තරා බඩකුට යමෙක් මෙහි පැමිණෙන්නේ නම් එබඳු භික්ෂුන් හෝ බමුණෙක් හෝ නැතැයි මෙබඳු ලාමක මිථ්‍යා-දූෂිතයෙක් උපන්නේ වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බඩකුගේ විතතපරිචිතකීය (තම) සිහින් දූත යමසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවර්මිහි අනුරුදන් වූ සේක් ඒ බඩලොවිහි පහල වූ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ චේජෝධාතු සමවතට සමවැද ඒ බඩකුගේ මත්තෙහි අභස පලක් බැඳ වැඩ හුන් සේක.

අඵ බො ආයසමනො මහාමොග්ගලානංය ඵනදහොසි: කහං නු ඡෙත්ථ භගවා ඵතරහි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො භගවනතං දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන තස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසීනතං තෙජොධාතුං සමාපනතං. දිස්වාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජ්ඣං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජ්ඣය්‍ය, ඵවමෙව ජෙනවනෙ අන්තරහිනො තස්මිං ඔහමලොකෙ පාදුරහොසි.

අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො පුරුඤ්ඤානං දිසං නිස්සාය¹ තස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසීදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතා නිවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමනො මහාකස්සපස්ස ඵනදහොසි: කහං නු බො භගවා ඵතරහි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාකස්සපො භගවනතං දිබ්බෙත චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන තස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසීනතං තෙජොධාතුං සමාපනතං. දිස්වාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජ්ඣං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජ්ඣය්‍ය, ඵවමෙව ජෙනවනෙ අන්තරහිනො තස්මිං ඔහමලොකෙ පාදුරහොසි. අඵ බො ආයසමා මහාකස්සපො දකඛිණං දිසං නිස්සාය තස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසීදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතා නිවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමනො මහාකස්සිනස්ස ඵනදහොසි: කහං නු බො භගවා ඵතරහි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා මහාකස්සිනො භගවනතං දිබ්බෙත චක්ඛුතා -පෙ- ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසීනතං තෙජොධාතුං සමාපනතං. දිස්වාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො -පෙ- ඵවමෙව ජෙනවනෙ අන්තරහිනො තස්මිං ඔහමලොකෙ පාදුරහොසි. අඵ බො ආයසමා මහාකස්සිනො පච්ඡිමං දිසං නිස්සාය තස්ස ඔහමුනො උපරි-වෙහාසං පලලඛෙකත නිසීදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතා නිවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමනො අනුරුද්ධස්ස ඵනදහොසි: කහං නු බො භගවා ඵතරහි විහරතීති. අද්දසා බො ආයසමා අනුරුද්ධො භගවනතං දිබ්බෙත -පෙ- අඵ බො ආයසමා අනුරුද්ධො උත්තරං දිසං නිස්සාය තස්ස ඔහමුනො උපරිවෙහාසං පලලඛෙකත නිසීදි, තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිතා නිවතරං භගවතො.

අඵ බො ආයසමා මහාමොග්ගලානො තං ඔහමාතං ගාථාය අජ්ඣාමාසි:

අජ්ජාපි තෙ ආට්ඨසො සා දිට්ඨි යා තෙ දිට්ඨි පුරෙ අහු,
පස්සපි චිතිවත්තන්තං ඔහමලොකෙ පහස්සරන්ති.²

1. උපනිස්සාය - සීඞු. 2. පරයනන්ති - ස්‍යා.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පලඟින් වැඩ හුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසාස ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දුටහ. දැක යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද; දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවර්මිති අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව පහල වූහ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පෙරදිග ඇසුරු කොට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස පලඟින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකසප තෙරනුවන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහාකසප තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස පයඝීඛකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසාස ඉක්මවා පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් දුටහ. දැක යම් සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් දෙවර්මිති අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව පහල වූහ. එකල්හි ආයුෂමත් මහසුජ තෙරනුවෝ දකුණු දිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පයඝීඛකයෙන් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වැඩවසන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරනුවෝ තේජෝධාතු සමවතට සමවැද බඩහුගේ මත්තෙහි අහස පලඟින් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... දිවැසින් දුටහ. දැක යම් සේ බලවත් පුරුෂයෙක් ... එපරිද්දෙන් දෙවර්මිති අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව පහල වූහ, ඉක්බිති ආයුෂමත් මහාකප්පින තෙරනුවෝ පැසුලු දිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතුට සමවැද පලඟින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වැඩවෙසෙන සේක් දැයි මේ සිත විය. ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරනුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... දිවැසින් දුටහ. ... ඉක්බිති ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරනුවෝ උතුරුදිග ඇසුරු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට යටත්සේ ඒ බඩහුගේ මත්තෙහි අහස තේජෝධාතු සමවතට සමවැද පලඟින් වැඩ හුන්හ.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරනුවෝ ඒ බඩහට ගාථායෙන් වදාළහ.

ඇවැත්නි, පෙර තාගේ යම් දූෂටියෙක් වී ද, තාගේ ඒ දූෂටිය අදත් තිබේ ද, බඩලොව (ප්‍රභා) මැඩ පවත්වමින් බබලන බුදුරජානන් වහන්සේ දැකීහි.

[චූළච:]

න මෙ මාරික සා දිට්ඨි යා මෙ දිට්ඨි පුරෙ අනු,
පසුඤ්චි චිතීවනනනං චූළචලොකෙ පහසුරං,
සමාහං අජ්ජ කථං වජ්ජං අහං නිච්චාමනි සසුනොති

අථ ඛො භගවා නං චූළචානං සංවෙජ්ඣා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා
පුරිසො සමමිඤ්ජ්ඣා වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජ්ජය්‍ය
ඵවමෙව නසමිං චූළචලොකෙ අනතරතිනො ජෙනවනෙ පාදුරහොසි.

අථ ඛො සො චූළචා අඤ්ඤාචාරං චූළචපාරිසජ්ජං ආමනෙතසි: ඵති
ඤ්ච මාරික යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛක-
මිඤ්චා ආයසමනනං මහාමොග්ගලානං ඵවං වදෙති: අජ්චි නු ඛො මාරික
මොග්ගලාන අඤ්ඤාපි තසු භගවනො සාවකා ඵවං මහිද්ධිකා ඵවං මහානු-
භාවා, සෙය්‍යථාපි නාම¹ භවං මොග්ගලානො කසුපො කපපිතො
අනුරුඤ්චොති. ඵවා මාරිකාති ඛො සො චූළචපාරිසජ්ජො නසු චූළචනො
පටිසසුඤ්චා² යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛක-
මිඤ්චා ආයසමනනං මහාමොග්ගලානං ඵනදවොච: අජ්චි නු ඛො මාරික
මොග්ගලාන අඤ්ඤාපි තසු භගවනො සාවකා ඵවං මහිද්ධිකා ඵවං
මහානුභාවා, සෙය්‍යථාපි නාම භවං මොග්ගලානො කසුපො කපපිතො
අනුරුඤ්චොති

අථ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො නං චූළචපාරිසජ්ජං ගාථාය
අජ්ඣතාසි:

නෙවිජ්ජා ඉද්ධිපපනනා³ ච චෙතොපරියායකොච්චද,
බිණ්ණසවා අරහනො බහු බුද්ධිසු සාවකාති.

අථ ඛො සො චූළචපාරිසජ්ජො ආයසමනො මහාමොග්ගලානසු
භාසිතං අභිනජ්ඣො අනුමොදිඤ්චා යෙන සො චූළචා නෙත්‍රපසඛකම්.
උපසඛකම්ඤ්චා නං චූළචානං ඵනදවොච: ආයසමා මාරික මහාමොග්ගලානො
ඵවමාහ:

“නෙවිජ්ජා ඉද්ධිපපනනා ච චෙතොපරියායකොච්චද,
බිණ්ණසවා අරහනො බහු බුද්ධිසු සාවකා”ති.

ඉද්ධිමොච සො චූළචපාරිසජ්ජො අනාමනො ච සො චූළචා තසු
චූළචපාරිසජ්ජසු භාසිතං අභිනජ්ඣොති.

6. 1. 6

පමාදසුනනං

177. *ඵකං සමයං භගවා සාවඤ්චිං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨ-
පිණ්ඩකසු ආරුමෙ.

1. නාම ඉති න දිසසනෙ - මජ්ඣං - P.T.S. 2 පටිසසුඤ්චා - සා. 3 ඉද්ධිපපනනා -
මජ්ඣං - සා.
* සාවඤ්චිදායං - මජ්ඣං.

[බ්‍රහ්මයා:]

නිදුකානෙති, පෙර මාගේ යම් දෘෂ්ටියක් වී ද, ඒ දෘෂ්ටිය (දැන්) නැත. මේ බ්‍රහ්මලොව (ප්‍රභා) මැඩ සිටුවීමත් බ්‍රහ්මලොව බුදුරජානන් වහන්සේ දැකීම. ඒ මම අද නිත්‍ය වෙමිනි ශාශ්වත වෙමිනි කෙසේ කියමි ද.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බ්‍රහ්මට සංවේග දනවා යම්කෙසේ බ්‍රහ්මත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම ඒ බ්‍රහ්මලොව අතුරුදන් වූ සේක් දෙවර්මිනි පහළ වූ සේක.

ඉක්බිති ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ එක්තරා අතාවැසි බ්‍රහ්මයකු ඇමතිය. “නිදුකානෙති, එව හෝ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් වෙත එළඹෙව. එළඹ මහමුගලන් තෙරුන්ට නිදුකානෙති, මොග්ගලානසෙති, හවන් මොග්ගලාන, කසසප, කප්පිත අනුරුඳ්‍රි තෙරවරුන් වැනි මෙසේ මහන් සෘද්ධි ඇති මහන් අනුභාව ඇති ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වෙතත් සම්මෝන් ඇද්දැයි මෙසේ කියව”යි. ඒ අතාවැසි බ්‍රහ්ම තෙමේ නිදුකානෙති, එසේ යයි ඒ බ්‍රහ්මට පිළිතුරු දී ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ට “නිදුකානෙති, මොග්ගලානසෙති, හවන් මොග්ගලාන කසසප කප්පිත අනුරුඳ්‍රි තෙරවරුන් මෙන් මෙසේ මහන් සෘද්ධි ඇති මෙසේ මහන් අනුභාව ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වෙතත් සම්මෝන් ඇද්දැ”යි මෙය කී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරහුවෝ ඒ අතාවැසි බ්‍රහ්මට ගාථායෙන් වදාළහ

ත්‍රිවිද්‍යා ඇති සෘද්ධිවිධිඥානසට පෑමිණි පරසින් දැනීමෙහි දක්‍ෂ වූ ක්‍ෂය කළ ආසුච ඇති රහන් වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ බොහෝ හ.

ඉක්බිති ඒ අතාවැසි බ්‍රහ්ම තෙමේ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ගේ චචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ඒ බ්‍රහ්ම වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ බ්‍රහ්මට මෙය කීය. නිදුකානෙති, ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරහුවෝ මෙසේ කීහ.

“ත්‍රිවිද්‍යා ඇති සෘද්ධිවිධිඥානසට පෑමිණි පරසින් දැනීමෙහි දක්‍ෂ වූ ක්‍ෂය කළ ආසුච ඇති රහන් වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ බොහෝ හ”යි.

ඒ අතාවැසි බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කීය. සතුටු සිත් ඇති ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ ඒ අතාවැසි බ්‍රහ්මගේ භාෂිතය පිළිගත්තේ ය.

6. 1. 6.

පමාදසුත්‍රය.

177. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජප්තවත නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිනි වැඩ වසන සේක.

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා දිවාචිභාරගතො හොති පටිසලලීභො, අථ ඛො සුඛුභමා ව පච්චෙකඛුභමා සුඤ්ඤාචාරාමො ව පච්චෙකඛුභමා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිඤ්ඤා පච්චෙකං¹ චාරාමානං උපනිස්සාය අට්ඨංසු. අථ ඛො සුඛුභමා පච්චෙකඛුභමා සුඤ්ඤාචාරාමං පච්චෙකඛුභමානං එතදවොච: අකාලො ඛො තාච මාරිස භගවන්තං පසිරුපාසිනුං දිවාචිභාරගතො භගවා පටිසලලීභො ව. අසුකො ව ඛුභමලොකො ඉදො චෙච ඵීතො ව. ඛුභමා ව තත්‍ර පමාදචිභාරං චිහරති. ආයාම මාරිස යෙන සො ඛුභමලොකො තෙනුපසඛකමිස්සාම උපසඛකමිඤ්ඤා තං ඛුභමානං සංචෙජෙය්‍යාමා²ති. එවං මාරිසාති ඛො සුඤ්ඤාචාරාමො පච්චෙකඛුභමා සුඛුභමුතො පච්චෙකඛුභමුතො පච්චෙය්‍යාසි.

අථ ඛො සුඛුභමා ව පච්චෙකඛුභමා සුඤ්ඤාචාරාමො ව පච්චෙකඛුභමා කෙය්‍යථාපි තාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය එචමෙච භගවතො පුරිතො අන්තරිතො තස්මිං ඛුභමලොකෙ පාතුරහෙසුං³.

අද්දසා ඛො සො ඛුභමා තෙ ඛුභමානො දුරතොච ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන තෙ ඛුභමානො එතදවොච: හඤ්ඤානො නු තුමො මාරිසා ආගච්ඡතාති.

අථ ඛො මයං මාරිස ආගච්ඡාම⁴ තස්ස භගවතො සන්තිකා අරහතො සමමාසලබ්බෙඤ්ඤා. ගච්ඡෙය්‍යාසි පන තිං මාරිස තස්ස භගවතො උපට්ඨානං අරහතො සමමාසලබ්බෙඤ්ඤාති.

එවං චුතො⁵ ඛො සො ඛුභමා තං චචනං අනඛිවාසෙන්නො සහස්සකනිත්‍රං අන්තානං අභිනිච්ඡිතිඤ්ඤා සුඛුභමානං පච්චෙකඛුභමානං එතදවොච: පස්සසි මෙ තො තිං මාරිස එචරුපං ඉද්ධානුභාවන්ති.

පස්සාමි ඛො ත්‍යාහං මාරිස එචරුපං ඉද්ධානුභාවන්ති.

සො බවාහං මාරිස එවං මහිද්ධිකො එවං මහානුභාවො කස්ස අඤ්ඤාසා සමණස්ස වා බ්‍රාහමණස්ස වා උපට්ඨානං ගමිස්සාමිති.

අථ ඛො සුඛුභමා පච්චෙකඛුභමා ද්විසහස්සකනිත්‍රං අන්තානං අභිනිච්ඡිතිඤ්ඤා තං ඛුභමානං එතදවොච: පස්සසි මෙ තො තිං මාරිස එචරුපං තං⁶ ඉද්ධානුභාවන්ති.

පස්සාමි ඛො ත්‍යාහං මාරිස එචරුපං ඉද්ධානුභාවන්ති.

තයා ව ඛො මාරිස මයා ව සෙචච භගවා මහිද්ධිකතරො චෙච මහානුභාවතරො ව. ගච්ඡෙය්‍යාසි තිං මාරිස තස්ස භගවතො උපට්ඨානං අරහන්‍යාසමමාසලබ්බෙඤ්ඤාති.

අථ ඛො සො ඛුභමා සුඛුභමානං පච්චෙකඛුභමානං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි:

1. පච්චෙකචාරාමානං - PTS. 2. සංචෙජෙය්‍යාමාති - සී 1. 2. 3. පාතුරහෙසු - සී 1. 2. 4. ආගතො ඛො මයං මාරිස අමො - මජ්ඣ. 5. චුත්තා - සක. 6. 'තං' ඉති නදිස්සතෙ - මජ්ඣ., PTS.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාපිහරණයට පැමිණියේක් විතර-
විවේකයෙන් වැඩිනුන් සේක. ඉක්බිති පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්ම ද පළවක-
බ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාස ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ වෙත
වෙත ම දොර බා ඇසුරු කොට සිටියහ. ඉක්බිති පළවකබ්‍රහ්ම වූ
සුබ්‍රහ්ම තෙමේ පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාසහට “නිදුකානෙනි, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ දිවාපිහර ගත වූ සේක් විතරවිවේකයෙන් වැඩිනුන් සේක.
(එහෙයින් ඒ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරු කරන්නට නව කල් නොවේ.

“අසුවල් බ්‍රහ්මලොව (ධ්‍යානසුඛයෙන්) සමාදානවූයේත් (අභිඤ්ඤා පුෂ්පයෙන්)
පිපියේත් වෙයි. බ්‍රහ්ම තෙමේ ද එහි ප්‍රමාදවිහරණයෙන් වාසය කෙරෙයි
නිදුකානෙනි, යම්හ. ඒ බ්‍රහ්මලොව කරු එළඹෙන්නෙමු. එළඹ ඒ බ්‍රහ්මහට
සංවේග දනවන්නෙමු”යි මෙය කිය. පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාස තෙමේ
නිදුකානෙනි, එසේය යි පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්මහට පිළිවදන් ඇස්වීය.

ඉක්බිති පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්ම තෙමේ ද පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුද්ධාවාස
තෙමේ ද යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අනක් දිගු කරන්නේ හෝ
වේ ද, දිගු කළ අනක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද එසෙයින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ ඉදිරියෙහි අතුරුදන් වූවාහු ඒ බ්‍රහ්මලොව පහළ වූහ.

ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ එන්නා වූ ඒ බ්‍රහ්මයන් දුරදී ම දැක්කේය. දක ඒ
බ්‍රහ්මයන්ට “නිදුකානෙනි, දන් හෙපි කොහි සිට එවූ ද”යි මෙය කීය.

එකල්හි නිදුකානෙනි, අපි ඒ භාග්‍යවත් අභීත් සමමාසම්බුදුරජානන්
වහන්සේ සම්පයෙහි සිට එමු. නිදුකානෙනි, හෙපි ඒ භාග්‍යවත් අභීත්
සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට උවටැන් කිරීමට යන්නහු ද?

මෙසේ කියන ලද ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ ඒ වදන නො ඉවසමින් දහස් වරක්
නමා මවා ගෙණ පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්මහට නිදුකානෙනි, හෙපි මාගේ
මෙබඳු වූ සාදර්ශනුභාවය නො දකිවූ ද” යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, මම නොපගේ මෙබඳු සාදර්ශනුභාවය දකිමි ම ය.

නිදුකානෙනි, ඒ මම මෙබඳු මහත් සාදර්ශ ඇත්හෙමි මෙබඳු මහත්
අනුභාව ඇත්තෙමි අන් කවර මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ උවටැන්
කිරීමට යන්නෙමි ද?

ඉක්බිති පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්ම තෙමේ දෙදහස් වරක් නමා මවා
ගෙණ ඒ බ්‍රහ්මහට නිදුකානෙනි, හෙපි මාගේ මෙබඳු සාදර්ශනුභාවය නො
දකිවූ ද” යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, මම නොපගේ මෙබඳු සාදර්ශනුභාවය දකිමි ම ය.

නිදුකානෙනි, නොපට ද අපට ද වඩා ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම
මහත් සාදර්ශ ඇති සේක. මහත් අනුභාවත් ඇති සේක. නිදුකානෙනි,
හෙපි ඒ භාග්‍යවත් අභීත් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ උවටැනට යවු.

ඉක්බිති ඒ බ්‍රහ්ම තෙමේ පළවකබ්‍රහ්ම වූ සුබ්‍රහ්මහට ගාථායෙන් කී ය.

තයො සුපඤ්ඤා චතුරො ච හංසා බ්‍යග්ඝිනීයා පඤ්චසතා ච ක්‍රියාසිතො,
තසිදං විමානං ජලතෙ¹ ච චුභව ඔභාසයං උතතරස්සං දිසායනති.

ක්‍රියාවාපි තෙ තං ජලතෙ විමානං ඔභාසයං උතතරස්සං දිසායං,
රූපෙ රඤ්ඤා දිසවා සද පචෙධිතං තසවා ත රූපෙ රමතී සුමෙධොති.

අඵ බො සුචුභවා ච පචෙචකචුභවා සුඤ්ඤාවාසො ච පචෙචකචුභවා තං
චුභවානං සංචෙජේඤා තතේචතතරධාසීංසු. අභමාසි ච බො සො චුභවා
අපරෙත සමයෙන භගවතො උපට්ඨානං අරභතො සමමාසච්චුඤ්ඤාසාති.

6. 1 7.

කොකාලිකසුභතං.

178. සාවඡජීයං—

තෙන බො පන සමයෙන භගවා දිවාවිහාරගතො හොති පටිසලීතො.
අඵ බො සුචුභමා ච පචෙචකචුභමා සුඤ්ඤාවාසො ච පචෙචකචුභමා යෙන
භගවා තෙනුපසඛකමීංසු. උපසඛකමිතවා පචෙචකං ඤාරබාහං නිසසාය
අට්ඨංසු. අඵ බො සුචුභමා පචෙචකචුභමා කොකාලිකං භික්ඛුං ඤාරබභ
භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අපපමෙය්‍යං පමිතනොතා කො'ධි විද්ධා විකපපයෙ,
අපපමෙය්‍යං පමාසිතං නිච්චතං² තං³ මඤ්ඤෙඤ පුඵ්ඡ්ඡතනති.

6. 1 8.

කතමොරකතිස්සසුභතං.

179. සාවඡජීයං—

තෙන බො පන සමයෙන භගවා දිවාවිහාරගතො හොති පටිසලීතො.
අඵ බො සුචුභමා ච පචෙචකචුභමා සුඤ්ඤාවාසො ච පචෙචකචුභමා යෙන
භගවා තෙනුපසඛකමීංසු. උපසඛකමිතවා පචෙචකං ඤාරබාහං නිසසාය
අට්ඨංසු. අඵ බො සුඤ්ඤාවාසො පචෙචකචුභමා කතමොරකතිස්සං භික්ඛුකං
ඤාරබභ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

අපපමෙය්‍යං පමිතනොතා කො'ධි විද්ධා විකපපයෙ,
අපපමෙය්‍යං පමාසිතං නිච්චතං තං මඤ්ඤෙඤ අනිස්සවන්ති.

1. ජලභි - ස්‍යා සි 2 2. නිච්චතං - ස්‍යා, නිච්චතං මඤ්ඤෙඤ - PTS. 3. කතමොරකතිස්ස - මජ්ඣ.

තුන්සියක් ගුරුඵරු තොහොත් ගුරුඵපභිකති ද, හාරසියක් හංසරුප තොහොත් හංසපභිකති ද, පන්සියක් ව්‍යාසුසදාය මාගරුප තොහොත් වගවැල ද ධ්‍යාසී වූ මාගේ (විලාසයෙහි වෙන්) බ්‍රහ්මය, ඒ මේ විමත උතුරුදික්ති ආලෝක කරමින් බබලයි. (මෙසේ ඉසුරුමත් මම අත්-කවරකුට තම් උවටැත් කරන්නෙමි ද?)

වැලි තොපගේ මේ විමත උතුරුදික්ති ආලෝක කෙරෙමින් බබලා ද (එහෙත්) රුපයෙහි දොෂය ද, හැමකල්හි කම්පිත බවද දැක එහෙයින් මනා නුවණැත්තේ රුපයෙහි තො ආලෙයි.

ඉක්බිති පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුඛ්‍රහම ද පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුද්ධාචාස ද ඒ බබහට සංවේග දතවා එහි ම අතුරුදන් වූහ. පසු කලෙක ඒ බබ තෙමේ භාග්‍යවත් අතීන් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේගේ උවටැනට ගියේ ද විය.

6. 1. 7.

කොකාලිකසුත්‍රය.

178. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරය පිණිස වැහිසේක් විවෙකී වූ සේක. එකල්හි පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුඛ්‍රහම තෙමේ ද පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුද්ධාචාස තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹ වෙන් වෙන් දොරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. ඉක්බිති පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුඛ්‍රහම තෙමේ කොකාලික මහණ ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

මේ ලෝකයෙහි කවර තම් නුවණැත්තෙක් අප්‍රමෙය වූ ක්‍ෂීණාසුචයා පමණ කෙරෙමින් කලාපතා කරන්නේ ද, අප්‍රමෙය වූ ක්‍ෂීණාසුචයන් පමණ කරන්නාවූ ඒ පාඨග්‍රන්ථයා අවකුල්පඤ්ඤා පුද්ගලයෙකැයි හඟිමි.

6. 1. 8.

කතමොරකතිසසුත්‍රය.

179. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡාරය පිණිස වැහිසේක් විවෙකී වූ සේක. එකල්හි පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුඛ්‍රහම තෙමේ ද පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුද්ධාචාස තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹ වෙන් වෙන් දොරබා ඇසුරු කොට සිටිය හ. ඉක්බිති පච්චෙකඛ්‍රහම වූ සුද්ධාචාස තෙමේ කතමොරකතිසසුක මහණහු ඇරබ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

මේ ලෝකයෙහි කවර තම් නුවණැත්තෙක් අප්‍රමෙය වූ ක්‍ෂීණාසුචයා පමණ කෙරෙමින් කලාපතා කරන්නේ ද, අප්‍රමෙය වූ ක්‍ෂීණාසුචයන් පමණ කරන්නාවූ ඔහු අවකුල්පඤ්ඤා වූ අඥනයෙකැයි හඟිමි.

6. 1. 9

භුදුචුභව¹සුත්තං.

180. සාවඤ්චියං—

තෙන ඛො පන සමයෙන කොකාලිකො භික්ඛු ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලුහගිලාතො. අඵ ඛො භුදුපච්චෙවකචුභවො අභිකකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ජේතවතං ඔභාසෙතිා යෙන කොකාලිකො භික්ඛු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතියා චෙභාසං ථීතො කොකාලිකං භික්ඛුං එතදචොච: පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත- මොග්ගලොනෙසු චිත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලොතාති.

කොසි ත්වං ආට්ඨසොති? අභං භුදුපච්චෙවකචුභවොති. න හු² ත්වං ආට්ඨසො භගවතා අතාභාමි බ්‍යාඤානො. අඵ කිඤ්චරති³ ඉධාගතො⁴. පසා යාවඤ්ච වෙ ඉදං අපරඤ්චනති.

පුරිසසා භි ජාතසා කුයාරි⁵ ජායනෙ මුඛෙ,
යාය ජිඤ්චි අත්තානං බාලො දුබ්භාසිතං භණං.

යො නිඤ්චං පසංසති නං වා නිඤ්චි යො පසංසියො,
විචිතාති මුඛෙන සො කලිං කලිතා තෙන සුඛං න විඤ්චි.

අප්පමධෙතො⁶ අයං කලි යො අකෙඛසු ඛිතපරුජයො,
සබ්බසාපි සභාපි අත්තනා අයමෙව මහත්තතරෙ කලි
යො සුගහෙසු මනං පදෙසයෙ.

සතං සහසානං නිරඛුදනං ඡත්තංසති පඤ්ච ව අඛුදනි,
යමරියගරති⁷ තීරයං උපෙති වාචං මනඤ්ච පණ්ඩාය පාපකන්ති.

6. 1. 10.

දුතියකොකාලික සුත්තං.

181. සාවඤ්චියං—

අඵ ඛො කොකාලිකො⁸ භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතියා භගවන්තං අභිවාදෙතියා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදචොච: පාපිච්ඡා භන්තො සාරිපුත්තමොග්ගලොතා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසඛගතාති.

එවං චුත්තො භගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදචොච: මාහෙවං කොකාලික අචච. මා හෙවං කොකාලික අචච. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත- මොග්ගලොනෙසු චිත්තං. පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගලොතාති.

1. තුරුචුභව - මජ්ඣ. 2. කිහසු - සා. 3. කඵංචරති - සා. 4. ඉධාගතොති - සා. 5. කුධාරි - සා. 6. අප්පමිභතො - මජ්ඣ. PTS. 7. යමරියෙ ගරති - සා. 8 කොකාලිකො - සී 1, 2.

6. 1. 9.

භූදුබ්‍රහ්මසූත්‍රය.

180. සැවැත්නුවර—

එකල්හි කෝකාලික මහණ තෙමේ හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුකට පාමණියේ අභිමාත්‍ර කොට හිලන් වූයේ වේ. ඉක්බිති මනා ඡවිවණී ඇති භූදු නම් පව්වකබ්‍රහ්ම තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා කොකාලික මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි අහස සිටියේ කොකාලික මහණහට මෙය කී ය. කොකාලික, සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මුගලන් දෙදෙනා වහන්සේ ප්‍රියශීලී හ සි.

ඇවැත්නි, තෝ කවරෙහි ද? මම භූදුපව්වකබ්‍රහ්ම වෙමි. ඇවැත්නි, තෝ අනාගාමී යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පවසන ලද්දේ නො වේ ද? එසේ ඇති කල්හි කුමකට මෙහි ආයෙහි ද? නා විසින් මේ කොතරම් අපරාධයෙක් කරණ ලද්දේ දැයි බලව.

අඤ්ඤා තෙමේ දුබ්බි බෙණෙමින් යමෙකින් තමා සිදි ද? උපත් (එබඳු) මිනිසා ගේ මුවෙහි (ඒ තමා නසන) කෙටේරිය හට ගණී.

යමෙක් නිදා කටයුත්තා පසසා ද, යමෙක් පැසසිය යුත්තේ නම් ඔහුට නිදා හෝ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ මුවෙන් පව් රූස් කෙරේ. ඒ පව්ත් සුවයක් නො විදී.

දුකෙලීම් ආදියෙහි යම් වසතු පරාජයෙක් වේ ද, නමනුත් සමග සියලු දේ සමබක (යම් පරිභාණියෙකුත් වේ ද,) ඒ අපරාධය ඉතා සවලා ය. යමෙක් ශෝභන ගති ඇත්තවුන් කෙරෙහි සිත දුෂට කරන්නේ ද, මෙය ම ඉතා මහත් අපරාධ යයි.

ආයතීයන්ට ගරහන පුදාල තෙමේ ලාමක වූ වචන ද, සිත ද පිහිටුවා (ඒ හෙතුවෙන්) යම් නිරයකට පාමණේ ද, (එහි ආයුෂ) නිරබ්බද ලක්ෂයෙක් ද සතිසෙක් ද, අබ්බුද පසෙක් ද වෙත්.

6. 1. 10.

දුතියකොකාලිකසූත්‍රය.

181. සැවැත්නුවර—

එකල්හි කෝකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් කොකාලික මහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, සැරියුත් මුගලන් තෙරහු ලාමක ආශා ඇත්තෝ ය. ලාමක ආශාවන්ට වසභ වූවෝ ය.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදාළ සේක. කෝකාලික, එසේ නො කියව. කෝකාලික, එසේ නො කියව. කෝකාලික, සැරියුත් මුගලන් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සැරියුත් මුගලන් දෙනම ප්‍රියශීලීහ.

දුතියමපි බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවනනං එතදවොච: කිඤ්චාපි මෙ භනෙන භගවා සද්ධාසිකො පච්චයිකො. අථ බො පාපිච්චාව සාරිපුතතමොග්ගලොනා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතාති.

දුතියමපි බො භගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: මා හෙවං කොකාලික අචච මා හෙවං කොකාලික අචච. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුතතමොග්ගලොනෙසු විතනං. පෙසලා සාරිපුතතමොග්ගලොනාති.

තතියමපි බො කොකාලිකො භික්ඛු භගවනනං එතදවොච -පෙ- පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතාති.

තතියමපි බො භගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච -පෙ- පෙසලා සාරිපුතතමොග්ගලොනාති.

අථ බො කොකාලිකො භික්ඛු උට්ඨායාසනා භගවනනං අභිවාදෙඤ්චා පදකඛිණං කඤ්චා පකකාමි. අචිරපකකනනසස ව කොකාලිකසස භික්ඛුනො සාසපමන්ති පිලකාහි¹ සබ්බො කායො චුට්ඨො² අනොසි. සාසපමන්තියො හුඤ්චා මුග්ගමන්තියො අහෙසුං. මුග්ගමන්තියො හුඤ්චා කලායමන්තියො³ අහෙසුං. කලායමන්තියො⁴ හුඤ්චා කොලට්ඨිමන්තියො අහෙසුං. කොලට්ඨි- මන්තියො හුඤ්චා කොලමන්තියො අහෙසුං. කොලමන්තියො හුඤ්චා ආලොක- මන්තියො අහෙසුං. ආලොකමන්තියො හුඤ්චා බෙලුව⁵සලාධුකමන්තියො අහෙසුං. බෙලුවසලාධුකමන්තියො හුඤ්චා බිලලමන්තියො අහෙසුං. බිලලමන්තියො හුඤ්චා පභිජ්ජියාසු. පුබ්බඤ්ච ලොභිතඤ්ච පග්ගරියාසු. අථ බො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව ආබාධෙන කාලමකාසි. කාලකතො ව කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං⁶ උපපජ්ජි. සාරිපුතතමොග්ගලොනෙසු විතනං ආසාතෙඤ්චා.

අථ බො බ්‍රහ්මා සහමපති අභිකකනනාය රතතියා අභිකකනනවණෙණා කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔභාසෙඤ්චා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛික- මිඤ්චා භගවනනං අභිවාදෙඤ්චා එකමනනං අට්ඨාසි. එකමනනං සීතො බො බ්‍රහ්මා සහමපති භගවනනං එතදවොච: කොකාලිකො භනෙන භික්ඛු කාලමකාසි⁶. කාලකතො ව භනෙන කොකාලිකො භික්ඛු පදුමං නිරයං උපපනොනා සාරිපුතතමොග්ගලොනෙසු විතනං ආසාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහමපති ඉදං වඤ්චා භගවනනං අභිවාදෙඤ්චා පදකඛිණං කඤ්චා තඤ්චෙවනනරධාසිති.

අථ බො භගවා තස්සා රතතියා අච්චයෙන භික්ඛු ආමනෙහසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතතියා බ්‍රහ්මා සහමපති අභිකකනනාය රතතියා අභිකකනනවණෙණා කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔභාසෙඤ්චා යෙනාහං තෙනුපසඛිකමි. උපසඛික- මිඤ්චා මං අභිවාදෙඤ්චා එකමනනං අට්ඨාසි. එකමනනං සීතො බො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහමපති මං එතදවොච: කොකාලිකො භනෙන භික්ඛු කාලමකාසි. කාලකතො ව භනෙන කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපනොනා සාරි- පුතතමොග්ගලොනෙසු විතනං ආසාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහමපති. ඉදං වඤ්චා මං අභිවාදෙඤ්චා පදකඛිණං කඤ්චා තඤ්චෙවනනරධාසිති.

1. පිලකාහි - මජ්ඣ. සූ. 2. චුට්ඨො - සූ. 3. කලායමන්තියො - සී.මු. සූ. 4. බෙලුව - සූ. 5. පදුමං නිරයං - මජ්ඣ. 6. කාලකතො - මජ්ඣ.

දෙවනවට දු කෝකාලික මහණ හෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා විසින් ඇදහියයුතු වචන ඇත්තාහු ම ය. විශ්වාස කටයුතු වචන ඇත්තාහු ම ය. එතෙකුදු ධ්‍රැවත් සාරියුත්ඉගලත්තෙරහු ලාමක ආශා ඇත්තාහු ම ය. ලාමක ආශාවන්ගේ වශයට ගියාහු ම යයි.

දෙවනවට දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදාල සේක: “කෝකාලික, එසේ තොකියව. කෝකාලික, එසේ තොකියව. කෝකාලික, සාරියුත් ඉගලත් දෙනම කෙරෙහි සිත පහදව. සාරියුත්ඉගලත් තෙරහු ප්‍රියශීලීහ” යි.

තෙවනවට දු කෝකාලික මහණ හෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය ... ලාමක ආශාවන්ගේ වශයට ගියාහු යි.

තෙවනවට දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝකාලික මහණහට මෙය වදාල සේක. ... සාරියුත්ඉගලත් තෙරහු ප්‍රියශීලීහ” යි.

ඉක්බිති කෝකාලික මහණ හෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට ගියේ ය. ගිය තොබෝකල් ඇති කෝකාලික මහණහුගේ මුළුකය අබ පමණ වූ ගවුසෙන් පතුලේ විය. අබ පමණ ව මුළු පමණ වූහ මුළු පමණ ව මාහැ පමණ වූහ. මාහැ පමණ ව බෙබරඇට පමණ වූහ. බෙබරඇට පමණ ව බෙබර පමණ වූහ. බෙබර පමණ ව ඇඹුළුපක් පමණ වූහ. ඇඹුළුපක් පමණ ව බෙලිබොබොළු පමණ වූහ. බෙලිබොබොළු පමණ ව බෙලි පමණ වූහ. බෙලි පමණ ව බිඳුතාහු ය. පුයාව ද ලේ ද වාගුරුණහ. ඉක්බිති කෝකාලික මහණ හෙමේ ඒ රෝග-යෙන් ම කලුරිය කෙළේ ය. කලුරිය කල කෝකාලික මහණ හෙමේ සාරියුත්-ඉගලත් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ පදුම නිරයට පැමිණියේ ය.

ඉක්බිති මනා ජව්වණී ඇති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. වහන්ස, කෝකාලික මහණ හෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කල කෝකාලික මහණ හෙමේ සාරියුත් ඉගලත් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ පදුමනිරයට පැමිණියේ යයි. සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ රූය ඉක්ම යෑමෙන් හිසුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මේ රූය මනා ජව්වණී ඇති සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ රූ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු දෙවිරම බබුලුවා මා වෙත එළඹියේ ය. එළඹ මට වැඳ එකත්පසෙක සිටියේ ය. මහණෙනි, එකත්පසෙක සිටි සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මට මෙය කී ය. වහන්ස, කෝකාලික මහණ හෙමේ කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කල කෝකාලික මහණ හෙමේ සාරියුත් ඉගලත් දෙනම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ පදුමනිරයට පැමිණියේ යයි. මහණෙනි, සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය. මෙය කියා මට වැඳ පාදකුණු කොට එහි ම අතුරුදන් වී ය.

එවං චුතො අඤ්ඤානරෙ භික්ඛු භගවනං එතදවොච: ක්ච්චද්දිං භු
 බො භනො පදුමනිරයෙ ආයුප්පමාණනති. දීඝං බො භික්ඛු පදුමනිරයෙ
 ආයුප්පමාණං, තං න සුකරං සඬ්ඛාතුං — එතතකාති වස්සාති ඉති වා,
 එතතකාති වස්සසතාති ඉති වා, එතතකාති වස්සසහස්සාති ඉති වා, එතත-
 කාති වස්සසතසහස්සාති ඉති වානි. සකකා පත භනො උපමං¹ කාභුන්ති
 සකකාති භික්ඛුති භගවා අවොච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසතිබාරිකො කොසලකො නිලවාහො, තතො පුරිසො
 වස්සසතස්ස වස්සසතස්ස² අවමයෙන එකමෙකං තිලං උඬිරෙය්‍ය. බ්‍රහ්මචරං
 බො සො භික්ඛු වීසතිබාරිකො කොසලකො නිලවාහො ඉමිතා උපකකමෙන
 පරිකඛයං පරියාදනං ගවෙජය්‍ය, තතෙව එකො අබ්බුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි
 භික්ඛු වීසති අබ්බුද නිරයා,³ එවමෙකො නිරබ්බුදෙ නිරයො⁴. සෙය්‍යථාපි
 භික්ඛු වීසති නිරබ්බුද නිරයා, එවමෙකො අබ්බො නිරයො. සෙය්‍යථාපි
 භික්ඛු වීසති අබ්බො නිරයා, එවමෙකො අටටො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු
 වීසති අටටා නිරයා, එවමෙකො අහහො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති
 අහහා නිරයා, එවමෙකො කුච්චුදෙ නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති
 කුච්චුද නිරයා, එවමෙකො සොගඤ්ඤිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති
 සොගඤ්ඤිකා නිරයා, එවමෙකො උප්පලො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති
 උප්පලා⁵ නිරයා, එවමෙකො පුණ්ඤ්චාරිකො නිරයො. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති
 පුණ්ඤ්චාරිකා නිරයා, එවමෙකො පදුමො නිරයො. පදුමං බො පත භික්ඛු
 නිරයං කොකාලිකො භික්ඛු උප්පනො සාරිපුත්තමොග්ගලොතෙසු විතතං
 ආඝාතෙඤ්චාති. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වඤ්චා සුගතො අථාපරං එතදවොච
 සථා:

පුරිසස්ස හි ජාතස්ස කුඤ්චාරී ජායතෙ මුබ්බෙ,
 යාය ජිඤ්චි අත්තාතං බාලො දුබ්බාසීතං භණං.

යො නිඤ්චියං පසංසති තං වා නිඤ්චි යො පසංසියො,
 විචිතාති මුබ්බෙන සො කලිං කලිතා තෙන සුබං ත විඤ්චි.

අප්පමහො⁶ අයං කලි යො අකෙඛසු බතපරුජයො,
 සබ්බස්සාපි සහාපි අත්තාතා අයමෙව මහත්තනරෙ කලි
 යො සුගතෙසු මනං පදෙසියෙ.

සතං සහස්සාතං නිරබ්බුදනං ඡන්තිසති පඤ්ච ව අබ්බුදනි,
 යමරියගරහී නිරයං උපෙති වාවං මනඤ්ච පණ්ඨිය පාපකන්ති.

කොකාලිකවග්ගො පඨමො.

තමුඤ්ඤනං:

ආයාවතං ගාරවො බ්‍රහ්මදෙවො බිකො ව බ්‍රහ්මා අපරු ව දිට්ඨි,
 පමාද කොකාලිකතිස්සකො ව තුදු ව බ්‍රහ්මා අපරෙ ව කොකාලිකොති.

1. උපමා - සිමු 2. වස්සසහස්සස්ස - සෘ, සී 1 2. 3. අබ්බුදෙ නිරයො - සෘ.
 4. නිරබ්බුදනිරයො - මජ්. 5. උප්පලකා - සිමු 2 6. අප්පමහො - මජ්.

මෙසේ වදාල කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. වහන්ස, පදුමනිරයෙහි ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය කොපමණ දිග ද? මහණෙනි, පදුමනිරයෙහි ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය දිග ම ය. එය වනී මෙතෙකැයි කියා හෝ වනී මෙතෙක් සියෙකැයි කියා හෝ වනී මෙතෙක් දහසෙකැයි කියා හෝ වනී මෙතෙක් ලක්ෂයෙකැ යි කියා හෝ ගණන් කරන්නට පහසු නොවේ. වහන්ස, උපමාවක් කරන්නට හැක්කේ ද? මහණ හැකි යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක.

මහණ, යම්සේ කොසොල්ලට ගණනින් විංශන්ධාරියක් ගන්නා තලයාලෙක් වේ ද, පුරුෂයෙක් සියවසක් සියවසක් ඇවෑමෙන් එයින් එක් එක් තලඇටය ඉවත දමන්නේ නම්, මහණ, කොසොල්ලට ගණනින් විසි-ධාරියක් ඇති ඒ තලයාල මේ උපක්‍රමයෙන් වහා ගෙවීමට අවසන් වීමට යන්නේ ය. (එහෙත්) එක් අබ්බුද නිරයක ආයුෂ්‍යය නොගෙවෙන්නේ ම ය. මහණ, අබ්බුද නිරය විස්සෙක ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය යම් බඳු ද, එක් නිරබ්බුද නිරයෙක ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය එබඳු ය. මහණ, නිරබ්බුද නිරය විස්සෙක් යම් බඳු ද, එක් අබ්බුද නිරයෙක් එබඳු වෙයි. මහණ, අබ්බුද නිරය විස්සෙක් යම් බඳු ද, එක් අටට නිරයෙක් එබඳු වෙයි. මහණ, අටට නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් අහහ නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, අහහ නිරය විස්සෙක් යම් සේ ද, එක් කුමුදු නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, කුමුදු නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද එක් සොගන්ධික නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, සොගන්ධික නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් උපපලනිරයෙක් එසේ ය. මහණ, උපපලනිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් පුණ්ඩරික නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, පුණ්ඩරික නිරය විස්සෙක් යම්සේ ද, එක් පදුම නිරයෙක් එසේ ය. මහණ, කොකාලික මහණ තෙමේ සාරියුත් මුගලන් දෙවම කෙරෙහි සිත වෛර බැඳ (ඒ) පදුම නිරයට පැමිණියේයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක. සුගත වූ ශාය්‍යාන් වහන්සේ මෙය වදාල නැවත ද මෙය වදාල සේක.

අඤ්ඤා තෙමේ දුබ්බි බෙණෙමින් යමෙකින් තමා සිද්ධි ද, උපන් (එබඳු) මිනිසාගේ මූවෙහි (ඒ තමා තසත) කෙටෙරිය හටගණී,

යමෙක් තින්ද කටයුත්තා පසසා ද, යමෙක් පැසසිය යුත්තේ නම් ඔහුට තින්ද හෝ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ මූවෙන් පව් රැස් කෙරෙයි. ඒ පවින් සුවයක් නොවිදී.

දුකෙළීම ආදියෙහි යම් වස්තු පරාජයෙක් වේ ද, නමනුත් සමග සියලු දෙය සමබක (යම් පරිහානියකුත් වේද,) ඒ අපරාධය ඉතා සවලප ය. යමෙක් සෝභන ගති ඇත්තවුන් කෙරෙහි සිත දුෂට කරන්නේ ද, මෙය ම ඉතා මහත් අපරාධ යයි.

ආයතීයන්ට ගරහන පුදාල තෙමේ ලාමක වූ වචන ද සිත ද, පිහිටුවා (ඒ හෙතුවෙන්) යම් නිරයකට පැමිණේ ද, එහි ආයුෂ්‍ය නිරබ්බුද ලක්ෂයෙක් ද සතිසෙක් ද අබ්බුද පසෙක් ද වෙත්.

තොකාලික වර්ග පළමු වැනියි.

උද්ඝනය:

ආයාවන, ගාරව, බ්‍රහ්මදෙව, බකබ්‍රහ්ම, අපරාදිට්ඨි, පමාද, කොකාලික, තිස්සක, භුද්‍රබ්‍රහ්ම, අතෙක් කොකාලික සුත්‍ර යයි සුත්‍ර දශයෙකි.

2. පරිනිබ්බාණවග්ගො.

6. 2. 1.

සන්ඛකුමාරස්සන්තං.

182. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජග්ගහ විහරති සප්පිනීතිරෙ අඵ බො චුභවා සන්ඛකුමාරෙණ අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං සප්පිනීතිරං ඔභාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ජීතො බො චුභවා සන්ඛකුමාරෙණ භගවතො සන්තකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

බතනියො සෙට්ඨො ජතෙනසම්. යෙ ගොත්තපට්ඨාරිනො,
විජ්ජාවරණසම්පන්නො සො සෙට්ඨො දෙවලොනුසෙති.

ඉදමවොච චුභවා සන්ඛකුමාරෙණ, සමෙනුසෙඤ්ඤා සන්ථා අභොසී. අඵ බො චුභවා සන්ඛකුමාරෙණ සමෙනුසෙඤ්ඤා මෙ සන්ථාති භගවන්තං අභිවාදෙඤා පදකඛිණො කඤා තුණ්චන්තරධාසීති.

6. 2. 2

දෙවදන්තස්සන්තං.

183. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජග්ගහ විහරති ගිජකකුමෙව පබ්බතෙ අචිරපසකන්තො දෙවදන්තො. අඵ බො චුභවා සහම්පති අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං ගිජකකුමං පබ්බතං ඔභාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ජීතො බො චුභවා සහම්පති දෙවදන්තං අරබ්භ භගවතො සන්තකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

එලං වෙ කදලීං හන්ති එලං වෙඵං එලං නලං¹
ඝකකාරෙණ කාපුරිසං හන්ති ගබ්භො අස්සන්තරිං යථාති.

6. 2. 3.

අකිකච්ඤස්සන්තං.

184. එකං සමයං භගවා මගබ්බෙසු² විහරති අකිකච්ඤො. තෙන බො පන සමයෙන භගවා රත්තකිකාරතිසංයං අජේඛාකාසෙ³ තිසින්නො භොති. දෙවො ව එකමෙකං චුසායති.

අඵ බො චුභවා සහම්පති අභිකකන්තාය රතනියා අභිකකන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං අකිකච්ඤං ඔභාසෙඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං අට්ඨාසී. එකමන්තං ජීතො බො චුභවා සහම්පති භගවතො සන්තකෙ ඉමං ගාථායො අභාසී:

1 නලං - PTS. 2. මාගබ්බෙසු - මජ්ඣ. 3. අබ්භාකාසෙ - මජ්ඣ.

2. පරිනිබ්බාණ වගීය.

6. 2. 1.

සනඬකුමාරසුත්‍රය.

182. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි සප්පිනී ගංහෙර වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු සප්පිනී ගංහෙර බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

පුජායෙහි යම් කෙනෙක් වංශය සලකන්නාහු ද (ඔවුන් අතුරෙන්) සෞත්‍රිය තෙමේ ශ්‍රේණියි. ත්‍රිවිද්‍යාවෙන් හා පසලොස්වරණ ධර්මයන් ගෙන් යුක්ත වූ ඒ ක්ෂීණාසුව බ්‍රාහ්මණ තෙමේ දෙවි මිනිසුන් අතරෙහි ශ්‍රේණිය වේ.

සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ මෙය කී ය: ශාසනාන් වහන්සේ අනුමෝදන් වූ සේක. ඉක්බිති සනඬකුමාර බ්‍රහ්ම තෙමේ ශාසනාන් වහන්සේ මාගේ වචනය අනුමෝදන් වූ සේකැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරාදන් විය.

6. 2. 2.

දේවදහනසුත්‍රය.

183. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දන් සස්තෙන් බැහැර ගිය නො බොහෝ කලා ම රජගහනුවර සමීපයෙහි හිජුකුළුපව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු හිජුකුළුපව්ව බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ දෙව්දතු ආරාම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කී ය,

යම්සේ ඵලය තෙමේ ඵ්ඤානතයෙන් කෙසෙල්ගස නසා ද, ඵලය තෙමේ මහනුණ නසා ද, ඵලය රතනුණ නසා ද, දරුගෑබ (ගුරුගුණයට දව උපන් නහඹු) වෙළෙඹ නසා ද, එසෙසින් ම සතකාරය තෙමේ නිජ්ඤිත පුරුෂයා නසයි.

6. 2. 3.

අකිකච්ඤසුත්‍රය.

184. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහදරට අකිකච්ඤ ගමහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ බොල් අඳුරෙහි අබවස වැඩ හුන් සේක. මෙසය ද එකී එකී පොදු හෙළයි.

එකල්හි මනා ඡවිවණ් ඇති සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු අකිකච්ඤ බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සහමපනී බ්‍රහ්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථා කී ය.

සෙවෙඵ පන්තානි සෙතාසතානි¹ වරෙය්‍ය සඤ්ඤප්‍රතිපපමොකතා,
සවෙ රතීං තාධිගචෙජ්ජය්‍ය තත්ථ සඛෙස වසෙ රකඛිතතොතා සතීමා².

කුලාකුලං පිණ්ඩිකාය වරතොතා ඉඤ්ඤගුතොතා නිපකො සතීමා²,
සෙවෙඵ පන්තානි සෙතාසතානි භයං පමුතොතා අභයෙ විමුතොතා.

යත්ථ හෙරවා සිරිංසපා³ විජ්ජු සඤ්ඤරතී ඵතෙති⁴ දෙවො,
අකිකාරතිසාය උතතියා නිසීදී තත්ථ භිකඤ්ඤ විගතලොමභංසො.

ඉදං භි ජාතු මෙ දිට්ඨං තසීදං ඉතිභිතිහං,
ඵකසමිං බ්‍රහ්මවර්ගසමිං සහසං මච්චුහාසිතං.

භියො⁵ පඤ්චසතා සෙබා දසා ව දසධා දස,
සබ්බෙ සොතසමාපන්තා අතිරච්ඡානගාමිනො.

අථායං ඉතරු පජා පුඤ්ඤභාගානි මෙ මනො,
සඤ්ඤානුං තොපි සනෙකාමි මුසාවාදස්ස ඔත්තපෙති⁶.

6. 2. 4.

අරුණවනීසුත්තං.

185. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤං විහරති ඡජ්ඣවගො
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. නත්‍ර බො භගවා භිකඤ්ඤ ආමනොති. හදනොති
තෙ භිකඤ්ඤ භගවතො පච්චසෙසාසුං භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භිකඛවෙ රුජා අහොසී අරුණවා නාම. රඤ්ඤෙ බො පන
භිකඛවෙ අරුණවතො අරුණවතී නාම රුජධානී අහොසී. අරුණවතීං⁷ බො
පන භිකඛවෙ රුජධානීං⁸ සීඛි භගවා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො උපනිස්සාය
විහාසී. සීඛස්ස බො පන භිකඛවෙ භගවතො අරහතො සමමාසලුඤ්ඤාස්ස
අභිභුසමගමං නාම සාවකසුභං අහොසී. අග්ගං හද්දසුභං.

අථ බො භිකඛවෙ සීඛි භගවා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො අභිභුං භිකඤ්ඤ
ආමනොති: ආයාම මුහුමණ යෙන අඤ්ඤතරු බ්‍රහ්මලොකො තෙනුපසඞ්ක-
මිස්සාම, යාව භත්තස්ස කාලො භවිස්සති. එවං භනොති බො භිකඛවෙ
අභිභු භිකඤ්ඤ සීඛස්ස භගවතො අරහතො සමමාසලුඤ්ඤාස්ස පච්චසෙසාසී.

අථ බො භිකඛවෙ සීඛි භගවා අරහං සමමාසලුඤ්ඤො අභිභු ව භිකඤ්ඤ
සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං
වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය එවමෙච අරුණවනීයා රුජධානීයා අන්තරභිතා
තසමිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහෙසුං.

1. සෙතාසතානි - සතා. 2. සතීමා - සීමු I. PTS. 3. සරිසපා - මජ්ඣ. 4. ඵකගති -
මජ්ඣ. 5. භියො - කඤ්ඤ. 6. ඔත්තපනී - මජ්ඣ. සස 7 අරුණවනීයං - PTS.
8. රුජධානීයං - PTS.

ගැඹුරු වල සෙනසුන් සෙවුනේ ය. සංයෝජනයන් ගෙන් මිදීම පිණිස හැසිරෙන්නේ ය. එහි ඉදින් ඇල්මක් නොලබන්නේ නම් රක්තා ලද සිත් ඇතිව (සබ්‍රමසරාන් නො ගටා) සිහි ඇති ව සමසයා අතර වෙසෙන්නේ ය.

ගෝපනය කරණ ලද ඉදුරන් ඇති ව තීරණප්‍රඥ ඇති ව සිහි ඇති ව කුලයෙන් කුලයට පිඬු පිණිස හැසිරෙමින් ප්‍රාණා වූ වනයෙනසුන් සෙවුනේ ය. සසරබියෙන් මිදුනේ නිවණෙහි අධිමුක්ත ව (වසන්නේ ය.)

යම් නැතෙක බිහිසුනු අරමුණක් සපියෝත් වෙද් ද. විදුලිය ලෙලෙයි ද, මෙසය හිහිරි කෙරේ ද, මහණ තෙමේ එහි රැ ගණදුරෙහි පහවූ ලොමුදහ ගැණුම් ඇතිව හුන්නේ ය.

මෙය වූ කලී මා විසින් ඒකාන්තයෙන් දක්නා ලද්දේ ය. මම මෙය මෙසේ මෙසේ යයි (තකීදි වශයෙන්) නො කියමි. එක් දහම් දෙසුමෙක මරා පරයා සිටි රහතුන් දහසෙක් ද (වෙයි.)

බොහෝ සේ ශෛක්‍ෂයෝ පන්සියයෙක් ද දශයෙක් ද සියයෙක් ද (වෙති) සියල්ලෝ මාගීශ්‍රොතසට පාමිණියාහු අවිනිපාත සවභාව ඇත්තෝ වෙති. යලි මේ අත්‍යප්‍රජා නොමෝ පිණට හිමි යයි මානේ අදහසයි. (ඔවුන්) ගණින්නට නො හැක්කෙමි. බොරුවට (මා අසුවෙතැයි) බමි.

6. 2. 4.

අරුණවනීසුත්‍රය.

185. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෑවන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තේසිඬුසිවුහුගේ අරමිහි මැඬවසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්‍ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්‍ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

පෙරවූවක් කියමි. මහණෙනි, අරුණවන් නම් රජෙක් විය. මහණෙනි, අරුණවන් රජහට අරුණවනී නම් රාජධානියෙක් විය. මහණෙනි, භාග්‍යවන් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අරුණවනී රාජධානිය ඇසුරු කොට වැඩවිසූ සේක. මහණෙනි, භාග්‍යවන් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට අභිභූසමභව නම් අග්‍ර වූ හදුසුගලය වූ ශ්‍රාවක යුගලයෙක් වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවන් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභූ මහණ ඇමතු සේක. “බමුණ, යමු බත් වේලාව යම්තාක් වේ ද, එක්තරා බඩලොවකට එලඹෙන්නෙමු”යි. මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවන් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිලිවදන් ඇස්වී ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවන් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ද අභිභූ මහණ තෙමේ ද යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු-අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම අරුණවනී රාජධානියෙන් අතුරුදන් වූවාහු ඒ බඩලොව එහල වූහ.

අථ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභුං භික්ඛුං ආමනෙතසි: පටිභාතු නං බ්‍රාහමණ චුභමුතො ච බ්‍රහමපරිසාය ච බ්‍රහම-පාරිසර්ජනාඤ්ඤා ධම්මී කථාති. එවං භනෙතති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛුං සිඛිය්‍ය භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධිය්‍ය පටියසුත්වා බ්‍රහමානඤ්ඤා බ්‍රහමපරිසර්ජනාඤ්ඤා ච ධම්මියා කථාය සංදසෙසසි සමාදපෙසසි සමුතෙතජෙසසි සමපභංසෙසි.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රහමා ච බ්‍රහමපරිසා ච බ්‍රහමපාරිසර්ජා ච උජ්ඣා-යනාහි ඛියනාහි¹ විපාවෙනාහි: අච්ඡරියං චත භො අබ්භුතං චත භො, කථං හි නාම සඤ්ඡරි සමමුඛිභුතෙ සාවකො ධම්මං දෙසෙසසනිති.

අථ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො අභිභුං භික්ඛුං ආමනෙතසි: උජ්ඣායනාහි බො තෙ බ්‍රාහමණ බ්‍රහමා ච බ්‍රහමපරිසා ච බ්‍රහමපාරිසර්ජා ච. අච්ඡරියං චත භො අබ්භුතං චත භො, කථං හි නාම සඤ්ඡරි සමමුඛිභුතෙ සාවකො ධම්මං දෙසෙසසනිති. තෙත හි ත්ඨං බ්‍රාහමණ භියොසාසොමනතාය බ්‍රහමානඤ්ඤා බ්‍රහමපරිසර්ජනාඤ්ඤා ච සංවෙජෙහිති.

එවං භනෙතති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිය්‍ය භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධිය්‍ය පටියසුත්වා දිස්‍යමානෙතපි කායෙන ධම්මං දෙසෙසසි. අදිස්‍යමානෙතපි කායෙන ධම්මං දෙසෙසසි. දිස්‍යමානෙතපි හෙට්ඨිමෙන උපඩ්ඪිකායෙන අදිස්‍යමානෙතපි උපරිමෙන උපඩ්ඪිකායෙන ධම්මං දෙසෙසසි. දිස්‍යමානෙතපි උපරිමෙන උපඩ්ඪිකායෙන අදිස්‍යමානෙත පි² හෙට්ඨිමෙන උපඩ්ඪිකායෙන ධම්මං දෙසෙසසි.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ බ්‍රහමා ච බ්‍රහමපරිසා ච බ්‍රහමපාරිසර්ජා ච අච්ඡරි-යබ්භුතවිනතජාතා අනෙසුං: අච්ඡරියං චත භො අබ්භුතං චත භො, සමණස්‍ය මභිද්ධිකතා මහානුභාවතාහි.

අථ බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිං භගවනතං අරහනතං සමමා-සමුද්ධං එතදවොච: අභිජාතාමි ඛවාහං භනෙත භික්ඛුසඛසය්‍ය මජ්ඣෙ ඵචරුපං වාවං භාසිතා, පභොමි ඛවාහං ආවුසො බ්‍රහමලොකෙ සීතො සභසසීලොකධාතුං³ සරෙන විඤ්ඤපෙතනාහි.

එතස්‍ය බ්‍රාහමණ කාලො එතස්‍ය බ්‍රාහමණ කාලො යං ත්ඨං බ්‍රාහමණ බ්‍රහමලොකෙ සීතො සභසසීලොකධාතුං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍යාසි.

එවං භනෙතති බො භික්ඛවෙ අභිභු භික්ඛු සිඛිය්‍ය භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධිය්‍ය පටියසුත්වා බ්‍රහමලොකෙ සීතො ඉමා ගාථායො අභාසි:

ආරභථ⁴ නික්ඛමථ⁵ යුඤ්ඤථ බුද්ධසාසනෙ,
ධුතාථ මෙවුතො සෙනං නලාගාරංව කුඤ්ඤරු.

1. ඛියනාහි - මජ්ඣ. 2. අදිස්‍යමානෙත - මජ්ඣ. 3. සභසසි - මජ්ඣ. 4. ආරභථ - මජ්ඣ, ස්‍යා, PTS. 5. නික්ඛමථ - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභූ මහණ ඇමතු සේක: බමුණ, බමුහට ද බමපිරිසට ද අතාවැසි බමුන්ට ද දහමි කථාවෙක් කොපට වැටහේවා”යි. මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා බමු ද බම පිරිස ද අතාවැසි බමුන් ද දහමි-කථායෙන් කරුණු දැක්වී ය සමාදන් කරවී ය. උත්සාහවත් කරවී ය සතුටු කරවී ය.

මහණෙනි, එහි දී බමු ද බමපිරිස ද අතාවැසි බමුහු ද “පින්වත්නි, එකානතයෙන් ආශ්වයාදියෙකි! පින්වත්නි, එකානතයෙන් අද්දුතයෙකි. ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඇති කල්හි කෙසේ නම් සච්චෙක් දහමි දෙසා දැ යි අවමන් කෙරෙත්, ගරහත්, දෙස් පහල කෙරෙත්.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීන් සිඛි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ අභිභූ මහණ ඇමතු සේක. බමුණ, බමු ද බමපිරිස ද අතාවැසි බමුහු ද “පින්-වත්නි, එකානතයෙන් ආශ්වයාදියෙකි පින්වත්නි, එකානතයෙන් අද්දුතයෙකි. ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ ඉදිරියෙහි ඇති කල්හි කෙසේ නම් සච්චෙක් දහමි දෙසා දැ”යි කොපට අවමන් කෙරෙත්. බමුණ, එසේ වී නම් තෙපි බමු ද බමපිරිස ද අතාවැසි බමුන් ද බොහෝ සෙයින් සංවෙගයට පමුණුවවී”යි.

මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා පෙණෙන කයින් යුක්තව ද දහමි දෙසී ය. නොපෙණෙන කයින් යුක්ත ව ද දහමි දෙසී ය. පෙණෙන යටිඅඩකයින් යුක්තව ද නොපෙණෙන උඩ අඩකයින් යුක්තව ද දහමි දෙසී ය. පෙණෙන උඩ කයින් යුක්තව ද නොපෙණෙන යට අඩකයින් යුක්තව ද දහමි දෙසී ය.

මහණෙනි, එහි දී බමු ද බමපිරිස ද අතාවැසි බමුහු ද මහණහුගේ මහත් සාද්ධි ඇතිබව මහත් අනුභාව ඇති බව පින්වත්නි, එකානතයෙන් ආශ්වයාදියෙකි පින්වත්නි, එකානතයෙන් අද්දුතයෙකි”යි ආශ්වයාදිභූත සිත් ඇත්තෝ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති අභිභූ මහණ තෙමේ භාග්‍යවත් අතීන් සමමා-සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට වහන්ස, මම බික්ඝනන ඡීද ඇවැත්නි, මම බමුලොව සිටියෙමි සහජිලෝකධාතුව සරයෙන් හඟවන්නට (කටහඬ පහුරා වන්නට සමත්වී”යි මෙබඳු වචනයක් කියෙමි දනිමි ම යයි මෙය කී ය.

බමුණ, තෙපි යම් හෙයෙකින් බමුලොව සිටියාහු සහජිලෝකධාතුව සරයෙන් හඟවන්නහු නම් බමුණ, මෙයට කාලය යි. බමුණ, මෙයට කාලය යි.

මහණෙනි, අභිභූ මහණ තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවත් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා බමුලොව සිටියේ මේ ආථා කී ය.

ආරමභවියියි කරවු, නිජ්ජුමණවියියි කරවු, බුදුසසුනෙහි යෙදෙවු, ආර්ථෙක් බටදමුයෙන් කල ගෙයක් වනසන්නාක් මෙන් මරසෙනහ නසවු.

යො ඉමසමිං ධම්මචිතයෙ අපපමනො; විහෙසසනි¹
පහාය ජාතිසංසාරං දුකඛසසනනං කරියසනිති.

අඵ බො භික්ඛවෙ සිඛි ව භගවා අරහං සමමාසලබ්බුදො; අභිභු ව භික්ඛු චුභවානඤ්ච චුභවපරිසඤ්ච චුභවපාරිසඤ්ච ව සංවෙච්චො; සෙය්-
ථාපි නාම බලවා; පුරිසො; සමමිඤ්ඤිතං වා බාහා පසාරෙය් පසාරිතං වා බාහා සමමිඤ්ඤය් ඵවමෙව තසමිං චුභවලොකෙ අනතරහිතා; අරුණවතියා රුජධාතියා; පාතුරහෙසුං.

අඵ බො භික්ඛවෙ සිඛි භගවා අරහං සමමාසලබ්බුදො; භික්ඛු ආමනොසි: අසුසුඤ්ච නො; තුලෙහ භික්ඛවෙ අභිභුසස භික්ඛුනො; චුභවලොකෙ ධීතසස ගාථායො; භාසමානසසාති. අසුසුභ බො මයං භනොන අභිභුසස භික්ඛුනො; චුභවලොකෙ ධීතසස ගාථායො; භාසමානසසාති. යථා කථං පන තුලෙහ භික්ඛවෙ අසුසුඤ්ච අභිභුසස භික්ඛුනො; චුභවලොකෙ ධීතසස ගාථායො; භාසමානසසාති. ඵවං බො මයං භනොන අසුසුභ² අභිභුසස භික්ඛුනො; චුභවලොකෙ ධීතසස ගාථායො; භාසමානසස.

“අරහඵ නික්ඛමඵ සුඤ්ඤඵ බුද්ධසාසනෙ,
ධුතාඵ චෙවුනො; සෙනං නලාගාරංව කුඤ්ඤරු.
යො ඉමසමිං ධම්මචිතයෙ අපපමනො; විහෙසසනි,
පහාය ජාතිසංසාරං දුකඛසසනනං කරියසනි”ති.

ඵවං බො මයං භනොන අසුසුභ² අභිභුසස භික්ඛුනො; චුභවලොකෙ ධීතසස ගාථායො; භාසමානසසාති.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ. සාධු බො තුලෙහ භික්ඛවෙ අසුසුඤ්ච අභිභුසස භික්ඛුනො; චුභවලොකෙ ධීතසස ගාථායො; භාසමානසසාති. ඉදමචොච භගවා අත්තමනා; තෙ භික්ඛු භගවනො; භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

6. 2. 5.

පටිනිබ්බාණසුභනං.

186. ඵවං මෙ සුභනං: ඵකං සමයං භගවා කුසිනාන්ධයං විහරති උප-
වනනනෙ මලලාහං සාලවනෙ අනතරෙත යමකසාලානං පරිනිබ්බාණසමයෙ.
අඵ බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි: හඤ්ඤ දුනි භික්ඛවෙ ආමනනායාමි වො වයධම්මා සඛිධාර අපමාදෙන සමපාදෙථාති. අයං තථාගතසස පච්ඡිමා වාවා.

අඵ බො භගවා පඨමඤ්ඤානං³ සමාපඤ්ඤි. පඨමඤ්ඤානා; වුට්ඨභිඤ්ඤා දුතිය⁴ඤ්ඤානං සමාපඤ්ඤි. දුතියඤ්ඤානා; වුට්ඨභිඤ්ඤා තතිය⁵ඤ්ඤානං සමාපඤ්ඤි. තතියඤ්ඤානා; වුට්ඨභිඤ්ඤා චතුඤ්ඤානං සමාපඤ්ඤි.

චතුඤ්ඤානා; වුට්ඨභිඤ්ඤා ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපඤ්ඤි. ආකාසා-
නඤ්ඤායතනා; වුට්ඨභිඤ්ඤා විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමාපඤ්ඤි. විඤ්ඤාණඤ්ඤා-
යතනා; වුට්ඨභිඤ්ඤා ආභිඤ්ඤාඤ්ඤායතනං සමාපඤ්ඤි. ආභිඤ්ඤාඤ්ඤායතනා; වුට්ඨභිඤ්ඤා තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපඤ්ඤි. තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-
යතනා; වුට්ඨභිඤ්ඤා සඤ්ඤාචෙදසිතනිරුධං සමාපඤ්ඤි.

1. විහෙසනි - මජ්ඣ. 2. අසුසුභා සසා. 3. පඨම. ඤානං - මජ්ඣ. PTS.
4. දුතියං - මජ්ඣ. PTS. 5. තතියං - මජ්ඣ. PTS. 6. චතුඤ්ඤා - මජ්ඣ. PTS.

යමෙක් මේ සස්තෙහි අප්‍රමතතාව වෙසෙන්නේ ද (හෙ තෙමේ) ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ ද, අභිභූ මහණ තෙමේ ද බලුත් බඩපිරිසත් අතැවැසිබලුනුත් සංවෛගයට පමුණුවා යමිසේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළා අතක් දිගු කරන්නේ හෝ මේ ද, දිගු කළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම ඒ බඩලොව අතුරුදන් වූවාහු අරුණවතී රුජධානියෙහි පහල වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති භාග්‍යවත් අතීත් සිබි සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, තෙපි බඩලොව සිට අභිභූ මහණ ගාථා කියද්දී තොරැසුහු ද? වහන්ස, අපි අභිභූ මහණ බඩලොව සිට ගාථා කියද්දී ඇසුම්හ. මහණෙනි, තෙපි අභිභූ මහණ බඩලොව සිට ගාථා කියද්දී ඒ කෙසේ නම් ඇසුහු ද? වහන්ස, අපි අභිභූ මහණ බඩලොව සිට ගාථා කියද්දී මෙසේ ඇසුම්හ.

ආරම්භවීයතීය කරව්, නිෂක්‍රමණවීයතීය කරව්. බුදුසසුන්හි යෙදෙව්. අතකු බටදඹුගෙයක් වතසන්නාක් මෙන් මරසෙනන තසව්.

යමෙක් මෙසස්තෙහි අප්‍රමතතාව වෙසෙන්නේ ද (හෙ තෙමේ) ජාතිය හා සංසාරය දුරු කොට දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.

වහන්ස, අපි අභිභූ මහණ බඩලොව සිට ගාථා කියද්දී මෙසේ ඇසුම්හ.

මහණෙනි, මැතව්, මැතව්. මහණෙනි, තෙපි අභිභූ මහණ බඩලොව සිට ගාථා කියද්දී ඇසුහු ය. මැතව්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුටුසිත් ඇති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙයතාව පිළිගත්හ.

6. 2. 5.

පටිභිබ්බාණසුත්‍රය.

186, මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් සමයෙහි කුසිනාරාණුචර උපවතනන නම් වූ මලලරජුන්ගේ සල්ලයතෙහි සල්ලාක්සුචල අනරෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක: මහණෙනි; දැන් වතාහි තොප අමතමි. සංසකාරයෝ තාසෙන සුල්ලන. අප්‍රමාදයෙන් සමපාදනය කරව්. මෙය තථාගතයන් වහන්සේගේ අන්තිම වචනයයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් සේක. ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් සේක.

චතුර්ථධ්‍යානයෙන් නැගිට ආකාසානඤ්චායතනයට සමවන් සේක. ආකාසානඤ්චායතනයෙන් නැගිට විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට සමවන් සේක. විඤ්ඤාණඤ්චායතනයෙන් නැගිට ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට නේවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනයට සමවන් සේක. නේවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනයෙන් නැගිට සඤ්ඤාචේදසිභානිරෝධයට සමවන් සේක.

සඤ්ඤවේදයිනතිරේධා වුට්ඨිතීචා තෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤයතනං සමාපජ්ජි. තෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤයතනා වුට්ඨිතීචා ආකීඤ්චඤ්ඤයතනං සමාපජ්ජි. ආකීඤ්චඤ්ඤයතනා වුට්ඨිතීචා විඤ්ඤනඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. විඤ්ඤනඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීචා ආකාසානඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජි. ආකාසානඤ්ඤායතනා වුට්ඨිතීචා චතුස්ඤ්ඤානං සමාපජ්ජි. චතුස්ඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා තතියඤ්ඤානං සමාපජ්ජි. තතියඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා දුතියඤ්ඤානං සමාපජ්ජි. දුතියඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා පඨමඤ්ඤානං සමාපජ්ජි.

පඨමඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා දුතියඤ්ඤානං සමාපජ්ජි. දුතියඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා තතියඤ්ඤානං සමාපජ්ජි. තතියඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා චතුස්ඤ්ඤානං සමාපජ්ජි. චතුස්ඤ්ඤානා වුට්ඨිතීචා සලෙනනතර් භගවා පරිනිබ්බාසි.

පරිනිබ්බතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා බ්‍රහ්මා සහමපති ඉමං¹ ගාථං අභාසි:

සබ්බෙව නිකම්පිසානති භුතා ලොකෙ සමුසායං,
යථා² ඵතාදිසො සන්ථා ලොකෙ අපපටිපුග්ගලො,
තථාගතො බලපපතො සමුද්ධො පරිනිබ්බතොති.

පරිනිබ්බතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා සහකායා දෙවානමිඤ්ඤ ඉමං ගාථං අභාසි:

අතිව්චා වත සඤ්ඤා රූපාදවයධම්මිනො,
රූපජ්ජිතා නිරුඤ්ඤානි තෙසං වුපසමො සුඛොති

පරිනිබ්බතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා ආයසමා ආතඤ්ඤ ඉමං ගාථං අභාසි:

තදුසි යං භිංසනකං තදුසි ලොමහංසනං,
සබ්බාකාරවරුපෙන සමුද්ධො පරිනිබ්බතොති.

පරිනිබ්බතෙ භගවති සහ පරිනිබ්බාණා ආයසමා අනුරුද්ධො ඉමං ගාථායො අභාසි:

තාහු අසාසපසාසො සීතවිතතසා නාදිනො,
අතෙජො සනතිමාරබ්භ වකුමා පරිනිබ්බතො.
අසුලිතෙන විතොතන වේදනං අඤ්ඤාසසි,
පඤ්ඤානසෙසව නිබ්බාණං විමොකෙධා වේතසො අසුති.

පරිනිබ්බාණ වග්ගො දුතියො

නමුඤ්ඤනා:

බ්‍රහ්මාසනං³ දෙවදතො අකිකච්ඤ්ඤ අරුණවති,
පරිනිබ්බාණෙන ව දෙසිතං ඉදං බ්‍රහ්මපඤ්ඤිකනති.*

බ්‍රහ්මසංස්කෘතනං සමනං.

1. සමන නතරං - මජ්ඣ. භා. 2. යථා - මජ්ඣ. සන 3. බ්‍රහ්මාසාමනං - සිමු 2

* බ්‍රහ්මාසාමනං අගාරවඤ්ඤ බ්‍රහ්මදේවො බසො ව බ්‍රහ්මා, අඤ්ඤනරො ව බ්‍රහ්මා කොකාලිකඤ්ඤ භිසසාඤ්ඤ වතුරු ව, බ්‍රහ්මා සොකාලිකඤ්ඤ සනභිකුමාරෙන දෙවදතො, අසුකච්ඤ්ඤ අරුණවති පරිනිබ්බාණෙන පඤ්ඤරසාති අහු ඉමං ගාථායො දිසංසනන - මජ්ඣ.

සක්කුදුවෙදසිත නිරුධයෙන් නැගිට තෙවසක්කුදුතාසක්කුදුයතනයට සමවන් සේක. තෙවසක්කුදුතාසක්කුදුයතනයෙන් නැගිට ආකිඤ්චක්කුදු-යතනයට සමවන් සේක. ආකිඤ්චක්කුදුයතනයෙන් නැගිට වික්කුදුණ්ඤ්චා-යතනයට සමවන් සේක. වික්කුදුණ්ඤ්චායතනයෙන් නැගිට ආකාසානඤ්චා-යතනයට සමවන් සේක. ආකාසානඤ්චායතනයෙන් නැගිට චතුච්චිධ්‍යානයට සමවන් සේක. චතුච්චිධ්‍යානයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් සේක.

ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් නැගිට ද්විතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. ද්විතීයධ්‍යා-නයෙන් නැගිට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සේක. තෘතීයධ්‍යානයෙන් නැගිට චතුච්චිධ්‍යානයට සමවන් සේක. චතුච්චිධ්‍යානයෙන් නැගිට ධ්‍යානයෙන් කැගිටීම සමග ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම සහමපති බ්‍රහ්ම තෙමේ මේ ගාථාව කී ය.

ලෝකයෙහි අප්‍රතිපුදාල වූ තථාගත වූ බලයට පෑමිණියා වූ සියලු ධර්මයන් අවබෝධ කලා වූ මෙබඳු වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ (පවා) යම් සේ පිරිනිවීසේක් ද (එසෙයින්) ලෝකයෙහි සියලු සත්‍යයෝ සිරුර බැහැර දමන්නාහු ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම සක්දෙව්‍රජ මේ ගාථාව කී ය.

සංසකාරයෝ එකාන්තයෙන් අනිත්‍යය හ. ඉපදීම හා නැසීම සවභාව කොට ඇත්තාහ. ඉපද නිරුද්ධ වෙත්. ඔවුන්ගේ සංසිදීම සුව ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම ආයුෂමත් ආතඤ්ඤ තෙරනුවෝ මේ ගාථාව කීහ:

සියලු ආකාර උතුම් කරුණුවලින් සමන්විත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි එකෙණෙහි බිහිසුණු සිදුවීමක් විය. එකෙණෙහි ලොවු-දහගැණුමෙන් විය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී කල්හි පිරිනිවණ සමග ම ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ මේ ගාථා කීහ:

සමාහිතසින් ඇති තෘදී ගුණවත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාසය නො වූයේ ය. අතෙජ (තෘණා රහිත) වූ පසැස් ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ නිවණ ඇරඹ පිරිනිවී සේක.

තොහැකුළුනු සිහින් වේදනාව ඉවසූ සේක. සිත පිලිබඳ මිදීම පහත නිවීම මෙන් විය.

පරිනිබ්බාණ වර්ගය දෙවෙනි සි.

එහි උඤ්ඤාය:

සතඬිකුමාර, දෙවදහත, අකිකච්ඤ, අරුණවතී, පරිනිබ්බාණ යයි මේ බ්‍රහ්මපඤ්චකය දෙහතා කරණ ලදී.

බ්‍රහ්මසංයුතතය නිමයේය.

7. බ්‍රාහ්මණසංයුතතං.

1. අරහත්තවග්ගො.

7. 1. 1.

ධනඤ්ජානීසුතතං.

187. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඤජභග්ගෙ විහරති වෙළවනෙ කලඤ්ඤකභිවාපෙ. තෙන බො පන සමයෙහ අඤ්ඤකරස්ස භාරදාජ- ගොතතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ධනඤ්ජානී නාම බ්‍රාහ්මණී අභිප්පසන්නා හොති බුද්ධෙ ව ධම්මෙ ව සබ්බෙ ව.

අඵ බො ධනඤ්ජානී බ්‍රාහ්මණී භාරදාජගොතතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස භතතං උපසංහරන්ති උපකඛලීන්ද්‍රා¹ තිකඛන්තං උදනං උදනෙසි: 'තමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස. තමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස. තමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්සාති.

එවං චුතො භාරදාජගොතො: බ්‍රාහ්මණො ධඤ්ජානීං බ්‍රාහ්මණීං එතදවොච: 'එවමෙවං පතායං වසලී යසම්ච වා තසම්ච වා තස්ස මුණ්ඩකස්ස සමණස්ස වණණං භාසති. ඉදන් ත්‍යාගං වසලී තස්ස සජ්ඣතො වාදං ආරොපෙස්සාමීති'

ත ඛවාගං තං බ්‍රාහ්මණ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුභවකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය යො තස්ස භගවතො වාදං ආරොපෙය්‍ය අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස. අපි ව ත්‍රිං බ්‍රාහ්මණ ගච්ජ ගන්ත්වා විජානීස්සාමීති²

අඵ බො භාරදාජගොතො: බ්‍රාහ්මණො කුපිතො අත්තන්මතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්න්ද්‍රා භගවතා සද්ධිං සම්මොද්දී, සම්මොදනීයං කථං සාරුණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො බො භාරදාජගොතො: බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

කිං සු කුන්දා³ සුඛං සෙති කිං සු කුන්දා ත සොචති,
තිස්සස්ස එකධම්මස්ස වධං රොචෙසි ගොතමාති.

කොඛං කුන්දා සුඛං සෙති කොඛං කුන්දා ත සොචති,
කොඛස්ස විසමුලස්ස මධුරභාස්ස බ්‍රාහ්මණ,
වධං අරියං පසංසන්ති තං හි කුන්දා ත සොචතීති.

1. උපකඛලීන්ද්‍රා - පිචු. ස්‍යා. PTS. 2 ගන්ත්වාපි ජානීස්සාමීති - ස්‍යා. 3. ජෙත්වා - මජ්ඣිමනිකාය, ස්‍යා, PIP.

7. ව්‍යාගමණසංස්ථානය.

1. අරභනවගීය.

7. 1. 1.

ධනඤ්ඤානිසුත්‍රය.

187. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ වේච්චනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාරදාජ ගෝත්‍රයෙහි උපන් එක්තරා බමුණකුගේ ධනඤ්ඤානි නම් බැමිණිය වූයේ කෙරෙහි ද දහම් කෙරෙහි ද සහන් කෙරෙහි ද බෙහෙවින් පහන් වූවා වෙයි.

ඉක්බිති ධනඤ්ඤානි බැමිණිය භාරදාජගෝත්‍රබමුණාට බන් එලවන්නී පැකිලී “ඒ භාග්‍යවන් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට නමසකාර වේවා! ඒ භාග්‍යවන් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට නමසකාර වේවා! ඒ භාග්‍යවන් අතීන් සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට නමසකාර වේවා!”යි තෙවරක් උදන් ඇතී ය.

මෙසේ කී කල්හි භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු ධනඤ්ඤානි බැමිණියට මෙසේ ම මේ සැබොලිය යම් ඒ තැනක දී හෝ යම් ඒ මුඩුමහණහුගේ ගුණ කියයි. සැබොලිය, දැන් මම තිගේ ඒ ශාඤ්ඤාවට වාද නගන්නෙමි යි මෙය කී ය.

බමුණ, යමෙක් භාග්‍යවන් අතීන් ඒ සමමාසම්බුදුරජානන් වහන්සේට වාද නගන්නේ නම් මම එබන්දකු දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුණ් සහිත ලොවිහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි නො ම දකිමි. එහෙත් බමුණ තෙපි යවු. ගොස් දැනගන්නහු යයි.

ඉක්බිති භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු කිපියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් භාරදාජගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

ගෞතමයෙනි, කුමක් නසා සුවසේ හොඳී ද? කුමක් නසා ශෝක නොකෙරේ ද? කිනම් එක් දහමක් නාසීම රැස්තෙහි ද?

බමුණ, ක්‍රෝධය නසා සුවසේ හොඳී. ක්‍රෝධය නසා ශෝක නොකෙරෙයි. විෂසංඛ්‍යාන දුඃඛවිපාකයට මුල් වූ මිහිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නාසීම ආයතීයෝ පසසත්. ඒ ක්‍රෝධය නසා (සිටියේ) ශෝක නොකෙරේ මැයි.

එවං චුතෙන භාරද්වාර්භොතො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච; අභිකක්කන්තං හො ගොතම, අභිකක්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකක්ඛුජ්ජිතං වා උකක්ඛුජ්ජය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මුලුක්ඛස්ස වා මග්ගං අච්චිකෙඛය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චකක්ඛුමනො රූපානි දඛන්ති. එවමෙවං¹ හොනා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිභො. එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මස්ස භික්ඛුසම්ඝස්සඤ්ච. ලභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

අලභී ඛො භාරද්වාර්භොතො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, අලභී උපසම්පදං, අචිරූපසම්පන්නො ඛො පතායස්මා භාරද්වාර්භො එකො චුපකට්ඨො අපමනො අභාපි පභිතනො විහරන්තො ත විරසෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුභතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභික්ඛස්ස සච්ඡිකක්ඛා උපසම්පජ්ජ විහාසී. ඛිණා ජාති, චුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං. තාපරං ඉක්කන්තායාති අබ්භස්සස්සී. අස්සස්සභරෙ ව පතායස්මා භාරද්වාර්භො අරහතං අභොසීති.

7. 1. 2.

අනෙකාසස්සන්තං.

188. එකං සමයං භගවා ගිජ්ඣගහෙ විහරති චෙඨවනො කලඤ්ඤකන්තීවාපෙ. අසෙසාසි ඛො අනෙකාසස්සභාරද්වාර්භො බ්‍රාහ්මණො භාරද්වාර්භොතො කීර බ්‍රාහ්මණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජොති. කුපිනො අනත්තමනො යෙන භගවා තෙනුපසම්ඝමී, උපසම්ඝමිච්චා භගවන්තං අසම්භාති එරූසාති වාචාති අනෙකාසති පරිභාසති.

එවං චුතෙන භගවා අනෙකාසකභාරද්වාර්භො බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: තං කිං මස්සස්සි බ්‍රාහ්මණ අපි නු තෙ අගච්ඡන්ති මිත්තාමච්චා, සද්දන්තියොඤ්චා අතිථයොති². අපෙකද, මෙ හො ගොතම අගච්ඡන්ති මිත්තාමච්චා, සද්දන්තියොඤ්චා අතිථයොති.

තං කිං මස්සස්සි බ්‍රාහ්මණ, අපි නු තෙසං අනුප්පදෙසි බාදන්තියං වා හොජන්තියං වා සායන්තියං වාති?

අපෙකද, තෙසාහං හො ගොතම අනුප්පදෙමි බාදන්තියං වා හොජන්තියං වා සායන්තියං වාති.

සචෙ ඛො පන තෙ බ්‍රාහ්මණ නප්පට්ඨගණන්ති කස්ස තං භොතීති.

සචෙ තෙ හො ගොතම නප්පට්ඨගණන්ති අමහාකමෙව තං භොතීති

1. එවමෙව - සා, සිචු. 2. අභිජියො - මජ්ඣ. සා. PTS.

මෙසේ වදාල කල්හි භාරදාපගෝත්‍රබලිණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සෑල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යච්ඡුරා වූවක් උඩුහුරා කරන්නේ හෝ වේ ද? වාසුහු දෙයක් වාසුම් හරින්තේ හෝ වේ ද? මං වූලා වූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද? ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහු යයි අදුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද? එසෙසින් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියායෙන් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද, දහම ද බික්සහන ද සරණ යෙමි. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලබමිවා උපසපුව ලබමිවා යි.

භාරදාපගෝත්‍රබලිණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි පාවිද්ද ලද්දේ ය, උපසපුව ලද්දේ ය. උපසපත් වූ නොබෝකල් ඇති ආයුෂමත් භාරදාප තෙමේ එකලා වගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමින් යමක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මැනවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම සස්තට පැමිණෙද් ද, මගබසර කෙලවර කොට ඇති ඒ අභිත්තය නොබෝ කලෙකින් ම මේ අත්බැවිහි ම තෙමේ ම මැනවින් දහ සාක්‍ෂාත් කොට ඊට පැමිණ විසි ය. ජාතිය ඝෂය වූවා ය. බබසර වෑය නිවෙත ලදී. සිවුමග කටයුතු කරණ ලදී. මේ රහත්බව පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දනගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරදාප තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 2.

අකෙකාස සුත්‍රිය.

188. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤකනිවාප නම් වෙළඳවතුරුමයෙහි වැඩවසන සේක. අකෙකාසක භාරදාපබලිණු තෙමේ භාරදාපගෝත්‍රබලිණා ගිහිගෙන් නික්ම යුමණ ගෞතමයන් සම්පයෙහි සස්තෙහි පාවිදි වී යයි ඇසී ය. කිපියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසහ්‍ය වූ පරුෂ වචනයෙන් ආක්‍රොශ කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි.

මෙසේ ආක්‍රොශ පරිභව කල කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අකෙකාසක-භාරදාපබලිණාහට මෙය වදාල සේක. බලුණ, ඒ කුමැයි හගිහි ද? ආගනතුක වූ තාගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ සහලේ නැයෝ (තා නිවසට) පැමිණෙද්ද? භවත් ගෞතමයෙනි, ආගනතුක වූ මාගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ සහලේ නැයෝ ඇතැම් දිනෙක පැමිණෙති.

බලුණ, ඒ කුමැයි හගිහි ද? ඔවුන්ට කැයුත්තක් හෝ බුද්ධියුත්තක් හෝ රස විදියුත්තක් හෝ දෙන්නෙහි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, මම ඔවුන්ට කැයුත්තක් හෝ බුද්ධියුත්තක් හෝ රස විදියුත්තක් හෝ ඇතැම් දිනෙක දෙමි.

බලුණ, ඉදින් ඔහු නො පිළිගණිත් නම් එය කාට වේ ද?

භවත් ගෞතමයෙනි ඉදින්, ඔහු නො පිළිගණිත් නම් එය අපට ම වෙයි.

එවමෙව ඛො මුඛවඤ්ඤා යං ත්වං අලොභ අනකෙකාසනො අකෙකාසීසී,
අරුසෙනො¹ රුසෙසී, අභණ්ඩනො භණ්ඩසී, තං තෙ මයං තප්පට්ඨගණනාම.
තවෙවෙනං මුඛවඤ්ඤා හොතීති. යො ඛො මුඛවඤ්ඤා අකෙකාසනං පච්චකෙකාසතී,
රුසෙනං පට්ඨරුසෙතී, භණ්ඩනං පට්ඨභණ්ඩතී, අයං වුච්චති මුඛවඤ්ඤා
සමභුඤ්ඤාතී චිතිහරතී. තෙ මයං තයං තෙව සමභුඤ්ඤාම න චිතිහරාම.
තවෙවෙනං මුඛවඤ්ඤා හොතී, තවෙවෙනං මුඛවඤ්ඤා හොතීති.

[මුඛවඤ්ඤා:]

භවනං ඛො ගොතමං සරුජිකා පරිසා එවං ජාතාති: අරහං සමණො
ගොතමොති. අඵ ච පත භවං ගොතමො කුජ්ඣතීති.

[භගවා:]

අකෙකාඛය්ස කුතො කොඛො දනනස්ස සමජ්චිනො,
සමමදඤ්ඤා විමුඛතස්ස උපසනතස්ස තාදිනො.

තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඤ්ඤං පටිකුජ්ඣතී,
කුඤ්ඤං අප්පට්ඨකුජ්ඣනො සඛගාමං ජෙතී දුජ්ජයං.

උභිනනමත්ථං චරතී අතතතො ච පරස්ස ච,
පරං සඛකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසමචති.

උභිනනං තිකිච්ඡනනං² අතතතො ච පරස්ස ච,
ජනා මඤ්ඤානති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡති.

එවං වුත්තො අකෙකාසකභාරඤ්ඤා මුඛවඤ්ඤා භගවනං එතදවොච:
අභිකකනනං හො ගොතම, -පෙ- එසාභං භවනං ගොතමං සරණං
ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ඤා භිකූසභිකඤ්ඤා. උභෙය්සාභං හොතො ගොතමස්ස
සනතීකෙ පබ්බජ්ජං උභෙය්සං උපසමපදන්ති.

අලුත් ඛො අකෙකාසකභාරඤ්ඤා මුඛවඤ්ඤා භගවතො සනතීකෙ
පබ්බජ්ජං, අලුත් උපසමපදං. අචිරුපසමපනො ඛො පනායස්මා අකෙකා-
සකභාරඤ්ඤා එකො වුපකට්ඨො අප්පමනො අතාපී පභිතනො
විඤ්ඤානො න විරසෙසව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා
අතගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුතරං මුඛවච්චියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ
සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසමපජ්ජ විහාසී. බිණො ජාතී, වුසිතං
මුඛවච්චියං, කතං කුරුණීයං, නාපරං ඉත්ථනතායාති අබ්භඤ්ඤාසී. අඤ්ඤා-
තරො ච පනායස්මා භාරඤ්ඤා අරහතං අකොච්චිති.

1. ආරොසනත - මජ්ඣ. සං. 2. තිකිච්ඡනනානා - සීචු.

බ්‍රහ්මණ, එසෙයින් ම යම් හෙයෙකින් තෝ ආක්‍රෝශ නොකරණ අපට ආක්‍රෝශ කෙරෙහි ද? නොකිපෙන අපට කිපෙහි ද? භණ්ඩන නොකභන අපට භණ්ඩන නභනි ද? තාගේ ඒ ආක්‍රෝශාදිය අපි නො පිළිගනීවු. බ්‍රහ්මණ තෙල නට ම වෙයි. බ්‍රහ්මණ, යමෙක් ආක්‍රෝශ කරන්නහුට පෙරලා ආක්‍රෝශ කෙරේ ද, කිපෙන්නහුට පෙරලා කිපේ ද, භණ්ඩන නභන්නහුට පෙරලා භණ්ඩන නභා ද, බ්‍රහ්මණ, මේ තෙමේ එකතු ව අනුභව කෙරේ. උනුනට සමචලා කරතිසි කියනු ලැබේ. ඒ අපි තා සමග එකතු ව නො වලඳවු. උනුනට සමචලා නොකරවු. බ්‍රහ්මණ, තෙල නට ම වෙයි. බ්‍රහ්මණ තෙල නට ම වෙයි.

[බ්‍රහ්මණ:]

රජු සහිත පිරිස මහණගොයුම්හු රහත්භ සි මෙසේ භවත් ගෞතමයන් දනී. එහෙත් භවත් ගොයුම්හු කිපෙති.

[භහවත්හු:]

දැවුනු සමදිවි පැවතුම් ඇති මොනවට දැන මිදුනු සන්හුන් වූ තාදී ගුණ ඇති නොකිපෙන රහත්භට ක්‍රොධයෙක් කොසින් ද,

යමෙක් කිපුනහුට පෙරලා කිපේ ද, එයින් ඒ පුගුලටාම පව වේ. කිපියහුට පෙරලා නොකිපෙන්නේ දිනීමට දුෂකර වූ (ක්‍රොධ) සබ්‍රාමය දිනයි.

යමෙක් මෙරමා කිපියහු දැන සිහි ඇතිව ඉවසා ද, (හෙ තෙමේ) තමභට ද මෙරමාභට ද (යන) දෙදෙනාභට ම වැඩ සාදයි.

තමභට ද මෙරමාභට ද (යන) දෙදෙනාට ම පිළියම් කරනුවහු බාලයභ සි ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වූ ඒ ජනයෝ හඟිත්.

මෙසේ වදාල කල්හි අනෙකාසකභාරථොප් බ්‍රහ්මණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙලේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. මේ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද දහම ද බික්සභන ද සරණ යෙමි. මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමි වා. උපසපුව ලබමි වා. අනෙකාසකභාරථොප් බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලැබී ය. උපසපුව ලැබීය. උපසපන් නොබෝ කල් ඇති ආයුෂමත් අනෙකාසකභාරථොප් තෙමේ එකලාව ගණ්‍යා කෙරෙත් වෙන්ව නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව තිවණෙහි මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමින් කුලපුත්‍රයෝ යමක් පිණිස මැනැවින් ම ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට යෙත් ද, මගබ්බසර කෙලවර කොට ඇති ඒ නිරුත්තර වූ රහත් බව නොබෝකලෙකින් දුටුදුමියෙහි ම තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට පැමිණ විසි ය. ජාතිය ක්‍ෂය වූවාය. බ්‍රහ්මණ වැස නිමවන ලදී. කටයුතු කරණ ලදී. මේ බැව් පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි දැන ගත්තේ ය. ආයුෂමත් භාරථොප් තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙතෙක් වූහ.

7. 1. 3.

අසුරිඤ්ඤකසුත්තං.

189. එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤකනිවාපෙ. අසොසි බො අසුරිඤ්ඤකභාරද්වාරජො මූහමණො භාරද්වාරජගොතොතො කිර¹ මූහමණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බ- ජ්ඤොති. කුපිතො අත්තමනො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛක- මිඤ්ඤා භගවන්තං අසබ්බාති ඵරුසාති වාචාති අකෙකාසති පරිභාසති. එවං චුතෙන භගවා තුණ්හි අගොසි.

අඵ බො අසුරිඤ්ඤකභාරද්වාරජො මූහමණො භගවන්තං එතදවොච: ජ්ඤො'සි සමණ, ජ්ඤො'සි සමණාති.

[භගවා:]

ජයං වෙ මඤ්ඤති බාලො වාචාය ඵරුසං භණං,
ජයං වෙ වස්ස තං භොති යා තිතිකඛා විජාතතො.

තස්සෙව තෙන පාපියො ඤො කුඛං පටිකුජ්ඣති,
කුඛං අපපටිකුජ්ඣනොතො සඛිගාමං ජෙති දුජ්ජයං.

උභින්නමඤ්ඤං වජ්ඣති අත්තනො ව පරස්ස ව,
පරං සංකුපිතං ඤඤායො යො සතො උපසමචති.

උභින්නං තිකිච්ඡන්තං² අත්තනො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤන්ති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොවිදුති.

එවං චුතෙන අසුරිඤ්ඤකභාරද්වාරජො මූහමණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං භො ගොතම, -පෙ- අබ්බාඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ව පනාසස්මා භාරද්වාරජො අරහතං අගොසිති.

7. 1. 4.

බිලබ්බිකසුත්තං.

190. එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤක- නිවාපෙ. අසොසි බො බිලබ්බිකභාරද්වාරජො මූහමණො භාරද්වාරජගොතොතො කිර මූහමණො සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකෙ අභාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඤොති. කුපිතො අත්තමනො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා තුණ්හිභුතො එකමන්තං අට්ඨාසි.

අඵ බො භගවා බිලබ්බිකභාරද්වාරජස්ස³ මූහමණස්ස වෙතසා වෙතො පරිචිතකකමඤ්ඤාය බිලබ්බිකභාරද්වාරජං⁴ මූහමණං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

යො අපදුට්ඨස්ස තරස්ස දුස්සති සුඛස්ස පොසස්ස අනඛගණස්ස,
තමෙව බාලං පච්චෙති පාපං සුබ්බමො රජො පටිචාතංව ඛිතොති.

1. මූහමණො කිර - මජ්. PTS. 2. බිලබ්බිකස්ස භාරද්වාරජස්ස - මජ්. PTS. බිලබ්බිකභාරද්වාරජගොතොතො - සීචු. 1. 2. තිකිච්ඡන්තං - සීචු 1. 2. 4. බිලබ්බික- භාරද්වාරජං - මජ්. PTS.

7. 1. 3.

අසුරිකසූත්‍රය.

189. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාපකනිවාප නම් වූ වේඵවනාගමයෙහි වැඩ වසන සේක. අසුරිකසුර-භාරදාප මූලධර්ම තෙමේ භාරදාපගෝත්‍ර බමුණා ගිහිගෙන් නික්ම යුමණ ගෞතමයන් සමීපයෙහි පැවිද්දට ගියේ ය යි ඇසීය. කිපියේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසභ්‍ය පරුෂ වචනයෙන් ආක්‍රෝශ කෙරෙයි. පරිභව කෙරෙයි. එසේ ආක්‍රෝශ පරිභව කළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්චය වූ සේක.

ඉක්බිති අසුරිකභාරදාප මූලධර්ම තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, දිනුයෙහි ද, මහණ දිනුයෙහි ද.

[භගවත්හු:]

අඥන තෙමේ වචනයෙන් පරුෂ බෙණෙමින් ඒකාන්තයෙන් තමන්ට ජයෙකැයි හඟී. (ඉවසීමෙහි ගුණ) දන්තහුගේ යම් ඉවසීමක් වේ ද, ඒ ඔහුට ජයෙක් ම වේ.

යමෙක් කිපියහුට පෙරළා කීපේ ද, එයින් ඔහුට ම පව වේ. කිපියහුට පෙරළා නො කීපෙන්නේ දුකසේ දිනියහැකි ක්‍රෝධ සම්මුඛය දිනයි.

යමෙක් මෙරලා කිපියහු දැන සිහි ඇතිව ඉවසා ද, (හෙතෙමේ) තමහට ද මෙරලාහට ද (යත) දෙදෙනාහට ම වැඩ සාදයි.

තමහට ද මෙරලාහට ද යත දෙදෙනාහට ම පිළියම් කරනුවහු බාල-යහසි බිඳීයෙහි අදක්‍ෂ වූ ඒ ජනයෝ හඟිත්.

මෙසේ වදාළ කල්හි අසුරිකභාරදාප බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මානවී ... දැනගත්තේ ය. ආයුෂ්‍ය භාරදාප තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 4.

බිලබ්බිකසූත්‍රය.

190. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලාපකනිවාප නම් වූ වේඵවනාගමයෙහි වැඩ වසන සේක. බිලබ්බික-භාරදාප බමුණු තෙමේ භාරදාපගෝත්‍ර බමුණා ගිහිගෙන් නික්ම යුමණ ගෞතමයන් වෙත පැවිද්දට ගියේ ය යි ඇසී ය. කිපියේ නොසතුටුසිත් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ නිහඬ ව එකත් පසෙක සිටියේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමිසිතින් බිලබ්බිකභාරදාප බමුණාගේ විනාපරිචිතකීය දැන බිලබ්බිකභාරදාප බමුණාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

යමෙක් නිරපරාධ වූ පිරිසිදු වූ නිකෙල්පි වූ පුරුෂපුද්ගලයකුට අපරාධ කෙරේ ද, ඒ පව උඩුසුලභට දමන ලද සිසුම් රජසක් මෙන් ඒ අඥනයා කැර ම පෙරළා එයි.

එවං චුතොත ඛිලඛිතිකභාරචාරචො ච්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤතරො ව පන්‍යයස්මා භාරචාරචො අරහතං අනොසීති

7. 1. 5.

අභිංසකසුත්තං.

191. ඝාමප්ඵියං¹—

අථ ඛො අභිංසකභාරචාරචො ච්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරුඤ්ඤියං විභිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොතා ඛො අභිංසක-භාරචාරචො ච්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිංසකාහං හො ගොතම අභිංසකාහං හො ගොතමාති.

[භගවා:]

යථා නාමං තථා වස්ස සියා ඛො තිං අභිංසකො,
යො ව කායෙන වාචාය මනසා ව න භිංසති,
ස වෙ අභිංසකො භොති යො පරං න විභිංසතිති.

එවං චුතොත අභිංසකභාරචාරචො ච්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤතරො ව පන්‍යයස්මා භාරචාරචො අරහතං අනොසීති.

7. 1. 6.

ජට්ඨාසුත්තං.

192. එකං සමයං භගවා ඝාමප්ඵියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, අථ ඛො ජට්ඨාභාරචාරචො ච්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරුඤ්ඤියං විභිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනොතා ඛො ජට්ඨාභාරචාරචො ච්‍රාහ්මණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

අනොතා ජට්ඨා ඛිති ජට්ඨා ජට්ඨාය ජට්ඨිතා පජා,
තං තං ගොතම පුච්ඡාමි කො ඉමං විජට්ඨෙය ජට්ඨනි.

[භගවා:]

සීලෙ පතිට්ඨාය තරො සපඤ්ඤා වින්තං පඤ්ඤාඤච භාවයං,
ආතාපී නිපකො භිකඤ්ඤා සො ඉමං විජට්ඨෙය ජට්ඨං.
යෙසං රුගො ව දෙසො ව අවිජ්ජා ව විරුජ්ජිතා,
බිණ්ණාසවා අරහනොතො තෙසං විජට්ඨිතා ජට්ඨා.

1. එකං සමයං -පෙ- අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ - සී.වු. 1. 2.

මෙසේ වදාළ කල්හි බිලිබිහිකභාරදොර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... ආයුෂමත් භාරදොර තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 5.

අභිංසකසුත්‍රය.

191. සැවැත්නුවර—

එකල්හි අභිංසකභාරදොර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් අභිංසකභාරදොර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවත් භෞතමයෙනී, මම අභිංසක වෙමි. භවත් භෞතමයෙනී, මම අභිංසක වෙමි”යි මෙය කීයේ ය.

[භගවත්හු:]

තාමය යමිසේ ද, ඉදින් එසේ වන්නෙහි නම් තෝ අභිංසක ම වෙහි. යමෙක් කසින් වචනයෙන් හා සිතින් ද, හිංසා නො කෙරේ ද, යමෙක් මෙරමා නො වෙහෙසා ද, හෙ තෙමේ එකාත්තයෙන් අභිංසකයෙක් වේ යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි, අභිංසකභාරදොර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... ආයුෂමත් භාරදොර තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 6.

ජමාසුත්‍රය.

192. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු මහසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ජමාභාරදොර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ජමාභාරදොර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

අභුලත අවුල් ය, පිටත අවුල් ය. ප්‍රජාව අවුලෙන් වලඳනා ලද්දී ය. භෞතමයන් වහන්ස, එය මුඛ විවාරමි: කවරෙක් මේ අවුල නිරවුල් කරන්නේ දැයි.

[භගවත්හු:]

ප්‍රතිසක්ඛිප්‍රඥ අභි කෙලෙස් නවන වියඝීය අභි පාරිභාරිය නුවණ අභි (සසර) බිය දක්නායුලු ඒ සතුව තෙමේ ශීලයෙහි පිහිටා සමාධිය හා ප්‍රඥව ද වඩමින් මේ (තෘෂණ) අවුල නිරවුල් කරන්නේ ය.

යම් කෙනකුත් විසින් රුගයත් දෝෂයත් අවිද්‍යාවත් දුරු කරණ ලද්දහු ද, (ඔහු) සමීණාසුව රහත්හුය. ඔවුන් විසින් (තෘෂණ) අවුල නිරවුල් කරණ ලදී.

යත් තමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජකිති,
පටිඝං රූපසඤ්ඤා ව එතෙසා¹ ජ්ජතෙ ජටාති.

එවං චුතො ජටාභාරඤාජො මූහමණො භගවන්තං එතදවොචි-
අභිකකන්තං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායසමා භාරඤාජො
අරහතං අහොසීති.

7. 1. 7.

සුද්ධිකසුභතං.

193. ඝාචජජීයං—

අථ ඛො සුද්ධිකභාරඤාජො මූහමණො යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්.
උපසඛකම්ඤා භගවතා සද්ධිං සමොදදි. සමොදනීයං කථං සාරුණීයං
වීතීසාරෙඤා එකමන්තං තිසීදි. එකමන්තං තිසීතො; ඛො සුද්ධිකභාරඤාජො
මූහමණො භගවතො සන්තිකෙ ඉමං භාථං අභාසි:²

න මූහමණො සුජකිති කොචි ලොකෙ සීලවාපි තපොකරං,
වීජ්ජාවරණසමපනො; සො සුජකිති න අඤ්ඤා ඉතරං පජාති.

[භගවා:]

බහුමපි පලපං ජපපං න ජච්චා; හොති මූහමණො,
අනො; කසමබ්බසංකිලිටෙඤා; කුභතං උපනිසසිතො.

බතතියො මූහමණො වෙසො; සුදො; වණ්ඨාලපුකකුසො,
ආරභාවිටියො පතිතතො; නිච්චං දලහපරකකමො,
පපොති පරමං සුද්ධිං එවං ජාතාහි මූහමණාති.

එවං චුතො සුද්ධිකභාරඤාජො මූහමණො භගවන්තං එතදවොචි:
අභිකකන්තං හො ගොතම. -පෙ- අඤ්ඤාතරො ව පනායසමා භාරඤාජො
අරහතං අහොසීති.

7. 1. 8.

අග්ගිකසුභතං.

194. එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති චෙඵචනෙ කලඤ්ඤක-
නිවාපො. තෙන ඛො පන සමයෙන අග්ගිකභාරඤාජස්ස මූහමණස්ස
සපපිතා පායාසො සන්තිහිතො; හොති අග්ගිං ජුතිස්සාමි. අග්ගිහුත්තං
පරිචරිස්සාමිති.

අථ ඛො භගවා පුබ්බස්සසමයං නිවාසෙඤා; පනාවිචරමාදාය රුජගහං
පිණ්ඩාය පාචිසී. රුජගහෙ සපදානං පිණ්ඩාය වරමානො; යෙන අග්ගික-
භාරඤාජස්ස මූහමණස්ස නිච්චෙසනං තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා එකමන්තං
අට්ඨාසී.

1. එස සා - PTS. 2. අජකිභාසි - මජ්ඣ. PTS.

යම් නෑතෙක තාමය ද රූපය ද ප්‍රතිභය ද රූපසංඥාව ද (යත මොහු) නිරවශේෂයන් නිරුද්ධ වෙන් ද, එහි මේ නෑතණා අවුල සිදෙයි.

මෙසේ වදල කල්හි ජට්ඨාභාරආප බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවී ... ආයුෂමත් භාරආප තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 7.

සුද්ධිකසුත්‍රය.

193. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සුද්ධිකභාරදවාප බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුද්ධිකභාරආප බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ලෝකයෙහි කිසි බමුණෙක් සිල්වත් ද, තපස්කම් කරන්නේ ද, (එපමණින්) පිරිසිදු නො වේ. ඒ බමුණු තෙමේ විද්‍යායෙන් හා වරණධර්මයන්ගෙන් යුක්ත වූයේ පිරිසිදු වේ. මෙයින් අත්‍ය වූ සෙසු ප්‍රජාව පිරිසිදු නො වේ.

[භගවත්හු:]

බොහෝ ප්‍රලාප බෙණෙන්නේ ඇතුළත (කෙලෙසින්) කුණු වූයේ කිලිටි වූයේ කොහොන් බැව් ඇසුරු කෙලේ ජාතීමාත්‍රයෙන් බමුණෙක් නො වේ.

පටන් ගන්නා ලද වියඪී ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති නිති දැඩි පැරකුම් ඇති ක්‍ෂත්‍රියයා ද බ්‍රාහ්මණයා ද වෛශ්‍යයා ද ශුද්‍රයා ද සාමොලා ද පුජ්‍යභූවා ද උත්තම සුද්ධි සංඛ්‍යාත නිවණට පැමිණෙත්. බමුණ, මෙසේ දනුවයි.

මෙසේ වදල කල්හි සුද්ධිකභාරආප බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙලේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවී, ... ආයුෂමත් සුද්ධිකභාරආප තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

7. 1. 8.

අභිකසුත්‍රය.

194. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාදකනිවාප නම් වූ වේඵවනාග්‍රමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අභිකභාරදවාප බමුණා විසින් නිති පුදන්තෙමිසි අභිකමය කරන්-තෙමිසි ගිතෙලින් මුසු කිරිබතක් පිලියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැද පෙරෙ ව පාසිවුරු ගෙණ රජගහනුවරට පිඹු පිණිස පිවිසි සේක. රජගහනුවර ගෙපිලිවෙලින් පිඹු පිණිස හැසිරෙණ සේක් අභිකභාරදවාප බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹි සේක. එළඹ එකත්පසෙක වැඩ සිටි සේක.

අඤ්ඤා ඛො අග්ගිකභාරදාපො මුඛමණො භගවනනං පිණ්ඩාය ජීනං¹
දිස්වාන භගවනනං භාජාය අජ්ඣිභාසි:

නිති විජ්ජාහි සමපනො ජාතිමා සුභවා ඛහු,
විජ්ජාවරණසමපනො සො මං භුඤ්ඤාය පායසනන්².

[භගවා:]

ඛහුච්චි පලපං ජප්පං න ජචවා හොති මුඛමණො,
අනොතා කසමබ්බසංකිලිවෙඨා කුභතා පරිවාරිතො.

පුඛෙඛ නිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ච පසසති,
අපො ජාතිකඛයං පනොතා අභිඤ්ඤා වොසිතො මුනි.

එතාහි නිති විජ්ජාහි තෙවිජ්ජො හොති මුඛමණො,
විජ්ජාවරණසමපනො සො මං භුඤ්ඤාය පායසනන්².

[මුඛමණො:]

භුඤ්ඤා භවං³ ගොතමො. මුඛමණො භවනති.

[භගවා:]

භාජාහිනීතං මෙ අභොජනෙය්‍යං⁴ සමපසුතං මුඛමණ තෙස ධම්මො,
භාජාහිනීතං පනුදනති මුඛා ධම්මෙ සති මුඛමණ චුතතිරෙසා.

අඤ්ඤාන ව කෙවලිතං මහෙසිං ඛිණ්ණසවං කුභකුචචචුපසනනං,
අනොතන පානෙන උපට්ඨහස්ස ඛෙතනං හි තා පුඤ්ඤාපෙකඛස්ස
හොතීති.

එවං චුතෙන අග්ගිකභාරදාපො මුඛමණො භගවනනං එතදවොච:
අභිකකනනං හො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤානරෙ ව පනායසමා භාරදාපො
අරහතං අහොසීති.

7. 1. 9.

සුඤ්ඤිකසුභතං.

195. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති සුඤ්ඤිකාය නදියා තීරෙ.
තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤිකභාරදාපො මුඛමණො සුඤ්ඤිකාය
නදියා තීරෙ අග්ගිං ජුහති. අග්ගිසුභතං පරිවරති. අඵ ඛො සුඤ්ඤික-
භාරදාපො මුඛමණො අග්ගිං ජුහිතා අග්ගිසුභතං පරිවරිතා උට්ඨායාසනා
සමනතා වතුඤ්ඤා අනුච්චොකෙසි: කො භු ඛො ඉමං භව්‍යසෙසං භුඤ්ඤාය්‍යාති.
අඤ්ඤා ඛො සුඤ්ඤිකභාරදාපො මුඛමණො භගවනනං අඤ්ඤාතරසමිං
රුකඛමුලෙ සසිසං⁵ පාරුතං තිසිනනං. දිස්වාන වාමෙන හතේන භව්‍යසෙසං
ගහෙතා දඛඛිණෙන හතේන කමණ්ඩලං ගහෙතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි.

1. වරතනං - PTS. 2. පායසනන් - PTS. 3. භවං හො ගොතමො - PTS.
4. අභොජනීයං - PTS. 5. සීසං - PTS.

අභිභවාර්ථාත් ඛණ්ඩා පිඛු පිඛික වාඛසිචි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්කේ ය. දුක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

(යම් ඛණ්ඩායෙත් සමන්විත ද (හත්වන පිතාමහ යුගය දක්වා පිචිතුරා) ජාති ඇත්තේ ද, බොහෝ ශ්‍රවණයන් හදලේ ද, ත්‍රිවේද සංඛ්‍යාත විද්‍යායෙන් හා ගෝත්‍රසංඛ්‍යාත වරණයෙන් යුක්ත ද, ඒ ඛණ්ඩා නෙමේ ම මේ පාඨාසය වලදන්තේ ය. (ඒ මිස මොබට මෙය නුසුදුසු යයි කී නියායි.)

[භගවත්හු:]

බොහෝ ප්‍රලාප බෙණෙන්නේ ඇතුලත (කෙලෙසින්) කුණු වූයේ කිලිචි වූයේ කොහොත් බැවින් පිරිවරණ ලද්දේ ජාතිමාත්‍රයෙන් ඛණ්ඩා නො වේ.

යමෙක් පෙර විසු කදපිට්‍රිවෙල දනී ද, සවගීය හා අපායත් දකී ද, වැලි ජාතිකෂය සංඛ්‍යාත අභිත්තයට පාමිණියේ ද, (මාගීඤ්ඤයෙන් වතුසකාරය) දුක නිමවන ලද (සොලොස්) කිස ඇත්තේ ද, (කායාදී) මොහගුණ යුක්ත ද,

මේ ත්‍රිවිද්‍යායෙන් ඛණ්ඩා නෙමේ නෙවිජ්ජ වෙයි. විද්‍යායෙන් හා වරණධර්මයෙන් යුක්ත වූ හෙ නෙමේ මේ පාඨාසය වලදන්තේ ය. (වැලිදීමට සුදුසු යයි වදන නියායි.)

[ඛණ්ඩා:]

භවත් ගෞතම නෙමේ වලදවා. භවත් නෙමේ ඛණ්ඩා කී.

[භගවත්හු:]

ඛණ්ඩා, මා විසින් ගාථාගීත මේ පාඨාසය වැලිදීම සුදුසු නො වේ. ආජ්චලාදිය දක්නවුන්ගේ මේ සවභාවයෙක් නොවේ. බුදුවරයෝ ගාථාගීත බොජ්ඣන බැහැර කෙරෙත්. ඛණ්ඩා, ආයතීධර්ම ඇති කල්හි මේ පැවැත්මයි. (අකාප දෙය දුර ලා කාප දෙය ම වැලිදීම ආයතීයන්ගේ සවභාව යයි.)

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්මි වූ සත්හුත් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙයින් අන්‍ය වූ ආභාරයෙන් ද, පාතයෙන් ද උච්චත් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙන වේ.

මෙසේ වදල කල්හි අභිභවාර්ථාත් ඛණ්ඩා නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙලේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මානවී. ... ආයුෂමත් භාර්ථාත් තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තරු කෙනෙක් ද වූහ.

7. 1. 9.

සුඤ්චිකසුත්‍රය.

195. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි සුඤ්චිකා ගංතෙර වැඩවසන සේක. එකල්හි සුඤ්චිකභාර්ථාත් ඛණ්ඩා සුඤ්චිකා ගංතෙර ගිනි පුදයි. අභිභවමය කෙරෙයි. ඉක්බිති සුඤ්චිකභාර්ථාත් ඛණ්ඩා ගිනි පුද අභිභවමය කොට හුනස්නෙන් තැගිට “කවරෙක් මේ යාගද්‍රව්‍යයේමය වලදන්තේ වේ ද”යි භාත්පස සිවුදිගුන් බැලී ය. සුඤ්චික-භාර්ථාත් ඛණ්ඩා එක්තරු රුක්මුලෙක හිස වටා පෙරෙව් වැඩහුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දුක වමනින් යාගද්‍රව්‍යයේමය ගෙණ දකුණතින් කෙණ්ඩිය ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය.

අඵ බො හඟවා සුඤ්චිකභාරද්වාජස්ස මුහුණස්ස පදසද්දෙත භිසං විවරි.

අඵ බො සුඤ්චිකභාරද්වාජො මුහුණො මුණො අයං භවං මුණකිකො අයං භවන්ති තනොව පුත නිවන්තිතුකාමො අහොසි. අඵ බො සුඤ්චික- භාරද්වාජස්ස මුහුණස්ස එතදහොසි: මුණධාපි හි ඉධෙකවෙව මුහුණො භවන්ති. යතනුතාහං තං උපසඛකම්ඤා ජාතීං පුච්චෙය්‍යන්ති. අඵ බො සුඤ්චිකභාරද්වාජො මුහුණො යෙන හඟවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා හඟවන්තං එතදවොච: කීංජවෙවො භවන්ති.

[හඟවා:]

මා ජාතීං පුච්ච වරණඤ්ච පුච්ච කට්ඨා හවෙ ජායති ජාතවෙදො, නිවා කුලීතොපි මුනී ධිතීමා අඤ්චානියො හොති හිරිනිසෙධො.

සවෙචත දහෙතා දමසා උපෙතො වෙදන්තගු පුසිතමුහුවරියො, යඤ්ඤපනීතො තමුපචහයෙථ කාලෙත සො ජුහති දකඛිණෙය්‍යාති.

[මුහුණො:]

අඤ්ඤා සුසිට්ඨං සුනුතං මමසිදං යං තාදිසං වෙදගුමඤ්ඤාමි, තුමහාදිසාතං හි අදස්සතෙන අඤ්ඤො ජතො භුඤ්ඤති හව්‍යසෙසන්ති.

[මුහුණො:]

භුඤ්ඤතු භවං ගොතමො. මුහුණො භවන්ති.

[හඟවා:]

භාථාහිභීතං මෙ අභොජනෙය්‍යං සම්පස්සතං මුහුණ තෙසධවෙවො, භාථාහිනීතං පනුදන්ති බුඤ්ඤා ධමෙම සති මුහුණ වුත්තිරෙසා.

අඤ්ඤත ව¹ කෙවලිතං මනෙසිං ඛිණාසවං කුකකුච්චමුපසන්තං, අනෙතන පානෙන උපට්ඨහස්සු බෙතතං හි තං පුඤ්ඤපෙකඛස්ස හොතීති.

[මුහුණො:]

අඵ කස්ස වාහං හො ගොතම ඉමං හව්‍යසෙසං² දමමීති.

[හඟවා:]

ත ඛවාහන්තං³ මුහුණ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුහුණකෙ සස්සමිණමුහුණිභිභියා පජාය සදෙවමනුස්සාය යස්සෙසො හව්‍යසෙසො⁴ භුතොසා සමමා පරිණාමං ගච්චෙය්‍ය අඤ්ඤා මුහුණ⁴ තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි නිමං මුහුණ තං හව්‍යසෙසං² අපභවිතෙ වා ජඤ්ඤිති අප්පාණකෙ වා උදෙක ඔපිලාපෙහිති.

1. වෙ - PTS. 2. හව්‍යසෙසං - මජ්ඣ. සූ. 3. ත ඛවාහං - මජ්ඣ., PTS. 4. මුහුණොහි - න.සී. සූ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුඤ්චිකභාරද්වෘජ බමුණාගේ පියහසින් ගිස විවර කළ හේක.

ඉක්බිති සුඤ්චිකභාරද්වෘජ බමුණු මේ හවත් මුඩු වූවෙක. මේ හවත් මුණකියෙකැ යි. එතැනින් ම පෙරලා යනු කැමැති විය. එකල්හි සුඤ්චික-භාරද්වෘජ බමුණාහට “මෙහි මුඩු වූ ද ඇතැම්හු බමුණු වෙති. මම ඔහු වෙත එළඹ ජාතිය විවාරත්තෙමි නම් මැනවැ”යි මේ සිත විය. ඉක්බිති සුඤ්චික-භාරද්වෘජ බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවත් නිතම් ජාති ඇත්තෙක් වේ දැ”යි තෙල කී ය.

[භගවත්හු:]

ජාතිය නහමක් විවාරව (ශීලාදි) වරණය ම විවාරව. කෘතියෙන් ඒකාන්තයෙන් ගිනි හටගණේ. එමෙන් ම පහත් කුලයෙහි උපන්නේ ද, උසස්කුලයෙහි උපන්නේ ද, වියඳිවත් වූයේ කරුණු නො කරුණු දන්නේ උප්පායෙන් පව් වලකා සිටියේ (සම්මානසුව) මූනි වෙයි.

යමෙක් (පරමාච්ච) සත්‍යයෙන් දැමුනේ ද, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් යුක්ත ද, වතුමාගී සම්බ්‍රාහ්මණ වේදයෙහි පරතෙරට ගියේ ද, වැස නිම වූ බ්‍රහ්මචර ඇත්තේ ද, යුතු කළ දන් ඇතිවේ සුදුසු කල්හි ඔහු කැඳවන්නේ ය. හෙ තෙමේ (ඔහු කැඳවා දන් දෙන තැනැත්තේ) දක්ෂිණාගීයා කෙරෙහි යාග කෙරෙයි.

[බමුණු:]

වෙදයෙහි පරතෙරට පැමිණි එබන්දකු යම් හෙයෙකින් දකිම් ද, මා විසින් ඒකාන්තයෙන් මෙය මොනවට පුදන ලද්දේ වෙයි. මනා කොට (එහෙයින්) හෝම කරණ ලද්දේ වෙයි. මුඛ වහන්සේ වැන්නවුන් නො දැක්මෙන් අන්දන හුතාවශේෂය වලදයි.

හවත් ගෞතම තෙමේ වලදවා. හවත් තෙමේ බ්‍රාහ්මණයෙකි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, මා විසින් ගාථාගීතිය පායාසය වැලඳීම නිසි නො වේ. ආජීවශුද්ධිය දක්නවුන්ගේ මේ සවභාවයෙක් නො වේ. බුදුවරයෝ ගාථාගීතිය බැහැර කෙරෙත්. බමුණ, ආයඳිවීම ඇතිකල්හි මේ පැවත්ම යි.

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්ෂි වූ සත්හුත් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙයින් අන්‍ය ආභාරයෙන් ද පානයෙන් ද උවටන් කරව. පින් කැමැත්තහුට ඒ කෙත වේ.

[බමුණු:]

හවත් ගෞතමයෙනි, එසේ නම් මම කවරකුට මේ හුතාවශේෂය දෙමි ද?

[භගවත්හු:]

බමුණ, තපාගතයන්ගේ හෝ තපාගතශ්‍රාවකයකුගේ හෝ පරිණාමය භාරපියා අත් යමකු විසින් මේ හුතාවශේෂය වලදන ලද්දේ මැනවින් පැසීමට යන්නේ නම්, බමුණ, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බ්‍රහ්මන් සහිත ලොවිහි මහණ බමුණන්සියෝ දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජායෙහි එබන්දකු මම නො ම දකිමි. බමුණ, එසේ වී නම් හෙපි ඒ හුතාවශේෂය තණ තැනි බිඳීමක හෝ දමව. පණුවන් නැති දියෙක හෝ පා කොට හරුව.

අඵ බො සුඤ්චිකභාරඤාඡො බ්‍රාහ්මණො තං භව්‍යසෙසං¹ අප්පාණ්ණෙ උදකෙ ඔපිලාපෙසී. අඵ බො සො භව්‍යසෙසො උදකෙ පඤ්ඤානො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨපායති. සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො දිවස¹⁻² සන්තතො උදකෙ පඤ්ඤානො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨපායති. ඵවමෙව සො භව්‍යසෙසො උදකෙ පඤ්ඤානො විච්චිට්ඨායති, විච්චිට්ඨායති, සක්ඛුපායති, සමපට්ඨපායති.

අඵ බො සුඤ්චිකභාරඤාඡො බ්‍රාහ්මණො සංවිග්ගො ලොමභට්ඨඡායො යෙන භගවා තෙ නුපසඬකම්. උපසඬකම්ඤා ඵකමන්තං අට්ඨාසී. ඵකමන්තං ඝීතං බො සුඤ්චිකභාරඤාඡං බ්‍රාහ්මණං භගවා ගාථාහි අඡ්ඤිභාසී:

මා බ්‍රාහ්මණ දුරුසමාදහානො සුඤ්ඤිං අමඤ්ඤද්දි ඛණ්ඨා හි ඵකං,
ත හි තෙන සුඤ්ඤිං කුසලා වදන්ති යො බාහිරෙන පරිසුඤ්ඤිමිචෙජ්.

හිඤා අහං බ්‍රාහ්මණ දුරුදහං අඡ්ඤිත්තමෙව ජලයාමි² ඡොතිං,
නිච්චගහිති³ නිච්චසමාහිතතෙනා අරහං අහං බ්‍රහ්මචරියං වරුමි.

මානො හි තෙ බ්‍රාහ්මණ බාරිභාරෙ කොධො ධුමො භසමති මොසවඡරං,⁴
ඡ්චිභා සුඡ්ඡා හදයං ඡොතිට්ඨානං අත්තා සුදන්තො පුරිසස්ස ඡොති.

ධමෙමා රහදෙ බ්‍රාහ්මණ සීලතිඤ්ඤා අනාපිලො සබ්භි සතං පසඤ්ඤා,
යඤ්ඤ වෙදගුතො සිතාකා අනලලභන්තා⁵ව කරන්ති පාරං.

සච්චං ධමෙමා සංයමො බ්‍රහ්මචරියං මඡේඤ්ඤිසිතා බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මපන්ති,
සතුඡ්ඡ්ඡුතෙසු තමො කඤ්ඤෙහි තමහං නරං ධම්මසාරීති බ්‍රාමිති.

ඵචං චුත්තෙ සුඤ්චිකභාරඤාඡො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵනදවොච:
අභිකකන්තං භො ගොතම -පෙ- අඤ්ඤාතරෙ ව පනායසමා භාරඤාඡො
අරහතං අභොසීති.

7. 1. 10

බහුසිභුසුභං.*

196. ඵකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරසමිං වනසණ්ඤා.
තෙන බො පන සමයෙන අඤ්ඤාතරස්ස භාරඤාඡගොතනාසං බ්‍රාහ්මණස්ස
චතුරුස බලිවද්ද⁶ නට්ඨා භොන්ති. අඵ බො භාරඤාඡගොතනො බ්‍රාහ්මණො
තෙ බලිවද්දෙ⁵ ගවෙසන්තො යෙන සො වනසණ්ඤා තෙ නුපසඬකම්.
උපසඬකම්ඤා අද්දස භගවන්තං තසමිං වනසණ්ඤා නිසිත්තං පලලඬකං
'ආභුඡ්ඤා උඡ්ඡං කායං පණ්ඨාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා. දිසවාන
යෙන භගවා තෙ නුපසඬකම්. උපසඬකම්ඤා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා
ගාථායො අභාසී:

1. දිවසං - මඡසං ගාථාය. සීමු. PTS. 2. අඡ්ඤිත්තමෙව ජලයාමි - මඡසං. 3. නිච්චගහිති කඤ්ඤි, 4. භසමතිමොසවඡරං - සා. 5. අනලලභ ගතොච - PTS. 6. බලිවද්ද - මඡසං.

* බහුසිභු සුභං - සීමු 1. 2.

ඉක්බිති සුදුරිකභාරආච්ච ඛමුණු ඒ හුතාවශේෂය පණුවන් තැනි දියෙහි පා කොට හැරියේ ය. එකල්හි ඒ හුතාවශේෂය දියෙහි බහාලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණ ශබ්දය පවත්වයි. විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. දුමයි. බෙහෙවින් දුමයි. යම්කෙ දහවල් තැටුන හිවැල දියෙහි බහාලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වා ද, විච්චි යන අනුකරණ ශබ්ද පවත්වා ද, දුමා ද, බෙහෙවින් දුමා ද, එසෙසින් ම ඒ හුතාවශේෂය දියෙහි බහාලන ලද්දේ විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. විච්චි යන අනුකරණශබ්ද පවත්වයි. දුමයි. බෙහෙවින් දුමයි. ඉක්බිති සුදුරිකභාරආච්ච ඛමුණු තෙමේ සංවේගයට පැමිණියේ හටගත් ලොමුදහගැනුම් ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සුදුරිකභාරආච්ච ඛමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගාථායෙන් වදලු සේක:

බමුණ, දර දවමන් ශුඤ්ඤියක් තහමක් හඟුව. යම් හෙයකින් මේ දර දුළුම ආයඹිධම්මෙහේ බැහැර ද (එහෙයින්). බාහිර වූ දර දුළුමෙකින් පිරිසිදුබව යමෙක් කැමැති වන්නේ නම් ඒ දර දුළුමෙන් පිරිසිදු බවක් දක්‍ෂ වූ ආයඹියේ නොම කියන්.

බමුණ, මම දර දුළුම අත්හැර සටසනනාතයෙහි ම ඥානාන්තිය දල්වමි. අභිත් වූ මම නිති (දුල් වූ) ගිනි ඇත්තෙමි නිති සංයතසිත් ඇත්තෙමි බබසර කෙරෙමි.

බමුණ, තාගේ මාතය තවුස්පිරිකරබර වේ. ක්‍රෝධය දුම වේ. මූසා බිණීම හලු වේ. දිව හාන්ද ය. හාදය ගිනි දුල්වෙන තැන ය. පුරුෂයාගේ මොනවට දුමුණු සිත ගින්න වේ.

වේදයෙහි පරතෙරට ගිය ආයඹියේ යම් තැනෙක ස්නානය කලාහු නොතෙත් සිරුරා ඇත්තෝ නිවන් තමැති පරතෙරට ඒකානතයෙන් යෙද්ද, බමුණ, ධම්මය තෙමේ සිල් තමැති තොටු ඇති වෙසෙසින් පහත් වූ උතුම් සන්පුරුෂයන් විසින් පසස්නා ලද (එබඳු) ජලාසයෙකි.

බමුණ, වාක්සතය ද, (දිට්ඨි, සඛකපප, වායාම, සති, සමාධි සඛිධ්‍යාන) ධම්මය ද, (කමමනන ආච්ච සඛිධ්‍යාන) සංයමය ද (යන මේ) බබසර නම් වේ. මැද ඇසුරා කලා ශ්‍රෙට්ඨි ප්‍රතිපතනී ය යි. ඒ (තෙපි) සාප් වූ රහතුන්ට තමෙසාර කරව. මම ඒ මිනිසා දහමිහි හැසිරෙන්නෙකැ යි කියමි.

මෙසේ වදලු කල්හි සුදුරිකභාරආච්ච බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි.... ආයුෂෙත් භාරආච්ච තෙරණුවෝ රහතුන් අතුරෙන් එක්තර කෙතෙක් වූහ.

7. 1. 10.

බහුධිතුසුත්‍රය.

196. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දහවිවෙහි එක්තර වනලාභාබෙක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තර භාරආච්ච ගෝත්‍ර බමුණු කෙහතුන්ගේ ගොන්හු තුදුස් දෙනෙක් තටුවාහු වෙත්. ඉක්බිති ඒ භාරආච්ච ගෝත්‍ර බමුණු හෙමේ ඒ ගොණුන් සොයමින් ඒ වනලාභබට පැමිණියේ ය. එළඹ ඒ වනලාභාබෙහි උඩු කය කෙලින් තබා (කමටහන්=) අභිමුඛ කොට සිටි එළවා පලක් බැඳ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා කීය

ත භි¹ නුනිමස්ස සමණස්ස බලිවද්ද, වතුද්දස,
අජ්ජ සට්ඨි ත දිස්සන්ති තෙනායං සමණො සුඛි.

ත භි නුනිමස්ස සමණස්ස තිලා බෙත්තසමිං² පාපකා³,
එකපණණා, දුපණණා⁴ ච තෙනායං සමණො සුඛි.

ත භි නුනිමස්ස සමණස්ස තුවජ්ජකොට්ඨසමිං⁵ මුහිකා,
උසොසලහිකාය නච්චන්ති තෙනායං සමණො සුඛි.

ත භි නුනිමස්ස සමණස්ස සන්ඨාරෙ සත්තමාසිකො,
උපපාටකෙහි⁶ සංජනො තෙනායං සමනො සුඛි.

ත භි නුනිමස්ස සමණස්ස විධිවා සත්ත⁷ඨිතරෙ,
එකපුත්තා දුපුත්තා ච තෙනායං සමණො සුඛි.

ත භි නුනිමස්ස සමණස්ස පිඛිගලා තිලකාහතා,
සොත්තං පාදෙන බොධෙහි⁸ තෙනායං සමණො සුඛි.

ත භි නුනිමස්ස සමණස්ස පච්චුසවති ඉණ්ඨිකා,
දෙඵ දෙඨාති වොදෙනති තෙනායං සමණො සුඛිති.

[භගවා:]

ත භි මයං බ්‍රාහ්මණ බලිවද්ද, වතුද්දස,
අජ්ජ සට්ඨි ත දිස්සන්ති තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා සුඛි.

ත භි මයං බ්‍රාහ්මණ තිලා බෙත්තමහි පාපකා
එකපණණා දුපණණා ච තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

ත භි මයං බ්‍රාහ්මණ තුවජ්ජකොට්ඨසමිං මුහිකා,
උසොසලහිකාය නච්චන්ති තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

ත භි මයං බ්‍රාහ්මණ සන්ඨාරෙ සත්තමාසිකො,
උපපාටකෙහි සංජනො තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

ත භි මයං බ්‍රාහ්මණ විධිවා සත්තඨිතරෙ,
එකපුත්තා දුපුත්තා ච තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

ත භි මයං බ්‍රාහ්මණ පිඛිගලා තිලකාහතා,
සොත්තං පාදෙන බොධෙහි⁸ තෙනාහං බ්‍රාහ්මණා⁹ සුඛි.

1. නභ - සබ්බන්ධා සිවු. ස්‍යා සි 2. 2. බෙත්තසමිං - මජ්ඣ. ස්‍යා 3. පාපිකා - සිවු. PTS, ස්‍යා. සි 2 4. දච්චණණා - සිවු. PTS. 5. තුවජ්ජකොට්ඨසමිං - මජ්ඣ. ස්‍යා. 6. උපපාදකෙහි - සිවු ස්‍යා. 7. පුත්ත - සිවු ස්‍යා 8. පොචෙහි - ස්‍යා. 9. බ්‍රාහ්මණ - ස්‍යා, PTS.

(මාගේ) ගොන්හු තුළස්දෙනෙක් අදට සදවසක් මුළුල්ලෙහි නො දක්නා ලැබෙත්. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නැත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

යම් හෙයෙකින් මේ මහණහට ලාමකවූ තල ද කොළ එකක් දෙකක් පමණ ඉතිරි වූ තල ද ඒකාන්තයෙන් තැන් ද, එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

(මාගේ) හිස් වූ ධාන්‍යාගාරයෙහි මියෝ අධිකෝත්සාහයෙන් තටත්. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

සත්මසක් පමණ වූ (මාගේ) තණ ඇතිරිය එහි ම හටගත් ප්‍රාණීන්-ගෙන් ගැවසී ගත්තේ ය මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සැප ඇත්තෙකි.

එක පුතකු ඇත්තාවූ ද පුතුන් දෙදෙනකුන් ඇත්තාවූ ද, වැන්දඹු වූ දුහු සත් දෙනෙක් (මට මෙන්) මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

පිඟුවන් වූ තලකාලලින් ගැවසී ගත් සිරුරු ඇති (මාගේ බැමිණී නොමෝ) නිදිගත් මා පයින් ගසා පුබුදුවයි. මේ මහණහට ඒකාන්තයෙන් එබන්දෙක් නො ම ඇත. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

අලුයම්හි තය හිමියෝ දෙවු, දෙවු යයි මේ මහණහට (මට මෙන්) ඒකාන්තයෙන් වොදනා නො ම කෙරෙත්. එහෙයින් මේ මහණ තෙමේ සුව ඇත්තෙකි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, (තාගේ) ගොන්හු තුළස් දෙනෙක් අදට සදවසක් මුළුල්ලෙහි නො දක්නා ලැබෙත්. මට (එබන්දෙක්) නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, කෙතෙහි ලාමක වූ තල ද එකක් දෙකක් කොළ ඉතිරි වූ තල ද මට නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, (තාගේ) හිස් වූ ධාන්‍යාගාරයෙහි මියෝ මහත් උත්සාහයෙන් තටත්. මට එබන්දෙක් නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, සත්මසක් වූ (තාගේ) තණඇතිරිය එහි ම උපත් ප්‍රාණීන්ගෙන් ගැවසී ගත්තේ ය. මට (එබන්දෙක්) නො ම ඇත්තේ ය. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

බමුණ, එක් පුතකු ඇත්තාවූ ද, දෙපුතු කෙනකුන් ඇත්තාවූ ද වැන්දඹු වූ දුහු සත්දෙනෙක් (තට මෙන්) මට නොම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

පිඟුවන් වූ තලකාලලින් ගැවසී ගත් සිරුරු ඇති (තාගේ බැමිණිය) නිදි ගත් තා පයින් ගසා පුබුදුවයි. මට එබන්දෙක් නො ම ඇත. බමුණ, එහෙයින් මම සුව ඇත්තෙමි.

න හි මෙතං මූලධර්ම පවුසුමි ඉණායිකා,
දෙඵ දෙඵාති වොදෙනති තෙනාහං මූලධර්මා සුබිති.

එවං චුතෙන භාරද්වාර්ථගොතො මූලධර්මො භගවතං එතදවොචා:
අභිකක්කතං හො ගොතම අභිකක්කතං හො ගොතම. සෙය්ඨාපි හො
ගොතම නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්ඨ, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්ඨ
මූලනස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛය්ඨ අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්ඨ
චකමුමනො රූපානි දකඛිනති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙක-
පරියායෙන ධමෙමා පකාසිතො. එසාහං භවතං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි
ධම්මස්ස භිකූසඛ්ඤා. උභෙය්ඨාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ
පබ්බජ්ජං උභෙය්ඨා උපසම්පදන්ති.

අලුත් බො භාරද්වාර්ථගොතො මූලධර්මො භගවතො සන්තිකෙ
පබ්බජ්ජං අලුත් උපසම්පදං. අවිරූපසම්පන්නො ච පතායස්මා භාරද්වාර්ථො
එකො චූපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පභිතනො විහරනො ත විරසෙව
යස්සඨාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති,
තදනුතතරං මුභවචරියපරියොජාතං දිට්ඨෙව ධමෙම සයං අභිකුඤ්ඤා සච්ඡිකන්තො
උපසම්පජ්ජ විහාසි බිණා ජාති, චුඛිතං මුභවචරියං, කතං කරණීයං නාපරං
ඉත්තනායාති අබ්භස්සුඤ්ඤා. අස්සුඤ්ඤා ච පතායස්මා භාරද්වාර්ථො අරහතං
අගොසිති.

අරහතචගෙහො පඨමො.

තත්තුඤ්ඤා:

ධනස්සජාති¹ව අකෙකාසං අසුඤ්ඤාං බ්ලඛිනිකං,
අභිංසකං ජටා වෙව සුඤ්ඤාකඤ්ඤෙව ච අභිකා,
සුඤ්ඤාකං බහුසිභුකෙන² ච තෙ දසාති.

2. උපාසිකචගෙහො.

7. 2. 1.

කසිපුත්තං.

197. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා මහමේඝු විහරති දකඛිණා-
ගිජිසමි. එකනාලායං මූලධර්මගාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන
කසිපාරද්වාර්ථස්ස මූලධර්මස්ස පඤ්චමන්තානි නඛගලසතානි පසුත්තානි
හොන්ති වපකාලෙ.

අඵ බො භගවා පුබ්බකහසමයං නිවාසෙත්වා පන්නවීචරමාදාය යෙන
කසිපාරද්වාර්ථස්ස මූලධර්මස්ස කම්මනො තෙනුපසඛිනමි. තෙන බො පන
සමයෙන කසිපාරද්වාර්ථස්ස මූලධර්මස්ස පරිවෙසනා වන්තති. අඵ බො භගවා
යෙන පරිවෙසනා තෙනුපසඛිනමි. උපසඛිනමිත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.

1. ධානස්සජාති - සිමු. 2. සිඛියෙන - සඨා, PTS. බිතරෙන - මජ්ඣං.

අද්දසා බො කසීභාරදාපො චූභවණො භගවන්තං පිණ්ඩාය ධීනං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච: අහං බො සමණ කසාමී ව වපාමී ව. කසිත්වා ව වපිත්වා ව භුඤ්ජාමී. ත්වපි සමණ කසස්සු ව, වපස්සු ව කසිත්වා ව වපිත්වා ව භුඤ්ජස්සුහි.

[භගවා:]

අහමපි බො චූභවණ් කසාමී ව වපාමී ව කසිත්වා ව වපිත්වා ව භුඤ්ජාමීති

[චූභවණො:]

ත බො පන ටියං¹ පසසාම හොතො ගොතමිස්ස යුගං වා නඛගලං ව: එංගං වා පාවනං වා බලිවඤ්ඤෙ වා. අඵ ව පන භවං ගොතමො එවමොභ. අහමපි බො චූභවණ් කසාමී ව වපාමී ව කසිත්වා ව වපිත්වා ව භුඤ්ජාමීති.

අඵ බො කසීභාරදාපො චූභවණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

කස්සකො පටිජානාසි ත ව පසසාමී තෙ කසිං,
කස්සකො පුච්ඡිතො මුඛි කථං ජාතෙමු තං කසිනති?.

[භගවා:]

සඤ්චිතං තපො වුට්ඨි පඤ්ඤා මෙ යුගතඛගලං,
හිරි² ඊසා මනො යොනතං සති මෙ එංගපාවනං.

කායගුතෙතා වච්චුතෙතා ආභාරෙ උදරෙ යතො,
සචං කඳෙමි නිද්දනං සොරච්චං මෙ පමොචනං.

චිරියං මෙ ධුරධොරයාං යොගතෙකමාඛිවාහනං,
ගච්ඡති අනිවන්නන්තං යඤ්ච ගන්තවා ත සොචති.

එවමෙසා කසී කට්ඨා සා හොති අමතපඵලා,
එතං කසිං කසිත්වාන සබ්බදුක්ඛා පමුච්චතීති.

[චූභවණො:]

භුඤ්ජතු භවං ගොතමො. කස්සකො භවං³, යඤ්ඤි⁴ භවං ගොතමො අමතඵලං කසිං⁵ කසතීති.

[භගවා:]

ගාථාභීතීමෙම අභොජනෙය්‍යං සමපසසනං චූභවණ් තෙසධමෙමො,
ගාථාභීතීතං පනුදන්ති බුද්ධා ධමෙම සති චූභවණ් චුත්තිරෙසා.

අඤ්ඤාන ව කෙවලිතං මහෙසිං බිණාසචං කුකකුච්ච වූපසන්තං,
අනෙතන පානෙන උපට්ඨභස්සු බෙතනඤ්ඤි තං
පුඤ්ඤාපෙකඛස්ස⁶ හොතීති.

1. නබොමසං - මජ්ඣ. PTS. 2. හිරි - මජ්ඣ. PTS. 3. භවංගොතමො - PTS.
4. යංභි - මජ්ඣ. PTS. 5. කසිනති කඤ්චි - සස. 6. පුඤ්ඤාපෙකඛස්ස - සීමු 1. 2.

කසිභාරදාජ බමුණු තෙමේ පිඬු පිණිස වැඩසිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්කේය. දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. මහණ, මම වතාහි සෑම ද කුරමි. වැපිරීම ද කරමි. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වලඳමි. මහණ, තෙපි ද සෑම ද කරව. වැපිරීම ද කරව. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වලඳව.

[භගවත්හු:]

බමුණ, මමත් සෑම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වලඳමි.

[බමුණු:]

අපි භවත් ගොයුම්හුගේ විසදණකි හෝ නගුල හෝ හිවැල හෝ කෙවිට හෝ ගොනුත් හෝ නො ම දකුම්භ. එහෙත් භවත් ගොයුම් තෙමේ “බමුණ, මමත් සෑම ද කරමි. වැපිරීම ද කරමි. සෑම ද කොට වැපිරීම ද කොට වලඳමි” යි මෙසේ කියයි.

ඉක්බිති කසිභාරදාජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

ගොවියෙකැ යි පිළින කෙරෙහි. මුඛගේ සිසෑමක් නොම දකිමි. ගොවියෙක් ද යි (අප විසින්) විචාරණ ලද (මොබ) කියනු මැනව. ඒ සිසෑම කෙසේ දනුමෝ ද?

[භගවත්හු:]

සෑදුහැ බිජුවට ය. තපස වැස්ස ය. නුවණ මාගේ විසදණකි හා නගුලය. ලජ්ජාව තහුලිසය. සිත යොත ය. සිතිය මාගේ හිවැල හා කෙවිට ය.

කායසුවර්තයෙන් ගෝපිත වූයෙමි වාක්සුවර්තයෙන් ගෝපිත වූයෙමි ආහාරයෙහි ද උදරයෙහි ද සංයත වූයෙමි සත්‍යයෙන් තෙළීම කරමි. අභිත්ඵල විමුක්තිය මාගේ මිදීම යි.

මුර ඉසිලීමෙහි සමත් වූ මාගේ ඒ වියතිය යම් තැනකට ගොස් ගෝක නො කෙරේ තම් ඒ නිවණට අභිමුඛ කොට පමුණුවනු ලබන්නේ නො තවතිමිත් යෙයි.

මෙසේ මේ හීය සාත ලදී. ඒ හීය අමාපල ඇති වෙයි. මේ හීය සා සියලු දුකින් මිදෙයි.

[බමුණු:]

භවත් ගොයුම් තෙමේ වලඳවා. යම් හෙයකින් භවත් ගොයුම් තෙමේ අමාපල ඇති හීයත් සා ද, එහෙයින් භවත් තෙමේ ගොවියෙකි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, මා විසින් ගාථාභිනිත ආහාරය වැලඳීම නිසි නොවේ. ආජ්ව-සුද්ධිය දක්නවුන්ගේ මේ සවභාවයෙක් නො වේ. මුද්‍රවරයෝ ගාථාභිනිත බොජුත බැහැර කෙරෙත්. බමුණ, ආයතීධම්ම ඇති කල්හි මේ පැවැත්ම යි.

සියලු ගුණයෙන් යුත් මහර්මි වූ සත්හුත් කුකුස් ඇති රහත්හු මෙසින් අත්‍ය වූ ආහාරයෙන් ද පානයෙන් ද උවටැත් කරව. පින් කැමැත්තහුව ඒ කෙත වේ.

එවං චුතො කසිභාරඤාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම අභිකක්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකක්ඛජ්ජිතං වා උක්කඤ්ජෙය්‍ය පච්චන්තං වා චිවරෙය්‍ය මුලුහස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපඤ්ජාතං ධාරෙය්‍ය වකඛු-මනො රූපානි දකඛිනති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධමෙවං පකාසිතො. එසාභං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛ්ඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 2.

උදයසුත්තං.

198. සාවඤ්චියං—

අථ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි අථ බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පන්තං ඔදනෙන පුරෙසි. දුතියමපි බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි. දුතියමපි බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පන්තං ඔදනෙන පුරෙසි. තතියමපි බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පන්තච්චරමාදය යෙන උදයස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමි. තතියමපි බො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පන්තං ඔදනෙන පුරෙත්වා භගවන්තං එතදවොච: පකට්ඨකොයං¹ සමණො ගොතමො පුත්තපුත්තං ආගච්ඡතීති.

[භගවා:]

- පුත්තපුත්තං වෙච වපන්ති ඛිජං පුත්තපුත්තං වස්සති දෙවරුජා,
- පුත්තපුත්තං බෙත්තං කසන්ති කස්සකා පුත්තපුත්තං ධඤ්ඤාමුපෙති රට්ඨං.
- පුත්තපුත්තං යාවකා² යාවයන්ති පුත්තපුත්තං දනපතී දදන්ති,
- පුත්තපුත්තං දනපතී දදිත්වා පුත්තපුත්තං සග්ගමුපෙති ඨාතං.
- පුත්තපුත්තං ඛිරනිකා³ දුගන්ති පුත්තපුත්තං වචෙජ් උපෙති⁴ මාතරං,
- පුත්තපුත්තං නිලමති එඤ්ඤි ව පුත්තපුත්තං ගබ්භමුපෙති මඤ්ඤ.
- පුත්තපුත්තං ජායති මියති ව පුත්තපුත්තං සීවපිකං භරන්ති,
- මග්ගඤ්ච ලඤ්චා අපුත්තභවාය න පුත්තපුත්තං ජායති භුජිපඤ්ඤඤති.

එවං චුතො උදයො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

1. පකට්ඨකං - සභා. පගබ්භතියං. - සී. 2 2. යාවකා - සී. 1, 2 අ. 3. ඛිරණිකා - සී. 1, 2. අ. 4. වච්ජා උපපත්ති - සී. 1, 2.

මෙසේ වදාල කල්හි කසිභාරආචාරි බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වුවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වාසුභු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මං මුලාවුවකුට මග කියා දෙන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රු දක්තාහ සි අඳුරෙහි තෙල් පහතක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එසෙසින් ම භවත් භෞතමයන් වහන්සේ විසින් තොයෙක් නියායෙන් දහම් පවසන ලදී. මේ මම භවත් ගොසුම්හු ද දහම ද බික්සහණ ද සරණ යෙමි. භවත් භෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 2.

උදයසුත්‍රය.

198. සැවැත්නුවර—

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ උදය බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. එකල්හි උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බතින් පුරුලිය. දෙවන දිනෙහි දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ උදය බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. දෙවන දිනෙහි දු උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බතින් පුරුලිය. තෙවන දිනෙහි දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිටුරු ගෙණ උදය බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. තෙවන දිනෙහි දු උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රය බතින් පුරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “රසයෙහි ගිජු වූ මේ මහණ ගොසුම් තෙමේ පුතපුතා ඒ ය”යි මෙය කීය.

[භගවත්හු:]

(ගොවියෝ) පුතපුතා බිජුවට වපුරත් ම ය. වෑස්ස පුතපුතා වයි. ගොවියෝ පුතපුතා කෙත සාත්. ඛාත්‍ය පුතපුතා රටට පෑමිණේ.

යදියෝ පුතපුතා ඉල්ලත්. දහපනිහු පුතපුතා දන් දෙත්. දහපනිහු පුතපුතා දන් දී පුතපුතා සවගීසථානයට පෑමිණේත්.

කිරි දෙවන්තෝ පුතපුතා දෙවන්. වස්සා මව කරු පුතපුතා එළඹේ. (සත්ඵ වෙමේ) පුතපුතා කලාන්ත ද, කමපිත ද වෙයි. බාල තෙමේ පුතපුතා ගැබට පෑමිණේ.

පුතපුතා උපදිසි. මියෙයි. පුතපුතා සොහොනට ගෙණ යෙත්. නුවණැත්තේ නිවණ ලැබ පුතපුතා නූපදී.

මෙසේ වදාල කල්හි උදය බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. ... භවත් භෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උපාසක-යකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 3.

දෙවහිතසුත්තං.

199. භාවනීයං—

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා වානෙහි ආබාධිකො භොති. ආයස්මා ව උපවානො භගවතො උපට්ඨාකො භොති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපවානං ආමනොසී: ඉධස් මෙ තිං උපවාණ උණේභාදකා ජාතාහී තී.

එවං භනොති ඛො ආයස්මා උපවානො භගවතො පටිසසුඤ්චා නිවාසෙති; පතතච්චරමාදාය යෙන දෙවහිතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනු-පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තුණ්හිභුතො එකමන්තං අට්ඨාසී.

අද්දසා ඛො දෙවහිතො බ්‍රාහ්මණො ආයස්මන්තං උපවානං තුණ්හිභුතං එකමන්තං සීතං. දිස්වාන ආයස්මන්තං උපවානං ගාථාය අජ්ඣභාසී:

තුණ්හිභුතො භවං තිට්ඨං මුණේඛා සඛ්ඤ්චිපාරකො,
කීං පත්ථයානො කීං එසං කීනනු යාච්චුමාගතොති?.

[උපවානො:]

අරහං සුගතො ලොකෙ වානෙභාබාධිකො මුනී,
සවෙ උණේභාදකං අතචී මුනීතො දෙහි බ්‍රාහ්මණ.

පුජ්තො පුජනෙය්‍යානං සකකරෙය්‍යානා¹ සකකතො,
අපචිතො අපචෙය්‍යානං² තස්ස ඉච්ඡාමි භාතචෙති.

අථ ඛො දෙවහිතො බ්‍රාහ්මණො උණේභාදකස්ස කාජං පුරිසෙන ගාභාපෙඤ්ඤා³ ඵාණීතස්ස ව පුචං ආයස්මතො උපවානස්ස පාදාසී.

අථ ඛො ආයස්මා උපවානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං උණේභාදකෙන නභාපෙඤ්ඤා උණේභාදකෙන ඵාණීතං ආලො-ලෙඤ්ඤා භගවතො පාදාසී. අථ ඛො භගවතො සො⁴ ආබාධො පටිපපස්සමහි.

අථ ඛො දෙවහිතො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සලෙමාදී සලෙමාදනීයං කථං සාරණීයං චීතිසානො එකමන්තං නිසීදී.

එකමන්තං නිසීනො ඛො දෙවහිතො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසී.

කත්ථ දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං කත්ථ දින්නං මහපථලං,
කථං හි යජමානස්ස කත්ථ⁵ ඉජ්ඣති දකඛිණාති?

[භගවා:]

පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ච පස්සති,
අථො ජාතිකඛයං පනොතො අභිඤ්ඤාචොසිතො මුනී.

1. සකකරෙය්‍යානං - සීමු. PTS සකකානෙය්‍යානං සී 1, 2. 2. අපචනෙය්‍යානං - සීමු. අපචනෙය්‍යානං ස්‍යා. 3. භ්‍යාපෙඤ්ඤා - මජ්ඣ. ස්‍යා. 4. 'සො' ඉති කථී, මජ්ඣ. 5. කථං - මජ්ඣ. PTS.

7. 2. 3.

දේවභිත සුත්‍රය.

199. සැවැත්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාතයෙන් හටගත් ආබාධ ඇති සේක. ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උපසථායක වෙයි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් උපවාන ඇමතු සේක. උපවාන, බලව, තෙපි මට උණුදිය (ලැබෙන සැරියක්) දනිවු යි.

වහන්ස, එසේ ය යි කියා ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙණ දේවභිත බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹියේ ය. එළඹි නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටියේ ය.

දේවභිත බමුණු තෙමේ නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටි ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන් දුක්කේ ය. දැක ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට ගාථායෙන් කීය:

හිස මුඩු කළ සහල සිවුරු පෙර වූ හවත් තෙමේ කුමක් පතමින් කුමක් සොයමින් නිශ්ශබ්ද ව සිටිනෙහි ද, කුමක් ඉල්ලන්නට ආයෙහි ද?

[උපවාන:]

බමුණ, ලොව අතීත් වූ සුගත වූ මූනීන්ද්‍රයන් වහන්සේ වාතයෙන් වූ ආබාධ ඇති සේක. ඉදින් උණුදිය ඇත් තම් මූනීන්ද්‍රයන් වහන්සේට දෙව.

පිදිය යුත්තන් විසින් පුදන ලද සත්කාර කටයුත්තන් විසින් සත්කාර කරණ ලද අපච්චි (අපවායනා) කටයුත්තන් විසින් අපච්චි කරණ ලද ඒ බුදුරජානන් වහන්සේට ගෙණ යන්නට (උණුදිය) කැමැත්තෙමි.

ඉක්බිති දේවභිත බමුණු තෙමේ උණුදිය කදක් පුරුෂයකු ලවා ගත්වා සකුරුපිබක් ද ආයුෂමත් උපවාන තෙරුන්ට පිදී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් උපවාන තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උණුදියෙන් නාවා උණුදියෙන් සකුරු දිය කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිදී ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ආබාධය සංසිදුනේ ය.

එකල්හි දේවභිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවිය යුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්වේ ය. එකත්පසෙක හුන් දේවභිත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

දෙයධර්මය කවරකුට දෙන්නේ ද? කවරකුට දෙන ලද්දේ මහත්ඵල වේ ද? කෙබඳු අයුරකින් කවරකුට දෙන්නහුගේ දක්ෂිණාව සමෘද්ධි වේ ද?

[භගවත්හු:]

යමෙක් පෙර විසූ කදපිලිවෙළ දනී ද, සවර්ග හා අපායන් දකී ද, දැලි ජාතිකයසඛ්‍යාත අතීත්තයට පැමිණියේ ද, මාගීඥතයෙන් (වතුසා-තය) දැන නිම වූ කිසි ඇත්තේ ද, කායමෛත්‍යාදි මෛත්‍යගුණ යුක්ත ද,

එත්ථ දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං එත්ථ දින්නං මහපඨලං,
එවං හි යජමානස්ස එවං ඉජ්ඣති දකඛිණාති.

එවං චූචෙන දෙවතීනො බ්‍රාහ්මණො භගවතං එතදවොච: අභිකකන්තං.
භො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙභු අජ්ජනග්ගෙ
පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

7. 2. 4.

මහාසාලසූචනං.

200. සාවජජීයං—

අථ ඛො අඤ්ඤාභිගේ බ්‍රාහ්මණමහාසාලො උචො¹ උච්චපාපුරණො යෙන
භගවා තෙනුපසඬකම්. උපසඬකම්චා භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොද-
නීයං කථං සාරුණීයං වීතිසාරෙඤ්ච එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං
ඛො තං බ්‍රාහ්මණමහාසාලං භගවා එතදවොච. කීන්ත්‍රු ඤං බ්‍රාහ්මණ උචො¹
උච්චපාපුරණොති.

[බ්‍රාහ්මණො:]

ඉධ මෙ භො ගොතමි වන්තාරෙ පුත්තා. තෙ මං දුරෙහි සමපුච්ඡ
ඝරු නිකඛාමෙන්නීති.

[භගවා:]

තෙන හි ඤං බ්‍රාහ්මණ ඉමො ගාථායො පරියාපුණ්ඤ්චා සභායං
මහාජනකායෙ සන්තිපතීතෙ පුත්තොසු ච සන්තිසින්නොසු භාසස්සු:

යෙහි ජාතෙහි තජ්ඣස්සං යෙසඤ්ච භවමිච්ඡසං,
තෙ මං දුරෙහි සමපුච්ඡ සාව වාරෙන්නී සුකරං.

අසන්තා කීර මං ජමමා තාන තාතාති භාසරෙ,
රකඬසා පුත්තරුපෙන පජ්ඣන්ති² වයොගතං.

අස්සොච ජණෙණා නිබ්බාගො බාදතා අපනීයති,
බාලකානං³ පීතා ඵෙරෙ පරුගාරෙසු භිකඛති.

දුණෙඬාව කීර මෙ සෙය්‍යො යඤ්චෙ පුත්තා අතස්සවා,
චණ්ඩමපි ගොණං වාරෙහි අථො චණ්ඩමපි භුක්ඛුරං.

අකිකාරෙ පුරෙ භොති ගමහීරෙ ගාධ මෙධති,
දණ්ඩස්ස අනුභාවෙන බලීචා පටිතිට්ඨතීති⁴.

අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවතො සන්තිකෙ ඉමො ගාථායො
පරියාපුණ්ඤ්චා සභායං මහාජනකායෙ සන්තිපතීතෙ පුත්තොසු ච
සන්තිසින්නොසු අභාසී.

1 'උචො,' උචො - මජ්ඣ. 2. තෙ ජභන්ති - මජ්ඣ. සභ. PTS 3. බාලානං - සී 1, 2.
4. පටිතිට්ඨතීති - මජ්ඣ.

මොහුට දේශධර්මය දෙන්නේ ය. මොහුට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ. මෙසේ දේන්තහුගේ දක්ෂිණාව මෙසේ සමාඥ වේ.

මෙසේ වදල කල්හි දේවභිත බමුණු නෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සෑල කෙළේ ය. භවත් භෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මෑතවි. ... භවත් භෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවියෙන් ගත් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 4.

මහාසාල සුත්‍රය.

200. සැවැත්භුවර—

ඉක්බිති ජරාවට පත් වූ දිර ගිය වසනු ඇති එක්තරා බමුණු- මහසලෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියේ ය. ඵලභි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත් පසෙක හිඳගත්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ බමුණු මහසඵට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක: බමුණ, කුමක්හෙයින් තෝ ජරාවට පත්වූයෙහි දිර ගිය වසනු ඇත්තෙහි ද?

[බමුණු:]

භවත් භෞතමයෙනි, මෙහි මාගේ පුත්තු සතර දෙනෙකි. ඔහු අඹුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ මා ගෙයින් තෙරහි යි.

[භගවත්හු:]

බමුණ, එසේ වී නම් තෝ මේ ගාථා ඉගෙන සභාවක මහජනසමූහයා රැස්වූ කල්හි පුතුන් ද හිඳගත් කල්හි කියව:

(මට දව) උපන්නා වූ යම් කෙනකුත් කරණ කොට ගෙණ සතුටු වූයෙම් ද, යම් කෙනකුත්ගේ අභිවාද්ධිය පාත්‍රයෙම් ද, ඔහු අඹුවන් හා සාකච්ඡා කොට ගෙණ බල්ලෝ හුරකු (වලකන්නාක්) මෙන් මා වලකති.

අසත්පුරුෂ වූ ලාමක වූ රකුසෝ පුත්‍රයන් මෙන් (පෙණී සිටිමින්) මට පියානෙහි පියානෙහි යි කියත්. ඔහු ඉක්ම ගිය වයස් ඇති මා දුරු කෙරෙත්.

පරිභෝගයට නුසුදුසු වූ ජරපත් අසකු මෙන් දිර ගියා වූ පරිභෝග ධනය නාභ්නා වූ බාලයන්ගේ පියා වූ මහල්ලා කෑමෙන් පහ කරණු ලැබේ. (එහෙයින් හෙ තෙමේ) පරගෙවල සිහසි.

මාගේ යම් ඒ පුත්‍රයෝ තොකිකරා ද, (ඔවුන්ට වඩා) මට මේ සැරයටිය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (මේ සැරයටිය) සාධගොණකුදු වලකයි. වැලි සාධබල්ලකුත් (වලකයි.)

අඳුරෙහි පෙරවූ වෙයි. ගැඹුරෙහි (ගැඹුරැදියෙහි) පිහිට ලබයි. පෑකිලි දණ්ඩෙහි අනුභාවයෙන් තාවත පිහිටා සිටියි. (එහෙයින්.)

ඉක්බිති ඒ බමුණු මහසල් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථා ඉගෙන සභාවෙහි මහජනසා රැස් වූ කල්හි පුතුන් ද හිඳගත් කල්හි කී ය.

“යෙහි ජාතෙහි නන්දියං යෙසඤ්ච භවමිච්ඡං,
තෙ මං දුරෙහි සච්චුච්ඡ සාව වාරෙන්නී සුකරං.

අසන්නා කීර මං ජම්මා නාන තාතාහි භාසරෙ,
රකකිසා පුතතරුපෙන පජ්භනති වයොගතං.

අයොසාව ජිණේණා නිබ්බාගො බාදනා අපනීයති,
බාලකාතං පිතා ථෙරෙ පරාගාරෙසු භික්ඛති.

දුණේඛාව කීර මෙ සෙයොසා යඤ්ච පුතතා අතස්සවා,
චණ්ඩමපි ගොණං වාරෙහි අථො චණ්ඩමපි කුක්කුරං.

අකිකාරෙ පුරෙ හොති භමහීරෙ ගාධ මෙධති,
දුණ්ඩස්ස අනුභාවෙන බලිත්වා පටිතිට්ඨතී’ති.

අථ බො තං බ්‍රාහ්මණමහාසාලො පුතතා සරං තෙත්වා තාභාපෙත්වා
පච්චෙකං දුස්සයුගෙන අච්ඡාදෙසුං.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො එකං දුස්සයුගං ආදාය යෙන
භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිති භගවතා ඤාධිං සච්චොදී. සච්චොදනීයං
කථං සාරණීයං චිතිසාරත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නො
බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවන්තං එතදවොච: මයං හො ගොතම
බ්‍රාහ්මණා නාම ආචරියස්ස ආචරියධතං පරියෙසාම. පටිගණභාදු මෙ
භවං ගොතමො ආචරියො ආචරියධතන්ති.¹ පටිගහහෙසි භගවා අනුකමපං
උපාදාය.

අථ බො සො බ්‍රාහ්මණමහාසාලො භගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං
හො ගොතම. -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අප්පත්තග්ගෙ
පාණ්ණිපෙන සරණං ගතන්ති.

7. 2. 5.

මානස්ථද්ධිසුභතං.

201. සාවච්ඡියං—

තෙන බො පන සමයෙන මානස්ථද්ධො නාම බ්‍රාහ්මණො සාවච්ඡියං
පටිච්ඡති. සො තෙව මාතරං අභිවාදෙති. න පිතරං අභිවාදෙති. න ආචරියං
අභිවාදෙති. න ජෙට්ඨභාතරං අභිවාදෙති.

තෙන බො පන සමයෙන භගවා මහතියා පරිසාය පරිටුතො ධම්මං
දෙසෙති. අථ බො මානස්ථද්ධස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදගොසි: අයං බො සමණො
ගොතමො මහතියා පරිසාය පරිටුතො ධම්මං දෙසෙති. යනුනුතාභං යෙන
සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකමෙය්‍යං. සච්චෙ මං සමණො ගොතමො
ආලපිය්සති, අභමපි තං ආලපිය්සාමි. නො චෙ මං සමණො ගොතමො
ආලපිය්සති අභමපි තං නාලපිය්සාමීති.

1. ආචරියභාගන්ති - සීඉ. 1.2.

(මට ද ව) උපත්තාච්ච යම් කෙනකුත් කරණ කොට ගෙන සතුටු වූයෙම් ද, යම් කෙනකුත් ගේ අභිවාද්ධිය පැතුයෙම් ද, ඔහු ද අභුවත් භා සාකච්ඡා කොට ගෙන බල්ලෝ හුරකු (වලකන්තාක්) මෙන් මා වලකති.

අසත්පුරුෂ චූ ලාමක චූ රකුසෝ පුත්‍රාන් මෙන් (පෙනී සිටිමින්) මට පියානෙති, පියානෙති යි කියත්. ඔහු ඉක්ම ගිය වයස් ඇති මා දුරා කෙරෙත්.

පරිභෝගයට නුසුදුසු චූ ජරපත් අසකු මෙන් දිරා ගියා චූ පරිභෝග බහය නැත්තා චූ බාලයන්ගේ පියා චූ මහල්ලා කැමෙන් පහ කරණු ලැබේ. (එහෙයින් හෙ තෙමේ) පරගෙහි සිහියි

මාගේ යම් ඒ පුත්‍රයෝ තොකීකරා ද, (ඔවුන්ට වඩා) මට මේ සාරයටිය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (මේ සාරයටිය) සැබෑගොණකුදු වලකයි. වැලි සැබෑබල්ලකුත් (වලකයි.)

අදුරෙහි පෙරටු වෙයි. ගැඹුරෙහි පිහිට ලබයි. පැකිලි දණ්ඩෙහි අනුභාවයෙන් තැවත පිහිටා සිටියි. (එහෙයින්.)

ඉක්බිති පුත්‍රයෝ ඒ බමුණු මහසල්ලු ගෙට පමුණුවා නාවා වෙත වෙත වසත්‍රසුගමයෙන් පිදුහ. එකල ඒ බමුණු මහසල්ලු තෙමේ එක් වසත්‍රසුගමයක් රැගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු වී ය. සතුටු වියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා, එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් ඒ බමුණු මහසල්ලු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

භවත් ගෞතමයෙනී, අපි බමුණෝ වෙමු. ඇදුරහුට ඇදුරාධිකය සොයමිහ. මාගේ ඇදුරා චූ භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ඇදුරාධිකය පිළිගන්වා සේක්වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පාව නිසා පිළිගෙන වදාළ සේක.

ඉක්බිති ඒ බමුණු මහසල්ලු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මා අද පටන් දිවි යෙන් ගත් කරණ ගිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 6.

මානසච්ඡායානුසංයමය.

201. සැවැත්නුවර—

එකල්හි මානසච්ඡායා නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. හෙතෙම මව නො ම වදී. පියා නො ම වදී. ඇදුරහු නො ම වදී. දෙටු බැයා නො ම වදී.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිස විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දහම් දෙසත සේක. ඉක්බිති මානසච්ඡායා බමුණාගට මේ මහණගොයුම් තෙමේ මහත් පිරිස විසින් පිරිවරණ ලදු ව දහම් දෙසයි. මම මහණගොයුම් වෙත එළඹෙන්නෙමි නම් මැනාව. ඉදින් මහණගොයුම් තෙමේ මට කථා කරන්නේ නම් මමත් ඔහුට කථා කරන්නෙමි. ඉදින් මහණගොයුම් තෙමේ මට කථා නො කරන්නේ නම් මමත් ඔහුට කථා නො කරන්නෙමි.

අථ ඛො මානන්දො ඛ්‍රාහමණො යෙන භගවා තෙනුපස්සිකම්. උපසඛකම්භා තුණ්හිභුතො¹ එකමන්තං අට්ඨාසි අථ ඛො භගවා තං තාලප්පි². අථ ඛො මානන්දො ඛ්‍රාහමණො තායං සමණො ගොතමො කිඤ්චි ජාතාභීති. තතොච පුත නිවන්තිතුකාමො අහොසි.

අථ ඛො භගවා මානන්දායං ඛ්‍රාහමණායං චෙතසා චෙතොපරිචිතකකං මඤ්ඤාය මානන්දායං ඛ්‍රාහමණං ගාථාය අර්ඤ්භාසි:

න මාන මූහණං සාධු* අභිකය්සිධ මූහමණ,
යෙන අනේත ආගඤ්ඤී³ තමෙවමනුමූහයෙති†.

අථ ඛො මානන්දො ඛ්‍රාහමණො වින්තං මෙ සමණො ගොතමො ජාතාභීති තනේච භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීභා භගවතො පාදනි මුඛෙන⁴ පරිචුඛති, පාණීනී ච පරිසම්බාහති, තාමඤ්ච සාවෙති: ‘මානන්දොභං භො ගොතම මානන්දොභං භො ගොතමා’ති.

අථ ඛො සා පරිසා අඛ්ඤුනචිත්තජාතා අහොසි. අච්ඡරියං චත භො අඛ්ඤුතං චත භො අයං හි මානන්දො ඛ්‍රාහමණො තෙච මාතරං අභිවාදෙති. ත පිතරං අභිවාදෙති ත අච්ඡරියං අභිවාදෙති ත ජෙට්ඨභාතරං අභිවාදෙති අථ ච පත සමණෙ ගොතමෙ එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං⁵ කරොතිති.

අථ ඛො භගවා මානන්දායං ඛ්‍රාහමණං එතදවොච: අලං ඛ්‍රාහමණ උට්ඨෙහි, සකෙ ආසනෙ නිසීද, යතො තෙ මහි වින්තං පසන්තන්ති.

අථ ඛො මානන්දො ඛ්‍රාහමණො සකෙ ආසනෙ නිසීදිභා භගවන්තං ගාථාය අර්ඤ්භාසි:

කෙසු ත මානං කසිරුථ⁶ කෙසු චස්ස⁷ සගාරවො,
කාසස්ස අපචිතා අස්ස කාසස්ස⁸ සාධු සුසුඤ්ඤා.

[භගවා:]

මාතරී පිතරී වාපි⁹ අථො ජෙට්ඨමහි භාතරී,
ආචරියෙ චතුඡංඤි† තෙසු න මානං කසිරුථ.
තෙසු අස්ස සගාරවො තාසස්ස¹⁰ අපචිතා අස්ස තෙචස්ස සාධු සුඤ්ඤා¹¹.

අරහන්තෙ සීතිභුතෙ¹² කතනිචෙච අනාසවෙ,
නිහචච මානා අන්දො තෙ තමස්ස¹³ අනුත්තරෙ.

එචං චුක්ඛෙත මානන්දො ඛ්‍රාහමණො භගවන්තං එතදවොච අභිකකන්තං භො ගොතම, - පෙ - උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අර්ඤ්ඤගෙ පාණ්ණපෙනං සිරණං ගතන්ති.

1. ‘තුණ්හිභුතො’ ඉති නන්ති, සො 2. කාලපච්චි - සිමු, සො. 3. ආගමිච්චි - මජ්ඣ. PTS. 4. මුඛෙන ච - මජ්ඣ. PTS. 5. නිපච්චකාරං - මජ්ඣ. සො. 6. මානං න - සිමු. 1. 7. කෙසු අස්ස - PTS. කථං සමස්ස - සො. 8. කාසස්ස - මජ්ඣ. PTS. 9. වාපි - මජ්ඣ. 10. තාසස්ස - සිමු. 2. 11. තාසස්ස සාධු සුසුඤ්ඤා - මජ්ඣ. PTS. 12. සීතිභුතෙ - සො. 13. තමස්ස - මජ්ඣ.

* න මානං මූහමණ සාධු - සිමු. 2. මජ්ඣ. සො. PTS. න මානං මූහමණ සාධු - සි 1, 2. † අනුමූහසී - සි 1, 2. ‡ චතුඡංඤි - සබ්බසථ.

ඉක්බිති මානස්සඛි බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹී නිශ්ශබ්ද ව එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔහුට කථා නොකළ සේක. ඉක්බිති මානස්සඛි බමුණු තෙමේ මේ මහණගොයුම් තෙමේ කීසිත් නො දැනිය යුතු එතැනින් ම නැවත පෙරළා එනු කැමැත්තේ විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම සිතීන් මානස්සඛි බමුණාගේ විනාපරිචිතකීය දෑ මානස්සඛි බමුණාට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

බමුණ, මෙහි ප්‍රයෝජනයක් අපේක්‍ෂා කරන්නහුට මානය වැඩීම නො මැනවි. යම් ප්‍රයෝජනයක් හේතු කොට ගෙන පැමිණියේ නම් එය ම සිදුකර ගන්නේ ය.

ඉක්බිති මානස්සඛි බමුණු තෙමේ මහණගොයුම් තෙමේ මාගේ සිත දැනී යයි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා මුළුවෙන් සිඹි. අතින් ද පිරිමදී. “භවත් ගෞතමයෙනි, මම මානස්සඛි යෙමි. භවත් ගෞතමයෙනි, මම මානස්සඛි යෙමි” යි තම ද අස්වසි.

ඉක්බිති ඒ පිරිස “පින්වත්නි, ආයුධයකි. පින්වත්නි, අද්භූතයකි. මේ මානස්සඛි බමුණු තෙමේ මව නො ම වදී. පියා නො ම වදී. ඇදුරු නො ම වදී. දෙවුබැයා නො ම වදී. එහෙත් යුමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙහි මෙබඳු ඉතා ම යටත් පහත් පැවැතුම් ඇති බවක් කෙරේ ය යි අද්භූත සිත් ඇති වූවා ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මානස්සඛි බමුණාට මෙය වදාළ සේක: බමුණ, පමණි. නැතිවුව. සිය අසුනෙහි හිඳ ගනුව. යම් හෙයකින් තාගේ සිත මා කෙරෙහි පහත් ද, (එහෙයින්).

ඉක්බිති මානස්සඛි බමුණු තෙමේ සිය අසුනෙහි හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් කී ය:

කවර කෙනකුත් කෙරෙහි මානය නො කරන්නේ කවරකෙනකුත් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ද? ඔහු විසින් කවර කෙනෙක් අපවිති කටයුත්තෝ වන්නාහු ද? ඔහු විසින් කවර කෙනෙක් මැනවින් පිදියයුත්තෝ වන්නාහු ද?

[භගවත්හු:]

මව කෙරෙහි ද, පියා කෙරෙහි ද, වැලි දෙවුබැයා කෙරෙහි ද, සිවුවැනි ව ඇදුරු කෙරෙහි ද යන මොවුන් කෙරෙහි මානය නො කරන්නේ ය. මොවුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වන්නේ ය. ඔහු විසින් මොහු අපවිති කටයුත්තෝ වන්නාහ. ඔහු විසින් මොහු මැනවින් පිදියයුත්තෝ වන්නාහ.

සිහිල් වූ කලකිස ඇති ආසුව රහිත වූ නිරාචාර වූ ඒ රහතුන් (මානසෙන්) තද නො වී මානය නසා වදුව.

මෙසේ වදාළ කල්හි මානස්සඛි බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවියෙන් ගත් සරණ හිස උපාසකයකු කොට දරණ සේකවා.

7. 2. 6.

පච්චනීකසුත්තං.

202. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඝාටකජීයං විහරති ජේතවනේ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

තෙන බො පත සමයෙන පච්චනීකස්සානො නාම බ්‍රාහ්මණො ඝාටකජීයං පච්චසති. අඵ බො පච්චනීකසාතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදභොසී, යනුතාහං යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛිකමෙය්‍යං යං යදෙව සමණො ගොතමො භාසිස්සති, තං තදෙවස්සාහං පච්චනීකාස්සනති.

තෙන බො පත සමයෙන භගවා අජේකියාකාසෙ වඛිකමති. අඵ බො පච්චනීකසාතො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං වඛිකමන්තං අනුචඛිකමමානො¹ භගවන්තං එතදවොච: භණ් සමණ ධම්මන්ති

[භගවා:]

ත පච්චනීකසාතෙන සුචිජාතං සුභාසිතං,
උපකකිලිට්ඨවිනෙන්ත සාරම්භබහුලෙන ව.

යො ච විතෙය්‍ය සාරම්භං අපපසාදස්සච චෙනසො,
ආඝාතං පචිනීස්සජ්ජ ස වෙ² ජ්ඤඤ සුභාසිතන්ති.

එවං චුත්තො පච්චනීකසාතො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: අභීකන්තං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සිරණං ගතන්ති.

7. 2. 7.

තචකමමිකසුත්තං.

203. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤභරසමිං චන්ඝණේඛි.

තෙන බො පත සමයෙන තචකමමිකභාරදවාජො බ්‍රාහ්මණො තසමිං චන්ඝණේඛි කමමන්තං කාරුපෙති. අඤ්ඤා බො තචකමමිකභාරදවාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං අඤ්ඤභරසමිං සාලරුකඛමුලෙ නිසින්නං පලලඛකං ආභුජිත්වා උජ්ජං කායං පණ්ඩිය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. දීස්වාතස්ස එතදභොසී: අහං බො පත³ ඉමසමිං චන්ඝණේඛි කමමන්තං කාරුපෙත්තො රමාමි. අයං සමණො ගොතමො තිං කාරුපෙත්තො රමතීති.

අඵ බො තචකමමිකභාරදවාජො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසී.

කෙ භු කමමන්තා කසිරන්ති⁴ භිකඛු සාලවතෙ තච,
යදෙකකො අරඤ්ඤසමිං රතීං විජ්ඣ සි ගොතමාති.⁵

1 අනුචඛිකමමානොඉති නන්ති - මජ්ඣ. PTS 2. ඤවෙ - ස්‍යා. 3. "පත" ඉති නන්ති - මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS, 4. කරීයන්ති - මජ්ඣ. 5. විජ්ඣති ගොතමොති - මජ්ඣ. ස්‍යා, PTS.

7. 2. 6.

පච්චනික සූත්‍රය.

202. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක.

එකල්හි පච්චනිකසාත නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති පච්චනිකසාත බමුණාහට “මම මහණ ගොයුම්හු වෙත එළඹෙන්නෙමි නම් මැනවි. මහණ ගොයුම් යමක් යමක් ම කියන්නේ ද, මම ඔහුගේ ඒ ඒ වදනට ම විරුද්ධ වන්නෙමි”යි මේ අදහස විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අබවස සක්මන් කරණ සේක. එවිට පච්චනිකසාත බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු එළඹියේ ය. එළඹ සක්මන් කරණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කරමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ග්‍රමණයෙනි දහම් දෙසනු මැනවැ”යි මෙය කීය.

[භගවත්හු.]

පච්චනිකසාත වූ කිලිට්ඨිත් ඇති කරණුහතරියකරණය බහුල කොට ඇති පුද්ගලයා විසින් සුබ්‍යසි දහම මොනවට නො දතහැක්කේ ය.

යමෙක් සිතේ අප්‍රසාදය ද බලවෛරය ද දුරු කොට සාරථය බැහැර කොට (සිටියේ ද) හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සුබ්‍යසි දහම දැන ගන්නේ ය.

මෙසේ වදලු කල්හි පච්චනිකසාත බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ හිය උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා!

7. 2. 7.

නවකමමික සූත්‍රය.

203. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසෝල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලැහැබෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි නවකමමිකභාරද්වෘජ බමුණු තෙමේ ඒ වනලැහැබෙහි කමාන්ත කරවයි. නවකමමිකභාරද්වෘජ බමුණු තෙමේ එක්තරු සල්ලකක්- මූල උඩුකය කෙළින් තබා (කමටහනට) අභිමුඛ කොට සිහි එළවා පලක් බැඳ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දැක ඔහුට “මම වතාහි කමාන්ත කරවමින් මේ වනලැහැබෙහි සිත් අලවමි. මේ මහණගොයුම් තෙමේ කුමක් කරවමින් සිත් අලවා දු”යි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති නවකමමිකභාරද්වෘජ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මහණ, ඔබවහන්සේ විසින් මේ සල්ලවෙතෙහි තිතම් කමාන්තයෝ කරණු ලැබෙද්ද? ගෞතමයෙනි, යම් හෙයෙකින් මේ වෙතෙහි හුදෙකලා ව ඇල්ම විදිහි ද? (එහෙයින්) මෙසේ විචාරමි.

ත¹ මෙ වතසමිං කරණීයමභී උච්ඡිත්තනමුලං මෙ වතං විසුකං,
සවාහං² වතෙ නිබ්බතපො විසලො ඵකො රමෙ අරතීං විප්පභායාති.

එවං චුත්තො නවකමමිකභාරද්වාජො බ්‍රාහ්මණො භගවත්තං. එතද්වොච:
අභිකකත්තං හො ගොතමි -පෙ- උපාසකං මං භවා ගොතමො ධාරෙතු
අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 8.

කට්ඨභාරසුභතං

204. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරසමිං
වතසණෙඛි.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරසස භාරද්වාජගොභගයස
බ්‍රාහ්මණසස සමඛසුලො අත්තොවාසිකා කට්ඨභාරකා³ මාණවකා යෙන සො⁴
වතසණෙඛි තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා අද්දසංසු භගවත්තං තසමිං
වතසණෙඛි නිසිත්තං පලලඛකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ණිධාය පරිමුඛං සතිං
උපට්ඨපෙත්වා.

දිසවාන යෙන භාරද්වාජගොත්තො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමිංසු.
උපසඛකමිත්වා භාරද්වාජගොත්තං බ්‍රාහ්මණං එතද්වොචුං: යග්ගෙ භවං
ජාතෙය්ස⁵ අසුකසමිං වතසණෙඛි සමණො⁶ නිසිත්තො පලලඛකං ආභුජ්ඤා
උජ්ජං කායං පණ්ණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වාති.

අථ ඛො භාරද්වාජගොත්තො බ්‍රාහ්මණො තෙහි මාණවකෙහි සද්ධිං යෙන
සො වතසණෙඛි තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා අද්දසා ඛො භගවත්තං
තසමිං වතසණෙඛි නිසිත්තං පලලඛකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ණිධාය
පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. දිසවාන යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛක-
මිත්වා භගවත්තං ගාථාහි අජ්ඣභාසි:

ගමනීරරුපෙ ඛහුභෙරවෙ වතෙ සුඤ්ඤං අරඤ්ඤං විජනං විශාහිය,
අනිඤ්ජමාතෙන ධිතෙන⁷ වග්ගුතා සුචාරුරුපං⁸ වත භිකඤ්ඤි ක්ඛායසී.

න යත්ථ හීතා න පි යත්ථ වාදිතං එකො අරඤ්ඤෙ වතමසසිතො මුනී,
අචෙජ්ජරුපං පටිභාති මං ඉදං යදෙකකො පීතීමතො වතෙ වසෙ.

මඤ්ඤමහං⁹ ලොකාබ්භනී සභව්සතං¹⁰ අකඛබ්බමාතො තිදිවං අනුත්තරං,
කසමා භවං විජනමරඤ්ඤමසසිතො තපො ඉධ කුබ්බසී¹¹ බ්‍රහ්මපත්තියාති.

1. ත ව මෙ - සීමු 1. සභා. 2. සොහං - PTS. 3. කට්ඨභාරකා නාම - සීමු 1. 2. 4 සොති
තඤ්ඤි - මජ්ඣ. 5. ජාතෙය්සාසී - මජ්ඣ. 6. සමණො ගොතමො - සභා. 7. භිතෙන -
සභා. 8. සුඤ්ජරුපං - අට්ඨ: 9. මඤ්ඤමහං - PTS. 10. ලොකාබ්භනී සභව්සතං - සීමු 1.
ලොකාබ්භනී සභව්සතං - PTS. මජ්ඣ, සභා. 11. කුබ්බසී - මජ්ඣ.

මට මේ වෙනෙහි කටයුත්තක් තැන. මාගේ කෙලෙස්වනය මුලුසුන් කරණ ලද්දේ ය. පහව ගිය (කෙලෙස්) කටු ඇත්තේ ය. ඒ මම නිකෙලෙසි ව පහ ව ගිය (රුගාදි) හුල් ඇති ව (ප්‍රාන්තසෙනසුන්හි හා භාවනාවෙහි) නොඇල්ම වෙහෙසින් පහ කොට මේ වෙනෙහි එකලාව සිත් අලවා වෙසෙමි.

මෙසේ වදාල කල්හි තවකමිකභාරආච්ච. බමුණු භාෂ්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මානවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවි ගිම්මෙන් කරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 8.

කට්ඨභාරසුත්‍රය

204. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල්දනවිවෙහි එක්තරු වනලාභාබෙහි වාච්චසන සේක.

එකල්හි එක්තරු භාරදවාපගෝත්‍ර බමුණකුගේ අතාවැසි වූ දර ගෙනෙන බොහෝ මාණවකයෝ ඒ වනලාභාබ වෙත එලඹියහ. එලඹ ඒ වනලාභාබෙහි පලක් බැඳ උඩුකය කෙලින් තබා අභිමුඛ කොට සිහි එළවා වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටහ. දෑක භාරදවාපගෝත්‍ර බමුණා වෙත එලඹියහ. එලඹ භාරආච්චගොත්‍ර බමුණාහට “භවත් තෙමේ දන්නේ ද? අසවල් වනලාභාබෙහි මහණෙක් පලක් බැඳ උඩුකය කෙලින් තබා සිහිය අභිමුඛ කොට එළවා හුන්තේ ය”යි මෙය කීහ.

ඉක්බිති භාරදවාපගෝත්‍ර බමුණු ඒ මණෙටුන් සමග ඒ වනලාභාබ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ වනලාභාබෙහි පලක් බැඳ උඩුකය කෙලින් තබා අභිමුඛ කොට සිහි එළවා වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්කේ ය. දෑක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීහ;

ශ්‍රමණයෙනි, හිස් වූ, ජනයාගෙන් තොර වූ, අරණ්‍යයට පිවිස ගැඹුරු සවභාවය ඇති බොහෝ සෙයින් බිය එලවන මේ වෙනෙහි තොසැලෙත සචිර වූ මනහර සිරුරෙන් යුක්ත ව ඒකාන්තයෙන් සොදුරු සවභාවය ඇති ධ්‍යාන කෙරෙහි.

යම් තැනෙක ගී ගැසුම් තැද්ද, යම් තැනෙක වැයුමෙකුත් තැද්ද, (එබඳු වූ මේ) වෙනෙහි සඵලෙමුනි තෙමේ හුදෙකලා ව වනසෙනසුන් ඇසුරු කෙළේ ය. යම් හෙයකින් එකලා ව ම තුටුසිත් ඇති ව වෙනෙහි වෙසෙන්නේ ද, (එහෙයින්) මෙකරුණ පුදුමයක් සේ මට වැටහෙයි.

ලොකාධිපති බ්‍රහ්මයා හා සහභාවය වූ නිරුත්තර බහලොව පනමින් (වෙනෙහි වෙසෙහි යයි) මම හඟිමි. (තැනහොත්) භවත් කුමක් හෙයින් ජනයා කෙරෙන් තොර වූ වනය ඇසුරු කෙළේ ද? බ්‍රහ්මලෝකෝත්තපනතිය පිණිස මෙහි තපස් කෙරෙහි ද?

[භගවා:]

යා කාචී කඛ්ඛා අභිතඤ්ඤා වා අතෙකධානුසු පුච්චි සදසිනා,
අඤ්ඤාණමුලප්පභවා පඨපපිතා සබ්බා මයා බ්‍රහ්මණිකතා¹ සමුලීකා.

ස්වාහං අකඛ්ඛා අසිතො අනුපයො සබ්බෙසු ධම්මෙසු විසුඤ්ඤාසනො,
පප්පුය්‍ය සම්මොඛිමනුතතරං සිවං ක්ඛායාචෙහං බ්‍රාහ්මණ² රහො විසාරදෙහි.

එවං චූතෙන භාරඤාඡගොතො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච:
අභිකකනනං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අඡ්ඡතග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතනහි.

7. 2. 9.

මාතුපොසකසුතනං

205. ආවච්ඡිසං—

අථ ඛො මාතුපොසකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිනා භගවතා සඤ්ඤා සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං
විනිසාරෙතා එකමනනං නිසිදි. එකමනනං නිසිනො ඛො මාතුපොසකො
බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච. අහං හි හො ගොතම ධම්මෙත භිකඛං
පරියෙසාමි. ධම්මෙත භිකඛං පරියෙසිනා මාතාපිතරෙ පොසෙමි. කච්චාහං
හො ගොතම එවංකාරී කිච්චකාරී හොමිති?

තග්ග භිං බ්‍රාහ්මණ එවංකාරී කිච්චකාරී හොසි³. යො ඛො බ්‍රාහ්මණ
ධම්මෙත භිකඛං පරියෙසති. ධම්මෙත භිකඛං පරියෙසිනා මාතාපිතරෙ
පොසෙති. බ්‍රහ්ම⁴ සො පුඤ්ඤං පසචතීති.

[භගවා:]

යො මාතරං වා⁵ පිතරං වා මච්චො ධම්මෙත පොසති,
තාය තං පාරිවරියාය මාතාපිතුසු පණ්ණිතා,
ඉධෙව තං පසංසනති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතීති.

එවං චූතෙන මාතුපොසකො බ්‍රාහ්මණො භගවනනං එතදවොච:
අභිකකනනං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු
අඡ්ඡතග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතනහි.

1 බ්‍රහ්මණිකතා - ස්‍යා. 2. බ්‍රහ්ම - මඡ්ඡං. ස්‍යා 3. අහොසි - සීචු 1.2. ස්‍යා. 4 බ්‍රහ්ම -
PTS. 5. මාතරං - මඡ්ඡං. ස්‍යා. PTS

[භගවත්හු:]

යම්කිසි අභිනන්දනස්වරූප නෘෂණායෙක් හෝ අනෙකස්වභාවාලම්බණ-
යන්ති වූ නිරතුරු ඇසුරු කළ නානාප්‍රකාර සෙසු කෙලෙස් හෝ ඇද්ද,
අවිද්‍යාව මූලප්‍රභවය කොට ඇති අවිද්‍යාමූල සහිත වූ ඒ සියලු නෘෂණාවෝ මා
විසින් තසත ලදහ.

බමුණ, ඒ මම නෘෂණා රහිත වූයෙමි නෘෂණාව ඇසුරු නො කෙලෙම්
උපගමන රහිත වූයෙමි සියලු ඛණිකයන්හි විශුද්ධියින ඇත්තෙමි වෙමි. ඒ
මම නිරුත්තර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සමෝධිතයට පැමිණ විශාරද ව රහසිගතව ධ්‍යාන
කෙරෙමි.

මෙසේ වදාළ කල්හි භාරදවාජගෝත්‍ර බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි ... භවත්
ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 9.

මාතුපෝසක සුත්‍රය

205. සැවැත්නුවර—

එකල්හි මාතුපෝසක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය.
එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු
කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් මාතු-
පෝසක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය. භවත්
ගෞතමයෙනි, මම වනාහි දූහැමින් භික්ෂාව සොයමි. දූහැමින් භික්ෂාව
සොයා මවුපියන් පුසිමි. භවත් ගෞතමයෙනි, කීම? මම මෙසේ කරන්නෙමි
කිසි කරන්නෙකිමි වෙමි ද?

[භගවත්හු:]

බමුණ, මෙසේ කරණ තෝ ඒකාන්තයෙන් කිසි කරන්නෙහි. බමුණ,
යමෙක් දූහැමින් භික්ෂාව සොයා ද, දූහැමින් භික්ෂාව සොයා මවුපියන් පුසි ද,
හෙ තෙමේ බොහෝ පින් රැස් කෙරෙයි.

යම් මිනිසෙක් මවන් පියාන් දූහැමින් පුසි ද, මවුපියන් කෙරෙහි වූ ඒ
මෙහෙ කිරීම හේතු කොට ගෙණ පණතිතයෝ මේ ලොවිහි ම ඔහු පසසත්.
පරලොව සවභීයෙහි සතුටු වෙයි.

මෙසේ වදාළ කල්හි මාතුපෝසක බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
මෙය සැල කෙළේ ය: භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත්
ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු
කොට දරණ සේක්වා.

7. 2. 10.

භික්ඛකසුභතං.

206. සාවඤ්චියං—

අඵ ඛො භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම් උපසඛකම්චා භගවතා සද්ධිං සමොදදී. සමොදදතීයං කථං සාරුණීයං චීතිසාරෙඤා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසිනොතා ඛො භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො භගවනතං එතදවොච: අභවපි ඛො¹ හො ගොතම භික්ඛකො භවවපි භික්ඛකො ඉධ තො කිං තාතාකරණන්ති?

[භගවා:]

ත තෙන භික්ඛකො හොති යාවතා භික්ඛතෙ පරෙ,
විසසං ධම්මං සමාදාය භික්ඛු හොති ත තාවතා.

යොධ පුඤ්ඤඤච පාපඤච බාහිඤා² බ්‍රහ්මවරියවා³,
සඛ්ඛාය ලොකෙ වරති ස වෙ භික්ඛුති චුච්චති.

එවං චුතොත භික්ඛකො බ්‍රාහ්මණො භගවනතං එතදවොච: අභිකකනතං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අඡ්ඡතසෙඤ පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 11.

සඛ්ඛාරවසුභතං.

207. සාවඤ්චියං—

තෙන ඛො පත සමයෙන සඛ්ඛාරවො⁴ තාම බ්‍රාහ්මණො සාවඤ්චියං පට්ඨෙති. උදකසුද්ධිකො උදකෙන පරිසුද්ධිං⁵ පච්චෙති. සායපාතං⁶ උදකො-රොහණානුසොගමනුසුතොතා විහරති.

අඵ ඛො අයසමා අනානෙඤ, පුබ්බන්හසමයං නිවාසෙඤා පතනවිචරමාදාය සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය පාවිසී. සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය වරිඤා පච්ඡාභනතං පිණ්ඩපාත-පට්ඨකනොතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවනතං අභිවාදෙඤා එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසිනොතා ඛො අයසමා අනානෙඤ භගවනතං එතදවොච: ඉධ භනොත සඛ්ඛාරවො⁴ තාම බ්‍රාහ්මණො සාවඤ්චියං පට්ඨෙති, උදකසුද්ධිකො උදකෙන පරිසුද්ධිං⁵ පච්චෙති සායපාතං⁶ උදකොරොහණානුසොගමනුසුතොතා විහරති. සාධු භනොත භගවා යෙන සඛ්ඛාරවසස බ්‍රාහ්මණසස නිවෙසතං තෙනුපසඛකමතු අනුකමපං උපාදායාති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

අඵ ඛො භගවා පුබ්බන්හසමයං නිවාසෙඤා පතනවිචරමාදාය යෙන සඛ්ඛාරවසස බ්‍රාහ්මණසස නිවෙසතං තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා පඤ්ඤතො අසනෙ නිසීදී.

1. අභමසම් - සිවු. 1, 2 සඃ. 2. පවාහෙඤා - සඃ. 3. බ්‍රහ්මවරියං - මජ්ඣ. සිවු. 1. PTS. සඃ. 4. සඛ්ඛාරවො - සඃ. 5. සුද්ධිං - සිවු. 1. 2. PTS. සී 1, 2. 6. සායංපාතං - සිවු. 1.

7. 2. 10.

හික්කක සූත්‍රය

206. සැවැත්නුවර—

එකල්හි හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් හික්කක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය. භවත් ගෞතමයෙනි, මමත් භික්ෂකයෙක්මි. භවත් තෙමේත් භික්ෂකයෙකි. මෙහි ලා අප දෙදෙනාගේ කිනම් වෙනසක් ද?

[භගවත්හු:]

මෙරමා සිභා යන මෙතෙක් වේ ද, එපමණෙකින් භික්ෂකයෙක් නො වේ. දුර්ගතිය වූ අකුශලධර්මය සමාදන් ව (සිටියේ) ඒ තාක් භික්ෂු නම් නො වේ.

මේ සස්තෙහි යමෙක් පිණ ද පව ද බැහැර කොට වූසු බලිසර ඇත්තේ නුවණින් දැන ලොවිහි හැසිරේ ද, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් භික්ෂු යයි කියනු ලැබේ.

මෙයේ වදල කල්හි භික්ෂක බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පවත් දිවිහිමි කොට සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේකවා.

7. 2. 11.

සඛගාරව සූත්‍රය

207. සැවැත්නුවර—

එකල්හි සඛගාරව නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නේ ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි. උදය සවස දිගට බැසීම් මුතයෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරා හැඳ පෙරව පාසිවුරා ගෙන සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත පිණිසානගෙන් වැලකුනාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කළහ: “වහන්ස, මෙහි සඛගාරව නම් බමුණෙක් සැවැත්නුවර වෙසෙයි. ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නේ ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි. උදය සවස දිගට බැසීම් මුතයෙහි යෙදුනේ වෙසෙයි. වහන්ස, භාග්‍යවත්හු අනුකම්පා පිණිස සඛගාරව බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹෙන සේකවා. ඒ මැනවි”යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නියඟබද භාවයෙන් ඉවසා වදල සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරා හැඳ පෙරව පාසිවුරා ගෙන සඛගාරව බමුණාගේ නිවෙස්ත වෙත එළඹී සේක. එළඹි පණවත ලද අස්තෙහි වැඩහුන් සේක.

අඵ බො සඛගාරවො මූහමණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඛා භගවතා සද්ධිං සමෙවාදී. සමෙවාදනීයං කථං සාරුණීයං වීතිසාරෙඤා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තං බො සඛගාරවං මූහමණං භගවා එතදවොච: සච්චං කීර ත්ථං මූහමණ උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං පච්චෙසී. සායපාතං උදකොරොහණානුයොගමනුසුතො වීහරසීති.

එවං භො ගොතමොති¹

කිමපත ත්ථං මූහමණ අත්චසං සමපසාමානො උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං² පච්චෙසී. සායපාතං උදකොරොහණානුයොගමනුසුතො වීහර- සීති?

ඉධ මෙ භො ගොතම යං දිවා පාපකමමං කතං හොති, තං සාය නභාතෙන³ පචාහෙමි. යං රතනීං පාපකමමං කතං හොති, තං පාන⁴ නභාතෙන පචාහෙමි. ඉමං බ්වාහං භො ගොතම අත්චසං සමපසාමානො උදකසුද්ධිකො උදකෙත පරිසුද්ධිං පච්චෙමි. සායපාතං උදකොරොහණානු- යොගමනුසුතො වීහරාමීති.

[භගවා:]

ධමෙමා රහදො මූහමණ සීලනිජො,
අනාවිලො සබ්භි සභං පසජො,
යත්ථ හවෙ වෙදගුතො සිතාතා
අතලලගනනා'ච තරන්ති පාරන්ති.

එවං චුත්තො සඛගාරවො මූහමණො භගවන්තං එතදවොච: අභිකකන්තං භො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙඤා අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

7. 2. 12.

බොමද්දසසුභාතං

208. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සනෙකසු වීහරති බොම- ද්දසසං නාම සකාන්තං නිගමො. අඵ බො භගවා පුබ්බතභසමයං නිවාසෙඤා පත්තච්චරමාදාය බොමද්දසසං නිගමං⁵ පිණ්ඩාය පාවිසී.

තෙන බො පත සමයෙන බොමද්දසසකා මූහමණගහපතිකා සභායං සන්තිපතිතා හොන්ති කෙනචි දෙව කරුණීයෙන. දෙවො ච එකමෙකං පුසායති.

අඵ බො භගවා යෙන සා සභා තෙනුපසඛකම්. අද්දසංසු බො බොමද්දසසකා මූහමණගහපතිකා භගවන්තං දුරන්තොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන එතදවොචු: කෙ ච මුණ්ඩකා සමණකා කෙ ච සභාධම්මං ජාතීසසන්තිති?

අඵ බො භගවා බොමද්දසසකෙ මූහමණගහපතිකෙ ගාථාය අජ්ඣකිභාසී.

1. ගොතම - මජ්ඣ. PTS. 2. උදකසුද්ධිං - මජ්ඣ. PTS. 3. සායංනානොහ - මජ්ඣ. සා. 4. පානං - මජ්ඣ. සා. PTS. 5. නාම නිගමං - සීචු. 1.

එකල්හි සඛගාරව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්කේ ය. එකත්පසෙක හුන් සඛගාරව බමුණාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. බමුණ, සැබැව? තෝ ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නෙහි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි ද? උදය සවස දිගට බැසීම් මුතයෙහි යෙදුනෙහි වෙසෙයි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, එසේ ය.

බමුණ, තෝ කිතම් ආනිසංසයක් දක්මින් ජලයෙන් පිරිසිදු වේ යයි අදහන්නෙහි ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතයි ද? උදය සවස දිගට බැසීම් මුතයෙහි යෙදුනෙහි වෙසෙයි ද?

භවත් ගෞතමයෙනි, මෙහි මා විසින් දහවල් යම් පච්ඤාමෙක් කරණ ලද්දේ වේ ද, සවස නැමෙන් එය පා කොට හරිමි. ඊ යම් පච්ඤාමෙක් කරණ ලද්දේ වේ ද, උදය නැමෙන් එය පා කොට හරිමි. භවත් ගෞතමයෙනි, මම මේ ආනිසංසය දක්නෙම් ජලයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි අදහන්නෙම් ජලයෙන් පිරිසිදු බව පතමි. උදය සවස දිගට බැසීම් මුතයෙහි යෙදුනෙම් වෙසෙමි යි.

[භගවත්හු:]

වෙදයෙහි පරතෙරට ගිය ආයතියේ යම් තැනෙක ජනාතය කලාහු කොතෙක් සිරුරු ඇතිව ම නිවන් නමැති පරතෙරට එකානතයෙන් යෙද් ද, බමුණ, ධර්මය තෙමේ සිල් නමැති තොට ඇති වෙසෙසින් පහන් වූ උතුම් සනුරුමයක් විසින් පසස්නා ලද (එබඳු) ජලාසයෙකි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සඛගාරව බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේ ය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. ... භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය මා උපාසකයකු කොට දරණ සේක්වා යි.

7. 2. 12.

බොමදුසු සුත්‍රය

208: මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි ශාක්‍යයන්ගේ බොමදුසු නම් නියමිතමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරා හැඳ පෙරව පාසිටුරා ගෙන බොමදුසු නියමිතමට පිටු පිණිස පිවිසි සේක.

එකල බොමදුසු නියමිතමිවැසි බමුණුගැහැවියෝ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා සභායෙහි රැස්වූවාහු වෙති. දැස්ස ද එකිඑකි පොද හෙළයි.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සභාව වෙත එළඹි සේක. බොමදුසුක බමුණුගැහැවියෝ වහින්නා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දී ම දුටහ. දැක නිඤ්ඤ මුටුමහණහු කවරහු ද, කවර කෙනෙක් සභාධර්මය දන්නාහු ද යි මෙය කීහ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොමදුසුක බමුණුගැහැවියන්ට ගාථා-යෙන් වදාළ සේක:

තෙසා සභා යත්ත සන්ති සන්තො සන්තො න තෙ යෙ න වදන්ති ධම්මං,
රුහඤ්ච දෙසඤ්ච පභාය මොභං ධම්මං වදන්තාව! භවන්ති සන්තොති.

එවං චූතෙත බොමදුසස්ස කා මූහමණගහපතිකා භගවන්තං එතදවොද්ධිං:
අභිකකන්තං භො ගොතම අභිකකන්තං භො ගොතම. සෙය්‍යථාපි භො
ගොතම, නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලහස්ස
වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජෙය්‍ය ධාරෙය්‍ය වකචුමන්තො
රූපානි දකඛිනති. එවමෙවං භොතා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන ධම්මො
පකාසිතො. එතෙ මග්ගං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භිකචු-
සඛිකඤ්ච. උපාසකෙ තො භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතෙ
සරණං ගතෙති.

උපාසකවග්ගො දුතියො.

තමුඤ්ජනං:

කසී උදයො දෙවතිතො අඤ්ඤාතර මහාසාලං
මාතත්ථඤ්ච පච්චනීකඤ්ච තවකමකට්ඨභාරකං²
මාතුපොසකො³ භිකඛකො සඛාරවො බොමදුසස්සන ද්වාදසාති.

මූහමණසංයුතනං සමන්තං.

8. වඛනීසසායුතනං

1. වඛනීසවග්ගො

8. 1. 1.

නිකඛනනසුතනං.

209. එවං මෙ සුතනං: එකං සමගං ආයස්මා වඛනීසො ආලච්ඡිගං විහරති
අග්ගාලවමෙ වෙතීසෙ ආයස්මතා නිග්ගොධිකපෙපන උපජ්ඣියෙත සද්ධිං.
තෙන බො පන සමයෙත ආයස්මා වඛනීසො නවො භොති අචිරපබ්බජ්ජනො
ඔභියසකො විහාරපාලො.

අථ බො සම්බහුලා ඉත්ථෙයො සමලඛකරිත්වා යෙන අග්ගාලවකො
ආරුමො¹ තෙනුපසඛකම්පු, විහාරපෙකඛිකායො. අථ බො ආයස්මතො
වඛනීසස්ස තා ඉත්ථෙයො දීස්මා අතභිරති උපපජ්ජති, රුභො විතනං
අනුඤ්ඤෙති.

අථ බො ආයස්මතො වඛනීසස්ස එතදභොසී. අලාභා වත මෙ, න වත
මෙ ලාභා. දුලලඤ්චං වත මෙ, න වත මෙ හුලඤ්චං. යස්ස මෙ අතභිරති
උපපනතා, රුභො විතනං අනුඤ්ඤෙති. තං කුතෙත්ථ ලඛනා යමෙම පරෙ
අතභිරතිං විනොදෙත්වා අභිරතිං උපපාදෙය්‍ය. යනනුතාභං අතතනාව
අතතනො අතභිරතිං විනොදෙත්වා අභිරතිං උපපාදෙය්‍යන්ති.

1. වදන්තාව - මජ්ඣ. සූ. 1. 2. තවකමච්ඡිකට්ඨභාරං - මජ්ඣ. 3. මාතුපොසකං -
මජ්ඣ. 4. යෙකාරුමො - සී.මු. 1.2. සූ. PTS

යම් නැතෙක සනුපුරුෂයෝ නැද්ද, තෙල සභායෙක් නොවේ. යම් කෙනෙක් ධර්මය නො කියද්ද, ඔහු සනුපුරුෂ නොවෙයි. රුගය ද, දෝෂය ද, මෝහය ද දුරු කොට ධර්මය දේශනා කරන්නෝ ම සනුපුරුෂ වෙති.

මෙසේ වදල කල්හි බොමදුසුක බමුණුගැහැවියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුනු දෙයක් විවර කරන්නේ හෝ වේ ද, මංචුලා වූවකුට මහ කියා දෙන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහසි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් නියරින් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. මේ අපි භවත් ගොසුම්හු ද, දහම ද, බික්සහන ද සරණ යමු. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය අප උපාසකයන් කොට දරණ සේක්වා යි.

උපාසක වර්ගය දෙවෙනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

කසී, උදය, දේවතිත, අඤ්ඤාතරමභාසාල, මානස්ථා, පච්චනීක, තවකමම, කට්ඨහාරක, මාතුපොසක, භික්ඛක, සඛහාරව, බොමදුසුක සුත්‍රය යි සුත්‍ර දෙලොසෙකි.

මූලධර්ම සංයුතතය හිමියේ ය.

8. වචනීයසංයුතතය

1. වචනීයවර්ගය

8. 1. 1.

හික්ඛනසුත්‍රය

209. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක ආයුෂමත් වචනීය තෙමේ අලුච්ඡවර අභ්‍යාලවචනීය විහාරයෙහි උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් හිත්‍රොධිකප්ප තෙරුන් සමග වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් වචනීය තෙමේ අලුත පැවිදි වූ වෙහෙර තවතිත වෙහෙර රක්තා තවකයෙක් වෙයි.

ඉක්බිති බොහෝ සත්‍රිහු සැරසී වෙහෙර දක්නා කැමැත්තාහු අභ්‍යාලවක-ආරාමය කරා පැමිණියහ. එකල්හි ආයුෂමත් වචනීයහට ඒ සත්‍රින් දැක අනභීරතිය උපදියි. රුගය (කුසල්) සිත වනසයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වචනීයහට “යම්බදු මට අනභීරතිය උපන්නී ද, රුගය සිත වනසා ද, ඒකාන්තයෙන් (එය) මට අලාභයෙක. ඒකාන්තයෙන් එය මට ලාභයෙක් නො වේ. මට ඒකාන්තයෙන් දුර්භාග්‍යයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට යහපත් භාග්‍යයෙක් නොවේ. යම් හෙයකින් මෙරමා මාගේ අනභීරතිය දුරු කොට අභීරතිය උපදවන්නේ නම් එය මෙහි කොසින් ලැබිය හැකි ද, මම තෙමේ ම තමාගේ අනභීරතිය දුරු කොට අභීරතිය උපදවන්නෙමි නම් මැනවැ”යි මේ සිත විය.

අඵ බො ආයසමා වඩ්ඪිසො අත්තතාව අත්තතො අනභිරතීං විතොදෙඤ්චා
අභිරතීං උපපාදෙඤ්චා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

නිකඛිනතං වත මං සනතං අගාරසමානගාරියං,
විතකකා උපධාවනති පගබහා කණ්ණතො ඉමෙ.

උගහපුත්තා මභිසාසා සිකඛිතා දළහධමමිතො,
සමනතා පරිකිරෙය්‍යං සහසං අපලායිතං.

සවෙපි එත්තතො¹ භියො ආගමිසානති ඉඤ්චියො,
තෙව මං බ්‍යාධිසිසානති ධමෙම සමභි පතිට්ඨිතං.²

සකඛිති මෙ සුතං එතං බුද්ධිසාදිච්චබ්ඤ්ඤිතො,
නිබ්බාණගමනං මග්ගං තස්ම මෙ නිරතො මනො.

එවඤ්ඤෙව මං විහරනතං පාපිමා³ උපගච්ඡසී,
තථා මච්චු කරිසාමි න මෙ මග්ගමපි දකඛසීති.

8. 1. 2.

අරභි සුත්තං.

210. එකං සමයං⁴ ආයසමා වඩ්ඪිසො ආලුපීයං විහරති අගඤ්ඤවෙ
වෙතීයෙ ආයසමතා නිග්‍රොධකපෙඤ උපජ්ඣායෙන සද්ධිං. තෙන බො පත
සමයෙන ආයසමා නිග්‍රොධකපෙපා පච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාතපටිකකතො
විහාරං පවිසති සායං වා නිකඛමති අපරජ්ජුචා කාලෙ. තෙන බො පත
සමයෙන ආයසමතො වඩ්ඪිසසං අනභිරතී උපපනතා හොති, රුගො
විතතං අනුඤ්ඤෙති.

අඵ බො ආයසමතො වඩ්ඪිසසං එතදහොසී. අලාභා වත මෙ,
න වත මෙ ලාභා. දුලලඤ්චං වත මෙ, න වත මෙ සුලලඤ්චං. යසං මෙ අනභිරතී
උපපනතා, රුගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. තං කුතෙස්ම ලබ්භා යං මෙ පරෙ
අනභිරතීං විතොදෙඤ්චා අභිරතීං උපපාදෙය්‍ය. යනනුභාහං අත්තතාව
අත්තතො අනභිරතීං විතොදෙඤ්චා අභිරතීං උපපාදෙය්‍යන්ති. අඵ බො
ආයසමා වඩ්ඪිසො අත්තතාව අත්තතො අනභිරතීං විතොදෙඤ්චා අභිරතීං
උපපාදෙඤ්චා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

අරභිඤ්ච රභිඤ්ච පභාය සබ්බසො ගෙහසිතඤ්ච විතකකං,
වතථං න කරෙය්‍ය කුභිඤ්චී නිබ්බතථො අරතො⁵ ස භී භීකඤ්ච.

යමිධ පුථුච්ඤ්ච වෙහාසං රුපගතඤ්ච ජගතොගධං,
කුඤ්ච පරිජීයති⁶ සබ්බමනිච්චං එවං සමෙච්ච වරන්ති මුතතතා.

1. එත්තකො - සිමු. 1 එත්තකා - සා. එතතො - PTS. 2. පතිට්ඨිතො - සිමු. 1. PTS. 3. පාපිම - මජ්ඣ. PTS. 4. එකං සමයං - ටෙ - මජ්ඣ. PTS. 5. අතතො - සා. P1> 6. පරිජීයති - සා, සිමු. 1,2.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීස තෙමේ තෙමේ ම නමාගේ අනභිරතිය දුරු කොට අභිරතිය උපදවා ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කිය.

ගිහිගෙහින් නික්මුනාවූ ම සස්තට පැමිණියා වූ මා කරු බුහුටි වූ මේ විකකියෝ මාරයා කෙරෙන් ඒකාන්තයෙන් දිව එත්.

උගුපුත්(රුජන්ය) වූ මහන්දුහු ඇති (ධනුශ්චලයෙහි) මොනවට ගික්මුහු දැඩි ඇදුරු දුහු දරන්නාවූ පලා නොයන ඔවුන් දහස්හුදු හාත්පස ඊතල විසුරුවන්නාවූ ද. (දක්ෂ පුරුෂයාට ඒ සියල්ල වැලකිය හැකිය.)

ඉදිනුදු මේ පමණ (දහස) ටත් වඩා සහිතුවු එන්නාවූ ද, සවකිය (ශාසන) ධර්මයෙහි පිහිටි මා නො පෙළන්නාවූ ය.*

සුයඹිබකු වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සමමුඛයෙන් ම මේ නිවන් යන මග මා විසින් අසන ලද්දේ ය. එහි මාගේ සිත ඇලුනේ ය.

පවිට, ඉදින් මෙසේ වසන්නා වූ මා කරු පැමිණෙහි ද, මරුව, (තෝ යම්සේ) මා ගිය මගක් නො දක්නෙහි ද, එසේ කරන්නෙමි.

8. 1. 2.

අරනි සුත්‍රය

210. එක්කලෙක ආයුෂමත් වඩනීස තෙමේ අලුමිනුවර අග්ගාලව-වෙතිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් නිග්‍රොධකපප තෙරුන් සමග වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් නිග්‍රොධකපප තෙරණුවෝ පසුබත පිණිසානසෙන් වැලකුනාවූ වෙහෙරට පිවිසෙති. සවස හෝ පසුදින පිටු සිහන වේලෙහි හෝ නික්මෙති. එකල්හි ආයුෂමත් වඩනීසහට අනභිරතියක් උපන්නේ වෙයි. රුගය සිත වතසයි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීසහට “යම්බඳු මට අනභිරතියක් උපන්නේ ද, රුගය සිත වතසා ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන් අලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට ලාභයක් නො වේ. ඒකාන්තයෙන් මට තපුරු ලැබීමෙකි. ඒකාන්තයෙන් මට මනා ලැබීමක් නොවේ. යම් හෙයෙකින් මෙරමා අනභිරතිය දුරු කොට අභිරතිය උපද වන්නේ නම් එය මෙහිලා කොසින් ලැබිය හැකි ද, මම නමාගේ අනභිරතිය තෙමේ ම දුරු කොට අභිරතිය උපදවන්නෙමි නම් මැතැවැ”යි මේ අදහස විය. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීස තෙමේ තෙමේ ම නමාගේ අනභිරතිය දුරු කොට අභිරතිය උපදවා ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කිය.

යමෙක් (සස්තෙහි) නො ඇල්ම ද (පස්කම් ගුණයෙහි) ඇල්ම ද ගෙහනිඃශ්‍රිත වූ පාපවිතකී ද සඵලකාරයෙන් දුරු කොට කිසි අරමුණෙක්හි කෙලෙස් නමැති මහවනය නො කරන්නේ ද, කෙලෙස්වත නැති කෘෂණාරති නැති හෙ තෙමේ හිඤ්ඤ නම් වේ.

මේ ලෝකයෙහි පොළොව ඇසුරු කලා වූ ද, අහස ඇසුරු කලා වූ ද, ලෝකයෙහි ඇතුලත් වූ යම්කිසි රූපයක් වේ ද, ඒ සියල්ල සහමුලින් දිරයි. අනිත්‍ය යි. මෙසේ දැන දන්නා ලද අත්බැව් ඇත්තෝ වෙසෙත්.

*දුහුවායෝ වරකට එක්සාරයක් ම විදිති. ඝණිකු වූ කලි වරකට රූපාරමණාදි සාර-පසක්ම විදිති. එහෙත් ඔවුන් දහසකටත් මා පෙළිය නො හැකිය යි යුක්ත යි.

උපධිසු ජනා ගධිතාසෙ දිට්ඨසුතෙ පටිසෙ ව ඉනෙ ව,
එසථ විනොදය ඡන්දමනෙජො යො එසථ ත ලිමපති තං මුනිමාහු.

අථ සට්ඨනිසසිතා¹ සවිතකකා* පුපුඡ්ඡනතාය² අබමමා නිවිට්ඨා,
ත ව වගගතසස³ කුභිඤ්චි නො පන දුට්ඨුලලහාණී ස භිකඛු.

දබ්බො විරරත්තසමාභිතො අකුභකො නිපකො අපිභාලු,
සන්තං පදං අජ්ඣගමා මුනි පටිච්ච පරිනිබ්බුතො කඛිති කාලනති.

8. 1. 3.

පෙසලඅනිමඤ්ඤනාසුත්තං

211. එකං සමයං ආයසමා වඛනීසො ආලචීයං විහරති අභ්භාලවෙ
වෙනීයෙ ආයසමා නිශ්‍රොධිඛපෙපන උපජ්ඣායෙන සද්ධිං. තෙන බො පන
සමයෙන ආයසමා වඛනීසො අත්තතො පටිභාණෙන අඤ්ඤ පෙසලෙ
භිකඛු අනිමඤ්ඤති.

අථ බො ආයසමතො වඛනීසස ඵතදනොසි. අලාභා වත මෙ න වත
මෙ ලාභා, දුලලභිං වත මෙ න වත මෙ සුලලභිං. යවාහං අත්තතො පටිභාණෙන
අඤ්ඤ පෙසලෙ භිකඛු අනිමඤ්ඤමිති. අථ බො ආයසමා වඛනීසො අත්තතාව
අත්තතො විපපටිසාරං උපපාදෙඤා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි.

මානං¹ පඡ්භස්ස ගොතම, මානපථඤ්ච ඡ්භස්ස,
අසෙසං මානපථසමීං සමුවඡ්ඡතො⁵ විපපටිසාරහුචා⁶ විරරත්තං.

මනෙබ්බ මනඛිතා පජා මානභතා⁷ නිරයං පපතනති,
සොචනති ජනා විරරත්තං මානභතා⁷ නිරයං උපපනතා.

ත භි සොචති භිකඛු කදචි මග්ගජ්නො සමමාපටිපනො,
කිතතිඤ්ච සුඛඤ්ච අනුභොති ධම්මදසොති තමාහු තථන්තං⁸.

තසමා අබ්ලොධ පධානවා නීවරණානි පහාය විසුද්ධො,
මානඤ්ච පහාය අසෙසං විජජායන්තකරො සමිතාචීති.

1. සට්ඨනසිතං - PTS. සට්ඨසිතා - සෂා. සි 1. 2. 2. පුපුඡ්ඡනතාය - සෂා.
3. වචගතසස - සෂා. 4. මානසං - සිමු. 1. සෂා, සි, 2. 5. මානපථමිබ්බුඤ්චිතො - සෂා.
6. විපපටිසාරිහුචා - මජ්ඣං, සෂා 7. මානභතා - PTS. 8. පභිතන්තං - මජ්ඣං.
* පවිතකකා - සි 1, 2.

ජනයෝ උපධිත්ති ද ආසිත් දුටු රූපයෙහි භා කණින් ආසු
ශබ්දයෙහි ද ප්‍රතිසසඛධ්‍යාත ගති රස දෙකෙහි ද ජොට්ඨබ්බාරම්භයෙහි ද
භිජු වූවාහු වෙත්. යමෙක් මේ පඤ්චකාලයෙහි ආශාව දුරු කොට ආශා
නාත්තේ මෙහි නො ඇඳේ ද, ඔහු මුනි යයි කියත්.

වැලි සාරමුණු ආසුරු කළ බොහෝ වූ අට්ඨවිතකීයෝ ප්‍රජාව කෙරෙහි
වැදගත්තාහු වෙත්. කිසිතැනෙක කෙල්ලවනීයට පැමිණියෙක් නො වන්නේ
ද, දුඵල තෙජුල් බණන්තෙක් නොවන්නේ ද, හෙ තෙමේ භික්‍ෂු නම් වේ.

පණ්ඩිත වූ දිගුකලක් මුළුල්ලෙහි සමානිත සිත් ඇති කුහක නො වූ
පරිණතප්‍රඥවන් වූ තාමණා රහිත වූ භික්‍ෂු තෙමේ නිවණට පැමිණියේ ය.
නිවන් නිසා කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවියේ සකනිපරිනිථිණ කාලය
අපේක්‍ෂා කෙරෙයි.

8. 1. 3.

පෙසලඅතිමඤ්ඤනා සූත්‍රය

211. එක්කලෙක ආයුෂමත් චිකිත්ස තෙමේ අලුතිනුවර අභ්‍යාලව-
වෙතිය විහාරයෙහි උපාධ්‍යාය වූ ආයුෂමත් නිශ්‍රොමිකප්‍යනෙරුන් සමග
වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් චිකිත්ස තෙමේ තමාගේ ප්‍රතිභාතයෙන්
අනෙක් ප්‍රියශීල භික්‍ෂුන් හෙළා දකියි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් චිකිත්ස හට “යම්බඳු මම තමාගේ ප්‍රතිභාතයෙන්
අනෙක් ප්‍රියශීල භික්‍ෂුන් අවමන් කෙරෙමි ද, ඒ මට ඒකාන්තයෙන්
අලාභයෙකි. ඒ මට ඒකාන්තයෙන් ලාභයෙක් නො වෙයි. ඒකාන්තයෙන්
මා විසින් නපුරක් ලබන ලද්දේ ය. මා විසින් ඒකාන්තයෙන් යහපතෙක්
නො ලබන ලද්දේ ය”යි මේ අදහස වී ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් චිකිත්ස තෙමේ
තෙමේ ම තමාට විපිලිසර උපදවා ඒ වේලාවෙහි මේ භාථා කී ය.

ගෞතමය, මාතය දුරු කොට, මාතාරම්භය ද බැහැර කරව.
මාතාරම්භයෙහි නිරවශේෂයෙන් මුසපත් වූයේ බොහෝ කලක් විපිලිසර
ඇත්තෙක් විය.

ගුණමකුබාවින් වැකුනා වූ සත්ත්වයෝ මාතයෙන් නැසුනාහු නිරයට
වැටෙත්. මාතයෙන් විනම ව නිරයට පැමිණී ඒ සත්ත්වයෝ බොහෝ කලක්
ශෝක කෙරෙත්.

(මාගීයෙන් දිනු කෙලෙස් ඇති බැවින්) මග්ගජිත නම් වූ මොනවට
පිළිපත් මහණ තෙමේ කිසි කලෙකත් ශෝක නො ම කෙරෙයි. කීර්තිය ද
සුවය ද අනුභව කෙරෙයි. සච්චිත් ඇති උත්චහන්තේ ධම්මදසයයි කියත්.

එහෙයින් මේ ශාසනයෙහි වේතෝබ්බ නැති ප්‍රධන්වීයනීය ඇති (භික්‍ෂු
තෙමේ) නිවරණයක් දුරු කොට පිරිසිදු වූයේ වෙයි. සියලු මාතය පහ
කොට (අභිත්මාගී) විද්‍යාවෙන් (කෙලෙස්) කෙළවර කරන්නෙක් වෙයි.
සන්තූන්තෙක් ද වෙයි.

8. 1. 4.

ආනන්දසුත්තං.

212. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ, ඝාවන්ඪියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකාසං ආර්ථමෙ. අඵ බො ආයස්මා ආනන්දෙ පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙති, පත්තවිවරමාදය සාවන්ඪිං පිණ්ඩිය පාවිසී ආයස්මතා වඩනීසෙන පච්ඡාසමිනෙත.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මතො වඩනීසසං අනභිරති උපපන්නා හොති, රුගො විත්තං අනුඤ්ඤාසෙති. අඵ බො ආයස්මා වඩනීසො ආයස්මන්තං ආනන්දං ගාථාය අජ්ඣිභාසී:

කාමරුගෙන ඩය්‍යාමි විත්තං මෙ පරිබය්‍යති,
සාධු නිබ්බාපනං බුච්ඡි අනුකම්පාය ගොනමාති.

[ආනන්දෙ:]

සඤ්ඤය විපරියෙසා විත්තං ගෙ පරිබය්‍යති,
නිමිත්තං පරිවජේජ්ඣ සුභං රුගුපසංභිතං.¹

සඬබ්බාරෙ පරතො පස්ස දුක්ඛතො මා ව අත්තතො,
නිබ්බාපෙහි මහාරුගං මා ඩයනිජේථා පුතප්පුතං.

අසුභාය විත්තං භාවෙහි එකගතං සුසමාහිතං,
සති කායගතා නාන්දු නිබ්බිද්ධභුලො භව.

අනිමිත්තඤ්ච භාවෙහි මානානුසයමුජ්ජහ,
තතො මානාහිසමයා උපසන්තො වරියසීති.

8. 1. 5.

සුභාසිතසුත්තං.

213. එකං සමයං භගවා ඝාවන්ඪියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකාසං ආර්ථමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසී භික්ඛවොති, හදන්තෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

චතුහි භික්ඛවෙ අබෙගහි සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති තො දුබ්භාසිතා අනචජ්ජා ව, අනනුචජ්ජා ව විඤ්ඤාතං. කතමෙහි චතුහි? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුභාසිතං යෙච භාසති තො දුබ්භාසිතං. ධම්මං යෙච භාසති තො අධම්මං. පියං යෙච භාසති තො අපපියං. සච්චං යෙච භාසති තො අලීකං. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ චතුහි අබෙගහි සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති තො දුබ්භාසිතා අනචජ්ජා ව අනනුචජ්ජා ව විඤ්ඤාතනාති.

ඉදමවොච භගවා ඉදං වන්ථා² සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

1. සඤ්ඤිතං - ස්‍යා, සිමු. 1. 2. වන්ථා - කන්ථි.

8. 1. 4.

ආනන්ද සූත්‍රය

212. එක්කලෙක ආයුෂමත් ආනන්දතෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තේපිඬුසිටුහුගේ අරමිති වැඩ වෙසෙති. ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්දතෙරණුවෝ පෙරවරු හැද පෙරව පාසිවුරු ගණ ආයුෂමත් වඩනීස නම් පසු මහණහු සමග සැවැත්නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩනීසහට අතහිරතියෙක් උපන්නේ වේ: රුගය සිත වහසයි. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීස තෙමේ ආයුෂමත් අනද තෙරණුවන්ට ගාථායෙන් කී ය:

කාමරුගයෙන් දූවෙමි. මාගේ සිත හාත්පසින් දූවේ. ගෞතමයන් වහන්ස, අනුකම්පා පිණිස (ඒ රුගගින්න) නිවීමේ උපායක් වදාළ මැනව.

[අනදතෙරහු:]

සංඥ විපයතීස හේතුචෙන් තොපගේ සිත දූවෙයි. රුගොනපතතියට හේතු වූ සුභාරම්මණය දුරු කරව.

සංසකාරයන් අනිත්‍යවශයෙන් ද දුක්චයයෙන් ද දකුච, ආත්මචයයෙන් නො දකුච. මහාරුගය නිවව. (එවිට) නැවත නැවත තහමක් දූවෙති.

අසුභභාවතාවෙහි එකඟ කොට සමාධි ගත කොට සිත වඩව, තට කාශියා සිතිය ඇති වේවා, නිවේදය බහුල කොට ඇත්තෙක් වෙව.

විදගීතාව ද වඩව, මානානුසයය උපුටා හරුව. ඒ මාතය දුරු කිරීම හේතුවෙන් උපසාන්තයෙක් ව හැසිරෙන්නෙහි ය.

8. 1. 5.

සුභාසිත සූත්‍රය

213. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි වූ ජේතවන නම් අන්තේපිඬු සිටුහුගේ අරමිති වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැසි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙහි, සිටුඅඟෙකින් සමන්විත වදන සුභාසිත වෙයි. දුභිංශිත නො වෙයි. තීරවද්‍ය ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් උපවාද නො කරණ ලද්දේ ද වෙයි. කවර සිටුඅඟෙකින්? යන්: මහණෙහි, මෙහි මහණ තෙමේ සුබැසි තෙපුල් ම බෙණේ ද, දුබැසි තෙපුල් නො බෙණේ ද, දූහැමි තෙපුල් ම බෙණේ ද, නො දූහැමි තෙපුල් නො බෙණේ ද, ප්‍රිය තෙපුල් ම බෙණේ ද, අප්‍රිය තෙපුල් නො බෙණේ ද, සැබෑ තෙපුල් ම බෙණේ ද, නො සැබෑ තෙපුල් නො බෙණේ ද, මහණෙහි, මේ සිටු අඟින් යුත් වදන සුභාසිත වෙයි. දුභිංශිත නොවෙයි. තීරවද්‍ය ද වෙයි. නුවණැත්තන් විසින් උපවාද නො කරණ ලද්දේ ද වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාළ නැවත අන්ලෙසකින් ද මෙය වදාළ සේක:

සුභාසිතං උත්තමමාහු සනෙතා ධම්මං භණේ නාධම්මං තං දුතියා,
පියං භණේ නාපීයං තං තනියං සච්චං භණේ නාලීකං තං චතුස්සනි.

අඵ බො ආයස්මා වඛනීසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසභිතං
කරිතා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිමපණාමෙචා භගවනතං එතදවොච:
පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති.

පටිභාතු තං වඛනීසාති භගවා අවොච.

අඵ බො ආයස්මා වඛනීසො භගවනතං සමුඛා සරුපාති¹ ගාථාහි අභිජ්චි.

තමෙච වාචං භාසෙය්‍ය යායන්තාතං ත නාපයෙ,
පරෙ ච ත විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.

පියවාචමෙච² භාසෙය්‍ය යා වාචා පටිතද්දිතා,
යං අනාදාය පාපානී පරෙසං භාසතෙ පියං.

සච්චං වෙ අමතා වාචා එස ධම්මො සනන්තතො,
සච්චෙ අත්ථ ච ධම්මෙ ච ආහු සනෙතා පතිට්ඨිතා.

යං බුද්ධො භාසතෙ වාචං බෙමං නිබ්බාණපත්තියා,
දුක්ඛස්සන්තකිරියාය සා වෙ වාචාතමුත්තමාති.

8. 1. 6.

සාඨිපුත්තසුභතං

214. එකං සමයං ආයස්මා සාඨිපුත්තො සාචජ්ජීයං විහරති
ජෙතවනෙ අනාඨිජිණ්ඩකස්ස ආණමෙ. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා
සාරිපුත්තො භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දසෙසති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති
සමපභංසෙති පොරියා වාචාය විස්සට්ඨාය අනෙලුගලාය³ අත්ථස්ස
විඤ්ඤාපනියා. තෙ ච භික්ඛු අට්ඨිකතා⁴ මනසිකතා සබ්බවෙනසො⁵
සමන්තාහරිතා ඔභිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

අඵ බො ආයස්මතො වඛනීසස්ස එතදභොසි. අයං බො ආයස්මා සාරිපුත්තො
භික්ඛු ධම්මියා කථාය සන්දසෙසති සමාදපෙති සමුත්තෙතජෙති සමපභංසෙති
පොරියා වාචාය විස්සට්ඨාය අනෙලුගලාය³ අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. තෙ ච
භික්ඛු අට්ඨිකතා⁴ මනසිකතා සබ්බවෙනසො සමන්තාහරිතා ඔභිතසොතා
ධම්මං සුණන්ති. යනනුනාහං ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං සමුඛා සරුපාති
ගාථාහි අභිජ්චෙය්‍යන්ති.

1. සාරුපාසි - මජ්ඣ. 2. පියවාචං ච - මජ්ඣ, PTS. 3. අනෙලුගලාය - මජ්ඣ,
අනෙලුගලස්ස - ස්‍යා, PTS. 4. අට්ඨිකතා - මජ්ඣ, 5. සබ්බවෙනසො - මජ්ඣ.

බුද්ධාදි සත්පුරුෂයෝ උතුම් වූ සුඛාසි තෙපුල් ම කියත්. දූභෑමි තෙපුල් ම බණන්තෝ ය. නො දූභෑමි තෙපුල් නො බණන්තෝ ය. ඒ දෙවැන්න ය. ප්‍රිය තෙපුල් ම බණන්තෝ ය. අප්‍රිය තෙපුල් නො බණන්තෝ ය. එය තෙවැන්න ය. සැබෑ තෙපුල් ම බණන්තෝ ය. නො සැබෑ තෙපුල් නො බණන්තෝ ය. එය සිවුවැන්න ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිස තෙමේ හුනස්තෙන් නැගිට උතුරුසග සිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහෙයි. මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සෑල කෙළේ ය.

වඩවිස, තට වැටහේවා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු සේක. එකල්හි ආයුෂමත් වඩවිස තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

යම් වදනක් කරණ කොට ගෙණ තමාත් නො තවන්තෝ ද, මෙරමාත් නො වෙහෙසන්තෝ ද, ඒ වදන ඒකාන්තයෙන් සුභාෂිත නම් වේ. ඒ වදන ම බෙණෙන්නෝ ය.

යම් වදනෙක් ප්‍රිය කරණ ලද ද, යම් වදනක් බණන්තෝ අනුන්ට අප්‍රිය පරුස් බස් නො ගෙණ ප්‍රියවදන් ම බෙණේ ද, (එබඳු) ප්‍රියවදන් ම බෙණෙන්නෝ ය.

සැබෑ වදන ඒකාන්තයෙන් අමා වදන ය. මේ දහම පැරණි ය. සජ්ජනයෝ සත්‍යයෙහි ද අභීයෙහි ද ධර්මයෙහි ද පිහිටියෝ යයි කියත්.

බුදුරජානන් වහන්සේ නිවණට පැමිණීම පිණිස ද දුක් කෙලවර කිරීම පිණිස ද නිහඟ වූ යම් වදනක් වදාරණ සේක් ද, ඒ වදන වදන් අතුරෙන් ඒකාන්තයෙන් උතුම්.

8. 1. 6.

ශාරීපුත්‍ර හුතූය

214. එක්කලෙක ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ සෑවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තෙපිඬු සිටිනුයේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ පරිපුණ් වූ පළිබෝධ රහිත වූ නිදෙස් වූ නොහිලිනුනු පදබ්‍යඤ්ඤා ඇති අභීය භාග්‍යමට සමභී වූ දූභෑමි කථායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වත්, (ඔවුන්) සමාදන් කරවත්, තෙද ගන්වත්, සතුටු කෙරෙත්. ඒ හිඤ්ඤ ද අභීවත් කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිහින් ඇතුළත් කොට යොමු කල කන් ඇත්තෝ දහම් අසත්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිසහට “මේ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ පරිපුණ් වූ වචන ඇති පළිබෝධ රහිත වූ නිදෙස් වූ නොහිලිනුනු පදබ්‍යඤ්ඤා ඇති අරාත් භාග්‍යමට සමත් වූ දූභෑමි කථායෙන් හිඤ්ඤන්ට කරුණු දක්වත්, සමාදන් කරවත්, තෙද ගන්වත්, සතුටු කරවත්, ඒ හිඤ්ඤ ද අභීවත් කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිහින් සමනා කොට ගෙණ යොමු කල කන් ඇති ව දහම් අසත්. මම ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි තම් ඉතා මානවැ”යි මේ අදහස වී ය.

අඵ ඛො ආයසමා වඩනීසො උට්ඨායාසනා එකංසං උතතරුසඛගං කරිනො
යෙනායසමා සාරිපුතෙනා තෙනඤ්ඤ්ලිමපණාමෙඤා ආයසමනතං සාරිපුතනං
එතදවොච. පටිභාති මං ආවුසො සාරිපුතත, පටිභාති මං ආවුසො.
සාරිපුතතාති. පටිභාතු තං ආවුසො වඩනීසාති. අඵ ඛො ආයසමා වඩනීසො
ආයසමනතං සාරිපුතනං සමමුඛා සරුපාති ගාඨාති අභීජථවි:

ගමභීරපඤ්ඤා මෙධාචී මග්ගාමග්ගස්ස කොච්ඤෙ,
සාරිපුතෙනා මහාපඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙති භික්ඛුනං.

ඤඛිඛෙතෙන'පි දෙසෙති විජ්ඣාරෙන'පි භාසති,
සංග්‍රිකාසිච නිගෙකාසො පටිභානං උදීරසි¹.

තස්ස තං දෙසයනතස්ස සුණනති මධුරං ගිරං,
සරෙන රජනීයෙන සවණීයෙන වග්ගතා,
උදග්ගවිතතා මුද්දිතා සොනං ඔධෙනති භික්ඛවොති:

8. 1. 7.

පචාරණසුභතං

215. එකං සමයං භගවා ඝාවජචීයං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිඟාරමාතු-
පාසාදෙ මහතා භික්ඛුසඛස්න සද්ධිං පඤ්චමතෙනති භික්ඛුසතෙති සබ්බෙහෙව
අරභනොති. තෙන ඛො පත සමයෙන භගවා තදහුපොසථෙ පණණරසෙ
පචාරණාය භික්ඛුසඛසපරිවුතො අපේකාකාසෙ නිසීනො හොති.

අඵ ඛො භගවා තුණනිභුතං තුණනිභුතං² භික්ඛුසඛස්ස අනුච්චොකෙඤා
භික්ඛු ආමනොසි. හජ්දනී භික්ඛවෙ, පචාරයාමි³ වො. න ච මෙ කිඤ්චි
ගරභථ කාසිකං වා වාවසිකං වා 'ති.

එවං වුතෙන ආයසමා ඝාරිපුතෙනා උට්ඨායාසනා එකංසං උතතරුසඛගං
කරිනො යෙන භගවා තෙනඤ්ඤ්ලිමපණාමෙඤා භගවනතං එතදවොච: න
ඛො මයං භනොන, භගවතො කිඤ්චි ගරභාම කාසිකං වා වාවසිකං වා.
භගවා භි භනොන, අනුපපනතස්ස මග්ගස්ස උපපාදෙනා, අසඤ්ඤාතස්ස මග්ගස්ස
සඤ්ඤාතෙනා, අතකබ්බාතස්ස මග්ගස්ස අතකබ්බාතා මග්ගඤ්ඤා මග්ගච්චි
මග්ගකොච්ඤෙ. මග්ගානුගා ච භනොන, එතරති සාවකා විහරනති පච්ඡා-
සමනතාගතා. අහං ච ඛො භනොන, භගවනතං පචාරෙමි. න ච මෙ
භගවා කිඤ්චි ගරභති කාසිකං වා වාවසිකං වා 'ති.

1. පටිභාණමුදීරසි - සඤා 2. තුණනිභුතං - ඡෙසං. සඤා PTS. 3. පචාරමි - ඡෙසං.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩිනීස තෙමේ හුත්තනෙත් නාහිට උත්තරුසඛගය එකස් කොට ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන් වෙත ඇදීලී බාද ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවන්ට මෙය කී ය. ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙති, මට වැටහෙයි. ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙති, මට වැටහෙයි. “ඇවැත්ති, වඩිනීසයෙති, තොපට වැටහේවා!”යි. එකල්හි ආයුෂමත් වඩිනීස තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට ප්‍රශංසා කෙළේ ය.

ගාමුරා පාණ්ඩු නුවණැත්තා වූ මග නොමග දැනීමෙහි දක්ෂ මහත් ප්‍රඥ ඇති ශාරීපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ හිඤ්ඤන්ට දහම් දෙසත්.

සැකෙවින් ද දේශනා කෙරෙත්, විතරවිසින් ද දේශනා කෙරෙත්. (උත්වහන්සේගේ) මධුර සචරය සැලලිහිණියකගේ මෙහි. වැටහීම (මුහුදුරල මෙන්) පැහ තහි.

ඇලුම් කටයුතු වූ ඇසියයුතු වූ සිත්කලු සචරයෙන් දහම් දෙසන උත්වහන්සේගේ ඒ මිහිරි නෙපුල් හිඤ්ඤ අසත්. ඔදවැඩි සිත් ඇත්තාහු ප්‍රමුදිත සිත් ඇත්තාහු කන් යොමු කෙරෙත්.

8. 1. 7.

පචාරණ සුත්‍රය

215. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි සුචාණ්ඩ නම් මිශාරමාතුපහයෙහි හැම රහත් වූ පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග වැඩවසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුණ්ණරුසි පොහොය වූ එදින (වස් විශුද්ධි) පවුරුණු පිණිස බික්සහන විසින් පිරිවරණ ලද්දහු අබවස වැඩහුත් සේක් වෙහි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භාත්පසින් තිහඩ වූ බික්සහන බලා හිඤ්ඤන් ඇමතු සේක. මහණෙනි, මම දැන් තොප පවරමි. මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට තෙපි නො ගරහවු ද?

මෙසේ වදාළ කල්හි දම්සෙනෙවි ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙමේ හුත්තනෙත් නාහිට උත්තරුසඛගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බාද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය. වහන්ස, අපි (පිරිසිදුම වූ ආචාර ආච්ච ඇති) භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට නො ම ගරහමු. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වතාහි (කසුප් සම්බුදුහුගෙන් පසු) නූපත් මග උපදවන සේක. නො හටගත් මග දනවන සේක. නො දෙසු මග දෙසන සේක. මාගීය දන්තා සේක. මාගීය දන් සේක. මාගීයෙහි දක්ෂ සේක. වහන්ස, මාගීය අනුව ගිය ශ්‍රාවකයෝ (බුදුරජානන් වහන්සේට) පසුව (මාගීඥතයෙන්) සමන්විත වූවෝ දැන් වෙසෙත්. වහන්ස, මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පවරමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසි වරදකට ගරහන සේක් ද?

ත ඛොභං තෙ සාරිපුතත කිඤ්චී ගරභාමි කාසිකං වා වෘච්ඡිකං වෘ. පණ්ඩිතො චං සාරිපුතත, මභාපඤ්ඤා චං සාරිපුතත, පුච්ඡපඤ්ඤා චං සාරිපුතත, භාසපඤ්ඤා¹ චං සාරිපුතත, ජවතපඤ්ඤා චං සාරිපුතත, තිකඛපඤ්ඤා චං සාරිපුතත, නිබ්බඛිකපඤ්ඤා චං සාරිපුතත. සෙය්‍යථාපි සාරිපුතත, රඤ්ඤා වකකචතතිස්ස ජෙට්ඨපුතො: පිතරු පචතතිතං වකකං සමමදෙව අනුපපචතොති. එවමෙව ඛො චං සාරිපුතත මයා අනුතතරං ධම්මවකකං පචතතිතං සමමදෙව අනුපපචතොති.

නො වෙ කීර මෙ භනොන භගවා කිඤ්චී ගරභති කාසිකං වා වෘච්ඡිකං වා. ඉමෙසමිපි භනොන භගවා පඤ්චනතං භික්ඛුසතාතං ත කිඤ්චී ගරභති කාසිකං වා වෘච්ඡිකං වා ති.

ඉමෙසමිපි ඛොභං සාරිපුතත පඤ්චනතං භික්ඛුසතාතං ත කිඤ්චී ගරභාමි කාසිකං වා වෘච්ඡිකං වා. ඉමෙසං² භි සාරිපුතත පඤ්චනතං භික්ඛුසතාතං සට්ඨී භික්ඛු තෙවිජ්ජා, සට්ඨී භික්ඛු ජලභිඤ්ඤා, සට්ඨී භික්ඛු උභතොභාග-විමුතතා. අථ ඉතරෙ පඤ්ඤාවිමුතතාති.

අථ ඛො අයසවා වඩිතිසො උට්ඨායාසතා එකංසං උතතරුසඛිතං කරිතො යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාඋපණ්ණාමෙතො භගවනතං එතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩිතිසාති භගවා අවොච. අථ ඛො අයසවා වඩිතිසො භගවනතං සමමුඛා සරුපාති ගාථාති අභිජච්චි:

අජ්ජ පණ්ණරසෙ විසුද්ධියා භික්ඛු පඤ්චසතා සමාගතා,
සඤ්ඤාජතඛනිතච්ඡිදා අනීසා බිණ්ඤ්ඤාභගවා ඉසී.

වකකචතති යථා රුජා අච්චවපරිවාරිතො,
සමනතා අනුපරියෙති සාගරනතං මහිං ඉමං.

එවං විජ්තසඛිතාමං සඤ්චවාභං අනුතතරං,
සාවකා පසිරුපාසනති තෙවිජ්ජා මච්චුභාසිතො.

සබ්බෙ භගවතො පුතතා පලාපෙඤ්ඤා ත විජ්ජති,
තණ්හාසලලස්ස භනතාරං වඤ්ඤා ආදිච්චබ්ඤ්ඤානති.

8. 1. 8.

පණ්ඩිතසංයුතතං

216. එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡාසීයං විහරති ජෙතවනො අනාථපිණ්ඩි-කස්ස ආණමෙ මහතා භික්ඛුසඛෙසත සද්ධිං අඛස්සනලසෙහි භික්ඛුසතෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය² ධම්මියා කථාය සඤ්ඤෙහි සමාදපෙති සමුතොජෙති සමපහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකචා මතසිකචා සබ්බවෙතසො සමනතාහරිතො ඔභිතසොතා ධම්මං සුණන්ති.

1. භාසුපඤ්ඤා - සිවු. සී 1, 2. 2. නිබ්බාණසංයුතතාය, මජ්ඣ.

සාරිපුත්ත, තොපගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට මම තො ම ගරහමි. සාරිපුත්ත, තෙපි පණ්ණාසකයෙහි. සාරිපුත්ත, තෙපි මහාපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත, තෙපි පුටුපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත තෙපි භාසපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත තෙපි ජවනපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත, තෙපි නිකඛපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත තෙපි නිබ්බේධිකපඤ්ඤායෙහි. සාරිපුත්ත, යම්භේ සක්චිතිරජුගේ දෙවුපුත්ත තෙමේ පියා විසින් පවත්වන ලද අණසක මැනවින් අනුව පවත්වා ද, සාරිපුත්ත, එසෙයින් ම මවිසින් පවත්වන ලද අනුකාර වූ දහම්සක තෙපි මැනවින් ම පවත්වනු ය.

වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට තො ගරහන සේක් නම් වහන්ස, මේ පන්සියක් භික්ෂුන්ගේත් කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගරහන සේක් ද?

සාරිපුත්ත, මේ පන්සියක් භික්ෂුන්ගේත් කායික වූ හෝ වෘත්තීය වූ හෝ කිසිවකට මම තො ගරහමි. සාරිපුත්ත, මේ භික්ෂුන් පන්සියය අතුරෙන් භික්ෂුහු සැටනමක් ත්‍රිවිදු ආත්තෝ ය. භික්ෂුහු සැටනමක් අබිභිඤ්ඤා ආත්තෝ ය. භික්ෂුහු සැටනමක් උභතොභාග (අරුපාවචර සමාපතියෙන් රුපකයින් හා අග්‍රමායියෙන් තාමකයින් හා) විමුක්ත ය හ. වැලි සෙස්සෝ ප්‍රඥවිමුක්ත ය හ. (තෙවිජ්ජාදිභාවයට තො පැමිණී රහත්හ.)

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිස තෙමේ සුතස්තෙන් නාභිට උත්තරාසවයය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ ය”යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩවිස, තට වැටහේවා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩවිස සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් ඉදිරියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

සංයෝජන නම් වූ ද බන්ධන නම් වූ ද කෙලෙස් සිදලු දුක් රහිත වූ ක්‍ෂය කළ පුතර්භව ඇති සාමී වූ පන්සියක් භික්ෂුහු අද පුණ්ණරුසි පොහෝ දිනෙහි විශුද්ධිපවාරණය පිණිස රැස් වූහ.

සක්චිතිරජ තෙමේ ඇමැති සමුහයා විසින් පිරිවරණ ලදුව සතර සසුරු හිමි කොට ඇති මේ පොළොව භාත්පස යම්භේ පිළිවෙළින් පරිගමනය කෙරේ ද-

එසේ ම ත්‍රිවිදු ආති මරු නැසුවා වූ ශ්‍රාවකයෝ දිනු සඛ්‍යාම ඇති නිරුත්තර වූ සන්චාහ නම් බුදුරජානන් වහන්සේ පයඝ්ථාසනය කෙරෙත්.

සියල්ලෝ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පුත්තු ය. මෙහි හිත් පුහුලෙක් නැත. තෘණාශලයය තසන සුයඝ්චක්ඛු වූ සථිඤ්ඤාත් වහන්සේ වදිමි.

8. 1. 8.

සරෙසහසා සුත්‍රය

216. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි මහත් බික් සහන අබතෙලෙස් භික්ෂුන් දහස සමග වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිළිබඳ දැහැමිකථාවෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. (ඔවුන්) සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරණ සේක. ඒ භික්ෂුහු ද අභිවන් කොට මෙනෙහි කොට මුළුසිහින් මනා කොට ගෙණ යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්.

අඵ බො ආයසමහො වඛනීසස ඵතදහොසි: අයං බො භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය ධම්මො කථාය සඤ්ඤෙසති සමාදපෙති සමුත්තෙජෙති සමපහංසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකකා මතසිකකා සබ්බවෙනසො සමන්තාහරිකා මහිතසොතා ධම්මං සුණන්ති. යනනුතාහං භගවන්තං සමුච්චා සරුපාහි ගාථාහි අභිජථවෙයන්ති. අඵ බො ආයසමා වඛනීසො උට්ඨායාසනා ඵකංසං උත්තරුසඛිගං කරිකා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤිමපණාමෙකා භගවන්තං ඵතදවොච: පටිභාහි මං භගවා, පටිභාහි මං සුගතාහි. පටිභාතු නං වඛනීසාහි භගවා අවොච. අඵ බො ආයසමා වඛනීසො භගවන්තං සමුච්චා සරුපාහි ගාථාහි අභිජථවි:

පරෙසහසං භික්ඛුහං සුගතං පසිරුපාසති,
දෙසෙන්නං වීරජං ධම්මං නිබ්බාණං අකුතොභයං.

සුණන්ති ධම්මං විමලං සමමාසමුච්චධදෙසිතං,
සොභති වත සමුච්චො භික්ඛුසඛිසපුරකකතො.

තාගතාමොසි භගවා ඉසීනං ඉසීසන්තමො,
මහාමෙසොච හුත්වාන සාවකෙ අභිවසාහි.

දිවාච්චාරු නිකඛමච සඤ්ඤෙසනකමන්තා¹,
සාවකො තෙ මහාචීර පාදෙ වඤ්ඤි වඛනීසොහි.

කීනඤ්ඤ තෙ වඛනීස ඉමා ගාථායො පුබ්බෙ පරිචිතකකිතා උදාහු ඨානසොච තං පටිභන්තීති?

න බො මෙ භනෙන ඉමා ගාථායො පුබ්බෙ පරිචිතකකිතා. අඵ බො ඨානසොච මං පටිභන්තීති.

තෙන හි තං වඛනීස භිදෙයාසොමන්තාය පුබ්බෙ අපරිචිතකකිතා ගාථායො පටිභන්තූහි.

ඵචං භනෙන්ති බො ආයසමා වඛනීසො භගවතො පටිසසුත්වා භිදෙයා-සොමන්තාය භගවන්තං පුබ්බෙ අපරිචිතකකාහි ගාථාහි අභිජථවි:

උමමග්ගපථං² මාරස්ස අභිභූයස් වරසි පභිජ්ජ ඛිලාති³,
නං පසස්ථ ඛකුපමුඤ්ඤවකරං අසීතං භාගසො පටිභජ්ජං.

1. සඤ්ඤෙසනකමන්තා - සනා. 2. උමමග්ගපථං - හි 1, 2. 3. ඛිලාති - සනා.

ඉක්බිති වචනික තෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවන් පිළිබඳ දැනුම කපායෙන් භික්ෂුන්ට කරුණු දක්වන සේක. (මවුන්) සමාදන් කරවන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරණ සේක. ඒ භික්ෂුහුද අභිවත් කොට මෙතෙහි කොට මුළුසිතින් සමනාකොටගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහම් අසත්. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමුවෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් මැනවැ”යි මේ අදහස වි ය. ඉක්බිති ආයුෂමත් වචනික සථවිර තෙමේ හුතස්තෙන් නැගිට උත්තරුසඛගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ” යි මෙය සැල කෙළේ ය. වචනික, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වචනික සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් හමුවෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

අ රුදහසක් පමණ භික්ෂුහු (කොයිහුත් බියක් නැති බැවින්) අතුනොහය වූ නිමිල වූ නිමිණ ධර්මය දේශනා කරණ බුදුරජාහත් වහන්සේ පසිරුපාසනය කෙරෙත්.

සම්මාසම්බුදුරජාහත් වහන්සේ විසින් දෙසෙන නිමිල වූ ධර්මය අසත්. බික්සගන විසින් පෙරවූ කරණ ලද සම්බුදුරජාහත් වහන්සේ ඒකාන්තයෙන් හොබනා සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්ස, (මුඛවහන්සේ) නාග හම් වන සේක. (විපසී ඇදී බුද්ධ) සෘෂිත් අතුරෙන් සත් වැනි සෘෂිවන සේක. නොහොත් (ප්‍රත්‍යක්‍ෂබුද්ධාදී) සෘෂිත්ට අතිශ්‍රේෂ්ඨ සෘෂි වන සේක. මහාමෙඝයන් මෙන් වී සච්චන් (සදහම් වැස්සෙන්) තෙමන සේක.

මහාචීරයන් වහන්ස, මුඛවහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ වචනික තෙමේ ශාක්‍යයන් වහන්සේ දකිනු කැමැත්තෙන් දිවා විහරණයෙන් නික්ම අවුත් (මුඛවහන්සේගේ) සිරිපා වදියි.

කිමෙන් ද? වචනික, මේ ගාථාවෝ නා විසින් පෙර සිතන ලද්දහු ද? නැත හොත් තට (අවසථාවශයෙන්) එකෙණෙහි ම (වැටහෙද්ද?)

වහන්ස, මේ ගාථාවෝ මා විසින් පෙර සිතන ලද්දහු නො ම වෙති. වැලී (අවසථාවශයෙන්) එකෙණෙහි ම (මට වැටහෙත්.)

වචනික, එසේ වී නම් පෙර කලාපා නොකරණ ලද ගාථාවෝ බෙහෙවින් ම තට වැටහෙත්වා.

ආයුෂමත් වචනික සථවිර තෙමේ වහන්ස, එසේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා පෙර කලාපා නොකරණ ලද ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බෙහෙවින් ප්‍රශංසා කෙළේ ය:

මාරයාගේ කෙලෙස් උඩා නමැති උමං මාඛ (රාගාදී පඤ්ච) ඛිලයන් බිඳ හැසිරෙන සේක. කෙලෙස් බැඳුම් මුදා ලන රාගාදියෙන් අතීතින වූ ධර්මය කොටස් වශයෙන් බෙදන්නා වූ ඒ තථාගතයන් වහන්සේ දකිමු.

මසය්‍ය භි¹ නිජ්ථරණ්ථං අනෙකච්ඡිතං මග්ගං අකඛාසී,
තසමිං භො² අමනෙ අකඛාතෙ ධම්මද්දසා සීතා අසංඝීරා.

පඤ්ඤානකරො අතිවිජ්ඣා ධම්මං³ සබ්බද්ධිනීතං⁴ අතිකකම්මද්දසා,
ඤ්ඤා ව සච්ඡිකඤ්ඤා ව අග්ගං සො දෙසසී දසදායානං⁵.

එවං සුදෙසිතෙ ධම්මෙ කො පමාදො විජානනං⁶,
තසමා භි තස්‍ය භගවතො සාසනෙ අප්පමතො සද්‍ය තමසසම්මුඛිකෙඛති.

8. 1. 9.

කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං

217. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඵචනෙ කලුඤ්ඤා-
භිවාපෙ. අඵ ඛො ආයසමා අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා⁷ සුචිරසෙව යෙන
භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීඤ්ඤා
භගවතො පාදනී මුඛෙන ව පරිච්චිඛති. පාණීභි ව පරිසම්බාහති. තාමඤ්ඤා
සාවෙති “කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං භගවා කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං සුගතා”ති.

අඵ ඛො ආයසමතො වඩවීසසං එතද්දොසී. අයං ඛො ආයසමා අඤ්ඤා-
කොණ්ඩඤ්ඤා සුචිරසෙව යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා
භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීඤ්ඤා භගවතො පාදනී මුඛෙන ව පරිච්චිඛති.
පාණීභි ව පරිසම්බාහති. තාමඤ්ඤා සාවෙති “කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං භගවා
කොණ්ඩඤ්ඤාසුභං සුගතා”ති. යනුතාභං ආයසමනතං අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා
භගවතො සම්මුඛා සරූපාභි ගාථාභි අභිජ්ථවෙය්‍යනති.

අඵ ඛො ආයසමා වඩවීසසං උඨායාසනා එකංසං උනන්තරාසඛිතං කරීඤ්ඤා
යෙන භගවා තෙතඤ්ඤාප්චිං පණාමෙඤ්ඤා භගවතං එතද්දොවො පටිභාති මං
භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඩවීසසං භගවා අවොච.

අඵ ඛො ආයසමා වඩවීසසං ආයසමනතං අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා භගවතො
සම්මුඛා සරූපාභි ගාථාභි අභිජ්ථවි.

බුද්ධානු බුද්ධො සො ඵෙරො කොණ්ඩඤ්ඤා තිබ්බතීකකමො,
ඌභී සුබවිභාරුතං විවෙකානං අභිණ්හසො.

1. ‘භි’ ඉති නාභී - මජ්ඣං. 2. තසමිං වෙ - මජ්ඣං, ස්‍යා. 3. ධම්මං ඉති නාභී - මජ්ඣං,
PTS. 4. සබ්බද්ධිනීතං - ස්‍යා. 5. දසදායානං ස්‍යා, PTS. 6. විජානනං ධම්මං -
මජ්ඣං, PTS. 7. අඤ්ඤාසුභං කොණ්ඩඤ්ඤා - මජ්ඣං, PTS.

චතුරෝස නිත්රණය පිණිස අතේකවිධ වූ මාගීය වදල සේක. උන්-
වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද ඒ අමාතයෙහි උන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ
අසංහාරිය ව (රාගාදියෙන් භානිප්‍රිය නො භානිසේ තහවුරුව) පිහිටී
යෝ ය.

ඥානාලෝකය පහල කල බුදුරජානන් වහන්සේ ධර්මය අවබෝධ කොට
සියලු දෘෂ්ටිපාතයන්ගේ හෝ විඥනසච්ඡින්නේ ඉක්මිම දුටු සේක. දැන
ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට උන්වහන්සේ උතුම් ධර්මය දශාභියන්ට හෙවත් පස්වග මහ-
ණුන්ට දෙසූ සේක.

මෙසේ ධර්මය මොනොවට දේශනා කොට ඇතිකල්හි ධර්මය දැන ගන්න-
වුන්ගේ කවර ප්‍රමාදයෙක් ද, එහෙයින් (තථාගතයන් වහන්සේට) තමසකාර
කරමින් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්තෙහි අප්‍රමාදී ව හැම කල්හි පිලි-
වෙලින් හික්මෙන්නෝ ය.

8. 1. 9.

කොණ්ඩඤ්ඤාසුත්‍රය

217. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුමුර සම්පයෙහි
කලඤ්ඤානිවාස නම් වූ චේඵවනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක, එකල්හි
ආයුෂමත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ බොහෝ කලෙකින් ම
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹිත්. අතින් ද
පිරිමදින්. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤා යෙමි. සුගතයන්
වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤායෙමි”යි නම ද අස්වත්.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩනීය තෙරුන්ට “මේ ආයුෂමත් අඤ්ඤා-
කොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ බොහෝ කලෙකින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත
එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ පා මුවෙන් සිඹිත්. අතින් ද පිරිමදින්. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස,
මම කොණ්ඩඤ්ඤායෙමි. සුගතයන් වහන්ස, මම කොණ්ඩඤ්ඤායෙමි”යි
නම ද අස්වත්. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි සුදුසු ගාථායෙන්
ආයුෂමත් අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා තෙරුන් පසසන්තෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැ”යි
මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීය සථවිර තෙමේ සුතස්තෙන් නැගිට උත්තරා-
සඞගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට
වැටහේ”යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩනීය, තට වැටහේවා!යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වදල සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීය සථවිර තෙමේ සුදුසු ගාථාවලින් භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ හමුවෙහි අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවන් පැසසී ය.

(බුදුහුට පසුව චතුරායභිසත්‍යය අවබෝධ කල බැවින්) බුද්ධානුබුද්ධ
වූ බහල වීර්‍යය ඇති ඒ කොණ්ඩඤ්ඤා තෙරණුවෝ සුබවිහරණ ඇති
විත්තවිචේකයන් නිතර ලබනසුල්ලහ.

යං සාවකෙන පත්තබ්බං සජ්ඣසාසනකාරිනා,
සබ්බස්ස නං අනුප්පත්තං අප්පමන්තස්ස සිකඛිනො.

මහානුභාවො තෙව්ච්ඡ්ඤා වෙතොපරියායකොව්ඤ්ඤො,
කොණ්ඩකෙඤ්ඤො චුඤ්ඤායාදො¹ පාදො වඤ්ඤානි සජ්ඣනොති.

8. 1. 10

මොග්ගලානසුත්තං

218. එකං සමයං භගවා රුජගහෙ විහරති ඉසිතිලීපස්සෙ කාලසිලායං මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සබ්බභෙව අරහනෙතති. තෙසං සුදං ආයස්මා මහාමොග්ගලානො වෙතසා විත්තං සමනෙතසති විප්පමුත්තං නිරුප්පිං².

අඵ බො ආයස්මනො වඛනිසස්ස එතද්භොසි: අයං බො භගවා රුජගහෙ විහරති ඉසිතිලීපස්සෙ කාලසිලායං මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සබ්බභෙව අරහනෙතති. තෙසං සුදං ආයස්මා මහා-මොග්ගලානො වෙතසා විත්තං සමනෙතසති විප්පමුත්තං නිරුප්පිං². යනනුත්තං ආයස්මත්තං මහාමොග්ගලානං භගවතො සමමුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවෙය්‍යන්ති.

අඵ බො ආයස්මා වඛනිසො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරුසංඛං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාලී පණාමෙත්වා භගවන්තං එතද්වොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු නං වඛනිසාති භගවා අවොච. අඵ බො ආයස්මා වඛනිසො ආයස්මත්තං මහාමොග්ගලානං භගවතො සමමුඛා සරුපාති ගාථාති අභිත්ථවි:

නගස්ස පස්සෙ ආසීනං මුනීං දුක්ඛස්ස පාරගුං,
සාවකා පඨිරුපාසන්ති තෙව්ච්ඡ්ඤා මච්චුභාසිනො.

තෙ වෙතසා අනුපරියෙති³ මොග්ගලානො මහිද්ධිකො,
විත්තං තෙසං සමනෙතසං විප්පමුත්තං නිරුප්පිං.

එවං සබ්බභගසම්පන්නං මුනීං දුක්ඛස්ස පාරගුං,
අතෙකාකාරසම්පන්නං පඨිරුපාසන්ති ගොතමන්ති.

8. 1. 11.

ගග්ගණසුත්තං

219. එකං සමයං භගවා වමස්සායං විහරති ගග්ගණය පොකබරණීයා තීරෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සත්තති ව උපාසකසතෙති⁴ අතෙකෙති ව දෙවතාසභස්සෙති. ත්‍යායසුදං භගවා අතිරොචති වණේණන වෙච යසසා ව⁵.

1 චුඤ්ඤායාදො, PTS. 2. නිරුප්පිං - සීමු. 1.2. 3. අනුපරියෙසති - ස්‍යා. 4. සත්තති ව උපාසකාසතෙති ඉති දිස්සන්ත - මජ්ඣ. PTS. 5. යසසෙ - සීමු. 1.

ශාසනාශාසනකාරී වූ ශ්‍රාවකයකු විසින් යමක් ලැබියයුතු ද අප්‍රමාදී ව භික්ෂෙත්තා වූ උත්වහන්සේ විසින් ඒ සියල්ල ලබන ලදී.

මහත් අනුභාව ඇති ත්‍රිවිදු ඇති වේතෝපරියක්‍යණයෙහි දක්‍ෂ වූ බ්‍රහ්මචුත්‍ර වූ කොණ්ඩඤ්ඤ තෙරණුවෝ ශාසනාන් වහන්සේගේ සිරිපා වදිත්.

8. 1. 10.

මොග්ගලානසුත්‍රය

218. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ඉසිගිලිපවුපස කඵගල්තලාවෙහි හැම රහත් වූ භික්‍ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ, මහත් බික්සගන සමග වැඩ වසන සේක. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තමසිතින් ඒ භික්‍ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේ ද උපධි රහිතදැයි සොයත්.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීයතෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ඉසිගිලිපවුපස කඵගල්තලාවෙහි හැම රහත් වූ භික්‍ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සගන සමග වැඩවසන සේක. ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තමසිතින් ඒ භික්‍ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේ ද උපධි රහිතදැයි සොයත්. මම සුදුසු ශාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පසසන්තෙමි නම් මැනවැ”යි මේ අදහස වී ය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීය සථවිර තෙමේ හුතස්තෙන් තැගිට උතතරුසභිගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ. සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ”යි මෙය සැල කෙළේ ය. වඩනීය, තට වැටහේවා!යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීය සථවිර තෙමේ සුදුසු ශාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවෙහි ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් පැසසී ය.

ත්‍රිවිදු ඇත්තා වූ කෙලෙස් මරා නැසූ ශ්‍රාවකයෝ පවුපස වැඩහුන් දුක් කෙලවරට පැමිණී සම්බුදු මුනිහු පයඤ්චාසනය කෙරෙත්.

මහත් සෘද්ධි ඇති මුගලන් තෙරණුවෝ සච්චන්ගේ සිත (කෙලෙසුන්ගෙන්) මිදුනේ ද, උපධි රහිත දැයි සොයමින් තම සිතින් ඔවුන් ලුහුබැඳ යෙත්.

මෙසේ සියලු ගුණාභිගයන්ගෙන් යුත් දුක් කෙලවරට පැමිණී නොයෙක් අයුරෙන් පිරිපුන් සම්බුදු මුනි වූ ගෞතමයන් වහන්සේ පයඤ්චාසනය කෙරෙත්.

8. 1. 11.

ගහගරුසුත්‍රය

219. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මමපානුවර සමීපයෙහි ගහගරු පොකුණුතෙර පන්සියක් පමණ වූ බික්සගන ද සන්සියක් උවසුවන් ද නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන් ද සමග වැඩවසන සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශරීර වණියෙන් ද, යශසින් ද, ඔවුන් අබිබවා බබලන සේක.

අප්ඵ බො ආයසවතො වඛනීසසං ඵතදහොසි: අයං බො භගවා වච්චායං විහරති ගගගරුය පොකඛරණීයා තීරෙ මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙතති භික්ඛුසතෙති සතතති ව උපාසකසතෙති අතෙකෙඤ්ඤි දෙවතාසභසෙසති. තසංසුදං භගවා අතිරොවති වණෙණත වෙව යසසා ව යනුනාහං භගවතතං¹ සමමුඛා සරුපාය ගාථාය අභිත්ථවෙය්‍යන්ති.

අප්ඵ බො ආයසවා වඛනීසො උට්ඨායාසතා ඵකංසං උතතරුසඛගං කරිත්ථා සෙත භගවා තෙනඤ්ඤ්ච්චාණාමෙත්ථා භගවතතං ඵතදවොච: පටිභාති මං භගවා පටිභාති මං සුගතාති. පටිභාතු තං වඛනීතාති භගවා අවොච.

අප්ඵ බො ආයසවා වඛනීසො භගවතතං¹ සමමුඛා සරුපාය ගාථාය අභිත්ථවි:

වන්දෙ යථා විගතවලාහකෙ තභෙ
විරොවති විතමලො² ව භාණුමා,
ඵවච්චි අඛනීරස තං මහාමුනී
අතිරොවසී යසසා සබ්බලොකන්ති.

8. 1. 12.

වඛනීසසුභගං.

220. ඵකංසමයං භගවා ඝාචන්දීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-පිණ්ඩිකසං ආරුමෙ. තෙන බො පත සමයෙන ආයසවා වඛනීසො අචිර-අරහතතපපතො හොති³ විමුක්ඛිසුඛ⁴ පටිසංවෙදී. තාසං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

කාවෙය්‍යමන්තා විචරිමහ පුබ්බෙ ගාමා ගාමං පුරුපුරං,
අප්ඵද්දසාම සමබුද්ධං සද්ධා තො උදපජ්ජථ*.

සො මෙ ධම්මදෙසෙසී ඛක්ඛායනතධාතුයො⁵,
තසාහං ධම්මං සුත්ථාත පබ්බජිං අනගාරියං.

ඛහුන්තං වත අත්ථාය බොධිං අජ්ඣගමා මුනී,
භික්ඛුතං භික්ඛුනීතඤ්ච යෙ නියාමගතද්දසා.

සවාගතං වත මෙ ආසී මම බුද්ධසං සන්තිකෙ,
නියොො විජ්ජා අනුප්පන්තා කතං බුද්ධසං සාසනං.

පුබ්බෙතිව්‍යාසං ජානාමි දිබ්බවකඛුං විසොධිතං,
තෙවිජ්ජා ඉද්ධිපපතොමහි වෙනොපරියාය කොවිදෙහි

වඛනීසවගෙහා පඨමො.

1. භගවතො - PTS. 2. විගතමලා - මජ්ඣ. 3. හුත්ථා - මජ්ඣ., PTS.
4. විමුක්ඛිසුඛං - මජ්ඣ., සීචු, 1.2. සෘ. 5. ඛණ්ඩ ආයතනානි ඛාතුයො ව - PTS, සෘ.
* උපපජ්ජථ - මජ්ඣ., සෘ, සීචු, 1.2.

එකල්හි ආයුෂමත් වඩනීස තෙරුන්ට “මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වචනානුචර සම්පයෙහි ගඟගරු පොකුණුතෙර පන්සියක් පමණ වූ බික්සහන ද සන්සියක් උවසුවත් ද තොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන් ද සමග වැඩවසන සේක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශරීර වණ්යෙන් ද යශසින් ද ඔවුන් අභිබවා බබලන සේක. මම සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හමුවෙහි ප්‍රශංසා කරන්නෙමි නම් මැනවැයි මේ අදහස විය.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීස සථවීර තෙමේ හුතස්තෙත් නැගිට උතතර-සභිගය එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදීලී බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහේ, සුභතයන් වහන්ස මට වැටහේ” යි මෙය සාල කෙළේ ය. වඩනීස, තට වැටහේවා! යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් වඩනීස සථවීර තෙමේ සුදුසු ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඉදිරියෙහි පැසසී ය:

පහ ව ගිය වලාකුළු ඇති අහස්හි සඳුත් නිමිල වූ හිරුත් යම්සේ බබලද්ද, මහාමුනි වූ බුදුරජානන් වහන්ස, මුඛවහන්සේ ද, එසේ ම යශසින් සියලු ලොකයා අභිබවා බබලන සේක.

8. 1. 12.

වඩනීසසුත්තය

220. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්‍යේපිඬුසිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් වඩනීසසථවීර තෙමේ රහත්බවට පැමිණී තොබෝකල් ඇත්තේ වේ. විමුක්තිසුවය විදිනේ ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථා කී ය.

පෙර කවිකිරීමෙන් මත් ව ගමන් ගම ද නුවරින් නුවර ද හැසුරුනෙමු. ඉක්බිති බුදුරජානන් වහන්සේ දුටු වෙමු. (එසින්) අපට ප්‍රඥාව උපති.

ඒ බුදුරජානන් වහන්සේ සකන්ධයනතධාතුන් ප්‍රකාශ කෙරෙමින් මට දහම් දෙසූ සේක. මම උන්වහන්සේගේ ධර්මය අසා සස්තෙහි පැවිදි වීමි.

යම් කෙනෙක් නියාමධර්මයට පැමිණියෝ ද, නියාමධර්මය දක්නෝ ද බොහෝ වූ ඒ භික්ෂූන්ට ද භික්ෂූණීන්ට ද වැඩ පිණිස මූනීන්‍යයන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පැමිණී සේක.

මට ඒකාන්තයෙන් යහපත් ජමෙක් විය. මා විසින් බුදුරජානන් වහන්සේ සම්පයෙහි ත්‍රිවිදුමෝ ලබන ලදහ. සමීඥයන් වහන්සේගේ ශාසනය කරණ ලද්දේ ය.

පෙර විසූ කදපිලිවෙල දනිමි. දිවැස වෙසෙසින් පිරිසිදු කරණ ලද්දේ ය. ත්‍රිවිදු ඇත්තෙමි සෘද්ධිවිධඥනයට පැමිණියෙමි වේතෝපරියඤ්ඤයෙහි දක්ෂ වූයෙමි වෙමි.

තමුඤ්ඤානං:

නිකඛනනං අරභි වෙච්ච පෙසලං අතිමඤ්ඤානා,
අභනඤ්ඤාන සුභාසිතා සාරිපුත්ත පචාරණා,
පරෙසභස්සං කොණ්ඩඤ්ඤානං මොග්ගලානෙන ගගගරු
වඩ්ඪිසෙන ආදසාති.

වඩ්ඪිසසංයුත්තං සමන්තං.

9. වනසංයුත්තං

1. වනචගෙහා

9. 1. 1.

විවෙකසුත්තං

221. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වනසණෙඛි. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු දිවාච්චාරගතො පාපකෙ අකුසලෙ විතකෙක විතකෙකති ගෙහතිස්සිනෙ.

අථ ඛො යා තස්මිං වනසණෙඛි අභිච්චා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ජෙතුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්චා තං භික්ඛුං භාථාති අජ්ඣභාසි:

විවෙකකාමොසි වනං පච්චොඨා අථ තෙ මනො නිච්ඡරති ඛනිඤ්ඤා,
ජනො¹ ජනස්මිං විතයස්ස ජජ්ජං තතො සුඛි ගොභිසි විතරුගො.

අරභිං පජ්ඣාසි සතො² භවාසි සතං තං සාදයාමසෙ³,
පාතාලරජො භි දුත්තරො⁴ මා තං කාමරජො අචාහරි.

සකුණො යථා පංසුකුණිතො⁵ විචුතං⁶ පාතයති සිතං රජං,
එවං භික්ඛු පධානවා සතිමා විචුතං පාතයති සිතං රජන්ති.

අථ ඛො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජෙතො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 2.

උපට්ඨානසුත්තං

222. එකං සමයං අඤ්ඤාතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වනසණෙඛි. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු දිවාච්චාරගතො සුපති. අථ ඛො යා තස්මිං වනසණෙඛි අභිච්චා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ජෙතුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛිකම්.

1. කං ජනො. සා 2. සො සතො - PTS. 3. සාරයාමසෙ - මජ්ඣං, සා, PTS.
භි. 1. 2. 4 දුරාහතමො - PTS. 5. පංසුකුණිතො - මජ්ඣං, 6. විචුතං - PTS.

එහි උද්‍යෝගය:

නිකබ්‍රාහ්මය, අරතී, පෙසල, අතීමඤ්ඤානා, ආනන්ද, සුභාසිත, සාරිපුත්ත, පචාරණ, පරෙසභස්ස, කොණ්ඩඤ්ඤා, මොග්ගල්ලාන, ගග්ගර, චෛතිය යයි සූත්‍ර දෙළසෙකි.

වඩවිස සංස්කෘතිය නිමිතය ය.

9. ව්‍යාජනසංස්කෘතිය

1. ව්‍යාජනසංස්කෘතිය

9. 1. 1.

විවේකසූත්‍රය.

221. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු ව්‍යාජනසංස්කෘතිය වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පස්කම්සුව ආසුරා කළ ලාමක අකුසල් සිතිවිලි සිතයි.

ඉක්බිති ඒ ව්‍යාජනසංස්කෘතිය අධිගෘහිත වූ, ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි තෙමේ ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹී ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

විවේකය කැමැති ව ව්‍යාජනසංස්කෘතියට පිවිසියේ වෙහි ය. එහෙත් ඔබගේ සිත පිටත හැසිරෙයි. ජනයෙක් වූ ඔබ අන්‍යජනයා කෙරෙහි ඡන්දරාගය දුරු කරව. එහෙයින් පහ ව ගිය රුග ඇත්තේ සැප ඇත්තෙක් වන්නෙහි ය.

අනතීරතිය දුරු කරව. සිහි ඇත්තෙක් වෙව. ඔබ සිහි ඇත්තෙකැ යි, නොනොත් ඒ සත්පුරුෂධර්මය යයි අදහවු. පාතාලසංඛ්‍යාත කෙලෙස්-රජස කරණය කිරීමට දුෂකර ම ය. කාමරුගරජස ඔබ (අපායට) නො හෙළාවා.

පස් තැවරුණා වූ පක්ෂියෙක් (පියාපත්) සලමින් (ශරීරයෙහි) ඇලුනු දුට්ඨි යම් සේ හෙළා ද, එසේ ම ප්‍රධන් වීර්යය ඇති සමානිමන් වූ මහණ තෙමේ (සවසන්තානස) ආසුරා කළ (කෙලෙස්) රජස් සලමින් හෙළයි.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවේගයට (ඔතප්ඛියට) පැමිණියේ ය.

9. 1. 2.

උපට්ඨාන සූත්‍රය

222. එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු ව්‍යාජනසංස්කෘතිය වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දිවා විහාරයට ගියේ නිදයි. ඉක්බිති ඒ ව්‍යාජනසංස්කෘතිය අධිගෘහිත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි තෙමේ, ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය.

උපසඛකමිනි, තං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣගාසි:

උටෙසීහි භික්ඛු කිං සෙසී¹ කො අජො සුපිනෙන² තෙ,
ආතුරස්ස හි කා³ නිඤ්ඤ සලලවිඤ්ඤ රුපපතො.

යාය සඤ්ඤා⁴ පබ්බජිතො අගාරස්මානගාරියං,
තච්චෙව සඤ්ඤා චූභෙහි මා නිඤ්ඤ වසභිගජ්ඣි.

අනිච්චා අඤ්ඤා⁵ කාමා යෙසු මඤ්ඤෙව මුච්ඡිතො,
බකෙසු⁶ මුත්තං අසිතං කස්මා පබ්බජිතං තපෙ.

ජන්දරාගස්ස විනයා අවිජ්ජාසමතිකකමා,
තඤ්ඤාණං පරමවොදනං⁸ කස්මා පබ්බජිතං තපෙ.

භෙසා⁷ අවිජ්ජං විජ්ජාය ආසවානං පරිකඩයා,
අසොකං අනුපායාසං කස්මා පබ්බජිතං තපෙ.

ආරඤ්ඤා⁹ පභිතතනං නිච්චං දලුභපරකකමං,
නිබ්බාණං අභිකඛිඛනනං කස්මා පබ්බජිතං තපෙති.

9. 1. 8.

කස්සපගොභනසුතනං.

223 එකං සමයං ආයස්මා කස්සපගොභනා කොසලෙසු විහරති
අඤ්ඤාතුරස්මිං වනසඤ්ඤා. තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා කස්සප-
ගොතො දිවාච්ඡාරගතො අඤ්ඤාතුරං වෙතං⁸ ඔවදති.

අථ බො යා තස්මිං වනසඤ්ඤා අභිවච්චා දෙවතා ආයස්මිනො කස්සප-
ගොතනස්ස අනුකමපිකා අත්තකාමා ආයස්මනං කස්සපගොතනං සංවෙ-
ජේතුකාමා යෙනායස්මා කස්සපගොතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනි
ආයස්මනං කස්සපගොතනං ගාථාහි අජ්ඣගාසි:

හිරිදුග්ගචරං වෙතං අපපඤ්ඤා අවෙතසං,
අකාලෙ ඔවදං භික්ඛු මඤ්ඤෙව පටිභාති මං.

සුණාති⁹ න විජානාති ආලොකෙති න පසසති,
බ්බච්චස්මිං භඤ්ඤාමානස්මිං අත්තං බාලො න බුජ්ඣති.

සචෙපි දස පජේජාතෙ ධාරධිස්සසි කස්සප,
තෙව දකඛිති¹⁰ රුපාති වනචු හිස්ස න විජ්ජතිති.

අථ බො ආයස්මා කස්සපගොතො තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජිතො
සංවෙගමාපාදීති.

1 සසාපි - සා 2. සුපිනෙන - PTS. 3. තෙ - සිචු සා 4. සදධාය - මජ්ඣ. PTS. 5. බසකසු - මජ්ඣ. සා. PTS. 6. පරමොදනං - මජ්ඣ. සා. පරියොදනං - PTS. සි 2. 7. ජෙචා - ජෙසා. 8. ජෙනං - සා. PTS මජ්ඣ. 9. සුණොති - PTS 10. දකඛති - සිචු

එලඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කිය.

මහණ, නැගිටුව, කීම, තිදහි ද? තිදිලෙන් නොපට කිනම් වැඩෙක් ද? කෙලශාතුර වූ (අවිද්‍යා විෂ පෙවූ නාෂණා) ශල්‍යයෙන් විදින ලද ගැටෙන්නාවූ නොපට කවර තිත්දෙක් ද?

යම් ශ්‍රද්ධාවෙකින් ගිහිගෙන් තිත්ම පැවිදි වූයෙහි ද, ඒ ශ්‍රද්ධාව ම වඩව. තිත්දට වසභ නො වව.

නුවණ මද වූ පෘථග්‍යත නෙමේ යම් කාමයන්හි මුසපත් වූයේ ද, ඒ කාමයෝ අතිත්‍යයහ. අටුවයහ. සකකියන්හි මිදුනාවූ නාෂණාදෂ්ටීන් අතීශ්‍රිත වූ පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් (දිවාසවපනය නෙමේ) තවත්තේ ද,

ඡන්දරගය වැනසීමෙන් ද, අවිද්‍යාව ඉක්ම වීමෙන් ද ඒ වතුසසත්‍යඥනය පරම පවිත්‍ර වූයේ වෙයි. (එබඳු) පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද,

මාගීඥන විද්‍යාවෙන් අවිද්‍යාව බිඳ ආසුවයන් ඤාය කිරීමෙන් නීශොකී වූ උපායාස රහිත වූ පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද,

සම්පුණ්ණී වීර්යිය ඇති නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති නිතර දැඩි පැරකුම් ඇති නිවණ පතන පැවිද්දකු කුමක් හෙයින් තවත්තේ ද.

9. 1. 3.

කසුපගොතන සූත්‍රය.

223. එක්කලෙක ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වෙතෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ එක්තරු මුවවැද්දකුට අවවාද කෙරෙයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙහි අභිගාහිත වූ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් තෙමේ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ආයුෂමත් කසුප-ගොතන තෙරුන් වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ආයුෂමත් කසුපගොතන තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය:

පථිත දුගීයෙහි හැසිරෙණ නුවණ නැති (කරුණු නොකරුණු | දැනීමෙහි සුමත්) සිත් නැති මුවවැද්දකුට නොකල්හි අවවාද කරණ මහණ තෙමේ අකිබාලයකු මෙන් මට වැටහේ.

(නොපයේ බණ) අසයි. (එහෙත් අරුත්) නො දනී. (පුහුදුන් ඉදහයෙන් දිලෙන පටඇඟිලි) බලයි. (එහි කරුණු) නො දකී. බණ කියන කල්හි අඥන තෙමේ අරුත් අවබෝධ නො කෙරෙයි.

පින්වත් කසුප, ඉදිත් ඇඟිලි පහන් දහයක් දරන්නෙහි නමුත් (හෙතු) රූපයන් නොම දක්නේ ය. යම් හෙයෙකින් ඕහට පැණැස නැද්ද (එහෙයිනි).

ඉක්බිති ආයුෂමත් කසුපගොතන සථවිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට (මතප්බියට) පමුණුවන ලද්දේ සංවිභ්‍යා වී ය.

9. 1. 4.

සම්බන්ධලාසුභතං.

224. එකං සමයං සම්බන්ධලා භික්ඛු කොසලෙසු විහරන්ති අඤ්ඤා-
තරසම්ච ව්‍යසංගේඛි අඵ බො තෙ භික්ඛු වසසං චුන්තා¹ තෙමාසච්චයෙන
වාරිකං පකකම්භු. අඵ බො යා තසම්ච ව්‍යසංගේඛි අභිවන්තා දෙවතා
තෙ භික්ඛු අපසසන්ති පරිදෙවමානා තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:

අරති වීය මෝජ්ජ² බායති බහුකෙ දිසවාන විවිතෙන ආසතෙ,
තෙ විතතකථා බහුසසුතා කො'මෙ ගොතමසාවකා ගතාති.

ඵචං චුතෙන අඤ්ඤාතරු දෙවතා තං දෙවතං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

මගධං ගතා කොසලං ගතා එකච්චියා පත වජ්ජිභුමියා,
මගා³ වීය අසඞ්ඛවාරිතො අතිකෙතා විහරන්ති භික්ඛවොති.

9. 1. 5.

ආනන්දසුභතං.

225. එකං සමයං ආයසමා ආනන්දෙ, කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරසම්ච ව්‍යසංගේඛි.

තෙන බො පත සමයෙන ආයසමා ආනන්දෙ අතිවෙලං ගිහිසඤ්ඤාතති-
බහුලො විහරති.

අඵ බො යා තසම්ච ව්‍යසංගේඛි අභිවන්තා දෙවතා ආයසමතො ආනන්දසං
අනුකමප්පකා අත්තකාමා ආයසමන්තං ආනන්දං සංවෙජ්ජෙත්ථකාමා යෙනායසමා
ආනන්දෙ තෙනුපසඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිත්ථා ආයසමන්තං ආනන්දං ගාථාය
අජ්ඣභාසි:

රුක්ඛමුලගහණං පසකකිය නිබ්බාණං හදයසම්ච ඉපිය,
කුභාය⁴ ගොතම මා ව⁵ පමාදෙ තිං තෙ බිලිබිලිකා කරිසසතිති.

අඵ බො ආයසමා ආනන්දෙ තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජෙතො සංවෙගමාපාදීති,

7 1. 6..

අනුරුද්ධසුභතං.

226. එකං සමයං ආයසමා අනුරුද්ධො කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරසම්ච ව්‍යසංගේඛි.

අඵ බො අඤ්ඤාතරු තාවතිංසකාසිකා දෙවතා ජාලීනී නාම
ආයසමතො අනුරුද්ධසං පුරාණදුතීසිකා යෙනායසමා අනුරුද්ධො තෙනුප-
සඞ්ඛමි. උපසඞ්ඛමිත්ථා ආයසමන්තං අනුරුද්ධං ගාථානි අජ්ඣභාසි:

තත්ඵ විතතං පණ්ණෙධගි යත්ඵ තෙ චුභිතං පුරෙ,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු සබ්බකාමසම්භුද්ධිසු,
පුරකඛතො පරිචුතො දෙවකඤ්ඤාති⁶ සොභසීති.

1. චුන්තා - මජ්ඣ. 2. මෝජ්ජ - සඤා. 3. මගා - සීමු, කොසලා - සඤා.
4. කුභාය - සීමු. 5. මා - මජ්ඣ. සඤා. 6. දෙවගණෙනි - සඤා.

9. 1. 4.

සම්බන්ධතා සූත්‍රය.

224. එක්කලෙක බොහෝ භික්ෂුහු කොසොල් දනවීමෙහි එක්තරා ව්‍යවස්ථාවක වෙසෙත්, ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු වස් එළඹුණාහු කෙමස ඇවෑමෙන් වාරිකාවට ගියහ. එකල්හි ඒ ව්‍යවස්ථාවකෙහි අධිගෘහිත වූ ඒ දෙව් කෙනෙම ඒ භික්ෂුන් නො දක්නේ හඬමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

හිස් වූ බොහෝ අසුන් දැක වෙ අද අරතියක් ලෙන් වැටහෙයි. විසිතුරු කපා ඇති බහුශ්‍රාව වූ ඒ මේ ගොසුම් සවිවෝ කොහි වැහියාහු ද.

මෙසේ කී කල්හි එක්තරා දෙවියෙක් ඒ දේවතාවාට මේ ගාථාව කී ය:

ඇතැම් කෙනෙක් මගධ දනවීමට වැහියහ. (ඇතැම් කෙනෙක්) කොසොල් දනවීමට වැහියහ. (ඇතැම් කෙනෙක්) වැදුරටට අහිමුණ ව (වැහියහ.) භික්ෂුහු ඇල්මක් නැති ව හැසිරෙන්නාහු ගෙයක් නැති ව මුවන් මෙන් වෙසෙත්.

9: 1. 5.

ආනන්ද සූත්‍රය.

225. එක්කලෙක ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර කෙනෙම කොසොල් දනවීමෙහි එක්තරා ව්‍යවස්ථාවක වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර කෙනෙම අතිශාල කාලයක් ගිහියන් කෙරෙහි හැඟවීලී (ඇවෑමින් නොහඬව යනාදී නැලවීලී) බහුල කොට ඇති ව වෙසෙයි. ඉක්බිති ඒ ව්‍යවස්ථාවකෙහි අධිගෘහිත වූ අනෙකු තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති දෙව් අනෙකු තෙරුන් සංවිච්ඡා කරවනු කැමැත්තේ අනෙකු තෙරුන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් අනෙකු තෙරුන්ට ගාථාවකින් කී ය.

රාක්ෂුල් සෙනසුන්හි විසීමට පිවිස නිවණ ලෙහි බහා ගෙණ (වෙසෙන) නුඹවහන්සේට (ගිහියන් සමග කරණ මේ) බිලිබිලි කපාව කුමක් කෙරේ ද? ගෞතමයන් වහන්ස, පමා නොවනු මැනව. ධර්ම කරණු මැනව.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනන්ද සථවිර කෙනෙම ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිච්ඡා වී ය.

9. 1. 6.

අනුරුද්ධ සූත්‍රය.

226. එක්කලෙක අනුරුද්ධ සථවිර කෙනෙම කොසොල් දනවීමෙහි එක්තරා ව්‍යවස්ථාවක වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ගේ පෙරඅත්බවිහි බිරියක් වූ තවිතිසාදිසි ජාලිනී නම් එක්තරා දෙව්දවක් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් වෙත එළඹියා. එළඹ ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන්ට ගාථාවකින් කී වූ ය.

පෙර යම් දෙව්ලොවක නුඹවහන්සේගේ විසීම වී ද, එහි සිත පිහිටුවනු මැනව. සියලු කාමයෙන් සමාදාන වූ තවිතිසා දෙවියන් කෙරෙහි දෙවහනන් විසින් පෙරවූ කරණ ලද ව, පිරිවරණ ලද ව බැබළුනු,

දුග්ගතා දෙවකඤ්ඤායො සකකායසමිං පඤ්චිතා,
තෙ වාපි දුග්ගතා සත්තා දෙවකඤ්ඤාහි පඤ්චිතාති.

ත තෙ සුඛං පජානන්ති යෙ ත පසන්නති නන්දනං,
ආවාසං තරදෙවානං තීදසානං යසසිත්තනති.

[අනුරුඥො:]

ත ඤං බාලෙ විජානාසි යථා අරහතං වවො,
අනිච්චා සබ්බෙ සබ්බාරු උපපාදවයධම්මනො,
උපපජ්ඣා නිරුජ්ඣන්ති තෙසං චූපසමො සුඛො.

තඤ්ඤති පුත්තාවාසො දෙවකායසමිං¹ ජාලිනී,
විකඛිණො ජාතිසංඝාරෙ තඤ්ඤති පුත්තබ්බවොති.

9. 1. 7.

නාගදත්තසුත්තං.

227. එකං සමයං ආයස්මා නාගදත්තො ශක්කාසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරසමිං ව්‍යසන්තෙති. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නාගදත්තො
අතිකාලෙන ගාමං පවිසති, අනිද්ධා පටිකකමිති. අථ ඛො යා තසමිං
ව්‍යසන්තෙති අධිවජ්ඣා දෙවතා ආයස්මතො නාගදත්තස්ස අනුකම්පිකා අත්ථකාමා
ආයස්මන්තං නාගදත්තං සංවෙජ්ඣකාමා යෙනායස්මා නාගදත්තො තෙනු-
පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා ආයස්මන්තං නාගදත්තං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

කාලෙ පවිසස්ස² නාගදත්ත දිවා ව ආගන්ත්වා අතිවෙලවාරී,
සංසට්ඨො ගහට්ඨති සමානසුඛදුකෙඛා.

භායාමි නාගදත්තං සුප්පගඛං කුලෙසු විනිබ්ඛං,³
චා හෙව මච්චුරඤ්ඤා ඛලවතො අන්තකස්ස වසමෙසීති.⁴

අථ ඛො ආයස්මා නාගදත්තො තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣතො සංවෙග-
මාපාදීති.

9. 1. 8.

කුලඝරණී සුත්තං.

228. එකං සමයං අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු ශක්කාසලෙසු විහරති අඤ්ඤා-
තරසමිං ව්‍යසන්තෙති. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු අඤ්ඤාතරසමිං
කුලෙ අතිවෙලං අජේඛාගාලුභප්පතො විහරති.

අථ ඛො යා තසමිං ව්‍යසන්තෙති අධිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො
අනුකම්පිකා අත්ථකාමා භං භික්ඛුං සංවෙජ්ඣකාමා යා තසමිං කුලෙ
කුලඝරණී තස්සා වණණං අභිනිමිතිත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිත්වා තං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣිභාසි:

තදීනිරේසු සණ්ඨාතෙ සභාසු රජියාසු ව,
ජනා සඛගමම මනොතනි මඤ්ච තඤ්ච කිමන්තරන්ති.

1. දෙවකායසමි - මජ්ඣ. සං. 2. පවිස - මජ්ඣ. 3. විනිබ්ඛං - PTS.
4. වසං උපෙසීති - මජ්ඣ.

දේවතනෝ (ප්‍රතිපත්ති දුර්ගතියෙන්) දුර්ගතයහ. සත්කායයෙහි පිහිටියෝ ය. දේවතනන් විසින් පතන ලද ඒ සත්කායයන් ද දුර්ගතයහ.

යම් කෙනෙක් පිරිවර - යශස් ඇති කිදස්වැසි දේවපුරුෂයන්ගේ නද්‍රුහයන නො දකිද්ද ඔහු සුවය නො දනිත්.

[අනුරාඬා:]

බාලතැනැත්තිය, “සිංලු සංසකාරයෝ අතිත්‍යයහ. ඉපදීම හා නැසීම සවහාව කොට ඇත්තාහ. ඉපිද නිරුඬා වෙත්. ඔවුන්ගේ සංහිදීම සුව ය” යන රහතුන්ගේ වදන පරිදි හෝ නො දන්නහු.

එම්බා ජාලිනි, දැන් දේවකායෙහි නැවත විසීමෙක් (මට) නැත. ඉපදීම යයි කියන ලද සංසාරය කෂිණ වූයේ ය. දැන් පුනභීවයෙක් (මට) නැත.

9. 1. 7.

නාගදත්ත සූත්‍රය.

227. එක්කලෙක ආයුෂමත් නාගදත්ත සඵචිර තෙමේ කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ව්‍යාජසංයුක්තය වෙසෙයි. එකල්හි ආයුෂමත් නාගදත්ත සඵචිර තෙමේ ඉතා කලින් ගමට පිවිසෙයි. ඉතා දවල් පෙරලා එයි. ඉක්බිති ඒ ව්‍යාජසංයුක්තය අධිගෘහිත වූ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන් සංවිග්‍රහ කරවනු කැමැත්තේ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන් වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ආයුෂමත් නාගදත්ත තෙරුන්ට ගාථායෙන් කී ය:

නාගදත්ත, අලියම් කාලයෙහි (පිඬු පිණිස) පිවිස වෙලාව ඉක්මවා හැසිරෙන සුලු වූයෙහි ගිහියන් හා හැනුනෙහි ඉතා දවල් පෙරලා අවුත් (ගිහියන් හා) සමාන සුවදුක් ඇත්තෙහිය.

ඉතා බුහුටි වූ කුලයන්හි බැඳුනා වූ නාගදත්ත (මහණහු ගැණ) බම්බු බලවත් වූ මානුෂ්‍යරූප වූ මරුගේ වශයට නො ම පැමිණෙව.

ඉක්බිති ආයුෂමත් නාගදත්ත සඵචිර තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිග්‍රහ වී ය.

9. 1. 8.

කුලසරණ සූත්‍රය.

228. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා ව්‍යාජසංයුක්තය වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ එක්තරා කුලයක් කෙරෙහි අතිශය ඇතුළත් බවට පැමිණියේ අතිමාත්‍රකාලයක් වැඩ වෙසෙයි.

ඉක්බිති ඒ ව්‍යාජසංයුක්තය අධිගෘහිත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණ සංවිග්‍රහ කරවනු කැමැත්තේ ඒ කුලයෙහි ඒ කුලගෙහඹු වෙස් ගෙණ ඒ මහණ වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

ගං තෙර ද, විඩා සංහිදුවන තැන ද, සභායෙහි ද, වීථියෙහි ද ජනයෝ මුළු දී මා ගැණ ද, නුඹ වහන්සේ ගැණ ද කථා කෙරෙත්. කුමන හේතු ද?

බහු භි සද්ද පච්චුභා ඛමිතබ්බා තපසසිනා,
ත තෙන මඛකු භොතබ්බං ත භි තෙන කීලියසති.

යො ච සද්දපරිත්තාසී චතෙ වාතමිගො යථා,
ලුහුවිත්තොති තං ආහු තාසා සමපජ්ජනෙ වනනති.

9. 1. 9.

වජ්ජිපුතනසුතනං.

229 එකං සමයං අඤ්ඤාතරො වජ්ජිපුතනකො භිකඛු වෙසාලියං විහරති අඤ්ඤාතරසමී වනසණෙඛි. තෙන ඛො පත සමයෙන වෙසාලියං¹ සබ්බරත්තිවාරො² භොති. අථ ඛො සො භිකඛු වෙසාලියං තුරියතාලිත- වාදිතනියෙසාසද්දං සුඛා පරිදෙවමානො තායං වෙලායං ඉමිං ගාථං අභාසී:

එකකා මයං අරඤ්ඤා විහරාම අපවිඤ්චං³ වනසමීං දුරුකං,
එතාදිසිකාය රතතියා කො සු නාම අලොභි⁴ පාපියොති.

අථ ඛො යා තසමීං වනසණෙඛි අභිචන්ථා දෙවතා තසා භිකඛුනො අනුකමපිකා අත්තාමා තං භිකඛුං සංවෙජ්ජනාමා යෙන සො භිකඛු තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා තං භිකඛුං ගාථාය අජ්ඣභාසී:

එකකො⁵ තිං අරඤ්ඤා විහරසී අපවිඤ්චං වනසමීං දුරුකං,
තසා තෙ බහුකා පිනසනති තෙරසිකා විය සගගාමිතනති.

අථ ඛො සො භිකඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජනො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 10.

සජ්ඣායසුතනං.

230. එකං සමයං අඤ්ඤාතරො භිකඛු භොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරසමී වනසණෙඛි. තෙන ඛො පත සමයෙන සො භිකඛු යං සුදං පුබ්බෙ අතිචලං සජ්ඣායබහුලො විහරති. සො අපරෙත සමයෙන අපොසස්සකො තුණ්ඨිභුතො සංකසායති⁶.

අථ ඛො යා තසමීං වනසණෙඛි අභිචන්ථා දෙවතා තසා භිකඛුනො ධම්මං අසුණන්තී යෙන සො භිකඛු තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිඤ්ඤා තං භිකඛුං ගාථාය අජ්ඣභාසී:

කසවා තුවං ධම්මපද්දනී භිකඛු තාසීයසී භිකඛුභි සංවසනොතා,
සුඛාත ධම්මං ලභතිපසාදං දිට්ඨංච ධම්මෙ ලභතිපසසංසනති.

අහු පුරෙ ධම්මපදෙසු ජන්දො යාව විරාගෙන සමාගමිමා,
යතො විරාගෙන සමාගමිමහ යං කිඤ්චි දිට්ඨංච සුතං මුතං වා⁷,
අඤ්ඤාය තිකෙඛපනමාහු සනොතාති.

1. වෙසාලියං වජ්ජිපුතනකො - මජ්ඣ. 2. සබ්බරත්තිවාරො - කඤ්චි 3 අපවිච්චං ව - සා. 4 නාමපලොභි - මජ්ඣ. 5 එකතොව - සා, මජ්ඣ. 6 සමමායති - සා. 7. සුතං ව මුතං. PTS

තපස්වීහු විසින් ඉවසියයුතු වූ ප්‍රතිලෝමශබ්දයෝ බොහෝහ. ඒ තපස්වීහු විසින් නිතෙද නො වියයුතුයි. එසින් නො ම කිලිචි වේ.

යමෙක් වෙනෙහි වාතමාගයකු මෙන් ශබ්දයෙන් තැති ගන්නාසුලු වේ ද, ඔහු ලුහු සිත් ඇතියහ යි කියත්. ඔහුගේ ව්‍යුතය නොසාපයේ.

9. 1. 9.

වජ්ජපුත්තසූත්‍රය.

229. එක්කලෙක එක්තරු වජ්ජපුත්තක මහණෙක් විසල්පුර සමීපයෙහි එක්තරු වතලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි විසල්පුරයෙහි ජවරාකෙළියෙක් වෙයි. ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ විසල්පුරයෙහි තැළු තුරායෙහි හා වායු වෙණෙහි හා ගොස හා හඬ අසා හඬමින් ඒ වේලායෙහි මේභාවා ව කී ය :

අපි වෙනෙහි පියත ලද දරකඩක් මෙන් මෙබඳු රායෙහි එකලාවමෝ අරණෙහි වසමිහ. කවරෙක් තම අප වරු අතීශය පාපඇතියෙක් වේ ද?

ඉක්බිති ඒ වතලාභාබෙහි අධිගාහිත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙවි ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹි ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

තෙපි වෙනෙහි ලු දරකඩක් මෙන් අරණෙහි එකලා ව වසව. ඒ තොපට දෙවිලොව යන්තවුන්ට (කැමති වන්නා වූ) නිරිසතුන් මෙන් බොහෝ දෙනෙක් කැමැති වෙති.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට (ඔතප් කියට) පමුණුවන ලද්දේ සංවිභව වූයේ ය.

9. 1. 10.

ඝජකායසූත්‍රය.

230. එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොයොල් දැවවිවෙහි එක්තරු වතලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ පෙර අතිමාත්‍රකාලයක් හැදෑරීම් බහුල කොට ඇත්තේ වෙසෙයි. (එහෙත්) හෙ තෙමේ පසුකලෙක උත්තාහ රහිත වූයේ කල් ගෙවයි.

එකල්හි ඒ වතලාභාබෙහි අධිගාහිත වූ ඒ දෙවි ඒ මහණහුගේ ධර්මය නො අසන්නේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹි ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය.

මහණ, නුඹ වහන්සේ භික්ෂුන් සමග වෙසෙමින් කුමක් හෙයින් ධර්මපදයන් නොහදරන්නහු ද? ධර්මය අසා පාහැදීම ලබයි. ඉහාතමයෙහි ම පැසැසීම ද ලබයි.

යම්තාක් ආයතීමාගීය හා එක් වුවමෝ ද, (ඊට) පෙර ධර්මපදයන්හි ඡන්දරාගය වී ය. යම් හෙයෙකින් ආයතීමාගීය හා එක් වුවමෝ ද (එහෙයින්) යම් කිසි ඇසින් දුටු රූපයෙක් හෝ කණින් ඇසූ ශබ්දයෙක් හෝ කයින් පහස්තා ලද සප්‍රභව්‍යයෙක් හෝ වේ ද, (ඒ සියල්ල අනිත්‍යාදී වශයෙන්) දූත දුර ලීම කළමිහ. ආයතීයෝ එය කියත්.

9. 1. 11.

අයෝනිසොසුතනං.

231. එකං සමයං අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණේධි. තෙන ඛො පත සමයෙන සො භික්ඛු දිවා විහාරගතො පාපකෙ අකුසලෙ විතතෙකෙ විතතෙකති. සෙය්‍යපීදං: කාමවිතකකං බ්‍යාපාද-විතකකං විහිංසාවිතකකං.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණේධි අභිවජ්ඣා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ජෙතුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසංකම්. උපසංකම්චා තං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣන්තාසී.

අයෝනිසො මතසිකාරා සො විතතෙකහි ඛජ්ජසී,
අයෝනිසො¹ පටිනිසාජ්ජ යෝනිසො අනුච්චිත්තාය².

සත්ථාරං ඛමමමාරබ්භ³ සංකං සීලාති අත්තතො⁴,
අධිගච්ජසී පාමොජ්ජං පිතිසුඛමසංසයං,
තතො පාමොජ්ජබ්‍රහ්මො දුකඛස්සන්තං කර්ඤ්ඤසීති.

අථ ඛො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජනො සංවෙගමාපාදීති.

9. 1. 12.

මජ්ඣන්තිකසුතනං.

232. එකං සමයං අඤ්ඤතරෙ භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණේධි. අථ ඛො තස්මිං වතසණේධි අභිවජ්ඣා දෙවතා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසංකම්. උපසංකම්චා තස්ස භික්ඛුතො සන්තකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

ඕතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්තසීවෙසු⁵ පකඛිසු,
සණ්තෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁶ තං භයං පටිභාති මන්ති.

[භික්ඛු:]

ඕතෙ මජ්ඣන්තිකෙ කාලෙ සන්තසීවෙසු⁵ පකඛිසු,
සණ්තෙව බ්‍රහ්මාරඤ්ඤං⁶ 'සාරති පටිභාති මන්ති.

9. 1. 13.

පාකතිජ්ජයසුතනං.

233. එකං සමයං සම්බහුලා භික්ඛු කොසලෙසු විහරන්ති අඤ්ඤතරස්මිං වතසණේධි, උභිතා උත්තලා වපලා මුඛරා විකිණ්ණව්‍යාචා මුට්ඨස්සතිනො අසමපජාතා අසමාහිතා විබ්භන්තවිත්තා පාකතිජ්ජියා.

අථ ඛො යා තස්මිං වතසණේධි අභිවජ්ඣා දෙවතා නොසං භික්ඛුතං අනුකම්පිකා අත්ථකාමා තෙ භික්ඛු සංවෙජ්ජෙතුකාමා යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසංකම්. උපසංකම්චා තෙ භික්ඛු ගාථාහි අජ්ඣන්තාසී:

1. අයෝනිං. - PTS. 2. අනුච්චිතිය - මජ්ඣ. 3. ඛමමං ආරබ්භ - සීවු. සත්ථ. 4. සීලාති-වතතො. - සීවු. 5. සන්තසීවෙතෙසු - සීවු. 6. මහාරඤ්ඤං - සී 1, 2.

9. 1. 11.

අසානිසා සුත්‍රය.

231. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ දිවා විහාරයට ගියේ ලාමක අකුසල විතකීයන් (කාමවිතකීය, ව්‍යාපාද විතකීය, විහිංසා විතකීය) විතකීය කෙරෙයි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබෙහි අධිගෘහිත වූ ඒ මහණහට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ මහණහට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණහු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහට ගාථායෙන් කී ය:

නුනුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් ඒ තෙපි පාපවිතකීයන් විසින් කනු ලැබුණු. නුනුවණින් මෙනෙහි කිරීම බැහැර කොට නුවණින් මෙනෙහි කරව.

ශාක්‍යයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද සබ්බසාදා ද තමාගේ සිල් ද ආරාම ඒකාන්තයෙන් ප්‍රමෝද්‍යයන් ප්‍රීතිය හා සුවන් ලබව. එයින් ප්‍රමෝදය බහුල කොට ඇතිව දුක් කෙළවර කරන්නනු ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දේ සංවිගත වූයේ ය.

9. 1. 12.

මජ්ඣනිකසුත්‍රය.

232. එක්කලෙක එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙයි. එකල්හි ඒ වනලාභාබෙහි අධිගෘහිත වූ ඒ දෙව් ඒ මහණ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ මහණහුගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කී ය:

සිරිමද්දහතෙහි පක්‍ෂීන් ඉසඹු ලතකල්හි මහවනය. (මහත්තේ) හඬ තගන්තාක් මෙනි. එය මට බියක් ව වැටහේ.

[භික්‍ෂු:]

සිරිමද්දහතෙහි පක්‍ෂීන් ඉසඹු ලතකල්හි මහවනය මහත්තේ හඬ තගන්තාක් මෙනි. එය මට සිත් පිණවත්තක් ව වැටහේ.

9. 1. 13.

පාකතිඤ්චියසුත්‍රය.

233. එක්කලෙක උච්චු වූ නැගු මාතනල ඇති වපල වූ රළු වචන ඇති දොඩමල වූ මූලා සිහි ඇති මනා නුවණ තැනි නො එකඟ සිත් ඇති නො සන්සුන් සිත් ඇති පියවි ඉඳුරන් ඇති බොහෝ භික්‍ෂූහු කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරා වනලාභාබෙක වෙසෙත්.

එකල ඒ වනලාභාබ අරක් ගත් ඒ භික්‍ෂූන්ට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ භික්‍ෂූන්ට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ භික්‍ෂූන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ඒ භික්‍ෂූන්ට ගාථායෙන් කී ය:

සුඛජීවිනො පුරෙ ආසුං භික්ඛු ගොතමසාවකා,
අනිච්ඡා පිණ්ඩමෙසනා අනිච්ඡා සයනාසනං,
ලොකෙ අනිච්චනං ඤානා දුක්ඛස්සන්තං අකංසු තෙ.

දුප්පොසං කතා අත්තානං ගාමෙ ගාමණීකා වීය,
භූතා භූතා නිපජ්ජන්ති පරානාරෙසු මුච්ඡතා.

සඛසස්ස අඤ්ඤාදිං කතා ඉධෙකච්ච වදාමහං,
අප්පච්චා¹ අනාථා තෙ යථා පෙනා තථෙව තෙ.

යෙ ඛො පමන්තා විහරන්ති තෙ මෙ සක්ඛාය භාසිතං,
යෙ අප්පමන්තා විහරන්ති තමො තෙසං කඤ්ඤෙමහන්ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ජා සංවෙගමාපාදුන්ති.

9. 1. 14.

පදුමපුප්ඵසුතනං.

234. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං අඤ්ඤාතරෙ භික්ඛු කොසලෙසු විහරති අඤ්ඤාතරස්මිං වනසණ්ඨෙඛි. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු පච්ඡාභවනං පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො පොකඛරණීං ඔගාභෙතා පදුමං උපසිඛසති.

අථ ඛො යා තස්මිං වනසණ්ඨෙඛි අභිවච්ඡා දෙවතා තස්ස භික්ඛුතො අනුකම්පිකා අත්තාමා තං භික්ඛුං සංවෙජ්ජුකාමා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්තා තං භික්ඛුං ගාථාය අජ්ඣිභාසි:

යමෙනං වාරිජං පුප්ඵං අදින්නං උපසිඛසසී,
එකඛගමෙනං ථෙය්‍යානං ගඤ්ඤෙත්තො'ඤි මාරිසාති.

[භික්ඛු:]

න හරුමි න භඤ්ජාමි ආරු සිඛසාමි වාරිජං,
අථ කෙන හු වණෙණෙන ගඤ්ඤෙත්තො'ති ටුච්චති.

[දෙවතා:]

යවායං භිසානි² බණති පුණ්ඩරිකානි භඤ්ජති,³
එවං ආකිණ්ණකම්මන්තො කසමා එසො න මුච්චතිති.

ආකිණ්ණලුදො පුරිසො ධාතීවෙලං'ව මනඛිතො,
තස්මිං මෙ වචනං තඤ්ච තඤ්ච අරහාමි⁴ වන්තවෙ.

අනඛගණස්ස පොසස්ස නිච්චං සුචිගවෙසිතො,
වාලුගගමන්තං පාපස්ස අඛහාමන්තං'ව⁵ බායතිති.

1. අපච්චා. - සභා. 2. ගිංසානි - සභා. 3. භුඤ්ජති - PTS. 4. භඤ්ජාරහාමි - මජ්ඣ. 5. වා - PTS.

පෙර ආශා රහිත ව පිඬු සොයන ආශා රහිත ව සෙනසුන් සොයන ගෝසුමිසවු වූ මහණනු සුවදිවි ඇති වූහ. ඔහු ලොව අතිස් බැව් දැන දුක් කෙලවර කලහ.

මම සඛ්‍යයාට ඇදිලි බැඳ කියමි. මෙහි ඇතැම්හු ගමිහි නිෂ්චිත ගම් දෙවුවන් මෙන් තමන් දුකසේ පෝෂණය කල හැක්කවුන් කොට අත්ගෙවල පුතපුතා බුද්ධිමත් මුසපත් ව හොඳින්. සස්තෙන් බැහැර වූ ඔහු අසරණයෝ ය. සොහොනෙහි දමන ලද මලසිරුරු බඳු වෙත්.

යම් කෙනෙක් ප්‍රමතත ව වෙසෙත් නම් මා විසින් ඔවුන් සඳහා කියන ලදී. යම් කෙනෙක් අප්‍රමතත ව වෙසෙත් නම් මම ඔවුන්ට තමසකාර කරමි.

ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලද්දහු සංවේගයට පැමිණියහ.

9. 1. 14.

පද්‍යමුපුසෙ සුත්‍රය.

234. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක එක්තරු මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි එක්තරු වනලාභාබෙක වැඩ වෙසෙයි. එකල්හි ඒ මහණ පසුබත පිණිච්චානගෙන් වැලකුනේ පොකුණට බැස පියුමක් සිඹි.

ඉක්බිති ඒ වනලාභාබ අරක්ගත් ඒ මහණගට අනුකම්පා කරණ වැඩ කැමැති ඒ දෙව් ඒ මහණගට සංවේග දනවනු කැමැත්තේ ඒ මහණනු වෙත එලඹියේ ය. එලඹ ඒ මහණගට ගාථායෙන් කී ය.

තො දෙන ලද යම් ඒ පියුමක් සිඹිහි ද, මෙය සොරකම් අතුරෙන් එක් කොටසෙකි. නිදුකානන් වහන්ස, (එහෙයින්) ගඤ්ඤෙන (සුවද සොරෙක්) වෙහි ය.

[භික්ෂු:]

මේ පියුම ගෙණ තො යෙමි. තො කඩමි. දුර සිට සිඹිමි. එසේ ඇති කල කීනම් කරාණෙකින් ගඤ්ඤෙන යයි කියනු ලැබේ ද,

[දෙව්:]

යම් ඒ තවුසෙක් තෙලුමල කණි ද, පියුම තෙලා ද, මෙසේ අපිරිසිදු කමානන ඇති මේ තවුස් කුමක් හෙයින් ගඤ්ඤෙන යයි තො කියනු ලැබේ ද.

ඒ පුරාණ තෙමේ බොහෝ පව් ඇත්තෙකි. කිරි මව හැඳිවන ලව්‍යාරපසාභාවා(ලෙමුත්‍රා) දියෙන් ගැවසී ගත්තාක් මෙන් (රුගදෙණාදියෙන්) වැකුණෙකි. ඔහු කෙරෙහි මාගේ බසෙක් තැන. ඔබට තම් කියන්නට නිසි වෙමි.

කෙලෙස් තැති නිතර පවිත්‍ර වූ ශීලසමාධි ආදී ඥානයන් සොයන්නා වූ සුදානලයාට පාපය පිළිබඳ වලග පමණ වූ (ඉතා මද) දෙණය පවා වලා පටලයක් පමණ වූවක් මෙන් වැටෙත්.

[භික්ඛු:]

අඬා මං යකබ ජාතාසි අපො මං¹ අනුකම්පසි,
සුතපි යකබ වජ්ජාසි යද පසසසි ඵද්දිසන්ත්.²

[දෙවතා:]

තෙව තං උපජ්චාම³ ත පි තෙ භතකාමනසෙ⁴,
ඵමෙව භික්ඛු ජාතෙය්‍ය යෙන ගච්ඡෙය්‍ය සුගගතින්ති.

අඵ බො සො භික්ඛු තාය දෙවතාය සංවෙජ්ඣො සංවෙගමාපාදීති.

වනවග්ගො පඨමො.

තමුඤ්ඤානං:

විවෙකං⁵ උපට්ඨානඤ්ඤා කසසපභොගොත්තනං සම්බුද්ධා
ආනන්දො අනුරුඬාඤ්ඤා නාගදත්තාඤ්ඤා කුලසරණී

වජ්ජපුත්තො ව⁷ වෙසාලී සජ්ඣායෙන⁸ අයොනිසො
මජ්ඣනිකාලමහි පාකතින්ද්‍රියා පදුමපුපෙඵන වුද්දස භවෙති.

වනසංයුත්තං සමන්තං.

10. යකබසංයුත්තං

1. ඉන්ද්‍රකචගො

10. 1 1

ඉන්ද්‍රකචගො.

235. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ඉන්ද්‍රකචමෙ
පබ්බතෙ ඉන්ද්‍රකචසං යකබසං භවතෙ. අඵ බො ඉන්ද්‍රකො යකෙබා යෙන
භගවා තෙනුපසඛකඤ්ඤි. උපසඛකම්චා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

රුපං න ජ්චන්ති වදන්ති බුද්ධා කථං නුයං වින්දති⁹ මං සරීරං,
කුතසං අට්ඨී යකපිණ්ඩමෙති කථං නුයං සජ්ජති ගබ්භරසම්චන්ති.

[භගවා:]

පඨමං කලලං හොති කලලා හොති අබ්බුදං,
අබ්බුදං ජායතෙ පෙසී පෙසී නිබ්බන්තති සතො,
සතා පසාඛා ජායන්ති කෙසා ලොමා තබ්බා⁹ පි ව.

යඤ්චසං භුඤ්ජන්තො⁹ මාතා අන්තං පානඤ්ච භොජනං,
තෙන සො තත්ථ යාපෙති මාභුකුච්ඡිගතො තරොති.

1. මෙ - මජ්ඣ. 2. ඵද්දිසං - සීමු. PTS 3. උපජ්චාමි - සීමු. PTS. 4. භතකමනසෙ -
සීමු - භද්දකමනසෙ - සඤා, කතකමනසෙ - PTS 5. විවෙකඋපට්ඨානඤ්ඤා - PTS, සඤා.
6. භොගොත්තනා ව - PTS. 7. ව ඉති නන්දී, PTS. 8. සජ්ඣායෙන ව - PTS.
9. භුඤ්ජති - මජ්ඣ, සඤා.

[භික්ෂු:]

යක්ෂය, මා ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු යයි දන්වෙති ය. මට අනුකම්පා කෙරෙහි. යම් කලෙක මෙබන්දක් දක්වෙහි නම් යක්ෂය, නැවතත් කියන්නෙහි ය.

[දෙවි:]

මහණ, තොප නිසා නො ම ජීවත් වමිහ. තොපගේ බලයමෝ නො ද වමිහ. යම් කමියෙකින් සුගතියට යන්නේ ද, (එය) තො ම දන්වෙහි ය.

ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ ඒ දේවතාවා විසින් සංවේගයට පවුණුවන ලද්දේ සංවේගයට පැමිණියේ ය.

ව්‍යාප්තිය පළමුවැනි යි.

එහි උදාහරණය:

විවේක, උපවිධාන, කසාපගොතන, සම්බහුලා, ආතජ්ජ, අනුරුඬා, තාගදනන, කුලසරණී, වජ්ජපුත්ත, සජ්ඣාය, අයෝනිසො, මජ්ඣනික, පාකතිඤ්ඤ, පඤ්චපුප්ඵ යයි සුභු තුදුසෙකි.

ව්‍යාප්තිය නමිසේ ය.

10. යකබ්බසංයුත්තය

1. ඉන්ද්‍රිය වර්ගය

10. 1. 1.

ඉන්ද්‍රියසංයුතිය.

235. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ඉන්ද්‍රියවර්ගයෙහි ඉන්ද්‍රිය සංයුතියෙහි භවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල ඉන්ද්‍රිය සංයුතියෙහි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

බුදුවරයෝ රූපය ජීවය යි තොකියත්. (එසේ නම්) මේ සන්ධි තෙමේ මේ සිරුර කෙසේ නම් ලබා දේ? මොහුගේ ඇට හා අක්මාවක කොසින් ඒ දේ? මේ තෙමේ කෙසේ නම් මවුකුස ලැගේ දේ?

[භගවත්හු:]

පළමු කොට කලලරූපය වේ. කලලයෙන් අබ්බුදය වේ. අබ්බුදයෙන් ජේසිය හට ගනී. ජේසියෙන් ඝන නම් ජේසිච්චෙක් හට ගනී. ඒ ඝනයෙන් පිලක පසෙක් හට ගනී. ඉන් පසු කෙස් ද ලොම් ද නිය ද හට ගනීත්.

මහුගේ මව යම් අහරකුත්, බොන දෑකුත්, බොජුනකුත් වලද ද, මවුකුසට පැමිණී ඒ සන්ධි තෙමේ ඒ ආහාර පානාදියෙන් එහි දී යැපේ.

10. 1. 2.

සකකසුභං.

236. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගීජකිකුටෙ පබ්බතෙ. අඵ බො සකකනාමකො යකො, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවන්තං ගාථාය අජකිභාසි:

සබ්බගජ්*පභීතස්ස විපපමුත්තස්ස තෙ සතො
සමණස්ස න තං සාධු යදඤ්ඤමනුසාසතීති.

[භගවා:]

යෙන කෙනවි වණ්ණෙන සංවාසො සකක ජායති,
න තං අරහති සපසඤ්ඤ මනසා අනුකම්පිතුං.

මනසා වෙ පසනෙන යදඤ්ඤමනුසාසතී,
න තෙන හොති සංයුතො සානුකම්පා¹ අනුද්දායති.

10. 1. 3.

සුච්චොම සුභං.

237. එකං සමයං භගවා භයායං විහරති ඛණ්ඩකමකොච සුච්චොමස්ස² යකඛස්ස භවතෙ. තෙන බො පන සමයෙන බරො ව යකො, සුච්චොමො ව යකො භගවතො අවිදුරේ අතිකකමන්ති.

අඵ බො බරෙ යකො, සුච්චොමං යකඛං එතදවොච: එසො සමණොති.

තෙසො සමණො, සමණකො එසො. යාව ජානාමි යදි වා සො සමණො යදි වා පන සො සමණකොති. අඵ බො සුච්චොමො යකො, යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤා භගවතො කායං උපනාමෙසි.

අඵ බො භගවා කායං අපනාමෙසි.

අඵ බො සුච්චොමො යකො භගවන්තං එතදවොච: භායසි මං සමණොති.

[භගවා:]

න බ්වාහන්තං ආටුසො භායාමි. අපි ව තෙ සමඵස්සො පාපකොති.

[සුච්චොමො:]

පඤ්ඤං තං සමණ පුච්ඡස්සාමි. සවෙ මෙ සමණ³ න බ්වාකරිස්සසි වින්තං වා තෙ බිපිස්සාමි. හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි. පාදෙසු වා ගහෙඤා පාරගඛගාය බිපිස්සාමිති.

[භගවා:]

න බ්වාහන්තං ආටුසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බගමකෙ සස්සමණබ්වාහමණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය, යො මෙ වින්තං වා බිපෙය්ස, හදයං වා ඵාලෙය්ස. පාදෙසු වා ගහෙඤා පාරගඛගාය බිපෙය්ස. අපි ව නො ආටුසො පුච්ඡ යදුකඛිනිසීති.

1. යානුකම්පා-මජ්ඣ. සෘ. 2 සුච්චොමස්ස - PTS. 3. සමණ ඉති නාචී-මජ්ඣ. PTS
* ගකු - සි 1, 2

10. 1. 2.

සකකසුත්‍රය.

236. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගීඡ්ඡාඵපච්චෙහි වැඩ වසන සේක එකල සකක නම් යක්‍ෂයෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය.

අනුන්ට අනුශාසනා කෙරෙයි යන යමෙක් වේ ද, සියලු තත්ති ප්‍රතිණ වූ කෙලෙස්ගැට ඇති වෙසෙසින් මිදුනු ශ්‍රමණ වූ ම නොපට ඵය නොමැතවි.

[භගවත්හු:]

ඵමිං සක්ක, යමිකිසි කාරණයෙකින් සංවාසය හෙවත් භික්‍ෂුධර්මය හට ගණී ද, සුප්‍රාඥ තෙමේ ඵයට සිහින් අනුකම්පා කරන්නට නොතිසි යි.

එහෙත් පහත් සිහින් අනුන්ට අනුශාසනා කෙරෙයි යන යමෙක් වේ ද, ඵසින් බැඳීමෙන් නො වේ. ඵය අනුකම්පාව යි. කරුණාව යි.

10. 1. 3.

සුවිලොම සුත්‍රය.

237. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාවට නුදුරෙහි සුවිලොම යක්‍ෂයාගේ භවනයෙහි ධර්මභවනස්ඵයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ඔර-යක්‍ෂ තෙමේ ද, සුවිලොම යක්‍ෂ තෙමේ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ගමන් කෙරෙත්.

ඉක්බිති බරලොම යක්‍ෂ තෙමේ “මේ ශ්‍රමණයෙකු”යි සුවිලොම යක්‍ෂයාට මෙය කී ය.

මේ ශ්‍රමණයෙක් නො වේ. මේ ශ්‍රමණකයෙකි, හෙ ශ්‍රමණයෙක් ජෙද්‍යොභොත් ශ්‍රමණකයෙක් ජෙද්‍යොසි දැන ගණිමි. ඉක්බිති සුවිලොම යක්‍ෂ-තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කය ඵලභිය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කය (මදක්) ඉවත් කළ සේක.

ඉක්බිති සුවිලොම යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, මා කෙරෙත් බියවෙහි ද?

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, මම හා කෙරෙත් නො බිමි. එහෙත් තගේ පහසු ලාමකය.

[සුවිලොම:]

මහණ, හා ප්‍රශ්නයක් විචාරන්නෙමි. මහණ, ඉදින් මට නොවිස-දන්තෙහි නම් හාගේ සිහ හෝ වික්‍ෂේප කරන්නෙමි. තාගේ හෘදය හෝ පලන්තෙමි. දෙපා ගෙණ හෝ ගහ පරතෙර දමන්නෙමි යි.

[භගවත්හු:]

ඇවැත්නි, යමෙක් මාගේ සිහ හෝ වික්‍ෂේප කරන්නේ ද, හෘදය හෝ පලන්තේ ද, දෙපා ගෙණ හෝ ගහපරතෙර දමන්නේ ද, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොච්චි මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජායෙහි එබන්දකු මම නොම දකිමි. ඇවැත්නි එහෙත් තෝ යමක් කැමැත්තෙහි නම් අස.

“අඵ බො උච්ච්චොමො යකෙබො භගවනතං ගාථාය අඤ්ඤිභාසි:”¹

රුගො ව දොසො ව ඉතො නිදහා අරතී රතී ලොමහංසො කුතොජා,
කුතො සමුට්ඨාය මනොවිතකකා කුමාරකා ධබ්බමිවොස්සජනතී.

[භගවා:]

රුගො ව දොසො ව ඉතො නිදහා අරතී රතී ලොමහංසො ඉතොජා,
ඉතො සමුට්ඨාය මනොවිතකකා කුමාරකා ධබ්බමිවොස්සජනතී.

සෙතභජා අතතසමතුතා නිග්‍රොධස්සෙව බඤ්ඤා,
පුඬු විසතතා කාමෙසු මාලුචා’ව² විතතා³ වතෙ.

යෙ නං පජානන්ති යතො නිදහං තෙ නං විතොදෙනති සුභොති යකඛ,
තෙ දුතතරං ඔසමිමං තරන්ති අතිණණපුබ්බං අපුතබ්භවායාති.

10. 1. 4.

මණ්ඩපදසුතතං.

238. එකං සමයං භගවා මනඤ්ඤි විහරති මණ්ඩපාලකො⁴ චෙතියෙ
මණ්ඩපදස්ස යකඛස්ස භවතෙ. අඵ බො මණ්ඩපදෙ අකෙබො යෙන
භගවා තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං
අභාසි:

සතීමතො සද භද්දං සතීමා සුබමෙධති,
සතීමතො සු වෙ සෙයො වෙර ව පරිමුච්චති.

[භගවා:]

සතීමතො සද භද්දං සතීමා සුබමෙධති,
සතීමතො සු වෙ සෙයො වෙරා න පරිමුච්චති.

යස්ස සබ්බමභොරතනං අභිංසාය රතො මනො,
මෙතනං සො සබ්බභුතෙසු වෙරං තස්ස ත කෙතවිති.

10. 1. 5.

සානුසුතතං.

259. එකං සමයං භගවා සාවතපීයං විහරති ජෙනවතො අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරුමෙ. තෙහ බො පන සමයෙන අඤ්ඤාභරිස්සා උපාසිකාය සානු⁵
නාම පුභොතා යකෙබන ගතීතො භොති. අඵ බො සා උපාසිකා පරිදෙවමානා
තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසි:

චාතුදුසිං පඤ්චදුසිං යා ව⁶ පකඛස්ස අට්ඨමි,
පාටිභාරිභපකඛඤ්ච අට්ඨමිගසුසමාගතං⁷,
උපොසථං උපවසන්ති බුභව්චරියං චරන්ති යෙ.

1. “ ” අතර්භවයො න දිස්සතෙ - මජ්ඣිම. සා. PTS. 2. ව ඉති නාචී - සා. 3. විච්චා - සා. 4. මණ්ඩපාලකො - මජ්ඣිම. 5. සානු - සීමු. 1. 6. යාච - සීමු. 1. 7. අට්ඨමිගසුසමාගතං - PTS, සී2.

ඉක්බිති සුවිලෝම යක්ෂ තෙමේ ගාථායෙන් කී ය:

රාගයත් දොෂයත් කුමක් මූලහේතු කොට ඇත්ද? (කුසල් දහමිනි) නො ඇල්මත් (පස්කම්මිනි) ඇල්මත් ලොමුදහ ගැණුමත් කුමකින් හට ගත්තෝද? ගම් දරුවන් (ඇල්ලා ගත්) කවුඩකු (බැහැර කරන්නාක්) මෙන් විතකීයෝ කොතැනින් ඉපිද කුසල් සිත බැහැර කෙරෙත් ද,

[භගවත්හු:]

රාගයත් දොෂයත් මේ අත්බව මූලහේතු කොට ඇත. අරතියත් රතියත් ලොමුදහ ගැණුමත් මෙයින් ම හට ගත්තේය. විතකීයෝ මෙයින් හට ගෙන ගම් දරුවන් කවුඩකු (බැහැර කරන්නාක්) මෙන් කුසල් සිත බැහැර කෙරෙත්.

අත්බැවින් හට ගත් විතකීයෝ තාෂණායෙන් හට ගත්තෝ ය. නුගරුක්හි අරළු මෙනි. බොහෝ වූ විතකීයෝ කාමවසතුන්හි වෙසෙසින් ඇලුනාහු ය. වෙතෙහි ගැවසී ගත් මාලුවා වැලක් මෙනි.

යක්ෂය, අසව යම් කෙනෙක් ඒ අත්බවත් ඊට යමක් මූලහේතු වේ නම් එයත් දැනද්ද, ඔහු එය දුරු කෙරෙත්. ඔහු තරණය කිරීමට දුෂකර වූ තරණය නො කලවිරු මේ වතුරෝකය නැවත නුපදීම සදහා තරණය කෙරෙත්.

10. 1. 4.

මණිනද්දසුත්තය.

238 එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගද දනව්වෙහි මණිමාලිහ වෙතියෙහි මණිනද්ද යකුගේ භවතයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල මණිනද්දයක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලඹියේ ය. ඵලඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගය කී ය:

සිහි ඇත්තාහට හැමකල්හි යහපත වේ. සිහි ඇත්තේ සුවය වඩයි. සිහි ඇත්තහුගේ (සවභාවය) හැමකල්හි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. චෛරයෙන් ද මිදෙයි.

[භගවත්හු:]

සිහි ඇත්තාහට හැමකල්හි යහපත වේ. සිහි ඇත්තේ සුවය වඩයි. සිහි ඇත්තාගේ (සවභාවය) සැමකල්හි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. (එහෙත් එපමණකින්) චෛරයෙන් නො මිදේ.

යමකුගේ සිත මුළු රැදෙවෙහි අභිංසාවෙහි ඇලුනේ ද, හෙ තෙමේ සියලු සත්වයන් කෙරෙහි මෛත්‍රිය වඩයි. ඔහට කිසිවකු හා චෛරයක් නැත.

10. 1. 5.

සානුසුත්තය.

239. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා උවෘසියකගේ සානු නම් පුතෙක් යකකු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ උවෘසිය හඩන්ති ඒ වෙලායෙහි මේ ගාථා කීවූය:

චුදුස්වක්හි ද පසලොස්වක්හි ද අඛමසක් පිළිබද වූ යම් අටවකෙකුදු වේ නම් එවක්හි ද ප්‍රාතිභායඹී පක්ෂයෙහි ද යම් කෙනෙක් අභවාඛගයෙන් සමකාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද, බඩසර හැසිරෙද්ද,

න තෙහි යකඛා කීලනාභි ඉති මෙ අරභතං සුතං,
සාදනී අජ්ජ පසාමි යකඛා කීලනාභි සානුතාති.

[යකෙබ්බා:]

වානුද්දසිං පඤ්චදසිං යා ව පකඛස්ස අට්ඨමි,
පාටිභාරියපකඛඤ්ච අට්ඨබගසුසමාගතං,
උපොසථං උපවසනාති බුහමචරියං චරනාති යෙ.

න තෙහි යකඛා කීලනාභි සානු තෙ අරභතං සුතං,
සානුං පබ්බඤ්ඤං චජ්ජාසී යකඛාතං චචතං ඉදං:

“මාකාසී පාපකං කමමං ආචී¹ වා යදි වා රහො,
යඤ්චව² පාපකං කමමං කරිස්සසී කරොසී වා,
න තෙ දුකඛා පමුත්තස්ථී උපවච්චාපි පලායතො”ති.

[සානු:]

මකං වා අමම රොදනාභි යො වා ජීවං න දිස්සති,
ජීවනතං අමම පසානාභි කසමා මං අමම රොදසීති?

[උපාසිකා:]

මකං වා පුත්ත³ රොදනාභි⁴ යො වා⁵ ජීවං න දිස්සති,
යො ව කාමෙ චජ්ඣාන⁶ පුත්තරගච්ඡතෙ ඉධ,
තං වාපි පුත්ත රොදනාභි පුත්ත ජීවං මතො හි සො.

කුකකුලා⁷ උබ්බතො තාත කුකකුලං⁸ පතිතුමිච්ඡසී,
තරකා උබ්බතො තාත තරකං පතිතුමිච්ඡසී.

අභිධාවථ හද්දං තෙ කස්ස උජ්ඣාපයාමසෙ,
ආදිත්තා නීහටං⁹ හණ්ඩං පුත්ත ඛයතිතුමිච්ඡසීති.

10. 1. 6.

පියඛකරසුත්තං.

240. එකං සමයං ආයස්මා අනුරුද්ධො ඝාචජ්ඣියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙත ආයස්මා අනුරුද්ධො
රතනියා පච්චුසස්මයං පච්චුට්ඨාය ධම්මපදනී භාසති. අථ බො පියඛකරමානා
යකඛීති පුත්තකං එවං තොසෙසී:

මා සද්දං කරි පියඛකර භික්ඛු ධම්මපදනී භාසති,
අපි ව ධම්මපදං විජානිය පටිපලේම භිතාය තො සියා.

පාණෙසු ව සංයමාමසෙ සම්පජානමුසා න භණ්ඩාමසෙ,
සිකෙකම සුසීලමත්තනො¹⁰ අපි මුච්චෙවම පිසාචියොතියාති.

10. 1. 7.

පුත්තබ්බසුත්තං.

241. එකං සමයං භගවා ඝාචජ්ඣියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ.

1. ආචී - PTS. 2. සපෙච ව - මජ්ඣ., සපෙච ව - සෘ., PTS. 3. පුත්තං - PTS.
4. රොදනාභි - මජ්ඣ., සෘ., PTS. 5. සොච. සිමු. ජසාවා - PTS. 6. චජ්ඣාන - PTS.
7. කුකකුලා - සිමු. 8. කුකකුලා - සිමු. 9. නීහටං - මජ්ඣ., ජබ්බතං - සෘ., PTS.
10. සුසීලමත්තනො - මජ්ඣ., සෘ., PTS.

යක්ෂයෝ ඔවුන් හා නො කෙලිති යන රහතුන්ගේ බස මා විසින් අසන ලදී. ඒ මම දැන් දකිමි. සාත්‍ය සමග යක්ෂයෝ කෙලිත්.

[යක්ෂයා:]

තුදුස්වක්හි ද පසළොස්වක්හි ද අඛමසක් පිලිබද යම් අටවකෙක් වේ නම් එදින ද ප්‍රාතිහායනී පක්ෂයෙහි ද, යම් කෙනෙක් අභොධිගයෙන් සමකාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද බඹසර හැසිරෙද්ද,

ඔවුන් හා යක්ෂයෝ නො කෙලිති යන රහතුන්ගේ වදන තී විසින් අසන ලදී. මැනවි.

“හමුවෙහි හෝ ඉදින් රහසෙහි හෝ පච්ඡිකම් නො කරව. යම් පච්ඡිකමක් කරන්නෙහි ද, (යම් පච්ඡිකමක්) කෙරෙහි ද, අහසට පාත නැති පලායන්නා වූ ද, තට ඒ දුකින් මිදීමේක් නැත”. මේ යකුන්ගේ වදනැයි පිබිදියා වූ සාත්‍යවට කියව.

[සාත්‍ය:]

මෑතියනි, (මිනිස්සු) මල එකකු නිසා හෝ හඬති. මෑතියනි, යමෙක් ජීවත්වන්නේ නො පැණේ නම් (ඔහු නිසා ද හඬති.) මෑතියනි, ජීවත් වන්නා වූ මා දකිමින් කුමක් හෙයින් හඬව?

[උවැසි:]

පුත, මල එකකු නිසා හෝ (මිනිස්සු) හඬති. යමෙක් ජීවත් වන්නේ (තමුන්) නො පෙණේ නම් (ඔහු නිසා ද හඬති) පුත, යමෙක් කාමයන් දුරු කොට (පාවිදි ව) තාවන මෙහි පැමිණේ නම් ඔහු නිසා ද හඬති. හෙ තෙමේ ජීවත් වන්නේ තමුන් මලේ ම ය.

පුත, හුණුඅඵනිරයෙන් ගොඩනගන ලද්දේ (නැවතත්) හුණුඅඵ නිරයට වැටෙන්නට කැමැත්තෙහි ද? පුත, නිරයෙන් ගොඩ නගන ලද්දේ (නැවතත්) නිරයට වැටෙන්නට කැමැත්තෙහි ද?

යන්නේ මැනව. තොපට වැඩෙක් වේවා. කහට දෙස් නගවමො ද? දුවෙන ගෙයින් තෙරපූ බඩු නැවත දවන්නට කැමැත්තෙහි ද?

10. 1 6.

පියඛකර සූත්‍රය.

240. එක්කලෙක ආයුෂමත් අනුරාදා තෙරණුවෝ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙති. එකල ආයුෂමත් අනුරාදා තෙරණුවෝ රු අලුයම් වේලෙහි තැහිට දහම්පද බෙණෙති. ඉක්බිති පියඛකරමම වූ යකින්ත කුමාපුතු මෙසේ කැලවූවා ය.

පියඛකර, ශබ්ද තොකර, ඔහණ නෙමේ දහම්පද බෙණෙයි. ඉදින් දහම්පදයක් දැන පිලිපදිමු නම් (එය) අපට හිත පිණිස වන්නේ ය.

ප්‍රාණීන් කෙරෙහි සංයත වමු. දැන දැන මුසාබස් නො බෙණෙමු. තමන්ගේ පවිත්‍ර ශීලයෙහි හික්වෙමු. (එසේ කල්හි) යෙහෙක, පිසාව-යෝතියෙන් ඉදෙන්තමෝ වමු.

10. 1 7.

පුනබ්බසු සූත්‍රය.

241. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා භික්ඛු නිබ්බාණපටිසංයුතතාය ධම්මිඤ්ඤා කථාය සඤ්ඤෙති සමාදපෙති සමුතොතෙති. සමපභාසෙති. තෙ ව භික්ඛු අට්ඨිකභ්වා¹ මනසි කභ්වා සබ්බවෙනසො සමනනාහරිතො ඔතිතසොතො ධම්මං සුඤ්ඤති.

අට ඛො පුනබ්බසුමාතා යකඛිති පුතතකෙ එවං තොසෙසි:

තුණ්හි උතතරිකෙ හොති තුණ්හි හොති පුතබ්බසු,
යාචාභං බුද්ධිසෙට්ඨස්ස ධම්මං සොඤ්ඤාමි සඤ්ඤිතො.

නිබ්බාණං භගවා ආභ සබ්බගඤ්ඤාපථොචනං,
අතිවෙලා ව මෙ හොති අසම්මං ධම්මෙ පියායනා.

පියො ලොකෙ සකො පුතොතා පියො ලොකෙ සකො පති,
තතො පියතරු² මයනං අස්ස ධම්මස්ස මයනා.

ත හි පුතොතා පති වාපි පියො දුක්ඛා පමොචයෙ,
යථා සඤ්ඤිමමසවණං³ දුක්ඛා මොචෙති පාණීතං.

ලොකෙ දුක්ඛපරෙතසම්මං ජරුමරණසංයුතො⁴,
ජරුමරණමොක්ඛාය යං ධම්මං අභිසම්බුද්ධිං⁵,
තං ධම්මං සොතුම්ච්ඡාමි තුණ්හි හොති පුතබ්බසුති.

[පුතබ්බසු:]

අම්ම⁶ ත ඛොහරියාමි තුණ්හිභූතායමුතතරා,
ධම්මමෙව නිසාමෙහි සඤ්ඤිමමසවණං² සුඛං.

සඤ්ඤිමමස්ස අතඤ්ඤාය අම්ම දුක්ඛං වරුමසෙ,
එස දෙවමනුස්සානං සමමුප්පානං පභවිතරෙ,
බුද්ධො අනතිමසාරිතෙ ධම්මං දෙසෙති වකඛුමාති.

[පුතබ්බසුමාතා:]

සාධු ඛො පණ්ඨිතො තාම පුතොතා ජාතො උරෙසයො,
පුතොතා මෙ බුද්ධිසෙට්ඨස්ස ධම්මං සුඤ්ඤං පියායති.

පුතබ්බසු සුඛී හොති අජ්ජාහමහි සමුග්ගතා,
දිට්ඨාති අරියසම්මාති උතතරු පි සුඤ්ඤාතු මෙහි.

10. 1. 8.

සුදනගසුතතං.

242. එකං සමයං භගවා ගුණගණ විහරති සීතවනො. තෙන ඛො පන සමයෙන අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති රුජගහං අනුපපතොතො හොති. කෙනච්චදෙව කරණීයෙන. අස්සොසි ඛො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති බුද්ධො කීර ලොකෙ උපපතොතාති. තාවදෙව ව⁷ පන භගවනතං දස්සනාය උපසඛිකම්භුකාමො අහොසි⁸.

1. අවච්චං සාචා - මජ්ඣ. 2. පියතරු, සීමු, සා. 3. සඤ්ඤිමමසවණං - මජ්ඣ, සා, සීමු. 4. ජරුමරණසංයුතො - සීමු, PTS. 5. අභිසම්බුද්ධිං - මජ්ඣ. - සා. 6. අම්මා - මජ්ඣ, 7. ව ඉති නච්චි - PTS. 8. නොති - මජ්ඣ.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිවණ පිළිබඳ දහමි කථාවෙන් භික්ෂූන්ට (කරුණු) දක්වා වදාරණ සේක. (කරුණු) ගන්වන සේක. තෙද ගන්වන සේක. සතුටු කරවන සේක. ඒ භික්ෂූහු ද අතීවත් කොට මෙනෙහි කොට මුළුසිතීන් මොනොවට ගෙන යොමු කළ කන් ඇති ව දහමි අසන්.

ඉක්බිති පුනබ්බසුමවු යාතිනි කුඩාපුතුන් මෙසේ නැලවූ:

බුද්ධශ්‍රේණු වූ ශාසනාභ්‍යන් වහන්සේගේ ධර්මය මම යම්තාක් අසන්නෙමි ද, උත්තරිකාවෙහි, ඒතාක් නිශ්ශබ්ද වව. පුනබ්බසුම, නිශ්ශබ්ද වව.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැම ගැටෙත් මිදීම නම් වූ නිවණ වදාරණ සේක. මේ දහමිහි මාගේ පැතීම ප්‍රමාණානිත්‍යානත වෙයි.

ලොවිහි සියපුත් තෙමේ ප්‍රිය වෙයි. ලොවිහි සිය හිමි තෙමේ ද ප්‍රිය වෙයි. මේ දහම හෙවීම එයටත් වඩා මට ඉතා ප්‍රිය වෙයි.

සදහම් ඇසීම යම් සේ සත්‍යයා දුකින් මුදු ද, ප්‍රියපුත්‍රයා ද ප්‍රියහිමියා ද (එසේ) දුකින් නො ම මුදුයි.

දුකින් පිහින වූ ජරාමරණයෙන් යුක්ත වූ ලොවිහි ජරාමරණයෙන් මිදීම පිණිස යම් ධර්මයක් අවබෝධ කරණ ලද්දේ ද, ඒ ධර්මය අසන්නට කැමැත්තෙමි. එමිඛා පුනබ්බසුම, නිශ්ශබ්ද වව.

[පුනබ්බසුම:]

මැනියෙනි, (මම) නිහඬ වෙමි. මේ උත්තරාව ද නිහඬ ය. දහම ම අසනු මැනවි. සදහම් ඇසීම සුව ය.

මැනියෙනි, සදහම නො දැන්මෙන් දුකසේ හැසිරෙමු. ප්‍රභාකර වූ පසැස් ඇති පාසුලු අත්බැව් දරණ මේ බුදුරජානන් වහන්සේ අතිශයින් මූලා වූ දෙවිමිනිසුන්ට දහමි දෙසත සේක.

[පුනබ්බසුමවු:]

උපන්නා වූ උරහොවිත පුත් තෙමේ පණකිත වූයේ ම මැනවි. මාගේ පුත් තෙමේ ශ්‍රේණු වූ බුදුරජානන් වහන්සේගේ පිරිසිදු දහම පතයි.

එමිඛා පුනබ්බසුම, සුවපත් වව. මම අද (සසරින්) ගොඩ නැගුනෙමි වෙමි. ආයතීතභ්‍යයෝ දක්නා ලදහ. මාගේ උත්තරාව ද අසාවා.

10. 1. 8.

සුදහන සුත්‍රය.

242. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ ශීතවනාසෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අනාඨපිණ්ඩික ගෘහපති තෙමේ නිසියම් කටයුත්තක් සදහා රජගහනුවරට පැමිණියේ වෙයි. අනාඨපිණ්ඩික ගෘහාචී තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේ ලෝපහල වූ සේකැයි ඇසී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනීම පිණිස එකෙණෙහි ම එලඹෙනු කැමැත්තේ ද විය.

අථ ඛො¹ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස එතදභොසී: අකාලො ඛො අජ්ජ භගවතනං දස්සනාය උපසඛකමිතුං. සෙවදනාහං කාලෙන භගවතනං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමිති, බුද්ධගතාය සතියා නිපජ්ජ රතතියා සුදං තීකඛතතුං උට්ඨාසී පභාතනති මඤ්ඤමානො. අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපතී යෙන සීවචිකදාරං² තෙනුපසඛකමි. අමනුස්සා දාරං විවරිංසු.

අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස තගරමහා නීකඛමන්තස්ස ආලොකො අනතරධාසී. අකුකාරො පාතුරභොසී. භයං ඡමහිතතනං ලොමහංසො උදපාදී. තතොච³ පුත නිවතතිතුකාමො අභොසී. අථ ඛො සීචකො⁴ යකෙඛා අනතරභිතො සද්දමනුස්සාවෙසී:

සතං හතී සතං අස්සා සතං අස්සතරී⁵ රථා,
සතං කඤ්ඤදසභස්සානි ආමුතතමණීකුණ්ඩලා,
එකස්ස පදචීනිභාරස්ස කලං තාගඤ්ඤානි සොලසීං.

අභිකකම ගහපතී, අභිකකම ගහපතී, අභිකකමනං තෙ සෙයෙසා තො⁶ පටිකකමනනති.

අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස අකුකාරො අනතරධාසී, ආලොකො පාතුරභොසී. යං අභොසී භයං ඡමහිතතනං ලොමහංසො සො පටිපපස්සමති.

දුතියමපි ඛො -පෙ-

තතියමපි ඛො⁷ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස⁸ ආලොකො අනතරධාසී, අකුකාරො පාතුරභොසී, භයං ඡමහිතතනං ලොමහංසො උදපාදී. තතොච පුත නිවතතිතුකාමො අභොසී තතියමපි ඛො සීචකො යකෙඛා අනතරභිතො සද්දමනුස්සාවෙසී:

සතං හතී සතං අස්සා සතං අස්සතරී රථා,
සතං කඤ්ඤදසභස්සානි ආමුතතමණීකුණ්ඩලා,
එකස්ස පදචීනිභාරස්ස කලං තාගඤ්ඤානි සොලසීං.

අභිකකම ගහපතී, අභිකකමම ගහපතී, අභිකකමනං තෙ සෙයෙසා තො පටිකකමනනති.

අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩකස්ස ගහපතීස්ස අකුකාරො අනතරධාසී, ආලොකො පාතුරභොසී. යං අභොසී භයං ඡමහිතතනං ලොමහංසො සො පටිපපස්සමති. අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩකො ගහපතී යෙන සීතවතා⁹ තෙනුපසඛකමි. තෙන ඛො පත සමයෙත භගවා රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය අජේඛාකාසෙ වඛකමති. අද්දසා ඛො භගවා අනාඨපිණ්ඩකං ගහපතීං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දීසාන වඛකමා ඔරොභිචා පඤ්ඤභෙත ආසනෙ නීසීදී. නිසජ්ජ ඛො භගවා අනාඨපිණ්ඩකං ගහපතීං එතදවොච: එහි සුදත්තාති.

1. අථස්ස - මජ්ඣ., PTS. 2. සීතවතදාරං - සී 1. 2. 3. තතොච- ස්‍යා, PTS. 4. සීචකො. 5. අස්සතරී - PTS. 6. තා - PTS. 7. ඛොති හතී - PTS. 8. ගහපතීස්ස ඉති හතී - PTS. 9. සීතවතං යෙන භගවා - මජ්ඣ.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැඹැවිහට මේ අදහස විය: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනීම පිණිස එළඹෙන්නට අද නොකල් ය. දැන් මම හෙට කල් ඇති ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස එළඹෙන්නෙමිසි බුදුන් කෙරෙහි ගිය සිහි ඇතිව හොත්තේ ය. අලුයම යයි හඟිමින් රෑ තුන්යලක් නැගී සිටියේ ය. එකල්හි අනාචපිණ්ඩක ගැඹැවී තෙමේ සොහොන්දොර වෙත පැමිණියේ ය. අමනුෂ්‍යයෝ දොර විවර කළහ.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැඹැවියහු නුවරින් නික්මෙද්දී එළිය අතුරුදන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය තැනී ගැණුම් ලොබුදහ ගැණුම් පහළ විය. එසින් ම පෙරලා යනු කැමැත්තේ ද විය. එකල්හි සිවක යක්‍ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්හු ද, සියක්දහසක් අශවතරියෝ ද, සියක්දහසක් රිය ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝ ද (යමකුට ලැබුනාහු ද, ඒ ලාභයෝ බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක්පියවරක සොලොස්වැනි කලාවෙන් කලාවටත් නො අගිත්.

ගැඹැවියෙහි, ඉදිරියට යව. ගැඹැවියෙහි, ඉදිරියට යව. නොපගේ ඉදිරියට යෑම මැනවි. ආපසු යෑම නො මැනවි.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැඹැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය යම් බියෙක් තැනී ගැන්මෙක් ලොබුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිඳිනී.

දෙවන වට දු ...

තෙවන වට දු අනේපිඩු ගැඹැවිහට එළිය අතුරුදන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය තැනී ගැණුම් ලොබුදහ ගැණුම් පහළ විය. එසින් ම පෙරලා යනු කැමැත්තේ ද විය. තෙවන වට දු සිවක යක්‍ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්හු ද, සියක්දහසක් අශව-තරියෝ ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝ ද, (බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක් පියවරක් පිළිබඳ සොලොස්වැනි කලාවෙන් කලාවකුදු නො අගිත්.

ගැඹැවියෙහි, ඉදිරියට යව. ගැඹැවියෙහි, ඉදිරියට යව. නොපගේ ඉදිරියට යෑම මැනව. ආපසු යෑම නො මැනව.

ඉක්බිති අනේපිඩු ගැඹැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය. යම් බියෙක් තැනී ගැන්මෙක් ලොබුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිඳිනී. ඉක්බිති අනේපිඩු ගැඹැවී තෙමේ ගීතවනය වෙත එළඹියේ ය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ අලුයම නැගිට අබවස සක්මන් කරණ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එත්තා වූ අනේපිඩු ගැඹැවිහු දුර දී ම දුටු සේක. දැක සක්මනින් බැස පැනවූ අසුතෙහි වැඩහුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳ අනේපිඩු ගැඹැවිහට “සුදනන, (වේහි) එව”යි මෙය වදාළ සේක.

අඵ ඛො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති නාමේන මං භගවා ආලපතීති¹
තතේව භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතීත්වා භගවනතං එතදවොච: කච්චි
භනෙත භගවා සුඛමසසීත්ථාති²?

[භගවා:]

සඛබදා වෙ සුඛං සෙති බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බුතො,
යො න ලිඔපති කාමෙසු සිතිභුතො තිරුපඬි.

සඛබා ආසතතියො ජේඨා විතෙය්‍ය හදයෙ දරං,
උපසනෙතා සුඛං සෙති සන්තිං පප්පය්‍ය වෙතසොති.³

10. 1. 9.

පඨමසුඛකා සුඛතං.

243. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කාලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන සුඛකා භික්ඛුතී මහතියා පරිසාය
පරිවුතා ධම්මං දෙසෙති.

අඵ ඛො සුඛකාය භික්ඛුතියා අභිපපසනො යකෙඛා රාජගහෙ රථිකාය
රථිකං සිඛසාටකෙන සිඛසාටකං උපසඛකමිත්වා නායං වෙලායං ඉමා ගාඨායො
අභාසි:

කිමෙම කතා රාජගහෙ මනුස්සා මධුපීතාව සෙය්‍යරෙ⁴,
යෙ සුඛකං ත පසිරිපාසනති දෙසෙනතිං අමිතං පදං.

තඤ්ච පත අපපට්ඨාතීයං අසෙවතකමොජ්චං,
පිචනති මඤ්ඤෙ සපපඤ්ඤෙ වලාහකමිච්චභිගුති.⁵

10. 1. 10.

දුතීයසුඛකා සුඛතං.

244. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කාලඤ්ඤා-
නිවාපෙ. තෙන ඛො පත සමයෙන අඤ්ඤාතරෙ උපාසකො සුඛකාය
භික්ඛුතියා භොජනං අදාසී. අඵ ඛො සුඛකාය භික්ඛුතියා අභිපපසනො
යකෙඛා රාජගහෙ රථිකාය රථිකං සිඛසාටකෙන සිඛසාටකං උපසඛකමිත්වා
නායං වෙලායං ඉමං ගාඨං අභාසි:

සුඤ්ඤං ච ත පසවි බහුං සපපඤ්ඤෙ චතායමුපාසකො,
යො සුඛකාය අදාසී භොජනං සඛබගජේති විපපමුත්තායාති⁶.

1. ආලපතීති භවට්ඨා උදඤ්ඤාති - මජ්ඣ. 2. සුඛං වසීත්ථාති - ස්‍යා 3. පවතසා - මජ්ඣ.
4 සෙය්‍යර - මජ්ඣ, අච්චර යෙ - PTS 5. වලාහකමිච්ච පඤ්චානි - මජ්ඣ, ස්‍යා,
6. විපාමුත්තියං - මජ්ඣ, සීචු, 1. 2. PTS.

එකල්හි අතේපිඩු ගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් ම, අමතන සේකැ යි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාලන හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, කීම? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවසේ සැතපුනු සේක් දැයි මෙය සැල කෙළේ ය.

[භගවත්සු:]

යමෙක් කාමයන්හි නොතැවරේ ද, (කෙලෙස්හිති නැති බැවින්) සිහිල් වූයේ ද, උපති රහිත ද පිරිනිව්‍යා වූ (ඒ සමීණාසුව) බවුණු තෙමේ භෑමකල්හි ඒකාන්තයෙන් සුවසේ හොඹී.

සියලු තෘණාවන් සිදු හෘදය ඇසුරු කල විඩාව දුරු කොට සිත්හි සන්සිදීමට පාමණ උපශාන්ත වූයේ සුවසේ හොඹී.

10. 1. 9.

පඨමසුක්කා සුත්‍රය.

243. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වේඵවතාරුමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සුක්කා මෙහෙණ මහන් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දී දහම් දෙසයි. ඉක්බිති සුක්කා මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යක්‍ෂයෙක් රජගහනුවර විටියෙන් විටියට මංසකියෙන් මංසකියට එලඹ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කී ය:

යම් කෙනෙක් නිවන්පදය දෙසන්නා වූ සුක්කා මෙහෙණ වෙත නො එළඹෙද්ද, රජගහනුවර (වෙසෙන) මේ මිනිස්සු කුමක් කෙරෙද්ද? සුරූපාතය කලවුන්සේ හොඹිත්.

ඇසීමෙන් තෘප්තියට නො පැමිණෙන සවහාවයෙන් ම මිහිරි වූ ඕෂ්ඨ-ගුණවත් වූ ඒ දහම වලාකුළු අතරෙන් නික්මෙන දිය බොහ මහියන් මෙන් නුවණැත්තන් බොක්කක් මෙහි.

10. 1. 10.

දුතියසුක්කා සුත්‍රය.

244. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වේඵවතාරුමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි එක්තරු උවසුවෙක් සුක්කා මෙහෙණහට බොදුනක් දිනි. ඉක්බිති සුක්කා මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යකෙක් රජගහනුවර විදියෙන් විදියට මංසකියෙන් මංසකියට එලඹ ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය:

යමෙක් සියලු කෙලෙස් ගැටෙත් මිදුනු සුක්කා මෙහෙණහට බොදුනක් දුන්නේ ද, ඒකාන්තයෙන් නුවණැති මේ උවසු තෙමේ බොහෝ වූ ම පින් රැස් කෙළේ ය.

10. 1 11.

වීරාසුතනං.

245. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙඨවනෙ කලඤ්ඤානිමාපෙ. තෙන ඛො පභු සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො වීරාය භික්ඛුනියා විවරං අද්ඨි. අඨ ඛො වීරාය භික්ඛුනියා අභිපපසනො; යකෙඛා රාජගහෙ රථිකාය රථිකං සිඛ්ඝාවකෙන සිඛ්ඝාවකං උපසඛකම්භා; තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී;

පුඤ්ඤං වත පසවි බහුං සපපඤ්ඤාදා වතායමුපාසකො,
යො වීරාය අද්ඨි විවරං සබ්බයොගෙහි විපපමුත්තායාති.

10. 1. 12.

ආලවකසුතනං.

246. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ආලවීයං විහරති ආලවකස්ස යකඛස්ස භවතෙ. අඨ ඛො ආලවකො යකෙඛා යෙන භගවා තෙඤුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවනං එතදවොච: නිකම්ම සමණාති, සාධාච්චසොති භගවා නිකම්ම. පච්ඤ සමණාති, සාධාච්චසොති භගවා පාච්ඤි.

දුතියමපි ඛො ආලවකො යකෙඛා භගවනං එතදවොච: නිකම්ම සමණාති. සාධාච්චසොති භගවා නිකම්ම. පච්ඤ සමණාති. සාධාච්චසොති භගවා පාච්ඤි. තතියමපි ඛො ආලවකො යකෙඛා භගවනං එතදවොච: නිකම්ම සමණාති. සාධාච්චසොති භගවා නිකම්ම. පච්ඤ සමණාති. සාධාච්චසොති භගවා පාච්ඤි. චතුථමපි ඛො ආලවකො යකෙඛා භගවනං එතදවොච: නිකම්ම සමණාති. න බ්වාහං ආච්චසො නිකම්මස්සාමි. ය තෙ කරණීයා තං කරොහිති.

[ආලවකො:]

පඤ්ඤාං තං සමණ පුච්ඡස්සාමි. සවෙ මෙ ත බ්වාකරිස්සාසි, විතතං වා තෙ බ්විස්සාමි. හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි. පාදෙසු වා ගහෙතා පාරගඛගාය බ්විස්සාමිති.

[භගවා:]

ත බ්වාහං තං ආච්චසො පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුගමකෙ සස්සමණමුගමණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය, යො මෙ විතතං වා බ්වෙපය්ස හදයං වා ඵාලෙස්ස පාදෙසු වා ගහෙතා පාරගඛගාය බ්වෙපය්ස. අපි ව න්වං ආච්චසො පුච්ඡ යදාකඛිසීති.

අඨ ඛො ආලවකො යකෙඛා භගවනං ගාථාය අජ්ඣභාසී¹:

නිං සුඛ විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං නිං සු සුචිණණං සුඛමාවහාති,
නිං සු හවෙ සාදුතරං² රසානං කථං ජීවී ජීවිතලාභු සෙට්ඨනති³

1 අඨ -පෙ- අජ්ඣභාසී ඉති තථී - මජ්ඣ. ඥා PTS. 2. සාමුතරං - සඃ. 3. සෙට්ඨනති

10. 1. 11.

විජසුත්තය.

245. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤතිවාස නම් වූ වේඵ්‍යනාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක එකල්හි එක්තරා උවසුවෙක් විශ් මෙහෙණහට සිටුවරක් දිනි. ඉක්බිති විරු මෙහෙණ කෙරෙහි බෙහෙවින් පහන් යකෙක් රජගහනුවර විදියෙන් විදියට මංසකියෙන් මංසකියට එළඹ ඒ වේලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය

යමෙක් සියලු යෝගවලින් මිදුනු විරු මෙහෙණහට සිටුවරක් දුන්නේ ද, ඒකාන්තයෙන් නුවණැති මේ උවසු තෙමේ බොහෝ වූ ම පින් රැස් කෙළේ ය.

10. 1. 12.

ආලවක සුත්තය.

246. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අලවිනුවර සමීපයෙහි ආලවක යකුගේ භවනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආලවක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, නික්මෙව යි. ඇවැත්නි මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුණු සේක. මහණ, පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක.

දෙවන වට දු ආලවක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ, නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුණු සේක. මහණ, පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. තෙවන වටදු ආලවක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුණු සේක. මහණ පිවිසෙව යි. ඇවැත්නි, මැනවැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. සිටුවන වට දු ආලවක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. මහණ නික්මෙව යි. ඇවැත්නි, මම නො නික්මෙන්නෙමි. තා විසින් යමක් කටයුතු නම් එය කරව යි.

[අලවි:]

මහණ, නොපගෙන් පැණයක් විවාරන්නෙමි. ඉදින් මට (එය) නො විසඳන්නෙහි නම් තාගේ සිත හෝ වික්ෂෙප කරන්නෙමි. තාගේ භාදය හෝ පලන්නෙමි. පා ගෙණ ගහපරතෙර හෝ දමන්නෙමි.

[භගවත්තු:]

ඇවැත්නි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොව මහණ-බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත පුජාවෙහි යමෙක් මාගේ සිත හෝ වික්ෂෙප කරන්නේ ද, භාදය හෝ පලන්නේ ද, පා ගෙණ ගහපරතෙර හෝ දමන්නේ ද, එබවදකු මම නො දකිමි. වැලි දු ඇවැත්නි, තෝ යමක් කැමැත්තෙහි ද (එය) විවාරව යි. ඉක්බිති ආලවක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් කී ය:

මේ ලොව සත්ත්වයාට කීමෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ධ්‍යානය වේ ද? කීමෙක් මැනවින් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව එළවා ද? රසයන් අතුරෙන් කුමක් ඉතා මිහිරි ද? කෙසේ ජීවත්වන්නහුගේ ජීවිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියද්ද?

[භගවා:]

සද්ධිධ විතතං පුරිසස්ස සෙට්ඨං ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති,
සච්චං භවෙ සාදුතරං රසාතං පඤ්ඤාපීඨිං¹ ජීවිතමාහු සෙට්ඨනාති.

[ආලවකො:]

කථං සු තරති ඔසං කථං සු තරති අණණවං,
කථං සු දුකඛං අලේචති කථං සු පරිසුජ්ඣතිති.

[භගවා:]

සඤ්ඤාය තරති ඔසං අපපමාදෙන අණණවං,
විරියෙන දුකඛං අලේචති පඤ්ඤාය පරිසුජ්ඣතිති.²

[ආලවකො:]

කථං සු ලභතෙ පඤ්ඤං කථං සු විඤ්ඤෙ ධනං,
කථං සු කිතන්තං පපෙපාති කථං මිතතාති ගජති,
අසමා ලොකා පරං ලොකං කථං ථෙවච න සොචතිති?³

[භගවා:]

සද්දහානො අරහතං ධම්මං නිබ්බාණපතනියා,
සුසංසුසා³ ලභතෙ පඤ්ඤං අපපමනෙතා විචකඛණො.

පඤ්ඤාපකාරී⁴ ධුරවා උට්ඨානා විඤ්ඤෙ ධනං,
සච්චෙන කිතන්තං පපෙපාති දදං මිතතාති ගජති.

යසෙසතෙ චතුරෙ ධම්මො සඤ්ඤාය සරමෙසිනො,
සච්චං ධම්මො,⁵ ඛිති වාගො ස වෙ පෙච්ච න සොචති,
අසමා ලොකා පරං ලොකං ඵචං පෙච්ච න සොචතිති.

ඉඛ්ඤා අඤ්ඤාපි පුච්චස්සු පුච්ච සමණබ්බාහවණො,
යදි සච්චා දමා⁶ වාගා ධනතා භියෙතාධි විජ්ජතිති.

[ආලවකො:]

කථං හු දුති පුච්චෙය්‍යං පුච්ච සමණබ්බාහවණො,
සො'භං⁷ අජ්ජ පජානාමි යො අත්ථො සමපරුසිකො.

අත්ථාය චත මෙ බුද්ධො වාතායාලවිමාගමා⁸,
සො'භං⁷ අජ්ජ පජානාමි යත්ථ දිත්තං මහපාලං.

1 ජීවි.-මජ්ඣ. සිමු. 1. 2. 2. පරිසුජ්ඣති - සි. 1. 3. සුසංසුසා - මජ්ඣ. සා. 4. පඤ්ඤාපකාරී - සා. PTS. 5. දදමා - PTS. 6. ධම්මො - මජ්ඣ. 7. සො'භං - මජ්ඣ. සා. PTS. 8. වාගතො - PTS.

[භගවත්හු:]

මෙලොව සත්ත්වයාට ශ්‍රද්ධාව ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ. දහම මාතවින් පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව ඵලවයි. රසයන් අතුරෙන් සත්‍යය ඒකාන්තයෙන් ඉතා මිහිරි ය. නුවණින් ජීවත්වන්නහුගේ ජීවිතය ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියත්.

[අලච්චි:]

ඕසය කෙසේ තරණය කෙරේ ද? අණ්ඩය කෙසේ තරණය කෙරේ ද? දුක කෙසේ ඉක්මවා ද? කෙසේ පිරිසිදු වේ ද?

[භගවත්හු:]

ශ්‍රද්ධාවෙන් ඕසය තරණය කෙරේ. අප්‍රමාදයෙන් අණ්ඩය තරණය කෙරේ. වියතියෙන් දුක ඉක්මවයි. ප්‍රඥාවෙන් පිරිසිදු වේ.

[අලච්චි:]

නුවණ කෙසේ ලබා ද? ධනය කෙසේ ලබා ද? කෙසේ කීර්තියට පැමිණේ ද? කෙසේ මිත්‍රයන් සපයා ගනී ද? මෙලොවින් පරලොවට පැමිණ කෙසේ ශෝක නො කෙරේ ද?

[භගවත්හු:]

නො පමා වූ නුවණින්තේ රහතුන්ගේ ධර්මය අදහන්නේ අසනු කාමැත්ත හේතු කොට ගෙන නිවණට පැමිණීම පිණිස ප්‍රඥව ලබයි.

සුදුසු කටයුතු කරණ බහා නො තැබූ මුර ඇති උප්පාතවීයී ඇත්තේ ධනය ලබයි. සත්‍යවචනය කරණකොට ගෙන කීර්තියට පැමිණේ. දන් දෙන්නේ මිත්‍රයන් බාද ගනී.

ගිහිගෙයි වෙසෙන ශ්‍රද්ධා ඇති යමකුහට සත්‍යයත්, ධර්මයත්, ධාතියත්, ත්‍යාගයත් යන මේ සිටු දහමිහු වෙන් තම හෙ තෙමේ පරලොවට පැමිණ ඒකාන්තයෙන් ශෝක නො කෙරෙයි. මෙලොවින් පරලොවට පැමිණ මෙසේ ශෝක නො කෙරෙයි.

සත්‍යයටත්, ඉන්ද්‍රියදමිතයටත්, ත්‍යාගයටත්, ක්ෂාන්තියටත් අධික වූ යමක් මෙලොව ඉදිත් ඇත් තම (ඒ කුමැයි) බොහෝ වූ අතෙක් මහණබමුණන් ද විචාරව යි.

[අලච්චි:]

සාමපරාසික වූ ද (දූෂටධාර්මිකවූ ද) යම් අජීයෙක් වේ තම (ඵය) ඒ මම අද දනිමි. (ඵහෙසින්) දුන් බොහෝ වූ මහණබමුණන් කුමකට විචාරත්-තෙමි ද,

ඒකාන්තයෙන් මට වැඩ පිණිස බුදුරජානන් වහන්සේ විසීම පිණිස අලච්චි නුවරට වැඩිසේක. යමකුට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ තම ඵය මම අද දනිමි.

සො අහං විවරිසාමි ගාමා ගාමං පුරු පුරං,
තමසාමානො සලුඛං ධම්මසා ව සුධම්මතනාති.

ඉන්ද්‍රකච්ඡෙගො පඨමො.

තනු, අග්නි:

ඉන්ද්‍රකො සකක සුචි ව මණිහඤ්ඤ ව සානු¹ ව,
පියඞ්කර පුතඞ්ඞසු සුදනො: ව දො සුකකා චීරු අඤ්චකොන² දොදසාති.

යකකසංයුතනං සමතනං.

11. සකකසංයුතනං

1. සුචීරච්ඡෙගො

11. 1. 1.

සුචීරසුතනං.

247. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාචජචීයං විහරති ජජනවචනා අනාඨපිණ්ඩිකසා ආරාමෙ. තනු ඛො භගවා භික්ඛු අමනොසි භික්ඛවොති. හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසාසුං. භගවා එතදවොච:

භුතපුඞ්ඞං භික්ඛවෙ අසුරා දෙවෙ අභිංසු. අඨ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචීරං දෙවපුතනං ආමනොසි. එතෙ තාත සුචීර, අසුරු දෙවෙ අභිංසන්ති. ගච්ඡ තාත සුචීර, අසුරෙ පච්චුයසාහිති. එවං භඤ්ඤං තවාති ඛො භික්ඛවෙ සුචීරො දෙවපුතනො සකකසා දෙවාතමිඤ්ඤ පටිසසුචා පමාදං ආපාදෙසි.

දුතියමපි ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචීරං දෙවපුතනං ආමනොසි: එතෙ තාත සුචීර, අසුරා දෙවෙ අභිංසන්ති. ගච්ඡ තාත සුචීර, අසුරෙ පච්චුයසාහිති. එවං භඤ්ඤං තවාති ඛො භික්ඛවෙ සුචීරො දෙවපුතනො සකකසා දෙවාතමිඤ්ඤ පටිසසුචා දුතියමපි³ පමාදං ආපාදෙසි.

තතියමපි ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචීරං දෙවපුතනං ආමනොසි: එතෙ තාත සුචීර, අසුරා දෙවෙ අභිංසන්ති. ගච්ඡ තාත සුචීර, අසුරෙ පච්චුයසාහිති. එවං භඤ්ඤං තවාති ඛො භික්ඛවෙ සුචීරො දෙවපුතනො සකකසා දෙවාතමිඤ්ඤ පටිසසුචා තතියමපි⁴ පමාදං ආපාදෙසි.

අඨ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ සුචීරං දෙවපුතනං ගාථාය අජ්ඣාභාසි:

1 සාණු - සිචු. 2. චීර අඤ්චිති - මඡං. 3. දුතියමපිති තනි PTS, 4. තතියමපිති තනි. PTS.

ඒ මම (බ්‍රහ්මසුබ්‍රහ්මතාව කියා) බුදුරජානන් වහන්සේ ද, (ධම්මධම්මතාව කියා) ධම්ම ද (සබ්බසුභසතාව කියා) සබ්බසා ද වදිමින් ගමන් ගම නුවරින් නුවර හැසිරෙන්නෙමි.

ඉඤ්ඤ වගීය පලමුවැනි යි.

එහි උඤ්ඤය:

ඉඤ්ඤ, සකක, සුච්චි, මණ්හඤ්ඤ, සානු, පියඤ්ඤ, පුත්තඤ්ඤ, සුදත්ත ය, සුකකාසුත්‍ර දෙක ය, චීරා සුත්‍රය, ආලවක සුත්‍ර යයි දෙලොසෙකි.

සකබ සංයුත්තය නිමිසේ ය.

11. සකබසංයුත්තය

1. සුචීර වගීය

11. 1. 1.

සුචීර සුත්‍රය.

247. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අන්තේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි හිඤ්ඤාත් ඇමතු සේක. වහන්සැ යි ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණියාහු ය. මහණෙනි, එකල්හි ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය:- “පුත්‍ර, සුචීර, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත්‍ර සුචීර, යා. අසුරයන් පෙරලා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුචීර දෙවිපුත්‍ර තෙමේ “එසේ ය, මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඋට පිළිවදන් දී (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, දෙවන වට දු සක්දෙවිඋ තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය: “පුත්‍ර, සුචීර, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති, පුත්‍ර, සුචීර, යා. අසුරයන් පෙරලා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුචීර දෙවිපුත්‍ර තෙමේ “එසේ ය, මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඋට පිළිවදන් අස්වා දෙවන වට දු (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, තෙවන වට දු ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍ර ඇමතී ය: “පුත්‍ර, සුචීර, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත්‍ර සුචීර, යා. අසුරයන් පෙරලා ඉදිරියට යව” යි. මහණෙනි, සුචීර දෙවිපුත්‍ර තෙමේ “එසේ ය මුඛට වැඩෙක් වේව” යි සක්දෙවිඋට පිළිවදන් අස්වා තෙවන වට දු (ගමන) පමා කෙළේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති ශක්‍රදේවේන්ද්‍ර තෙමේ සුචීර දෙවිපුත්‍රහට ගාථායෙන් කී ය:

අනුට්ඨං අවායමං¹ සුඛං යත්‍රාධිගච්ඡති,
සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ච තතේව පාපයාති.

[සුචීරො:]

අලසස්ස² අනුට්ඨාතා න ච කිච්චාහි කාරයෙ,
සබ්බකාමසම්ඤ්ඤා තමෙම සකක වරං දීසාති³.

[සකෙකා:]

යත්ථාලසො අනුට්ඨාතා අවචනාං⁴ සුඛමෙධති,
සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ච තතේව පාපයාති.

[සුචීරො:]

අකමුච්ඡතා⁵ දෙවසෙට්ඨ සකක විද්දෙමු යං සුඛං,
අසොකං අනුපායාසං තමෙම සකක වරං දීසාති.

[සකෙකා:]

සවෙ අත්ථි අකමෙවන කොචි කචි න ජීවති,
නිබ්බාණස්ස හි සො මග්ගො සුචීර තත්ථ ගච්ඡාහි
මඤ්ච තතේව පාපයාති

සො හි නාම භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානම්දෙදු සකං පුඤ්ඤඵලං උපජ්චමානො දෙවානං තාවතීංසානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙන්නො⁶ උට්ඨානවීරියස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති. ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙඵ, යං චූලෙහ ඵචං ස්වාකඛානෙ ධම්මවිතයෙ පබ්බජ්ඣා සමානා උට්ඨහෙය්‍යාඵ සට්ඨෙය්‍යාඵ වායමෙය්‍යාඵ අප්පනතස්ස පතතියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකීරියායාති.

11. 1. 2.

සුසීමසුත්තං.

248. එකං සමයං භගවා ඍවත්ථීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනොසි භික්ඛවොති.
හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙස්සාසුං. භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අසුරා දෙවෙ අභියංසු. අඵ බො භික්ඛවෙ
සකෙකා දෙවානම්දෙදු සුසීමං⁷ දෙවපුත්තං ආමනොසි: එතෙ තාත
සුසීම, අසුරා දෙවෙ අභියන්ති. ගච්ඡ තාත සුසීම, අසුරෙ පච්චුය්‍යාහීති.
එචං හගුන්තවාති බො භික්ඛවෙ සුසීමො දෙවපුත්තො සකකස්ස දෙවා-
නම්දෙදුස්ස පට්ඨසුත්තා පමාදං ආපාදෙසී.

1. අවායමං - ඩාජ්චි. 2. අලසවස්ස - මිජ්ජං, අලසවායං - සසා. 3. දීසනති - PTS.
4. අවචනකසුඛයමධති - සසා. 5. අසාමිච්ඡා - PTS. 6. කාරෙන්නො - PTS.
7. සුසීමං - සසා.

(කාසිකවීර්‍ය වශයෙන්) නො නැගී සිටුවන් (වෛතසික වීර්‍ය වශයෙන්) වැයම් නො කරණුයේ යම් තැනෙක්හි සුබයට පැමිණේ ද, සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුචීරදෙව්පුත්:]

උත්තානවීර්‍යය නැත්තේ අලස වන්නේ ය. කිසි කිසක් නො ද කරන්නේ ය. (එබත්දෙක්) සියලු කාමයෙන් සමෘද්ධියක් වන්නේ තම් සක්දෙව්පුත්, ඒ උත්තමසථාතය මට කියනු මැනවි සි.

[සක්දෙව්පුත්:]

උත්තානවීර්‍යය නැත්තා වූ අලසපුදාලයෙක් යම් තැනෙක අත්‍යන්තයෙන් සුබයට පැමිණේ ද, නොහොත් අතීතයින් සැපයේ වැඩේ ද, සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුචීර:]

ශක්‍රදේවේන්‍ද්‍රය, කම් නො කිරීමෙන් යම් සැපතක් ලබමෝ ද, ශක්‍රදේවේන්‍ද්‍රය, ශෝක නැති දැනී ආයාස නැති ඒ උතුම්ම කියනු මැනවි.

[සක්දෙව්පුත්:]

කිසි පුදාලයෙක් කිසි තැනෙක්හි ජීවත් නොවේ ද, (කාසි වණික් ආදී) කම් නො කිරීමෙන් පැමිණිය යුතු එබඳු තැනෙක් ඉදින් ඇත් ද, ඒ මග නිවැණියාගේ (මග) ම ය. සුචීර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙව්චර්ජනෙමේ තම් සිය පින්පල නිසා ජීවත් වන්නේ තව්තිසා වැසි දෙවියන් පිලිබඳ ඉසුරු බව හා අධිපති බව ඇති රජය කරන්නේ උත්තානවීර්‍ය පිලිබඳ ගුණ කියන්නෙක් වෙයි. මහණෙනි, හෙපි මෙසේ සවාකබාහ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම මේ සස්තෙහි නො පැමිණී ගුණයකට පැමිණීම පිණිස ද, අවබෝධ නොකල දහමක් අවබෝධ කිරීම පිණිස ද, පසක් නො කල දහමක් පසක් කිරීම පිණිස ද යම් වීර්‍යයෙකින් උත්සාහ කරන්නහු ද, සටනස කරන්නහු ද, වැයම් කරන්නහු ද, මෙ සස්තෙහි ලා ඒ වීර්‍යය හොබවේ ය.

11. 1. 2.

සුසීම සුත්‍රය.

248. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන තම් වූ අනේපිච්ච සිටුවුයේ අරම්භි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂුන් පැමිණු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සා යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: අසුරයෝ දෙවියන් අභිමුඛවැ ගියහ. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්චර්ජ සුසීම දෙව්පුතු ඇමති ය: “පුත, සුසීම, මේ අසුරයෝ දෙවියන් ඉදිරියට පැමිණෙති. පුත, සුසීම යා. අසුරයන් බලා නැඟ යා” යි. මහණෙනි, සුසීම දෙව්පුත් තෙමේ ‘එසේ ය. මුඛට මැනාවෙක් වේව’යි සක්දෙව්චර්ජහට පිලිවදන් දී (ගමන) පමා කෙලේ ය.

දුතියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ සුසීමං දෙවපුත්තං
ආමනෙනසි. -පෙ- දුතියමපි පමාදං ආපාදෙසි.

තනියමපි බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ සුසීමං දෙවපුත්තං
ආමනෙනසි -පෙ- තනියමපි පමාදං ආපාදෙසි. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා
දෙවානමිඤ්ඤෙ සුසීමං දෙවපුත්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි:

අනුට්ඨානං අවායමං සුඛං යත්‍රාධිගච්ඡති,
සුසීම තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ඤා තත්ථෙව පාපයාහි.

[සුසීමො:]

අලසස්ස අනුට්ඨානා න ච කීච්චාහි කාරයෙ,
සබ්බකාමමඤ්ඤාසු තමෙම සකක වරං දිසාහි.

[සකෙකා:]

යත්ථාලසො අනුට්ඨානා අවචනං සුඛමෙධති,
සුසීම තත්ථ ගච්ඡාහි මඤ්ඤා තත්ථෙව පාපයාහි.

[සුසීමො:]

අකච්ඡුතා දෙවසෙට්ඨ සකක විඤ්ඤෙ මු යං සුඛං,
අසොකං අනුපායාසං තමෙම සකක වරං දිසාහි.

[සකෙකා:]

සවෙ අප්ඨි අකමෙමන කොච්චි කච්චි ත ජ්චති,
නිබ්බාණස්ස හි සො මග්ගො සුසීම තත්ථ ගච්ඡාහි
මඤ්ඤා තත්ථෙව පාපයාහි.

සො හි නාම භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤෙ සකං පුඤ්ඤඵලං උප-
ජ්චමානො දෙවානං නාවතීංසානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙනොතා
උට්ඨානවිරියස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති. ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙථ, යං
තුලෙන ඵලං සවාකතානෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජ්ජා සමානා උට්ඨාහෙය්‍යාථ
සට්ඨෙය්‍යාථ වායමෙය්‍යාථ අප්පනතස්ස පතතියා අනධිගතස්ස අධිගමාය
අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාහි.

11. 1. 3.

ධජගහසුතං.

249. එකං සමයං භගවා ඝාචජ්ජියං විහරති ඡජතචනෙ අනාථජිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර බො භගවා භික්ඛු ආමනෙනසි භික්ඛවොහි. හදනොහි
තෙ භික්ඛු භගචතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

දෙවන වට දු සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්‍ර ඇමතිය. ... දෙවන වට දු පමා කෙලේ ය.

මහණෙනි, තෙවන වට දු සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්‍ර ඇමතිය තෙවන වට දු පමා කෙලේ ය මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ සුසීම දෙවිපුත්‍ර හට ගාථායෙන් කී ය.

(කාසික වීයනී වශයෙන්) නො නැගී සිටුවෙන් (වෛතසික වීයනී වශයෙන්) වෑයම් නො කරණුයේ යම් තැනෙක්හි සුබයට පාමුණේ ද, සුචිර, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුසීම:]

උත්තානවීයනී නැත්තේ අලස වන්නේ ය. කිසි කිසක් නො ද කරන්නේ ය. (එබැව්දෙක්) සියලු කාමයෙන් සමාදායෙන් වන්නේ නම් ඒ උත්තමසථාතය ලෙට කියනු මැනවි සි.

[සක්දෙවිදු:]

උත්තානවීයනී නැත්තා වූ අලස පුද්ගලයෙක් යම් තැනෙක ඒකාන්ත සුබයට පාමුණේ ද, නොහොත් අනිශ්චිත සැපයේ වැඩේ ද, සුසීම, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

[සුසීම:]

ශක්‍ර දේවේන්‍ද්‍රය, කම් නොකිරීමෙන් යම් සැපයක් ලබමෝ ද, ශක්‍ර-දේවේන්‍ද්‍රය, ශෝක නැති දැනී ආයාස නැති ඒ උතුම් මග කියනු මැනවි.

[සක්දෙවිදු:]

කිසි පුද්ගලයෙක් කිසි තැනෙක්හි ජීවත් නො වේ ද, (කෘමිවණික් ආදී) කම් නොකිරීමෙන් පැමිණිය යුතු එබඳු තැනෙක් ඉදින් ඇත් ද, ඒ මග නිවැණියාගේ (මග) ම ය. සුසීම, එහි යා. මා ද එහි ම පමුණුව සි.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ නම් සිය පින්පල නිසා ජීවත් වන්නේ තව්තිසාවැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අභිපති බව ඇති රජය කරන්නේ උත්තානවීයනීය පිළිබඳ ගුණ කියන්නෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ සවාකතාව වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම මේ සත්තෙහි නො පැමිණි ගුණයකට පැමිණීම පිණිස ද, අවබෝධ නො කල දහමක් අවබෝධ කිරීම පිණිස ද, පසක් නොකල දහමක් පසක් කිරීම පිණිස ද, යම් වීයනීයෙකින් උත්තාන කරන්නහු ද, සටනය කරන්නහු ද, වෑයම් කරන්නහු ද, මේ සත්තෙහි ලා ඒ වීයනීය ගොබනේ ය.

11. 1. 3.
බජ්‍යා සුත්‍රය.

249. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩ වසත සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි හිසුන් ඇමතු සේක. ඒ හිසුහු වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

භූතපුබ්බං භීතකිවෙ දෙවාසුරසඛිගාමො සමුපබ්බුලොගා අගොසි. අථ බො භීතකිවෙ සකොකා දෙවාතමිඤ්ඤ දෙවෙ තාවකිංසෙ අමනොසි: සවෙ මාරිසා දෙවාතං සඛිගාමගතාතං උපපජේජය්‍ය භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා මමෙව තසමිං සමයෙ ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. මමං හි වො ධජග්ගං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීසිස්සති.

නො වෙ මෙ ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ, අථ පජාපනිස්ස දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. පජාපනිස්ස හි වො දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීසිස්සති.

නො වෙ පජාපනිස්ස දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ, අථ වරුණස්ස දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. වරුණස්ස හි වො දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා, ලොමහංසො වා, සො පභීසිස්සති.

නො වෙ වරුණස්ස දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ, අථ ජසානස්ස දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. ජසානස්ස හි වො දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීසිස්සති.

තං බො පත භීතකිවෙ සකකස්ස වා දෙවාතමිඤ්ඤස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, පජාපනිස්ස වා දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, වරුණස්ස වා දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, ජසානස්ස වා දෙවරුජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීසෙථාපි නොපි පභීසෙථ. තං කිස්ස හෙතු? සකොකා හි භීතකිවෙ දෙවාතමිඤ්ඤ අභීතරුගො අභීතදෙසො අභීතමොගො භීරුවජමහි¹ උත්‍රාසි පලාසීති.

අහං ව බො භීතකිවෙ එවං වදාමි: සවෙ භූමිතාකං භීතකිවෙ අරඤ්ඤගතාතං වා රුකකිමුලගතාතං වා සුඤ්ඤගාරගතාතං වා උපපජේජය්‍ය භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, මමෙව තසමිං සමයෙ අනුස්සරෙය්‍යාථ: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමුඤ්ඤො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමිත්‍රස්සාතං බුද්ධො භගවා”ති මමං හි වො භීතකිවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීසිස්සති.

නො වෙ මං අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ: “සවාකානො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එහිපසිසිකො ඔපතසිකො² පච්චතතං වෙදිතනෙබ්බා විඤ්ඤාහි”ති. ධම්මං හි වො භීතකිවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ඡමහිතතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීසිස්සති.

1. භීරුජමහි - PTS. සා: මජ්ඣං. 2. ඔපතොසිකො - මජ්ඣං.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. දෙවියන්ගේ හා අසුරයන්ගේ යුද්ධ-
යෙක් එක්තැන් වැදගත්තේ ය. මහණෙනි, එකල්හි සක් දෙමී රජ තව්තිසා
වාසී දෙවියන් ඇමති ය: භවත්ති, ඉදිත් යුද්ධයට ගිය දෙවියන්ට බියෙක්
හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ උපදනේ නම්, එකල්හි
මාගේ ධවජාග්‍රයම ඇස් තහා බල ව. මාගේ ධවජාග්‍රය බලන්නා වූ තොපට යම්
බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්
එය පහ වන්නේ ය.

ඉදිත් මාගේ ධවජාග්‍රය තො දක්නහු නම්, එකල්හි පජාපති දෙවිරජුගේ
ධවජාග්‍රය බලව. පජාපති දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය දක්නා තොපට යම්
බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්,
එය පහ වන්නේ ය.

ඉදිත් පජාපති දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය තො දක්නහු නම්, එකල්හි
වරුණ දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය බලව. වරුණ දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය දක්නා
තොපට යම් බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ
වන්නේ නම්, එය පහ වන්නේ ය.

ඉදිත් වරුණ දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය තො දක්නහු නම්, එකල්හි ඊසාන
දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය බලව. ඊසාන දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය දක්නා වූ තොපට
යම් බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ
නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

මහණෙනි, සක්දෙවිරජුගේ ඒ ධවජාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ, පජාපති
දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ, වරුණ දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය
බලන්නවුන්ට හෝ, ඊසාන දෙවිරජුගේ ධවජාග්‍රය බලන්නවුන්ට හෝ යම්
බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්,
එය පහ වන්නේ ද, තො ද පහ වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින්? යන්:
මහණෙනි, සක්දෙවිරජ පහ තොවූ රාග ඇත්තේ ය. පහ තොවූ ද්වේෂ
ඇත්තේ ය. පහ තො වූ මෝහ ඇත්තේ ය. බිය වන සුලු ය. තැති ගන්නා
සුලු ය. ඉක්ක වන සුලු ය. පලායන සුලු යි. (එහෙයින්).

මහණෙනි, මම ද මෙසේ කියමි. මහණෙනි, ඉදිත් අරණ්‍යයකට ගියා වූ
හෝ රුක්මුලකට ගියා වූ හෝ ගුහාගාරයකට ගියා වූ හෝ තොපට බියෙක්
හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ උපදනේ නම්, එකල්හි
“ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ මෙ කරුණෙහුදු අභීත් ය, සමයක්සලුභි ය, විද්‍යවරණ-
සමපන්න ය, සුගත ය, ලොකවිදු ය, අනුත්තරපුරිසදම්මසාරථී ය, දෙවි
මිනිසුන්ට ශාසනා ය, බුද්ධි ය, භාග්‍යවත් ය”යි මා ම සිහි කරව. මහණෙනි,
මා සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියෙක් හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ
ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

ඉදිත් මා සිහි තො කරන්නහු නම්, එකල්හි “ධමීය භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් සවාකත්ත ය, සජ්ඣට්ඨික ය, අකාලික ය, එනිපසසිකය,
ඔපතසික ය, නුවණැත්තවුන් විසින් සිය සතන්හි ලා දතයුත්තේය”යි
ධමීය සිහි කරව. මහණෙනි, ධමීය සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියෙක්
හෝ තැති ගැන්මෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්මෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය
පහ ව යන්නේ ය.

තො වෙ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ සමිසං අනුස්සරෙය්‍යාථ: “සුපච්චනො භගවතො සාවකසමිසො. උජ්ජපච්චනො භගවතො සාවකසමිසො. ඤ්ඤපච්චනො භගවතො සාවකසමිසො. සාමිච්චපච්චනො භගවතො සාවකසමිසො. යද්දං චත්තාරි පුරිසසුගානි, අධ්ඨපුරිස පුග්ගලා, එස භගවතො සාවකසමිසො ආහුතෙය්‍යො පාහුතෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සා’ති. සමිසං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං භවිස්සති භයං වා ඡලහිත්තතං වා ලොමහංසො වා සො පතීයිස්සති.

තං කිස්ස හෙතු? තථාගතො හි භික්ඛවෙ අරහං සමමාසලුඤ්ඤො චීතරුහො චීතදෙසො චීතමොහො අභීරු අච්ඡමහී අනුත්‍රාසී අපලාසීති.

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්ථා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

අරඤ්ඤ රුකඛමුලෙ වා සුඤ්ඤාගාරෙව¹ භික්ඛවො,
අනුස්සරෙථ සලුඤ්ඤං භයං තුඛොක² තො සීයා.

තො වෙ බුඬං සරෙය්‍යාථ ලොකජෙට්ඨං තරුසභං,
අථ ධම්මං සරෙය්‍යාථ නිය්‍යානිකං සුදෙසීතං.

තො වෙ ධම්මං සරෙය්‍යාථ නිය්‍යානිකං සුදෙසීතං,
අථ සමිසං සරෙය්‍යාථ පුඤ්ඤකෙඛිත්තං අනුත්තරං.

එවං බුඬං සරන්තාතං ධම්මං සමිසඤ්ච භික්ඛවො,
භයං වා ඡලහිත්තතං වා ලොමහංසො ත හෙස්සතීති.

11. 1. 4

වෙපච්චනීසුත්තං.

250. එකං සමයං භගවා ඝාවන්ඪියං විහරති ඡේතචනො අනාථ-පිණ්ඩිකස්ස ආරුමෙ. -පෙ- භගවා එතදවොච:

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛිතාමො සමුපබ්බුලොහා අගොසි. අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙපච්චනී අසුරිඤ්ඤ අසුරෙ ආමන්තෙහි: සවෙ මාරිසා දෙවා-සුරසඛිතාමෙ³ සමුපබ්බුලොහ අසුර ජිනෙය්‍යං, දෙවා පරුජෙය්‍යං⁴ යෙන තං⁵ සකකං දෙවාතමිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්චමෙහි⁶ බ්බුතෙහි බ්බුච්චා මම සන්තීකෙ ආතෙය්‍යාථ අසුරපුරනහී.

සහෙකා පි ඛො භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤ දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමන්තෙහි:

1. වා - PTS. 2. තුඛොකං - PTS. 3. දෙවානං අසුරසඛිතාමෙ - මජ්ඣ. PTS.
4. පරුජිනෙය්‍යං - මජ්ඣ. ස්‍යා 5. තං - ස්‍යා. PTS. මජ්ඣ. 6. කණ්ඨපඤ්චමෙහි - PTS.

ඉදින් ධර්මය සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා නෙමේ සුපට්ඨපනත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා නෙමේ උජ්ජපට්ඨපනත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා නෙමේ ඝරුක-පට්ඨපනත ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා නෙමේ සාමීච්චපට්ඨපනත ය. යම් මේ පුරුෂසුභ සතරෙක් වේ ද, පුරුෂපුද්ගලයෝ අටදෙනෙක් වෙද්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවකසංඝයා නෙමේ ආනුකූලයා ය, පානුකූලයා ය, දකුණුකූලයා ය, අක්කුලකරණීය ය, ලෝකයාගේ නිරුතතර පින්කෙතය” යි සංඝයා සිහි කරව. මහණෙනි, සංඝයා සිහි කරන්නා වූ තොපට යම් බියක් හෝ තැති ගැන්වෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්වෙක් හෝ වන්නේ නම්, එය පහ ව යන්නේ ය.

ඒ කවර හෙයින්? යත්: මහණෙනි, අතීත වූ සමාසලබ්ධි වූ තපාගත-යන් වහන්සේ වනාහි පහ වූ රුග ඇත්තාහ. පහ වූ ද්වේෂ ඇත්තාහ. පහ වූ මෝහ ඇත්තාහ. තොබානසුල්ල හ. තො තැතිගන්නා සුල්ලහ. තුසා-තොවන සුල්ලහ. පලාතොයන සුල්ලහ. (එහෙයින්.)

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුභත වූ ඤාණාන් වහන්සේ මෙය වදාරා තාවත තෙල අන් ගාමාල ද වදාළ සේක:

මහණෙනි, අරණ්‍යයෙහි දී හෝ රාක්ඛුල දී හෝ ඉන්‍යාගාරයෙහි දී හෝ බුදුරජානන් වහන්සේ සිහි කරන්නේ ය. (එවිට) තොපට බියක් නො වන්නේ ය.

ඉදින් ලෝකචේතස වූ තරච්ඡේෂ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි තෙතයාණීක වූ සුදේශිත වූ ධර්මය සිහි කරන්නේ ය.

ඉදින් තෙතයාණීක වූ සුදේශිත වූ ධර්මය සිහි නො කරන්නහු නම්, එකල්හි නිරුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වූ සංඝයා සිහි කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙසේ බුදුරජානන් වහන්සේ ද, ධර්මය ද, සංඝයා ද සිහි කරන්නවුන්ට බියක් හෝ තැති ගැන්වෙක් හෝ ලොමුදහ ගැන්වෙක් හෝ නොවන්නේ ය යි.

11. 1. 4.

වෙපච්චනි සුත්තය.

250. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේඛිච්චු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

මහණෙනි, පෙර වූ වක් කියමි. දෙවියන් හා අසුරයන්ගේ සුද්ධියක් එක්තැන් වැද සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි වෙපච්චනි අසුරිඳු අසුරයන් ඇමතී ය: “භවත්නි, ඉදින් දෙවොසුරසංඝ්‍රාමයක් එළඹ සිටි කල්හි අසුරයෝ දිනන්නාහු නම්, දෙවියෝ පරදින්නාහු නම්, ඒ සක්දෙවිඳු ගෙල පස් වැනි කොට ඇති බැඳුමෙන් බැඳ අසුරපුර මා වෙතා ගෙන එව” යි.

මහණෙනි, සක්දෙවි රජ ද තච්චිසා වැසි දෙවියන් ඇමතී ය:

සච්ච මාරිසා දෙවාසුරසඛනාමෙ සමුපබ්බුලොහ දෙවා ජිනෙය්‍යං, අසුරා පරාජෙය්‍යං. යෙන තං වෙපච්චතීං අසුරිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්චමෙහි බකිනෙහි බකිකා මම සනතිකෙ ආනෙය්‍යාථ සුධම්මං සහන්ති¹.

තස්මිං බො පන භික්ඛවෙ සඛනාමෙ දෙවා ජිනිංසු. අසුරා පරාජංසු. අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා තාවතිංසා වෙපච්චතීං අසුරිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්චමෙහි බකිනෙහි බකිකා සකකස්ස දෙවානමඤ්ඤස්ස සන්තිකෙ ආනෙය්‍යං සුධම්මං සහං.

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤ්ඤං කණ්ඨපඤ්චමෙහි බකිනෙහි බඳො සකකං දෙවානමඤ්ඤං සුධම්මං සහං පච්චිකන්තාසුච නික්ඛමන්තාසුච අසබ්භාහි ඵරුසාහි වාචාහි අකෙකාසති, පරිභාසති.

අථ බො භික්ඛවෙ මානලී සඛනාභකො සකකං දෙවානමඤ්ඤං ගාථාය² අජ්ඣාභාසි:

භයා හු මථවා³ සකක දුබ්බලා⁴ නො තිතිකබ්බි,
සුඤ්ඤො ඵරුසං වාචං සමමුඛා වෙපච්චතීනොති.

[සකෙකා:]

තාභං භයා ත දුබ්බලා බමාමි වෙපච්චතීනො,
කථඤ්ඤි මාදිසො විඤ්ඤා බාලොන පටිසංයුජෙති.
භියොසා බාලා පභිජෙජ්ජෙය්‍යං⁵ නො වස්ස පටිසෙධකො
තස්මා භුසෙන දණ්ඨෙන ධීරො බාලං නිසෙධයෙති.
ඵතදෙව අහං මඤ්ඤෙඤ්ඤා බාලස්ස පටිසෙධනං,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසම්මතීති.

[මානලී:]

ඵතදෙව තිතිකබ්බාය වජ්ජං පස්සාමි වාසව,
යදු තං මඤ්ඤෙහි බාලො භයා ම්‍යායං තිතිකබ්බි,
අජ්ඣාරුහති⁶ දුමෙමධො ගෝ' ව භියොසා පලාසිතන්ති.

[සකෙකා:]

කාමං මඤ්ඤෙඤ්ඤා වා මා වා භයා ම්‍යායං තිතිකබ්බි,
සදන්තපරලා අත්ථා බන්තො භියොසා ත විජ්ජති.
යො භවෙ බලවා සන්තො දුබ්බලස්ස තිතිකබ්බි,
තමාහු පරමං බන්තං නිව්චං බමති දුබ්බලො.
අබලන්තං බලං ආහු යස්ස බාලබලං බලං,
බලස්ස⁷ ධම්මගුත්තස්ස පටිච්චන්තා ත විජ්ජති.
තස්සෙව තෙන පාපියො යො භුද්ධං පටිකුජ්ඣති,
කුද්ධං අපපටිකුජ්ඣන්තො සඛනාමං ජෙති දුජ්ජයං.
උභිත්තමත්ථං වරති අත්තතො ව පරස්ස ව,
පරං සංකුපිතං ඤ්ඤා යො සතො උපසම්මතීති.

1. සුධම්මසහන්ති - මජ්ඣ. 2. ගාථාහි - මජ්ඣ. 3. මහවා - මජ්ඣ. සභා.
4. දුබ්බලොසා - සභා. 5. පභුජෙජ්ජෙය්‍යං - PTS. සී. 1, 2. 6. අජ්ඣාරුහති - සභා.
7. බලස්ස - සභා.

පින්වත්නි, ඉදින් දෙවාසුරසංග්‍රාමයක් එළඹ සිටි කල්හි දෙවියෝ දිනත්තාහු නම්, අසුරයෝ පරදින්නාහු නම්, ඒ වෙපවිත්න් අසුරිඳු ගෙල පස් වැනි කොට ඇති බැමීමෙන් බැඳ සුධමා සභාවට මා වෙත ගෙන එව සි.

මහණෙනි, ඒ සුඛයෙහි දෙවියෝ දිනුන. අසුරයෝ පැරදුනහ. මහණෙනි, එකල්හි තව්නිසා වැසි දෙවියෝ වෙපවිත්නි අසුරිඳු ගෙල පස්වැනි කොට ඇති බැඳීමෙන් බැඳ සක්දෙවිඳු සම්පයෙහි සුධමා සභාවට ගෙනොහ. මහණෙනි, එහිදී ගෙල පස්වැනි කොට ඇති බැඳීමෙන් බඳනා ලද වෙපවිත්නි අසුරිඳු සුධමා සභාවට පිවිසෙන්නා වූ ද නික්මෙන්නා වූ ද සක්දෙවිඳු හට අසහස වූ පරුෂ වචනයෙන් ආක්‍රෝශ කෙරෙයි, පරිභව කෙරෙයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති මාතලී රියැදුරු තෙමේ සක්දෙවරජහට ගාථායෙන් කී ය:

සක්දෙවිඳුනි, වෙපවිත්නිහුගේ පරුස්බස් ඉදිරියෙහි අසමන් බියෙන් ඉවසහි ද? නොහොත් දුබල බැවින් ඉවසහි ද?

[සක්දෙවිඳු:]

මම වෙපවිත්නිහුගේ (පරුස්බස්) බියෙන් නො ඉවසමි. දුබලබැවින් ද නො ඉවසමි. මා වැනි නුවණැත්තෙක් (එබඳු) බාලයකු හා කෙසේ නම් ප්‍රතිවිරුද්ධව සටන් කරන්නේ ද?

වළකන්නෙක් ඉදින් නො වන්නේ නම් අඥනයෝ බොහෝ සෙයින් බිඳෙන්නාහු ය. එහෙයින් නුවණැත්තේ දැනි වූ දණ්ඩනයෙන් අඥනයා වළකන්නේ ය.

සතුරු ඉතා කිපියහු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, මම මේ සංසිදීම ම අඥනයා වැළැක්වීම ය සි හගිමි.

[මාතලී:]

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි අඥන තෙමේ යම් කලෙක ඒ ඉවසීම හගි ද, සක්දෙවිඳුනි, ඉවසීම පිලිබඳ මේ දෙමය ම දකිමි. පලා යන ගොණකු (යට කර ගෙන යන) ගවමුලක් මෙන් නුවණ මඳ තැනැත්තේ බොහෝ සෙයින් (ඉවසන්නහු) යට කර ගෙන යයි.

[සක්දෙවිඳු:]

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි ඒකාන්තයෙන් හගිවා හෝ, නො හගිවා හෝ, සජ්ඣායෝ සාමාජීය පරම කොට ඇත්තාහ. ඉවසීමට වඩා උතුම් අත්‍යාජීයෙක් තැන.

යමෙක් ඒකාන්තයෙන් බලවත් වූයේ ම දුබලයාට ඉවසා ද එය උතුම් ඉවසීම යයි කියත්. දුබල තෙමේ නිතර ඉවසයි.

අඥනබලය යමකුගේ බලය වේ ද, බලයක් නො වූ ම එය බල යයි කියත්. ධර්මයෙන් සංවෘත වූ (කෞන්ති) බලයට ප්‍රතිවක්‍යා වූවෙක් හෙවත් එය අබිබවා කියන්නෙක් තැන.

යමෙක් කිපියකුට පෙරලා කිපේ ද, එයින් ඔහුට ම නො යහපත වේ. කිපියකුට පෙරලා නො කිපෙන්නේ නො දිනිය හැකි වූ සටන දිහයි.

මෙරමා කිපියහු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, (හෙ තෙමේ) තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙපසට ම වැඩ සාදයි.

උභින්නං තිකිච්ඡන්තානං¹ අත්තනො ව පරස්ස ව,
ඡනා මිඤ්ඤනති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඡති.

සො හි තාම භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ සකං පුඤ්ඤඵලං උප-
ඡ්චමානො දෙවානං තාවතිංසානං ඉසසරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙනො
බන්තිසොරච්චස්ස වණ්ණවාදී භවිස්සති “ඉධ බො තං භික්ඛවෙ සොහෙඵ,
යං තුලෙහ ඵචං ස්වාකඛාතෙ ධම්මචීතයෙ පබ්බජ්තා සමානා ඛමා ව
භවෙය්‍යාඵ සොරතා වා”ති.

11. 1. 5.

සුභාසිතජයසුත්තං.

251. එකං සමයං භගවා ඝාචන්දියං විහරති ඡෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. -පෙ- භගවා එතදවොච:

භුත්තඛබං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛගාමො සමුපබ්බුලොතා අහොසි. අථ බො
භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤෙ සකකං දෙවානම්ඤං එතදවොච: හොතු
දෙවානම්ඤ, සුභාසිතෙත ඡයොති. හොතු වෙපච්චතී, සුභාසිතෙත ඡයොති.

අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා ව අසුරා ව පාරිසජේඡ යපෙසු: ඉමෙ නො
සුභාසිතං දුබ්භාසිතං² ආඡානිස්සන්තිති.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤෙ සකකං දෙවානම්ඤං එතදවොච:
භණ් දෙවානම්ඤ, ගාථන්ති.

ඵචං චුතෙන භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ වෙපච්චතී. අසුරිඤං
එතදවොච: තුලෙහ බෙවන්ති³ වෙපච්චතී, පුබ්බදෙවා. භණ් වෙපච්චතී,
ගාථන්ති. ඵචං චුතෙන භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

තියෙසා බාලා පභිජේඡය්‍යං නො වස්ස පච්චසෙධකො,
තස්මා භුසෙන දණ්ණෙධන ධිරෙ බාලං තිසෙධයෙති.

භාසිතාය බො පන භික්ඛවෙ වෙපච්චතීතා අසුරිඤෙන ගාථාය අසුර
අනුමොදිංසු. දෙවා තුණ්ඨී අහෙසු.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤෙ සකකං දෙවානම්ඤං එතදවොච:
භණ් දෙවානම්ඤ, ගාථන්ති. ඵචං චුතෙන භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ
ඉමං ගාථං අභාසි:

එතදෙව අභා මිඤ්ඤ බාලස්ස පච්චසෙධනං,
පරං සංකුපිතං ඤාතා යො සතො උපසමමතීති

භාසිතාය බො පන භික්ඛවෙ සකෙකන දෙවානම්ඤෙන ගාථාය දෙවා
අනුමොදිංසු. අසුර තුණ්ඨී අහෙසු.

1. තිකිච්ඡන්තා. නං - PTS 2. සුභාසිතදුබ්භාසිතං - මජ්ඣ. 3. බෙච් PTS.

යම් කෙනෙක් ධර්මයෙහි අදක්ෂ වෙද්ද, ඒ ජනයෝ තමහට ද මෙරමාහට ද (යන) දෙපසට ම වැඩ සදන්තහු අඥන යයි හඟිත්.

මහණෙනි, ඒ සක්දෙවිරජ තෙමේ වතාහි සිය පින්පල නිසා ජවන් වන්නේ තවතිසාවැසි දෙවියන් පිලිබඳ ඉසුරා හා අභිපතිබව ඇති රජය කරන්නේ ඉවසීමේ හා සුරත බැවිහි ගුණ කියන සුල්ලෙක් වෙයි. මහණෙනි, තෙපි මෙසේ සවාකබාන වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූවහු ම යම් ක්ෂමායෙකින් ඉවසන්නහු මාදබැව් ඇත්තහු වන්නහු තම් මේ ශාසනයෙහි ලා ඒ ගුණය හොබවේ ය.

11. 1. 5.

සුභාෂිතජය සුත්තය.

251. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දෙවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ වී ය. මහණෙනි, එකල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට “දෙවිඳුනි, සුභාෂිතයෙන් ජය වේවා” යි මෙය කී ය. “වෙපවිතති, සුභාෂිතයෙන් ජයවේවා” යි (සක්දෙවිරජ කී ය).

මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියෝ ද, අසුරයෝ ද මොහු අපගේ සුබැසි දුබැසි දැන ගන්නාහු යයි පාරිඡද්‍යන් (විනිසකරුවන්) තැබූ හ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට “දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව” යි මෙය කී ය.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු වෙපවිතති අසුරිඳුහට වෙපවිතති, මෙහිලා තෙපි පලමුදෙවි වව. (එහෙයින්) වෙපවිතති, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු මේ ගාථාව කී ය:

වලකන්තෙක් ඉදින් තොවන්නේ තම් අඥනයෝ බොහෝ සෙයින් බිඳෙන්නාහු ය. (වැතසෙන්නාහු ය). එහෙයින් නුවණැත්තේ දැඩි වූ දණ්ඩනයෙන් අඥනයා වලකන්නේ ය.

මහණෙනි, වෙපවිතති අසුරිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි අසුරයෝ සතුටු වූහ. දෙවියෝ නිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු තෙමේ මේ ගය කී ය:

සතුරු ඉතා කිපියහු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, මම මේ සංසිදීම ම අඥනයා වැලැකීම යයි හඟිමි.

මහණෙනි, සක්දෙවිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි දෙවියෝ සතුටු වූහ. අසුරයෝ නිහඬ වූහ.

අඵ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ වෙපච්චතීං අසුරිඤං එතද-
වොච: භණ වෙපච්චතී ගාථනතී. එවං චුතේත භික්ඛවෙ වෙපච්චතී
අසුරිඤෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

එතදෙව තිතිකකාය වජ්ජං පසාමි වාසව,
යද නං මඤ්ඤති බාලො භයා මයායං තිතිකකති,
අජ්ඣාරුභති දුමෙමධො ගො'ව භිසෙසා පලාසිතනතී.

භාසීතාය බො පන භික්ඛවෙ වෙපච්චතීතා අසුරිඤෙන ගාථාය අසුර
අනුමොදිංසු. දෙවා තුණ්භි අහෙසුං.

අඵ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතී අසුරිඤෙ සකකං දෙවානම්ඤං එතදවොච:
භණ දෙවානම්ඤං ගාථනතී.

එවං චුතේත භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤෙ ඉමා ගාථායො අභාසී:

කාමං මඤ්ඤතු වා මා වා භයා මයායං තිතිකකති,
සද්දන්තරමා අන්ථා බනතා භියෙසා න විජ්ජති.
යො භවෙ බලවා සනෙතා දුබ්බලස්ස තිතිකකති,
තමාහු පරමං බනතීං නිවං බමති දුබ්බලො.
අබලනතං බලං අහු යස්ස බාලබලං බලං,
බලස්ස ධම්මගුණතස්ස පච්චතතා න විජ්ජති.
තස්සෙව තෙන පාපියො යො කුඤ්ඤං පටිකුඤ්ඤති,
කුඤ්ඤං අපපටිකුඤ්ඤනො සඛගාමං ජෙති දුජ්ජයං.
උභිනනමන්තං වරති අතතතො ව පරස්ස ව,
පරං සඛකුපිතං ඤඤා යො සතො උපසම්මති.
උභිනනං තිතිවජ්ජනතාතං අතතතො ව පරස්ස ව,
ජනා මඤ්ඤනති බාලොති යෙ ධම්මස්ස අකොච්ඤති.

භාසීතාසු බො පන භික්ඛවෙ සකෙකත දෙවානම්ඤෙන ගාථාසු දෙවා
අනුමොදිංසු. අසුර තුණ්භි අහෙසුං.

අඵ බො භික්ඛවෙ දෙවානඤච අසුරනඤච පාරිසජ්ජා එතදවොචුං:
භාසීතා බො වෙපච්චතීතා අසුරිඤෙන ගාථායො. තා ව බො සද්දන්තාවචර
සසන්තාවචර¹ ඉති භණ්ඨනං ඉති විග්ගහො ඉති කලහො. භාසීතා බො පන²
සකෙකත දෙවානම්ඤෙන ගාථායො. තා ව බො අද්දන්තාවචර අසන්තාවචර
ඉති අභණ්ඨනං ඉති අවිග්ගහො ඉති අකලහො. සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස
සුභාසීතෙන ජයෙති.

ඉති බො භික්ඛවෙ සකකස්ස දෙවානම්ඤස්ස සුභාසීතෙන ජයො අහොසීති.

1. සන්තාවචර. PTS. 2. 'පන' ඉති න දිස්සතෙ. මජ්ඣං, ස්‍යා, PTS.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු වෙපවිතති අසුරිඳුහට වෙපවිතති, ගාථාවක් කියවයි මෙය කී ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි වෙපවිතති අසුරිඳු මේ ගග කී ය:

මේ තෙමේ මට බියෙන් ඉවසා යයි අඤන තෙමේ යම් කලෙක ඒ ඉවසීම හඟී ද. සක්දෙවිඳුනි, ඉවසීම පිළිබඳ මේ දොෂය ම දකිමි. පලා යන ගොණකු (යට කර ගෙණ යන) ගව මුලක් මෙන් නුවණ මඳ තැනැත්තෙක් බොහෝ සෙයින් (ඉවසන්නහු) යට කර ගෙණ යයි.

මහණෙනි, වෙපවිතති අසුරිඳු විසින් ගාථාව කියන ලද කල්හි අසුරයෝ සතුටු වූහ. දෙවියෝ නිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිඳු සක්දෙවිඳුහට දෙවිඳුනි, ගාථාවක් කියව යි මෙය කී ය.

මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි සක්දෙවිඳු මේ ගාථා කී ය:

මේ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් මට බියෙන් ඉවසා යයි හඟිවා හෝ, නොහඟිවා හෝ, සඵාභීයෝ සවාභීය පරම කොට ඇත්තාහ. ඉවසීමට වඩා උතුම් අත් අරැතෙක් නැත.

යමෙක් ඒකාන්තයෙන් බලවත් වූයේ ම දුබලයාට ඉවසා ද, එය උතුම් ඉවසීම යයි කියත්. දුබල තෙමේ නිතර ඉවසයි.

අඤනබලය යමකුගේ බලය වේ ද, බලයක් නොවූ ම එය බලය යි කියත්. ධර්මයෙන් සංවෘත වූ (කෂාන්ති) බලයට ප්‍රතිවක්‍ෂා වූවෙක් හෙවත් එය අබිබවා කියන්නෙක් නැත.

යමෙක් කිපියකුට පෙරළා කීපේ ද එයින් ඔහුට ම නොයහපත වේ. කිපියනුට පෙරළා නොකීපෙන්නේ නොදිනිය හැකි වූ සටන දිනයි.

මෙරළා කිපියනු දැන යමෙක් සිහි ඇත්තේ සංසිද්දේ ද, (හෙ තෙමේ) තමෙහට ද මෙරළාහට ද යන දෙපසට ම වැඩ සාදයි.

යම් කෙනෙක් ධර්මයෙහි අදක්‍ෂ වෙද්ද, ඒ ජනයෝ තමෙහට ද මෙරළාහට ද යන දෙපසට ම වැඩ සදන්නහු අඤන යයි හඟිත්.

මහණෙනි, සක්දෙවිඳු විසින් ගාථා කියන ලද කල්හි දෙවියෝ සතුටු වූහ. අසුරයෝ නිහඬ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති දෙවියන්ගේත් අසුරයන්ගේත් පාරිඡදයෝ (විනිසකරුවෝ) මෙය කීහ. වෙපවිතති අසුරිඳු විසින් ගාථාවේ කියන ලදහ. ඒ ගාථාවේ වතාහි සදණ්ඩයන් ඇසිරි ඇතියහ. සංයුතයන් ඇසිරි ඇතියහ. හණ්ඩන මෙසේය, විග්‍රහ මෙසේය, කලහ මෙසේය කියායි. සක්දෙවිඳු විසින් ද ගාථාවේ කියන ලදහ. ඒ ගාථාවේ වතාහි දඬුමුගුරු සහිත පාවතුම් ඇත්තවුන් පිළිබඳ නොවෙත්. අවි සහිත පාවතුම් ඇත්තවුන් පිළිබඳ නොවෙත්. අහණ්ඩන මෙසේය, අවිග්‍රහ මෙසේය, අකලහ මෙසේය කියායි. (එහෙයින්) සක්දෙවිඳුහට සුභාෂිතයෙන් ජය වෙයි.

මහණෙනි, මෙසේ සක්දෙවිඳුහට සුභාෂිතයෙන් ජය විය.

11. 1. 6.

කුලාවකසුත්තං.

252 ආවණ්ණියං-

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛගාමො සමුපබ්බුලොහා අහොසි. තස්මිං බො පත භික්ඛවෙ සඛගාමෙ අසුරා ජනිංසු. දෙවා පරාජංසු.

පරාජිතාව¹ බො භික්ඛවෙ දෙවා අපායංසෙව උත්තරෙන මුඛා, අභියංසෙව නෙ අසුරා. අඵ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ මාතලී-සඛගාහකං ගාථාය අජ්ඣගාසි:

කුලාවකා මාතලී සිමබ්ලිසම් ඊසාමුබෙත පරිවජ්ජයසු,
කාමං වජ්ජම අසුරෙසු පාණං මාසිමෙ දීජා විකුලාවකා² අහෙසුත්ති.

ඵචං භද්දන්තවාති බො භික්ඛවෙ මාතලී සඛගාහකො සකකසං දෙවා-තමිඤ්ඤ පටිසසුත්ති, සහසංයුත්තං ආජ්ඣඤ්ඤරථං පච්චුද්දවතෙතසි.

අඵ බො භික්ඛවෙ අසුරානං ඵතදහොසි: පච්චුද්දවතෙතා බො දුතී සකකසං දෙවාතමිඤ්ඤ සහසංයුත්තො ආජ්ඣඤ්ඤරථො. දුතීයමපි බො දෙවා අසුරෙභි සඛගාමෙසුත්තීති භිතා අසුරපුරමෙව පාවිසිංසු.

ඉති බො භික්ඛවෙ සකකසං දෙවාතමිඤ්ඤ ධම්මෙනෙව ජයො අහොසි.

11. 1. 7.

නිදුබ්භියසුත්තං.

253 ආවණ්ණියං-

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකකසං දෙවාතමිඤ්ඤ රහොගතසං පටිසලලී-නසං ඵචං වෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: යොපි මෙ අසං පච්චච්චිකො³ තසං පාහං න දුබෙහයන්ති.

අඵ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චිත්ති අසුරිඤ්ඤ සකකසං දෙවාතමිඤ්ඤ වෙතසා වෙතොපරිචිතකකමඤ්ඤය යෙන සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ තෙත්තපසඛකම්.

අද්දසා බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිඤ්ඤ වෙපච්චිත්තිං අසුරිඤ්ඤ දුරකොච ආගච්ජන්තං. දීසවාන වෙපච්චිත්තිං අසුරිඤ්ඤ ඵතදවොච: තිට්ඨ වෙපච්චිත්ති ගභිතොසීති.

යදෙව තෙ මාරිස පුබ්බෙච්චිත්තං තදෙව ත්ථං මාරිස පහාසීති⁴. උපසසු ව මෙ වෙපච්චිත්ති අදුබ්භායාති.

1. 'ව' ඉති නනි - PTS 2. විකුලා වා - සභා. 3. සුපච්චිකො - මජ්ඣ. 4. තදෙව ත්ථං මා පච්චාසීති - මජ්ඣ, ත්ථං මාරිස ජහාසීති - සභා. තදෙව ත්ථං මා පහාසීති - PTS.

11. 1. 6.

කුලාවක සූත්‍රය.

252 සැවැන්හුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. දෙවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඒ සංග්‍රාමයෙහිදී අසුරයෝ දිනූහ. දෙවියෝ පැරදුහ.

මහණෙනි, දෙවියෝ පැරදුනාහු උතුරුදිග බලා පලා ගියාහු ම ය. අසුරයෝ ඔවුන් උසු බැඳ ගියාහු ම ය. මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු මාතලී රියදුරුහට ගෘථයෙන් කීය:

මාතලී, හිඹුල්වෙනෙහි (ගුරුළු) කැඳලී වේ. (ඔවුන්) රියහිසින් දුරු කරව. ඒකාන්තයෙන් අසුරයන් කෙරෙහි ප්‍රාණය හරිමු. මේ පක්ෂීහු (ගුරුළු පොව්වෝ) තහමක් තට කැඳලී ඇති වෙත්වා යි.

මහණෙනි “එසේය, මුඛට සෙනෙක් වේව”යි මාතලී රියදුරු සක්දෙව්දුහට පිළිතුරු දී සහසුසුකන ආජන්‍යරථය වටාලා පැදුවී.

මහණෙනි, එකල්හි අසුරයන්ට මේ සිත විය. දූන් සක්දෙව්දුගේ සහසුසුකන ආජන්‍යරථය වටා වැටින. (එහෙයින්) දෙවනවට දු දෙවියෝ අසුරයන් හා යුද කරන්නාහ යි බියට පැමිණියාහු අසුරපුරට ම පිවිසිය හ. මහණෙනි, මෙසේ සක්දෙව්දුහට දූහැමින් ම ජය වී ය.

11. 1. 7.

නිදුබන්ධ සූත්‍රය.

253 සැවැන්හුවර—

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. එකලා වූ විචේකයෙන් යුත් සක්දෙව්දුහට “මාගේ යම් පසම්තුරෙක් වන්නේ නම් ඔහුට ද මම ද්‍රෝහ නොකරන්නෙමි”යි මෙබඳු විනතපරිවිතකීයෙක් පහල විය.

මහණෙනි, එකල්හි වෛපවිතනි අසුරිඳු තමසිතින් සක්දෙව්දුගේ විනතපරිවිතකීය දූහ සක්දෙව්දු වෙත එළඹියේ ය.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු එන්නා වූ වෛපවිතනි අසුරිඳු දුරදීම දූක්කේ ය. දූක වෛපවිතනි අසුරිඳුහට “වෛපවිතනි සිටුව (තෝ) ගන්නා ලද්දෙහිය”යි මෙය කී ය.

නිදුකානෙනි, පෙර මුඛට යම් සිතෙක් වී ද, නිදුකානෙනි, මුඛ ඒ සිත ම පහ කලහු ද? වෛපවිතනි, මට ද්‍රෝහ නොකරණ බවට දිවුරුව.

යං මුසාභණ්ණො පාපං යං පාපං¹ අරියුපවාදිනො,
මිත්තදුනො ච යං පාපං යං පාපං අකතඤ්ඤානො,
තමෙව පාපං ඵ්ඤති² යො තෙ දුබ්බෙ සුඡල්පනීති.

11. 1. 8.

වෙරොචනඅසුරිඤ්ඤානං.

254 ඝාච්ඡජීයං—

තෙන බො පන සමයෙන භගවා දිවාචිඤ්ඤානො හොති පටිසලීනො.
අථ බො සමකකා ච දෙවාතමිඤ්ඤෙ වෙණ්වනො ච අසුරිඤ්ඤෙ යෙන භගවා
තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා පච්චෙකං ආරාමානා අට්ඨංසු. අථ බො
වෙරොචනො අසුරිඤ්ඤෙ භගවතො සනතිකෙ ඉමං ගාථං අභාසී:

වායමෙථෙව පුරිසො යාව අත්ඤ්ඤා නිපථදා,
නිපථනනසොභිනො අත්ථා³ වෙරොචනවචො ඉදන්ති.

[සකෙකා:]

වායමෙථෙව පුරිසො යාව අත්ඤ්ඤා නිපථදා,
නිපථනනසොභිනො අත්ථා³ බන්තාසා භියොසා න විජ්ජතිති.

[වෙරොචනො:]

සබ්බෙ සත්තා අත්ථජාතා තත්ථ තත්ථ යථාරහං,
සංයොගපරමානෙව සමොගා සබ්බපාණීනං,
නිපථනනසොභිනො අත්ථා³ වෙරොචනවචො ඉදන්ති.

[සකෙකා:]

සබ්බෙ සත්තා අත්ථජාතා තත්ථ තත්ථ යථාරහං,
සංයොගපරමානෙව සමොගා සබ්බපාණීනං,
නිපථනනසොභිනො අත්ථා බන්තාසා භියොසා න විජ්ජතිති.

11. 1. 9.

අරඤ්ඤායතනඉසිසුත්තං.

255. ඝාච්ඡජීයං—

භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ සම්බුද්ධා ඉසයො සීලවනො කල්යාණධම්මා
අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණකුට්ඨි සමමන්ති. අථ බො භික්ඛවෙ සකෙකා ච
දෙවාතමිඤ්ඤෙ වෙපචිනති ච අසුරිඤ්ඤෙ යෙන තෙ ඉසයො සීලවනො
කල්යාණ ධම්මා තෙනුපසඛකමිංසු.

අථ බො භික්ඛවෙ වෙපචිනති අසුරිඤ්ඤෙ අට්ඨියො⁴ උපාහතා ආරු-
හිත්වා බග්ගං ඔලග්ගන්ති ඡන්දොන ධාරියමානෙන අග්ගආරෙන අසාමං
පචිසිත්වා තෙ ඉසයො සීලවනෙ කල්යාණධම්මෙ අපබ්බාමතො කර්තා
අතිකාමි.

1. 'පාපං' ඉති කතං - සසා. 2. ඵ්ඤති - මජ්ඣ. - සසා. 3. නිපථනනසොභනො අත්ථො -
මජ්ඣ. - PTS 4. පට්ඨියො - මජ්ඣ.

බොරු කියන්නාහට යම් පවෙක් වේ ද, ආයෙඝීපවාද කරන්නහුට යම් පවෙක් වේ ද, මිත්‍රඥ්ඤාට යම් පවෙක් වේ ද, අකාතඥ්ඤාට යම් පවෙක් වේ ද, සක්දෙවිඳුනි, යමෙක් මුඛට ඥ්ඤා කෙරේ නම් එබඳු පවක් ම (හෙ තෙමේ) සපඝී කෙරෙයි (ලබයි).

11. 1. 8.

වෙරොචන අසුරිඳු සුත්‍රය.

254 සෑවැන්කුචර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡරණයට වැඩි සේක් පිළිසලන ඇතිසේක. ඉක්බිති සක්දෙවිඳු ද වෙණෙවන. අසුරිඳු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එලඹිය හ. එලඹි වෙත වෙත දොරඹා ඇසුරු කොට සිටියහ. එකල්හි වෙරොචන අසුරිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය:

අභීතිඡපතතිය තෙක් පුරුෂ තෙමේ වෑයම් කරන්නේ ම ය. අභීයෝ නිඡපතතිය නිසා හොබනසුලු වෙත්. මේ වෙරොචන අසුරිඳුගේ බස යි.

[සක්දෙවිඳු:]

අභීතිඡපතතිය තෙක් පුරුෂ තෙමේ වෑයම් කරන්නේ ම ය. අභීයෝ නිඡපතතිය නිසා හොබනසුලු වෙත්. ඉවසීමට වඩා වැඩිසිටි අරුතෙක් තැන. (මේ සක්දෙවිඳුගේ බසයි.)

[වෙරොචන:]

සියලු සත්‍යයෝ ඒ ඒ තන්හි සුදුසු පරිද්දෙන් හටගත් කටයුතු ඇත්තෝ ය. සියලු සතුන්ගේ සමෝගයෝ සංයෝගය පරම කොට ඇත්තෝ ම ය. අභීයෝ නිඡපතතිය නිසා බබලනසුලු වෙත්. මේ වෙරොචන අසුරිඳුගේ බස යි.

[සක්දෙවිඳු:]

සියලු සත්‍යයෝ ඒ ඒ තන්හි සුදුසු පරිද්දෙන් හටගත් කටයුතු ඇත්තෝ ය. සියලු සතුන්ගේ සමෝගයෝ සංයෝගය පරම කොට ඇත්තාහු ම ය. අභීයෝ නිඡපතතිය නිසා හොබනාහු වෙත්. ඉවසීමට වඩා වැඩිසිටි අරුතෙක් තැන. (මේ සක්දෙවිඳුගේ බසයි.)

11. 1. 9.

අරඤ්ඤායනනඉසි සුත්‍රය.

255. සෑවැන්කුචර—

මහණෙනි, පෙර මුවක් කියමි. සිල්වත් කලණදහම් ඇති බොහෝ රුසිහු වතසෙනසුතෙක පන්සල්හි වෙසෙත්. මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙවිඳු ද වෙපවිතහි අසුරිඳු ද සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෑහින් වෙත එලඹිය හ.

මහණෙනි, ඉක්බිති වෙපවිතහි අසුරිඳු කීප පටක් ඇති වහන් තැහී කඩුව එල්ලා ගෙණ දරණු ලබන ඡත්‍රයෙන් යුක්ත ව ප්‍රධාන දොර-ටුවෙන් අසඹුවට පිවිසි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෑහින්ට නිගරු කොට නික්ම ගියේ ය.

අඵ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ අට්ඨියො උපාභතා ඔරො-
භිච්චා බග්ගං අඤ්ඤාසං දඤ්චා ඡන්තං අපතාමෙච්චා ආරෙතෙව අසමං
පච්ඡිච්චා තෙ ඉසයො සීලවනෙන කල්‍යාණධම්මෙ අනුචාතං පඤ්ඤිකො
නම්සමානො අට්ඨාසී. අඵ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණ-
ධම්මා සකකං දෙවානමිඤ්ඤ ගාථාය අඤ්ඤාසංසු:

ගඤ්ඤා ඉසිනං චිරදික්ඛිතානං¹ කායං වුතො ගච්ඡති ලොඤුතෙන,
ඉතො පටිකකම² සහසසතෙනත ගඤ්ඤා ඉසිනං අසුචි දෙවරුජාති.

ගඤ්ඤා ඉසිනං චිරදික්ඛිතානං¹ කායං වුතො ගච්ඡතු³ ලොඤුතෙන,
සුචිත්‍රපුප්ඵං සිරසමිං ව ලොලං ගඤ්ඤං එතං පටිකකිංම භනෙන,
න හෙත්ථ දෙවා පටිකකුලසඤ්ඤිතොති.

11. 1. 10.

ඉසයොසමුද්දකස්ථානං.

256. ඝාචනීයං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සම්බහුලා ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා
සමුද්දනීරෙ පණණකුට්ඨි සමමනති.

තෙන බො පන සමයෙන භික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛගාමො සමුපබ්බලොහා
අභොසී. අඵ බො භික්ඛවෙ තෙසං ඉසිනං සීලවනානං කල්‍යාණධම්මානං
එතදභොසී. ධම්මිකා බො දෙවා, අධම්මිකා අසුරා. සියා පි තො අසුරතො
භයං. යනානුත මයං ඝමබ්බරං අසුරිඤ්ඤං උපසඛකමිච්චා අභයදකඛිණං
යාවෙය්‍යාමාති.

අඵ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා සෙය්‍යථාපි
තාම බලවා පුරිසො සමම්ඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං
සමම්ඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව සමුද්දනීරෙ පණණකුට්ඨි අනතරභිතා සමාරසා
අසුරිඤ්ඤා පමුඛෙ⁴ පාතුරහෙසුං. අඵ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො
කල්‍යාණධම්මා සමබරං අසුරිඤ්ඤං ගාථාය අඤ්ඤාසංසු:

ඉසයො සමබරං පතතා යාවනති අභයදකඛිණං,
කාමං කරොති⁵ තෙ දඤුං භයසස අභයසස වාති.

ඉසිනං අභයං තත්ථි දුට්ඨානං සකකසෙවිතං,
අභයං යාවමානානං භයමෙව දදුම් වොති.

අභයං යාවමානානං භයමෙව දදුසී තො,
පටිගගණභාම තෙ එතං අකකයං⁶ හොභු තෙ භයං.

යාදිසං වපතෙ ඛිජං තාදිසං භරතෙ එලං,
කල්‍යාණකාරී කල්‍යාණං පාපකාරී ව පාපකං,
පටුත්තං තාත තෙ ඛිජං එලං පච්චනුභොසසසීති.

1. චිරදික්ඛිතානං - ස්‍යා. 2. පටිකකම - මජ්ඣ. ස්‍යා. PTS. 3. ගච්ඡති - සීමු ස්‍යා.
4. සමුඛෙ - මජ්ඣ. 5. කාමං කරොති - සීමු. කරොසී - ස්‍යා. 6. අභයං - ස්‍යා.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්‍රජ කීප පටක් ඇති වහනින් බැස කඩුව අත් කෙනකුන්ට දී ඡත්‍රය බහා තබා දෙරින් ම අසපුවට පිවිස සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින් නමදිමින් යටිසුළඟෙහි බඳැදිලි ව සිටියේ ය. මහණෙනි, එකල්හි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සක්දෙව්දුහට ගාථායෙන් කීහ.

බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි සමාදන් වූ මුත ඇති සෘෂින්ගේ කසින් ව්‍යුහ වූ (සිරුරු) ගඳ සුළඟින් හමයි. ශක්‍රය, මෙයින් ඉවත් වව. දෙව්‍රජ, සෘෂින්ගේ (සිරුරු) ගඳ අපවිත්‍රය.

බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි සමාදන් වූ මුත ඇති සෘෂින්ගේ කසින් ව්‍යුහ වූ (සිරුරු) ගඳ සුළඟින් හමාවා. වහන්ස, මේ ගඳ හිසෙහි (පළඳනා ලද) විසිතුරු කුසුම් ඇති මල්දමක් මෙන් කැමැත්තවූ. දෙවියෝ මෙහි පිළිකුල් ය යන හැඟීම් ඇත්තෝ නොම වෙත්.

11. 1. 10.

ඉසයෝසමුද්දක සුත්‍රය.

256. සැවැන්තුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සිල්වත් කලණදහම් ඇති බොහෝ සෘෂිහු මුහුදුතෙර පත්සල්හි වෙසෙත්.

මහණෙනි, එකල්හි දේවාසුරසංග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින්ට “දෙවියෝ දූභෑමිය හ. අසුරයෝ නො දූභෑමිය හ. අපට අසුරයන්ගෙන් බියෙක් විය හෙයි. අපි සමබර අසුරිඳු වෙත එළඹ අභයදානය යදින්නමෝ තම් මැනවැ”යි මේ සිත විය.

මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුවූ අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එසෙයින් ම මුහුදුතෙර පත්සල්හි අතුරුදන් වූවාහු සමබර අසුරිඳු ඉදිරියෙහි පහල වූහ. මහණෙනි, එකල්හි සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සමබර අසුරිඳුහට ගාථායෙන් කීහ.

සෘෂිහු සමබර වෙත පැමිණියාහු අභයදානය යදින්. භය දෙන්නට හෝ අභය දෙන්නට හෝ (සමත් වූ) මුඛට කැමැත්තක් කල මැනව.

(අපට) විරාභි වූ ශක්‍රයා සෙවුනා වූ සෘෂින්ට අභයෙක් නැත. අභය ඉල්ලන්නාවූ තොපට බිය ම දෙමි.

අභය ඉල්ලන්නා වූ අපට බිය ම දෙන්නෙහි ය. තොපගේ මේ කීම පිළිගණිමු. තොපට බිය ඝෂය නො වේවා.

යම් බඳු බිජු වටක් වපුරා ද, එබඳු පල හැර ගණි. යහපත් ක්‍රියා කරණ තැනැත්තේ යහපත් විපාක ලබයි. පාපක්‍රියා කරණ තැනැත්තේ ලාමක-විපාක ලබයි. දරුව, තා විසින් බිජු වටක් වපුරණ ලදී. එහි එලය විඳුනෙහි ය.

අථ බො භික්ඛවෙ තෙ ඉසයො සීලවනො කල්‍යාණධම්මා ඥාතරං අසුරිඤ්ඤං අභිසපිඤ්ඤා¹ සෙය්‍යථාපි තාම බලවා සුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජෙය්‍ය. එවමෙව සමබරස්ස අසුරිඤ්ඤස්ස පමුඛෙ අනතරභිතා සමුද්දනීරෙ පණණකුටිසු පාතුරහෙසුං.

අථ බො භික්ඛවෙ සමබරො අසුරිඤ්ඤෙ තෙහි ඉසිති සීලවනොති කල්‍යාණධම්මෙති අභිසපිඤ්ඤො රතනීයා සුදං තික්ඛතඤ්ඤං උබ්බිජ්ජති.²

සුචිරවගො පඨමො.

හත්‍රුද්දනං:

සුචිරං සුසීමඤ්ඤෙව ධජග්ගං වෙපචිතනිතො,
සුභාසිතං ජයඤ්ඤෙව කුලාවකං න දුබ්බියං,
වෙරෙචන අසුරිඤ්ඤෙ ඉසයො අරඤ්ඤකඤ්ඤෙව ඉසයො ව සමුද්දකාති.

2. සන්තව්තවගො

11. 2. 1.

දෙවා[ගන්තව්තපද]සුභං.³

257. එකං සමයං භගවා ආවජ්ඣියං විහරති ජෙනවගො අනාඨපිණ්ඩි-කස්ස ආරාමෙ.

තඤ්ඤා බො -පෙ- භගවා එතදවොච: සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤස්ස පුබ්බෙ මනුස්සභුතස්ස සත්ත ව්තපදනී⁴ සමන්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත ව්තපදනී?: යාවජ්චං මාතාපෙතනිහරො අස්සං. යාවජ්චං කුලෙජෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඨවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසුණ්චාවො අස්සං. යාවජ්චං විගතමලමචේජරෙන වෙනසා අගාරං අජ්ඣාචසෙය්‍යං, මුත්තවාගො පයතපාණී වොස්සග්ගරතො යාවගොගො දුතසංචිභාගරතො. යාවජ්චං සච්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධිතො අස්සං. සවෙපි මෙ කොධො උපපජෙජය්‍ය ඛිප්පමෙව නං පටිච්චෙනෙය්‍යන්ති. සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවානමිඤ්ඤස්ස පුබ්බෙ මනුස්සභුතස්ස ඉමාති සත්ත ව්තපදනී සමන්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං. යෙසං සමාදින්නතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙතනිහරං ජනතුං කුලෙජෙට්ඨාපවාසිතං,
සණ්ඨං සබ්බසමහාසං පෙසුණෙය්‍යප්පහාසිතං,
මචේජරවිතයෙ යුත්තං සච්චං කොධාභිභුං නරං,
නං වෙ දෙවා නාවනිංසා ආහු උපජුරිසො ඉතීති.

1. අභිසපෙඤ්ඤා - සිමු. ස්‍යා. PTS. 2. උබ්බිජ්ජති - මජ්ඣ. PTS උබ්බිති - සී 1, උබ්බිති - සී 2. 3. ව්තපදසුත්ත - මජ්ඣ. 4. ව්තතපදනී - ස්‍යා.

මහණෙනි, ඉක්බිති, සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂිහු සමඟ අසුරිඳුහට සාප කොට යම්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් දිගු කරන්නේ හෝ වේ ද, දිගු කල අතක් හකුළුවන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම සමඟ අසුරිඳුගේ හමුවෙහි අතුරාදන් වූවාහු මුහුදුතෙර පන්සල්හි පහල වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සිල්වත් කලණදහම් ඇති ඒ සෘෂින් විසින් සාප කරණ ලද සමඟ අසුරිඳු තෙමේ රැ තුන්යලක් තැනි ගෙණ නැති සිටී.

සුචිර වර්ගය පළමුවැනි සි.

එහි උඤ්ඤාය:

සුචිර, සුසීම, ධර්ශන, වෙපවිතති, සුභාසිතප්පය, කුලාවක, නද්ධතිස වෙරොවනඅසුරිඳු, ඉසයොආරඤ්ඤක, ඉසයොසමුඤ්ඤක ය සී සුත්‍ර දශයෙකි.

2. සත්‍යවත වර්ගය.

11. 2. 1.

දෙවා [සත්‍යවතපද] සුත්‍රය.

257. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිච්ච සිටුහුගේ අරමිති වැඩවසන සේක:

එහිදී ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙනි, පෙර-මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් සමාතතයහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වත පද කෙනෙක් ද? යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් පුසින්-තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මිනිරිවදන් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිසුණුවදන් තැත්තෙමි වන්නෙමි. මුදන ලද ත්‍යාග ඇත්තෙමි, දන් දෙනු පිණිස දෙවූ අත් ඇත්තෙමි, දීමෙහි ඇලුතෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දානයෙහිත් සංවිභාගයෙහිත් ඇලුතෙමි, දිවිහිමියෙන් පහවූ මසුරු මලින් සුත් සිතින් යුක්ත ව ගිහිගෙයි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සැබෑ තෙපුල් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නොකරන්නෙමි වන්නෙමි. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් එහා ම එය දුරු කරන්නෙමි සි. මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙව්වරු විසින් මේ සත් ව්‍යවස්ථායෝ මොහවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

මවුපියන් පුස්තා කුලදෙවුවන් පුදන මෘදු ප්‍රිය තෙපුල් බණන කේලමින් වැලකුනු මසුරුමල දුරුකිරීමෙහි යෙදුනු සැබෑ තෙපුල් බණන ක්‍රෝධය මැඬලන සුදු ඒ මනුෂ්‍ය සත්‍යයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකැයි තවිතිසාවැසි දෙවියෝ කියත්.

11. 2. 2.

[දුතිය] දෙවා[සත්තවතපද]සුත්තං.¹

258. ²එකං සමයං භගවා ඝාවඤ්ඨයං විහරති ජෙතුවනෙ අනාඨපිණ්ඩි-
කස්ස ආරුමේ තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු -පෙ-³ එතදවොච:

සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සභුතො සමානො මසො
නාම මාණවො අහොසි. තසමා මසවාති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ
දෙවාතමිඤ්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සභුතො සමානො පුරෙ පුරෙ⁴ දුතං අදුසි. තසමා
පුරිඤ්ඤෙති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සභුතො
සමානො සකකච්චං දුතං අදුසි. තසමා සකෙකාති වුච්චති. සකෙකා
භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සභුතො සමානො ආවසථං අදුසි. තසමා
වාසවොති වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤෙ සහස්සමපි අත්ථානං
මුහුතෙතන විනෙතති. තසමා සහස්සකෙකාති වුච්චති. සකකස්ස භික්ඛවෙ
දෙවාතමිඤ්ඤෙ සුජා නාම අසුරකඤ්ඤෙ පජාපතී. තසමා සුජමපතීති
වුච්චති. සකෙකා භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤෙ දෙවාතං තාවතීංසානං ඉසසරියාධි-
පච්චං රජජං කාරෙති.⁵ තසමා දෙවාතමිඤ්ඤෙති වුච්චති.

සකකස්ස භික්ඛවෙ දෙවාතමිඤ්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සභුතස්ස සත්තවතපදති
සමත්තාති සමාදින්නාති අහෙසුං. යෙසං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං
අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදති: යාවජ්චං මාතාපෙතතිහරො අස්සං. යාවජ්චං
කුලෙජෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඨවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසුණා-
වාචො අස්සං. යාවජ්චං විගතමලමචේජරෙන වෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසෙය්‍යං,
මුත්තවාගො පයතපාණී වොස්සග්ගරතො යාවයොගො දුතසංවිහාගරතො.
යාවජ්චං සච්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධිතො අස්සං. සවෙපි මෙ
කොධො උපපජේජය්‍ය ඛිපපමෙච තං පටිච්චෙනෙය්‍යන්ති. සකකස්ස භික්ඛවෙ
දෙවාතමිඤ්ඤෙ පුබ්බෙ මනුස්සභුතස්ස ඉමාති සත්ත වතපදති සමත්තාති
සමාදින්නාති අහෙසුං, යෙසං සමාදින්නත්තා සකෙකා සකකත්තං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙතතිහරං ජනතුං කුලෙජෙට්ඨාපවාසිතං
සණ්ඨං සබ්බසම්මාසං පෙසුණෙය්‍යප්පභාසිතං
මචේජරවිතයෙ සුත්තං සච්චං කොධාභිභුං තරං
තං වෙ දෙවා තාවතීංසා ආහු සපජුරිසො ඉතීති.

11. 2. 3.

මහාලී[සත්තවතපද]සුත්තං.⁶

259. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා මහාලීයං විහරති මහාවනෙ
කුටාගාරසාලායං. අථ ඛො මහාලී⁷ ලිච්චි⁸ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි.
උපසඞ්කමිච්චා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි.

1. සකකතාමසුත්තං - මජ්ඣ. 2. ඝාවඤ්ඨයං - මජ්ඣ. 3. -පෙ-, න දිස්සති.
මජ්ඣ., PTS. 4. පුරෙති සනිඤ්ච වුත්තං - ස්‍යා. මජ්ඣ. PTS. 5. කාරෙසි - සීලු.
6. මහාලීසුත්තං - ම.ජ.ය. 7. මහාලී - ස්‍යා. 8. ලිච්චි - මජ්ඣ., ස්‍යා.

11. 2. 2.

[දෙවන] දේවා [සත්තවතපද] සූත්‍රය.

258. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන්ට ... මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, සක්දෙවීරජ පෙර මිනිස් වූයේ මහ නම් මාණවකයෙක් වී ය. එහෙයින් “මසවනතු”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ පළමු පළමු දන් දිනි. එහෙයින් “පුරිඤ්ඤ”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ සකස් කොට දන් දිනි එහෙයින් “සකක”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ඇවෑම දිනි. එහෙයින් “චාසව”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු අරුත් දහසකුදු මොහොතින් සිතයි. (දකිඹ) එහෙයින් “සහසසකඛ”යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳුහට සුජා නම් අසුර කන්‍යාවක් පර්වතී (කිරිඳ) ය. එහෙයින් “සුජවපතී” යි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, සක්දෙවිඳු කවිතිසා වැසි දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අභිපතී බව ඇති රජය කරයි. එහෙයින් “දෙව්‍යවතඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වතපද කෙනෙක් ද යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් ප්‍රසිත්තෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙටුවන් පුදන්තෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් මුදුවදන් ඇත්තෙම් වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පිසුණුබස් තැන්තෙම් වන්නෙමි. මුදන ලද ත්‍යාග ඇත්තෙමි, පවිත්‍ර කරණ ලද අත් ඇත්තෙමි, දන් දීමෙහි ඇලුතෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දතයෙහි හා සංවිභාගයෙහි ද ඇලුතෙමි, දිවිහිමියෙන් පහ වූ මසුරුමල ඇති සිතින් යුක්තව හිඟියෙහි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සබවස ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නොකරන්නෙකිම් වන්නෙමි. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි යි. මහණෙනි, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් මේ සත්වතපදයෝ මොනවට ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද බැවින් ශක්‍ර තෙමේ ශක්‍රබවට පැමිණියේ යි.

මවුපියන් පුස්තා, කුලදෙටුවන් පුදන, මුදුපියතෙපුල් බණන, පිසුණු-බසින් වැලකුනු, මසුරුමල දුරු කිරීමෙහි යෙදුනු, සබවස් බණන, ක්‍රෝධය මැඹලන සුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සන්පුරුෂයෙකැයි කවිතිසා වැසි දෙවියෝ කියති.

11. 1. 3.

මහාලී [සත්තවතපද] සූත්‍රය.

259. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි මහවෙතෙහි කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මහාලී ලිච්චි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක හුන්නේ ය.

එකමනනං නිසිනොං බො මහාලී ලීච්චි භගවනනං එතදවොච: දිට්ඨො, වො¹ භනෙන සකෙකා දෙවොනමිඤ්ඤති. දිට්ඨො මෙ මහාලී සකෙකා දෙවොනමිඤ්ඤති.

සො හි නුත භනෙන සකකපතිරුපකො භවිස්සති. දුඤ්ඤො හි භනෙන සකෙකා දෙවොනමිඤ්ඤති.

සකකඤ්චොහං මහාලී පජානාමි, සකකකරණෙ ව ධම්මෙ. යෙසං ධම්මානං සමාදිනනතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගා, තඤ්ච පජානාමි.

සකෙකා මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො මණො තාම මාණවො අහොසි. තස්මා “මසවාති” වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො පුරෙ පුරෙ දුතං අදුසි. තස්මා පුරිඤ්ඤෙති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො සකකච්චං දුතං අදුසි. තස්මා සකෙකාති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො ආවසථං අදුසි, තස්මා වාසවොති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ සහස්සමි අත්ථානං මුහුතොන විනොති. තස්මා සහස්සකොති වුච්චති. සකකස්ස මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ සුජා නාම අසුර-කඤ්ඤ පජාපතී. තස්මා සුජාමපතීති වුච්චති. සකෙකා මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ දෙවොනං තාවතීංසානං ඉස්සරියාබ්ච්චං රජ්ජං කාරෙති. තස්මා දෙවොනමිඤ්ඤති වුච්චති.

සකකස්ස මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස සත්ත වතපදුති සමත්තාති සමාදිනනාති අහෙසුං, යෙසං සමාදිනනතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගා.

කතමාති සත්ත වතපදුති: යාවජ්චං මාතාපෙත්තිහරො අස්සං. යාවජ්චං කුලෙපෙට්ඨාපවාසී අස්සං. යාවජ්චං සණ්ඨවාචො අස්සං. යාවජ්චං අපිසු-ණ්ඨවාචො අස්සං. යාවජ්චං විගතමලමචෙජ්ජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාව-සෙය්‍යං, මුහුතවාගො පයතපාණී වොස්සගාරතො යාවයොගො දුතසංවිභා-ගරතො. යාවජ්චං සච්චවාචො අස්සං. යාවජ්චං අකෙකාධතො අස්සං. සචෙපි මෙ කොධො උපපජෙජ්ජය්‍ය, බිපපමෙව නං පච්චිතෙය්‍යනති.

සකකස්ස මහාලී දෙවොනමිඤ්ඤ පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස ඉමාති සත්ත වතපදුති සමත්තාති සමාදිනනාති අහෙසුං. යෙසං සමාදිනනතතා සකෙකා සකකතනං අජ්ඣගාති.

මාතාපෙත්තිහරං ජනතුං කුලෙපෙට්ඨාපවාසිතං
සණ්ඨං සබ්බසමාසං පෙසුණෙය්‍යපපහාසිතං
මචෙජ්ජරච්චනෙ යුතනං සච්චං කොධාභිභුං නරං
නං චෙ දෙවො තාවතීංසා ආහු සපුරිසො ඉතීති.

1 දිට්ඨො බො භනෙන භගවතා - ම.ජ.සං., දිට්ඨො නො - PTS.

එකත්පසෙක හුන් මහාලී ලිච්ඡවී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සාල කෙළේය: වහන්ස, මුඛවහන්සේ විසින් සක්දෙවිඳු දන්නා ලද්දේද? මහාලී, මා විසින් සක්දෙවිඳු දන්නා ලද්දේ ය.

වහන්ස, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ශක්‍රපුත්රූපක විය හෙයි. වහන්ස, සක්දෙවිඳු දැකීමට දුෂකර ය. එහෙයිනි.

මහාලී, මම ශක්‍රයා ද දනිමි ශක්‍රකාරක ධර්ම ද දනිමි. යම් දහම් කෙනකුත් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පැමිණියේ නම් එ ද දනිමි

මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම මස නම් මාණවකයෙක් විය. එහෙයින් “මසවන්තු” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම පළමු පළමු දන් දිනි. එහෙයින් “පුරිඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම සකසා දන් දිනි. එහෙයින් “ශක්‍ර” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු පෙර මිනිස් වූයේ ම ආවාස දිනි. එහෙයින් “වාසව” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු අරුත් දහසකුදු මොහොතින් සිතයි. එහෙයින් “සහසාසක” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳුහට සුජා නම් අසුර කන්‍යාව පජාපති බිරිඳ ය. එහෙයින් “සුජාමපති” යි කියනු ලැබේ. මහාලී, සක්දෙවිඳු තච්චිසා වාසී දෙවියන් පිළිබඳ ඉසුරු බව හා අධිපති බව ඇති රජය කරයි. එහෙයින් “දෙවානම්ඤ්ඤ” යි කියනු ලැබේ.

මහාලී, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් සත්වතපද කෙනෙක් මොනවද ගන්නා ලදහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් වූ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

කවර සත්වතපද කෙනෙක් ද යත්: දිවිහිමියෙන් මවුපියන් පුසින්-තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් කුලදෙවුවන් පුදන්තෙමි වන්නෙමි. දිවි-හිමියෙන් මුදුවදන් ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් පියුණුවදන් නැත්තෙමි වන්නෙමි. මුදුන ලද න්‍යාග ඇත්තෙමි, පවිත්‍ර කරණ ලද අත් ඇත්තෙමි, දීමෙහි ඇලුතෙමි, අනුන් විසින් ඉල්ලන්නට සුදුසු වූයෙමි, දානයෙ-හින් සංවිභාගයෙහින් ඇලුතෙමි, දිවිහිමියෙන් පහවූ මසුරුමල ඇති සිහින් යුක්ත ව ගිහිගෙයි වෙසෙන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් සබවස ඇත්තෙමි වන්නෙමි. දිවිහිමියෙන් ක්‍රෝධ නැත්තෙමි වන්නෙමි. ඉදිනුදු මට ක්‍රෝධය උපදනේ නම් වහා ම එය දුරු කරන්නෙමි යි. මහාලී, පෙර මිනිස් වූ සක්දෙවිඳු විසින් මේ සත්වතපදයෝ සමාන්තයහ. සමාදන් කරණ ලදහ. ඔවුන් සමාදන් කරණ ලද වහ බැවින් ශක්‍රයා ශක්‍රබවට පැමිණියේ ය.

මවුපියන් පුස්තා, කුලදෙවුවන් පුදන, මුදු පියතෙපුල් බණන, කේලමින් වැලකුනු, මසුරුමල දුරලීමෙහි යෙදුනු, සබවස් බණන, ක්‍රෝධය මැඩලනසුලු ඒ මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයෙකා යි තච්චිසා වාසී දෙවියෝ කියති යි.

11. 2. 4.

දළිඳුසුභාං.

260 එකං සමයං භගවා ඤජගහෙ විහරති චෙඵචනෙ කලඤකනිවාපෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං භගවා එතදවොච: භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො ඉමසමිං යෙව රාජගහෙ මනුස්සදළිඳො අහොසි, මනුස්සකපණො මනුස්සවරුකො. සො තථාගතපථවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ සද්ධං සමාදිසි. සීලං සමාදිසි. සුතං සමාදිසි. වාගං සමාදිසි. පඤ්ඤං සමාදිසි.

සො තථාගතපථවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ සද්ධං සමාදිසිනා සීලං සමාදිසිනා සුතං සමාදිසිනා වාගං සමාදිසිනා පඤ්ඤං සමාදිසිනා කායස්ස හෙද පරම්මරණං සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජි දෙවානං තාවතීංසානං සභව්‍යතං. සො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති චණ්ණෙන වෙච යසසා ච

තත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනතී: අච්ඡරියං වත හො අඤ්ඤං වත හො අයං හි දෙවපුතො: පුබ්බ මනුස්ස-භුතො සමානො මනුස්සදළිඳො අහොසි, මනුස්සකපණො මනුස්සවරුකො. සො කායස්ස හෙද පරම්මරණං සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපනො: දෙවානං තාවතීංසානං සභව්‍යතං. සො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති චණ්ණෙන වෙච යසසා වාති.

අඵ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිනෙදු දෙවෙ තාවතීංසෙ ආමනෙතසි: මා ඛො භුමෙහ මාරිසා එතස්ස දෙවපුතනස්ස උජ්ඣායිත්ථ. එසො ඛො මාරිසා දෙවපුතො: පුබ්බ මනුස්සභුතො සමානො තථාගතපථවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ සද්ධං සමාදිසි. සීලං සමාදිසි. සුතං සමාදිසි. වාගං සමාදිසි. පඤ්ඤං සමාදිසි. සො තථාගතපථවෙදිතෙ ධම්මචිතයෙ සද්ධං සමාදිසිනා සීලං සමාදිසිනා සුතං සමාදිසිනා වාගං සමාදිසිනා පඤ්ඤං සමාදිසිනා කායස්ස හෙද පරම්මරණං සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපනො: දෙවානං තාවතීංසානං සභව්‍යතං. සො අඤ්ඤ දෙවෙ අතිරොචති චණ්ණෙන වෙච යසසා වාති.

අඵ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවාතමිනෙදු දෙවෙ තාවතීංසෙ අනුතය-මානො තායං වෙලායං ඉමා භාථායො අභාසි:

යස්ස සද්ධා තථාගතෙ අවලා සුපපතිට්ඨිතා¹
සීලසද්ධි යස්ස කල්‍යාණං අරියකනතං පසංසිතං,

1. සුපතිට්ඨිතා - සතා.

11. 2. 4.

දළිඳු සමුහය.

260 එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි කලාපකතිවෘත්ත නම් වූ චේතවනාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙහි යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. මේ රජගහනුවර ම මනුෂ්‍යදරිඳු (දළිඳු මිනිසකු) වූ මනුෂ්‍ය කාපණ (මනුෂ්‍යයින්ගේ කරුණාවට භාජන) වූ මනුෂ්‍යවරුක (ලාමක මිනිසකු) වූ එක්තරා පුරුෂයෙක් විය. හෙතෙමේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් වූයේ ය. ශීලය සමාදන් වූයේ ය. ශ්‍රාතය සමාදන් වූයේ ය. ත්‍යාගය සමාදන් වූයේ ය. ප්‍රඥාව සමාදන් වූයේ ය.

හෙතෙමේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් ව ශීලය සමාදන් ව ශ්‍රාතය සමාදන් ව ත්‍යාගය සමාදන් ව ප්‍රඥාව සමාදන් ව කාබුන් මරණින් මතු තව්භිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට, මනා ගති ඇති සටහිලෝකයට පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ ශරීරවණියෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, එහි තව්භිසාවැසි දෙවියෝ නිකු කෙරෙත්, දෙස් කියත්, අවමත් කෙරෙත්: පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශ්‍රයයීය. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අද්භූතයි. මේ දෙවිපුත්තෙමේ වනාහි පූජිතයෙහි මිනිස් වූයේ මනුෂ්‍ය දරිඳුයෙක් විය. මනුෂ්‍ය කාපණයෙක් විය. මනුෂ්‍ය වරුකයෙක් විය. හෙතෙමේ කාබුන් මරණින් මතු තව්භිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට මනා ගති ඇති සටහිලෝකයට පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ ශරීර වණියෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු තෙමේ තව්භිසාවැසි දෙවියන් ඇමතීය: පින්වත්නි, තෙපි මේ දෙවිපුත්තට නිකු නො කරවු. පින්වත්නි, මේ දෙවිපුත්ත තෙමේ පෙර මිනිස් වූයේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් විය. ශීලය සමාදන් විය. ශ්‍රාතය සමාදන් විය. ත්‍යාගය සමාදන් විය. ප්‍රඥාව සමාදන් විය හෙතෙමේ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදාළ ශාසනයෙහි ශ්‍රද්ධාව සමාදන් ව ශීලය සමාදන් ව ශ්‍රාතය සමාදන් ව ත්‍යාගය සමාදන් ව ප්‍රඥාව සමාදන් ව කාබුන් මරණින් මතු තව්භිසාවැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට මනාගති ඇති සටහිලෝකයට පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ වණියෙන් ද යශසින් ද අන් දෙවියන් ඉක්මවා බබලයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිඳු තෙමේ තව්භිසාවැසි දෙවියන් සතුටු කරමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාවන් කීය:

යමකුට තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව අවල ව මැනවින් පිහිටියා ද, යමකුගේ යහපත් වූ ශීලය ආශ්‍රීකාන්ත වූයේ පසස්තා ඉද්දේ ද,

සබ්බෙ පසාදෙ යස්සන්ච උජ්ඣතඤ්ච දස්සනං,
අදද්දිඤ්ච නං ආහු අමොසං තඤ්ඤ ජිවිතං.
තස්මා සඤ්ඤච සීලඤ්ච පසාදං ධම්මදස්සනං,
අනුයුඤ්ඤථ මොධී සරං බුද්ධිත සාසනන්ති.

11. 2. 5.

ගුණමණ්ණෙය්‍යකසුත්තං.

261. සාවන්තීයං—

අථ බො සනෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛක-
මිනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො
සනෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවන්තං එතදවොච: කිනනුබො භනෙත
භුමිරුමණ්ණෙය්‍යකන්ති?

[භගවා:]

ආරුමවෙත්තා වතවෙත්තා පොකඛරඤ්ඤ¹ සුනිමිතිතා,
මනුස්සරුමණ්ණෙය්‍යස්ස කලං තාගඝන්ති සොලසිං.
ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤෙත්තිනො වා යදි වා ඵලෙ,
යත් අරභනො විහරන්ති තං භුමිං² රුමණ්ණෙය්‍යකන්ති.

11. 2. 6:

යජමානසුත්තං

262. එකං සමයං භගවා ගුණමණ්ණෙ විහරති ගිජ්ඣකුට්ඨෙ පබ්බතෙ.
අථ බො සනෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සීතො බො සනෙකා
දෙවානම්ඤ්ඤ භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

යජමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤපෙකඛාත පාණීනං,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං කත්ථ දිත්තං මහපථලන්ති.

[භගවා:]

වතකාරො ව පටිපන්නා වතතාරො ව ඵලෙ සීතා,
එස සබ්බෙසා උජ්ඣතො පඤ්ඤසීලසමාහිතො.
යජමානානං මනුස්සානං පුඤ්ඤපෙකඛාත පාණීනං,
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං සබ්බෙස දිත්තං මහපථලන්ති.

11. 2. 7.

වඤ්ඤා සුත්තං.

263 සාවන්තීයං—

තෙන බො පන සමයෙන භගවා දිවා විහාරගතො හොති, පටිසලලීතො.
අථ බො සනෙකා ව දෙවානම්ඤ්ඤ බ්‍රහ්මා ව සභමිපතී යෙන භගවා තෙනුප-
සඛකම්සු, උපසඛකම්නා පවෙචකං ආරාමාගං නිස්සාය අට්ඨංසු. අථ බො
සනෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

1. පොකඛරඤ්ඤ - කාන්ති. 2. භුමි - කාන්ති.

යමකුට සබ්බසා කෙරෙහි පාහැදීම ඇත් ද, ඥානදර්ශනයක් සාප්පු වූයේ වේ ද, ඔහු නො දිලින්නෙකැ යි (බුද්ධාදී උතුමෝ) කියති. ඔහුගේ ජවිතය හිස් නො වේ.

එහෙයින් ප්‍රාඥ තෙමේ බුදුවරයන්ගේ ශාසනය සිහි කරන්නේ ශ්‍රද්ධාව ද, ශීලය ද, පාහැදීම ද, ධර්මය දැකීම ද, අනුයෝග වශයෙන් පිරිසිදු කරන්නේ ය.

11. 2. 5.

ගමණෙයාක සූත්‍රය

261. සැවැන්නුවර—

එකල්හි සක්දෙවරජ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙවරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, බිම පිලිබඳ සිත්කලු බව කීමෙක් දැ”යි මෙය සැල කෙළේ ය.

[භගවත්හු:]

ආරුමවෛතායෝ ද, වතවෛතායෝ ද, මෑතවින් නිව්වන ලද පොකුණු ද මනුෂ්‍ය රමණීයත්වය පිලිබඳ සොළොස් වැනි කලාවෙන් කලාවකුත් නො ඇතිත්.

ඉදින් ගම්හි හෝ වෙනෙහි හෝ ඉදින් වලබිමිහි හෝ ගොඩබිමිහි හෝ යම් තෘතෙක රහන්හු වෙසෙත් ද, ඒ බිම සිත්කලු බව යි.

11. 2. 6.

යජමාන සූත්‍රය

262. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජුකුළුපව්වෙහි වාඩුවසන සේක. එකල්හි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙව්දු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

පින් කෑමැති ව යාග කරන්නා වූ උපබිච්චාක ඇති පින් කරන්නා වූ මනුෂ්‍යප්‍රාණීන් විසින් කවර කෙනකුන්ට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේද යි.

[භගවත්හු:]

මාගීප්‍රතිපන්නයෝ සිවුදෙන ද, එලසුඵයෝ සිවුදෙන දැයි මේ (අමායා-පුදාල) සබ්බ තෙමේ සාප්පු වූයේ ය. ප්‍රඥශීලසමාධීන් යුක්ත ය.

පින් කෑමැති ව යාග කරන්නා වූ උපබිච්චාක ඇති පින් කරන්නා වූ මනුෂ්‍යප්‍රාණීන් විසින් ඒ සබ්බයාහට දෙන ලද්ද මහත්ඵල වේ.

11. 2. 7.

වඤ්ඤා සූත්‍රය.

263. සැවැන්නුවර—

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිවාච්ඡරණයට වැඩිසේක් පිලිසලන ඇති සේක. ඉක්බිති සක්දෙවරජ ද සහමුඛව බුදු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹි වෙත වෙත දෙරබා ඇසුරු කොට සිටියහ. එකල්හි සක්දෙවරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කීය.

උට්ඨෙහි¹ වීර විජිතසඛගාම පත්තභාර අනණ විවර ලොකෙ,
විත්තඤ්ච තෙ සුච්චුතතං වජ්ඣෙ ගථා පණණරසාය රතතින්ති.

[භගවා:]

ත ඛො දෙවානමිඤ්ඤ තථාගතා ඵලං වජ්ඣෙතඛො. ඵවඤ්ච ඛො දෙවානමිඤ්ඤ
තථාගතා වජ්ඣෙතඛො:

උට්ඨෙහි¹ වීර විජිතසඛගාම සන්ථවාහ අනණ විවර ලොකෙ,
දෙසසසු² භගවා ධම්මං අඤ්ඤාතාරො භවිසසන්තිති.

11. 2. 8.

සකක නමසසන සුතතං³

264. සාවජ්ඣියං—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ මාතලීසඛගාහකං ආමනොසී:
යොජෙති සම්ම මාතලී, සහසසුතතං ආජඤ්ඤරථං. උග්ගානභුමිං ගච්ඡාම
සුභුමිං දසසතායාති.

ඵලං භද්දන්තවාති ඛො භික්ඛවෙ මාතලී සඛගාහකො සකකසස දෙවා-
නමිඤ්ඤසස පටිසසුචා, සහසසුතතං ආජඤ්ඤරථං යොජෙච්ඡා සකකසස
දෙවානමිඤ්ඤසස පටිවෙදෙසී: සුතෙනා ඛො තෙ මාරිස සහසසුතෙනා ආජඤ්ඤ-
රථො යසසදාති කාලං මඤ්ඤසීති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ වෙජ්ජන්තපාසාදා ඔරොහනොනා
පඤ්ඤලිකො⁴ සුදං පුච්චොසා නමසසති. අථ ඛො භික්ඛවෙ මාතලීසඛගාහකො
සකකං දෙවානමිඤ්ඤං ගාථාය අජ්ඣභාසී:

තං නමසසන්ති තෙවිජ්ජා සබ්බෙ භුමමා ව ඛතතීයා,
වන්තාඤෙ ව මභාරජා තිදසා ව යසසසීනො,
අථ කො නාම සො යතෙඛා යං චං සකක නමසසසීති.

[සකෙකා:]

මං නමසසන්ති තෙවිජ්ජා සබ්බෙ භුමමා ව ඛතතීයා,
වන්තාඤෙ ව මභාරජා තිදසා ව යසසසීනො.

අභඤ්ච සීලසම්පනො වීරරත්තසමාහිතො,
සම්මා පබ්බජිතෙ වජ්ඣෙ ඛුභමචරිඨපරුඤෙන.

යෙ ගභට්ඨා පුඤ්ඤකරු සීලවනොනා උපාසකා,
ධම්මෙන දුරං පොසෙන්ති තෙ නමසසාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හි තීර ලොකසම්මං යෙ චං සකක නමසසසී,
අභමපි තෙ නමසසාමි යෙ නමසසසී වාසවාති.

[ථෙරු:]

ඉදං වච්චාන මසවා දෙවරුජා සුජම්පති,
පුච්චොසා නමසසච්චා පඤ්ඤො රථමාරුහීති.

1 උට්ඨෙහි - සහ. - PTS. සී1,2. 2. දෙසෙභු - PTS. 3. පඨමසකක - සුතතං, සහ.
ගභට්ඨවඤ්ඤා සුතතං. ම.ජ.සං. 4. අඤ්ඤලි. කථා - මජ්ඣ.

වීරයන් වහන්ස, දිනන ලද සඛ්‍යාම ඇත්තානෙහි, බහා තබන ලද බර ඇත්තවුන් වහන්ස, ණය තාත්තානෙහි, තැනී සිටිනු මැනවි. ලොව හැසිරෙණු මැනවි. මුඛ වහන්සේගේ සිතත් පුණ්‍යරැසි රැසක සඳ මෙන් මැනවින් මිදුනේ ය.

[භගවත්හු:]

දේවේන්‍ද්‍රය, තථාගතයෝ මෙසේ නො ම වැදිය යුත්තාහ. දේවේන්‍ද්‍රය, තථාගතයෝ මෙසේ වැදිය යුත්තාහ:

වීරයන් වහන්ස, විජිතසඛ්‍යාමයන් වහන්ස, සංචාරාහයන් වහන්ස, අණනයන් වහන්ස, තැනී සිටිනු මැනව. ලොව හැසිරෙණු මැනව. භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, ධර්මය දේශනා කරණු මැනව. අවබෝධ කරන්නෝ ඇත.

11. 2. 8.

සහකතමයන සූත්‍රය.

264. සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සක් දෙවිඳු මාතලී රියැදුරු ඇමතී ය: සගය, මාතලී, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදව. මනා බිම වූ උයන්බිම දක්නට යමු.

මහණෙනි, 'එසේ ය මුඛට යෙහෙක් වේවසි' මාතලී රියැදුරු තෙමේ සක්දෙවිඳුහට පිළිවදන් දී දහසින් යුතු ආජ්ඣාසාරථය යොදා සක්දෙවිඳුහට නිදුකානෙහි, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදන ලදී. එයට දැන් කල් දනුව සි සැල කෙළේ ය.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව් රජ විජයොත් පහයෙන් බස්නේ බදා-දිලි ව ම හැම දිගුන් තමදිසි. මහණෙනි, එකල්හි මාතලී රියැදුරු සක්දෙව්-රජුට ගාථායෙන් කී ය:

වේදනුය හදරණ සියලු භුලෝකවාසීහු ද, ඝෂ්‍රියයෝ ද, සතරවරම්-දෙව්මහරජහු ද, යශස් ඇති දෙවියෝ ද, මුඛ වදිත්. වැලි සක්දෙවිඳුනි, මුඛ යමකු වදනාහු තම හේ නිතමි සන්නිවයෙක් ද?

[සක්දෙවිඳු:]

ත්‍රිවේදය හදරණ පොලෝතල වැසි සියල්ලෝ ද ඝෂ්‍රියයෝ ද සිවුවරම් දෙව්මහරජහු ද යශස් ඇති දෙවියෝ ද මා තමදිත්.

මම ද ශීලයෙන් සමන්විත වූ බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි එකඟ කල සිත් ඇති බලසරවිසුමිහි නත්පර වූ පැවිද්දන් මැනවින් වදිමි.

පින් කරණ සිල්වත් වූ ගෘහස්ථ යම් උවසු කෙනෙක් දැහැමින් අශු-දරුවන් පුසිද්ද, මාතලී, මම ඔවුන් තමදිමි.

[මාතලී:]

සක්දෙවිඳුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් වදනාහු ද, ඔහු ලොවිහි ශ්‍රෙණියෝ ම ය. සක්දෙව් රජුනි, (මුඛ) යම් කෙනකුත් වදනාහු ද මම ද ඔවුන් තමදිමි.

[තෙරහු:]

දෙවියන්ට රජ වූ සුජාවගේ සාමියා වූ මසවනතු තම වූ සක්දෙව් රජ තෙමේ මෙය කියා හැම දිගුන් තාමද රියට තැංගේ ය.

11. 2. 9.

දුතියසකකනමසන සුත්තං¹

265. ඝාචජචීයං—²

භුත්තසුඛං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ මාතලීසඛගාහකං³
ආමනෙතසි: යොජේහී සමම මාතලී, සහසසයුත්තං ආජ්ඤාඤ්ඤරථං. උය්‍යානභූමිං
ගච්ඡාම සුභූමිං දස්සනායාති.

එවං හඤ්ඤානව්‍යාති ඛො භික්ඛවෙ මාතලීසඛගාහකො සකකසස
දෙවානමිඤ්ඤ පටිසසුඛා සහසසයුත්තං ආජ්ඤාඤ්ඤරථං යොජේඤා සකකසස
දෙවානමිඤ්ඤ පටිච්චෙදෙසි: සුත්තො ඛො තෙ මාරීස, සහසසයුත්තො
ආජ්ඤාඤ්ඤරථො යසසදුති කාලං මිඤ්ඤාසීති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිඤ්ඤ වෙජ්‍යනතපාසාදු ඔරොහනෙතො
පඤ්ඤාඤ්ඤා⁴ සුදං හගචනතං නමස්සති.

අථ ඛො භික්ඛවෙ මාතලීසඛගාහකො සකකං දෙවානමිඤ්ඤ ගාථාය
අජ්ඣිභාසි:

යං හී දෙවා මනුස්සා ච තං නමස්සනති වාසච,
අථ කො තාම තො යකෙඛා යං නිං සකක නමස්සසීති?

[සකෙකා:]

යො⁵ ඉධ සමමාසමුද්ධො අසමිං ලොකෙ සදෙවකෙ,
අනොච්ඡාමං සජ්ඣාරං තං නමස්සාමි මාතලී.

සෙසං රුගො ච දෙසො ච අච්ඡා ච විරුජ්ඣා,
බිණාසවා අරහනෙතො තෙ නමස්සාමි මාතලී.

යෙ රුගදෙසචිතයා අච්ඡාසමනිකකමා,
සෙඛා⁶ අපචයාරුමා අපමනතානුසිකකිරෙ,
තෙ නමස්සාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හී කීර ලොකසමිං යෙ නිං සකක නමස්සසී,
අහමපි තෙ නමස්සාමි යෙ නමස්සසී වාසවාති.

[ථෙරා:]

ඉදං වච්ඡාන මිසවා දෙවරුජා සුජමපති,
හගචනතං නමස්සිඤා පමුඛො රථමාරුභීති.

11. 2. 10.

නතියසකකනමසන සුත්තං⁷

266. එවං මෙ සුත්තං⁸ එකං සමයං හගවා ඝාචජචීයං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණේකසස ආරාමෙ. තනු ඛො හගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවොති.
හදනෙතති තෙ භික්ඛු හගචතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

1. සන්තරවඤ්ඤාසුත්තං - මජ්ඣ. 2. ඝාචජචීයං ජෙතවනෙ - ම, 3. මාතලී. සඛගාහකං.
කච්චි 4. අඤ්ඤාඤ්ඤා කච්චා - මජ්ඣ. 5. සො - PTS. 6. සෙකඛා - මජ්ඣ. සා.
7. සඛිඝවඤ්ඤා සුත්තං - මජ්ඣ. 8. සාචජචීයං, ජෙතවනෙ තනු - පෙ - එතදවොච - මජ්ඣ.

11. 2. 9.

දාහිසසකකනමයන සුත්‍රය

265. සැවැන්නුවර—

මහණෙනි, පෞර වුවක් කියමි. සක්දෙව්දු තෙමේ මාතලි රියැදුරු ඇමතිය: ‘සගය මාතලි, සහසුසුකත ආප්ඤ්ඤාරථය යොදව. මහහර බිම වූ උයන් බිම දක්නට යමු’ යි.

‘මහණෙනි, මාතලි රියැදුරු තෙමේ ‘එසේ ය, මුඛට මාතැවෙකි’ යි පිළිතුරු දී දහසින් සුත් ආප්ඤ්ඤාරථය යොදා සක්දෙව්දුට ‘නිදුකාතෙනි, මුඛගේ දහසින් සුත් ආප්ඤ්ඤාරථය යොදන ලදී. එයට දැන් කල් දනුව’ යි සැල කෙළේ ය.

මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු විජයොත්පහයෙන් බස්තේ බදාදිලි වැසිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමදිසි.

මහණෙනි, එකල්හි මාතලි රියැදුරු තෙමේ සක් දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

‘සක්දෙව්දුනි, යම් හෙයෙකින් දෙවියෝත් මිනිස්සුන් නොප වදිද්ද, වැලි ඒ තෙප් යමකු වදිවු නම් හේ කිනම් සතභයෙක් ද?’

[සක්දෙව්දු:]

එම්බා මාතලි, මෙහි දෙවියන් සහිත මේ ලොවිහි යම් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වෙද්ද, අලාමක නම් ඇති ඒ ශාසනාන් වහන්සේ තමදිමි.

යම් කෙනකුන් විසින් රුහයන් දෝමයන් අවිද්ධව දුරු කරණ ලද්දහු ද, ඔහු සෂය කල ආසුව ඇති රහන්හු ය. මාතලි, මම ඔවුන් තමදිමි.

මාතලි, යම් කෙනෙක් රුහදෝමයන් දුරු කිරීමෙන් අවිද්ධව ඉක්මිමෙන් ශෛක්‍ය වූවාහු සසරවට නැසීමෙහි ඇලුනාහු නොපමා ව හික්මෙද්ද, මම ඔවුන් තමදිමි.

[මාතලි:]

සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුන් වදනාහු ද, ඔහු ලොවිහි ශ්‍රේණියෝ ම වෙති. සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුන් තමදනාහු නම් මමත් ඔවුන් තමදිමි.

[තෙරහු:]

මසවන් නම් වූ දෙවියන්ට රජ වූ සුජාවගේ සාමියා වූ සක්දෙව්දු තෙමේ මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාමැද රියට නැංගේ ය.

11. 2. 10.

තාහිස සකකනමයන සුත්‍රය

266. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂුහු වහන්සැහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඟවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

භූතපුබ්බං භීතබ්බවෙ සකෙකා දෙව්නමිඤ්ඤ මාතලීසඛ්‍යාභකං
ආමනෙතසි: යොජෙභී සමම මාතලී, සහස්සයුතතං ආජ්ඤාඤරථං උය්‍යානභූමිං
ගච්ඡාම සුභූමිං දසසනායාති.

එවං භද්දන්තවාතී බො භීතබ්බවෙ, මාතලී සඛ්‍යාභකො සකකස්ස දෙව්න-
මිඤ්ඤ පටිසසුඤ්ඤා සහස්සයුතතං ආජ්ඤාඤරථං යොජෙඤ්ඤා සකකස්ස
දෙව්නමිඤ්ඤ පටිවෙදෙසි: යුතෙතා බො තෙ මාරිස, සහස්සයුතෙතා
ආජ්ඤාඤරථො, යස්ස' දුනි කාලං මඤ්ඤාසිති. අථ බො භීතබ්බවෙ සකෙකා
දෙව්නමිඤ්ඤ වෙජ්ජනනපාසාදු ඔරොහනෙතා පඤ්ඤාලිකො සුදං භීතබ්බසඛ්‍යං
නමස්සති. අථ බො භීතබ්බවෙ, මාතලී සඛ්‍යාභකො සකකං දෙව්නමිඤ්ඤ
ගාථාභී¹ අජ්ඤාභාසි:

තං හි එතෙ නමස්සෙය්‍යං පුතීදෙහසයා තරු,
නිමුග්ගා කුණ්ටසෙමනෙ² බුප්පිපාසා³ සමප්පිතා.

කීනත්‍රු තෙසං පිහයසි අනාභාරුත වාසව,
ආචාරං ඉසිතං⁴ බුභි තං සුඤ්ඤොම වචො තවාති.

[සකෙකා:]

එතං තෙසං පිහයාමි අනාභාරුත මාතලී,
යච්ඡා ගාමා පකකමනාති අනපෙකතා වජ්ජනී තෙ.

ත තෙසං කොට්ඨ ඔපෙනති ත කුමො⁵ ත බලොපියං⁶,
පරනිට්ඨිතමෙසානා⁷ තෙත යාපෙනති සුබ්බතා,
සුමනනමනානිතො ධිරු කුණ්ටිභූතා සමඤ්ඤරු.

දෙව්න විරුඤ්ඤා අසුරෙභී පුථු මච්චා ව මාතලී,
අවිරුඤ්ඤා විරුඤ්ඤාසු අනතදණෙකසු නිබ්බුතා,
සාදනෙසු අනාදනා තෙ නමස්සාමි මාතලීති.

[මාතලී:]

සෙට්ඨා හි කීර ලොකසමිං යෙ තිං සකක නමස්සසි,
අහමිති තෙ නමස්සාමි යෙ නමස්සසි වාසවාති.

[ථෙරා:]

ඉදං සුඤ්ඤාන මසවා දෙවරුජා සුජම්පති,
භීතබ්බසඛ්‍යං නමස්සිඤ්ඤා පමුබො රථමාරුභීති.

සතතවනවචනො දුතීයො.

තමුඤ්ඤානං:

වනපදෙන⁸ තයො චුත්තා දඤ්ඤාඤ්ඤ රුමණෙය්‍යකං,
යජමාතඤ්ඤා වජ්ජනා තයො සකකනමස්සතාති.

1 ගාථාය - මජ්ඣ. සං. PTS 2. කුණ්ටමෙහන - මජ්ඣ. කුණ්ටපෙසවන - කුණ්ටි,
3. බුප්පිපාස - මජ්ඣ. 4. ඉසිතං - PTS. 5. කුමො - සං. PTS 6. කලොපියං -
මජ්ඣ. සං. 7. පරිනිට්ඨිතමෙසානා - සං. 8. දෙව ජන - මජ්ඣ. PTS.

මහණෙනි, පෙර වුවක් කියමි. සක්දෙවිරජ මාතලී රියැදුරා ඇමති ය: “සගය මාතලී, දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදව, මහගර බිම වූ උයන්බිම දක්නට යමු”යි.

මහණෙනි, මාතලී රියැදුරා “එසේ ය. මුඛට මැනවෙක් වේව”යි සක්දෙව්දුට පිළිතුරු දී දහසින් යුත් ආජ්ඣාසාරථය යොදා සක්දෙව්දුට නිදුකානෙනි, දහසින් යුත් මුඛගේ ආජ්ඣාසාරථය යොදන ලද්දේ ය. දැන් එයට කල් දනුව”යි සැල කෙළේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙවිරජ විජයෝත්පන්නයෙන් බස්තේ බද්දලී ව ම බික්සහන නමදීයි. මහණෙනි, එකල්හි, මාතලී රියැදුරා තෙමේ සක්දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

දුගද සිරුර වැතිර ගෙණ හෝතා වූ මේ මිනිස්සු මුඛවහන්සේ තමදනාහ. මොහු කුණපයෙහි (මවුකුසා) ගැලුනාහ. සාපිපාසා දෙකින් මඛනා ලද්දහුය.

සක්දෙව්දුනි, ගෘහවාස නැති ඒ නවීසන්ගේ කිනම් ආචාරයක් කැමැත්තෙහි ද? කියනු මැනව. මුඛගේ ඒ වදන අසමු

[සක්දෙව්දු:]

එම්බා මාතලී, ඔහු යම් ගමෙකින් බැහැර යෙත් තම් නිරපේක්ෂක ව යෙත්. ගෘහවාස රහිත වූ ඔවුන්ගේ මේ ගුණය කැමැත්තෙමු.

ඔවුන් සතු (ධාන්යයක්) කොටුවෙක තො බහන්. සැලෙක්හිදු තො බහන්. පැසෙක්හිදු තො බහන්. මෙරමා නිම වූ බත සොයන්නාහු මතා චුත ඇත්තාහු එසින් යැපෙත්. සුමනුණ මනුණය කරන්නාහ. ධානිසම්පන්නයහ. නිශබ්දයහ. සම ව හැසිරෙන්නාහ.

එම්බා මාතලී, දෙවියෝ අසුරයන් හා විරුද්ධයහ. (එසේ ම) බොහෝ මිනිස්සු ද (ඔවුනොවුන් හා) විරුද්ධයහ. (එහෙත් මොහු) විරුද්ධයන් කෙරෙහි අවිරුද්ධයහ. ගත් දඬු ඇත්තන් කෙරෙහි නිවුණහ. ආදාන (ග්‍රහණ) සහිතයන් අතරෙහි ආදාන රහිතයහ. මාතලී, ඔවුන් තමදීමි.

[මාතලී:]

සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් තමදනාහු නම් ඔහු ලොවිහි ශ්‍රේණියේ ම වෙති. සක්දෙව්දුනි, මුඛ යම් කෙනකුත් තමදනාහු නම් මමත් ඔවුන් තමදීමි.

[තෙරහු:]

මසවත් නම් වූ දෙවියන්ට රජ වූ සුජාවගේ සෑමියා වූ සක්දෙවිරජ මෙය අසා බික්සහන නැමද රියට නැංගේය.

සත්තවතවහිය දෙවැනි යි.

එහි උද්ඝනය:

වතපද සුත්‍ර තුණය, දලිද්ද, රුමණේයාක, යජමාන, වජ්ජනා සුත්‍රය, සකකතමස්සනා සුත්‍ර තුණය යි සුත්‍ර දහයකි.

3. සකකපඤ්චකං

11. 3. 1.

කිඤ්චා¹ සුභතං

267. ²ඵලං මෙ සුභතං: ඵකං සමයං භගවා ඤාචන්දියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤ යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්චා භගවනං අභිවාදෙඤ්චා ඵකමනං අට්ඨාසි. ඵකමනං සීතො බො සකකො දෙවානම්ඤ්ඤ භගවනං ගාථාය අජ්ඣභාසි:

කිංසු කිඤ්චා³ සුඛං සෙති කිංසු කිඤ්චා³ ත සොචති,
කිස්සස්ස⁴ ඵකධම්මස්ස වධං රොචෙසි තොතමාති.

[භගවා:]

කොධා කිඤ්චා³ සුඛං සෙති කොධං කිඤ්චා³ ත සොචති,
කොධස්ස විසමුලස්ස මධුරග්ගස්ස වාසව,
වධං අරියා පසංසනති තං හි කිඤ්චා³ ත සොචති ති.

11. 3. 2.

දුබ්බණ්ණොස සුභතං

268. ඤාචන්දියං—⁵

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ, අඤ්ඤානිණේ යකොනා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ආසනෙ නිසීනොනා අගොසි. තනු සුදං භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: අච්ඡරියං වත හො, අබ්භුතං වත හො, අයං යකොනා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ආසනෙ නිසීනොනා⁶ යථා යථා බො භික්ඛවෙ, දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති, තථා තථා සො යකොනා අභිරුපතරො වෙච ගොති දස්සනීයතරො ව පාසාදිකතරො ව

අථ බො භික්ඛවෙ දෙවා තාවතීංසා යෙන සකකො දෙවානම්ඤ්ඤ තෙනුපසඛකම්සු. උපසඛකම්ඤ්චා සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං ඵතදවොචු: ඉධ තෙ මාරිස අඤ්ඤානරො යකොනා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො නුච්ඡාකං⁷ ආසනෙ නිසීනොනා. තනු සුදං මාරිස දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති: අච්ඡරියං වත හො අබ්භුතං වත හො අයං යකොනා දුබ්බණ්ණො ඔකොට්ඨකො සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස ආසනෙ නිසීනොනාති. යථා යථා බො මාරිස දෙවා තාවතීංසා උජ්ඣායනති බියනති විපාවෙනති, තථා තථා සො යකොනා අභිරුපතරො වෙච ගොති දස්සනීයතරො ව පාසාදිකතරො වාති. සො හි නුත මාරිසා කොධනකොධා යකොනා භවිස්සති ති.

1. ජෙඤ්චා සුභතං. - මජ්ඣ. PTS. 2. ඤාචන්දියං ජෙතවනෙ - මජ්ඣ. 3. ජෙඤ්චා - මජ්ඣ. PTS 4. කිස්සස්ස - මජ්ඣ. 5. ඤාචන්දියං ජෙතවනෙ. තනු බො - පට - ඵතදවොච - මජ්ඣ. 6. නිසීනොනා හොති. PTS. 7. සකකස්ස දෙවානම්ඤ්ඤස්ස - මජ්ඣ.

3. සකපයවකය

11. 8. 1.

කඩා සුත්‍රය

267. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සම්පයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙවිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙවිඳු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් ගාල කෙළේ ය.

ගෞතමයන් වහන්ස, කුමක් දවා සුවසේ වැටේ ද? කුමක් දවා නො සොස්නේ ද? කිනම් එක් දහමක්හුගේ නැඟ්ම රැඟ්නෙහි ද?

[භගවත්හු:]

සක්දෙවිඳුනි, ක්‍රෝධය දවා සුවසේ වෙසෙයි. ක්‍රෝධය දවා ශෝක නො කෙරේ. විෂ වූ මූල ඇති මිනිරි අග ඇති ක්‍රෝධය නැඟ්ම ආයතියෝ පසසත්. එය දවා ම ශෝක නො කෙරෙයි.

11. 8. 2.

දුබ්බණ්ණිය සුත්‍රය

268 සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. දුච්ඡි වූ මිටි වූ එක්තරා යකෙක් සක්දෙවිඳුගේ අසුන්හි හුන්නේ විය. මහණෙනි, එකල්හි තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයතියෙකි. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අදහුතයෙකි. දුච්ඡි වූ මිටි වූ මේ යක්‍ෂ තෙමේ සක් දෙවිඳුගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය”යි නිකු කෙරෙත්, දෙස් කියත්, අවමන් කෙරෙත්. මහණෙනි, තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ යම් යම් පරිද්දකින් නිකු කෙරෙත් ද, දෙස් කියද්ද, අවමන් කෙරෙද්ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් ඒ යක්‍ෂ තෙමේ ඉතා විශිෂ්ට රූ ඇත්තේ ද ඉතා දුකුම්කලු වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රසාද එළවන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, ඉක්බිති තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ සක්දෙවිඳු වෙත එළඹියහ. එළඹ සක්දෙවිඳුට මෙය සාල කලහ. නිදුකාතෙහි, මෙහි දුච්ඡි වූ මිටි වූ එක්තරා යකෙක් මුඛගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය. නිදුකාතෙහි, එකල්හි තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ “පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයතියෙකි. පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අදහුතයෙකි. දුච්ඡි වූ මිටි වූ මේ යක්‍ෂ තෙමේ සක්දෙවිඳුගේ අස්තෙහි හුන්නේ ය”යි නිකු කෙරෙත්. දෙස් කියත්. අගුණ පතුරුවත්. නිදුකාතෙහි, තච්ඡිසා වැසි දෙවියෝ යම් යම් පරිද්දකින් නිකු කෙරෙත් ද, දෙස් කියත් ද, නුගුණ පතුරුවත් ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් ඒ යක්‍ෂ තෙමේ ඉතා මනහර රූ ඇත්තේ ද ඉතා දුකුම්කලු වූයේ ද අතිශයින් ප්‍රසාද එළවන්නේ ද වේ ම ය. පින්වත්නි, හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ක්‍රෝධය වූදින යක්‍ෂයෙක් වන්නේ ය”යි.

අඵ බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානමිද්දෙ යෙන සො කොධුභකෙබ්බා යකෙබ්බා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිච්චා එකංසං උභතරුසඛගං කරුච්චා දුකඛිණ්ණජාණුමණ්ඩලං පඤ්චියං නිභනුච්චා යෙන සො කොධුභකෙබ්බා යකෙබ්බා තෙනසුඤ්ජිං පණාමෙච්චා තිකඛතනුං නාමං සාවෙසී: සකෙකා'හං¹ මාරිස දෙවානමිද්දෙ, සකෙකා'හං² මාරිස දෙවානමිද්දෙති.

යථා යථා බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානමිද්දෙ නාමං සාවෙති තථා තථා සො යකෙබ්බා දුබ්බණ්ණතරෙ වෙච්ච අහොසී ඔකොට්ඨකතරෙ ච දුබ්බණ්ණතරෙ වෙච්ච හුච්චා ඔකොට්ඨකතරෙ ච තජේච්චතතරධාසීති.

අඵ බො භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමිද්දෙ සකෙ ආසනෙ නිසීදිච්චා දෙවෙ නාවතිංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී:

ත සුපභතචිතො'මහි නාවතොතන³ සුචානසො,
ත වො වීරුභං කුඤ්ඤාමි කොධො මසී නාවතිට්ඨති.

කුඤ්ඤා'හං⁴ ඵරුසං බුමි න ච ධම්මොති කිත්තසෙ,
සනාතිගහණාමි අතතාතං සමපසං අඤ්චමතතොති.

11. 3. 3.

මායාසුතතං⁵

269. ඝාචජ්ඣියං⁶—

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ, වෙපච්චතති අසුරිද්දෙ ආබාධිකො අහොසී, දුකඛිතො බාලුභභිලානො. අඵ බො භික්ඛවෙ, සකෙකා දෙවානමිද්දෙ යෙන වෙපච්චතති අසුරිද්දෙ තෙනුපසඛකමි ගිලානපුච්චකො.

අද්දසා බො භික්ඛවෙ, වෙපච්චතති අසුරිද්දෙ සකකං දෙවානමිද්දං දුරතො'ව ආගච්චතතං. දිසවාන සකකං දෙවානමිද්දං එතදවොච: තිකිච්ච මං දෙවානමිද්දෙති.

වාචෙහි මං වෙපච්චතති සම්බරිමායනති. න නාවාහං වාවෙමි යාවාහං මාරිස අසුරෙ පච්චුච්චාමිති.

අඵ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතති අසුරිද්දෙ අසුරෙ පච්චුච්ච්: වාවෙමහං මාරිසා සකකං. දෙවානමිද්දං සම්බරිමායනති. මා බො නං මාරිස වාවෙසී සකකං දෙවානමිද්දං සම්බරිමායනති.

අඵ බො භික්ඛවෙ වෙපච්චතති අසුරිද්දෙ සකකං දෙවානමිද්දං ගාථාය අඤ්ඤාමි:

මායාචී⁷ මඝවා සකක දෙවරුජා⁸ සුඤ්ජමපති,
උපෙති නිරයං ඝොරං ඝමිඛණ්ණ'ව සතං සමනති.

1. සාවෙති - සීචු. මජ්ඣ. ඝා. 2. සකකාහං - සඝා. 3. නාවචෙච්චා - ඝඝා PTS.
4. කුඤ්ඤාහං න ඵරුසං බුමි - මජ්ඣ. ඝා. PTS 5. සම්බරිමායා සුතතං - මජ්ඣ.
6. ඝාචජ්ඣියං - පප - භගවා එතදවොච - මජ්ඣ. 7. මායාචී - PTS 8. දෙවරුජා - මජ්ඣ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු ඒ කෝධහකක යකු වෙත එළඹියේ ය. එළඹ උතුරාසළුව එකස් කොට දකුණු දණමඩල පොලොවෙහි හැත ඒ කොධහකක යකු වෙත ඇදීලී බැඳ “නිදුකානෙනි, මම සක් දෙව්දුමි. නිදුකානෙනි, මම සක් දෙව්දුමි”යි තෙවරක් තම ඇස්වී ය.

මහණෙනි, සක්දෙව්දු යම් යම් පරිද්දෙන් තම අස්වා ද, ඒ යක්ෂ තෙමේ ඒ ඒ පරිද්දෙන් අතිශයින් දුඹිණි ද, ඉතා මිටි ද වූයේ ය ඉතා දුඹිණි ද, ඉතා මිටි ද වී එහි ම අතුරුදන් විය.

මහණෙනි, එකල්හි සක්දෙව්දු සිය අස්තෙහි හිඳ නව්විසා වැසි දෙවියන් සතුටු කරමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථා කී ය:

තො ඝචුත්ත සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. කෝවැටුමෙන් සුවසේ ගණ ඉඟ තො හෙමි. මම බොහෝ කලක් තොකිපෙමි. මා කෙරෙහි ක්‍රෝධය තො පිහිටයි.

මම කිපියෙමි රඵබස් තො බෙණෙමි. දූහැමබස් පවසමි. ආනමාඪීය දකිමින් අතිශයින් තමා නිගනිමි.

11. 3. 3.

මායා සුත්‍රය

269. සැවැත්නුවර—

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. වෙපවිතති අසුරිදු (ඉසිගණයාගේ සාපයෙන්) හටගත් ආබාධ ඇත්තේ දුකට පත්වූයේ දැනියේ හිලන් වූයේ විය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්දෙව්දු තෙමේ හිලන්යේ විමසන්නක් ව වෙපවිතති අසුරිදු වෙත එළඹියේ ය.

මහණෙනි, වෙපවිතති අසුරිදු එන්නා වූ සක්දෙව්දු දුර දී ම දැක්කේ ය. දැක සක් දෙව්දුට ‘දේවේන්ද්‍රය, මට පිළියම් කරව’ යි මෙය කී ය

‘වෙපවිතති, මා සමබරිමායාව හදරවාලව’යි (සක්දෙව් කී ය.) නිදුකානෙනි, මම අසුරයන් පුළුවිස්තා තෙක් තො හදරව’යි වෙපවිතති කී ය.

ඉක්බිති වෙපවිතති අසුරිදු “පින්වත්නි, මම සක්දෙව්දු සමබරිමායාව හදරවමි දූ යි අසුරයන් පිළිවිසී ය. නිදුකානෙනි, තෙපි සක් දෙව්දු සමබරිමායාව තො ම හදරවාලවු.”

මහණෙනි, එකල්හි වෙපවිතති අසුරිදු සක්දෙව්දුට ගාථායෙන් කී ය:

“මඝ යන නම් ඇත්තව, ශක්‍රය, දේවේන්ද්‍රය, සුජාවගේ හිමිය, ඛායා ඇති පුද්ගල තෙමේ ඝමබර නම් අසුරයා මෙන් සියවසක් පැසෙන දරුණු තීරයට පැමිණෙයි.

11. 3. 4.

අවචයසුත්තං.

270. එකං සමයං භගවා ඝාමනථීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු සමපයොජේසුං.
තත්‍රෙකො භික්ඛු අවචසරු. අථ ඛො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතො සනතීකෙ
අවචයං අවචයතො දෙසෙති². සො භික්ඛු ත පටිගණ්හාති.³

අථ ඛො සම්බුද්ධා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්සු. උපසඬක-
මිත්තා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදංසු. එකමන්තං නිසීන්තා
ඛො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොද්ධිං: ඉධ භතෙන දො භික්ඛු සමප-
යොජේසුං. තත්‍රෙකො භික්ඛු අවචසරු. අථ ඛො සො භතෙන භික්ඛු තස්ස
භික්ඛුතො සනතීකෙ අවචයං අවචයතො දෙසෙති. සො භික්ඛු ත
පටිගණ්හාතීති.

දො මෙ භික්ඛවෙ බාලා: යො ව අවචයං අවචයතො ත පස්සති, යො
ව අවචයං දෙසෙන්නස්ස යථාධම්මං ත පටිගණ්හාති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ,
දො බාලා. දො මෙ භික්ඛවෙ පණ්ඩිතා: යො ව අවචයං අවචයතො පස්සති,
යො ව අවචයං දෙසෙන්නස්ස යථාධම්මං පටිගණ්හාති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ
දො පණ්ඩිතා.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ සුධම්මායං සභායං දෙවෙ
තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

කොධො වො වසමායාතු මා ව මිත්තෙ හි වො ජරු,
අගරහියං මා ගරහීන්ථ මා ව භාසීන්ථ පෙසුණං,
අථ පාපජනං කොධො පබ්බතො වාහිමද්දතීති.

11. 3. 5.

අකෙකාබ්බසුත්තං.

271. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඝාමනථීයං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන¹ ඛො පන සමයෙන දො භික්ඛු
සමපයොජේසුං -පෙ-.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ සුධම්මායං සභායං දෙවෙ
තාවතීංසෙ අනුතයමානො තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:

මා වො කොධො අජ්ඣහවී මා ව කුජ්ඣන්ථ කුජ්ඣිතං,
අකෙකාධො අවිහිංසා ව අරියෙසු වසති සදා,⁵
අථ පාපජනං කොධො පබ්බතො වාහිමද්දතීති.

සකකපසච්චකං.

1. ඝාමනථීයං - 30- ආරාමෙ - මජ්ඣං. 2. දෙසසසි - PTS. 3. කපට්ඨගණ්හාති -
මජ්ඣං. ත පට්ඨගණ්හාති - සෘ. 4. තත්‍ර ඛො භගවා - 30- එතදවොච - මජ්ඣං. සෘ.
PTS. 5 අරියෙසු ව පට්ඨපද - මජ්ඣං.

11. 3. 4.

අවමය සූත්‍රය

270. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අතේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙක් කලහ කලහ. එහි එක් මහණෙක් අභිභවා බිණී. එකල්හි ඒ මහණ ඒ මහණහු ලග වරද වරද වශයෙන් දෙසයි. ඒ මහණ එය නො පිළිගනී.

ඉක්බිති බොහෝ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹිය හ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හුන්හ. එකක්පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කලහ: වහන්ස, මෙහි මහණහු දෙදෙනෙක් කලහ කලහ. එහි එක් මහණෙක් අභිභවා බිණී. වහන්ස, එකල්හි ඒ මහණ තෙමේ ඒ මහණහු ලග වරද වරද වශයෙන් දෙසයි. ඒ මහණ තෙමේ එය නො පිළිගනී.

මහණෙනි, මේ බාලයෝ දෙදෙනෙකි: යමෙක් වරද වරද වශයෙන් නො දකී ද, යමෙකුත් වරද දෙසන්නහුගේ යථාධර්මය නො පිළිගනී ද, මහණෙනි, මේ දෙදෙන බාලයෝ යි. මහණෙනි, මේ පණ්ඩිතයෝ දෙදෙනෙකි: යමෙක් වරද වරද වශයෙන් දකී ද, යමෙකුත් වරද දෙසන්නහුගේ යථාධර්මය පිළිගනී ද; මහණෙනි, මේ දෙදෙන පණ්ඩිතයෝ යි.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි සක් දෙවිරජ සුධම්මා සභායෙහි තච්චිතා වැසි දෙවියන් සතුටු කරවමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ක්‍රෝධය නොපගේ වසයට පැමිණේවා. නොපගේ මිත්‍රධර්මයෙහි දිරිමෙක් නො වේවා. නොගැරතියසුතු (කෂිණාසුච) පුද්ගලයාට නො ගරහව. කේලාමී නො ද කියව. වැලි ක්‍රෝධය පච්චිතයක් මෙන් ලාමක ජනයා අභිශාසිත් මයි.

11. 3. 5

අකොකාධි සූත්‍රය

271. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැන්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අතේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භික්ෂුහු දෙදෙනෙක් කලහ කලහ. ... - ...

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. සක්දෙවිඳු සුදම්සෙබෙහි තච්චිතා වැසි දෙවියන් සතුටු කරවමින් ඒ වෙලාවෙහි මේ ගාථාව කී ය.

ක්‍රෝධය තෙමේ නොප නහමක් මයිවා! කිපෙන්නවුන්ට නො ද කිපෙව. ක්‍රොධ නො කිරීම ද අවිහිංසාව ද හාම කල්හි ආයතීන් කෙරෙහි පවතී. වැලි ක්‍රෝධය පච්චිතයක් මෙන් ලාමක ජනයා වෙසෙසින් මයියි.

සකාක පසචක යයි.

තමුඤ්ඤානං:

කිසි: දුබ්බණ්ණීය මායා අවචයෙන අකොධනො,
දෙසිතං බුද්ධසෙට්ඨන ඉදං හි සකකපඤ්චකනති.

සකකසංයුතතං සමතතං.

දෙවතා දෙවපුතෙතා ච රූපා මාරො ච භික්ඛුනී,
බ්‍රහ්මා බ්‍රාහ්මණ වසිනීසො චන යකෙඛන වාසවොති.

සගාථවගොනා නිට්ඨිනො.

එහි උද්දාය:

කිනා, දුබ්බණ්ණිය, මායා, අවචය, අකොකාඛන යති මේ සකකපඤ්චකය බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලදී.

සහන සංයුත්තය සමාපත යි.

(සංයුත්තනාමාවලිය:)

දේවනා, දේවපුත්ත, (කොසල) රාජ, මාර, භීකූනී, බ්‍රහ්ම, බ්‍රාහ්මණ, වඛනීස, වත, යකක, වාසව (-සකක) යි සංයුත්ත එකොලොසෙකි.

සග්ගාඵවනීය නිමිතයේ ය.

අ	පිටප්පිටකානි
අසලලිතෙන විනෙත්ත	284
අසුභාය විතතං භාෂවති	336
අසුමෙධං පුරිසමෙධං	144
අසෙසාච ජණේණා නිබ්බාගො	314, 316
අහඤ්ච සිලසම්පන්නො	416
අනු පුරෙ ධම්මපදෙසු ඡන්දො	360

ආ	
ආකිණ්ණපුදො, පුරිසො	364
ආදිත්තං කිං දදං අත්තං	64
ආදිත්තයම් අභාරයම්	56
ආයාචනං භාරවො බ්‍රහ්මදෙවො	274
ආයුං ආරුහියං වණණං	160
ආරඬුවිරියං පභිත්තතං	354
ආරභඵ නික්ඛමඵ	280, 282
ආරුමචෙත්තා වත්චෙත්තා	414
ආරුමරුපා වත්චෙත්තා	60
ආලචිකා ච සොමා ච	246
ආනුතෙයො වෙදගු භාවිත්තො	256

ඉ	
ඉඛ්ඤ අඤ්ඤ පි පුච්ඡසු	382
ඉච්ඡාය බජ්ඣති ලොකො	76
ඉතිභෙතං විජ්ජාම	62
ඉතො බහිඬා පාසණ්ඨා	244
ඉඤ්චාචො කිං කසිරු	234
ඉඤ්චි පි හි එකච්චියා සෙය්‍යා	158
ඉදං චත්තා මඝවා	416, 418
ඉදං සුචාත මඝවා	420
ඉදං හි ජාතු මෙ දිට්ඨං	278
ඉදංහි තං ජේත්වතං	104, 106
ඉධ ඡ්ඤිත්තොරිතෙ	126
ඉධාගමො විජ්ජුපභා සවණණො	54
ඉඤ්ඤො සකක සුචී ච	384
ඉමිත්තා පුත්තිකායෙන	238
ඉසයො සමබරං පත්තා	404
ඉසිත්තං අභයං තප්ථී	404
ඉසසත්ථං බලවිරියඤ්ච	182

උ	
උග්ගපුත්තා මනිසාසා	332
උච්චාවචෙහි වණේණහි	132
උචෙඨහි හිකඬු කිං සෙසි	354

උ	පිටප්පිටකානි
උචෙඨහි වීර විජ්ජසඞ්ඨාම	250, 416
උජ්ජකො තාම සො මග්ගො	58
උඬං අධො ච තිරියඤ්ච	222
උපකො පලගණේඨා ච	62, 114
උපධිසු ජතා ගඞ්ඨාසෙ	334
උපතීයති ජිවිත්චපමායු	4, 104
උභො පුඤ්ඤඤච පාපඤ්ච	136
උභිත්තං තිකිච්ඡත්තං	290, 292
උභිත්තං තිකිච්ඡත්තාතං	396, 398
උභිත්තමත්ථං චරති	292, 394, 398

ඌ	
ඌකකා මයං අරඤ්ඤ	360
ඌකකො ඤං අරඤ්ඤ	360
ඌකමුලං දචිරාවට්ටං	58
ඌණීජබ්ඝං කිසං වීරං	32
ඌතඤ්ච සමතික්ඛමම	208
ඌතං තෙසං පිභයාමි	420
ඌතදෙව අභං මඤ්ඤ	394, 396
ඌතදෙව තිතික්ඛාය	394, 398
ඌතං දලභං බකිත්තමානු සීරු	144
ඌතං සම්මග්ගතා යඤ්ඤං	144
ඌතා හි යජ්ජාතස්ස	144
ඌතාහි තිහි විජ්ජාහි	298
ඌත්ථ දජ්ජා දෙය්‍යධම්මං	314
ඌචං බකිං ච ධාතුයො	244
ඌචං ජරු ච මච්චු ච	186
ඌචඤ්ච මං විහරන්තං	332
ඌචං ධම්මං අපකකමම	110
ඌචං බුඬං සරන්තාතං	392
ඌචං විජ්ජසඞ්ඨාමං	342
ඌචං විරත්තං ඛෙමත්තං	206
ඌචං විහාරී බහුලොධි හිකඬු	230
ඌචං සබ්බධිගසම්පන්නං	348
ඌචං සුදෙසිතෙ ධජචම	316
ඌචමාදිපිතො ලොකො	56
ඌචමෙතං තද ආසි	64, 116
ඌචමෙතං පුරුණාතං	64, 116
ඌචමෙසා කසි කඞ්ඨා	308
ඌසා අත්තරධායාමි	240
ඌසුපමා දුමලි බ්‍රාහ්මණස්ස	90
ඌසො හි තෙ බ්‍රාහ්මණී	
බ්‍රහ්මදෙවො	256

ම	පිටුවකිනාහි
මහං නිමොකං උපනීයති	10
මහස්ස හි නිඤ්ඤාදං	346
ක	
කච්චි හෙ කුටිකා නඤ්ඤා	16
කච්චි චං අනිසො භික්ඛු	102
කති ජ්ඤෙ කති ජහෙ	6
කති ජාගරතං සුභතා	6
කති ලොකසමිං ජ්ඤාති	80
කති ලොකසමිං පජේජාතා	28, 88
කතිහං චරෙය්‍ය සාමඤ්ඤං	14
කඤ්ඤ දජජා දෙය්‍යධම්මං	312
කථං චං අනිසො භික්ඛු	104
කථං නු දුති පුච්චෙය්‍යා	382
කථං විහාරි බහුලොධ භික්ඛු	230
කථං සු තරති මහං	382
කථං සු ලභතෙ පඤ්ඤං	382
කප්පො ච හෙ බඬුවරෙ	
	අහොසිං 260
කමමං විජජා ච ධම්මො ච	
	60, 104, 106
කසිරි වෙ කසිරිථෙතං	92, 94
කරණීය මෙනං මුභවණෙන	90
කසි උදයො දෙවභිතො	330
කසවා කුචං ධම්මපදාති භික්ඛු	360
කස්සකො පටිජාතාසි	308
කස්සචචයා න විජජන්ති	44
කා	
කාමං මඤ්ඤාභු වා මා වා	394, 398
කාමරුගෙන ඛය්‍යාමි	336
කායගුණො චච්චුණො	308
කායෙන සංවරෙ සාධු	138
කාරයෙ අස්සමෙ රමෙම	182
කාලං වොහං න ජාතාමි	18, 20
කාලෙ පවිස්ස නාගදත්ත	358
කාවෙය්‍යමත්තා විවරිමහ	350
කි	
කිං දදෙ බලදෙ හොති	56
කිං සු අජරසා සාධු	66
කිං සු අලසං අනලසඤ්ඤා	82
කිං සු ඉස්සරියං ලොකෙ	80
කිං සු උපපත්තං සෙට්ඨං	78
කිං සු උපපථො අකතාතො	70
කිං සු ජතෙති පුරිසං	68

කි	පිටුවකිනාහි
කිංසු ජරති කිං න ජරති	80
කිංසු කිඤ්ඤා සුඛං සෙති 76, 88, 422	
කිංසු දුතියා පුරිසස්ස හොති	70
කිංසු නිදුතං ගාථානං	70
කිංසු පචසනො මිත්තං	66
කිංසු ඛික්ඛති පාඨෙය්‍යං	82
කිංසු මාහා පිතා භාතා	84
කිංසු යාව ජර සාධු	66
කිංසු රථස්ස පඤ්ඤාණං	78
කිංසු ලොකසමිං පජේජතො	82
කිංසු වඤ්ඤා මනුස්සානං	66
කිංසු සංයොජතො ලොකො	72
කිංසු සබ්බං අඤ්ඤාමි	72
කිංසු සබ්බකිංසො ලොකො	74
කිංසු හරන්තං වා, රෙන්නති	80
කිංසුධ භිතා ජතතා අතෙකා	80
කිංසුධවිත්තා පුරිසස්ස සෙට්ඨං	78, 380
කිං සොපපසි කිනඤ්ඤා සොපපසි	196
කිච්චෙන මෙ අධිගතං	248
කිඤ්ඤාපි හෙ තං ජලතෙ විමානං	268
කිත්තාහං කුටිකං මුඤ්ඤාමි	16
කිනඤ්ඤ උද්දිය සමුණ්ඤාසි	242
කිනඤ්ඤ ජාතිං න රෙවෙසි	240
කිනඤ්ඤ තෙසං පිභයසි	420
කිනඤ්ඤ චං හතපුත්තාව	236
කිනඤ්ඤ සතොතා' ති පච්චෙසි	246
කිනඤ්ඤ සත්තරමානො ච	96
කිනඤ්ඤ සීහොච තදසි	202
කිමඤ්ඤාමො න දදෙ	82
කිමෙම කතා රුජගහෙ	378
කිසමිං ලොකො සමුප්පන්නො	76
කි	
කිදිසො හෙසං විපාකො	60, 62
කු	
කුකකුලා උබ්භතො තාන	372
කුතො සරු නිවත්තන්ති	30
කුඤ්ඤාහං ඵරුසං මුඤ්ඤාමි	424
කුමහකාරෙ පුරෙ අසිං	64, 116
කුමෙමා ච අඛයාති සකෙ කපාලෙ	14
කුලාකුලං පිණ්ඩකාය වරන්තො	278
කුලාවකා මානලී සීචිලීසමිං	400
කුසලී භාසසී තෙසං	62, 114
කුසො යථා දුග්ගතිතො	92

ක	පිටිබ්බකාහි	
කිකා රථඤ්ච විනතඤ්ච	84	
ඃ		
ඃතං හි ඉඤ්ඤති බාලො	158	
ඃතං හි සො මනුසසිඤ්ඤ	132	
ඝ		
ඝිතෙ මජ්ඣනිකෙ කාලො	14	
ච		
චං හි එතෙ තමසෙසයුං	420	
චං තමසුනනි තෙවිජ්ජා	416	
චං හිසස ගජ්ජිතං හොති	184	
චග්ග මෙ කුටිකා තත්ථි	16	
චඤ්ච කමමං කතං සාධු	110	
චඤ්ච පන අපපට්චානිඃ	378	
චඤ්ච හි තාදුඤ්චං තථා		විමුක්තං 42
චණ්හා ජතෙති පුරිසං	68	
චණ්හාහිපනතා චත සීලබ්බා	52	
චණ්හාය උච්චිතො ලොකො	74	
චණ්හාය නීඃති ලොකො	72	
චන්ථ විතතං පණ්ණිධෙහි	351	
චත්‍ර හිකඛවො සමාදහ සු	48	
චථාගතං අරභනතං	94, 96	
චථාවිධං සීලවනතං වදනනි	100	
චථෙව බනතිසොරච්චං	182	
චථෙව සඤ්ඤා සුතවා	184	
චද්දසි යං හිංසනකං	284	
චපොකමමඤ්ච තාගො ච	200	
චපොකමමා අපකකමම	188	
චපො ජ්ඣවජ්ජාය ආයුතතා	128	
චපො ජ්ඣවජ්ජාය සුසංචුතතො	126	
චමෙව වාචං භාසෙය්‍ය	338	
චයො සුපණ්ණො චතුරෙව භංසා	268	
චසමා අබ්බිලොධ පටාතවා	334	
චසමා හි අන්ථකාමෙත	254	
චසමා කරෙය්‍ය කල්‍යාණං	136,	
	170, 178	
චසමා හි පණ්ණිතො පොසො	60,	
	104, 106, 132, 186	
චසමා විතෙය්‍ය මචෙජ්ජරං	36, 58,	
	110, 114	
චසමා සද්ධිඤ්ච සීලඤ්ච	414	
චසමා සතඤ්ච අසභඤ්ච	36	

ඡ	පිටිබ්බකාහි	
ඡසමා භවෙ ලොකවිදු සුමෙධො	120	
ඡසමීං පසනතා අවිකමපමානා	256	
ඡසස තං දෙසයනතසා	340	
ඡසස සොකපරෙතසා	222	
ඡසසා යො ජායතී පොසො	158	
ඡසෙසව තෙන පාපියො	290, 292	
	394, 398	
ඣ		
ඣාදිසො පුරිසො රුජ	174, 176	
ඣාච්චිංසා ච යාමා ච	242	
ඤ		
ඤිහි විජ්ජාහි සමපතො	298	
ඤ		
ඤණනි උතතරිකෙ හොහි	374	
ඤණනිභුතො භවං තිට්ඨං	312	
ඤ		
ඤ චෙතසා අනුපරියෙහි	348	
ඤ මතෙසු න මීඃනනි	36	
ඤවිජ්ජා ඉඤ්චපතතා ච	264	
ඤසං දිවා ච රතොතා ච	60	
ඤසු උසුකකජාතෙසු	30	
ඤ හි පාරං ගමිසුනනි	98	
ඤ හි සොච්චිං ගමිසුනනි	98	
ඤ		
ඤණො ච නිර මෙ සෙයො	314, 316	
ඤනනි හෙකෙ විසමෙ නිවිට්ඨා	38	
ඤදුලලමානා ආගඤ්චං	232	
ඤබ්බා විරරතතසමාහිතො	334	
ඤහරු චං රුපච්චි	238	
ඤහරෙ පුරිසො රුජා	146	
ඤලොඤ පුරිසො රුජ	174	
ඤ		
ඤනඤ්ච සුඤ්ඤච සමාතමාහු	38	
ඤ		
ඤනං සුචච්චං හොති	56	
ඤවාච්චාරු නිකමච	344	
ඤ		
ඤිසමායුමනුසානං	198	

ද	පිටිබිඛාති
දුකකරං දුහතීතිකකිකුළු	14
දුකකරං වාපි කතෙහනි	90
දුකකිලෙව හි සමෙහාති	246
දුග්ගතා දෙවකකුකුඤ්ඤා	358
දුග්ගමෙ විසමෙ වා පි	90
දුග්දං දදමාතාතං	36
දුපෙපාසං කතාං අත්තාතං	118, 364
දුලලහං වා පි ලහනනි	90
දුසසමාදහං වාපි සමාදහනනි	90

දු	
දුරෙ ඉතො බ්‍රාහමණී බ්‍රහමලොකො	256

ඉද	
දෙවා විරුඤ්ඤා අසුරෙහි	420
ආසත්තති ගොතම පුකුකුකමමා	258
දො කසාපා ව මාසො ව	96

ඛ	
ඛජො රථසා පකුකුකුණං	78
ඛකුකුකු ඛතං රජතං ජාතරූපං	170
ඛතකුජාති ව අකොකාසං	306
ඛමමං වරෙ සො'පි සමුකුකුකුකං	වරං 36
ඛමෙමා රතදො බ්‍රාහමණ සීලනිකො	302, 328

ඛි	
ඛිරෙ ව විකුකුකු අභිගමම භොගෙ	168

න	
න අකුකුකුහු භගවතා	64, 114
නගසා පසො අසීතං	348
න තං කමමං කතං සාධු	110
න තං දලහං බිකුකමාහු ධිරං	144
න තසා පච්ඡා න පුරුජමච්චි	256
න තත්ථ භජීතං භුමී	186
න තෙ කාමා යාති විත්‍රාති	ලොකෙ 42
න තෙසං කොට්ඨ ඔපෙනති	420
න තෙ සුඛං පජාතනනි	10, 358
න තෙහි යතනා කිලනනි	372
නත්ථි අත්තසමං පෙමං	12

න	පිටිබිඛාති
නත්ථි කිච්චං බ්‍රාහමණසා	90
නත්ථි දුනි පුතාචාසො	358
නත්ථි නිසාරණං ලොකෙ	232
නත්ථි පුත්තසමං පෙමං	12
න ත්ථිං බාලෙ විජාතාසි	10, 858
නදනති වෙ මහාචිරං	202
නදීතීරෙසු සණ්ඨාතෙ	358
නදුතී පුත්තනනි පුත්තමා	12, 196
නදුතා නදුතී වෙව	24
නදුසංයොජනො ලොකො	74
නදුසමබ්බිකුතො ලොකො	74
නදුභවපරිකකියා	4
න පච්චනීකසාතෙන	320
න බ්‍රාහමණො සුජකිති කොචී	

ලොකෙ	296
නහං ඵලෙය්‍ය පඨවී වලෙය්‍ය	194
න මජ්ඣියා සයාමී නා පි කාචෙය්‍ය-	
මනෙතා	202
න මාතකාමසා දමො ඉධජචී	8, 52
න මාත බ්‍රාහණ සාධු	318
න මෙ මාරිස සා දිට්ඨි	264
න මෙ වතසමිං කරණීයමච්චි	323
නමො තෙ බ්‍රහ්මචීරජු	94, 96
න යත්ථ හිතං නපි යත්ථ වාදිතං	322
න යනති වෙ මහා චිරං	230
නයිදං අත්තකතං භිමිං	244
නයිදං භාසිතමනෙතන	44
න වණණරූපෙන තරෙසුජාතො	148
න වෙ ධිරං පකුබ්බනනි	44
න සනති කාමා මනුජෙසු කිච්චා	42
න සබ්බසො මනො නිචාරයෙ	26
න සුපහතවිතොමහි	424
න භරුමී න භකුජාමී	364
නහි චුනිමසා සමණසා	304
නහි පුත්තො පතිචාපි	374
නහි මයාං බ්‍රාහමණ	304, 306
නහි සොචති භිකුබු කදුචී	334

නා	
නාගතාමොසි භගවා	344
නාච්චානනි අනොරතතා	198
නාකුකුකුහු බොජකිඛතා තපසා	102
නා චුසනතං චුසති	24
නාමං විතත කුළු තණ්ඨා ව	76
නාහං භයා න දුබ්බලා	394

නා	පිටපිඛකාති
තාමං සබ්බං අනුභවී	72
තාහු අසාසපසාසො	284
නි	
නිකඛනනං අරති වෙච	352
නිකඛනනං චත මං සත්තං	332
නිච්චං උත්තසාමීදං විතතං	102
නිද්දං තජ්ඣං විජමහිකා	14
නිද්දං තජ්ඣං විජමහිකා	14
නිබ්බාණං භගවා ආභ	374
නිරයං තිරවජ්ඣාතයොතිං	62
නෙ	
තෙතං තච පතිරූපං	204
තෙච තං උපජ්චාම	366
තෙසා සභා යත්ථ නසන්ති	
සනෙතා	330
නො	
තො වෙ ධම්මං සරෙය්‍යාථ	392
තො වෙ බුද්ධං සරෙය්‍යාථ	392
ප	
පකුඛකො කාතියානො නිගණ්ඨා	
	126
පටිගච්චෙච තං කසිරු	110
පජේජාතකඛරෙ අතිවිජ්ඣා ධම්මං	346
පඤ්චකාමගුණා ලොකෙ	32
පඤ්ච ජාගරතං සුත්තා	6
පඤ්ච ජ්ඤෙ පඤ්ච ජභෙ	6
පඤ්ච වෙදා සතං සමං	52
පඤ්ඤා ලොකසමිං පජේජානො	84
පටිසොතගාමිං නිජුණං	248
පඨමං කලලං හොති	366
පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤානො	126
පතිරූපකාරී බුරවා	382
පතිරූපකො මිත්තිකාකුණ්ඩලොච	
	148
පද්මං යථා කොකනදං සුගඤ්ඤා	152
පබ්බතසස සුවණ්ණසස	212
පමාදමනුසුඤ්ජනති	46
පරතො ආසිංසරෙ බාලා	62
පරසමභතෙසු හොගෙසු	62
පරෙසභසසං භික්ඛුනං	344
පසංසියා තෙපි භවන්ති භික්ඛු	42
පසාදාකායො සුවිමුත්තවිතොතා	230
පභාසු සඛිං න විමානජ්ඣකා	22

ප	පිටපිඛකාති
පභාසු සඛිං නච මානමජ්ඣකා	42
පභිතමාතසා න සන්ති ගන්ථා	28
පහුතභකඛං ජාලිතං	132
පා	
පාණෙසු ච සංයමාමසෙ	372
පාපං න කසිරු වචසා මනසා	24, 54
පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ	250
පාසාණො සිහො සකලිකා	214
පු	
පියවාචමෙච භාසෙය්‍ය	338
පියො ලොකො සකො පුත්තො	374
පු	
පුගගලො අය්‍යකා ලොකො	188
පුච්ඡාමි තං ගොතම භුරිපඤ්ඤා	100
පුඤ්ඤං චත පසවි බහුං	378, 380
පුත්තා චජ්ඣ මනුසාසානං	68
පුතපුතං බීරනිකා දුභන්ති	310
පුතපුතං වෙච වපන්ති බීජං	310
පුතපුතං ජායති මිඤ්චි ව	310
පුතපුතං යාචකා යාවශන්ති	310
පුතබ්බසු සුබ්බි හොති	374
පුබ්බෙතිවාසං ජාතාමි	350
පුබ්බෙතිවාසං යො වෙදී	298, 312
පුරිසසා හි ජාතසා	270, 274
පු	
පුජ්ඣො පුජ්ඣෙය්‍යාතං	312
පු	
ඵලං වෙ කදලිං භන්ති	276
ඛ	
ඛඤ්ඤාසි මාරපාසෙන	192
ඛඤ්ඤාසි සබ්බපාසෙති	194
ඛහුතාපි බො තං විභජේය්‍යං	54
ඛහුත්තං චත අත්ථාය	350
ඛහුමපි පලපං ජප්පං	296, 298
ඛහු හි සද්ද පච්චුතා	360
ඛා	
ඛාලා කුමුදතාලෙති	230
ඛී	
ඛීජං උප්පභතං සෙට්ඨං	78

වු	පිට්ඨකතානි	
බුද්ධානුබුද්ධෝ සො ඵෙරෙ	346	
බුද්ධෝ ධම්මමදෙසෙසි	240	
ඉ		
ඉහමාසනං දෙවදනො	284	
භ		
භයා නු මඵවා සකක	394	
භා		
භායාමි නාගදනනං	358	
භි		
භික්ඛු සියා කාසී විමුත්තවිනො	86, 98	
භියො පඤ්චසතා සෙබා	278	
භී		
භීයො බාලා පභිජේඤ්ඤං	394, 396	
භො		
භොති අවිජ්ජං විජ්ජාය	354	
භො		
භොගෙ පඤ්චමානෙන	164	
ඔ		
මං තමස්සන්ති තෙවිජ්ජා	416	
මකෙබ්බ මකඛිතා පජා	334	
මගධං ගතා කොසලං ගතා	356	
මච්චුනාබ්භාහතො ලොකො	74	
මච්චුනා පිහිතො ලොකො	76	
මචේජරචිතයෙ යුත්තං	406, 408, 410	
මචේජර ව පමාද ව	36, 38	
මඤ්ඤදම්භං ලොකාභිපති		
සභව්‍යනං	322	
මනං වා අමම රොදනති	372	
මනං වා පුත්ත රොදනති	372	
මහභිතා මහාභොගා	30	
මනසා වෙ පසනොන	368	
මනුජස්ස සද සතීමනො	152	
මන්දියා නු බො සෙසි උදහු		
කාවෙය්‍යමනො	202	
මහානුභාවො තෙවිජේජා	348	
මහාසමයො පවනස්මිං	48	

මා	පිට්ඨකතානි	
මාකාසි පාපකං කමමං	372	
මා ජාතීං පුච්ඡ වරණඤ්ච පුච්ඡ	300	
මාතරං කුටිකං බුසි	16	
මාතරී පිතරී වා පි	318	
මාතාපෙතතිහරං ජ නතුං	406, 408	
මානං පජභස්ස ගොතමි	334	
මානං පභාය සුසමාභිතනො	8, 52	
මාතො හි තෙ බ්‍රාහමණ		
බාරිභාරෙ	302	
මා පමාදමනුසුඤ්ජඵ	46	
මා බ්‍රාහමණ දුරුසමාදහානො	302	
මායාචී මසවා සකක	424	
මා සද්දං කරි පියඛකර	372	
මු		
මුත්තොභං මාරපාසෙන	192	
මුත්තොභං සබ්බපාසෙහි	194	
මෙ		
මෙදවණණඤ්ච පාසාණං	224	
ය		
යං එණිකුලස්මිං ජනං ගතීනං	260	
යං කිඤ්චි සිචිලං කමමං	92, 94	
යං ව බො සීලසම්පනො	132	
යං නිං අපායෙසි බහු මනුස්සො	260	
යං බුද්ධො භාසිතෙ වාචං	338	
යං මුසා භණතො පාපං	402	
යං වදන්ති ත තං මය්‍යං	212, 224	
යං වදන්ති මම ඉදන්ති	212, 224	
යං හි කසිරු තං හි වදෙ	44	
යං හි දෙවා මනුස්සා ව	418	
යං සාවකෙන පත්තබ්බං	348	
යජමානානං මනුස්සානං	414	
යඤ්ච කරොති කායෙන	170	
යඤ්චස්ස භුඤ්ජතෙ මාතා	366	
යතො යතො මතො නිවාරයෙ	26	
යත්ථ ආපො ව පඨවී	30	
යත්ථ තාමඤ්ච රුපඤ්ච	26, 64	
	116, 296	
යත්ථ හෙරවා සිරිංසපා	278	
යත්ථාලසො අනුට්ඨාතා	386, 388	
යථා අඤ්ඤතරං ඛිජං	244	
යථා තාමං තථා වස්සා	294	

ය	පිටියබිකානි
යථා'පි සෙලා විපුලා	186
යථා සාකච්ඡො පඤ්ච	110
යථා හි අභිගසමොරු	246
යථා හි මෙසො ඵනං	184
යනතං ඉසිහි පතකබ්බං	234
යමෙනං වාරිජං පුපථං	364
යසං ඵතාදිසං යානං	58
යසං ජාලිනී විසතතිකා	196
යසං නුත සියා ඵවං	234
යසං සඤ්ඤා තථාගතෙ	412
යසං සබ්බමහොරතතං	370
යසොතෙ වතුරෙ ධම්මා	382
යසො ව භිතො ත දදති මච්ඡරී	36
යා	
යා කා වි කඤ්ඤා අභිතඤ්ඤා වා	324
යාදිසං වපතෙ ඛිජං	404
යාය සඤ්ඤා පබ්බජිතො	354
යෙ	
යෙ කෙවි අරියධම්මං	54
යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතාසෙ	48
යෙ කෙවි රූපා ඉධ වා හුරං වා	128
යෙ බො පමනතා විහරන්ති	118, 364
යෙ ගහට්ඨා පුඤ්ඤකරු	416
යෙ ව කායෙත වාචාය	190
යෙ ව බො අරියධම්මෙ	54
යෙ ව බහනීතා සමුද්ධා	254
යෙ ව යඤ්ඤා නිරුරමහා	144
යෙ ව රූපුපගා සතතා	238
යෙධ මච්ඡරීතො ලොකෙ	60
යෙධ ලඤ්ඤා මනුස්සතතං	62
යෙ නං දදන්ති සඤ්ඤාය	58, 110
	112, 114
යෙනං පජානන්ති යතො	
නිදනං	370
යෙන කෙතවි වණෙණෙන	368
යෙ මෙ පටුතෙන සඤ්ඡපදෙ	98
යෙ රාගදෙසවිතතා	412
යෙසං ධම්මා අපපච්චිදිතා	8
යෙසං ධම්මා අසමුච්චා	8
යෙසං ධම්මා සුපපච්චිදිතා	8
යෙසං ධම්මා සුසමුච්චා	8
යෙසං රාගො ව දෙසො ව	
	26, 294, 418

යෙ	පිටියබිකානි
යෙසමපි සලලං උරසි පවිට්ඨං	202
යෙහි ජාතෙහි තඤ්ඤායං	314, 316
යමායං භිසානි බණ්ඩි	364
යො	
යො අකිකාරෙ තමසි පහබ්බතෙ	96
යො අපපද්ධස්ස තරස්ස දුස්සති	24
	292
යො ඉධ සමමාසලබ්බො	418
යො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ	282
යො ව විතෙයා සාරමහං	320
යො ව සඤ්ඤාපරිතතාසි	360
යො දුකඛමඤ්ඤානි යතො නිදනං	214, 216
යො ධම්මවාරී කායෙන	188
යො නිද්දියං පසංසති	270, 274
යො මාතරං වා පිතරං වා	324
යො සීලවා පඤ්ඤවා	
භාවිතතො	100
යො සුඤ්ඤාගෙහානි සෙවති	194
යො හවෙ බලවා සනොතා	394, 398
යො හොති භික්ඛු අරහං කතාචී	28
යු	
යුගො උපපථො අකාමානො	70
යුගො ව දෙසො ව ඉතො	
නිදනා	370
යුගො ව දෙසො ව කුෂතා	
නිදනා	370
රු	
රුකඛමුලගහණං පසකකිය	356
රු	
රුපං ජීරති මච්චානං	80
රුපං න ජීවන්ති වදන්ති බුද්ධා	366
රුපං වෙදසීතං සඤ්ඤං	206
රුපා සඤ්ඤා රසා ගතා	204, 208, 238
ල	
ලඤ්ඤා හි සො උපාදනං	132
ලො	
ලොකෙ දුකඛපරෙතස්මිං	374
ලොභො දෙසො ව මොහො ව	
	134, 180

ව	පිටිබිකානි
වජ්ජුනෙතා ව වෙසාලී	366
වනපදෙන තයො චුත්තා	420
වනං සදග්ගි බහනි	132
වසො ඉග්ගරියං ලොකෙ	82
ව්‍යා	
ව්‍යාචං මනඤ්ච පණ්ඩියා සමමා	80
ව්‍යායමෙචෙව පුරිසො	402
වි	
විජ්ජා උපපතතං සෙට්ඨා	78
විජුලො රුජගභීයානං	128
විරතො කාමසඤ්ඤාය	100
විරතො මෙචුතා ධම්මා	64, 116
වීරියං මෙ ධුරධොරයාං	308
විවෙකං උපට්ඨානඤ්ච	366
විවෙකකාමො'සි වනං පවිට්ඨා	352
විසෙනිභුතො උපසන්නවිනෙතා	256
චූ	
චූට්ඨි අලසං අනලසඤ්ච	84
චෙ	
චෙසාලීයං වනෙ විහරන්තං	52
ස	
සංසරං දීඝමඤ්චානං	190
සතුණො යථා පංසුකුණ්ඩිතො	352
සත්ඛිති මෙ සුතං එතං	332
සභිතොරෙ පරතො පසා	336
සඛිඤ්ඤානන්'පි දෙසෙති	340
සඛිසසා අඤ්ඤාලිං කන්චා	118, 364
සඛිස පසාදො යසසභි	414
සචෙ අනි අකමමන	386, 388
සචෙ එනති මනුස්සන්තං	62
සචෙ'පි එතතතො භියොසා	332
සචෙ'පි දසපජ්ජොතෙ	354
සචං වෙ අමතා වාචා	338
සචෙ මං කෙවලං සඛිඛං	200
සචෙ මග්ගං අනුඤ්ඤා	224
සචං ධම්මො සංයමො	
බුහවචරියං	302
සචෙවන දනෙතා දමසා	
උපෙහො	300
සඤ්ඤාය විපරියොසා	336
සතං සහසානං නිරිඤ්ඤානං	274
සතං සහසානපි ධුන්තකානං	240

ස	පිටිබිකානි
සතං හත්ථි සතං අසා	376
සතීමනො සද හද්දං	370
සත්තධා මෙ එලෙ මුඤ්චා	96
සත්තියා විය ඔමට්ඨා	24, 102
සත්තිසුලුපමා කාමා	234
සත්ථො පවසනො මිත්තං	66
සද්දහානො අරහතං	382
සඤ්චමසා අනඤ්ඤාය	374
සඤ්චා දුතියා පුරිසසා හොති	70
සඤ්චා බකිති පාථෙය්‍යං	82
සඤ්චාබීජං තපො චූට්ඨි	308
සඤ්චාය තරති ඔඝං	382
සඤ්චායාහං පබ්බජිතො	218
සඤ්චිධි විත්තං පුරිසසා සෙට්ඨං	78, 382
සබ්බකමම කඛයපපතො	244
සබ්බගන්ථපපතිතසා	368
සබ්බන්ථ විහතා නන්දී	236
සබ්බද වෙ සුඛං සෙති	378
සබ්බද සිලසම්පනො	100
සබ්බා ආසන්නියො ඡෙත්වා	378
සබ්බා දිසා අනුපරිගමම වෙත්තා	142
සබ්භි මච්ඡරිතා සාධු	54
සබ්භිචරව සමාසෙථ	32, 108
සබ්බෙ භගවතො පුත්තා	342
සබ්බෙව නිකම්පියානති	284
සබ්බෙ සත්තා අත්ථාතා	402
සබ්බෙ සත්තා මරිය්සනති	178
සබ්බෙ සඤ්චමගරුතො	254
සබ්බො ආදීපිතො ලොකො	242
සමණං මාතා පිතා භාතා	84
සමණීධි අරණා ලොකෙ	84
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වාපි	174, 176
සමුද්දො උදධිතං සෙට්ඨා	128
සමො විසෙසී උදවා නිනිතො	22
සම්බහුලා සමිඤ්ච ව	232
සම්බාධෙ වත ඔකාසං	92
සම්බාධෙ වාපි වින්දනති	92
සමුඤ්චො දිපදං සෙට්ඨා	12
සභාවරිතෙන ඡවො සිගාලො	128
සා	
සාධු බො පණ්ඩිතො නාම	374
සාරත්තා කාමභොගෙසු	140
සාරිපුත්තො ව පඤ්ඤා	60, 106

සි	පිටිබිකානි	සො	පිටිබිකානි
සිවො බෙමො ව සෙරී ව	128	සො අභං විවරියාම	384
සි		සොකසා මූලං පලිබාය සබ්බං	224
සීලං අජරසා සාධු	66	සොකාවතීණේණා නු වතමනි	
සීලං යාව ජරා සාධු	66	කායසි	222, 230
සීලං සමාධිං පඤ්ඤාච	188	සොවති පුතෙනහි පුතනිමා	12, 196
සීලෙ පතිට්ඨාය නරො සපඤ්ඤා	26, 294	සො ධිරො ධිතිසමානො	222
සු		සො මෙ ධම්මමදෙසෙසි	350
සුඛජ්චිනො පුරෙ ආසුං	116, 364	සොභං එතෙ පජානාමි	64, 116
සුඛිතා වත තෙ මනුජා	98	සෙනහජා අනතසමභූතා	370
සුණන්ති ධම්මං විලලං	344	සමාගතං වත මෙ ආසි	350
සුණාති ත විජානාති	354	සමාභං අකඤ්ඛා අසිතො	
සුතමෙව මෙ පුරෙ ආසි	52	අනුපයො	324
සුභාසිතං උතතමමානු සනො	338	හ	
සුභාසිතසා සිකෙබ්ඵ	86	හනා ලහති හනාරං	158
සුචීරං සුසිමඤ්චව	406	හි	
සුසුඛං වත ජ්වම	208	හිතානුකමපි සමුද්ධො	204
සෙ		හිත්වා අශාරං පබ්බජතා	30
සෙට්ඨා හි නිර ලොකසමිං	416, 418	හිත්වා අභං බ්‍රාහමණ දුරාදුභං	302
	420	හිරි තසා අපාලමො	58
සෙලං ව සිරසුභච්ච	230	හිරිනිසෙධා නනුයා	16
සෙලෙ යථා පබ්බතමුඤ්ඤිතිට්ඨිතො	250		
සෙවෙඵ පනානානි සෙනාසනානි	278		

සඤ්ඤා, නාමානුකම්මණිකා

අ	පිට්ඨකයානි	ඉ	පිට්ඨකයානි
අකෙකාසභාරද්ධාප	288, 290	ඉසිතිලිපසා	220, 222
අග්ගාලවචෙතිය	330, 332	ඉසිපතන	192
අග්ගිකභාරද්ධාප	296, 298	ඊ	
අප්පාල	188, 190	ඊසාන	390
අප්පාලනිශ්‍රොධ	222, 248, 252	උ	
අප්පානසනතු	154, 156, 158	උප්ඛානසඤ්ඤිකා	42
අප්පකසෙසකම්මල	130	උතතර	104, 106
අඤ්ඤනවන	102	උතතරිකා	374
අඤ්ඤකොණ්ඩඤ්ඤ	346	උදය	310
අනාඨපිණ්ඩික	1, 4, 10, 32, 36 40, 42, 46, 86 104, 106, 108, 130, 196, 200 204, 232, 258, 264, 278, 320 336, 338, 342, 350, 370, 374 376, 378, 384, 386, 388, 392 396, 406, 408, 418, 422, 426	උපක	62, 114
අනුරුඬ	264, 284, 356	උපවාලා	240
අනතක	194	උපවතනන	282
අකිකච්ඡද	276	උපවාන	312
අකවන	232, 238, 242, 244, 246	උපලවණණා	233, 240
අභිභු	278, 280, 282	උරවෙලා	188, 190, 222, 226 243, 252
අරතී	226, 230, 232	ඵ	
අරුණවතී	278, 282	ඵකතාලා	306
අරුණවනතු	278	ඵකසාලා	204,
අච්ච	62, 114	ක	
අසම	126	කකුධ	103, 106
අසුඤ්චිකභාරද්ධාප	292	කතමොරකතියසක	263
අභිංසකභාරද්ධාප	294	කපිලවජු	46
ආ		කපටින	264
ආකොටක	126, 128	කලඤ්ඤකනිවාප	98, 126, 194, 196 220, 286, 288, 292, 296 346, 378, 380, 412
ආනඤ්ඤ	106, 122, 162, 284, 326 336, 356	කසීභාරද්ධාප	306, 308
ආභසාර	208	කසාප	64, 86, 116, 264, 354
ආලවක	380	කසාපගොභන	354
ආලචී	330, 332, 334, 380, 382	කා	
ආලචීකා	232, 234	කානියාන	126
ඉ		කාමද	90
ඉඤ්ඤ	366	කාසී	154
ඉඤ්ඤකුට	366	කාලසීලා	220, 222
ඉසිතිලි	318	කි	
		කීසාගොතමී	236
		කු	
		කුසිනාරා	282

කු	පිටපබ්භානි
කුලාභාරසාලා	54, 206
කො	
කොකතද	52
කොකාලික	268, 270, 272, 274
කොණ්ඩඤ්ඤ	346
කොසල	116, 132, 164, 168, 204 212, 298, 302, 320, 322 352, 354, 358, 364
ඛ	
ඛර	368
ඛේ	
ඛේම	110
ඛෝ	
ඛෝමදුස්ස	328
ඛෝමදුස්සක	330
ග	
ගභරු	348, 350
ගයා	368
ගී	
ගීජකිකුට	200, 368, 414
ගෝ	
ගෝතම	26, 50, 76, 80, 100 130, 200, 204, 206, 208, 210, 230, 258
ගෝඨික	220, 222
ඝ	
ඝථිකාර	64, 114, 116
ච	
චන්දන	100, 106
චන්දනභිගලික	150
චන්දිමනකු	94, 96
චන්දිමස	98, 106
චමපා	348
චා	
චාලා	240
චී	
චීරු	380

චූ	පිටපබ්භානි
චූලලකොකතද	54
ච්	
ච්චාභාරආච	294, 296
ච්චනකු	116
ච්චා	
ච්චලිනී	356, 358
ච්චේ	
ච්චේතවන	1, 10, 14, 32, 36, 38 40, 42, 46, 56, 86, 88, 92 104, 108, 130, 196, 200, 204 232, 254, 258, 262, 264, 270 272, 278, 294, 320, 336, 338 342, 350, 372, 384, 386, 388 392, 396, 406, 408, 418, 422, 426
ච්ච්	
ච්ච්ගරපිඨි	168
ච්ච්භතා	226, 230, 232
ච්ච්පොද	18
ච්ච්පොදරුම	18, 20
ච්ච්චා	
ච්ච්චායන	92, 94
ච්ච්චාචකිංස	426
ච්ච්චු	
ච්ච්චුද්ද	274
ච්ච්චුදුපචේවකමුභව	270
ච්ච්ච්	
ච්ච්ච්චකිණාගිරි	306
ච්ච්ච්ච	
ච්ච්ච්චලි	88
ච්ච්ච්ච්	
ච්ච්ච්ච්ලට්ඨි	98, 106
ච්ච්ච්ච්ච	
ච්ච්ච්ච්චදනන	276, 284
ච්ච්ච්ච්චභිත	312
ච්ච්ච්ච්චචානමිඤ්ඤ	384, 408
ච්ච්ච්ච්ච්	
ච්ච්ච්ච්ච්චානි	286

න	පිටපිඛකාණි	බ	පිටපිඛකාණි
නඤ	120	බක	258, 274
නඤන	100, 106	බකබ්‍රහම	258
නඤ්චිසාල	120	බා	
නවකමමික භාරදාජ	320, 322	බාරණසි	192
නා		බාහුදනතී	62, 114
නාග	344	බි	
නාගරක	162	බිලඛිතික භාරදාජ	292
නාගදත්ත	358	බෙ	
නි		බෙලුවපණ්ඩුචිණා	222
නිගණ්ඨනාතපුත්ත	126, 130	බ්‍ර	
නිග්‍රොධකප්ප	330, 332, 334	බ්‍රහමදෙව	254
නිඛක	126	හ	
නෙ		හඤ්ඤෙව	62, 114
නෙරඤ්ජරු	188, 190, 222, 248 252	හඤ්ඤිය	62, 114
ප		හා	
පකුධක	126	හාරදාජ	288, 290
පකුධකච්චායන	130	හාරදාජනොත්ත	286, 288, 322
පච්චනීකසාත	320	හි	
පච්චෙකබ්‍රහම	266	හිකකික	326
පජාපතී	390, 410	හො	
පජ්ජනන	54	හොජපුත්ත	118
පඤ්චසාලා	208	ම	
පඤ්චාලවණ්ඨ	92	මකඛලීගොසාල	126, 130
පලගණ්ඨ	62	මගධ	208, 276, 306, 370
පසෙනදි කොසල	130, 132, 134 136, 138, 140, 142, 144, 146 150, 152, 154, 156, 158, 164 166, 168, 170, 176, 178, 180 184	මස	408, 410
ප්‍ර		මසවනතු	408, 410, 418, 420, 424
පිඛිතිය	62, 114	මණිහඤ	370
පියඛකර	372	මණිමාලක වෙතිය	370
පියඛකරමොතු	372	මඤ්ඤුච්චි	48, 50, 202
පු		මලල	282
පුකකුස	62, 114	මලලිකා	140, 142, 146, 158
පුතබ්බසු	374	මහාකපපිත	262
පුතබ්බසුමොතු	374	මහාකසාප	262
පුබ්බාරම	146, 340	මහාමොග්ගලාන	262, 348
පුරිඤ්ඤ	408, 410	මහාරොරුව	170
පුරණකසාප	126, 130	මහාලී	408, 410
		මහාවන	46, 52, 54, 206

මා	පිට්ඨකයානි
මාගධ	88, 154, 156, 158
මාඝ	88
මාණවගාමිය	128
මාතලී	394, 400, 416, 418, 420
මාතලී සඛිනාහක	394, 400
මාතුපොසක	324
මාතස්ථඤ්ඤා	316
මාර	128, 188, 190, 192, 194 196, 200, 202, 204, 206, 208 210, 212, 214, 216, 218, 220 222, 224, 226, 232, 238, 246 344, 428
මි	
මිහදය	102, 192
මිහාරමාතුපාසාද	146, 340
මො	
මොග්ගලාන	264, 270
මොසරුජ	42
ර	
රගා	226 230, 232
රු	
රුජගහ	18, 20, 48, 98, 104, 126 194, 196, 200, 202, 220, 276 286, 288, 292, 296, 346, 348 366, 368, 374, 378, 380, 412 414
රුහු	94, 96
රේ	
රේභිතසස	118
ව	
වඛනිස	330, 332, 334, 336, 338 340, 342, 344, 346, 348, 350
වජරු	246
වජ්ජිපුත්තක	360
වරුණ	390
වසුදත්ත	100, 106
වා	
වාසව	398, 408, 410, 416

වෙ	පිට්ඨකයානි
වෙජ්ජනපාසාද	416
වෙට්ඨෙරී	126, 128
වෙණුහු	98, 106
වෙදෙහිපුත්ත	154, 156, 158
වෙපච්චනී	96, 392, 394, 396 398, 400, 424
වෙරොවන	402
වෙසාලී	52, 54, 206, 360, 408
වෙඵවන	98, 126, 194, 196, 220 286, 288, 292, 296 346, 378, 380, 412
වෙහලීඛග	64, 116
ස	
සකක	46, 162, 214, 216, 284 328, 386, 388, 390, 392, 396 398, 402, 404, 406, 410, 414 416, 418, 424, 426
සඛිනාරව	326, 328
සඤ්ජයබෙලට්ඨපුත්ත	130
සතුලලපකාසික	32, 36, 38, 42 46, 50
සනඛිකුමාර	276
සපච්චිනීර	276
සමිඤ්ඤි	18, 20, 22, 24, 216, 218
සමබර	404, 406
සමභව	278
සහමපනී	248, 250, 254, 272 284, 414
සහලී	126
සහසසකඛ	408, 410
සා	
සාකෙත	102
සානු	370
සාරිපුත්ත	106, 122, 124, 270 272, 338, 340
සාවච්චී	1, 4, 6, 10, 32, 36, 38 40, 42, 46, 56, 66, 72, 88 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102 104, 108, 110, 114, 118, 120 122, 130, 138, 142, 156, 160 166, 168, 176, 178, 180, 184 196, 200, 204, 210, 232, 234 238, 240, 244, 246, 254

සාමන්ති	පිටපිඛකාණි	සු	පිටපිඛකාණි
258, 264, 268, 270, 278, 294		සුදහන	376
296, 310, 312, 314, 316, 320		සුඛාමාස	266, 268
324, 326, 336, 338, 340, 342		සුඛික භාරආජ	296
350, 372, 284, 386, 388, 392		සුධම්මා	426
396, 400, 402, 404, 406, 408		සුඤ්ඤිකභාරආජ	298, 300, 302
414, 416, 418, 422, 426		සුඤ්ඤිකා	298
සි		සුමුභම	102, 106, 266, 268
සිඛි	278, 280	සුරිය	96
සිලාවනි	214, 216	සුම්ර	384, 386
සිම	108	සුසිම	124, 386, 388
සි		සෙස	
සිතවන	374	සෙරි	110, 112
සිමක	376	සෙලා	244
සිසුපමාලා	242, 244	සෙසා	
සිහො	202	සොමා	234
සු		සි	
සුකකා	378	සිමමිනන	
සුජමපති 402, 408, 410, 416.	424		
සුජා	408		

පද්‍රව්‍යකමණිකා

අ	පිටපිඛකාණි	අ	පිටපිඛකාණි
අකංසු	116, 364	අකෙටියෙස	22
අකඛො	324	අකෙටිසු	270, 274
අකතඤ්ඤානො	402	අබ්චො	334
අකතයොගො	180	අභනි	210, 212, 242
අකතභජෝ	180	අභමිජථ	192
අකතුපාසනො	180	අගරභියං	426
අකමපිතං	242	අභාරං	30, 408, 410
අකමමුතා	386, 388	අභාරවො	252
අකමමන	386, 388	අභාරසමා	182, 218, 254, 288, 290, 332, 354
අකාලිකො	18, 20, 214, 216, 390	අභං	148, 150, 278, 346
අකාලො	266, 376	අභංචාරෙත	402
අකිච්ඡත	62	අභංජිණං	256
අකිඤ්චනං	42, 46	අභංජනායති	160
අකිඤ්චනො	256	අභංජෙසි	156
අකිසංචං	268	අභංචිං	28, 130, 132, 296
අකුතොභයං	344	අභංජිත්‍රනං	296, 298
අකුඛමොනො	80	අභො	128
අකුසලෙ	352, 362	අභංජනි	36, 38
අකුභකො	334	අභං	42, 104, 244
අකුජනො	58	අභංගමිතං	128
අකෙවලං	258	අභජාතස්ස	104
අකොධනො	126, 428	අභචිතයො	42
අකොච්ඡ	290, 396, 398	අභාතයං	212
අකෙකාධනො	406, 408, 410	අභාතෙඤ්චා	272, 274
අකෙකාධො	426	අභිභසමනාරා	246
අකෙකාසං	158	අභිකානි	14, 182
අකෙකාසකො	158	අභිකිරස	250
අකෙකාසනි	174, 288, 394	අභිගභි	336
අකෙකාසනං	290	අචලා	412
අකෙකාසසි	290	අචචනධමමං	258
අකඛච්ඡනො	110	අචිරඅරභතනපපනො	350
අකඛියං	404	අචිරපකකනනස්ස	272
අකඛිරං	70	අචිරපකකනො	276
අකඛාතාරං	22	අචිරපකකනොසු	146
අකඛාතා	340	අචිරපඛච්ඡනො	18, 20, 330
අකඛාතෙ	346	අචිරපසමපනො	288, 290, 306
අකඛාතො	70	අචෙතසං	354
අකඛාමි	224	අචෙලකා	146
අකඛිනි	194	අචචගමා	44
අකෙඛියස සඤ්ඤානො	22		
අකෙඛියසමි	22		

අ	පිටුවකිකාණි
අවනතං	236, 386, 388
අවයං	426
අවයනන්	198
අවයෙන	272, 274, 356, 428
අවසරා	426
අවාධාය	48, 196, 202
අවුඤ්ඤාමම	250
අවෙතී	382
අව්ච්චි	182
අව්ච්චි	392
අව්ච්චිගණසංඝසංඝට්ඨං	58
අව්ච්චිසංඝසංඝට්ඨං	10
අව්ච්චියං	110, 114, 118, 148, 178, 280, 318, 412, 422
අව්ච්චියඛණ්ඩනවිනිසංඝාතං	280
අව්ච්චිදෙසං	152, 316
අව්ච්චිද්‍රං	62, 64, 114
අවෙච්චි	22, 42, 230
අවෙච්චිඋපං	322
අවෙච්චිදකා	166
අච්චිතං	66
අච්චිතං	242
අච්චිතං	212
අච්චිතං	212
අච්චිතකම්පනිවනේ	214
අච්චිතකම්පනිවනේ	216
අච්චිලකා	144
අච්චිතං	154
අච්චිතනෙ	132, 310, 320, 324, 326, 828, 330
අච්චිගමා	334, 350
අච්චිගමුං	40
අච්චිගා	22, 406, 408, 410
අච්චිතතං	132, 134, 302
අච්චිතනිකා	138
අච්චිභවි	426
අච්චිභාසි	6, 10, 18, 20, 22, 38, 126, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 208, 218, 220, 222, 228, 230, 232, 256, 262, 264, 266, 286, 302, 308, 312, 318, 320, 322, 328, 336, 352, 354, 356, 358, 362, 364, 366, 368, 380, 384, 388, 394, 416, 424

අ	පිටුවකිකාණි
අච්චිචාසි	284
අච්චිචාසි	394, 398
අච්චිචාසතං	250
අච්චිචාසෙයං	406, 408
අච්චිචාසෙයං	190, 194, 196, 200, 206, 320, 340, 376
අච්චිචාසෙයං	234, 238, 246
අච්චිචාසෙයං	358
අච්චිචාසෙයං	118, 150, 250, 338, 340, 342, 344, 346, 364, 424
අච්චිචාසෙයං	392
අච්චිචාසෙයං	14, 180, 250, 366
අච්චිචාසෙයං	206, 208, 244, 264
අච්චිචාසෙයං	258, 286
අච්චිචාසෙයං	238, 320, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364
අච්චිචාසෙයං	14, 10, 18, 20, 146, 356
අච්චිචාසෙයං	254, 370
අච්චිචාසෙයං	158, 208, 216, 254, 274, 278, 288, 290, 306, 352, 358, 360, 362, 364, 378, 380, 412, 422
අච්චිචාසෙයං	266
අච්චිචාසෙයං	34
අච්චිචාසෙයං	114, 118, 246
අච්චිචාසෙයං	134
අච්චිචාසෙයං	296
අච්චිචාසෙයං	324
අච්චිචාසෙයං	192, 252, 416,
අච්චිචාසෙයං	32, 34, 42, 44, 56, 62, 64, 108, 114, 188, 218, 220, 230, 258, 318, 360, 400
අච්චිචාසෙයං	300
අච්චිචාසෙයං	274
අච්චිචාසෙයං	402, 404
අච්චිචාසෙයං	238
අච්චිචාසෙයං	266, 268, 402, 414
අච්චිචාසෙයං	124
අච්චිචාසෙයං	162
අච්චිචාසෙයං	370
අච්චිචාසෙයං	392
අච්චිචාසෙයං	370
අච්චිචාසෙයං	20
අච්චිචාසෙයං	366

අ	පිට්ඨකතාහි	අ	පිට්ඨකතාහි
අට්ඨකතා	204, 206, 210, 338, 342, 344, 374	අත්තමත්තො	150, 264
අඛිඤ්ඤාප්‍රසේනී	342	අත්තසඤ්ඤාතො	194
අඛිඤ්ඤා	134	අත්තසමං	13
අඛේසී	140, 174	අත්තසමභූතා	134, 180, 370,
අඛේසී	176	අත්තා	134, 136, 138, 142, 302,
අඤ්ඤා	248	අත්තානරකඛිකො	146
අඤ්ඤාවං	382	අත්තානුභවං	256
අත්තකතාවච්චරේ	248	අත්තං 22, 104, 132, 186, 202, 290, 354, 394, 398, 424	
අත්තජ්ඣිකො	100	අත්තකරණේ	140, 146
අත්තරං	62, 114	අත්තකාමො	352, 354, 356, 358, 360, 362, 364
අත්තකාලොභ	358	අත්තකාමො	82
අත්තකතනාමානුසංකේත	262	අත්තචරං	42
අත්තකතෙතො	226, 228	අත්තජාතස්ස	66
අත්තකතමං	346	අත්තජාතා	402
අත්තකතමච්ච	206	අත්තඥො	318
අත්තච්ච	170	අත්තච්චි	54
අත්තඤ්ඤාප්‍රබ්බං	360	අත්තච්චසං	328
අත්තදීචා	358	අත්තසංභිතං	94
අත්තඵයෙ	288	අත්තස්ස	230, 338, 402
අත්තදෙවප්පතො	256	අත්තො	202, 394, 398
අත්තපාතෙය්‍ය	118	අත්තානං	408, 410
අත්තමඤ්ඤානි	334	අත්තාභිසමයො	160, 164
අත්තරච්චානගාමිතො	278	අත්තාය	56, 192, 290, 350, 382
අත්තරේච්චි	348, 412	අත්තච්ච	8, 22, 388
අත්තචේලං	356, 358, 360	අත්තකා	238
අත්තචේලචාරී	358	අත්තච්ච නු ඛො	134
අත්තචේලා	374	අත්තච්ච	202
අත්තච්චකි	346	අත්තච්ච	94, 336
අත්තසාරං	140	අත්තච්ච	160, 338
අත්තගරිච්චා	166, 168	අත්තච්ච	152, 318
අත්තතං	10, 254	අත්තච්ච	160, 164, 180, 182, 354, 382
අත්තතස්සානුභොවතා	10	අත්තච්ච	130, 274
අත්තතා	258	අත්තච්ච	134
අත්තො	30	අත්තච්ච	398
අත්තකතං	244	අත්තච්ච	300
අත්තකාමො	142	අත්තච්ච	414
අත්තදඤ්ඤාප්‍ර	420	අත්තච්ච	132
අත්තනා පිට්ඨකරේ	142	අත්තච්ච	364
අත්තතො	336	අත්තච්ච	380
අත්තතො 104, 126, 132, 136, 186, 330, 332, 334, 362, 372, 394, 398		අත්තච්ච	122
අත්තමතා	282	අත්තච්ච	156, 158

අ	පිටිබකානි	අ	පිටිබකානි
අද්‍රව්‍යය	400	අනබිගනසා	386, 388
අඳුකඩ්	214, 216	අනනුවඡ්‍යා	336
අඳුස	210, 346	අනනනදසසි	258
අඳුසා	222, 258, 262, 266, 298	අනඤ්ඤ	104
	320, 322, 376, 400, 424	අනපච්චා	132
අඬුගනා	178	අනපනීතානි	178
අඬුගු	378	අනපාසිනී	136, 170
අඬුයා	230, 258, 300, 366	අනපෙකඛා	420, 144
අඬුයානං	190, 254	අනපෙකඛිය	32
අඬුච්ඤෙඤච සමානං	258	අනභීරති	330, 332, 336
අඬුච්චා	354	අනභීරතිං	330, 332
අඬුමමා	334	අනරියා	90
අඬුකුට්ඨනා	234	අනලඛිකානා	30
අඬුගච්ඡති	386, 388	අනලසං	82, 84
අඬුගනො	248	අනලලගනනා	302, 328
අඬුගමාය	386, 388	අනචඡ්‍යා	336
අඬුගමම	168	අනසාචා	314
අඬුපනනසා	136	අනාගතං	10, 254
අඬුපපායා	226	අනාගතපච්ඡපාය	10
අඬුමුලෙවයා	212	අනාගාමී	270
අඬුමුලච්ඡනො	208	අනාගාරානං	420
අඬුච්ඡතති	184	අනාගු	224
අඬුච්ඡතමානෙ	184, 186	අනාථා	118, 364
අඬුච්ඡා	260, 352, 354, 356	අනාදරො	174
	358, 362, 364	අනාදුනා	420
අඬුච්චාසෙති	48, 202	අනායුහං	1
අඬුච්චාසෙනො	266	අනාලමෙඛ	100
අඬුනාගනො	18, 20	අනාචටං	100
අඬුයො	222	අනාච්චො	302, 328
අඬුයොමුඛො	226	අනාසචා	236
අනකෙකාසනෙන	290	අනිකාමයං	222
අනකඛාතසා	340	අනිකීලිතාචී	18, 20
අනගාරියං	182, 218, 254, 288	අනිකෙකා	356
	290, 306, 332, 350, 354	අනිච්චඤෙඤච සමානං	258
අනගාරියුපෙහසා	90	අනිච්චනං	116, 364
අනසො	104	අනිච්චා	10, 284, 354, 358
අනචගණසා	24, 292, 364	අනිච්ඡා	116, 364
අනච්ඡරියා		අනිඤ්ඤමානෙන	322
අනඤ්ඤපොසි	256	අනිඤ්ඤො	56, 168
අනඤ්ඤය	374	අනිමිතනං	336
අනණ	250, 416	අනිච්ඡතනං	308
අනනීතා	178	අනිසිතො	14, 86, 98
අනනමනො	158, 286, 288, 292	අනිසං	22, 42
අනන්තසංභිතං	24, 54, 188	අනිසො	102, 256

අ	පිටියබ්කාණි	අ	පිටියබ්කාණි
අනුකතනති	92	අනුබ්‍රුද්ධො	52
අනුකමපං	316, 326	අනුබ්‍රුහයෙ	318
අනුකමපා	368	අනුභාවෙන	314
අනුකමපිකා	352, 354, 356, 358 360, 362, 364	අනුභොති	334
අනුකමපිභුං	368	අනුමජ්ජනො	152
අනුකුලං	144	අනුමොදිනා	264
අනුකකමිතවෙ	44	අනුයුඤ්ඤං	222
අනුගං	186, 170	අනුයුඤ්ඤන්ති	46
අනුවඛකමමානො	320	අනුයුතතා	112
අනුච්චිනො	170	අනුරෙධවිරෙධෙසු	204
අනුධාතං	386, 388	අනුවනනිය	110
අනුධාතා	386, 388	අනුවාතං	404
අනුධාතං	80	අනුවිචිතතයං	362
අනුධර්මා	212	අනුවිලොකෙනා	340
අනුතපපති	110	අනුසාසනී	56, 158, 204, 368
අනුතතරං	130, 192, 254, 288 322, 342, 392	අනුසාසනීං	86
අනුතතරො	390	අනුසිකකිරෙ	98, 418
අනුත්‍රස්සං	102	අනුසිකෙඛ	346
අනුත්‍රාසි	182	අනුස්සරතං	392
අනුදිසා	222	අනුස්සරෙථ	392
අනුද්දයා	368	අනුස්සරෙයසාථ	390, 392
අනුඛංසෙති	330, 332, 336	අනුස්සාවෙසි	376
අනුඛාමාම	214, 216	අනුස්සුකා	30
අනුඛාමි	18	අනෙකධාතුසු	324
අනුකයමානො	412, 424, 426	අනෙකපරියායෙන	132, 288, 305
අනුපචිතං	170	අනෙකච්ඡිතං	346
අනුපතනති	42	අනෙකා	258
අනුපපතනීං	98	අනෙකායනනං	80
අනුපපයො	324	අනෙකො	230
අනුපරිගමම	142	අනෙරො	256, 284, 534
අනුපරියායති	198	අනෙලගලාය	338
අනුපරියෙති	348, 342	අනොමතාමං	58, 418
අනුපලිතනාති	250	අනතං	116
අනුපලිතො	256	අනතක	190, 192, 204
අනුපවනෙතති	342	අනතකා	188
අනුපායාසං	354, 386, 388	අනතකාති	194
අනුප්‍රබ්බං	6, 120	අනතකීරියං	120
අනුපපතනං	106, 348	අනතරධායථ	222
අනුපපතනසද්දථා	134	අනතරධාසි	92, 190, 200, 208 234, 240, 244, 246, 276, 424
අනුපපතො	374	අනතරධාසිති	4, 86, 192, 194 196, 198, 202, 204, 212, 214 218, 272, 276
අනුපපදෙසි	288		
අනුපපනොසු	102		

අ	පිටිබිකාහි	අ	පිටිබිකාහි
අන්තර්ගතා	266, 278, 282, 404	අපරඥො	188
	406	අපරා	32, 274
අන්තර්ගතො	248, 256, 258, 262	අපරුජ්ඣසංඝං	48
	264, 376	අපරුපරු	160
අන්තරු	118	අපරිපුණ්ණස්ස	252
අන්තරුයකරා	60	අපරිභුඤ්ඤියමානෙ	166
අන්තරේන	282	අපරිඤ්ඤය	22
අන්තලිකබ්බරේ	204	අපරිචිතකකීනා	344
අන්තලිකෙබ්	96	අපරේන	268, 360
අන්තිමදෙහධාරී	28, 100	අපලාසී	182
අන්තිමසාරීරේ	374	අපච්ඤා	118
අන්තිමා	258	අපස්සන්ති	356
අන්තොපුරේ	114	අපාගතං	44, 46
අන්තොවාසිකා	322	අපායා	48
අන්තො	118, 250, 294	අපායංසෙවච	400
අන්තො අසුඤ්ඤා	148	අපායෙසී	258
අන්තොජ්ඣා	26	අපාලමේඛා	58
අන්තො	144	අපිපුණ්ණවාචො	406, 408, 410
අක්කාරං	172, 174	අපිසසුදං	206, 218, 248
අක්කාරනිමිසාය	278	අපිභාලු	334
අක්කාරෙ	96, 132, 288, 306	අපුඤ්ඤං	208
	330	අපුච්ඡන්තසෙචිතං	242
අක්කාරො	376	අපුත්තකං	168, 170
අන්තං	52, 110, 182, 366	අපුත්තඛවාය	310, 370
අන්තදෙ	56	අපුත්තාගමනං	42
අන්තපානෙන	184	අපේකඛා	144
අන්තස්ස	172, 174	අපෙනසොකො	202, 250
අඤ්ඤාසං	230	අපෙමං	224
අඤ්ඤාසී	72	අපෙති	224
අඤ්ඤාසීච්චා	208	අපපං	4, 104, 198, 258
අඤ්ඤාසීච්චා	128	අපපකසිරේන	118
අඤ්ඤාසං	222	අපපකස්මිං	36
අපකකමම	110, 188	අපපකා	138, 140, 146
අපකකමෙ	224, 226	අපපජානනතා	240
අපචයාරුමා	418	අපපච්ඤාසුඤ්ඤා	290, 394, 398
අපචිතා	318	අපපච්ඤාසුඤ්ඤා	244, 284
අපචෙය්‍යානං	312	අපපච්ඤානො	226
අපචතං	52	අපපච්චානියං	378
අපචාමෙසී	368	අපපච්චාදිතා	8, 10
අපචියති	314	අපපච්චිං	1
අපච්ඤාමනො	402	අපපච්චිකේතන	222
අපරං	250	අපපච්චිං	100
අපරජ්ඣ	332	අපපච්චියො	252
අපරඤ්ඤා	270		

අ	පිටිබිකානි
අපවතනමානසො	220
අපවතනස්ස	386, 388
අපපද්‍රවිච්චපදෙසිනං	24
අපපද්‍රවිච්චස්ස	24, 292
අපපනනපානභොජනෙ	172
අපපපඤ්ඤං	354
අපපබොධිනි	16
අපමනනස්ස	164, 348
අපමනෙතො	8, 46, 52, 164, 216
	218, 220, 270, 274, 282, 288
	290, 346, 382
අපමඤ්ඤං	354
අපමාදං	46, 160, 164
අපමෙය්‍යං	268
අපපරජකඛජාතිකා	192, 250
අපපරජකෙඛ	250
අපපච්ඤා	364
අපපසාදං	320
අපපහරිතෙ	300
අපපාණකෙ	300
අපපාහාරං	32
අපපිට්ඨෙජා	122, 126
අපපියො	134, 136
අපෙසකච්චානි	250
අපෙසකච්චෙ	144, 250
අපෙසකද	288
අපෙපොසසුකකතාය	248
අපෙපොසසුඤ්ඤා	360
අඵාසුචිභාරාය	132, 134, 178, 180
අබ්බො	274
අබ්බං	398
අබ්බාලස්ස	122
අබ්බා	92
අබ්බුදෙ	274
අබ්බුස්ස	30, 120, 220, 222
අබ්භඤ්ඤාසි	254, 288, 290, 306
අබ්භතීතා	254
අබ්භසමං	184
අබ්භමනනං	364
අබ්භාහනො	74
අබ්භුතං	110, 114, 118, 148, 178
	280, 318, 412, 422
අබ්භුතච්චනජාතා	318
අබ්භුය්‍යාතො	156

අ	පිටිබිකානි
අබ්භුය්‍යාසී	154, 156
අබ්භුය්‍යුකකමානො	124
අබ්භග්ගමනසො	174, 176
අබ්භතෙතන	14
අභණ්ඩනෙත	290
අභබ්බො	224
අභයං	404
අභයදකඛිණං	404
අභස්සඵ	222
අභාසී	4, 6, 8, 144, 268, 276, 280
	284, 332, 334, 356, 360, 378
	380, 398, 424, 426
අභිකඛිනනං	354
අභිකඛිතා	354
අභිකකනනං	132, 288, 290, 296
	306, 320, 322, 324, 330
අභිකකනනවණ්ණො	1, 4, 18, 20
	36, 98, 126, 270, 272
අභිකකනනාය	1, 4, 18, 21, 36, 86
	88, 92, 98, 102, 108, 126, 270
	272
අභිකකම	376
අභිකකමනං	376
අභිජ්ජනනි	358
අභිජාතං	130
අභිජාතාමි	280
අභිඤ්ඤා	254, 288, 290, 298
	306, 312
අභිණ්හසො	346
අභිජ්චො	338, 340, 342, 344, 346
	348, 354
අභිධාවඵ	372
අභිතනං	52
අභිතඤ්ඤා	324
අභිතඤ්ඤං	282
අභිනිනනාමෙය්‍ය	224
අභිනිමිනිතනො	190, 194, 206, 210
	214, 266, 358
අභිනිමිනිතෙය්‍යාම	262
අභිජ්ජනනො	106, 378, 380
අභිජ්ජනනා	286
අභිභුය්‍ය	344
අභිමිඤ්ඤා	186, 426

අ	පිට්ඨකතානි	අ	පිට්ඨකතානි
අභියංසු	384, 386	අමම	372, 374
අභියංසෙවච	400	අමඞ්	192, 350
අභිරතීං	332	අමෙත	290
අභිරතො	70	අයො	230
අභිරමාමසෙ	238	අයොනිසො	362
අභිරුපතරෙ	422	අයසකා	178
අභිරුපෙ	174	අයෙස	238
අභිවසං	184	අරකො	332
අභිවසංකි	184, 344	අරකඛිතො	136
අභිවාදෙති	176, 316	අරකුඤ්ඤං	322
අභිවාදෙත්වා	2, 20, 34, 142, 144 146, 164, 170, 176, 272, 276 326, 408, 414, 426	අරකුඤ්ඤාචිකාය	116
අභිවාජිය	184, 186	අරකුඤ්ඤනාතං	390
අභිච්චවච	124	අරකුඤ්ඤයතනෙ	402
අභිසපිතො	406	අරකුඤ්ඤ	8, 10, 132, 322, 360 392, 414
අභිසමෙවච	184	අරණ	84
අභිසමුඤ්ඤො	130	අරතීං	322, 332, 352
අභිරු	182, 392	අරති	102, 104, 234, 356, 370
අභුත්වා	18, 20	අරතී	14
අභොජනෙය්‍යං	298, 300	අරහං	18, 20, 28, 216, 218 226, 228, 278, 282 302, 312, 390, 39
අමකසෙ	98	අරහතං	10, 254, 288, 290 306, 358, 370, 382
අමෙවචපරිවාරිතො	342	අරහති	126, 234, 368
අමෙවුධෙය්‍යං	224	අරහනනමග්ගං	146
අමෙඡරී	174, 176	අරහනනං	94
අමඤ්ඤං	258	අරහාමි	364
අමතං	378	අරියං	162
අමතංදදො	56	අරියකනනං	412
අමතගාමිතීං	224	අරියගරතී	270, 274
අමතපඵලා	308	අරියධම්මං	54
අමතා	338	අරියමග්ගො	14
අමතෙ	346	අරියච්චිතතීං	182
අමතසීකරෙතා	148	අරියසම්මානී	374
අමතාපා	48, 50, 150, 202	අරියා	78, 88, 90, 286, 422
අමනුසංචාරිතො	166, 168	අරියුපවාදිතො	402
අමනුසෙය්‍යං	232, 246	අරොසෙතො	290
අමරං	188	අලං	318
අමරණං	198	අලඤ්ඤ	208, 288, 290, 306
අමිතොතන	110	අලඤ්ඤා	230
අමුලුකසං	122	අලඤ්ඤා	224
අමොසං	414	අලසො	888
අමොච්චි	258	අලාභා	332, 334
අමුලුඡො	98		

අ	පිටුවකි	අ	පිටුවකි
අලිකං	336, 338	අසම්පජාතා	116, 362
අලොප්පං	32	අසම්ප්‍රවිච්ඡා	8
අවංසිරො	90	අසසිඤ්ඤා	378
අවකඛිනනි	220	අසලලිතෙන	284
අවච්ච	270	අසසාතඤ්ඤාචසමානං	258
අවාපුරං	250	අසාතා	48, 50, 202
අවායාමං	386, 388	අසිකඛිතො	180
අවාහරි	352	අසිතං	344, 354
අවිකම්පමානා	256	අසිභවිභවංසිභාසිතා	118
අවිජානවණණසතං	226	අසිතො	244, 324
අවිතකකකුසි	230	අසුකො	266
අවිපලුඤ්චිතතසා	122	අසුචි	404
අවිජ්ජා	26, 78, 291, 418	අසුඥො	188, 250
අවිජ්ජාගතො	258	අසුභො	190, 336
අවිජ්ජාසමභිකකමා	354	අසුරකඤ්ඤා	408, 410
අවිදුරෙ	22, 146, 200, 206, 214 216, 218, 224, 226, 368	අසුරපුරං	392, 400
අවිජ්ජි	92	අසුරා	384, 386, 394, 396, 398
අවිරුඳ්ධා	420	අසුරිඤ්ඤා	396, 398, 396, 402, 406 424
අවිභඤ්ඤාමොනො	48, 50, 202	අසුරෙසු	400
අවිභිංසා	426	අසෙබෙන	182
අවිතද්‍රෙසො	390	අසෙවනකං	378
අවිතමොනො	390	අසෙසං	26, 30, 116, 296
අවිතරුභො	390	අසෙසාකං	354, 386, 388
අවෙකඛසුසු	250	අසොචං	212
අසංඥමො	80	අසොචමානො	224
අසංඝට්ඨා	122	අසොචාපයං	212
අසංසයං	362	අසම්	188, 258
අසංභීරු	346	අසෙම	258
අසඛිඛරානො	230	අසස	400
අසඛිගචාරිනො	356	අසසං	406, 408, 410
අසච්චිකතසා	386, 388	අසසකායො	138
අසජ්ජමානං	46	අසසනරී	376
අසඤ්ජාතසා	310	අසසඤ්ඤා	46
අසඤ්ඤාතා	148	අසසඥො	174
අසතං	36	අසසපිට්ඨි	174
අසතනං	36, 58	අසසමං	402, 404
අසජ්ජාචචරු	398	අසසමෙධං	144
අසතෙන	118	අසසරතනෙන	178
අසනො	56	අසසචණතා	192, 250
අසපුරිසො	166	අසසචො	12
අසඛාභි	288, 292, 394	අසසාදං	224
අසමාභිතසා	8, 52		
අසමාභිතා	116, 362		

අ	පිටපි බලකානි	ආ	පිටපි බලකානි
අසාදනා	224	ආභූ	222, 230
අසාසපසාසාසො	284	ආසාතං	320
අසුනපුබ්බා	248	ආසානෙතො	272
අසුනු	282	ආවරිතවනං	316
අසුනුමුඛා	38, 142	ආවරිතෙ	318
අසුනුමහ	282	ආචාරං	420
අසෙසා	16	ආචිකම්	126
අසෙසාසි	154, 156, 288, 292	ආචිකම්තුං	18, 20
	374	ආච්ඤාඤාචො	416
අහනං	12	ආචාරානාමි	22
අහහො	274	ආචාරානිසානි	396
අහාරියං	66	ආචාරානියො	12, 50, 300
අභිකාය	132, 134, 140, 178, 180	ආචාරානීයවතා	50
අභිංසකො	294	ආචාරානෙයසං	22, 248
අභිංසාය	370	ආචාරයරෙ	62
අනුචා	116, 334	ආනාපිනො	214, 216
අනු	284, 360	ආනාපි	26, 216, 218, 220, 254
අහෙසියං	40		288, 290, 294
අහෙසියානො	14	ආතුරසා	354
අහොරතනා	198	ආදපසි	240
අහොසි	398, 404, 410	ආදිය	136, 236, 238, 288, 406
අලං	224		326, 336
ආ		ආදිකලාණං	192
ආකඛනි	220	ආදිවච්චනුතො	332
ආකඛනිමානො	322	ආදිවො	28, 88, 124, 128, 208
ආකාසගතං	124	ආදිතනාසිසො	198
ආකාසානඤ්චායතනං	282, 284	ආදිතනසමිං	56
ආකිඤ්චඤ්චයතනං	282, 284	ආදිතනා	372
ආකිඤ්ඤකම්මනො	364	ආදිමුඛමචරියකා	94
ආකිඤ්ඤප්‍රඤ්ඤ	364	ආදිතවො	18, 20, 214, 216
ආකිරතෙ	92	ආදීපිතො	242
ආගච්ඡන්තං	328, 376, 424	ආතයිසාමි	226
ආගච්ඡන්තියො	230	ආතෙයසාච	394
ආගච්ඡන්තො	266	ආපච්ඡන්ති	138, 140
ආගච්ඡුං	230	ආපදසු	148
ආගච්ඡියස	180, 184, 258	ආපනො	184
ආගඤ්ඤි	318	ආපාදි	68, 352, 354, 358, 358
ආගතො	208, 216, 218, 270		360, 362, 366
ආගනනාඤා	240	ආපාදුං	764
ආගමනාය	258	ආපාදෙසි	384, 386, 388
ආගමා	382	ආපො	30
ආගමො	198	ආබාධිකො	370
ආගමම	28, 80, 244	ආබාධො	312
		ආභා	12, 28, 88

ආ	පිට්ඨකතනි
ආභාති	28, 88
ආභුජිකා	502, 320, 323
ආමකාති	17
ආමනකයාමි	282
ආමනෙකසි	10, 222, 264, 272 278, 480, 282, 312, 336, 340 384, 386, 383, 392, 412, 416
ආමලකමනනියො	272
ආමිසං	128
ආමුතතමණිකුණකලා	367
ආමොදමානො	184
ආයතනං	214
ආයතනා	244
ආයතිකං	256
ආයනති	22
ආයසං	144
ආයසමා	18, 20, 216, 218, 220 264, 284, 288, 338, 340, 344 350, 354, 356, 358
ආයාමනං	274
ආයාතු	426
ආයාම	266, 278
ආයු	4, 198
ආයුතතා	128
ආයුපාලයං	152
ආයුපාමාණං	274
ආයුතාමි	1
ආමයා	114
ආරඤ්ඤං	226
ආරභිමිචියො	100, 122, 294
ආරභ්‍ය	94, 124, 126, 268, 276 284, 362
ආරභථ	280, 282
ආරු	364
ආරුමමෙත්තා	414
ආරුමරොපා	60
ආරුමෙ	1, 4, 10, 130, 196, 200 204, 232, 258, 264, 278, 320 384, 386, 388, 392, 396, 408 418
ආරුපපට්ඨාසිකො	238, 240
ආරුය්‍ය	250
ආරුභි	416, 418
ආරොභියං	160

ආ	පිට්ඨකතනි
ආරොවෙමි	184
ආරොපෙය්‍ය	286
ආරොපෙය්‍යාමි	286
ආරෙහෙය්‍ය	172
ආරොහිකා	402
ආලපති	378
ආලයරතා	248
ආලයරාමා	248
ආලයසමමුද්දිකා	248
ආලසො	386
ආලය්‍යං	80
ආලොකෙති	354
ආලොකො	376
ආලොලෙකා	312
ආවසනෙත්තා	80
ආවසථං	408, 410
ආවසං	188
ආවහාති	380, 382
ආවාසං	358
ආවුතා	248
ආවුතං	60, 104
ආවුසො	1, 4, 18, 20, 102, 104 118, 240, 270, 280, 368, 380
ආසං	234
ආසජ්ජ	132, 208, 224
ආසනනියො	378
ආසනා	168, 218, 272, 338, 340 342, 344, 346
ආසයො	70, 82
ආසමානං	354
ආසාදෙතබ්බං	44
ආසි	284, 350
ආසිංසරෙ	62
ආසීතං	348
ආභච්ච	184
ආභරිතං	220, 222
ආභරෙය්‍යං	220
ආභාරෙ	308
ආහු	144, 338, 360, 380, 394 406, 410, 414
ආහුභිං	256
ආහුතෙය්‍යො	256, 392

ඉ	පිටසංඛකානි	ඉ	පිටසංඛකානි
ඉඛ්ඝ	312, 382	ඉඤ්චගුණො	274
ඉච්ඡසි	372	ඉඤ්චසංචරො	108
ඉච්ඡා	82, 120	ඉඤ්චයානි	48
ඉච්ඡාගතං	118	ඉඤ්චයුච්ඡමෙ	92
ඉච්ඡාධුමාසිනො	74	ඉරියාපථො	82, 88
ඉච්ඡාතං	270 272	ඉරියනි	100, 250
ඉච්ඡාබ්ඛි	82, 312	ඉසංඝො	402, 404, 404
ඉච්ඡාලොභං	30	ඉසි	126, 342
ඉච්ඡාවිතයාස	76	ඉසිහිලිපසො	348
ඉච්ඡසං	314	ඉසිසංඝනිසෙවිකං	60, 104
ඉචෙඡ	302	ඉසිසත්තමො	344
ඉඡ්ඛති	312	ඉසී	58
ඉඤ්ඤයෙ	194	ඉසුසංඝං	182
ඉඤ්ඤාමි	240	ඉසුසරියමදමත්තාතං	184, 186
ඉඤ්ඤාතං	200	ඉසුසරියං	80
ඉඤ්ඤාසිකා	304, 306	ඉසුසරියාධිපච්චං	386, 388, 408
ඉතරා	296		410
ඉති අකලහො	398	ජ	
ඉති අභණ්ඩනං	398	ජදිසං	116
ඉති අවිගහහො	398	ජසා	308
ඉතිකලහො	398	ජසාමුඛෙන	400
ඉතිභණ්ඩනං	398	උ	
ඉතිවිගහහො	398	උකකාමුඛෙ	124
ඉතිහිතිහං	278	උකකුලෙඡය්‍ය	132, 288, 306, 330,
ඉතතරං	148	උග්ගචෙඡය්‍ය	228,
ඉතතරදසුසංඝෙන	148	උග්ගණ්භාඵ	94
ඉත්ථත්තාස	254, 288, 290, 306	උග්ගතෙ	196
ඉත්ථාගාරං	112 164	උග්ගතෙඡො	96
ඉඡ්චිභාවො	234	උග්ගපුත්තා	332
ඉඡ්චියො	330, 232	උච්චාකුලීනතං	160
ඉඡ්චී	158	උච්චාවචා	124, 190, 226
ඉඡ්චිමලං	70, 80	උච්චාවචෙහි	132
ඉදං	4	උච්චාරපසුසංචකමමං	118
ඉදපපච්චයතා	248	උච්ඡත්තමුලං	322
ඉදනි	358	උජ්ඣං	302, 320, 322
ඉද්භං	20	උජ්ඣකං	48
ඉද්ධානුභාවං	26	උජ්ඣකො	58
ඉද්ධිපාද	212, 240	උජ්ඣභුතං	414
ඉද්ධිපපනො	350	උජ්ඣභුතො	414
ඉද්ධිමා	112	උජ්ඣපච්චනො	392
ඉද්ධියා	200	උජ්ඣභ	336
ඉද්ධො	266	උජ්ඣාපයාමසෙ	372
ඉධෙකචෙච	366	උජ්ඣායනානි	280, 412, 422
ඉඤ්චිලං	46		

උ	පිටුවකිනාහි	උ	පිටුවකිනාහි
උජ්ඣායනරියො	44	උභයනිකං	166
උජ්ඣායනිප්ප	412	උභවචකුසකුච්චං	182
උඤ්ඤතබ්බං	13	උභතා	116, 362
උච්ඡානං	382	උභරිනා	224
උච්ඡානචිරියාධිගනසා	40	උභරෙස	274
උච්ඡානචිරියසා	386, 388	උද්දියති	206, 218
උච්ඡානසඤ්ඤං	196	උනනලා	116, 362
උච්ඡාපෙචා	214, 146, 168	උපකඛ්ඪති	92
උච්චෙති	250, 318, 354, 416	උපකණණකෙ	158
උච්චගෙය්‍යාඵ	386, 388	උපකප්පති	158
උඛ්ඪිතො	74	උපකකමෙන	228, 274
උණතං	228	උපකකමෙය්‍යාම	228
උණෙහාදකං	310	උපකකිලීච්චිනෙතක	320
උතතමා	338	උපකකිලීචා	286
උතතරං දීසං	222	උපගච්ඡති	332
උතතරසා	268	උපගමම	28, 238
උතතරා	374	උපච්චගා	18, 20
උතතරාසඛිතං	146, 150, 250, 338	උපච්චගුං	62, 114
	340, 342, 344, 346, 424	උපච්චමානො	386, 388
උතතරී	6	උපච්චමාම	366
උතතරීං	258	උපාජ්ඣායෙන	330, 332, 334
උතතරීතරං	150	උපච්චාකො	312
උත්‍රසා	102	උපච්චානං	266, 268
උත්‍රාසී	180, 390	උපච්චපෙචා	302, 320, 322
උදකසුද්ධිකො	326, 328	උපච්චගසු	298, 300
උදකා	224	උපඛ්ඪං	114
උදකානුග්‍රහනානී	250	උපඛ්ඪකායෙන	280
උදකෙ	250, 300	උපානිචනෙනා	258
උදකොරෙහණානුග්‍රහෙනං	326, 328,	උපෙති	134, 174, 176, 270, 274
උග්‍රචිනතා	340		424
උදපජ්ජඵ	350	උපෙතො	300
උදපාදී	134, 136, 138, 148, 150	උපදංසෙති	190
	160, 188, 212, 216, 218, 248,	උපධාචනනී	332
	376, 400	උපධිං	214, 216
උදපානං	60	උපධිසඛියෙ	226, 244
උදධිනං	128	උපධිති	12, 196
උදයබ්බයං	86, 98	උපනාමෙයි	368
උදරෙ	308	උපනිසාය	162, 164, 266, 278
උදුතං	38, 40, 50, 150, 281		296
උදුතෙසී	152, 286	උපනිසති	4, 10, 104
උදීරසී	340	උපපජ්ජති	174
උදුලිඛරදණධිං	214, 216	උපපජ්ජරෙ	62
උද්දියා	242	උපපනනාසෙ	114
උභං	222	උපපනෙනා	272, 274, 412

උ	පිටියබ්බකානි
උපමං	274
උපයන්ති	144
උපරිපාසාදවරගතො	140, 142
උපරිමෙත	280
උපරිවෙහාසං	258, 262
උපරුජ්ඣති	26, 30, 64, 116, 196
	198
උපලබ්හති	246
උපලාපෙත්තුං	186
උපවදෙය්‍ය	14
උපවසන්ති	370
උපසංඝකමත්තු	326
උපසංඝකම්	4, 18, 146, 200, 202
	214, 218, 220, 222, 224, 270
	272, 276, 286, 288, 322, 328
	352, 354, 356, 358, 360, 362
	368, 376, 380, 408, 414, 424
උපසංඝකම්ත්තුං	224, 376
උපසංඝකම්ත්තුකාමො	374
උපසංඝකම්ඝාම	222, 266, 278
උපසංඝකමච	32
උපසන්තච්ඡෙතො	256
උපසන්තඝ්‍ය	290
උපසන්තො	336, 378
උපහමෙත	54, 60
උපසම්පජ්ජ	254, 288, 290, 306
උපසම්පදං	288, 290, 306
උපසම්චති	290, 394, 396, 398
උපසිඛ්ඝති	364
උපඝ්‍යං	56, 60
උපච්ඡෙථ	300
උපාද්‍යනකකිකානං	204, 206
උපාද්‍යනං	132
උපාද්‍ය	204, 206, 316, 326
උපාසකං	132, 310, 322, 324
	326, 328
උපාසකසකෙහි	348
උපාසකෙ	330
උපාසකො	64, 116, 150, 378
	380
උපාසිකාය	370
උපාහතා	402, 404
උපොසථං	370
උපච්ච	372

උ	පිටියබ්බකානි
උපපජ්ජමානා උපපජ්ජන්ති	132, 134
උපපජ්ජමානො	180
උපපජ්ජී	272
උපපජ්ජිකුකාමා	242
උපපජ්ජිකා	10, 358, 390, 406, 410
උපපතතං	78
උපපතිනෙසු	102
උපපථො	70, 80
උපපනො	374
උපපලාති	250
උපපලීනියං	250
උපපලො	374
උපාටකෙහි	304
උපාදවයධම්මිතො	10, 284, 358
උපාදෙත්තුකාමො	190, 194, 200
	232, 238
උපාදෙත්වා	332, 334
උඛ්ඛිග්ගං	102
උඛ්ඛිජ්ජති	406
උඛ්ඛතො	372
උභතොභාගම්මුත්තො	342
උභයෙන	152
උභින්නං	116, 290, 394, 398
උම්මග්ගත්ථං	344
උම්මාදං	228
උර්‍යාතභුම්මිං	416, 418
උරගො	130, 132
උරසා	230
උලොකයතං	390
උලොකෙය්‍යථ	390
උසුයා	230
උසුසුකං	184
උසුසුකකප්පානෙසු	30
උසුසුසුති	228
උසෙසාලනිකාය	304
උලාරු	160
උලාරෙ	138, 140
උභ්‍යච්ච	48
ඵ	
ඵකකා	360
ඵකකො	320, 360
ඵකච්චරෙ	18, 20
ඵකග්ගං	336
ඵකඛගං	364

එ	පිටප්පිකාණි	ම	පිටප්පිකාණි
එකවරං	32	ඔවරකා	145
එකවචියා	356	ඔවිණණං	148
එකවෙවා	170	ඔජවං	378
එකනතං	92	ඔඛිතං	140
එකධමමසා	72, 76, 88, 286	ඔතරිතුං	224
එකපුතතා	304	ඔතාරුපෙචා	224
එකභතතං	10	ඔතීණෙණ	74
එකමනතං	4, 6, 20, 140, 142	ඔතතපෙ	278
	144, 146, 154, 156, 158, 160	ඔදකං	198
	170, 216, 218, 270, 272, 276	ඔදතව්ඪවසනා	148
	286, 294, 306, 312, 318, 408	ඔධෙනති	340
	410, 414, 426	ඔපඛිකං	414
එකලාසීතං	102, 144, 236	ඔපතසීකො	18, 20, 214, 216, 390
එකමුලං	58	ඔපිය	356
එකමෙතං	194, 200, 274, 276	ඔපලාපෙචී	300
එකරුකඛිකා	194	ඔපෙනචී	420
එකංසං	146, 150, 250, 346	ඔභාසයං	258, 268
එකසතං	226	ඔභාසෙචා	4, 18, 20, 36, 50
එකසාටකා	146		270, 272, 276
එකාසතසා	86	ඔමධෙචා	24, 102
එකිකා	240	ඔරොහනෙතා	416
එණිකුලසමිං	258	ඔරොහිචා	142, 376, 404
එණිජඛසං	32	ඔරොහෙය්‍ය	174
එණිජඛෙසන	32	ඔලගෙචා	402
එතදනතිකා	236	ඔලුඛත	214, 216
එතාදිසො	256, 284	ඔවදං	354
එතතකෙ	114	ඔවදචී	354
එදිසං	366	ඔසඛිතාරකා	124
එධිචී	314, 370, 386, 388	ඔසාජනචී	370
එචංකාසීං	230	ඔසාජෙජය්‍යං	156, 158
එවරුපං	258, 266, 280, 318	ඔහාරිතං	144
එචංචිභාරි	230	ඔහාසීසාමි	148
එසඵ	230	ඔනිතභාරා	134
එසනා	420	ඔනිතසොතා	204, 206, 210, 338
එහිපසසීකො	18, 20, 214, 216		342, 344, 374
	390	ඔහිස්‍යකො	330
ඔ		ක	
ඔකමෙපචා	214, 216	කංසපාචී	194
ඔකාසං	92	කකකටකං	224
ඔකොට්මකො	172, 422, 424	කකකටකො	224
ඔභාහෙචා	364	කඛිචී	126, 334
ඔසං	1, 10, 100, 370, 382	කඛිචා	324
ඔසචීණණං	256		
ඔසචීණෙණා	6		

ක	පිටප්පිකාති
කවච්ඡා	222
කවෙඡ	98
කටුකපඵලං	110
කටුකා	40, 58, 202
කට්ඨභාරකා	322
කට්ඨා	300 308
කට්ඨිත	224, 226
කඨලාය	224
කණ්ඨකං	166 168
කණ්ඨපඤ්චමෙහි	392, 394
කණ්ඨකො	332
කණ්ඨවතතනීං	132
කතකරණීයා	134
කතකිට්ඨෙ	318
කතයොග්ගෙ	118, 182
කතභජෝ	118, 182
කතාචී	28
කතීහං	14
කතුපාසකො	118, 182
කතතබ්බං	198
කථං ජීවිං	78
කථං ජීවිජීවිතං	380
කථං කුසිං	230
කථං නු	382
කථං විධං	100
කථං විභාරී	230
කථං සු	382
කථං භිතාමි	280
කථා	280
කථාය 280, 538, 342, 344,	374
කදරියො	174
කදුමමකබ්බෙහි	210
කපාලෙ	14
කපටිකකෙසමසු	148
කපෙපති	48
කපෙපා	258
කමණ්ඩු	290
කමනීයානි	42
කමමං 60, 92, 104, 110,	372
කමමකරා 142, 168,	170
කමමනනං	320
කමමනො	306
කමමච්චට්ඨෙත	158
කමමාර්ගභාරියා	194

ක	පිටප්පිකාති
කසිරනනි	32
කසිරා 24, 92, 182,	220
කසිරාඵ 4, 104, 120,	318
කරණීයං 184, 254, 288,	290
	306, 322, 380
කරසසු	218
කරිසුනි	282
කරෙය්‍ය	332
කරොතං	414
කරොනො	388
කලං 36, 38, 376,	414
කලලං	366
කලහං	126
කලායමනනියො	272
කලී	274
කලේබරෙ	120
කලාණං 136, 170, 178,	404, 412
කලාණකාරී	404
කලාණධම්මා 216, 402,	404
කලාණමිනො	154
කලාණසමපච්චිකසු 160,	162
කලාණසමපච්චෙකා	154
කලාණසභායො	154
කචී	70
කසනනි	310
කසලුසච්චිලීට්ඨො	296
කසසු	308
කසමිච	16
කසිං	308
කසිනා	308
කසිනාත	308
කසිරවුහනිකෙ	172
කසිරෙත	172
කසසකචණණ	210
කසසකො	308
කභාපණසනං	152
කා	
කාකො	224
කාඡං	312
කදලීං	27
කාණ	172
කානිච්චිකානිච්චි	224
කාපුරිසො	168
කාමං 218, 398, 400,	404

කා	පිටපිවිකාණි
කාමගුණෙහි	10, 148, 150
කාමගුණානං	168
කාමමේඝපරිසුට්ඨිතානං	184, 186
කාමච්ඡද්ද	182
කාමතණහා	238
කාමනිදුනං	140
කාමබ්බිතබ්බධා	242
කාමිභොගිතා	146, 148
කාමිභොගෙසු	140
කාමරතීරියා	232
කාමරජෝ	352
කාමරුගප්පභාණාස	24, 102
කාමිරාගෙන	336
කාමවිතකකං	362
කාමසඤ්ඤාය	100
කාමසඤ්ඤා	230
කාමසුඛං	144
කාමහෙතු	140
කාමා	20, 42, 216, 234, 354
කාමාධිකරණං	140
කාමාලයෙ	58
කාමෙ	18, 20, 24, 54, 92, 214, 216, 372
කායගතා	336
කායගුණෙතා	308
කායං	302, 320, 322, 368
කායසම්ප්පිසිඤ්ඤාණායතනං	210, 212
කායා	404
කායිකං	340, 342
කායො	134, 210, 212, 272
කාරකො	244, 246
කාරුඤ්ඤානං	250
කාරෙතුවං	212
කාලං	20, 126, 416, 220, 418
කාලකතා	178
කාලකතො	118, 166, 168, 272
කාලකෙසො	20
කාලා	6, 120
කාලිකා	18, 20, 214, 216
කාලිකා	20
කාලො	8, 18, 20, 278
කාවෙය්‍යමනො	350

කා	පිටපිවිකාණි
කාවෙය්‍යමනො	202
කාසිකවඤ්ඤානං	146
කාහසි	232
කි	
කිංදදො	56
කිංසුඛං	380
කිච්චකරො	169
කිච්චානි	386, 388
කිච්චත	62, 248
කිඤ්ඤානං	24, 208
කිඤ්ඤාලොචා	300
කිතච්චසෙව	44
කිතතයෙ	424
කිතනිං	334, 382
කිනානු	420
කිබ්බිසි	126
කිම්බනරං	358
කිලමනි	310
කිලමථො	248
කිලියානි	360
කිසං	32
කිවද්දිසං	274
කු	
කුකකුච්චචුපසනානං	298, 300
කුකකුරං	314
කුකකුලා	372
කුච්ඡං	240
කුච්ඡකිනි	290
කුච්ඡකිතං	426
කුඤ්ඤරො	280, 282
කුටාගාරසාලායං	408
කුටිකා	16, 24
කුඨාරී	270, 274
කුණපසම්මිං	420
කුණි	172
කුතොනිදුතා	370
කුදුචනං	120
කුඨො	132, 424
කුනානදීනං	198
කුපිතො	286, 288, 292
කුප්පනි	230
කුබ්බතං	36

කු	පිටියබ්බාති	කො	පිටියබ්බාති
කුබ්බනති	220	කොධහනෙබ්බා	324, 422
කුබ්බෙඵ	32, 108	කොධසස	286
කුමාරකා	224, 370	කොධාභිභුං	406, 408, 410
කුමාරිකායො	224	කොධො	290, 302, 406, 408
කුමාරිවණ්ණසකං	226		410, 424, 426
කුමුදනාලෙහි	230	කොපනනරො	44, 46
කුමුදෙ	274	කොමාරී	12
කුමහකාරභාජනානී	178	කොලට්ඨිමනිභියො	272
කුමහකාරෙ	64, 116	කොලමනිභියො	272
කුමොහ	420	කොවීදෙ	340, 350
කුමොව	14	කොසකො	270
කුරානෙ	136	කොසකොට්ඨාගාරං	164
කුලඝරණී	358	කොසලීකා	194
කුලපුත්තා	254, 288, 290	ඛ	
කුලාකුලිං	278	ඛග්ගං	402, 404
කුලාමකා	16	ඛජුනි	362
කුලෙ	358	ඛකුප්පා	172
කුලෙජෙට්ඨාපවාසී	406, 408, 410	ඛණ්ඩි	364
කුසලං	198	ඛතො	202
කුසලකිරියාය	184, 186	ඛතනියා	30, 54, 84, 112, 130
කුසලා	302		416
කුසලී	62, 114	ඛතනියකුමාරො	180, 182
කුසලො	28, 44	ඛතනියමහාසාලකුලෙ	174
කුසො	92	ඛතනියමහාසාලා	134
කුහනං	296	ඛතනියො	12, 24, 130, 132, 276
කු		ඛනනී	296, 394, 398
කුට්ඨං	140	ඛනනීසොරව්වං	182
කුට්ඨාගාරසාලා	52	ඛනතතා	382, 391, 398, 402
කෙ		ඛකුජා	370
කෙවලං	200, 258	ඛකා	234
කෙවලකප්පා	1, 18, 20, 36, 88	ඛකායනනධාතුසො	350
	98, 102, 108, 126, 270, 272	ඛතො	396
	276	ඛමාමි	394
කෙවලපරිපුණ්ණං	192	ඛමිතබ්බා	360
කෙවලා	208	ඛරු	48, 50, 202
කෙවලිනං	298, 300	ඛලීනා	314
කෙවලො	212	ඛලොපියං	420
කෙසං	134	ඛා	
කෙසා	366	ඛාණ්ඩං	230
කො		ඛාදුඵ	230
කොට්ඨ	420	ඛාදුනා	314
කොඤ්චකො	128	ඛාදුනීය	182, 288
		ඛාග්ගි	356, 364

බා	පිටසංඛකානි	භ	පිටසංඛකානි
බාරිභාරො	302	ගමහිරරුපෙ	322
බාරිච්චිධං	146	ගමහිරො	248
බි		ගයනකං	258
බිනෙතා	24, 292	ගරහති	340, 342
බිපං	140	ගරහිජථ	426
බිපිසාසාමි	368, 380	ගලගලායනො	194
බිපෙය්‍ය	368	ගවෙසනො	
බිපපං	406, 408, 410	ගවෙසසි	236
බිපපතරං	274	ගහට්ඨා	416
බි		ගහපති	106, 374, 376, 378
බිණපුතබ්භවං	342	ගහපතිමහාසාලකුලෙ	174
බිණා	254, 288, 290, 306	ගහපතිමහාසාලා	134
බිණාසවො	28, 100, 280, 412	ගහපතිමහාසාලෙ	140
	422	ගහිනො	370, 400
බිරනිකා	310	ගහිතභාවං	258
බිරමනො	198	භා	
බෙ		භාථාහිනිතං	298, 300
බෙනො	298, 300, 310	භාථාහි 188, 208, 322, 338, 342	
බෙමං	224	344, 346, 352, 354, 358, 420	
බු		භාධං	230 314,
බුපපිපාසා	430	භාධති	30
භ		භාමණිකා	118, 364
භබ්භාය	258	භාමවරො	178
භජ්ජනං	184	භාමා	220, 424
භණ්ඨකච්චාරි	230	භාමාගාමං	350, 384
භණ්ඨස	126, 128	භාරවො	274
භණ්ඨවරියා	130	භාවො	78, 84, 144
භණ්ඨිතා	130	භාහාපෙඤා	312
භතා	356	භි	
භති	36, 186	භිඤ්ඤා	140
භතතානි	18, 20, 152	භිරං	340
භබ්භාසෙ	334	භිරි	128
භජ්ජති	380	භිරිඳුගහවරං	354
භජ්ජා	28	භිලානපුච්චකො	424
භකිකේතො	364	භිලී	96
භබ්භා	404	භිනිතං	146
ගමහිරසමිං	366	භිනිසඤ්ඤානතිබහුලො	356
ගබ්බො	276	භි	
ගමනියො	198	භිතා	322
ගමනෙත	118	භු	
ගමිසසති	178	භුතො	164
ගමහිරපඤ්ඤා	340	භෙ	
		භෙධං	138, 140

භෞ	පිටිබ්බකානි	ච	පිටිබ්බකානි
ගෙහනිසංඝිනො	352	චණ්ඩාලපුකකුසෙ	186
තෙහසිතං	332	චණ්ඩාලපුකකුසො	296
භෞ			
නොණං	314	චතුච්ඡායං	30, 120
ගොතමො	204, 206, 208, 310	චතුගුණං	48, 202
320, 322, 324, 326, 328, 330		චතුස්ඡායානං	282, 284
ගොතමසාවකා	116, 356, 364	චතුල්ලිසා	186, 298
ගොතමසාසනෙ	98	චතුපපදං	12
ගොතනපටිසාරිනො	276	චතුරඛනිනිං	154, 156
ගොතෙතත	60, 164	චජ්ඣො	28, 88, 128
ගොපානසිවඬෙකා	214, 216	චජෙයු	350, 416
ගොමිකෙ	12, 196	චපලා	116, 362
ගොසමිතං	12	චරං	36, 40, 52
ගොහි	12	චරකා	194
ඝ			
ඝට්ඨොපාථ	386, 388	චරණං	300
ඝණා	366	චරණාභිභු	120
ඝරමෙසිනො	382	චරනො	278
ඝරා	314	චරමානො	254
ඝා			
ඝාණං	210	චරමසෙ	374
ඝාණසම්ඵසංචිකුසුණායතනං	210	චරිතබ්බං	198
ඝාසච්ඡාදො	172	චචනි	118, 258
චූ			
චූරාචූරාපසාසාසි	216	චචනධම්මසෙයුඤ්ච	258
චෙයා			
චෙයාරං	174, 208, 424	චලෙයා	194
චු			
චුභතං	342	චා	
චුභතචචානි	342	චාගං	412
චුකුට්ඨි	210, 354	චාගා	392
චුකුට්ඨිදො	56	චාතුල්ලසිං	370
චුකුට්ඨො	244, 284, 374	චාතුයාමෙසුසංචුතො	126
චුකුට්ඨිමඵසංචිකුසුණායතනං	210	චාරා	148
චුඛකමනි	320, 376	චාරිකං	192
චුඛකමො	376	චාවෙචුකාමො	232, 246, 238
චුඛකමිචා	196	චී	
චුච්ච	400	චීචිචායනි	302
චුච්චානා	372	චීනං14,	26, 52, 168, 180, 218
චුච්චං	314	248, 270, 272, 274, 294, 330	
චුච්චාලකුලෙ	172	332,, 336, 356, 368 380, 416	
		චීනකභා	354
		චීනකමි	234
		චීනකමිනොප	228
		චීනකමුපසමෙසා	86
		චීනකමුපසමෙ	90
		චීලානි	42
		චීනොනි	408
		චීරදිගබ්බිතානං	404

ඵ	පිටප්ඛකානි	ඡ	පිටප්ඛකානි
විරරතනං	54, 334	ඡලනිඤ්ඤ	342
විරරතනසමාහිතෙ	416	ඡායා	136, 170
විරරතනසමාහිතො	334	ඡී	
විරසං	1, 104, 268	ඡීඡ්ඡතෙ	26, 296
චූ		ඡීදදනි	80
චූතො	404	ඡීඤ්ඤ	74, 270, 274
චේ		ඡීඤ්ඤමාරිතෙ	126
චේතං	354	ඡීතනගඤ්ඤ	22, 42
චේතයනි	220	ඡේ	
චේතසා	58, 110, 142, 170, 182 188, 218, 220, 258, 318, 348 400, 406, 408, 410	ඡේතා	30, 38, 48, 90, 120, 378
චේතොපරිචිතකකං	188, 218, 220 258, 318, 400	ඡේතාන	144, 222, 224, 230
චේතොපරියකොච්ඤ	264	ඡේ	
චේතොපරියාය	350	ඡගතොගඛං	332
චේතොපරියායකොච්ඤ	348	ඡග්ගං	202
චේතොච්චුතනි.	220	ඡඛනමානං	160
චෝ		ඡච්චා	296
චෝදකො	122	ඡඡ්ඡරඵකෙත	116
චෝදෙතනි	304	ඡඤ්ඤ	110, 136, 320
චෝරා	82	ඡච්චුචෙත	214, 216
චෝලං	62	ඡචා	294, 296
ඡ		ඡචිතා	294
ඡච්චං	230	ඡචිලා	146
ඡචේඛනි	300	ඡනං	258
ඡතනං	404	ඡනතා	80
ඡතනිංසනි	270	ඡනපදං	148
ඡතනිංසනිපඤ්ඤ	274	ඡනපදඤ්ඤාචරියප්පතනානං	184 186
ඡතෙනත	402	ඡනපදෙසු	114
ඡඤ්ඤ	32, 42, 334, 352	ඡනා	224, 258, 290, 334, 358 398
ඡඤ්ඤඡං	42	ඡනාධිප	158, 174, 176
ඡඤ්ඤරාගසං	354	ඡතෙනසමිං	276
ඡඤ්ඤචිතයා	42	ඡතෙති	68
ඡඤ්ඤ	70, 360	ඡතෙසුතා	220
ඡතෙතා	18, 20	ඡනතු	40, 214, 216
ඡලනි	390	ඡප්පං	296
ඡලනනතනං	190, 194, 200, 232 238, 246, 376, 390, 392 238, 246, 376, 390, 392	ඡප්පභි	256
ඡලො	128	ඡලේඛානදං	124
ඡසු	76	ඡමමා	314
		ඡයං	154, 292
		ඡයො	396, 398
		ඡරා	66, 186, 426
		ඡරාධමමා	162

ජ	පිට්ඨකයානි	ජී	පිට්ඨකයානි
ජරාමරණං	184	ජීඝවජා	36
ජරාමරණමොක්ඛාය	374	ජීග්‍රවජාය	128
ජරාමරණසංයුතෙ	374	ජීණේණ	214, 216, 314
ජරුපනීකසා	4, 104	ජීතො	29, 222, 230
ජලං	220	ජීනිංසු	394
ජලකෙ	268	ජීවනං	214, 216
ජලයාමි	302	ජීවනා	194, 210, 302
ජලිතානුභාවො	258	ජීවනා සමඵසා විඤ්ඤාණායතනං	210
ජවතපඤ්ඤා	122, 342	ජී	
ජවො	118	ජීයති	118
ජනකො	136	ජීඝිඤ	102
ජනනති	6, 120	ජීරති	80, 258
ජනසු	334	ජීරනති	134
ජනෙ	6	ජීවං	372
ජා		ජීවගාභාං	156
ජාගරතං	6	ජීවති	198, 386, 388
ජාගරො	82, 84	ජීවනනං	156, 158, 372
ජාතරූපං	170	ජීවලොකෙ	40
ජාතරූපරජතං	146	ජීවිතං	4, 104, 132, 178, 198 220, 222, 414
ජාතසා	134, 198, 270, 274	ජීවිතා	170
ජාතවෙදෙ	300	ජීවිජීවිතං	380
ජාතෙභි	314	ජී	
ජාතො	240, 374	ජීතිකිර	220
ජාති	254, 288, 290, 306	ජීභති	298, 300
ජාතීකඛයං	298, 312	ජේ	
ජාතීජරං	258	ජේග්‍රවජී	126
ජාතිජරාභිභූතං	250	ජේට්ඨපුනෙතා	342
ජාතිධම්මා	162	ජේට්ඨභාතරං	316
ජාතිපච්චයා	182	ජේට්ඨමති	318
ජාතිමා	124, 298, 298	ජේති	290, 394, 398
ජාතිසමානා	130	ජේත්‍රං	186
ජාතිසංසාරං	282	ජේත්තාන	236
ජාතිසංසාරො	358	ජො	
ජාතිනිතං	84	ජොති	302
ජාතකො	152	ජොතීජොතිපරායණො	170, 174
ජාතානි	188, 190, 202, 214 318	ජොතිට්ඨානං	302
ජාතෙමු	28, 80, 88, 308	ජොතිතමපරායණො	170, 174
ජාලං	90, 98	කි	
ජාලිතං	132	කිචා	76, 78, 88, 286, 422, 428
ජාලිනී	356	කිංතං	92
ජායති	118, 258, 300, 310	කිංතරකො	100, 222
ජායතෙ	270, 274		

කා	පිට්ඨකඛණාති	ත	පිට්ඨකඛණාති
කාය	356	තණ්හාසලලන	74
කායං	230	තතීයජ්ඣානං	282, 284
කායනී	110	තතේවනනරධාසී	188, 194
කායනේතා	46	තත්‍රස්සදං	280
කායිනො	44, 268	තථාගතපපවෙදීතෙ	412
කාසී	86, 98, 222	තථාගතො	204, 392
කඤ්ඤ		තථාධොතෙනන	194
කඤ්ඤදස්සනං	100	තදනුතනරං	290, 306
කඤ්ඤවතී	234	තදනුරුපාය	150
කඤ්ඤා	130	තදපෙය්‍යමානං	168
කඤ්ඤිමජේඛ	34, 108	තදනුපොසඵෙ	116, 340
කඤ්ඤිසමිසං	168	තදනීසංසො	86
කඤ්ඤිසාලොතිතා	288	තදුභයං	244
කඤ්ඤෙය්‍යං	118	තනුසා	16
කඤ්ඤපට්ඨනො	392	තජ්ඣ	14, 24, 80
ක		තපං	52, 188
කච්චකමකෙඤ්ච	368	තපතං	28
කඵ		තපතී	28, 88
කඵපෙසුං	396	තපසා	102
කඵතං	132, 158, 234, 310	තපසභී	52
කභී		තපෙ	354
කභිච්චතනස්ස	284	තපො	70, 80, 128, 308, 322
කභිතනා	90	තපොකමමා	188
කභො	27, 188, 272, 276, 280	තපොකරං	296
කඛ		තපො ජ්ඣවජාය	126
කඛසපිරිංසපා	194	තපොදං	20
කඛහමානො	102	තපපයනී	184
කඛනිතුං	372	තමං	124, 172
කඛනිතේථා	336	තමසී	96
කඛස	132	තමා	172
කඛනී	56, 132, 166	තමො	238
ක		තමොකඛකො	236
කං කිස්ස හෙතු	390, 392	තමොජොතිපරුයණො	170, 172
කං තදෙච	320	තමොතමපරුයණො	170, 172, 174
කකතාය	106	තරතී	100, 382
තචසාරං	134, 180	තරමානරුපෙ	96
තකඤ්ඤණං	354	තරයනතී	6, 120
තකඤ්ඤි	22	තරෙය්‍ය	8
තණ්හකඛයො	248	තසථාවරෙසු	256
තණ්හා	68, 196	තා	
තණ්හාපිපනා	52	තාණා	4, 104, 194
		තාදී	126
		තාදීසීකා	240, 288

නා	පිට්ඨකයානි	තු	පිට්ඨකයානි
තාපයෙ	338	තුලං	232
තායනගාඵා	94	තෙ	
තාලං	212	තෙජසා	132
තාලවජායං	118	තෙජසී	132
තාලාවඤ්චී	132	තෙජෝ	30
තාවතිංසකාසිකා	10, 356	තෙජෝධාතුං	258, 262
තාවතිංසා	242, 406, 410, 412, 422	තෙතඤ්ජලීං	146
තාවදෙව	374	තෙලපජෝතං	132, 288, 306, 330
ති		තෙවිජ්ජා	264, 340, 348, 416
තිකිච්ඡ	424	තෙවිජ්ජා	298, 348, 350
තිකිච්ඡනතං	290	තො	
තිකබ්බතුං	286, 376, 406, 424	තොසෙසී	372, 374
තිකබ්බපඤ්ඤා	122, 342	ඵ	
තිකබ්බිඤ්චියෙ	250	ඵතයං	184
තිණ්ණණ්ණ	116	ඵතෙති	278
තිතිකබ්බිති	398	ඵලං	184
තිතිකබ්බා	292	ඵලෙ	224, 414
තිජ්ජකරු	130	ඵා	
තිදසා	416	ඵාමො	148
තිදිවං	176, 322	ච්ච	
තිපකබ්බසනං	166	ච්චි	
තිබ්බගාරඵා	62	ච්චිමඤ්චං	182
තිබ්බා	50, 202	ච්චො	230
තිමලං	58	ච්චි	
තිමිරසිතතනං	222	ච්චිඤ්ජපනීතානී	142
තිරවජානගොනී	62	ච්ච	
තිරියං	118, 222	ච්චය්‍යාතං	364
තිලකාහතා	304	ච්චය්‍යත	44
තිලවාහො	274	ච්චරෙ	314
තිලා	304	ච්ච	
තිවිසාබං	214, 216	ච්ච	
තිරෙ	222, 348	ච්ච	
තු		ච්ච	
තුවච්ඡකොට්ඨසම්	304	ච්චකබ්බකමකාරච්චනෙතන	124
තුවච්චී	90	ච්චකබ්බනී	330
තුණ්ණි අහෙසුං	396	ච්චකබ්බසී	212, 224, 240, 332
තුණ්ණි	292, 374, 398	ච්චකබ්බණං	166, 222, 256
තුණ්ණිභාවෙන	326	ච්චකබ්බණජාඤ්චුමණ්ඩලං	146, 250
තුණ්ණිභුතො	226, 312, 318, 360		424
තුරියතාමුත්ඵාදිතනිගොසාසසඤ්ඤං	360	ච්චකබ්බණ	36, 38, 312
		ච්චකබ්බණෙන	196, 202
තුරියෙන	238	ච්චකබ්බණෙය්‍යා	40, 256, 300, 392
තුසිතා	242	ච්චකබ්බායෙ	48
		ච්චකබ්බි	354
		ච්චකබ්බනී	132, 824, 288, 306

ද	පිටිවිකාහි
දජුරු	36, 58, 110, 312
දට්ඨෙය්‍ය	118
දණකිතජ්ජිකා	142
දණෙකා	314
දණෙසිත	394, 596
දත්තා	404
දදමානං	174, 176
දදුති	168, 174
දදිනි	310
දදෙ	82
දදුලුමානා	232
දනනවතා	50
දනකසා	290
දනතා	190
දනෙතති	230
දනෙතා	50, 126, 256, 300
දබ්බො	334
දමසා	300
දමො	52
දරං	378
දසඛානං	346
දසපජෙජානෙ	354
දසමො	10, 24
දසා ව දසධා දසි	278
දසසනාය	374, 376, 416, 418
දසසනීයතරෙ	422
දසසනීයො	174
දහරු	214, 216, 238
දහරෙ	18, 20, 130, 146
දහරෙති	132
දළහං	144
දලකධම්මො	118
දලකපරකකමො	296
දමුද්දො	174
ද	
දුකබ්බං	180
දුකාරං	184
දුකුං	401
දුනං	36, 110, 180, 410
දුනපති	112, 310
දුනසංවිභාගරතො	406, 408, 410
දුයකො	112
දුයාද	132, 166
දුරං	56, 416

ද	පිටිවිකාහි
දුරුකං	360
දුරුජං	44
දුරුණෙ	184
දුරුදහං	302
දුරුසමාදහානො	302
දුරෙසු	144
දුරෙහි	314
දුසා	142, 170
දුසකමමකරපොරිසෙ	166
දී	
දීව්ජරෙ	36, 38
දීජා	400
දීට්ඨං	126, 278, 360
දීට්ඨධම්මකං	160
දීට්ඨසුතෙ	334
දීට්ඨි	264, 274
දීට්ඨිගතං	258
දීට්ඨිසු	214
දීට්ඨො	160, 360
දීට්ඨොධම්මෙ	62, 164
දීට්ඨොවධම්මෙ	288, 290, 306
දීට්ඨො	410
දීනනං	56, 180, 182, 312, 382
දීපදං	12
දීබ්බංයොගං	62
දීබ්බවකඛුං	350
දීබ්බො	192, 194
දීවසසනනනෙතො	302
දීවා	28, 358
දීවාදීවසා	164, 168, 176, 184
දීවාරතති	28, 88
දීවාචිහාරගතො	266, 268, 352, 354
	362, 402, 414
දීවාචිහාරය	234, 246
දීස	386
දීසමපති	158
දීසා	58, 222, 888
දීසවාන	266, 322, 328, 356, 376
	424
දීසානි	372
දීසාමානෙන	280
දී	
දීසං	190, 198, 210, 258, 274
දීසරනනං	114, 140

දී	පිටපිඛකාහි
දීඝෙත අඤ්චා	148
දීපදෙ	56
දීඝිත්	112
දු	
දුක්කතං	92
දුක්කතකාරිතා	136
දුක්කරං	14, 24, 36
දුක්කරකාරිකාය	188
දුක්කං	24, 26, 42 54, 100, 154 158, 214, 216, 246, 374, 382
දුක්කතො	336
දුක්කපරෙතසමිං	374
දුක්කච්චතයො	42
දුක්කසා	116, 338, 348
දුක්කසානතා	282 362 364
දුක්කා	26, 32, 50, 202, 374
දුක්කිතො	270, 424
දුක්කි	188, 190, 192, 194, 196 200, 202, 214, 218, 234, 246
දුක්කෙ	74
දුග්ගතා	358
දුග්ගති	62
දුග්ගමෙ	90
දුග්ගතිතො	92
දුග්ගෙ	182
දුච්චරිතං	136, 138, 172, 174
දුජ්ජයං	290, 394, 398
දුජ්ජනං	82
දුජ්ජානං	146, 148
දුච්චානං	404
දුච්චුලලනාණි	334
දුභියං	376
දුභියජ්ඣානං	282, 284
දුභකරං	100, 370
දුභතරො	352
දුභතිතිකං	14
දුඤ්ඤං	36
දුඤ්ඤිකො	172
දුඤ්ඤො	248, 410
දුපණණා	304
දුපුත්තා	304
දුපපඤ්ඤාන	148
දුපපමුඤ්ඤං	144
දුපපරුමච්චං	92

දු	පිටපිඛකාහි
දුපෙපාසං	118, 364
දුබ්බණණනාරො	424
දුබ්බණණේයං	428
දුබ්බණණ	172, 422
දුබ්බලො	398
දුබ්බලා	394
දුබ්බිජානං	64, 116
දුබ්බගො	196
දුබ්බති	156, 158
දුබ්බාසිතං	270, 274, 336, 396
දුබ්බෙ	402
දුබ්බෙය්‍ය	400
දුම්මනො	188, 190, 192, 194, 196 200, 202, 214, 218, 222, 226 234, 246
දුම්මෙධා	54, 110
දුම්මෙධිනො	46
දුම්මෙධො	394, 398
දුරනුබොධො	248
දුරනායො	36
දුරභිසමචං	234
දුරුච්චං	332, 334
දුරුචං	90
දුච්චානවණණසතං	228
දුච්ඤ්ඤපයෙ	250
දුසාති	24, 292
දුසාමාදනං	90
දුසායුගෙන	316
දුසාලො	180
දුහනති	310
දු	
දුරනො	222, 230, 266, 376, 400
දුරෙ	126
දුහරං	66
දෙ	
දෙඵදෙඵාති	304
දෙය්‍යං	38
දෙය්‍යධම්මං	312
දෙව	152
දෙවකඤ්ඤායො	358
දෙවකායං	54
දෙවකායසමිං	358

දෙ	පිට්ඨකපානි	ද්වා	පිට්ඨකපානි
දෙවතා	1, 4, 10, 18, 20, 22, 34 36, 38, 40, 100, 144, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364 428	ද්වාරබාහං	266, 268, 402, 414
දෙවතාසහසෙසති	348	ද්වාසතනනි	258
දෙවපුත්තපරිසාය	124	දව්	
දෙවපුත්තො	86, 88, 98, 100, 102 104, 108, 110, 114, 116, 118, 120, 128, 412, 428	දව්නතා	212
දෙවමනුසාසානං	192, 374, 390	දව්ඨවට්ඨං	58
දෙවමානුසා	58, 110	දව්සහසසකඛනනුං	266
දෙවමානුසෙ	276	ධ	
දෙවරජා	310, 416, 418, 424	ධඛකං	370
දෙවලොකාභිතඤ්ඤා	128	ධජ්ජායං	390
දෙවසිකං	152	ධජ්ජා	87
දෙවසෙට්ඨ	386, 388	ධඤ්ඤා	170
දෙව්‍යා	22, 208, 242, 392, 396, 398, 404, 406, 410, 412, 418	ධඤ්ඤාසමං	12
දෙව්‍යානං	256, 286, 288, 398 410, 412	ධනං	12, 132, 170, 380
දෙව්‍යානමිඤ්ඤා	284, 384, 386, 388 398, 402, 404, 410, 416, 424 426	ධනපරුජ්ජයො	270, 274
දෙව්‍යාසුරසංඛාමො	290, 392, 396 404	ධනසුඛානං	186
දෙසයනාසස	340	ධනුග්ගහො	118
දෙසයසසු	416	ධනෙත	104, 186
දෙසිකං	428	ධමමානාය	194
දෙසෙනාසස	426	ධමමං	36, 54, 64, 114, 192, 200 204, 206, 210, 230, 234, 280 288, 290, 326, 330, 336, 338 340, 342, 344, 346, 350, 360 362, 374, 378, 382, 390, 392 416
දෙසෙනානිං	378	ධමමගුත්තසස	394, 398
දෙහං	114	ධමමවකකං	342
දෙ		ධමමවර්ජ්‍යා	186
දෙණපාකසුදං	152	ධමමවාඪී	188
දෙසං	330	ධමමට්ඨා	60
දෙසගරු	44, 46	ධමමතා	254
දෙසො	26, 134, 180, 294, 370 418	ධමමදසසනං	414
ද්ව		ධමමදසො	334
ද්විභුලපඤ්ඤා	234	ධමමදෙසකාය	192
ද්විකාථෙර	250	ධමමඤ්ඤා	346
ද්විදසාවට්ටං	58	ධමමනී	188
ද්වාරං	250, 376	ධමමපදං	40
		ධමමපදනී	360, 372
		ධමමරුජ්ජන	60, 104
		ධමමලභිසස	40
		ධමමචිතසං	18, 20, 396, 412
		ධමමසමයං	48
		ධමමසවණාය	20, 22
		ධමමසාරී	302
		ධමමානී	424

බ	පිටපිඛකාණි	න	පිටපිඛකාණි
බමමෙ යා	204, 206, 210, 280, 388 342, 344 374	නඛගලං	210, 308
බමමි	280	නඛගලීසා	190
බමමො	54, 60, 78, 104, 132 134, 160, 162, 180, 214 248, 288, 298, 300, 302 328, 330, 338, 382, 390	නචචනාති	304
බා		නචිරසෙසච	288, 290
බාතිචෙලං	364	නජානාමි	18, 20
බාතුයො	244	නජ්ජා	222, 248
බාරයනෙතන	146	නට්ඨා	302
බාරසිසසති	354	නච්චුචනසමෙත	24
බාරියමානෙත	166, 402	නදනාති	202
බාරෙතු	132, 310, 322, 324, 326 328, 330	නද්දිතිරෙසු	358
බි		නද්ධිං	30, 120
බිති	382	නද්දති	12, 24, 196
බිතිසමපනෙතා	222	නද්දනං	358
බිතිමා	300	නද්දනචනෙ	10
බී		නද්දනා	12, 24, 196
බීතරෙ	304	නද්දසී	102
බීරෙ	46, 110, 160, 164, 168 186, 222, 394, 396	නද්දි	102, 236
බ්‍ර		නද්දිජානසා	104
බ්‍රහ්මකානං	238, 240	නද්දිරුතපරිකම්මණො	100
බ්‍රහ්මඵ	280, 282	නද්දිසාං	314
බ්‍රහ්මරධොරසාං	308	නද්දිභවුපරිකඛයා	4
බ්‍රහ්මඵ	382	නපරිබ්‍රව්චති	68
බ්‍රවංචු	258	නපපකාසති	14
බ්‍රමාසිතනනං	222	නපපජ්ජනාති	10
බ්‍රමාසිතො	74	නපපචිගණනනාති	288
බ්‍රමො	78, 302	නපපචිගණනාමි	290
බො		නපපබ්‍රජ්ඣනාති	8
බොරසචනා	50	නභං	124, 186
බොරසෙසා	50	නමති	168
න		නමසා	318
නකඛනනානං	128	නමසා ඩී	418
නබා	366	නමසාමානො	384, 404
නබ්චාභං		නමසෙසයසුං	420
නභරමනා	376	නමුච්චපපනචා	128
නභසා	348	නමෙයස	214, 216
නභනා	128	නමො	91, 118, 286, 364
		නසනාති	230
		නසමානානං	230
		නරකා	372
		නරදෙවානං	358
		නරුසභං	392
		නරෙ	26, 130, 132, 148, 174
			176, 366
		නලාවිකං	214, 216

න	පිටුවකි	නි	පිටුවකි
නලාටෙ	216	නිකකුජ්ජනං	132, 288, 306, 330
නලහෙය්‍යං	208	නිකකමති	332
නවචාරං	30, 120	නිකකනතං	332
නවිජ්ජති	402	නිකකමනතං	394
නවො	130	නිකකමනතස්ස	376
න සබ්බෙක	202	නිකකමථ	28, 282
නසනති	104	නිකකමිත්ථා	224
නසොචති	76	නිකකමම	314
නස්සති	56, 84, 248	නිකකාමෙනති	314
නගනුත	126	නිකකිනතදණේධා	256
නගාපෙත්ථා	312	නිකකිතතා	206
නගායෙය්‍ය	166	නිකකිතොතා	124
නභිංසෙ	140	නිකකිපියානති	284
නලං	276	නිකකිපපගාමිනං	170
නලාගාරං	280, 282	නිකකෙපනං	360
නලො	10, 228	නිගගච්ඡති	158
නා		නිගණ්ඨා	126, 146
නාගනාමො	344	නිගමො	328
නාගමො	198	නිග්‍රොධස්ස	370
නාගචතා	50	නිදග්‍ගාසො	340
නාගො	50, 256	නිවයං	136, 170, 178
නාග්‍ගනති	376, 414	නිවචගතිති	302
නාචචයනති	198	නිවචභිකකං	152
නාජ්ඣගමුං	22	නිවචසමාභිතහොතා	302
නාඤ්ඤා	102	නිවෙචා	264
නාධිගච්ඡාමි	222	නිච්ඡරති	194, 352
නාධිගච්ඡෙය්‍ය	278	නිච්ඡරණචං	346
නාධියසි	360	නිදුතං	70
නානාතිච්ඡියසාවකා	126	නිදු	14, 24, 80, 354
නානුපතනති	202	නිදුනිලමෙථපච්චිතොදනා	118
නානුසොචනති	10	නිදුතං	308
නාචුසනතං	24	නිදුමුඛො	202
නාභිකිරති	102, 104	නිදුං	16
නාමං 64, 72, 116, 146, 294, 346		නිදුති	274
නාමගොතතං	80	නිදුයං	270, 274
නාමරුපෙ	22, 42	නිනතං	182
නාමෙත	378	නිපකො	26, 126, 278, 294, 334
නාරිං	132	නිපජ්ජනති	118, 364
නාලපි	318	නිපතතං	78
නාවචානෙය්‍ය	130, 132	නිපතිත්ථා	318, 346, 378
නාවමඤ්ඤාය්‍ය	132	නිපුණච්ඡදසිං	58
නාමා	194	නිපුණො	248
නාසිංසති	120	නිපථද	402
නාලකොදනපරමතාය	152	නිපථනාගොභිතො	402

නි	පිටිබකාහි
නිපෙඨාසේනෙතා	184, 186,
නිබ්බන්ධනනි	366
නිබ්බන්ධනපො	322, 332
නිබ්බාණං	40, 72, 74, 248, 336
	344, 354, 356, 374
නිබ්බාණගමනං	332
නිබ්බාණපටිසංසුත්තාය	210, 342
	344, 374
නිබ්බාණපනතියා	92, 338, 382
නිබ්බාණාභිරතො	70
නිබ්බාපෙභි	336
නිබ්බිජ්ජ	224
නිබ්බිජ්ජාපෙඨ	230
නිබ්බිද්ධබ්‍රහ්මලො	336
නිබ්බුතා	44, 420
නිබ්බුය්‍යාමි	1
නිබ්බෙජ්ජනියා	224, 226
නිබ්බෙධධිකපඤ්ඤා	122, 342
නිබ්බොගො	314
නිච්ඡිතං	336
නිච්ඡග්ගපොසිති	420
නිච්ඡග්ගා	420
නිමොක්ඛං	4, 10
නිමොණරතීතො	242
නියාමිගභද්දසා	350
නියසාතයාමි	238
නියසානිකං	392
නිරග්ගලං	144
නිරතො	242
නිරබ්බුදනං	258
නිරබ්බුදෙද	274
නිරයං	36, 172, 174, 178
	270, 272, 274, 334
නිරුමිසො	116
නිරුරමභා	144
නිරුසො	256
නිරුජ්ඣනනි	10, 284, 358
නිරුජ්ඣං	318
නිරුජ්ඣකො	256
නිරුජ්ඣි	378, 12
නිරුජ්ඣි	196
නිරුධං	240
නිරුධනිසසිතං	162
නිරුධො	248

නි	පිටිබකාහි
නිලාලොකො	214, 216
නිවත්තනනි	30
නිවත්තනුකාමො	300, 318
නිවාරෙභි	174
නිවාසෙත්වා	142, 144, 154, 156
	208, 232, 238, 296
	306, 326, 328, 336
නිවිට්ඨා	38, 334
නිවිට්ඨාසෙ	128
නිට්ඨං	268
නිවෙසනං	326, 312
නිවෙසයෙ	186
නිසජ්ජ	376
නිසභො	50, 168
නිසභවතා	50
නිසාමෙභි	374
නිසිනෙනා	20, 140, 144, 146
	150, 160, 190, 194, 200
	216, 218, 270, 276, 286
	322, 324, 326, 340, 410
	422, 424, 426
නිසෙධ	220
නිසෙධයෙ	394, 396
නිසාරණං	232, 234, 258
නිසාය	112, 262, 268, 414, 318
නිභතො	188, 190, 192, 194, 204
නිභත්වා	146, 250, 324
නී	
නීවතරං	262
නීවාකුලීනො	300
නීවෙ	170
නීයති	72
නීයමානං	258
නීයරෙ	8
නීවරණානි	334
නීභරෙඨ	56
නෙ	
නෙකං	124
නෙතවෙ	196
නෙතනානි	48
නෙත්වා	316
නෙමි	198
නෙරසිකා	360
නෙවජ්ඣගා	142

නො	පිටියවිකාහි	ප	පිටියවිකාහි
තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං	282, 284	පව්වසොසාසුං	10, 192, 198, 222
තෙසාදකුලෙ	172	278, 336, 384, 386, 388, 418	
තෙසාහි	230	පව්වචාජාතො	172, 174
නො		පව්විත්ථ	170
තොපරුජ්ඣාති	198	පව්වුට්ඨාය	18, 20, 372, 376
ප		පව්වුත්තරිත්ථා	18, 20
පංගුකුණ්ඩිතො	352	පව්වුද්වනෙතො	400
පකට්ඨකො	310	පව්වුද්වනෙතසි	400
පකතං	244	පව්වුපට්ඨිතං	180, 182
පකතො	246	පව්වුපට්ඨිතො	142
පකමට්ඨිතො	242	පව්වුපපනෙතන	10
පකපෙපයසුං	194	පව්වුය්‍යාසි	154, 156
පකරොති	126	පව්වුය්‍යාසි	384, 386
පකාසති	28	පව්වුසමිහි	304, 306
පකාසිතො	132, 288, 306, 330	පව්වුසසමයං	18, 20, 124, 196
පකිරෙති	184		372, 376
පකකනෙතො	216	පව්වුහා	360
පකකමනෙ	132	පව්වෙකං	266, 268, 316 402
පකකමන්ති	420		414
පකකානී	178	පව්වෙකඛුගමා	266, 268
පකකාමි	168, 214, 218, 272	පව්වෙකඛුගමුතො	266
පකබසා	370	පව්වෙති	24, 292, 326
පකබහතො	172	පව්ව්‍යා	256
පකබාලොචා	196	පව්ව්‍යානුභාවිතී	232
පකබිතො	302	පව්ව්‍යාහතනං	232, 142, 144, 154
පකබ්භු	14, 362	156, 246, 326, 332, 364	
පබ්බුමන්තරිකායං	240	පව්ව්‍යාසං	140
පඞ්කජාතං	30, 120	පව්ව්‍යාසමණෙන	336
පගබ්‍යා	332	පව්ව්‍යාසමන්තාගතො	340
පගභණ්භාහි	256	පව්ව්‍යමා	282
පගඝරිංසු	272	පව්ව්‍යමො	118
පව්වකෙකාසති	290	පව්ව්‍යපිතො	324
පව්වති	158, 170	පව්ව්‍යනති	314
පව්වතනං	18, 20, 214, 216, 390	පව්ව්‍යෙ	4, 6, 104, 120
පව්වචිකො	400	පව්‍යා	26, 70, 248, 278, 294, 334
පව්වනීකාසං	320	පව්‍යානන්ති	358, 370
පව්වනුභොනෙතන	146	පව්‍යාපති	408
පව්වනුභොසාසි	242, 404	පව්‍යාලිතො	242
පව්වභාසි	10, 20, 108, 128, 188	පව්‍යොතකරො	346
	232, 238	පව්‍යොතසා	284
පව්වසිකො	184, 272	පව්‍යොතො	28, 88
පව්වලඤ්ඤංසු	92	පව්‍යොතො	32, 82, 84
		පව්‍යොයනෙතො	226

ප	පිට්ඨකකානි	ප	පිට්ඨකකානි
පඤ්චකාමගුණා	32	පටිසං	26, 296
පඤ්චබහවිපපභිණේ	182	පටිසෙ	334
පඤ්චබහසමනනාගතො	182	පටිච්ච	244, 250, 334
පඤ්චබහිකෙන	238	පටිච්චසමුපපාදො	248
පඤ්ච ව අජසතානී	142	පටිච්චනනා	132, 288, 306
පඤ්ච ව උරබහසතානී	142		330
පඤ්ච ව උසගසතානී	142	පටිජාතනනී	130
පඤ්ච ව වච්චතරසතානී	142	පටිතිට්ඨති	314
පඤ්ච ව වච්චතරීසතානී	142	පටිතජ්ඣිතා	338
පඤ්චදසිං	370	පටිතිසසජ්ජ	320, 362
පඤ්චපඤ්චරං	58	පටිපජ්ජම	372
පඤ්චමනෙතති	340, 348	පටිපදං	120
පඤ්චවෙදා	52	පටිපදා	44
පඤ්චසතා	268, 278	පටිපනනා	414
පඤ්චසාලං	208	පටිපාදෙසි	168
පඤ්චසාලෙයාසකා	208	පටිපුච්චාමි	424
පඤ්චහබ්බෙහි	182	පටිපසසමති	312, 376
පඤ්චොසතිණේණ	230	පටිහජ්ජං	344
පඤ්චලිකො	404, 416, 418	පටිහණකති	290
පඤ්ඤං	26, 188, 294, 382, 412	පටිහාණෙන	334
පඤ්ඤතො	326, 376	පටිහාති	14, 150, 322, 338, 340
පඤ්ඤපෙචා	202		342, 344, 346, 348, 354, 362
පඤ්ඤපෙමි	120	පටිහානං	340
පඤ්ඤවතා	148	පටිමලො	202
පඤ්ඤවනනං	100	පටිරෙසෙති	290
පඤ්ඤා 34, 70, 84, 108, 218, 308		පටිවතනා	394, 398
පඤ්ඤාකඛකුසසා	252, 182	පටිවසති	316, 326
පඤ්ඤාජ්ඣි	78, 382	පටිවතං	24, 292
පඤ්ඤාණං	78	පටිවිනෙයාං	406, 408
පඤ්ඤාවිමුතො	342	පටිවෙදෙසි	416, 418
පඤ්ඤාසමා	12	පටිසංයුජේ	394
පඤ්ඤාසමපනනතරං	252	පටිසඤ්චිකතො	248
පඤ්ඤාසීලසමාභිතො	144	පටිසලානාමුට්ඨිකො	146
පඤ්ඤා	368, 380	පටිසලුචිකො	266, 268, 402, 414
පටිකඛිංම	404	පටිසෙධකො	392, 396
පටිකුජ්ඣති	290, 394, 398	පටිසෙධනං	394 396
පටිකකමති	358	පටිසෙවති	110
පටිකකමනං	376	පටිසොතගාමිං	218
පටිකකමම	404	පටිසුචා	20, 152, 218, 280, 312
පටිකකුලසඤ්ඤාතො	404		344, 384 386, 400, 416
පටිගච්චව	110	පඨමජ්ඣානං	282, 284
පටිගණහාති	426	පඨමාණිසලුච්චො	188, 190, 248
පටිගහෙසි	316	පටිමිංසිතා	66, 82, 84
		පඨමිමණ්ඩලං	184 186

ප	පිටිබකානි	ප	පිටිබකානි
පඨවීයං	18, 20, 146, 226, 250	පඤ්ඤානෙතන	160
	324	පඤ්ඤාමානෙතන	164
පණාමෙත්ථා	14, 146, 150, 250	පඤ්ඤානො	222, 230, 312
	340, 342, 344, 346, 424	පඤ්ඤා	358
පණ්ඩාය	80, 270, 274, 302, 320	පඤ්ඤා	58
	322	පදං	378
පණ්ඩෙහි	242, 356	පදකම්මං	4, 34, 86, 92, 218, 270, 272
පණ්ඩිතතරං	150	පදජාතානි	160
පණ්ඩිතො	248	පදච්ඡිකාරස්ස	376
පණ්ණකුට්ඨ	402 404 406	පදච්ඡිකාරො	118
පණ්ණච්ඡන්තකෙත	166	පදසද්දෙත	300
පණ්ණරසාය	416	පදලීනො	236
පණ්ණරසෙ	116 340 342	පදලෙසි	200
පණ්ණිතවෙදනීයො	248	පදුමං	272, 274
පණ්ණිතො	60, 104, 122, 126, 136	පදුමනිරයං	272
	164, 184, 186, 342, 374	පදුමානි	250
පණ්ණිකම්මලෙ	124	පදුමිනීයං	250
පති	374	පදෙපදෙ	14
පතිට්ඨපෙසි	256	පදෙසයෙ	274
පතිට්ඨහිත්ථා	18, 20	පධානවා	334, 352
පතිට්ඨා	58, 110, 136, 170 178	පඬුපිතො	242
පතිට්ඨාපෙති	116	පනුද	92
පතිට්ඨාය	26, 294	පනුදනනි	298, 300
පතිට්ඨිනං	222, 332	පනුද්දි	232
පතිට්ඨිතා	22, 182, 338, 358	පනනානි	278
පභිතුං	370	පඤ්ඤා	110
පභිබ්බතා	158	පපං	60, 182
පභිරූපං	194, 204, 214	පපනනනි	90
පභිරූපකාරී	382	පප්පුස	324 378
පභිරූපකො	148	පපොති	296, 332
පභිලීභනිසභො	92	පපොතානුං	234
පභිවෙදයාමි	184	පඬුභිං	372
පභීතො	110	පඬුඡක්කිතුං	8
පතනං	214, 310	පබ්බජනනි	254, 288, 306
පතනකඛකො	226	පබ්බජං	350
පතනච්චරං	144, 154, 156, 208, 282, 230, 256, 296, 306, 326, 328, 336	පබ්බජනො	18, 20, 216, 288, 354
පතනා	206, 404	පබ්බජනාසමානා	386, 388, 396
පතනබ්බං	106, 234, 348	පබ්බජ්ජං	288,, 290, 306
පතනිකායො	138	පබ්බජ්ජාය	130
පතනියා	186, 386, 388	පබ්බතා	184, 230, 276
පතනිසුඛානං	186	පබ්බතමුඤ්ඤිනි	250
පතෙනායං	118	පබ්බතරූපං	212
		පභවකරො	96, 374

ප	පිටපමකානි
පහඹුතා	238
පහසුරං	264
පහාතං	376
සභාසවණණා	128
පභිජජ	344
පභිජ්ජංසු	272
පමජ්ජනති	138
පමත්තබඤ්ඤා	224, 234
පමනෙතා	8, 42, 50
පමාදකොකාලීකතිස්සකො	274
පමාදච්ඡාරං	266
පමාදෙ	80, 346, 356
පමාසිතං	268
පමුඛො	416, 418
පමුච්චති	26, 32, 34, 70, 108, 308
පමුඤ්චස්ස	94
පමුනෙතා	278
පමුදිතා	124
පමොකං	4
පමොචනං	120, 308
පමොචඤ්ඤා	258
පමොචෙති	374
පමොදති	188, 324
පයනපාණී	406, 408, 410
පයුත්තාති	306
පයිරුපාසනති	342, 348, 378
පයිරුපාසිත්ථං	266
පයිරුපාසීය	98
පරං	142, 398
පරකතං	244
පරකකම්ම	92
පරකකම්ම	92, 110
පරතො	336
පරත්ථ	38
පරමං	296, 394, 398
පරමනිපච්චාකාරං	318
පරමචොදනං	354
පරමමරණං	172, 014, 412
පරමුච්චි	36, 58, 110
පරලොකචජ්ජනසදස්සාවිනො	250
පරලොකසම්මං	58, 100, 136, 170
	178
පරවාදෙසු	8
පරසම්භවෙසු	62

ප	පිටපමකානි
පරස්ස	398, 394
පරුගාරෙසු	118, 314, 364
පරුජනො	154
පරුජංසු	394
පරුයණං	68
පරිකම්මානි	142
පරිකස්සති	72, 82,
පරිකිරෙය්‍යං	332
පරිකඛයං	166, 274, 196
පරිකඛයා	354
පරිකඛිණා	170
පරිකඛිණභවසඤ්ඤාජනා	134
පරිකෙලසං	240
පරිගහහං	170
පරිවරිස්සාමි	296
පරිවාරයමානා	10
පරිවාරසිස්සනති	148
පරිවාරෙම	226
පරිචිතා	212
පරිචුම්භති	318, 346
පරිච්චජෙ	82
පරිජාතනති	84
පරිජීයති	332
පරිඤ්ඤාස	22
පරිඛයහති	336
පරිණාමං	300
පරිදෙවමානො	260
පරිදෙවමානා	356, 370
පරිනිට්ඨිතං	120
පරිනිබ්බාණසම්මයො	282
පරිනිබ්බාණෙන	284
පරිනිබ්බාසි	284
පරිනිබ්බානො	14, 220, 222, 334
	378
පරිපඤ්ඤා	80
පරිපුණ්ණ සම්භවෙසා	150
පරිබාහිරං	230
පරිබ්බජනති	144
පරිබ්බජෙ	24, 102
පරිබ්බජකා	146
පරිබ්බාජො	92
පරිභවෙ	130, 132
පරිභාසකා	60
පරිභාසති	174, 288, 292, 394

ප	පිට්ඨකයාති	ප	පිට්ඨකයාති
පරිභොගං	166	පලාපෙඤ්ඤා	342
පරිභොගබ්බා	130	පලායතො	372
පරිච්ඡවං	302, 320, 322	පලාසී	180, 390
පරිච්ඡවවති	370	පලාසීතං	394, 398
පරියතතං	54	පලිබාය	224
පරියතතං	114	පලිසං	48
පරියාදානං	274	පලලබ්බං	172, 174, 302, 320, 322
පරියාදිසිකා	156, 158	පවජමානානං	78
පරියාපුණාථ	94	පවතනසිසාමි	152
පරියාපුණිකා	152, 314	පවනතිනං	342
පරියායං	258	පවදනං	78
පරියායෙත	34, 40, 54, 162	පවසතො	66
පරියෙසමානා	22	පවසසකො	184
පරියෙසාම	316	පචාරණාය	340
පරියෙසිකා	324	පචාරයාමි	340
පරියොසානකල්පාණං	192	පචාරෙමි	340
පරිවජ්ජයසසු	400	පචාගෙකා	148
පරිවජෙජ්ජි	186	පචාගෙමි	328
පරිවජෙජ්ජි	336	පච්චෙඨා	256, 352
පරිචාරජනනා	148	පච්චෙකියං	128
පරිචාරණං	58	පච්චිකෙතො	122
පරිචාරිතො	74	පච්චිකති	330, 358
පරිචිතකකිතා	344	පච්චිකනං	394
පරිචිතකෙතා	134, 136, 138, 160	පච්චිකා	402, 404
	188, 212, 216, 218, 248, 400	පච්චිසා	358
පරිචුතො	20, 22, 124, 200, 204	පච්චුචති	10, 128, 160, 164
	316 356	පච්චුකෙතො	80
පරිචෙසනා	306	පචෙච්චනති	38
පරිසමබ්බාහති	318, 346	පචෙදයනති	134
පරිසා	290	පචෙදිතා	32
පරිසායං	150, 202	පචෙධිතං	268
පරිසිඤ්චිකා	18, 20	පචෙසෙථ	114
පරිසුඤ්ඤා	192	පසංසං	360
පරිසුඤ්ඤා	302, 326, 328	පසංසනති	88, 160, 164, 188
පරිසුජ්ඣති	6, 382		286, 422
පරියොසං	168	පසංසිතං	412
පරිභායනති	192, 252	පසංසියො	270, 274
පරිභිතො	220	පසකකිය	356
පරුපචාදා	40	පසඤ්ඤා	302, 328
පරුප්පාකච්චනබ්ලොමි	146	පසනනා	256
පරෙසං	338	පසයන	258
පරෙඤ	330	පසවති	154, 324
පරෙසභසායං	344	පසච්චි	378, 380
පලපං	296	පසචො	132

ප	පිටප්පිකානි	පා	පිටප්පිකානි
පසාවා	366	පානනභානෙන	328
පසාදං	360, 414	පාකයති	352
පසාදෙති	270, 272	පාකාලං	58
පසාරිකං	248, 258, 262, 264 266, 278, 282, 404, 406	පාකාලරජෝ	352
පසාරෙය්‍ය	248, 256, 258, 262 264, 266, 278, 282, 404, 406	පාකාලෙ	330
පසීදනති	144, 244	පාතුරහොසි	248, 256, 258 262, 264, 376
පසුතං	30	පාථෙය්‍යං	82
පසෙනදිපමුඛාතා	148	පාදනී	346
පසෙති	354, 426	පාදසි	312
පසෙස	250	පාදෙ	196, 220, 226
පසෙසන	196	පාදෙ පාදං	196, 202
පභාය	8, 24, 144, 282, 330 332, 334	පාතං	182, 366
පභාසි	22, 400	පාපං	24, 40, 54, 126 136, 158, 202, 208 274, 326, 402
පභිතතං	354	පාපකං	30, 258, 270, 372, 404
පභිතතනා	214, 216	පාපකමමං	328
පභිතතෙතා	100, 216, 218, 220 254, 288, 290, 296	පාපකමමනනා	178
පභිතමානසස	28	පාපකාරී	404
පභිණා	100	පාපගරතී	122
පභිණානි	182	පාපවෙනසං	134, 180
පභිණො	182	පාපජනං	426
පභිසිසන්ති	390, 392	පාපමිනෙතා	154
පභුතං	186	පාපය	386, 388
පභුතජාතරුපරජනෙ	140, 174	පාපසමකපෙපා	174
පභුතධනධසෙදසද	140, 174	පාපසමපචචෙකා	154
පභුතවිතතුවකරණෙ	140, 174	පාපසභායො	154
පභුතභක්ඛං	132	පාපිච්ඡා	270, 272
පභොනති	186	පාපිමා	128, 188, 190, 192, 194 196, 200, 202, 204, 206 208, 210, 212, 214, 216 218, 220, 222, 224, 226 230, 232, 238, 246
පා		පාපියො	32, 108, 144, 290, 360 394, 398
පාකතිච්ඡියා	116, 362	පාපුණෙය්‍ය	228
පාචනං	308	පාමොජ්ජං	362
පාචනයට්ඨිං	210	පාමොජ්ජබහුලො	362
පාටිභාරියපකං	370	පායසං	298
පාණං	400	පායාසො	296
පාණානං	160	පාරං	8, 52, 98, 230, 302, 328
පාණිකං	14, 36, 58, 102, 110 136, 170, 178, 374, 414	පාරගඛනාය	368, 380
පාණිතා	152	පාරගතො	60
පාණිති	318, 316		
පාණුපෙතං	132, 310, 320, 322 324, 326, 328		

පා	පිට්ඨකකානි	පි	පිට්ඨකකානි
පාරගාමිනො	224	පිසාවගණසෙවිතං	58
පාරගුං	348	පිසාවගොතියා	372
පාරඛගමා	52	පිභංගනි	360
පාර්වරියාය	324	පිභිහො	74
පාර්පුරියා	252	පිලකා	272
පාර්සජ්ජා	398		
පාරුතං	298	පි	
පාලයං	128	පිණෙති	166
පාවකං	132	පිතිභකඛා	208
පාවිසිංසු	400	පිතිමනො	322
පාසණඛිං	242	පිතිසඤ්ජනනං	60, 104
පාසණඛා	244	පිතිසුඛං	362
පාසාණං	224	පිතිසොමනස්සජාතා	124
පාසාදං	172, 250		
පාසාදිකො	174	පු	
පාසාදිකචචරේ	422	පුකකුසකුලෙ	172
පාසො	202	පුගගලො	172, 174
පානුණකානි	208	පුච්ඡ	22, 300, 380
පානුණෙය්‍යා	392	පුච්ඡස්සු	382
		පුච්ඡනො	102, 308
පි		පුච්ඡය්‍යාසි	18, 20, 22
පිඛගලා	304	පුඤ්ඤං	36, 38, 60, 66, 136, 170, 256, 324, 326, 376, 414
පිණඛං	208, 214	පුඤ්ඤකමමා	178, 258
පිණඛපාතෙත	168	පුඤ්ඤකරු	416
පිණඛමෙසනා	116, 364	පුඤ්ඤකිරියාය	184, 186
පිණඛපාතපටිකකනෙතා	142, 144	පුඤ්ඤකිරියාසු	160, 164
	154, 156, 326, 332, 364	පුඤ්ඤකෙඛවතා	392
පිණඛාය	142, 154, 208, 232, 326, 328, 336	පුඤ්ඤධාරු	184
පිණඛිකාය	278	පුඤ්ඤපෙකඛානං	414
පිණෙඛා	62	පුඤ්ඤපාපඵලපභා	178
පිතා	84, 228, 314	පුඤ්ඤඵලං	386, 388
පිපාසා	36	පුඤ්ඤභාගා	278
පිපාසිනො	258	පුඤ්ඤවිපාකො	114
පියං	30, 136, 146, 336, 338	පුඤ්ඤදුති	4, 6, 58, 104, 110, 112, 120, 136, 170, 178
පියඛකරමාතා	372	පුටං	312
පියතරු	374	පුට්ඨං	28, 80, 88
පියවාමං	338	පුට්ඨා	224
පියායති	374	පුණ්ඩරිකානි	250, 364
පියායනා	374	පුණ්ඩරිකිනියං	250
පියාර්තනං	188	පුණ්ඩරිකො	374
පියසාතරුපං	230	පුණ්ණං	30, 120
පියො	136, 142, 374	පුත්තා	68, 132, 314, 342
පිවනනි මඤ්ඤ	378		
පිවෙය්‍ය	166		

පු	පිටිබිකානි
පුකතරුපෙන	314
පුතතසමං	12
පුතතසමාධිසයනං	146
පුතනිමා	12, 196
පුඵ	420
පුඵඡතතාය	334
පුඵඡතං	268
පුඵඤ්ඤා	416
පුඵපඤ්ඤා	122, 342
පුඵසතතා	82
පුඵසමණමුභවණේ	382
පුඵචිං	332
පුඵ	370
පුතනිවතනිතුකාමො	376
පුතපුතං	310
පුතපුතායනනං	80
පුතඛවො	358
පුතාමාසො	358
පුපථං	364
පුබ්බං	272
පුබ්බජො	12
පුබ්බකභසමයං	142, 144, 154
	156, 208, 232, 238, 246
	256, 296, 306, 326, 328, 336
පුබ්බදෙවා	396
පුබ්බාපයමානො	18, 20
පුබ්බෙ	412
පුබ්බෙතිවාසං	298, 312, 350
පුරකඛකො	356
පුරකො	248, 266
පුරඡං	256
පුරඡිමං දිසං	262
පුරඡිමසමුඤ්ඤා	118
පුරුණං	258
පුරුණනිඡකරො	92
පුරුණදුතිසිකා	356
පුරුපුරං	350, 384
පුරිමං දිසං	222
පුරිසදනනං	52
පුරිසදමමසාරපි	390
පුරිසධොරයානං	52
පුරිසනාගං	52
පුරිසනිසභං	52
පුරිසමෙධං	144

පු	පිටිබිකානි
පුරිසසුගානි	392
පුරිසසීගං	52
පුරිසාඡානීයං	52
පුරිසො	16, 146, 158, 176, 184
	248, 258, 262, 274, 278, 364
	366, 402, 404, 406, 412
පුරෙ	116, 264, 314, 356, 360
	364
පුරෙපුරෙ	408, 410
ච	
චුඡතෙයසානං	312
චුඡයනනි	100
චුඡයෙ	182
චුඡකො	312
චුඡිකායෙන	238
චුඡිදෙහසයා	420
චුරෙසි	310
චෙ	
චෙකඛමානො	4, 6, 104, 120
චෙච්ච	188 324, 382
චෙනා	118, 364
චෙමං	12
චෙසලා	272
චෙසී	366
චෙසුණං	426
චෙසුණෙයසපහාසිනං	406, 408
	410
චෙය්‍යා	142, 170
චො	
චොකඛරඤ්ඤා	414
චොකඛරණී	166, 224
චොරියා	338
චොසනි	82, 84, 324
චොසො	60, 104, 132, 158, 186
ච්ච	
ච්චො	194
ච්චසං	292, 394, 424
ච්චං	276, 404
ච්චෙය්‍ය	194, 228
ච්චය්‍යා	208
ච්චය්‍යායනනං	206

ආ	පිටියබසාහි	බ	පිටියබසාහි
ආණිකසා	312	බහිඛා	244, 302, 352
ආලං	308	බහිඛාරකොට්ඨකෙ	146
ආලපාවතං	308	බහිසොහමාතා	148
ආලෙය්‍ය	368, 380	බහුං	296 378, 380
ආලො	302	බහුකා	360
ආ		බහුජනසුධාය	192
ආනො	266	බහුජනසා	130
ආ		බහුජනහිතාය	192
ආටො	272	බහුතරා	140
ආසති	32, 36, 402	බහුදුකබා	18, 20, 214, 216
ආසනතං	24	බහුදෙවරතති.	196
ආසායති	190, 194, 200, 276, 328	බහුතතං	254, 350
ආසාති	240	බහුහෙරවෙ	322
ආ		බහුලං	124
ආචා		බහුලීකතා	212
ආච්චබබා	150, 204, 210, 212	බහුලො	230
	238	බහුලීකරියසති	162
බ		බහුසුතා	354
බජ්ඣති	76	බහු	14, 194, 230, 264, 360
බභගු	190	බහුපායා	18, 20, 214, 216
බභවරො	258	බා	
බභො	42, 192, 194, 394	බාධසියාමි	204
බකං	240	බාලකාතං	314
බකති	82	බාලබලං	394, 398
බකතං	74, 144	බාලො	14, 158, 270, 290
බකිපමුඤ්චකරං	344		292, 354, 398
බකිපිතො	144	බාහං	248, 256, 258, 262, 264
බකිසා	392, 394		266, 278, 282, 404, 406
බබච්චං	144	බාහිසා	256, 326
බලං	394, 398	බාහිර	138
බලකායො	112	බාහිරෙසු	119
බලදො	56	බාලහතිලාතො	270, 424
බලපනො	248, 284	බි	
බලවා	258, 262, 264, 266, 278	බිඛං	244
	282, 394, 404, 406	බිලං	48
බලවා සනො	398	බිලබහදුතියං	166, 168
බලච්චියං	182	බිලාති	344
බලිවදො	12, 206, 308	බිලලමතතියො	272
බලිවදුවණණං	206	බිලිබිලිකා	356
බභවනපාතං	80	බි	
බභවාබාධො	172	බිජං	78, 244, 310, 404
බහි	294	බිජාති	40
බහිජටා	26		

මු	පිටිවිකානි
මුජ්ඣිමි	354
මුජ්ඣිමනි	140
මුඛගතාය	376
මුඛගාථාභිඤ්ඤාමනි	96
මුඛවකමුතා	250
මුඛදායාදෙ	348
මුඛසෙට්ඨසා	374
මුඛසාසනෙ	280, 282
මුඛජීර	94
මුඛානං	200
මුඛානසාසනං	414
මුඛානුමුඛො	346
මුඛො	78, 92, 128, 196, 244 258, 338, 374, 382, 390
මෙ	
මෙලුවසලාමුමනිකියො	272
මො	
මොජ්ඣිමගා	102
මොඛං	188, 350
මොඛෙති	304
මා	
මාග්ගිනියා	268
මානනීකතා	324
මා	
මාකතො	270
මාකරිසසි	368, 380
මාකරෙයසාපි	180
මාධිසසති	218
මාධිසසනනි	332
මාපාදච්ඡිකකනං	362
මාපාදෙ	182
මාමමහෙත	120
මාහරිසසාමි	374
මා	
මාභාරකුසුං	14, 362
මාභවපනනි	302, 322
මාභවවරියං	92, 162, 192, 198 254, 288, 302, 306, 370
මාභවවරියපරියොසානං	254, 288 290, 306
මාභවවරියවා	326
මාභවවරියසමිං	278

මු	පිටිවිකානි
මුභවමාරි	64, 116
මුභවමාරිනං	10
මුභවදෙවො	274
මුභවපඤ්චමං	284
මුභවපථං	256
මුභවපරිසා	280
මුභවපරිසාය	280
මුභවපාරිසජ්ජානං	280
මුභවපාරිසජ්ජ	280, 282
මුභවහකෙබ්බා	256
මුභවලොකෙ	248, 258, 262, 264 278, 280, 282
මුභවා	250, 264, 266, 274, 276 284, 414, 428
මුභවාසනං	284
මුභවුකො	248, 256, 258, 262, 280
මුභවුපපතති	258
මා	
මාභවණකුමාරො	180
මාභවණගහපතිකා	112, 208, 328 330
මාභවණභාමො	204, 208
මාභවණමහාසාලකුලෙ	174
මාභවණමහාසාලා	134
මාභවණවණණං	214
මාභවණි	256, 286
මාභවණො	174, 176, 186, 216, 258 258, 296, 302, 322, 324, 326 328, 378
මා	
මාමි	16, 58, 302, 424
මාමෙසි	354
මා	
මාභවකො	10, 12, 27, 32, 146 188, 190, 192, 200, 202, 206 212, 214, 222, 226, 262, 264 266, 268, 272, 280, 282, 286 288, 310, 312, 336, 340, 346 368, 378, 386, 388, 392

භ	පිට්ඨකපානි
භගවා	1, 4, 10, 18, 20, 22, 34
	142, 144, 146, 148, 150, 152
	156, 164, 170, 186, 188, 190
	192, 194, 200, 202, 204, 206
	208, 210, 212, 214, 216
	218, 220, 222, 226, 232, 248
	258, 262, 264, 266, 268, 272
	274, 276, 278, 280, 282, 284
	286, 288, 292, 296, 298, 306
	316, 318, 320, 322, 324, 326
	328, 338, 340, 342, 344, 346
	348, 368, 370, 374, 376, 378
	380, 386, 388, 390, 392, 402
	406, 408, 412, 416, 418, 426
භග්ගව	64, 116
භජති	58, 110
භඤ්ජති	364
භඤ්ජාමි	364
භඤ්ඤමානසමිං	354
භඤ්ඤමානෙ	124
භට්ඨං	232
භණ්	320, 396, 398
භණං	27, 274, 292
භණාමසෙ	372
භණේ	114, 338
භණ්ඩං	372
භණ්ඩනනං	290
භණ්ඩපි	290
භණ්ඩානං	80
භතකාමභසෙ	366
භතනභොගො	166, 168
භතනසම්මදෙ	14
භතනා	78
භතනාභිහාරෙ	152
භදනන	192, 336, 386, 412
භදනෙන	384, 388
භද්දං	370
භද්දනනව	384, 400
භද්දයුගං	278
භද්දෙත	18, 20, 214, 216
භද්දො	16
භඥං	4, 6, 14, 104, 190, 200
	232, 362, 376, 390, 392, 404
භඥතඤ්ඤා	142

භ	පිට්ඨකපානි
භයහරවසද්දං	206, 218
භයා	278, 394, 398
භරිචා	168
භරියා	68
භරෙ	182
භරයසාපි	180
භවං	130, 136, 264, 298, 300
	312, 314, 322, 324, 326, 330
	366
භවතෙ	368, 380
භවතෙතා	214, 216
භවබ්බකං	62, 64, 114
භවලොභජසං	224
භවසොකානුසාරිඤ්ඤ	30
භවිසුනි	30, 386, 388, 390, 392
	410
භසමනි	302
භා	
භාගසො	344
භාගිතෙයෙතා	156, 158
භාණ්ඩමා	350
භාතා	84
භාතුවච	168, 170
භායාමි	236, 358, 368
භාරචාරගොතෙතා	292, 302, 306
භාවතාය	90
භාවයං	26, 294
භාවයෙ	6
භාවිතතෙතා	100, 256
භාවිතතතානං	64, 116
භාවිතා	212
භාවෙහි	336
භාසති	184, 286, 336, 340, 372
භාසමානසා	282
භාසිතං	264, 282, 364
භාසිතා	280
භාසිහාඤ්ඤ	398
භාසිඤ්ඤ	426
භි	
භිංසතකං	284
භික්ඛං	324
භික්ඛනි	314
භික්ඛවෙ	10, 192, 280, 282, 340
	384, 386, 388, 390, 392, 396
	398, 402, 404, 416, 424, 426

භි	පිටප්පිකාති
භිකකපි	18, 20
භිකකසු	18, 20
භිකකු	6, 14, 18, 20, 22, 24, 26 28, 98, 102, 104, 126, 130 132, 192, 206, 208, 230, 256 270, 272, 274, 278, 282, 294 320, 322, 326, 332, 334, 336 338, 342, 352, 354, 358, 360 362, 366, 426
භිකකුති	232, 234, 238, 246, 378 428
භිකකු භිකකු	208
භිකකුසමසං	132, 288, 290, 306 330, 420
භිකකුසමසපරිවෘතො	340, 344
භිකකුසතානං	342
භිකකු	10, 94, 134, 142, 144 154, 192, 198, 204, 206 210, 214, 216, 218, 222 272, 278, 282, 326, 338 344, 356, 360, 364, 374 386, 388, 408, 426
භිකුතෙන	258
භිකුතෙය	206
භියෙයා	18, 198, 398
භියෙයාසොමනතාය	280, 344
භිසාති	364
භි	
භිතා	80, 400
භියෙයා	20, 394, 402
භිරු	390
භිරුවඡමභි	180
භු	
භුජ්චගමං	132
භුඤ්ජති	166, 168, 240, 300
භුඤ්ජමානානං	10
භුඤ්ජසු	232, 308
භුතතාචී	152
භුචා	56, 118
භුචාන	18, 20
භුචා භුචා	364
භුතෙනා	300
භුමමා	416

භු	පිටප්පිකාති
භුසං	132, 226, 228
භුසා	202
භුසෙන	394, 396
භු	
භුතපුබ්බං	10, 112, 118, 168, 278 384, 386, 390, 392 396, 400, 402, 404 412, 416, 424, 426
භුතා	284
භුතූපච්චනති	66, 82, 84
භුමි	186
භුමිගතං	186
භුමිරුමණෙය්‍යකං	414
භුරිපඤ්ඤ	310
භෙ	
භෙචා	354
භෙදනං	178
භෙදනධමෙමා	134
භෙදනපරියොසානාති	178
භෙදසිතුං	186
භෙද	412
භෙමි	202
භෙරවා	194, 278
භො	
භොගෙ	138, 140, 164
භොජනං	174, 176, 184, 366, 378
භොජනීයං	288
භොජීයසීයං	84
භොතො	288, 308
භොතොතා	214, 216
ම	
මකුචිතො	364
මකෙචන	334
මගා	98, 356
මග්ගං	132, 188, 212 224, 310, 330, 332
මග්ගකොච්චෙද	340
මග්ගජනො	334
මග්ගඤ්ඤ	340
මග්ගතා	374
මග්ගපිදු	340
මග්ගානුගා	340

ම	පිටප්පිටිකාහි
මග්ගාමග්ගසස්ස	340
මඩකු	360
මඩකුභුතො	226
මච්චු	332
මච්චුතො	22, 90, 222, 236 280, 282
මච්චුධෙය්‍යං	42, 62, 114
මච්චුමුඛං	110
මච්චුරක්කෙසු	358
මච්චුවසභා	98
මච්චුගාසිතො	342, 348
මච්චො	70, 136, 324
මච්චරි	36, 174
මච්චරිතො	60
මච්ච්	140
මච්චේරං	58, 110
මච්චේරු	36, 38
මච්චේරවිනයෙ	406, 408, 410
මච්ච්නනි	138, 140
මච්ච්නනිකෙ	14, 362
මච්ච්චිච්චිවණණසතං	228
මජ්ඣෙ	280
මජ්ඣෙකල්‍යාණං	192
මජ්ඣෙසිතා	302
මජ්ඣෙකෙ	222
මජ්ඣෙසුති	158, 208, 292, 398
මජ්ඣෙසුමානො	376
මණි	124, 190
මණිකුණ්ඩලෙසු	144
මණ්ඩලි	96
මතං	372
මතෙසු	36
මතනං	152
මතනිකාකුණ්ඩලො	148
මතකෙ	24, 102
මධුපිතා	378
මධුරං	340
මධුරග්ගසස්ස	78, 88, 286, 422
මතසිකාරු	192, 362
මතසිකරෙතා	148
මතාපා	178
මතාපපරියනනං	150
මනුජා	98
මනුසස්සකපණේ	412

ම	පිටප්පිටිකාහි
මනුසස්සකමියා	258
මනුසස්සකකියෙ	184
මනුසස්සතනං	62
මනුසස්සදුලිඤ්ඤො	412
මනුසස්සභුතො	412
මනුසස්සභුතො සමානො	408, 410
මනුසස්සරුමණේත්‍ය්‍යසස්ස	414
මනුසස්සවරුකො	412
මනුසස්සිඤ්ඤො	132
මනුසස්සො	232, 246
මනො	26, 90, 102, 210, 212 224, 242, 278, 308 332, 352, 370
මනොච්චා	32
මනොනීවාරණං	32
මනොරමා	204, 238
මනොවිතකකා	370
මනොසමච්චස්ස විඤ්ඤාණායතනං	210, 212
මනනසුඤ්ඤෙන	186
මනනා	110
මනනිතො	186
මනෙතනනි	358
මනෙතභි	186
මන්දියා	202
මන්දො	110, 310, 354
මරණං	178, 220, 240
මරණනනං	178
මරණධම්මො	162, 178
මරණපරියොසානා	178
මරිසස්සනනි	178
මලාභිභු	36, 58, 110
මහග්ගතො	38
මහනියා	200, 204, 316, 378
මහනනං	194, 206, 210, 218
මහඤ්ඤිතා	30, 134
මහඤ්ඤිතෙ	140
මහනනනෙතන	160
මහනනතරෙ	270, 274
මහනෙතා මහනෙත	200
මහපඵලං	92, 180, 182, 312 382, 414
මහබ්බියෙ	184
මහලුපිකා	178

ම	පිටිබිඛකානි
මහසාසී	152
මහාඥපිටිකො	190
මහාජනකායො	144
මහානුභාවකරො	266
මහානුභාවතා	280
මහානුභාවො	266, 348
මහාපඤ්ඤා	122, 342
මහාපථං	110
මහාබ්‍රහ්මචරෙඨා	194
මහාබ්‍රහ්මචරිණී	194
මහාභයගෙරවසඤ්ඤා	218
මහාභොගා	30, 134
මහාමනතා	186
මහාමුනි	194, 350
මහාමෙඝො	344
මහායඤ්ඤා	144
මහාරජකෙඛි	250
මහාරමහා	144
මහාරුගං	336
මහාරුජ 130, 134, 136, 138, 140	
142, 146, 148, 150, 160	
178, 180, 182, 184	
මහාරුජා	416
මහාවතෙ	408
මහාවීරු	202, 230
මහාසමිඝො	48
මහීං	342
මහීච්චිවණණසතං	228
මහීඤ්ඤිකතා	280
මහීඤ්ඤිකතරො	266
මහීඤ්ඤිකො	266, 348
මහීසාසා	332
මහෙසකනිංහි	20, 22
මහෙසීං	58, 298, 300
මා	
මාගරහිත්ථ	426
මාණවකා	322
මාණවකෙහි	322
මාණවො	408, 410
මාතරං 16, 256, 310, 316, 324	
මාතාපිතරො	166, 324
මාතාපෙතනිගරො	64, 116, 406
	408, 410
මානීයා	128

මා	පිටිබිඛකානි
මාතුභූවර්ගතො	366
මාදිසො	394
මාතං 8, 28, 42, 318, 334	
මාතකාමසා	8, 52
මාතගජ්ඣසා	28
මාතජ්ඣසා	316
මාතනං	126
මාතපථං	334
මාතමුගණා	318
මාතගතා	234
මාතසං	214
මාතානුසයං	336
මාතානීසමයා	336
මානුසං 54, 62, 114, 136	
මානුසකෙ 18, 20, 214, 216	
මායා	28
මායාචී	424
මාරදිට්ඨිගතං	246
මාරභිතරො	226, 230
මාරධෙය්‍යං 208, 226, 228	
මාරනුඤ්ඤා	244
මාරපාසපභාසිතං	62, 114
මාරපාසෙන	192
මාරබ්‍රහ්මචරිණී	192
මාරබ්‍රහ්මචරී	44
මාරවසං	242
මාරවසානුගා	190
මාරිස 1, 4, 38, 258, 264, 266	
364, 416, 418, 422, 424	
මාලං	404
මාලාගකිවිලෙපතසා	172, 174
මාලුවා	370
මාලුතෙන	404
මී	
මීගා	140
මීච්ඡාදිට්ඨි	174
මීතනං	66
මීතනඤ්ඤා	402
මීතනාමච්චා	288
මීලායනී	228
මි	
මියනී	118, 258, 310
මියමානො	174, 176

මු	පිට්ඨකයාහි	මො	පිට්ඨකයාහි
මුබරු	116, 362	මොසවජ්ජා	126
මුබෙන	270, 274, 318, 346	මොහතං	58
මුග්ගමනිකො	272	මොහො	134, 180
මුච්චනි	76, 364	ය	
මුච්චනා	118, 140	යකපිණ්ඩං	366
මුසෙද්දායා	82, 96	යකබ්භී	372, 374
මුට්ඨසසතිනො	116, 362	යකෙබ්බා	58, 110, 222, 368 376, 378, 380, 416 418, 422, 424
මුණ්ඩකො	300	යගෙස	184, 322
මුණ්ඩො	300, 312	යජන්ති	144
මුතං	360	යජමානස්ස	144, 312
මුතභතා	332	යඤ්ඤාභ්වාය	142
මුතභවාගො	406, 408, 410	යඤ්ඤාබ්බිතං	146
මුතොතා	16, 188, 194, 244	යඤ්ඤාපභීතො	300
මුද්දිතා	340	යඤ්ඤො	38, 144
මුද්දිද්දියෙ	250	යනභතං	26
මුද්ද	80, 224	යතොනීදතං	214, 216
මුඛාවසින්නානං	184, 186	යථා අභුසලං	44
මුනි	92, 194, 298 300, 312, 322 334, 350	යථා කථං පන	1
මුසාහණතො	402	යථා කමමං	178
මුසාවාදස්ස	278	යථා ධමමං	426
මුහුං මුහුං	202	යථාධොතෙත	208
මුහුතෙතන	408, 410	යථාපපච්චයං	166
මු		යථාබාලං	44
මුලං	224	යථාමුලුකං	44
මුසිකා	304	යථාඋභං	402
මුලුකස්ස	132, 288, 306, 330	යදකඛබ්බි	380
මෙ		යනභුත	300, 316, 346, 348
මෙසො	184	යමකසාලානා	282
මෙනතං	370	යමලොකං	62
මෙථුතා	116	යමස්ස	40
මෙථුතාධමමා	64	යසසා	220, 348, 412
මෙද්දවණණං	224	යසස්සිතං	130, 132, 368
මෙධාවී	46, 56, 144, 340, 414	යා	
මෙධාවීනී	158	යාවකා	310
මො		යාවන්ති	404
මොකබ්බි	194, 204, 210, 224	යාවමානාතං	174, 176, 404
මොවගෙ	82	යාවඤ්ඤා	310
මොදරෙ	62	යාවයොගො	406, 408, 410
මොතං	8, 52	යානු	30, 58, 120
මොමුහා	242	යානං	58
		යානදෙ	56

යා	පිටුවලකාණි
යානභොගො	166
යානීකතා	212
යාපෙනති	10, 366, 420
යාමා	242
යාවච්චං	406, 408, 410
යාවනකං	106
යාවසුභාසිතං	110, 114, 118

සු	පිටුවලකාණි
සුගං	308
සුගතඛගලං	308
සුඤ්ජං	98
සුඤ්ජඵ	280, 282
සුත්තං	406, 408, 410
සුඛං	38, 180

යො	පිටුවලකාණි
යොගං	22, 114
යොගකෙබ්බිමාධිවාහනං	308
යොජෙභි	416, 418
යොත්තං	308
යොනිසො	60, 104, 192, 362
යොබ්බතෙන	18, 20, 214, 216

ර	පිටුවලකාණි
රකං	132
රකංසා	314
රකංඛා	138
රකංඛිතවෙතා	278
රකංඛිතො	136, 138, 164
රකෙබ්බසා	138
රජං	92, 352
රජනං	170
රජනීයෙන	340
රජො	24, 292
රජොජලලං	148
රජ්ජං	132, 158, 212, 386, 388, 408, 410
රජ්ජුභි	144
රඤ්ඤා	142, 156, 158, 278, 342
රඬං	310
රඬංචනෙතා	30
රණං	268
රණඤ්ජභා	98
රතනං	66
රභිං	242, 278, 320, 332

ර	පිටුවලකාණි
රතී	14, 62, 362
රතො	90, 370
රතතකිකාරතීමසායං	194, 210
රතති ඡද්දිචං	100
රතති ඡද්දිචකකියො	70, 80
රතතියා	1, 4, 18, 20, 196, 270, 272, 278, 360, 372, 376, 406

රතතො	60, 90
රඵකායං	156, 158
රඵකාරකුලෙ	172
රඵකුබ්බරං	193
රථිකාය රථිකං	378, 380
රථො	58, 246
රමනි	320
රමනී	268
රමනීයා	166
රසා	150, 204, 208, 238
රහදො	302, 328
රහො	86, 372
රහොගහසාස	134, 136, 138, 160, 212, 216, 218, 248, 400

ර	පිටුවලකාණි
රුගදොසපරිකබ්බිණා	62, 114
රුගදොසපරෙකෙභි	248
රුගදොසච්චිකයා	418
රුගපාසෙත	226
රුගරතො	248
රුගුපසංභිතං	336
රුගො	26, 70, 294, 330, 332, 336, 370, 418
රුජකරණීයානි	184
රුජකුලෙ	186
රුජකොසං	170
රුජගතීයානං	128
රුජදුණ්ඛිත	132
රුජධානියා	278, 282
රුජනොපුරං	166, 168
රුජරථා	134
රුජා	78, 112, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 146, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 182, 278, 342, 428
රුමණේයසකං	414

රූ	පිට්ඨකතී
රූකඛමුලගතානං	390
රූකඛමුලගභණං	356
රූකඛමුලෙ	234, 298, 392
රූච්චති	122
රූදමානා	142
රූදමමුඛි	236
රූපපතො	354
රූ	
රූපගතො	332
රූපචතී	238
රූපසඤ්ඤා	26, 296
රූපසඤ්ඤාජනාතීගො	100
රූපානී	132, 218, 288, 306, 330
	354
රූපියසා	166, 168
රූපුපගා	238, 240
රේ	
රේචයෙ	240
රේචෙසි	88, 240, 286
රේදනතී	372
රේරූචං	54
රේසකො	158, 174
රේසෙතාරං	158
රේසෙසි	290
උ	
උජ්ජ	138
උඛිභොජනො	152
උඛා	132, 310
උඛාන	132
උපසිසාමි	54
උඛතී	34, 62, 172
උඛා	330, 332
උභිසා	138, 140
උභෙය්‍යං	178, 288, 306
උඛරෙ	202
උහුකෙත	118
උහුචිතොතත	360
ලා	
ලාභා	216, 218, 332, 334
ලාභී	174, 346
ලී	
ලීච්ඡ	408, 410
ලීච්ඡතී	334, 378

ලූ	පිට්ඨකතී
ලූතො	10, 228
ලූඥොත	258
ලී	
ලීඛං	52
ලීඛපාපුරණො	314
ලීඛො	314
ලො	
ලොකෙ	1, 28, 32, 36, 58, 84
	104, 114, 116, 146, 202, 214
	216, 226, 228, 232, 284, 286
	300, 326, 364, 368, 374, 380
	416
ලොකජෙට්ඨං	392
ලොකධාතු	46
ලොකනිරොධං	120
ලොකනිරොධගාමිනීං	120
ලොකනනගු	120
ලොකපරියායං	44
ලොකවිදු	120, 390
ලොකසමුදයං	120
ලොකාධිපතී	322
ලොකානුකම්පාය	192
ලොකාමිසං	4, 6, 104, 120, 208
ලොභො	80, 134, 180
ලොමං	194, 240
ලොමහංසං	190, 194, 200, 232
	238, 246, 284
ලොමහට්ඨජාතො	96, 302
ලොභසිසමාසො	148
ලොභිතං	228, 272
ලොභිතමලං	172
ලොභිතමලා	172
ච	
චකඛතී	258
චග්ගගතසා	334
චගුනා	322, 340
චග්ගො	10
චඛිඪිසො	428
චචනං	22, 266, 264, 370
චචනකම්මො	122
චචිගුනො	308
චචො	10, 358, 420
චචෙජා	310

ව	පිටුවකි	ව	පිටුවකි
වජනනි	420	වනනනං	58
වජ්‍යං	264, 394, 398	වනමජ්ඣගතං	236
වජ්‍යංසි	366, 372	වනමසසිතො	322
වජ්‍යභූමියා	356	වනයකෙබත	428
වට්ඨං	30	වනයකෙභි	302, 320, 322, 350
වණ්ඛබ්බකෙ	174, 176, 184	354, 356, 358, 360, 362, 364	
වණණං	160, 190, 286, 358	වඤ්ඤි	344
වණණදෙ	56	වඤ්ඤබ්බං	416
වණණධාතු	238	වපතෙ	404
වණණනිභා	124, 190	වපිඤා	308
වණණපොකඛරතාය	174	වපස්සු	308
වණණරූපෙන	148	වපසකාලෙ	306
වණණවාදී	112, 386, 388	වයධම්මං	282
වණණනි	132	වයසා	18, 214, 216
වණණො	124	වයො	70, 178
වතං	92, 360	වයොගතං	314
වතපදනි	406	වයොගුණං	6, 120
වතසීලවනනං	260	වරං	386, 388
වතිතං	260	වරතනං	30, 120
වනනති	30, 306	වලාගකං	378
වතනමානමභි	234	වසං	358
වතනවෙ	364	වසමච්ඡගු	72
වහතා	122	වසගො	226
වඤ්ඤෙ	56	වසඛගතා	270
වඤ්ඤොගො	166	වසඛගමි	354
වඤ්ඤෙනාසනානි	182	වසලී	286
වඤ්ඤා	172, 174	වසවතභි	62
වඤ්ඤි	66	වසවතභිනො	242, 258
වඤ්ඤකතා	212	වසානුගො	14
වඤා	130, 336	වසිභුතා	240
වඤාත	418	වසුකිරා	184
වදඤ්ඤා	62, 80	වසෙ	278, 322
වදනතා	330	වසො	82
වදනනි	100, 212, 224, 302, 330	වසො	356
වදනනිතිපි	28	වසොනි	310
වදමානො	130	වසොසතං	118, 198
වදමිතිපි	28	වසොසතජ්ඣී	118
වදෙය්‍ය	28, 130, 184	වසොසතසතසොනි	170, 274
වදෙභි	22	වසොසතසො වසොසතසො	274
වධං	76, 240, 280	වසොසතානි	170, 274
වතං	132, 352	වසොසතාසුකො	118
වතවෙනා	414	වසොසතසොනි	170, 274
වතථං	332		

වා	පිට්ඨකයානි	වි	පිට්ඨකයානි
වාචං	64, 116, 126, 270, 274 280, 336, 338, 394	විජයා	236
වාචසීකං	340, 342	විජාතවණණසතං	228
වාචාය	136, 138, 174	විජාතා	158
වාචානි	288, 394	විජාතනං	230, 346
වාචෙමි	424	විජාතනා	36
වාජපෙය්‍යං	144	විජාතානි	354
වාතමිගො	360	විජාතාසි	10, 22
වාතෙහි	312	විජානිඤ	372
වාදං	286	විජානිසුසි	286
වාදිතං	322	විජිතසඛගාම	250, 416
වායමෙඵ	402	විජිතාචී	202
වායමෙය්‍යාඵ	386, 388	විජුති	16, 28, 70, 102, 104 342, 354, 382, 394, 398
වායසො	224	විජුජා	60, 78, 104, 350
වායො	30	විජුජාවරණසම්පනනො	276, 296 298, 390
වාරිජං	364	විජුජායනනකරො	334
වාලගගමිනනං	364	විජුජු	278
වාසවො	428	විජුජුපභාසවිණණො	54
වාසාය	382	විජුජුමාලීසතකකකු	184
වි		විජුජුලලතා	194
විකපපයෙ	268	විකුසුණං	222
විනිණණවාචා	116, 362	විකුසුණසද්ධායනනං	282, 284
විකුලාවකා	400	විකුසුපනියා	338
විකබ්භො	358	විකුසුපෙතුං	280
විගතමිලමිචේජරෙන	406, 408, 410	විකුසුපෙය්‍යාසි	280
විගතලොමනංසො	278	විකුසු	168, 394
විගතචලාභකෙ	124, 350	විකුසුකී	18, 20
විගතා	100	විතකකා	332
විගතො	204	විතකෙකති	382
විගාහිය	322	විතතා	370
විවකබ්භො	382	විතනං	78, 222, 230, 380, 382
විවකබ්බකමමාය	200, 204, 206, 218	විජචාරෙන	18, 20, 22, 340
විචර	416	විදිචා	28, 142, 144, 188, 214 216, 232, 246
විචරියුසාමි	384	විද්ධා	212, 268
විචරිලා	350	විධවා	304
විචාරණං	72, 74	විධාවති	68
විචිකිච්ඡා	182	විධුතං	352
විචිතාති	270, 274	විධුමො	256
විචිතෙ	104	විධුපිතා	28
විචෙය්‍ය	40	විදෙඛි	124
විජටයෙ	26, 294	විතයා	354
විජකුසුදු	258		
විජනං	322		
විජමහිකා	14		

වි	පිටුවකිනාහි	වි	පිටුවකිනාහි
විනයනති	42	විමුහුනිසුඛපටිසංවෙදී	350
විනයාය	76, 214, 216	විමුහුනො	226, 244, 278
විනයසසු	352	විමොකෙඛා	284
විනයසකි	248	වියඤ්ඤනං	70
විනිපාකං	172, 174	වියඤ්ඤනෙත	148
විනිබ්බං	358	විරජං	344
විතෙය්‍ය	36, 58, 110, 320, 378	විරතො	64, 100, 116, 126
විතොදය	334	විරුගනිසසිතං	162
විතොදෙසා	330, 332	විරුගො	248
විතොදෙත්ති	370	විරුජිතා	26, 294, 418
විඤ්ඤි	270, 274, 310, 366	විරුජිය	30
විඤ්ඤෙ	382	විරියං	308
විඤ්ඤෙර	132	විරියෙත	14
විඤ්ඤම	224	විරුඤ්ඤා	420
විඤ්ඤමු	386, 3 8	විරුභති	244
විපච්චති	208	විරොචති	34, 108, 124, 202, 350
විපරියෙසා	336	විලිඛනො	226
විපසස්තො	234	විලුහො	158
විපාකාවසෙසෙත	168	විලුපපති	158
විපාකො	60, 62, 140	විච්ඡේදය	80
විපාචෙත්ති	280, 412, 422	විචන්තකනිකං	222
විපුලො	128 144	විචරෙය්‍ය	132, 288, 306, 330
විපපජ්ඣෙය්‍ය	42, 46	විචරී	300
විපපටිපඡ්ඡන්ති	138, 140	විචිනො	202, 356
විපපටිසාරං	334	විචිඛා	144
විපපටිසාරී	168	විචේදං	4
විපපටිසාරො	334	විචේදකච්චිතී	232
විපපමුහුනො	8, 52, 204	විචේකකාමො	352
විපපමුහුනොසී	94	විචේකනීසසිතං	162
විපපසනො	58, 110, 182	විසං	426
විපපහානෙත	72, 74	විසන්තිතං	44, 104, 202
විපපහාය	322	විසන්තා	370
විපඵ ඡදිතාති	224	විසන්තිකං	1, 62, 64, 114, 116
විඛන්තවිනො	116, 362	විසමං	110
විභජෙය්‍යං	54	විසමුලසා	78, 88, 286, 422
විමලො	48	විසමෙ	16, 38
විමානං	22, 268	විසලො	322
විමුහුනං	42, 52	විසයො	186
විමුහුනවිනො	86, 98	විසාරදො	202, 324
විමුහුනි	192	විචීදති	14
විමුහුනිකනිකො	182	විසුඡිකිති	14, 62, 104, 228
විමුහුනිඤ්ඤාදසානකනිකො	182	විසුඡිකිතො	324
විමුහුනිඤ්ඤාදසානසමපනතරං	252	විසුඡිකියා	342
විමුහුනිසමපනතරං	252	විසුඡිකො	334, 336

වි	පිටප්පිකානි
විසුසානි	228
විසුකං	322
විසුකාසිකානි	224
විසෙවිතානි	224
විසොධිතං	350
විසං	326
විසංචයාය	338
විසංමෙ	90
විසංසෙ	148
විසංසං	126
විහංඝු	254
විහඤ්ඤානි	76
විහතා	236
විහරං	8
විහරනි	20, 130, 146
විහරනො	164
විහාතබ්බො	162
විහාරං	196, 332
විහාරපාලො	330
විහාරපෙකඛිකායො	330
විහාසි	254, 278, 288, 290, 306
විහිංසනි	294
විහිංසාවිතකකං	362
විහිංසෙය්‍ය	338
විහෙසා	248
විහෙසනි	282
වි	
විණා	222
විතද්‍යෙසො	392
විතමච්ඡේරු	62
විතමලො	350
විතමොහො	392
විතරුගො	352, 392
විතසලෙලො	202
විනිවතො	28
විනිවතනනනං	264
විනිසාරේණා	130, 286, 294, 312 312, 324, 328
වීර	250, 416
විසංවසංසනිකා	178
විසනිආච්චා	274
විසනි ආබ්බා	274

වි	පිටප්පිකානි
විසනි ආබ්බද	274
විසනි ආහා	274
විසනි උපපලො	274
විසනි කුච්චද	274
විසනි බාරිකො	274
විසනි නිරබ්බද	274
විසනි පුණ්ඩරිකා	274
විසනි සොගනිකා	274
වූ	
වූච්චනි	6, 290, 326, 364, 408 410
වූච්චනිකා	282, 284
වූච්චාපෙචා	216
වූච්චි	12, 78, 308
වූච්චනි	298
වූච්චනො	20, 22, 206, 214, 216 258, 270, 274, 286, 288 324, 354, 398
වූච්චා	356
වූච්චනං	84, 254, 288, 290 356
වූච්චනවනො	134
වූච්චනව්‍යවච්චිකො	120
වූ	
වූපකච්චො	254, 288, 290, 306
වූපසමො	10, 284, 358
වෙ	
වෙජ්‍යනනපාසාද	418
වෙණකුලෙ	172
වෙනරණිං	40
වෙදගු	256, 258, 300
වෙදනා	50, 152, 202
වෙදනනගු	300
වෙදිනබ්බො	18, 20, 214, 216 390
වෙදී	298, 312
වෙධමානං	202
වෙරං	44, 46, 154
වෙරෙච්චනව්‍යවො	402
වෙරෙච්චනො	96
වෙලායං	10, 152, 216, 332 334, 356, 360, 370 378, 380, 412, 424, 426

වෙ	පිටිඨිකතාහි	ස	පිටිඨිකතාහි
වෙසුසුකුච්ඡාඛේ	180, 182	සංවෙජ්ඣනො	352, 354, 358
වෙසුසු	296		360, 362, 366
වෙහාසං	18, 20, 256, 270, 332	සංවෙජ්ඣනුකාමා	352, 354, 356
වෙහාසඛිතමො	118		358, 360, 362
වෙහාසඛිතං	186	සංවෙජ්ඣනා	264, 268, 282
වෙචං	276	සංවෙජ්ඣන	256
වෙචරියො	124	සංවෙජ්ඣනී	280
වෙචා		සංවොහාරෙත	148
වොඤ්ඤෙසී	168	සංසට්ඨා	358
වොලොකෙසී	250	සංසරං	190
වොසිනො	298, 312	සංසාරං	68
වොසුසුග්ගපරිණාමිං	162	සංසීද්ධි	1
වොසුසුග්ගරතො	406, 408, 410	සකං	136, 386, 388
වොසුසුජ්ජ	194	සකමානුනීවෙසනං	256
වොහරෙය්‍ය	28	සකලීකා	214
වොහාරමනෙතන	28	සකුණී	82
ව්‍යාකරිසුසභි	150	සකුණො	352
ව්‍යාකරෙභි	18, 20,	සකකාරණේ	410
ව්‍යාසිඛිමමා	162	සකකච්චං	408, 410
ව්‍යාසිතා	162	සකකතො	312
ස		සකකතනා	406, 408, 410
සංකසායනී	360	සකකතා	252
සංකුපිතං	394, 396	සකකතාමකො	368
සංජ්ඣනො	304	සකකපඤ්චකං	428
සංදසෙසභි	210	සකකපතිරූපකො	410
සංයමාමසෙ	370	සකකරෙය්‍යානං	312
සංයමො	40, 302	සකකසෙවිතං	404
සංයුජේ	136	සකකායදිට්ඨිපප්පාණාය	24
සංයුතං	30	සකකායසමිං	358
සංයුතෙතා	368	සකකාඤ්ඤ	276
සංයොගපරමා	402	සකකාමි	18, 20, 278
සංජනං	42, 46	සකකිං	222, 230
සංචරානී	250	සකකානුලෙ	244
සංචරෙ	138	සකිං	64, 116
සංචසකො	360	සකිලසමාසං	206, 408, 410
සංචාසො	368	සකිකප්පානං	14
සංචිගො	96, 302	සකිකමතානී	182
සංචිජ්ජභි	186	සකිකමෙය්‍ය	174
සංචිජ්ජමානා	170, 174,	සකිකසුරං	92
සංචිහානී	80	සකිකසුරසමාචාරෙ	128
සංචුතො	138	සකිකිලිඨං	92
සංවෙගං	352, 354, 356, 358	සකිකුපිතං	290, 298
	360, 362, 364, 366	සකිකං	22
		සකිකිලීකාහි	144

ස	පිටියබ්‍යානි
සදෙවමනුසාය	252, 286, 300 368, 380
සද්දපරිනතාසී	360
සද්දමනුසායවෙසී	376
සද්දභානො	38, 382
සද්ද	150, 204, 208, 210 238, 360
සද්ධමම	32, 34, 108
සද්ධමමගරුතො	254
සද්ධමමසවණං	374
සද්ධා	40, 46, 76, 82, 350 354, 382, 412, 414
සද්ධාබීජං	808
සද්ධාසිකො	184, 272
සද්ධො	80, 174, 176, 184
සතතෙ	14
සතනතතො	36, 338
සතමාතො	24
සතතරමාතො	96
සතතසාමී	240
සතතාසෙය්‍යං	194
සතතාතකං	16
සනනී	4, 38, 40, 192, 288
සනනීකෙ	4, 12, 224, 226, 254 268, 276, 288, 292 294, 402, 414, 426
සනනීට්ඨාමී	1
සනනීපෙකෙබ්‍යා	4, 6, 104, 120
සනනුට්ඨා	122
සනෙනා	36, 40, 134, 170, 248 256, 330, 338, 360, 394
සනුවං	32, 34, 76, 108
සනුවරෙ	304
සනුසෙසනී	204, 206, 338, 342 344, 374
සනුට්ඨිකො	18, 20, 214, 216, 390
සනුය	118, 364
සනුපායනී	302
සනුයනිනා	164, 156
සනනීගණනාම	424
සනනීපනිතා	46, 328
සනනීසීනොසු	314
සනනීසීවෙසු	14
සනනීසසීතො	70

ස	පිටියබ්‍යානි
සනනීසීතො	295
සපසෙඤ්ඤ	26
සපද්‍යනං	254, 296
සපරිග්ගනං	56
සපසු	400
සපසෙඤ්ඤ	294, 368, 378, 380
සපපරුජවණණං	194
සපසුතනං	194
සපපිනා	296
සපසුරිසො	166, 406, 408, 410
සබ්බකමමකබ්‍යපපතො	244
සබ්බකාමසමිද්ධියා	386, 388
සබ්බගඤ්ඤපමොචනං	374
සබ්බගඤ්ඤපභීතියා	368
සබ්බගඤ්ඤභී	378
සබ්බබ්‍යසමපනං	348
සබ්බවෙනසො	204, 338, 342 344, 374
සබ්බවට්ඨිනීතං	346
සබ්බඤ්ඤ	138, 236, 238
සබ්බදදෙ	56
සබ්බදුක්ඛපපභාණාය	240
සබ්බදුක්ඛා	34, 70, 108, 308
සබ්බධි	8, 52, 94
සබ්බනීක්ඛමො	346
සබ්බනිවෙසනෙසු	22, 42
සබ්බනීසසග්ගා	102
සබ්බපාණීනං	402
සබ්බපාසභී	192, 194
සබ්බබ්‍යනිනුක්ඛනා	240
සබ්බභුතානුක්ඛමී	202
සබ්බසොගෙභී	380
සබ්බරතනීවාරෙ	360
සබ්බලොකං	350
සබ්බවිදුං	58
සබ්බවෙරභයානීත	220
සබ්බසබ්බාරසමථො	248
සබ්බාකාරවරුපෙතෙ	284
සබ්බාභ්භු	244
සබ්බාදීසා	142
සබ්බුපටීතං	196
සබ්බුපටිපටිනීසාග්ගො	248
සබ්භී	32, 34, 108, 134, 302
සබ්බසුද්දනං	192

ස	පිට්ඨකානි
සමුභවකෙ	252, 256, 300, 368 380
සමුභවචාරයෝ	216, 218
සභා	328, 330
සභාධම්මං	328
සමං	8, 16, 110
සමඛිඤ්ඤා	10, 148
සමචරියා	186
සමචරියාය	176, 184
සමච්චනෙසුං	226
සමච්චිතො	290
සමජ්ඣගං	158
සමඤ්චරා	420
සමඤ්ඤානො	126
සමඤ්චරෙ	212
සමඤ්ඤං	28
සමණ	10?, 194, 204, 210, 212 224, 226, 29?, 308
සමණකා	328
සමණත්‍රාගමණකපණද්වික	
වණ්චිබ්බක සාවකානං	112
සමණත්‍රාගමණා	130
සමණී	242
සමණුපාසනස්ස	86
සමන්තානි	406, 408, 410
සමතිකකම්ම	208
සමතිකකම්මං	240
සමධිගයා	160
සමන්තරා	284
සමනුඤ්ඤා	4, 86, 276
සමනුපස්සති	126
සමන්තවකචු	250
සමන්තනො	250
සමන්තා	298, 342
සමන්තාගනො	18, 20, 118, 182
සමන්තාගරිචා	204, 206, 210 338, 342, 344, 374
සමන්තොසං	348
සමන්තොසති	348
සමපටිතා	10, 148, 420
සමසං	1, 98, 102, 108, 116, 126 146, 194, 196, 200, 202, 204 208, 212, 214, 216, 220, 222 23?, 248, 258, 264, 278, 282

ස	පිට්ඨකානි
සමසං	286, 288, 292, 306, 322, 332 346, 348, 352, 354, 356, 358 360, 362, 364, 366, 368, 370 374, 378, 380, 384, 386, 388 392, 406, 408, 426
සමසෙන	38, 140, 142, 144, 146 148, 152, 200, 202, 204, 206 208, 210, 214, 216, 220, 222 258, 266, 268, 270, 286, 312 316, 320, 322, 326, 340, 342 350, 352, 354, 356, 358, 360 362, 364, 370, 374, 376, 378 390, 402, 404, 414
සමලඛකරිචා	330
සමලෙහි	250
සමාගතා	342
සමාගමිභ	360
සමාවරෙ	132
සමාදපෙති	204, 206, 210, 338 34?, 344, 374
සමාදහාසු	48
සමාදය	326
සමාදින්නතතා	406, 408, 410
සමාදින්නාති	406, 408, 410
සමාදිසි	412
සමාදිසිචා	412
සමාධිකඛ්ඤෙන	182
සමාධිසමපන්නතරං	252
සමානසුඛද්විකෙකා	358
සමාපජ්ඣී	282, 284
සමාපජ්ඣීචා	258, 262
සමාපතති	238
සමාපන්නං	262
සමාරකෙ	252, 286, 300, 368, 380
සමාසෙඵ	32, 108
සමාභිතො	100
සමිතාවි	120, 334
සමුග්ගතා	374
සමුව්චිතො	334
සමුඤ්ඤකං	36
සමුට්ඨාය	370
සමුභොනජෙති	204, 206, 210, 338 342, 344, 374
සමුද්දුතිරෙ	404, 406

ස	පිට්ඨකයානි	ස	පිට්ඨකයානි
සමුද්‍යුජරමා	12	සමුද්‍යුඥො	12, 28, 58, 204, 284
සමුද්‍යු	118, 128		314
සමුජබ්‍රහ්මලොකා	180, 182, 390, 392	සමොධිං	324
	396, 404	සමනනානි	224
සමුජ්‍යානො	76, 246	සමනඤ්ඤය්‍යං	224
සමුජ්‍යායං	384	සමහුඤ්ඤි	290
සමුලං	30, 120, 220, 222, 324	සමහුතං	244
සමුහනා	238	සමොහාගා	402
සමෙව්ව	202, 332	සමොහානි	246
සමෙන	38	සමමග්ගනා	144
සමොදකං	250	සමමදඤ්ඤා	290
සමොදහං	14	සමමදඤ්ඤාය	8
සමොධානං	160	සමමදඤ්ඤාවිමුක්තනා	134
සමපච්චර්	202	සමමදෙව	132, 254, 288, 290, 306
සමපජානමුජා	140, 372	සමමනනි	402, 404
සමපජානො	24, 48, 50, 54, 196	සමමපපධානා	192
සමපජ්ජනි	222, 230	සමමා ආජිවං	162
සමපධුජායනි	302	සමමාකමමහතං	162
සමපනො	298	සමමාදිට්ඨිං	162
සමපසොජෙසුං	426	සමමාදිට්ඨිපුරෙජවං	58
සමපරාගිකං	66, 136, 160, 170	සමමාපච්චනො	334
	178	සමමාපාසං	144
සමපරායො	60, 62, 198	සමමාචාචං	162
සමපරෙතෙ	258	සමමාචායාමං	162
සමපලිහජෙහගි	224	සමමාසඛකපථං	162
සමපසං	60, 104, 132, 186, 424	සමමාසඤ්	162
සමපසංතං	298, 300	සමමාසමාධිං	162
සමපසංමානො	328	සමමාසමුද්‍යුඥො	18, 20, 216, 254
සමපහංසෙති	204, 206, 210, 338		278, 280, 282, 390, 392, 418
	342, 344, 374	සමමාසමුද්‍යුඥාදෙසිතං	344
සමපාදෙථ	282	සමමාසමොධිං	130
සමපුච්ච	314	සමමිඤ්ඤිතං	248, 258, 262, 264
සමථලං	134, 180		266, 278, 282, 404, 406
සමථසෙසා	368	සමමිඤ්ඤය්‍ය	256, 258, 262, 264
සමකකිනො	74		266, 282, 404, 406
සමකර්මායං	424	සමමුධා	150, 344, 346, 348, 394
සමකරො	424	සමමුඛිභුතෙ	280
සමකනුලා	32, 116, 126, 142, 144	සමමුති	246
	154, 156, 206, 214, 224, 356	සමමුලුභානං	374
	362, 402, 404, 426	සමමමය්‍යං	44
සමකාධිපච්චනො	94	සමමොදනීයං	130, 286, 294, 312
සමකාධා	14		324, 328
සමුද්‍යුඥිමහනං	258	සමමොදි	130, 286, 294
			312, 324, 328

ස	පිටුවකිනාහි	ස	පිටුවකිනාහි
සමෝචානං	44, 46	සහසසීලොකධාතුං	280
සයං	285	සහුවරිතෙන	128
සයනාසනං	116, 364	සහායො	66
සයාමි	202		
සරං	414	සා	
සරණං	94	සාකච්ඡාය	148
සරිකෙබ්‍යා	126, 132, 288, 290 306, 310, 322, 324 326, 328, 330	සාකටිකච්ඡානාය	110
සරති	230	සාකටිකො	110
සරදසමයෙ	124	සාතතං	34, 108
සරනානාතං	342	සාතොදකා	166
සරු	12, 30, 32, 290	සාන්තං	192
සරුඡිකා	290	සාණං	166
සරීරං	134, 366	සාණසැරීතිවණො	210
සරීරනතිමධාරිතං	64, 116	සාදයාමසෙ	352
සරුපාති	338, 340, 342 344, 346, 348	සාදනෙසු	420
සරෙන	280, 340	සාදියනෙනත	146
සරෙය්‍යාඵ	392	සාදුතරං	78, 380, 382
සලං	194, 202	සාධාට්ඨසො	380
සලවිධිසා	354	සාධු	22, 138, 374
සලබ්‍රිහතතෙනා	152	සාධුසමමනා	130
සලොත	74	සාපතෙය්‍යං	166, 168, 170
සමණීයෙන	340	සාමඤ්ඤං	14, 92
සමිතකකා	334	සාමඤ්ඤපපනනා	126
සමිපාකො	62	සාමයිකං	220
සසංඛාර නිග්ගණ්‍යාවාරිතවතං	52	සාමිච්චපටිපනෙනා	392
සසඤ්ඤදීපි	120	සායනීයං	288
සසන්තාවචරු	398	සායනහසමයං	146
සසලො	202	සායපාතං	326
සසීලං	298	සායනහානෙන	328
සසසතො	264	සාරනතරනනා	144
සසසමණමුහමණීයා	252, 286 300, 368	සාරනනා	140
සසසුදෙවා	158	සාරපිං	58
සහපරිනිබ්බාණා	284	සාරමහං	320
සහබ්බජං	36	සාරමහබ්‍රහ්මලෙන	320
සහව්‍යනං	322, 412	සාරාණීයං	130, 286, 294, 312 324, 328
සහසං	278, 332, 408, 410	සාරීරිකා	202
සහසසකඛිතභුං	266	සාලමූලෙ	238
සහසසනෙවනා	404	සාලරැකිමූලෙ	320
සහසසයාගිතං	36, 38	සාලවතෙ	282, 320
සහසසයුක්තං	400, 416, 418	සාවකසුභං	278
		සාවකසමෝසා	392
		සාවකො	208, 220, 280

සා	පිට්ඨකයානි	සී	පිට්ඨකයානි
සාවෙනි	318, 346, 424	සීසං	190, 214, 216, 300
සාසපමනනී	272	සීභසමො	128
සාසනෙ	220, 346	සීභසෙය්‍යං	48, 196, 202
සාහු	16	සී	
සාමුකා	340	සුකරො	20, 22
සී		සුකුසලසමපහට්ඨං	124
සීකකිනි	176	සුකකං	378
සීකකිනො	348	සුඛං	136, 154, 230, 256, 270
සීකකිනඛඛං	162		274, 286, 334, 358, 370, 374
සීකෙඛ	214, 216		378, 380, 382, 386, 388, 422
සීකෙඛථ	86	සුඛං සෙති	76
සීඛි	282	සුඛජීවිනො	116, 364
සීගාලො	128	සුඛදො	56
සීඛ්‍යාටකෙන සීඛ්‍යාටකං	378, 380	සුඛඵලං	56
සීඛ්‍යාමි	364	සුඛවිපාකං	166
සීතං	352	සුඛවිභාරාතං	346
සීතො	322	සුඛාච්ඡානි	4, 6, 104, 126
සීපිලො	92	සුඛිතා	98
සීතාතා	302, 328	සුඛි	38, 304, 352
සීතාතමනොදකං	70, 80	සුඛුමො	24, 292
සීතෙහං	244	සුඛෙති	116
සීමබ්ලිසමිං	400	සුඛො	10, 284
සීයා	392	සුගතපපසජ්ඨං	40
සීරසා	230, 318, 346, 378	සුගතිං	172, 174, 412
සීරිංසපා	278	සුගතො	130, 188, 190, 192, 194
සීවං	324		196, 200, 202, 212, 214, 226
සී			228, 250, 274, 312, 336, 390
සීතසස	84	සුගතීං	34, 108, 178, 366
සීතිභුතො	256, 378	සුචරිතං	136, 138, 172, 174
සීතොදකා	166	සුචාරාරූපං	322
සීදති	100	සුචිගවෙසිනො	364
සීලං	104, 148, 188, 412, 414	සුචිණ්ණො	78, 382
සීලකඛකො	182	සුචිතතා	134
සීලතිණො	302, 328	සුචිත්‍රපුප්ථං	404
සීලබ්භා	52	සුචිරසෙසළ	346
සීලවනී	158	සුචේතසො	8, 52, 86, 98
සීලවනො	218, 402, 404	සුජලපති	418
	406, 416	සුජා	302, 410
සීලසමාහිතා	90	සුජාතො	148
සීලසමපනනවරං	252	සුජකිනනි	60, 104, 188
සීලසමපනො	132, 416	සුඤ්ඤං	322
සීවපිකං	310	සුඤ්ඤගෙහානි	194
සීවපිකචාරං	376	සුඤ්ඤමගාරනනි	196

සූ	පිටියවකානි
සුඤ්ඤාගාරෙ	392
සුඤ්ඤාගාරගතො	194
සුණන්ති	204, 338, 340, 344, 374
සුතං	1, 130, 200, 202, 204, 214 220, 222, 232, 248, 258, 276 278, 282, 286, 320, 332, 360 364, 372, 412, 418, 426
සුතවා	184, 298
සුතතපපච්චේදො	258
සුතතා	6, 8
සුතා	360
සුතාන	360
සුදං	418
සුදනො	126, 302
සුදසානමාණව	152
සුද්ධකරං	90
සුද්ධතරං	62, 114
සුද්ධබ්බිධං	64, 116
සුදෙසිතං	392
සුද්දකුමාරො	180, 182
සුද්දො	296
සුද්ධං	374
සුද්ධසංඛාරපුද්ගලො	246
සුද්ධාවාසො	268
සුද්ධං	188, 296, 302
සුද්ධිග්ගො	188
සුද්ධො	188
සුධම්මතං	384
සුනිමිතා	414
සුනිහතං	56
සුනහාතා	148
සුඤ්ඤිකාය	298
සුපට්ඨනො	392
සුපණණො	268
සුපභ්	352
සුපනිථො	166
සුපරිකම්මකතො	124
සුපිනෙත	354
සුපුප්ඵග්ගො	238
සුපුප්ඵතසාලරැකඛමුලෙ	238
සුපෙ	202
සුපොරිසො	198
සුපපගඛං	358
සුපපට්ඨිදිනා	8

සූ	පිටියවකානි
සුපභිට්ඨිතා	412
සුප්ඵසිතං	234
සුබ්බතා	420
සුබ්බමානං	266
සුභගිග්ගො	158
සුභාවිතං	52
සුභාසිතං	36, 40, 148, 178, 320 336, 338, 396
සුභාසුභං	190
සුභුමං	416, 418
සුභො	124
සුමනො	110
සුමනනමනානිතො	420
සුමෙධො	28, 120, 268
සුගිට්ඨං	300
සුරියසමා	12
සුරියෙ	196
සුලඛං	216, 218, 332, 334
සුලභං	136
සුචණණං	212
සුචණණජනො	148
සුචණණපබ්බතසා	212
සුචාතයො	226, 228, 424
සුචිජාතං	320
සුචිඤ්ඤපයෙ	250
සුචිමුතං	52, 416
සුචිමුතාවිතො	230, 256
සුචිලිතා	148
සුසංචුතා	190
සුසංචුතනො	126
සුසඤ්ඤතානං	148
සුසමාරඛං	212
සුසමාගිතං	218, 336
සුසමාගිතනො	8, 52
සුසමුච්චො	248
සුසමුච්චි	8
සුසිකඛිතො	182
සුසිලො	256
සුසු	20, 238
සුසුකාලකෙසො	214, 216
සුසුඛං	208
සුසුතාගා	48
සුසානානි	10
සුසසා	12, 382

සු	පිට්ඨකතානි	සො	පිට්ඨකතානි
සුත්‍රනං	300	සොකාචනිණේණං	222, 230
සු		සොගන්ධිකො	274
සුකරං	314	සොචනි	34, 108, 196, 286, 308
සුච්ච්චොම	368		334, 382, 422
සුපහනච්චෙනො	424	සොවෙය්‍යං	148
සුරො	158	සොභ්‍රමිකානිලඤ්ඤං	194
සො		සොණේඛා	190
සොධා	90, 278, 418	සොතං	92, 210, 340
සොච්ඨං	78, 380, 382	සොතසමාපනනං	278
සොච්ඨාභිකපෙපා	174, 176	සොතසමච්චසාමිඤ්ඤාණායතනං	210
සොච්ඨිනනං	168	සොභුං	374
සොතකා	166	සොතනං	304
සොති	154, 286, 378	සොතනුං	202
සොතුකාරකා	60	සොතී	98, 102
සොතො	120	සොපපං	202
සොතං	154, 156, 230, 236, 280	සොපපසී	196
	282	සොභනි	344
සොනාසනානි	278	සොභෙථ	386, 388, 396
සොමානං	222	සොරච්චං	308
සොය්‍යථාපි	118, 124, 132, 166	සොරතා	390
	172, 174, 178, 190, 224, 228	සොචනිකං	166
	248, 258, 262, 264, 266, 274	සොසාමි	374
	278, 282, 288, 302, 306, 330	සොලසිං	376, 414
	342, 404	සොලසිං කලං	376
සොය්‍යථාපි නාම	406	සොනාප්‍රා	370
සොය්‍යථීදං	130, 362	සොකඛාතෙ	218, 316, 386, 388
සොය්‍යරෙ	378		396
සොය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යසස	174	සොගනං	258, 250
සොය්‍යො	32, 40, 108, 144, 314	සොකාරෙ	250
	370, 376	හ	
සොලං	224, 230	හංසා	268
සොලා	186	හඤ්ඤරෙ	144
සොලෙ	250	හට්ඨකෙසො	210
සොචනි	194	හතජානීසු	126
සොචෙථ	24, 278	හතපුතනා	236
සොසානි	154	හතීකායං	156, 158
සො		හතීකිකිකිං	172, 174
සොකං	258	හතීපදං	160
සොකතාසනො	254	හතීසුඛානි	186
සොකපරිදෙව්දකි දෙමනසුසු		හතීරතනෙන	178
පායාසධම්මා	162	හතීරජචණේණං	190
සොකපරෙතසා	222	හතී	376
සොකමණේඛ	34, 108	හතේත	298
		හදයං	202, 228, 302, 368, 380

භ	පිට්ඨකොති	භී	පිට්ඨකොති
භද්‍රයසාහුපනති.	86	භීච්චනනපසේස	212
භනතාර.	158, 342	භීරඤ්ඤසා	166, 168
භනති	276	භීරඤ්ඤසුචණ්ණ.	186
භනචා	158	භීරී	24, 308
භඤ	266	භීරී	56
භඤදුති භීකඛවෙ	282	භීරීනීසෙධො	16, 300
භරනති	166, 310	භී	
භරනෙතා	80	භීතජ්චව.	182
භරුයාමි	238	භීතනතරුපා	52
භරීකො	10, 228	භීලෙ	198
භවෙ 134, 380, 382, 394, 398		භීලෙයා	198
භව්‍යසෙසං	298, 300	භු	
භා		භුතතා	132
භාතවෙ	312	භුරං	22, 42, 128
භාතීං	222	භෙ	
භාසපඤ්ඤා	342	භෙට්ඨිමෙත	280
භාසුපඤ්ඤා	122	භෙතුං	244
භී		භෙතුභඛිතා	244
භීංසනති	134, 180	භෙසාසි	392
භීතානුකමපී	204	භො	
භීතාය	192, 372	භොතඛඛං	360
භීචා 18, 20, 30, 214, 302		භොභී	374
භීච්චනන.	212	භොභිසී	352

සම්බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා - නැවත මුද්‍රණය

1	පාරාජිකා පාලි	
2	පාචිත්තිය පාලි	I
3	පාචිත්තිය පාලි	II
4	මහාවග්ග පාලි	I
5	මහාවග්ග පාලි	II
6	චුල්ලවග්ග පාලි	I
7	චුල්ලවග්ග පාලි	II
8	පරිවාර පාලි	I
9	පරිවාර පාලි	II
10	දීඝනිකාය 1	
11	දීඝනිකාය 2	
12	දීඝනිකාය 3	
13	මජ්ඣිම නිකාය	I
14	මජ්ඣිම නිකාය	II
15	මජ්ඣිම නිකාය	III
16	සංයුක්ත නිකාය	I
17	සංයුක්ත නිකාය	II
18	සංයුක්ත නිකාය	III
19	සංයුක්ත නිකාය	IV
20	සංයුක්ත නිකාය පඤ්චම භාගය (1)	
21	සංයුක්ත නිකාය පඤ්චම භාගය (2)	
22	අංගුත්තර නිකාය	I
23	අංගුත්තර නිකාය	II
24	අංගුත්තර නිකාය	III
25	අංගුත්තර නිකාය	IV
26	අංගුත්තර නිකාය	V
27	අංගුත්තර නිකාය	VI
28	මුද්දක නිකාය - මුඤ්ඤපාඨ - ධම්මපදපාලි - උදානපාලි - ඉතිවුත්තකපාලි	

- 29 මුද්දක නිකාය - සුත්ත නිපාත
- 30 මුද්දක නිකාය - විමානවත්ථු - ජේතවත්ථු
- 31 මුද්දක නිකාය - ථෙරගාථා පාලි - ථෙරීගාථා පාලි
- 32 මුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි I
- 33 මුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි II
- 34 මුද්දක නිකාය - ජාතක පාලි III
- 35 මුද්දක නිකාය - මහා නිද්දේස පාලි
- 36 මුද්දක නිකාය - චුල්ල නිද්දේස පාලි
- 37 මුද්දක නිකාය - පටිසම්භිදාමගගප්පකරණ I
- 38 මුද්දක නිකාය - පටිසම්භිදාමගගප්පකරණ II
- 39 මුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 1
- 40 මුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 2 - 1
- 41 මුද්දක නිකාය - අපදාන පාලි 2 - 2
- 42 මුද්දක නිකාය - මුද්ධවංසපාලි - චරියා පිටක පාලි
- 43 නෙත්තිප්පකරණය
- 44 පෙටකොපදේස
- 45 ධම්මසංගනිප්පකරණ
- 46 විභංගප්පකරණ I
- 47 විභංගප්පකරණ II
- 48 කථාවච්ඡුප්පකරණ I
- 49 කථාවච්ඡුප්පකරණ II
- 50 කථාවච්ඡුප්පකරණ III
- 51 ධාතුකථාප්පකරණ - පුගලපඤ්ඤානිප්පකරණ
- 52 යමකප්පකරණ I
- 53 යමකප්පකරණ 2 - I
- 54 යමකප්පකරණ 2 - II
- 55 පට්ඨාප්පකරණය I
- 56 පට්ඨානප්පකරණය II
- 57 පට්ඨානප්පකරණය III

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනමේ සත්කාරයන් හා ආගමික සේවාවන්

1. රජය පිළිගත් පුණ්‍යායතනයක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම.
2. ඛණ්ඩාරගම විද්‍යාගම දරුවන් සියයක් සඳහා ධර්මචක්‍ර ළමා නිවාසය පිහිටුවා දැනට රුපුදුන් 50 දෙනෙකුට සෙවණ ලබාදීම.
3. පූර්ණ පහසුකම් සහිත නේවාසික පහසුකම් හා විධිමත් අධ්‍යාපනික පහසුකම් ලබාදීම.
4. ධර්මචක්‍ර ළමා නිවාස සංකීර්ණය තුළ විහාර මන්දිරය, වෛතසය, බෝධිය, භාවනා කුටී හා භාවනා මන්දිරය තනා තිබීම කිරීම.
5. ලියෙන් සිං ළදරු පාසල ආරම්භ කොට පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධන අධ්‍යාපනය ආරම්භ කිරීම.
6. තණමල්විල ප්‍රදේශයේ ලියෙන් සිං ළදරු අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථාන කීපයක් ආරම්භ කිරීම.
7. දේශීය විදේශීය ධර්ම ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කොට බෙදා හැරීම.
8. පිරුවානා පොත් වහන්සේ මුද්‍රණය කොට සෑම නිවසකටම ලබාදීම සඳහා වසරින් වසර මුද්‍රණය කොට බෙදා දීම. දැනට පිටපත් ලක්ෂ දෙකක් බෙදා හැර ඇත.
9. වියතුන් විසින් රචිත සිංහල ධර්මග්‍රන්ථ ඉංග්‍රීසි භාෂාවට පරිවර්තනය කොට මුද්‍රණය කොට බෙදා හැරීම.
10. ජාතක පොත් වහන්සේ කාටුන් විභූ වශයෙන් කුඩා දරුවන් සඳහා සිංහල ඉංග්‍රීසි භාෂා වන භාෂාවන්ගෙන් මුද්‍රණය කිරීම.
11. වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයන්, පාසල් දරුවන්, ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය ලබන විදේශික ශිෂ්‍ය නිකුත් වහන්සේලාට ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානය කිරීම.
12. දිළිඳු පවුල් සඳහා රෙදි පිළි හා අධ්‍යාපනික උපකරණ පරිත්‍යාග කිරීම.
13. 2003 ජල ගැල්මට ලක්වූ හම්බන්තොට, මාතර, ගාල්ල, කළුතර, රත්නපුර හා අම්පාර දිස්ත්‍රික්කවල විහාරස්ථාන 63ක් සඳහා රුපියල් කෝටි 2 1/2ක මූල්‍යමය ආධාර සැපයීම.
14. 2004 සුනාමි විපතට භාජනය වූ පිරිස් සඳහා නිවාස දහසක් ඉදිකිරීම හා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍යමය ආධාර සැපයීම.
15. වාර්ෂිකව විදේශීය හා දේශීය වෛද්‍යවරුන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් වෛද්‍ය සායන පැවැත්වීම.
16. කැළණිය බොල්ලෑගල මානෙල්වතු විහාරයේ ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විශ්ව විද්‍යාලයක් ආරම්භ කිරීම.
17. බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ නැවත මුද්‍රණය කොට නොමිලයේ බෙදා හැරීම.

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනමේ නිර්මාතෘවරයාණෝ :

තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක තායිපේ ශ්‍රී රතනපේති ජේරවාදී බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානයේ අධිපති, තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනමේ අනුශාසක ලෝක බෞද්ධ සංඝ සම්මේලනයේ සංස්කෘතික අංශයේ සභාපති, තායිවානයේ සමාධි අධ්‍යාපන සංගමයේ නිර්මාතෘ සහ අනුශාසක, මහා බෝධි වර්යා සංගමයේ නිර්මාතෘ සහ සභාපති,

රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාම වාසී

සුජය ආචාර්ය බෝදාගම වන්දිම නාගිමිපාණන් වහන්සේයි.

*“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”*

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

*** The Vows of Samantabhadra ***

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

*** The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ***

NAME OF SPONSOR

助印功德主名錄

**Book Title : SRI LANKA PALI BUDDHA JAYANTI TRIPITAKA SERIES,
Volume 15~Volume 28**

書名：斯里蘭卡巴利文大藏經，第十五冊～第二十八冊

Book Serial No., 書號：SR215~SR228

N.T. Dollars :

321,100：美國淨宗學會, AMITABHA BUDDHIST SOCIETY OF USA

1,206,373：財團法人佛陀教育基金會

Amount : N.T. Dollars 1,527,473 ; Print 1,000 sets

以上合計，新台幣 1,527,473 元；恭印壹仟套。

回向：天下和順，日月清明，風雨以時，災厲不起，國豐民安，兵戈無用，
崇德興仁，務修禮讓，國無盜賊，無有怨枉，強不凌弱，各得其所。
祝願法界一切有情，所有六道四生，宿世冤親，現世業債，咸憑法力，
悉得解脫。

祝願現生者增福延壽，發菩提心，常隨佛學，勤修精進，利濟群生。

祝願已故者往生淨土，同出苦輪，共登覺岸，直證阿鞞跋致，圓滿無上
菩提。

附記：本會接受善信委託，代印經書、佛像，其必要之費用，皆經本會審
慎評估；若有結餘，均續作本會之印(購)經書及運費使用，為施主
廣積陰德；此印經案所需金額龐大，分四批出版，由本會發起印贈，
捐助款項若有不足，則由本會負擔其餘之經費。

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.

Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

《斯里蘭卡巴利文大藏經 第十六冊》

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan

1,000 copies; June 2013

SR216 - 11244

